Sexus
PRIMUL VOLUM DIN TRILOGIA RĂSTIGNIRE TRANDAFIRIE

HENRY MILLER
Sexus

Traducere din americană de Antoaneta Ralian

BIBLIOTECA INTERNAŢIONALĂ

1

Cred că era o seară de joi când am întâlnit-o prima dată – la un salon de dans. În dimineaţa următoare m-am prezentat la slujbă, după numai o oră sau două de somn, arătând ca un somnambul.

Ziua a trecut ca un vis. După masa de seară am adormit pe canapea şi m-am trezit a doua zi la şase, complet îmbrăcat. Dar mă simţeam proaspăt, cu inima pură şi obsedat de o singură idee – să o am cu orice preţ. Când am traversat parcul, mă frământam ce fel de flori să-i trimit împreună cu cartea pe care i-o făgăduisem (Winesburg – Ohio). Mă apropiam de treizeci de ani, vârsta lui Hristos răstignit. O întreagă viaţă nouă se deschidea în faţa mea, dacă aveam curajul să risc totul. De fapt, nu aveam mare lucru de riscat: mă găseam la treapta cea mai de jos a scării, un ratat în toate sensurile cuvântului.

Sâmbătă dimineaţa – pentru mine sâmbăta a fost întotdeauna ziua cea mai bună din săptămâna. Eu mă deştept la viaţă exact când alţii pică de oboseală; săptămâna mea începe cu ziua de repaus a evreilor. Aceasta avea să fie marea săptămână a vieţii mele şi avea să ţină şapte ani lungi, lucru de care, desigur, habar n-aveam pe atunci. Ştiam doar că ziua va fi norocoasă şi plină, de întâmplări; A face pasul fatal, a zvârli totul pe apa sâmbetei era o emancipare în sine: gândul la consecinţe nici nu-mi încolţea prin minte. A capitula absolut,

necondiţionat, în faţa femeii pe care o iubeşti, înseamnă să rupi tot ce te leagă de viaţă, cu excepţia dorinţei de a nu o pierde pe ea, ceea ce constituie legătura cea mai puternică dintre toate.

Mi-am petrecut dimineaţa împrumutând bani din dreapta şi din stânga, i-am trimis cartea şi florile, apoi m-am aşezat să-i scriu o misivă lungă, pe care urma să i-o expediez printr-un curier special. Îi spusesem că o să-i telefonez mai târziu, după-masă. La prânz am plecat de la slujbă şi m-am dus acasă. Nu aveam niciun pic de astâmpăr, mă răscolea febra nerăbdării. Să aştept pană la ora cinci însemna o tortură. M-am dus din nou în parc, încercând să-mi şterg totul din minte în timp ce străbăteam orbeşte pajiştile, îndreptându-mă spre lacul pe care copiii îşi lansau vaporaşele. Din depărtare răzbeau ecourile unei fanfare; îmi deşteptau amintiri din copilărie, visuri sugrumate, gânduri, regrete. O revoltă fierbinte, pătimaşă, îmi clocotea în vine. Evocam anumite figuri mari din trecut, mă gândeam la tot ce realizaseră până la vârsta mea. Orice ambiţii avusesem vreodată se volatilizaseră; nu exista nimic ce-aş fi dorit să fac, decât să mă predau cu totul în mâinile ei. Mai presus de toate voiam să-i aud vocea, să ştiu că e încă vie, că încă nu m-a uitat. Să pot introduce de acum înainte o monedă în aparat în fiecare zi din viaţa mea, să o pot auzi rostind „alo”, atât şi nimic mai mult era tot ce cutezam să sper. Dacă avea să-mi făgăduiască măcar asta şi dacă avea să-şi ţină făgăduiala, nimic altceva n-ar mai avea importanţă pentru mine.

La ora cinci fix, am telefonat. O voce ciudat de mohorâtă, cu accent străin, m-a informat că nu e acasă. Am încercat să aflu când se întoarce, dar mi s-a trântit telefonul. Gândul că îmi era inaccesibilă mă înnebunea. I-am telefonat soţiei mele anunţând-o că nu vin la cină. A primit vestea în felul ei obişnuit, dezgustat, de parcă n-ar fi aşteptat de la mine nimic altceva decât dezamăgiri şi amânări. „Înghite-o şi pe asta, şi să-ţi rămână-n gât, căţea ce eşti!”, i-am spus în gând, în timp ce lăsam telefonul în furcă. Măcar ştiu că pe tine nu te vreau, nu vreau nicio

părticică din tine, moartă sau vie. Am văzut apropiindu-se un tramvai deschis; fără să mă gândesc măcar în ce direcţie merge, am sărit în el şi m-am îndreptat spre banca din fund. Am călătorit aşa, vreo două ore, cufundat într-o transă adâncă; când mi-am revenit, am recunoscut un local de îngheţate arăbeşti, lângă râu, şi am coborât, am mers pană la chei şi m-am aşezat pe o grindă de unde am contemplat furnicarul bâzâitor de pe podul Brooklyn. Mai aveam câteva ore de omorât până să îndrăznesc să mă duc la salonul de dans. Privind pierdut la malul celălalt, gândurile mi-o luau razna, în derivă, ca o corabie fără cârmă.

Când, în cele din urmă, am reuşit să mă adun şi să mă opintesc în picioare, eram ca un om aflat sub anestezie, care izbutise să o şteargă de pe masa de operaţie. Totul arăta familiar şi, cu toate acestea, lipsit de noimă; mi-au trebuit secole ca să pot coordona câteva impresii simple care, printr-un calcul reflex obişnuit, ar fi însemnat masă, scaun, casă, om. Clădirile golite de automatele care le populează sunt mai dezolante decât mormintele; când maşinăriile stagnează, se creează un vid mai adânc chiar decât moartea. Eram o stafie care se mişca într-un vacuum. Să mă aşez, să mă opresc şi să-mi aprind o ţigară, să nu mă aşez, să nu fumez, să gândesc sau să nu gândesc, să respir sau să mă opresc din a respira, era unul şi acelaşi lucru. Pică mort pe stradă şi omul din spate o să calce peste tine; trage cu un revolver şi altcineva o să tragă în tine; răcneşte şi deşteaptă morţii care, ciudat, au şi ei bojoci puternici. Traficul se îndreaptă acum spre est şi vest; peste un minut o să pornească spre nord şi sud. Totul se desfăşoară orbeşte conform regulilor şi nimeni nu ajunge nicăieri. Împleticeşte-te şi poticneşte-te înăuntru şi în afară, în sus şi în jos; unii cad ca muştele, alţii roiesc ca ţânţarii; mănâncă în picioare cu deschizăturile aparatelor de telefon publice, cu furcile şi bănuţii soioşi, râgâie, scobeşte-te în dinţi, turteşte-ţi pălăria, calcă în picioare, alunecă, poticneşte-te, zboară-ţi creierii! În viaţa viitoare am să fiu un vultur care se înfruptă dintr-un hoit gras. Am

să mă caţăr în vârful clădirilor înalte şi o să mă las în picaj în clipa în care o să-mi miroase a moarte. Acum fluier o melodie veselă – regiunile epigastrice sunt împăcate. *Hello*, *Mara*, *pe unde eşti*? şi ea o să-mi dăruiască zâmbetul acela enigmatic, şi o să mă încolăcească într-o caldă îmbrăţişare. Asta o să se petreacă într-un vid, sub lumina reflectoarelor orbitoare, cu numai trei centimetri de intimitate marcând un cerc mistic în jurul nostru.

Urc scările şi intru în arenă, marea sală de bal a adepţilor sexului cu două ţevi, inundată acum de o difuză strălucire de budoar. Fantomele valsează într-o dulce aură de gumă de mestecat, cu genunchii uşor îndoiţi, şoldurile încordate, gleznele înotându-le în pudră de safir. Printre bătăile de tobă aud, de jos din stradă, vaietele ambulanţelor, ţipetele maşinilor de pompieri, sirenele automobilelor de poliţie. Valsul e perforat de spaimă, mici găuri de gloanţe alunecă peste dinţii pianului mecanic care e scufundat, pentru că se aude dintr-o clădire îndepărtată, cuprinsă de flăcări şi fără ieşiri de incendiu. Mara nu e pe ring. Poate că zace în pat citind o carte, poate că face amor cu un campion sportiv, poate că aleargă ca nebuna printr-o mirişte, cu un picior încălţat şi cu celălalt desculţ, în timp ce un bărbat numi ştiulete de Porumb o urmăreşte cu ardoare. Oriunde s-ar găsi, eu n-am habar; absenţa ei mă şterge de pe pământ.

O întreb pe una din fete dacă ştie când va sosi. *Mara*? *Mara*? N-a auzit niciodată de ea. Cum ar putea şti ceva despre cineva când ea a intrat în slujba asta abia de un ceas sau două şi asudă ca o iapă învelită în şase pături căptuşite cu lână? N-aş vrea să-i ofer un dans – o să întrebe pe una din fete despre Mara asta a mea. Dansăm câteva piruete de sudoare şi apă de trandafiri, conversaţia învârtindu-se în jurul bătăturilor şi monturilor şi venelor varicoase, muzicanţii holbându-se cu ochi glasaţi prin ceaţa de budoar şi cu feţele lăţite într-un rânjet îngheţat. Fata de colo, Florrie, ar putea să-mi spună ceva despre prietena mea. Florrie are o gură lată şi ochi de lapis lazuli; e răcoroasă ca o muşcată, pentru că tocmai vine de la un

festin de futai, care a ţinut toată după-amiaza. Ştie Florrie dacă Mara o să vină curând?

Nu crede… nu crede că va mai veni în seara asta. De ce? Crede că are o întâlnire cu cineva. Mai bine să-l întreb pe grec – el le ştie pe toate.

Grecul îmi spune că da, domnişoara Mara o să vină… da, doar să mai aşteptaţi puţin. Aştept şi aştept. Fetele scot aburi ca nişte cai asudaţi, plantaţi pe un câmp acoperit cu zăpadă. Miezul nopţii. Nici urmă de Mara. Mă îndrept anevoie, fără voie, spre uşă. Un băiat portorican se încheie la prohab.

În metrou îmi testez vederea citind reclamele din celălalt capăt al vagonului. Îmi investighez trupul ca să mă asigur că n-am niciuna din bolile cărora le plăteşte tribut omul civilizat. Am o respiraţie fetidă? Am palpitaţii? Am platfus? Îmi sunt încheieturile umflate de reumatism? Ceva tulburări cu sinusul? Pioree? Dar constipaţie? Sau senzaţia aceea de oboseală după prânz? Nici migrenă, nici hiperaciditate, nici balonare a intestinelor, nici lumbago, nici vezică urinară inflamată, nici bătături sau monturi, nici vene varicoase. Din câte ştiu, sunt sănătos tun, şi totuşi… Ei bine, adevărul e că-mi lipseşte ceva, ceva vital…

Sunt bolnav de dragoste. Bolnav de moarte. Doar o adiere de mătreaţă şi sucomb ca un şobolan otrăvit. Corpul mi-e greu ca plumbul când îl trântesc în pat. Şi de îndată alunec în cele mai adânci adâncuri ale visului. Corpul ăsta, care a devenit un sarcofag cu mânere de metal, zace perfect nemişcat; visătorul se înalţă din el, ca un abur, şi circumnavighează prin lume. Visătorul caută în van o formă sau un contur care să se potrivească esenţei sale eterice. Ca un croitor celest, încearcă un trup după altul, dar niciunul nu e pe măsura lui. În cele din urmă e nevoit să se întoarcă în propriul său trup, să-şi reia tiparul de plumb, să devină ca plumbul abrupt şi rigid, inert pe vecie; e nevoit să irosească plictisul.

Duminică dimineaţa. Mă trezesc proaspăt ca o margaretă. Lumea mi se aşterne în faţă, necucerită, neprihănită, virgină ca zonele arctice. Înghit puţin bismut

şi clorură de calciu ca să-mi risipesc ultimele fumuri de plumb ale inerţiei. O să mă duc direct la ea acasă, o să sun la uşă şi o să intru. Iată-mă, ia-mă – sau înjunghie-mă de moarte. Înjunghie-mi inima, creierul, plămânii, rinichii, viscerele, ochii, urechile. Dacă mai rămâne un singur organ viu, eşti osândită – osândită să fii a mea pe vecie, în lumea asta şi în lumea de apoi şi în toate lumile ce vor mai veni. Sunt un desperado al dragostei, scalpez, măcelăresc. Sunt insaţiabil. Mănânc păr, ceară din urechi, cocoloşi de sânge închegat, tot şi toate pe care le numeşti ale tale. Arată-mi-l pe tatăl tău cu zmeele lui, cu cursele lui de cai, cu intrările lui gratis la operă, o să le mănânc pe toate, o să le înghit de vii. Unde-i scaunul pe care şezi, unde-i pieptenele tău preferat, periuţa ta de dinţi, pila de unghii? Scoate-le afară ca să le pot devora dintr-o înghiţitură. Spui că ai o soră mai frumoasă decât tine! Arată-mi-o – vreau să-i ling carnea de pe oase.

Să călătoreşti spre ocean, spre ţinutul mlăştinos unde s-a încropit o căsuţă în care s-a clocit un mic ou, care, după ce a dobândit forma potrivită, a fost botezat Mara. O singură picătură scăpată din penisul unui bărbat să poată produce rezultate atât de cutremurătoare! Cred în Dumnezeu Tatăl, în Iisus Hristos, unicul său fiu procreat, în binecuvântata Fecioară Maria, în Sfântul Duh, în Adam Cadmium, în nichelul cromat, în oxizi şi în mercurul crom, în păsările de baltă şi în creson, în crizele de epilepsie, în ciuma bubonică, în conjuncţiile planetare, în scurmăturile de pui şi în aruncarea de beţe, în revoluţie, în crahuri bancare, în războaie, în cutremure, în uragane, în Kali Yuga şi în dansul hula-hula. Cred. Cred. Cred pentru că a nu crede înseamnă a deveni plumb, înseamnă să zaci rupt şi rigid, inert pe vecie, să iroseşti…

Privesc la peisajul contemporan. Unde sunt jivinele câmpului, recoltele, baliga de vite, trandafirii care înfloresc în miezul putrefacţiei? Văd şine de cale ferată, staţii de benzină, blocuri de ciment, traverse de oţel, coşuri înalte, cimitire de automobile, fabrici, depozite, uzine care exploatează munca, locuri virane. Nu se zăreşte

nici măcar o capră. Văd totul clar şi distinct: respiră dezolarea, moartea, moartea veşnică. De treizeci de ani port crucea de oţel a infamei servituţi, a sluji fără a crede, a munci fără a fi retribuit, a te odihni fără a cunoaşte pacea. De ce cred că toate or să se schimbe brusc, numai pentru că o am pe ea, numai pentru că iubesc şi sunt iubit?

Nimic nu o să se schimbe în afară de mine însumi.

Când mă apropii de casa ei, văd o femeie care atârnă rufe la uscat în curtea din spate. Îi zăresc profilul, este, fără îndoială, faţa femeii cu voce ciudată şi accent străin care mi-a răspuns la telefon. Nu vreau să întâlnesc această femeie, nu vreau să ştiu cine este, nu vreau să cred ceea ce bănuiesc. Fac înconjurul casei şi, când ajung din nou la uşă, constat că femeia s-a evaporat. Dar mi s-a evaporat şi curajul.

Apăs, cu şovăială, pe butonul soneriei. Uşa se deschide instantaneu şi silueta unui tânăr înalt, ameninţător, blochează intrarea. Nu e acasă, nu-mi poate spune când se întoarce, cine eşti dumneata, ce doreşti de la ea? Pe urmă bună ziua şi bang! Uşa mă priveşte în faţă. Tinere, o să-ţi pară rău! Într-o zi o să vin cu o puşcă şi o să-ţi zbor coaiele… Deci, asta-i! Toată lumea e în alertă, toţi au prins de veste, toţi au fost instruiţi să fie eluzivi şi evazivi. Domnişoara Mara nu-i niciodată acolo unde te-ai aştepta să fie, şi nimeni nu ştie unde te-ai putea aştepta s-o găseşti.

Domnişoara Mara sălăşluieşte în aer; cenuşă vulcanică zburătăcită încoace şi încolo de alizee. Înfrângere şi mister în prima zi a anului sabatic. Tristă duminică printre creştini, printre cei de-un sânge şi de-un neam cu tine, înrudiţi printr-o naştere accidentală. Moarte întregii frăţii creştine! Moarte înşelătorului status quo!

Au trecut câteva zile fără niciun semn de viaţă din partea ei. După ce nevastă-mea se ducea la culcare, mă aşezam în bucătărie şi-i aşterneam scrisori voluminoase. Locuiam pe atunci într-un cartier morbid de respectabil, ocupând parterul şi etajul unei case lugubre, de piatră maronie. Din când în când încercasem să scriu, dar

mohoreala pe care o răspândea nevastă-mea în jurul ei îmi lua piuitul. O singură dată am reuşit să rup vraja rea pe care o aruncase asupra întregii locuinţe; aceasta s-a întâmplat pe parcursul unei febre intense, care m-a ţinut câteva zile, când am refuzat să fiu consultat de vreun medic, am refuzat să iau vreo doctorie, am refuzat orice hrană. Zăceam în patul lat din colţul camerei şi mă luptam cu un delir care ameninţa să sfârşească în moarte. Nu fusesem încă niciodată bolnav din copilărie încoace, şi experienţa era delicioasă. Ca să mă duc până la toaletă, era ca şi cum m-aş fi împleticit prin coridoarele încâlcite ale unui transatlantic. În cele câteva zile de febră am trăit câteva vieţi. A fost unica mea vacanţă în mormântul care se numeşte cămin. Singurul loc pe care-l toleram era bucătăria. Un soi de confortabilă celulă de închisoare şi, asemenea unui deţinut, zăceam aici până noaptea târziu, ticluindu-mi evadarea. Uneori mi se alătura şi prietenul meu Stanley, croncănind despre nefericirea mea şi veştejindu-mi orice speranţă prin înţepături amare şi maliţioase.

Aici am scris cea mai nebunească scrisoare care a fost caligrafiată vreodată. Orice om care se consideră înfrânt, deznădăjduit, secătuit de resurse, să se molipsească de curaj de la mine. Aveam un condei care zgâria, o sticlă de cerneală şi hârtie – singurele mele arme. Şi am turnat tot ce mi-a trecut prin cap, fie că avea sens sau nu. După ce expediam câte o scrisoare, mă duceam şi mă culcam lângă nevastă-mea şi, cu ochii larg deschişi, priveam în întuneric, de parcă încercam să-mi citesc viitorul. Îmi spuneam iar şi iar că dacă un bărbat ca mine iubeşte, din toată inima lui, o femeie, dacă e gata să-şi taie urechile şi să i le trimită prin poştă, dacă o să-şi scurgă sângele din inimă şi o să-l pompeze pe hârtie, dacă o s-o satureze cu nevoia lui şi cu dorul lui de ea, dacă o s-o asedieze până-n pânzele albe, femeia nu va putea să-l respingă. Bărbatul cel mai urât, cel mai nevolnic, bărbatul cel mai lipsit de merite treimii – să triumfe dacă e gata să-şi dăruiască şi ultimul strop de sânge. Nicio femeie nu

poate rezista în faţa darului iubirii absolute.

M-am dus din nou la salonul de dans şi am găsit un mesaj care mă aştepta. Numai văzându-i scrisul, am şi început să tremur. Îmi cerea să ne întâlnim în Times Square, în faţa drogheriei, a doua zi la miezul nopţii. Şi îmi cerea să încetez de a-i mai scrie acasă.

Când ne-am întâlnit, aveam ceva mai puţin de trei dolari în buzunar. Mi-a adresat un salut scurt şi cordial. Fără să pomenească nimic despre vizita mea la ea acasă, despre scrisori sau despre cadouri. După câteva schimburi de replici, m-a întrebat unde aş prefera să mergem. Nu aveam cea mai vagă idee. Însă nu reuşeam să sesizez pe deplin evenimentul că ea se afla acolo în carne şi oase, vorbindu-mi, privindu-mă.

— Hai să mergem la localul lui Jimmy Kelly, a propus venindu-mi în ajutor.

M-a luat de braţ şi m-a condus la marginea trotuarului, unde aştepta un taxi. M-am lăsat pe banchetă, copleşit de simpla ei prezenţă. Nu am încercat s-o sărut, nici măcar să-i iau mâna. Venise – ăsta era lucrul suprem. Asta era totul.

Am rămas în local până la orele mici ale dimineţii, mâncând, bând, dansând. Am discutat liber şi cu înţelegere. N-am aflat nimic în plus despre ea, despre adevărata ei viaţă, nu pentru că ar fi făcut mare taină din aceasta, ci pentru că momentul prezent era plenar, aşa încât trecutul şi viitorul nu mai aveau nicio importanţă.

Când a venit nota de plată am simţit că mor.

Ca să câştig timp, am comandat noi băuturi. I-am mărturisit că n-am decât vreo doi dolari în buzunar şi ea mi-a sugerat să le semnez un cec, asigurându-mă că din moment ce eram împreună, cei din local or să accepte fără să crâcnească. I-am explicat că nu deţineam un carnet de cecuri, şi că tot ce posedam era salariul meu. Pe scurt, am lămurit-o pe deplin.

În timp ce-i confesam trista stare de lucruri, o idee mi-a încolţit în scăfârlie. M-am scuzat şi m-am dus în cabina telefonică. Am chemat oficiul central al companiei

telegrafice şi l-am implorat pe funcţionarul de serviciu, care mi-era prieten, să-mi trimită de urgenţă un curier cu o bancnotă de cincizeci de dolari. Era o sumă importantă pentru a fi sustrasă din sertarul de încasări şi omul ştia că eu nu sunt o persoană prea solvabilă, dar i-am înşirat o poveste sfâşietoare şi i-am promis solemn să-i restitui banii înainte de sfârşitul zilei.

Curierul prin care mi-a expediat suma s-a nimerit a fi un alt prieten al meu, bătrânul Creighton, un fost preot evanghelist. Părea surprins să mă găsească în asemenea loc la asemenea oră. Cât i-am semnat chitanţa, m-a întrebat, cu voce scăzută, dacă eram sigur că-mi ajung cincizeci de dolari.

— Pot să-ţi mai împrumut ceva de la mine, a adăugat. E o plăcere să te pot ajuta.

— Cât poţi să-mi dai? l-am întrebat gândindu-mă la datoria pe care urma să o plătesc.

— Încă douăzeci şi cinci, mi-a răspuns repede.

Am luat banii şi i-am mulţumit călduros. Am achitat nota de plată a restaurantului, i-am dat chelnerului un bacşiş generos, am dat mâna cu patronul, cu ajutorul lui, cu gorila localului, cu garderobiera, cu portarul şi cu un cerşetor care întindea mâna în stradă. Am luat un taxi şi, în timp ce maşina rula, Mara s-a trântit peste mine şi m-a încălecat. Ne-am futut orbeşte, în maşina care se clătina şi se înclina; dinţii ni se ciocneau, ne muşcam limbile, iar zeama curgea din ea ca o supă caldă. Când se crăpa de zi şi am trecut printr-o piaţă deschisă, de cealaltă parte a râului, am surprins privirea uimită a unui poliţist pe lângă care am rulat în viteză.

— Mara, s-a luminat de zi, i-am spus, încercând, cu blândeţe, să mă descătuşez.

— Stai, stai, m-a implorat gâfâind şi cramponându-se de mine cu furie şi, rostind aceste cuvinte, a lunecat într-un nou orgasm prelungit, de-am crezut că-mi retează pula. În cele din urmă m-a eliberat şi s-a aşezat din nou în colţul ei, cu fusta încă ridicată. M-am aplecat peste ea s-o sărut şi mi-am plimbat mâna peste pizda ei udă. S-a agăţat de

mine ca o lipitoare, rotindu-şi curul alunecos în frenezia abandonului. I-am simţit seva caldă prelingându-mi-se pe degete. Mi-am băgat patru degete în gaura ei, smântânind lichidul pe care-l evacua în spasme electrice. A mai avut două sau trei orgasme, după care s-a lăsat pe spate, epuizată, zâmbindu-mi slab, ca o căprioară prinsă în capcană.

După un timp şi-a scos oglinda şi a început să-şi pudreze nasul. Deodată am observat o expresie speriată pe faţa ei, urmată de o întoarcere bruscă a capului. Un moment mai târziu s-a urcat pe banchetă în genunchi şi a privit pe fereastra din spate.

— Ne urmăreşte cineva, m-a informat. Nu te uita. Mă simţeam prea vlăguit şi prea fericit ca să-mi pese. „Un dram de isterie", mi-am spus în sinea mea, fără să-i răspund nimic, dar observând-o cu atenţie în timp ce-i da indicaţii rapide, întretăiate, şoferului s-o ia pe aici şi pe dincolo, repede şi mai repede.

„*Te rog, te rog*", îl implora de parcă era o chestiune de viaţă şi de moarte.

— Cucoană, l-am auzit pe şofer ca de la mare depărtare, vorbind ca dintr-un alt vehicul de vis. Nu poci să-i dau mai multă viteză… am o nevastă şi-un copil… Îmi pare rău.

I-am luat mâna şi i-am strâns-o uşor. A schiţat un gest ca pentru a-mi spune: „Tu nu ştii… nu ştii… e ceva îngrozitor". Nu era momentul să-i pun întrebări. Brusc am realizat că suntem în pericol. Am pus lucrurile cap la cap şi, în felul meu trăsnit am reflectat rapid… „nu ne urmăreşte nimeni… toate astea-s cai verzi pe pereţi… cocaină şi laudanum… dar cineva e pe urma ei, asta-i sigur… o fi comis un delict, unul serios, şi poate că nu numai unul… nimic din ce spune n-are nici cap nici coadă… am căzut într-o plasă de minciuni… m-am îndrăgostit de un monstru, cel mai ispititor monstru cu putinţă… ar trebui s-o părăsesc acum, pe loc, fără un cuvânt de explicaţie… altminteri sunt osândit… e insondabilă, impenetrabilă… ar fi trebuit să ştiu că singura

femeie din lume fără de care n-aş putea trăi e marcată de mister… fugi… sări din maşină… salvează-te!”

I-am simţit mâna pe genunchi, excitându-mă pe furiş. Faţa îi era relaxată, ochii larg deschişi, plini, strălucind de inocenţă…

— Ne-au pierdut urma, mi-a spus. Acum e în ordine. „Nimic nu-i în ordine, am gândit în sinea mea. Suntem abia la început. Mara, Mara, unde mă duci? E fatal, e sinistru, dar îţi aparţin cu trup şi suflet şi ai să mă duci acolo unde ai să vrei tu, o să mă predai în mâinile gardianului meu, o să mă livrezi, zdrobit, frânt. Pentru noi doi nu există înţelegere finală. Simt cum îmi fuge pământul de sub tălpi…”

N-a fost niciodată în stare să-mi pătrundă gândurile, nici atunci, nici mai târziu. Mă penetra în zonele mai adânci, de dincolo de gând: mă citea orbeşte, ca şi cum ar fi fost înzestrată cu antene. Ştia că eram hărăzit să distrug şi că, până la urmă, aveam să o distrug şi pe ea. Ştia că, indiferent de ce joc pretindea să joace cu mine, îşi găsise egalul. Ne îndreptam spre casa ei. S-a lipit din nou de mine şi, ca şi cum avea înăuntrul ei un comutator pe care-l controla după voie, a revărsat iar asupră-mi întreaga radiaţie incandescentă a iubirii ei. Şoferul a oprit maşina. Mara i-a cerut să tragă ceva mai încolo şi să aştepte. Stăteam faţă-n faţă, strângându-ne mâinile, genunchii atingându-ni-se. Vinele ne erau străbătute de flăcări. Am rămas aşa câteva clipe, ca într-un soi de ceremonie antică, tăcerea fiind ştirbită doar de sforăitul motorului.

— Îţi telefonez mâine, mi-a spus, înclinându-se impulsiv în faţă, pentru o ultimă îmbrăţişare.

Şi apoi, mi-a murmurat în ureche:

— Mă îndrăgostesc de cel mai ciudat om de pe pământ. Mă înspăimânţi, eşti atât de blând. Strânge-mă în braţe… să crezi întotdeauna în mine… simt, aproape, că aş fi alături de un zeu.

Strângând-o în braţe, tremurând de ardoarea pasiunii ei, simţeam cum mintea mi se desface din îmbrăţişare, electrizată de sămânţa firavă pe care o sădise în mine.

Ceva izbutise să rupă lanţurile, ceva ce se străduise zadarnic să se afirme încă de când eram copil şi-mi adusesem propriul ego în stradă, ca să arunce o privire în jur; acest ceva se descătuşase acum şi izbucnea în eter. O nouă făptură fenomenală ţâşnea acum, cu o repeziciune alarmantă, chiar din creştetul capului meu, din dubla căiţă care era a mea din naştere.

După un ceas sau două de odihnă, m-am dus la birou, care zumzăia deja de solicitanţi. Telefoanele zbârnâiau ca de obicei. Mi se părea mai lipsit de noimă ca oricând să-mi petrec viaţa străduindu-mă să acopăr un gol permanent. Înalţii funcţionari ai lumii telegrafice cosmococice îşi pierduseră încrederea în mine, iar eu îmi pierdusem încrederea în întreaga lume fantastică pe care ei o închegau prin fire, cabluri, şaibe de transmisie, sonerii şi Dumnezeu mai ştie ce. Singurul lucru care mă interesa era salariul şi prima despre care se tot vorbea că va veni de pe o zi pe alta. Mai aveam un interes, unul tainic, diabolic, şi anume să mă răfuiesc cu Spivak, inspectorul de productivitate pe care-l transferaseră din alt oraş special ca să mă spioneze pe mine. De îndată ce apărea Spivak în scenă, indiferent în care birou, oricât de îndepărtat, mi se dădea de veste. Nopţi întregi nu dormeam, plănuind, ca un spărgător de seifuri, cum să-l dau de gol şi să determin să fie concediat. Am făcut un legământ că n-am să mă las până n-am să-l dobor. Îmi făcea plăcere să-i trimit mesaje false, sub nume false, care să-i zgândăre curul, acoperindu-l de ridicol şi pricinuind o nesfârşită confuzie. Puneam chiar pe unii să-i expedieze scrisori de ameninţare cu moartea. Îl puneam pe Curley, bufonul meu principal, să-i telefoneze din când în când că a izbucnit un incendiu la locuinţa lui, sau că nevastă-sa a fost internată de urgenţă la spital – orice era menit să-l împingă într-o cursă nebunească. Aveam un talent special pentru soiul ăsta de ostilităţi mascate. Un talent pe care-l cultivasem încă din zilele croitoriei. Ori de câte ori tatăl meu îmi spunea: „Şterge-i numele din registru, ăsta n-o să ne plătească! vecii vecilor!”! interpretam cuvintele asemenea unui tânăr

războinic indian căruia bătrânul şef de trib i-ar fi înmânat un prizonier alb avertizându-l: „E o faţă palidă păcătoasă, fă-i de petrecanie!” (Aveam o mie de feluri diferite de a sâcâi un om, fără să încalc legea. Pe unii, care-mi displăceau din principiu, continuam să-i năpăstuiesc chiar mult timp după ce-şi plătiseră măruntele datorii. Unul pe care-l detestasem în mod special murise de o criză de apoplexie după ce primise de la mine o scrisoare anonimă, insultătoare, mânjită cu căcat de pisică, găinaţ de păsări, excremente de câine şi încă vreo două varietăţi de fecale, inclusiv bine-cunoscutul căcat de om.) Aşadar, Spivak era prada mea. Îmi concentram toată atenţia cosmococică pe planul de a-l anihila. Când ne întâlneam, mă arătam politicos, deferent, aparent gata să cooperez cu el în orice chip.

Niciodată nu-mi ieşeam din fire în faţa lui, deşi fiecare cuvânt pe care-l rostea făcea să-mi clocotească sângele în vine. Făceam tot ce-mi stătea în putinţă ca să-i aţâţ mândria, să-i flatez scârbosul ego, astfel încât când ar fi venit momentul de a înţepa balonul, plesnetul să se audă de la depărtare.

Spre prânz mi-a telefonat Mata. Conversaţia noastră trebuie să fi ţinut vreun sfert de oră. Credeam că n-o să mai lase receptorul din mână. Mi-a comunicat că îmi citise scrisorile; pe unele dintre ele, sau unele părţi din ele le citise cu voce tare mătuşa ei. (Mătuşa ei decretase că sunt un poet.) Mara era necăjită din pricina banilor pe care-i împrumutasem. O să fiu în stare să-i restitui sau să încerce ea să împrumute nişte bani? I se părea straniu că eram sărac pentru că mă comportam ca un bogătaş. Dar îi părea bine că eram sărac. Data viitoare o să mergem cu tramvaiul. Ea nu se sinchisea de cluburile de noapte; prefera o plimbare la ţară sau o promenadă pe plajă. Cartea pe care i-o trimisesem era superbă – o începuse abia azi dimineaţă. De ce nu încercam să scriu şi eu? Era convinsă că aş putea scrie o carte mare. Avea unele idei pentru o carte, pe care o să mi le comunice când o să ne vedem. Dacă voiam, mă putea prezenta unor scriitori pe

care-i cunoştea – aceştia ar fi bucuroşi să mă ajute…

Trăncănea interminabil. Eram emoţionat şi îngrijorat în acelaşi timp. Aş fi preferat să aştearnă pe hârtie tot ce-mi spunea. Dar mi-a răspuns că scria extrem de rar scrisori. De ce, nu puteam înţelege. Fluenţa vorbirii ei era admirabilă. Înşira unele lucruri la întâmplare, amestecate, vii ca o flacără, sau aluneca într-un limb de paranteze punctate cu focuri de artificii – excelente isprăvi lingvistice, pentru care un scriitor s-ar chinui ceasuri întregi. Şi totuşi, scrisorile ei – îmi amintesc de şocul pe care l-am încercat când am deschis prima scrisoare – erau aproape copilăreşti.

Oricum, cuvintele ei mi-au produs un efect neaşteptat. În seara aceea, în loc să o zbughesc de acasă imediat după cină, aşa cum procedam de obicei, am zăcut pe canapea, în întuneric, şi am căzut într-o reverie adâncă. *„De ce nu încerci să scrii?”* asta era fraza care mi se înfipsese în cap şi mă obsedase întreaga zi, fraza care se repeta singură, stăruitor, chiar în timp ce-i mulţumeam prietenului meu Macgregor pentru bancnota de zece dolari pe care i-o extorcasem după cele mai umilitoare gudurări şi linguşeli. În întuneric, am început să-mi croiesc drum îndărăt, către butucul de origine. Am început să mă gândesc la zilele acelea fericite din copilărie, lungile zile de vară când mama mă lua de mană şi mă ducea la ţară să-mi văd micii prieteni, Joey şi Tony. Pe atunci, în copilărie, era cu neputinţă să pătrund taina acelei bucurii care izvorăşte dintr-un simţ al superiorităţii. Acest simţ suplimentar, care îţi oferă posibilitatea de a participa şi, în acelaşi timp, de a-ţi urmări propria participare, mi se părea a fi o înzestrare naturală, comună fiecăruia dintre noi. Nu eram conştient de faptul că eu puteam gusta totul în mai mare măsură decât alţi băieţi de vârsta mea. Discrepanţa dintre mine şi ceilalţi mi-a apărut numai când m-am făcut mai mare.

A scrie, meditam eu, trebuie să fie un act situat în afara voinţei. Cuvântul, asemenea adâncului curent oceanic, trebuie să iasă la suprafaţă prin propriul său

impuls. Un copil nu simte nevoia să scrie – e inocent. Un adult scrie pentru a-şi vărsa otrava pe care a acumulat-o din pricina felului său de viaţă fals. Încearcă să-şi recapteze inocenţa, dar tot ce reuşeşte să facă (scriind) este să inoculeze omenirii virusul dezamăgirii sale. Niciun om nu ar aşterne vreun cuvânt pe hârtie dacă ar avea curajul să trăiască într-adevăr lucrurile în care crede. Inspiraţia lui e înfrântă din sursă. Dacă doreşte să creeze o lume de adevăr, de frumos şi de magie, de ce introduce milioane de cuvinte între el şi realitatea acelei lumi? De ce amână acţiunea propriu-zisă – doar dacă, asemenea celorlalţi, nu doreşte într-adevăr decât puterea, faima, succesul. „Cărţile sunt acţiuni umane în moarte”, a spus Balzac. Şi totuşi, când a perceput adevărul, el a renunţat deliberat la înger în favoarea demonului care-l poseda.

Un scriitor face curte publicului său într-un mod la fel de abject ca şi un politician sau alt căţărător; îi place să simtă sub degete marele puls, să prescrie reţete ca un medic, să-şi cucerească un loc, să fie recunoscut ca o forţă, să-şi primească întreaga cupă a adulării, chiar dacă trebuie să o aştepte o mie de ani. Nu doreşte o lume nouă care ar putea fi repede încropită, pentru că ştie că n-ar fi pe măsura lui. Doreşte o imposibilă lume veche, în care el să fie neîncoronatul trăgător de sfori al marionetelor, dominat de forţe care-i scapă complet de sub control. E mulţumit să guverneze insidios – în lumea fictivă a simbolurilor – pentru că simplul gând al contactului cu realităţile aspre şi brutale îl sperie. E drept, în raport cu alţi oameni, el posedă o forţă mai pregnantă de sesizare a realităţii, dar nu face niciun efort ca să impună lumii, prin puterea exemplului, această realitate superioară. Se mulţumeşte doar să propovăduiască, să târască lumea după el în siajul dezastrului şi al catastrofei, un profet care croncăneşte despre moarte, întotdeauna lipsit de onoare, mereu lapidat, mereu excomunicat de cei care, oricât ar fi de nepotriviţi pentru misiunea lor, sunt pregătiţi şi doritori să-şi asume responsabilitatea pentru treburile omenirii. Adevăratul scriitor mare nu doreşte să scrie; el doreşte ca

lumea să fie un loc în care să-şi poată trăi viaţa imaginaţiei. Primul cuvânt tremurător pe care-l aşterne pe hârtie este cuvântul îngerului rănit: durere. Procesul de a înşira cuvinte echivalează cu cel de a-şi administra un narcotic. Observând cum creşte cartea sub mâinile lui, autorul se umflă cu amăgire de grandoare. „Şi eu sunt un cuceritor – poate că cel mai mare dintre toţi cuceritorii! Soseşte momentul meu! O să subjug lumea – prin magia cuvintelor… „*Et cetera ad nauseam*”.

Mica frază „*De ce nu încerci să scrii*?” m-a cufundat, chiar de la bun început, într-o mlaştină de confuzii. Eu voiam să farmec dar nu să subjug, voiam o viaţă mai grandioasă, mai bogată, dar nu în dauna celorlalţi; voiam să descătuşez pe dată imaginaţia tuturor oamenilor, pentru că, fără sprijinul întregii lumi, fără o lume unificată din punct de vedere imaginativ, libertatea imaginaţiei devine un viciu. Nu aveam mai mult respect pentru scrisul *per* se decât aveam pentru Dumnezeu *per* se Nimeni şi niciun principiu, nicio idee nu are validitate în sine. Ceea ce e valid e doar o câtime – din orice, inclusiv din Dumnezeu – o câtime pe care o realizează toţi oamenii în comun. Lumea e întotdeauna îngrijorată de soarta geniului. Pe mine nu m-a îngrijorat niciodată geniul: geniul are grijă de geniul unui om. Grija mea s-a îndreptat întotdeauna spre acel nimeni, omul rătăcit în vârtej, omul atât de comun, atât de obişnuit, încât prezenţa lui nici nu e remarcată. Un geniu nu inspiră pe un altul. Toate geniile sunt nişte lipitori, ca să spunem aşa. Se hrănesc din aceeaşi sursă – sângele vieţii. Cel mai important lucru pe care ar trebui să-l facă un geniu este acela de a deveni inutil, de a se lăsa absorbit de curent, de a deveni din nou un peşte şi nu o curiozitate a naturii. Unicul avantaj, am reflectat eu, pe care mi l-ar putea oferi actul scrisului ar fi acela de a înlătura deosebirile care mă separă de semenii mei. Categoric nu voiam să devin „artist”, în sensul de a mă preface în ceva străin, în ceva aparte şi în afara curentului vieţii. Cel mai bun lucru legat de scris nu este strădania laborioasă de a pune cuvânt lângă cuvânt, cărămidă peste cărămidă, ci

preliminariile, munca de sapă, care-i făcută în tăcere, în orice împrejurare, în vis ca şi în stare de veghe. Pe scurt, perioada de gestaţie. Niciun om nu aşterne în scris ceea ce are intenţia să spună cu adevărat: creaţia originară care are loc tot timpul, fie că scrie sau nu, aparţine fluxului primar: nu posedă dimensiuni, formă, elementul timp. În acest stadiu preliminar, care înseamnă creaţie şi nu naştere, ceea ce dispare nu sufere nicio distrugere; ceva care a preexistat, ceva nepieritor, ca memoria, sau materia, sau Dumnezeu, se concentrează şi te azvârli în el ca o crenguţă într-un torent. Cuvintele, frazele, ideile, oricât ar fi ele de subtile sau de ingenioase, cele mai avântate zboruri de poezie, cele mai profunde visuri, cele mai halucinante viziuni nu sunt decât nişte hieroglife brute, şlefuite în durere şi în suferinţă, pentru a comemora un eveniment incomunicabil. Într-o lume inteligent ordonată, nu ar exista nevoia încercării iraţionale de a aşterne asemenea fapte miraculoase în scris. Într-adevăr, nu ar avea niciun sens, căci dacă oamenii s-ar opri doar ca să le perceapă, cine s-ar mulţumi cu o contrafacere când ar avea originalul, realul, la îndemână? Cine ar dori să-şi pună un disc şi să asculte Beethoven, de exemplu, dacă ar fi în stare să trăiască el însuşi armoniile extatice pe care Beethoven s-a trudit atâta ca să le înregistreze? O mare operă de artă, dacă reuşeşte ceva, reuşeşte doar să ne reamintească, sau să spunem, să ne facă să visăm despre tot ce e fluid şi intangibil. Adică despre univers. Acesta nu poate fi înţeles; poate fi doar acceptat sau respins.

Dacă e acceptat suntem revitalizaţi, dacă e respins, suntem diminuaţi. Orice ar intenţiona să fie nu este: e întotdeauna ceva mai mult, ceva pentru care ultimul cuvânt nu va fi niciodată rostit. Este tot ce turnăm în el din foamea noastră pentru ceea ce negăm în fiecare zi din viaţă. Dacă ne-am accepta pe noi înşine ca pe fiinţe complete, atunci opera de artă, de fapt întreaga lume a artei, ar muri de malnutriţie. Cel puţin câteva ore pe zi fiecare dintre noi umblă fără picioare, când ochii îi sunt închişi şi trupul culcat. Într-o bună zi, arta visării cu ochii

deschişi va sta în puterea oricărui om. Şi mult înainte de aceasta, cărţile vor înceta să existe, pentru că atunci când oamenii vor fi pe deplin treji şi vor visa cu ochii deschişi, puterea lor de comunicare (unul cu celălalt şi cu spiritul care sălăşluieşte în toţi) va fi atât de intensificată, încât tot ce-i scris ar semăna cu chiţcăielile informe şi respingătoare ale unui idiot.

Gândesc şi ştiu toate acestea, aşa cum zac în neagra amintire a unei zile de vară, fără să fi stăpânit, sau să fi încercat chiar numai pe jumătate să stăpânesc, arta hieroglifelor brute. Chiar înainte de a începe, sunt dezgustat de eforturile maeştrilor consacraţi. Fără să posed priceperea sau cunoaşterea de a construi măcar un portal în faţada edificiului de bază, eu critic şi deplâng însăşi arhitectura. Dacă aş fi doar o cărămidă micuţă în vasta catedrală a acestei faţade desuete, aş fi infinit mai fericit, aş avea viaţă, viaţa întregii structuri, chiar dacă n-aş fi decât o parte infinitezimală din ea. Dar eu sunt în afară, un barbar care nu-i în stare să creioneze măcar o schiţă sumară, darămite un plan al edificiului în care visează să-şi facă sălaş. Visez în întuneric la o lume orbitor de magnifică, o lume care să se năruie de îndată ce s-ar aprinde lumina. O lume care se evaporă dar care nu moare, pentru că n-am decât să stau din nou nemişcat şi să privesc cu ochii deschişi în întuneric pentru ca să reapară.

…Înseamnă că există în mine o lume total diferită de orice altă lume pe care o cunosc. Nu cred că e proprietatea mea exclusivă – doar unghiul sub care o văd eu e exclusiv, ba chiar unic. Dacă vorbesc în limbajul viziunii mele unice, nimeni nu mă înţelege; cel mai colosal edificiu poate fi înălţat, rămânând totuşi invizibil. Mă obsedează acest gând. La ce-ar folosi să clădeşti un templu invizibil?

Mă las purtat de maree – din cauza acelei mici fraze. Asta-i genul de gândire care se declanşează de câte ori e pomenit cuvântul „scriere”. În zece ani de eforturi sporadice am izbutit să scriu vreun milion de cuvinte, sau cam aşa ceva. Puteţi spune la fel de bine – un milion de fire

de iarbă. A atrage atenţia asupra acestei pajişti zdrenţuite ar fi umilitor. Toţi prietenii mei ştiau că am în degete mâncărimea scrisului – acest lucru făcea uneori din mine un partener simpatic: mâncărimea. Ed Gavarni, de exemplu, care studia teologia; dădea câte o petrecere în locuinţa lui, numai ca eu să mă pot scărpina în public şi, în felul acesta, seara respectivă să devină un soi de eveniment. Pentru a-şi dovedi interesul faţă de nobila artă, trecea pe la mine, la intervale mai mult sau mai puţin regulate, şi aducea cu el sandviciuri reci, mere şi bere. Uneori avea buzunarele pline de ţigări. Urma să-mi umplu burta şi să-mi dau drumul. Dacă ar fi avut un dram de talent nu i-ar fi trecut niciodată prin cap să se facă preot… Şi mai era Zabrowski, operatorul de la Compania Telegrafică Cosmodemonică din America de Nord; întotdeauna îmi examina pantofii, pălăria, pardesiul, să vadă dacă sunt în condiţii bune. Nu avea timp să citească, nici nu-l interesa ce scriu eu, nici nu credea că aveam să ajung vreodată undeva, dar îi plăcea să audă despre toate aceste lucruri. Îl interesau caii şi, în special, copiii străzii. A mă asculta pe mine era o distracţie inofensivă pentru el, o distracţie care merita preţul unui prânz bun sau al unei pălării noi, după cum stătea cazul. Îmi plăcea să-i istorisesc poveşti, pentru că era ca şi când i-aş fi vorbit unui om de pe lună. Îmi întrerupea cele mai subtile divagaţii ca să mă întrebe dacă prefer ca desert tarte cu căpşuni sau brânză dulce… Mai era şi Costigan, bătăuşul din Yorkville – alt om de nădejde şi sensibil ca o scroafă bătrână. Cunoscuse pe vremuri un scriitor care scria la Gazeta Poliţiei; acest lucru l-a făcut eligibil pentru căutarea tovărăşiei celui ales. Avea poveşti pe care mi le istorisea, poveşti care ar fi putut să circule dacă aş fi catadicsit să cobor de pe piscul meu şi să-mi aplec urechea. Costigan mă atrăgea într-un mod straniu. Arăta absolut inert, o scroafă bătrână cu coşuri pe faţă şi peri ţepoşi care se zbârleau în tot locul; era atât de blând, atât de duios, încât dacă s-ar fi travestit în femeie, niciodată n-ai fi ghicit că e capabil să înghesuie un om într-un zid şi să-

l buşească până-i stâlceşte creierii. Era genul de individ dur care poate să cânte falsetto şi să adune o colectă bogată pentru cumpărarea unei coroane funerare. În munca de telegrafist era considerat a fi un funcţionar liniştit, pe care te puteai bizui şi care îşi punea la inimă interesul companiei. În orele lui libere, însă, era o sfântă teroare, blestemul cartierului. Avea o soţie al cărui nume de fată era Tillie Jupiter; o femeie clădită ca o plantă de cactus şi care dădea lapte din belşug. O seară petrecută cu ei doi îmi punea mintea în mişcare, ca pe o săgeată otrăvită.

Trebuie să fi avut la vremea aceea cincizeci de prieteni şi suporteri. Dintre toţi aceştia, doar vreo trei sau patru vădeau oarecare înţelegere pentru ceea ce încercam eu să fac. Unul dintre ei, un compozitor care se numea Larry Hunt, locuia într-un orăşel din Minnessota. Cândva îi închiriasem o cameră în locuinţa noastră şi se îndrăgostise de nevastă-mea, din cauză că o tratam atât de ruşinos. Dar mă plăcea pe mine chiar mai mult decât pe nevastă-mea, aşa încât, când s-a întors la ale lui, a început o corespondenţă cu mine, care, curând, a devenit voluminoasă. Acum ne anunţa că are de gând să vină la New York pentru o mică vizită. Speram să vină şi să-mi sufle nevasta de pe capul meu. Cu ani în urmă, când tocmai ne lansasem în nefericita noastră legătură, am încercat să i-o pasez unui vechi iubit al ei, un băiat care locuia în nord şi pe care îl chema Ronald. Ronald venise la New York ca să-i ceară mâna. Folosesc această formulă zaharisită pentru că Ronald era genul de om care putea rosti asemenea cuvinte fără să pară dobitoc. Mă rog, ne-am dus toţi trei la cină într-un restaurant franţuzesc. Din felul în care o privea pe Maude, am înţeles că ţinea la ea mai mult şi avea mult mai multe în comun cu ea decât aş fi putut eu avea vreodată. Tipul îmi plăcea extraordinar; era curat sufleteşte, onest până la ultima fibră, generos, respectuos, genul din care se aleg ceea ce se numeşte soţi buni. În plus, aştepta de mult, lucru pe care ea îl uitase, altfel nu s-ar fi încurcat cu un terchea-berchea ca mine, de

la care nu putea obţine nimic bun… În seara aceea s-a întâmplat un lucru bizar, ceva ce ea nu mi-ar fi iertat niciodată, dacă l-ar fi ştiut. În loc să o conduc acasă, m-am întors la hotel cu vechiul ei iubit. Mi-am petrecut cu el întreaga noapte încercând să-l conving că, dintre noi doi, el era cel mai bun şi i-am înşirat tot felul de blestemăţii despre mine, orori pe care i le-am făcut ei şi altora; pledam în faţa lui, implorându-l să o revendice. Am mers până acolo încât să-i declar că ea îl iubea încă şi că recunoscuse aceasta în faţa mea. „Pe mine m-a luat doar pentru că mă aflam în preajmă când a avut nevoie”, i-am spus. „Realmente, aşteaptă de la dumneata să faci un gest. Oferă-ţi şansa”. Dar nu, tipul nici nu voia să audă. Eram ca Gaston şi Alphonse din banda comică. Ridicoli, patetici, absolut ireali. Genul de lucruri care apar în filme şi pentru care oamenii plătesc ca să le vadă… Oricum, când mă gândeam la vizita apropiată a lui Larry Hunt, ştiam că n-am să mai repet figura. Singura mea teamă era ca nu cumva Larry să-şi fi găsit între timp altă femeie. Ar fi fost o chestie de neiertat.

Exista un loc (*singurul* loc din New York), unde mă duceam cu plăcere, mai cu seamă dacă eram într-o dispoziţie exaltată: acesta era atelierul, din partea de sus a oraşului, al prietenului meu Ulric. Ulric era un libidinos; profesiunea lui de pictor îl punea în contact cu dansatoare striptease, cu înghiţitoare de pule, cu tot soiul de femele îndrăcite. Dintre toate lebedele uscăţive şi fascinante care se perindau prin atelierul lui ca să se dezbrace, le preferam pe cele de culoare, pe care le schimba frecvent. Nu era uşor să le faci să pozeze pentru noi. Şi cel mai greu era ca, din momentul în care le convingeam să încerce, să le facem să-şi urce un picior pe un fotoliu şi să lase la vedere un petic de carne de culoarea somonului. Ulric colcăia de pofte libidinoase şi nu se gândea decât cum „să-şi vâre scopul în aplicare”, după cum se exprima el. Era un mod de a-şi goli mintea de lăturile pe care i se comanda să le picteze.

(Era bine plătit ca să picteze cutii de supe, sau

ştiuleţi de porumb, pentru coperta a patra a revistelor.) Ceea ce ar fi dorit el într-adevăr să reprezinte erau pizdele, pizde bogate, mustoase, pe care să ţi le lipeşti pe pereţii din baie, provocându-ţi astfel o plăcută, desfătătoare zvârcolire a vintrelor. Le-ar fi pictat pe gratis dacă cineva l-ar fi ţinut cu masă şi cu bani de buzunar. Cum spuneam mai înainte, avea un fler extraordinar pentru carnea neagră. După ce-şi aranja modelul într-o poziţie exotică – aplecată ca să ridice un ac de păr de pe jos, sau urcând o scară ca să şteargă o pată de pe zid – îmi dădea şi mie un carnet şi un creion, mă plasa într-un punct avantajos de unde, pretextând că desenez un trup uman (ceva ce nu intra în capacităţile mele), îmi îmbătăm ochii cu porţiunile anatomice alese ce mi se ofereau în timp ce mâzgăleam hârtia cu colivii de păsări, table de şah, ananaşi şi arabescuri. După o scurtă pauză de odihnă, amândoi ajutam, elaborat, modelul să-şi reia poziţia iniţială. Ceea ce necesita o manevrare delicată, ca de pildă, coborârea sau înălţarea feselor, ridicarea unui picior mai sus, desfacerea mai largă a picioarelor, şi aşa mai departe.

— Cred că acuma-i bine, Lucy, îl auzeam spunând în timp ce o manipula cu dibăcie, într-o poziţie mai obscenă. Poţi să rămâi aşa, Lucy?

Iar Lucy emitea un scâncet de negresă care însemna că era pregătită să-şi menţină poziţia.

— N-o să te ţinem mult, Lucy, o încuraja făcându-mi mie, pe furiş, cu ochiul. Observă vaginaţia longitudinală, mi se adresa apoi, folosind un jargon bombastic, pe care Lucy, cu urechile ei de şoricel, nu-l putea urmări.

Cuvinte ca „vaginaţie” aveau un ecou plăcut, magic, pentru urechile lui Lucy. Odată, când l-a întâlnit pe stradă, am auzit-o întrebându-l:

— Facem azi ceva exerciţii de vaginaţie, domnu’ Ulric?

Cu Ulric aveam mai multe în comun decât cu oricare dintre prietenii mei. El reprezenta pentru mine Europa, influenţa ei moderatoare, civilizatoare. Discutam ore

întregi despre această lume, unde arta avea oarecare legătură cu viaţa, unde puteai sta liniştit în public urmărind spectacolul străzii şi gândindu-ţi propriile tale gânduri. Oare o să ajung vreodată acolo? Va fi oare prea târziu? Şi cum am să trăiesc? Ce limbă o să vorbesc? Când chibzuiam realist la toate aceste probleme mi se părea ceva lipsit de speranţă. Numai spiritele dure, aventuroase, pot aduce la realitate asemenea visuri. Ulric o făcuse – timp de un an – dar cu mari sacrificii. Zece ani de zile lucrase picturi pe care le detesta, numai pentru a-şi putea împlini acest vis. Acum visul luase sfârşit şi el se întorsese de unde pornise. Dar revenise într-un stadiu mult mai prost, pentru că, de acum înainte, nu va mai fi niciodată în stare să se adapteze la roata de moară. Pentru Ulric fusese un an de vacanţă sabatică: un vis care, pe măsură ce trece anul, se lichefiază în fiere şi pelin amar. Eu unul nu aş fi putut face niciodată ceea ce a făcut Ulric. Nu m-aş fi putut preta niciodată la asemenea sacrificii şi nici nu m-aş fi mulţumit cu o simplă vacanţă, oricât de lungă sau de scurtă. Politica mea a fost întotdeauna aceea de a-mi arde podurile în urma mea. Faţa mea a fost întotdeauna întoarsă spre viitor. Dacă săvârşesc o greşeală, e fatală. Când sunt zvârlit îndărăt, mă rostogolesc pe tot drumul parcurs – până la fund. Singura mea măsură de apărare e elasticitatea de care mă bucur. Până acum, de câte ori m-am înfundat, am sărit înapoi la suprafaţă. Uneori saltul a semănat cu o mişcare filmată cu încetinitorul, dar în ochii lui Dumnezeu viteza nu are o însemnătate deosebită.

În atelierul lui Ulric îmi isprăvisem, cu câteva luni în urmă, prima mea carte – cartea despre cei doisprezece curieri. Lucram în camera fratelui său, unde, cu puţin timp înainte, redactorul şef al unei reviste, după ce citise câteva pagini dintr-o povestire neterminată, mă informase, cu sânge rece, că nu am niciun dram de talent, că nu cunosc nici cele mai elementare lucruri despre scris – pe scurt, că eram un nimic şi, cel mai bun lucru pe care l-ai putea face, băiete, ar fi să-ţi scoţi literatura din minte şi să încerci să-ţi câştigi o existenţă cinstită. Alt zevzec, care scrisese o carte

de mare succes despre Iisus – dulgherul, mi-a spus acelaşi lucru. Şi, dacă respingerile pot fi greşite, totuşi coroborarea lor venea în sprijinul criticilor aduse de aceste spirite de mare discernământ.

— Cine sunt căcaţii ăştia? îl întrebam pe Ulric. De unde au ieşit ca să-mi toarne mie asemenea năzbâtii? Ce altceva au făcut ei decât să arate că ştiu să fabrice bani?

Bine, vă vorbeam despre Joey şi Tony, micii mei prieteni. Zăceam în întuneric, o crenguţă plutind în curentul japonez. Gândurile mele se încâlciseră într-o abracadabra, paiul care face cărămida, schiţa brută, templul care trebuie să înghită carne şi sânge pentru a se afirma în faţa lumii iâtregi. M-am ridicat şi am aprins o lumină slabă. Mă simţeam calm şi lucid, ca o floare de lotus care se deschide. Departe de mine păşitul violent înainte şi înapoi, smulsul părului din cap până la rădăcină. M-am lăsat pe un scaun, în faţa mesei, şi am început să scriu cu un creion. Am descris, în cuvinte simple, ce simţeam când o luam pe mama de mână şi ne plimbam pe câmpul însorit, ce simţeam când îi vedeam pe Joey şi Tony alergând în întâmpinarea mea cu braţele deschise, cu feţele radiind de bucurie. Am aşezat cărămidă peste cărămidă, ca un zidar cinstit. Se crea ceva de natură verticală – nu mai erau fire de iarbă care ţâşneau disparate, ci ceva structurat, ceva fundamentat. Nu mi-am dat osteneala să-mi termin povestirea; m-am oprit după ce am spus tot ce am putut spune. Am recitit în tăcere ce scrisesem. Eram atât de mişcat, încât mi-au venit lacrimile în ochi. Nu era ceva de arătat unui editor; era ceva de pitit într-un sertar, de păstrat ca un memento al proceselor naturale, ca o făgăduinţă a împlinirii.

Zi de zi ne măcelărim cele mai nobile impulsuri. De asta ne doare inima când citim acele rânduri scrise de mâna unui maestru pe care le recunoaştem ca ale noastre, ca pe vlăstarele fragede sugrumate din faşă, pentru că nu avem încredere în propriile noastre puteri, în criteriile noastre proprii despre adevăr şi frumos. Fiecare om când ajunge să se astâmpere, când devine disperat de sincer cu

sine însuşi, e în stare să rostească adevăruri profunde. Noi derivăm cu toţii din aceeaşi sursă. Nu există niciun mister în legătură cu originea lucrurilor. Suntem cu toţii o parte a creaţiei, toţi regii, toţi poeţii, toţi muzicienii; nu avem decât să ne deschidem, să descoperim ceea ce există de mult.

Ceea ce mi s-a întâmplat micând am scris despre Joey şi Tony a echivalat cu o revelaţie. Mi s-a revelat faptul că pot spune ceea ce doresc să spun – dacă nu mă gândesc la nimic altceva, dacă mă concentrez exclusiv asupra acelui lucru – şi dacă accept să suport consecinţele pe care le implică întotdeauna un act pur.

2

Două sau trei zile mai târziu, am întâlnit-o pentru prima dată pe Mara în plină lumină de zi. O aşteptam în depoul Long Island din Brooklyn. Era pe la şase după-amiază, ceasul când zăboveşte încă lumina de zi, o stranie oră de vârf a strălucirii solare, menită să dea viaţă chiar şi criptei lugubre care e sala de aşteptare a gării Long Island. Stăteam lângă uşă când am zărit-o traversând şinele de tramvai, pe sub cablurile trenurilor suspendate; lumina soarelui se filtra prin hidoasa structură în săgeţi de aur pulverizat. Mara purta o rochie elveţiană cu buline, care făcea ca trupul ei plin să pară şi mai opulent; briza îi adia uşor prin părul negru, lucios, răsfirându-l pe faţa-i de cretă albă, ca spuma mării care împroaşcă o stâncă. În mersul ei sprinten, mlădios, atât de sigur, atât de alert, simţeam animalul din ea răzbind prin carne cu o graţie florală, cu o fragilă frumuseţe. Era eul ei de zi, o creatură proaspătă, sănătoasă, îmbrăcată cu extremă simplitate şi vorbind aproape ca un copil.

Am hotărât să ne petrecem seara pe plajă. Mă temeam că o să-i fie rece în rochia aceea uşoară, dar m-a asigurat că ei nu îi este niciodată rece. Eram atât de înspăimântător de fericiţi, încât abia de bolboroseam cuvintele. Ne-am înghesuit unul în celălalt în sala

vatmanilor, feţele aproape atingându-ni-se, scânteind în razele rubinii ale soarelui care asfinţea. Cât de diferit era acest zbor peste acoperişuri, de drumul singuratic, anxios, parcurs în acea duminică dimineaţă când m-am dus la casa ei! Era oare cu putinţă ca într-un spaţiu de timp atât de scurt lumea să-şi fi schimbat culoarea?

Soarele în flăcări, alunecând spre apus – ce simbol de bucurie şi căldură! Ne aprindea inimile, ne ilumina gândurile, ne magnetiza sufletele. Căldura avea să dăinuie târziu în noapte, avea să se răsfrângă de sub curba orizontului, sfidând noaptea. Sub această cascadă de foc i-am dat manuscrisul să-l citească. N-aş fi putut alege un moment mai favorabil sau un critic mai favorabil. Povestirea mea fusese concepută în întuneric şi urma să-şi primească botezul în lumină. În timp ce-i urmăream expresia, încercam un asemenea sentiment de exaltare, încât aveam senzaţia că-i înmânasem un mesaj de-a dreptul de la Creator. Nu era necesar să-i cer părerea, i-o citeam pe faţă. Ani întregi am îndrăgit această amintire, reînviind-o în momentele întunecate când o rupsesem cu toţi, când mă învârteam în sus şi-n jos într-o mansardă solitară, dintr-un oraş străin, citind paginile proaspăt scrise şi chinuindu-mă să vizualizez pe chipurile viitorilor mei cititori această expresie de dragoste neînfrânată de admiraţie. Când sunt întrebat dacă, în momentul în care mă aşez să scriu, am în minte un anumit public de cititori, răspund că nu, nu mă gândesc la nimeni, dar adevărul e că mi se năluceşte imaginea unei mari mulţimi, o mulţime anonimă, în care recunosc, poate, ici-colo, câte o faţă prietenoasă: în această mulţime văd acumulându-se lenta, arzătoarea căldură care a constituit cândva o imagine unică: o văd răspândindu-se, izbucnind în vâlvătaie, dilatându-se într-o mare conflagraţie. (Unica oară când un scriitor îşi primeşte răsplata cuvenită este momentul în care vede pe cineva arzând în flacăra aţâţată de el într-o clipă de solitudine. Critica onestă nu înseamnă nimic: ceea ce doreşte artistul este pasiune dezlănţuită, foc pentru foc).

Când încerci să faci ceva ce depăşeşte puterile tale cunoscute de toţi, e inutil să cauţi aprobarea prietenilor. Prietenii îşi găsesc locul cel mai potrivit în momentele de înfrângere – cel puţin din experienţa mea. În asemenea împrejurări, sau te părăsesc cu totul, sau se întrec pe ei înşişi. Suferinţa constituie marea legătură dintre oameni – suferinţa şi nenorocirea. Dar când îţi încerci puterile, când vrei să realizezi ceva inedit, cel mai bun prieten se poate dovedi un trădător. Chiar felul în care-ţi urează succes, când îi împărtăşeşti ideile tale himerice, e suficient ca să te descurajeze. El crede în tine pe segmentul pe care te cunoaşte; posibilitatea de a fi mai mare decât pari îl descumpăneşte, pentru că prietenia se bazează pe reciprocitate. A devenit aproape o lege că, atunci când un om se lansează într-o mare aventură, trebuie să-şi taie toate legăturile. Trebuie să se retragă în sălbăticie şi, după ce a terminat să se bată cu sine însuşi, trebuie să se întoarcă şi să-şi aleagă un discipol. Nu are importanţă cât de sărăcăcioasă e calitatea discipolului: important e numai să creadă în tine implicit. Ca germenele să poată încolţi, e necesar ca o altă persoană, o individualitate din mulţime, să-ţi arate încredere. Artiştii, asemenea marilor conducători religioşi, vădesc o uimitoare perspicacitate în acest domeniu. Niciodată nu-şi aleg persoana care ar părea potrivită pentru scopul lor, ci, întotdeauna, o persoană obscură, adeseori ridicolă.

Ce m-a handicapat pe mine la început, ce s-a dovedit a fi aproape o tragedie, a fost faptul că nu am putut găsi pe nimeni care să creadă implicit în mine, şi ca om şi ca scriitor. O aveam pe Mara, e adevărat, dar Mara nu era o prietenă, aproape că nici nu era o altă persoană, atât de strâns ne împletisem. Aveam nevoie de cineva din afara cercului viciat al falşilor admiratori şi al denigratorilor invidioşi. Aveam nevoie de un om picat din cer.

Ulric se străduia din răsputeri să înţeleagă ce anume dăduse peste mine, dar nu deţinea putinţa de a percepe ce eram eu destinat să devin. Cum aş putea uita felul în care a reacţionat la vestea despre Mara? I-am adus-o a doua zi

după ce ne-am plimbat pe plajă. Dimineaţa mă dusesem, ca de obicei, la birou, dar pe la ora prânzului devenisem aţa de febril, încât am luat un tramvai şi am ieşit afară din oraş. Ideile îmi colcăiau în minte. Pe măsură ce înregistram una dintre ele, se învălmăşeau altele. În cele din urmă am ajuns la acel punct în care părăseşti orice speranţă de a-ţi mai aminti propriile tale idei strălucite şi, pur şi simplu, te abandonezi luxului de a scrie o carte în mintea ta. Ştii bine că n-ai să mai fi în stare să recaptezi ideile volatilizate, nici măcar un rând din tumultuoasele şi bine croitele fraze care ţi se cern prin minte ca rumeguşul prin găurile scândurii. În asemenea zile te bucuri de compania celui mai bun tovarăş pe care-l vei avea vreodată – modestul, înfrântul, truditul tău cu de toate zilele, care are un nume şi care poate fi identificat în registrele publice, în caz de accident sau de moarte. Dar eul tău adevărat, cel care a preluat frâiele, e aproape un străin. El e cel care, dacă devii prea fascinat de isprăvile lui, va expropria până la urmă, vechiul, uzatul tău eu, preluându-ţi numele, adresa, soţia, trecutul, viitorul. Fireşte, când te prezinţi, unui vechi prieten în această stare euforică, nu-i dispus să accepte pe dată că tu ai o altă viaţă, o viaţă separată pe care el nu o împărtăşeşte cu tine. Te întreabă naiv:

— Eşti bine dispus azi, nu-i aşa?

Şi tu aprobi din cap aproape ruşinat.

— Uite ce-i, Ulric, i-am spus năvălind peste el în timp ce picta o reclamă pentru supa Campbell. Trebuie să-ţi povestesc ceva. Fac explozie dacă nu vorbesc.

— Sigur, descarcă-te, m-a îndemnat, în timp ce-şi muia penelul în oala mare, aflată pe un scaun de alături. Nu te superi dacă eu continui cu porcăria asta? Trebuie să o termin până diseară.

Am pretins că nu mă supăr, dar eram derutat. Mi-am scăzut tonul vocii, ca să nu-l deranjez prea tare.

— Ţii minte fata de care ţi-am vorbit – aia pe care am cunoscut-o la salonul de dans? Ei bine, am întâlnit-o din nou. Aseară ne-am plimbat împreună pe plajă…

— Şi cum a fost… a mers ca uns?

Din felul în care şi-a plimbat limba peste buze am înţeles că se pregătea pentru o relatare picantă.

— Ascultă, Ulric, tu ştii ce înseamnă să fii îndrăgostit?

N-a catadicsit nici măcar să ridice privirea în chip de răspuns. În timp ce amesteca dibaci culorile pe o tăviţă de metal, a mormăit ceva despre faptul că el ar avea instincte normale.

Am continuat neabătut:

— Crezi că ai putea întâlni într-o zi femeia care să-ţi schimbe întreaga viaţă?

— Am întâlnit vreo două care au încercat – dar, după cum vezi, nu cu prea mare succes.

— Rahat! întrerupe o clipă chestia aia, vrei? Trebuie să-ţi povestesc ceva… vreau să-ţi spun că sunt îndrăgostit, îndrăgostit nebuneşte. Ştiu că sună prosteşte, dar e ceva cu totul deosebit – niciodată nu m-am mai simţit aşa. Te întrebi, probabil, dacă e o bucăţică mişto. Da, e grozavă. Dar nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de lucrul ăsta…

— Zău? Ei, asta-i ceva cu totul nou.

— Să-ţi spun ce-am făcut azi?

— Te-ai dus la Teatrul Burlesc din Houston Street.

— M-am dus la ţară. M-am plimbat pe câmp ca un zănatec.

— Ce vrei să spui… ţi-a şi dat papucii?

— Nu. Mi-a declarat că mă iubeşte… Ştiu, sună pueril, nu?

— N-aş spune chiar aşa. S-ar putea să fii temporar deranjat la minte, asta-i tot. Fiecare om se poartă ca un zănatec când se îndrăgosteşte. Dar în cazul nostru nu poate dura mult. Îmi pare rău că am de terminat idioţenia asta – aş fi vrut să te ascult cu mai multă simţire. N-ai putea să revii ceva mai târziu? Poate că luăm împreună cina, da?

— În ordine, vin peste un ceas sau două. Dar să nu-mi tragi clapa, pezevenghiule, că n-am un sfanţ în buzunar.

Am coborât scările în goană şi m-am îndreptat spre

parc. Eram iritat. A fost o prostie să mă înfierbânt în faţa lui Ulric. Tipul ăsta e rece ca un castravete. Cum poţi face pe altul să înţeleagă ce se petrece în adâncurile tale? Dacă mi-aş fi frânt un picior, ar fi lăsat totul baltă. Dar dacă inima ţi-e frântă de bucurie – ei bine, e cam plicticos pentru alţii, ştiţi bine. E mai uşor să ai de-a face cu lacrimi decât cu bucurie. Bucuria e distructivă: îi stânjeneşte pe ceilalţi. „Plânge şi vei plânge singur" – ce mai minciună! Plânge şi vei găsi un milion de crocodili care să plângă cu tine. Lumea plânge etern. Lumea e scăldată în lacrimi. Râsul, asta-i cu totul altceva. Râsul e ceva de moment – trece. Dar bucuria, bucuria e un fel de sângerare extatică, un soi dizgraţios de supramulţumire care se revarsă prin fiecare por al fiinţei tale. Dar nu poţi bucura oamenii prin bucuria ta. Bucuria trebuie să fie generată de tine însuţi: este sau nu este. Bucuria e întemeiată pe ceva prea profund pentru a fi înţeles şi comunicat. A fi bucuros înseamnă a fi un nebun într-o lume de strigoi trişti.

Nu-mi amintesc să-l fi văzut vreodată pe Ulric categoric vesel. Râdea cu uşurinţă, un râs sănătos, dar când râsul se stingea, Ulric se găsea întotdeauna puţin sub valoarea bunei-dispoziţii normale. Cât despre Stanley, lucrul cel mai aproape de veselie pe care-l putea produce el era un rânjet de acid fenic. Nu exista un suflet, din câţi oameni cunoşteam eu, care să fi fost cu adevărat vesel pe dinăuntru, sau măcar voios. Prietenul meu Kroński, care era acum intern la un spital, părea să se alarmeze ori de câte ori mă vedea într-o dispoziţie efervescentă. Vorbea despre bucurie şi despre tristeţe de parc-ar fi fost condiţii patologice – polii opuşi ai unui ciclu maniac-depresiv. Când m-am întors la atelier, l-am găsit ticsit de prieteni ai lui Ulric care sosiseră pe neaşteptate. Erau ceea ce el numea flăcăi din Sud. Veniseră din Virginia şi Carolina de Nord în maşinuţele lor sport, îngrijite, şi aduseseră câteva sticle de rachiu de piersici. Nu cunoşteam pe niciunul dintre ei şi la început m-am simţit cam stingher, dar după o băutură sau două mi s-a dezlegat limba şi am început să sporovăiesc liber. Spre uimirea mea, păreau să nu înţeleagă ce le

vorbeam. S-au scuzat pentru ignoranţa lor, într-un fel prefăcut şi stânjenitor, explicând că ei sunt oameni simpli de la ţară care ştiu mai multe despre cai decât despre cărţi. Nu-mi aduceam aminte să fi menţionat vreo carte, dar am descoperit curând că ăsta era felul în care mă categoriseau ei. Eram, hotărât, un intelectual, orice aş fi spus. Aşa cum ei erau, hotărât, oameni de la ţară, cu cizme şi pinteni. Situaţia devenea cam încordată, în ciuda eforturilor mele de a vorbi pe limba lor. Şi apoi, deodată, totul a devenit ridicol, din cauza unei remarci stupide despre Walt Whitman pe care unul dintre ei s-a găsit să mi-o adreseze. Cea mai mare parte din zi fusesem exaltat; plimbarea forţată mă mai temperase oarecum, dar cu rachiul de piersici şi cu conversaţia aceea dezlânată mă însufleţisem din nou. Mă găseam în dispoziţia de a-i combate pe flăcăii aceia zdraveni din Sud, mai cu seamă pentru că ceea ce trebuia să-mi descarc eu de pe inimă era strivit de veselia lor fără noimă. Aşadar, când tânărul cultivat din Durham a încercat să încrucişeze spada cu mine pe tema poetului meu american favorit, am tăbărât pe el cu ciocane şi ciomege. Ca de obicei în asemenea împrejurări, am sărit peste cal.

Se tăvăleau cu toţii de râs. Se pare că nu văzuseră niciodată pe cineva care să se înflăcăreze pentru un lucru atât de trivial. Râsetele lor mă scoteau din sărite, l-am acuzat că sunt o liotă de neghiobi beţi, de netrebnici trândavi, de ignoranţi, plesnind de prejudecăţi, nişte dezmăţaţi buni de nimic etc, etc. Unul dintre ei, un ins înalt, costeliv, care avea să devină mai târziu un faimos actor de cinema, s-a ridicat în picioare, ameninţând să mă pună la pământ. Ulric mi-a sărit în ajutor în felul lui suav, catifelat; paharele au fost umplute vârf şi s-a declarat armistiţiu. În momentul acela a bâzâit soneria şi o femeie frumoasă a intrat în cameră. Mi-a fost prezentată ca soţia nu ştiu cui, pe care toţi ceilalţi păreau să-l cunoască şi faţă de care se arătau plini de solicitudine. L-am luat pe Ulric deoparte ca să-l întreb despre ce e vorba.

— Are un soţ paralitic, mi-a mărturisit el. Îl îngrijeşte

zi şi noapte. Vine pe aici din când în când ca să mai bea un strop – bănuiesc că e depăşită de necazuri.

Am stat într-o parte şi am cântărit-o. Arăta ca o femelă suprasexuată care, în timp ce joacă rolul unei martire, reuşeşte totuşi să-şi sature poftele. Abia se aşezase când au sunat şi au intrat alte două femei, una dintre ele categoric o curvă, cealaltă soţia cuiva şi, în plus, cam ruginită şi fanată. Mi-era o foame de lup şi mă simţeam din ce în ce mai beat. Odată cu sosirea femeilor mi-am pierdut complet combativitatea. Nu mă gândeam decât la două lucruri, haleală şi sex. M-am dus la closet şi, distrat, am lăsat uşa descuiată. Mergea cam greu din cauza unei lente şi otrăvitoare erecţii pe care mi-o provocase rachiul şi, cum stăteam aşa cu membrul în mână, ţintind într-o curbă înaltă spre bazinul closetului, uşa s-a deschis brusc. Era Irene, soţia paraliticului. A scos o exclamaţie înăbuşită şi a dat să închidă uşa, dar nu ştiu din ce motiv, poate pentru că eu arătam perfect calm şi nonşalant, a rămas în prag şi, când am isprăvit să mă piş, mi-a vorbit ca şi cum nu intervenise nimic nefiresc:

— Ce performanţă! a exclamat în timp ce-mi scuturam ultimele picături. Totdeauna aduni atâta?

Am prins-o de mână şi am tras-o înăuntru, încuind, cu cealaltă mână, uşa.

— Te rog, nu face asta, m-a implorat, părând foarte speriată.

— Numai o clipă, am şoptit, frecându-mi ştoiul de rochia ei.

Mi-am apăsat buzele pe gura ei roşie.

— Te rog, te rog, se milogea, zbătându-se să se elibereze din îmbrăţişarea mea. Ai să mă faci de râs.

Ştiam că trebuie s-o las să plece. Am pornit deci la treabă cu iuţeală şi furie.

— Te las să pleci. Încă o singură sărutare.

Am împins-o în uşă şi, fără să mă ostenesc să-i ridic măcar fusta, am împuns-o iar şi iar, până a ţâşnit din mine o încărcătură masivă, care i-a împroşcat mătasea neagră a rochiei.

Absenţa mea din încăpere nici n-a fost remarcată.

Băieţii din Sud se strânseseră ciorchine în jurul celorlalte două femei, străduindu-se să le îmbete rapid. Ulric m-a întrebat cu subînţeles dacă am văzut-o pe Irene.

— Cred că s-a dus la baie, i-am răspuns.

— *Şi cum a fost*? a urmat el. Tot mai eşti îndrăgostit? i-am răspuns printr-un zâmbet sec.

— Ce-ar fi să-ţi aduci aici într-o seară prietena. Pot găsi oricând un pretext ca s-o fac şi pe Irene să vină. Şi pe urmă o putem consola pe rând. Ce zici?

— Ascultă-mă, Ulric, împrumută-mi un dolar. Trebuie să mănânc, sunt lihnit.

Ulric avea un fel de a se arăta nedumerit, perplex, când îi ceream bani. Trebuia să-l iau aşa, pe nepusă masă, ca să nu aibă timp să se eschiveze în modul acela domol, irezistibil, în care ştia să refuze.

— Haide, i-am spus luându-l de braţ, nu-i vreme de bombăneli şi bâlbâieli.

Am ieşit în hol, unde mi-a strecurat pe furiş o bancnotă. Chiar când ne apropiam de uşă, şi-a făcut apariţia Irene, venind dinspre baie.

— Cum aşa, doar nu pleci încă? a întrebat îndreptându-se spre mine şi vârându-şi braţele sub ale noastre.

— Ba da, se grăbeşte, a lămurit-o Ulric, dar a promis să se întoarcă ceva mai târziu.

Am înconjurat-o amândoi cu braţele şi am sufocat-o cu sărutări.

— Când te mai văd? mi s-a adresat Irene. S-ar putea să nu mai fiu aici când te întorci. Mi-ar plăcea să am o discuţie cu tine.

— Numai o discuţie? a intervenit Ulric.

— Mă rog, ştii tu... a răspuns ea încheindu-şi cuvintele cu un râs lasciv.

Râsul ei m-a gâdilat la scrot. Am luat-o din nou în braţe, am împins-o într-un colţ, mi-am vârât mâna în pizda ei care ardea şi mi-am băgat limba în gura ei, adânc, până-n gât.

— De ce fugi tocmai acum? a murmurat. De ce nu rămâi?

Ulric s-a apropiat să-şi ia şi el porţia.

— Nu-ţi face griji pentru el, a sfătuit-o, prinzându-se de ea ca o lipitoare. Păsăroiul ăsta n-are nevoie de consolări. Are parte de ele mai mult decât poate duce.

În timp ce ieşeam pe uşă, am surprins un ultim semnal de implorare din partea Irenei, care stătea cu spatele aproape frânt în două şi cu rochia ridicată peste genunchi. Mâna lui Ulric i se căţăra pe pulpă, fixându-se apoi pe pizda ei caldă.

— Pfui! Ce curvă! am mormăit coborând scările. Eram leşinat de foame. Visam la un cotlet înăbuşit în ceapă şi la o cană de bere.

Am mâncat în sala din spate a unei cârciumi de pe Sixth Avenue în apropiere de locuinţa lui Ulric. Consumasem tot ce-am visat şi-mi mai rămăseseră zece centi în buzunar. Mă simţeam vioi şi expansiv, gata să accept orice. Probabil că starea de spirit mi se oglindea pe faţă, pentru că, în timp ce am rămas o clipă în prag ca să privesc scena străzii, un om care-şi plimba câinele m-a salutat cu prietenie. Am crezut că mă confundă cu cineva, lucru care mi se întâmplă frecvent, dar nu, o făcuse doar din cordialitate, poate că era animat de aceeaşi dispoziţie radioasă ca şi mine. Am schimbat câteva cuvinte şi iată-mă plimbându-mă alături de el şi de câine. M-a informat că locuieşte în apropiere şi, dacă doream să iau o băutură prietenească, puteam să-l însoţesc până la apartamentul lui. Puţinele cuvinte pe care le schimbaserăm m-au convins că era un domn sensibil, cultivat, de şcoală veche. De fapt, îmi dăduse a înţelege, chiar de la bun început, că se întorsese de curând din Europa, unde locuise un număr bun de ani. Când am intrat în apartamentul lui, tocmai îmi povestea despre o aventură cu o contesă la Florenţa. Părea să ia de bună supoziţia că Europa mi-era familiară. Şi mă trata ca pe un artist.

Apartamentul era somptuos. Mi-a întins pe dată o cutie frumoasă cu nişte havane excelente şi m-a întrebat ce

doresc să beau. Am cerut un whisky şi m-am instalat într-un fotoliu elegant. Aveam senzaţia că, în scurt timp, omul ăsta o să-mi vâre bani în mână. Mă asculta ca şi cum credea în fiecare cuvânt pe care-l rosteam. Curând s-a hazardat să mă întrebe dacă nu eram cumva scriitor. De ce? Mă rog, după felul în care priveam în jur, după felul în care şedeam, după expresia gurii – lucruri mici, indefinibile, degajam o impresie generală de sensibilitate şi de curiozitate.

— Şi dumneavoastră? l-am întrebat. Cu ce vă ocupaţi?

A făcut un gest dispreţuitor, ca şi când ar fi vrut să spună: „Nu mai sunt nimic”, apoi a adăugat:

— Am fost cândva pictor, şi încă unul prost. Acum nu fac nimic. Încerc să gust viaţa.

Asta m-a declanşat. Cuvintele curgeau din mine ca un jet fierbinte. I-am spus în ce situaţie mă găseam, cât de încurcate erau lucrurile, cum totul se întâmpla fără voia mea, ce mari speranţe mă animau, ce fel de viaţă se aşternea în faţa mea, dacă aş avea numai curajul să o înşfac, s-o storc, s-o manevrez, s-o cuceresc. Am minţit puţin. Era cu neputinţă să recunosc în faţa lui, a acestui străin care picase din cer în ajutorul meu, că eram un ratat total.

Ce am scris până acum?

Cum aşa, mai multe cărţi, poeme, o sumedenie de povestiri. Trăncăneam în mare viteză ca să nu mă las prins în mici întrebări concrete. Despre cartea nouă pe care o începusem – avea să fie magnifică. O populau peste patruzeci de personaje Mi-am schiţat un plan pe perete, un soi de hartă a cărţii – o dată va trebui s-o vadă. Îşi aminteşte de Kirilov, personajul dintr-unul din romanele lui Dostoievski, care s-a împuşcat sau s-a spânzurat din pricină că era prea fericit? Asta eram eu. Aveam de gând să-i împuşc pe toţi – din pură fericire. Azi, de pildă, dacă m-ar fi văzut cu câteva ore înainte! Nebun de legat. Rostogolindu-mă în iarbă, lângă un pârâu; mestecând în dinţi smocuri de iarbă, scărpinându-mă ca un câine,

hăulind din fundul bojocilor; făcând tumbe; ba chiar căzând în genunchi şi rugându-mă, nu ca să cer ceva, ci doar ca să înalţ mulţumiri, mulţumiri pentru că sunt în viaţă, pentru că am putinţa să respir aerul.

…Nu e minunat doar să respiri?

Am continuat, relatându-i mici episoade din viaţa mea de telegraf: pungaşii cu care trebuia să am de-a face, mincinoşii patologi, perverşii, pierde-vară şocaţi de obuze, care locuiau în camere mobilate, ipocriţii slugarnici care se ocupau cu opere de binefacere, bolile săracilor, băieţii care fug şi dispar de pe faţa pământului, curvele care încearcă să-şi bage nasul şi să se instaleze în birouri, zărghiţii, epilepticii, orfanii, formatorii, foştii puşcăriaşi, nimfomanele.

Stătea cu gura căscată, cu ochii cât cepele; arăta ca o broască blândă care fusese lovită cu un pietroi. *Încă o băutură*?

Sigur că da! Ce spuneam? Ah, da… În mijlocul cărţii o să fac explozie. De ce nu? Există mulţi scriitori care pot mâna căruţa până la capăt, fără să scape hăţurile din mână; e nevoie doar de un om, ca mine de exemplu, căruia nu-i pasă nici cât negru sub unghie de ce se întâmplă. Dostoievski n-a mers destul de departe. Eu sunt pentru vorbăria dezlănţuită. Până la ţicneală! Oamenii s-au săturat de intrigă şi de personaje. Intriga şi personajele nu fac viaţa. Viaţa nu se găseşte la etajele de sus: viaţa e aici, acum, de câte ori rosteşti cuvântul ăsta, de câte ori îl laşi să se învolbureze. Viaţa este patru sute patruzeci de cai putere într-un motor de doi cilindri…

Aici m-a întrerupt:

— Trebuie să recunosc că ai stofă… Aş dori să citesc o carte de-a dumitale.

— O să citiţi, l-am asigurat, transportat de combustia mea internă. Vă trimit una peste o zi sau două.

În acel moment s-a auzit o bătaie în uşă. Când s-a ridicat să deschidă, mi-a explicat că aşteaptă pe cineva. M-a rugat să nu mă deranjez, nu era decât o fermecătoare prietenă a lui.

O femeie de o frumuseţe răpitoare stătea în prag. M-am ridicat s-o salut. Părea a fi italiancă. Poate că era contesa despre care-mi vorbise.

— Sylvia, i s-a adresat el, păcat că n-ai venit puţin mai devreme. Am ascultat nişte poveşti colosale. Tânărul acesta e scriitor. Aş dori să-l cunoşti.

S-a apropiat de mine şi mi-a oferit ambele mâini să i le strâng.

— Sunt convinsă că eşti un scriitor foarte bun, mi-a spus ea. Ai suferit, pot să văd acest lucru.

— A avut o viaţă extraordinară, Sylvia. În comparaţie cu el, eu nici n-am început încă să trăiesc. Şi ce crezi că face ca să-şi câştige existenţa?

Tânăra s-a întors spre mine, arătând că preferă să audă acest lucru de pe buzele mele. Mă simţeam încurcat. Nu eram pregătit să întâlnesc o făptură atât de uluitoare, atât de sigură pe sine, de echilibrată, atât de perfect naturală. Aş fi vrut să mă ridic şi să-mi las mâinile pe şoldurile ei, să o ţin astfel şi să-i spun ceva foarte simplu, foarte onest, ca de la o fiinţă umană la alta. Avea ochi catifelaţi şi umezi, ochi negri, rotunzi, care străluceau de căldură şi de compasiune. Era posibil, oare, să fie îndrăgostită de bărbatul ăsta care părea mult mai în vârstă decât ea? Din ce oraş venea oare, din care lume? Simţeam că, pentru a-i adresa măcar câteva cuvinte, aveam nevoie de un indiciu. Orice greşeală ar fi fost fatală.

Părea să-mi fi ghicit dilema.

— Nu-mi oferă nimeni o băutură? a întrebat uitându-se întâi la gazdă apoi la mine. Aş vrea un pahar de Porto, a adăugat, adresându-mi-se mie.

— Dar tu nu bei niciodată, s-a mirat gazda mea. S-a ridicat să mă ajute. Stăteam toţi trei foarte aproape unul de celălalt, Sylvia ţinându-şi paharul ridicat.

— Îmi pare bine că lucrurile s-au desfăşurat în felul acesta, a adăugat gazda. N-aş fi putut pune faţă-n faţă doi oameni mai opuşi din toate punctele de vedere, ca voi. Sunt sigur că o să vă înţelegeţi unul pe celălalt.

Mi se învârtea capul când am văzut-o ducându-şi

paharul la buze. Ştiam că e prologul unei aventuri stranii. Aveam o puternică intuiţie că bătrânul o să găsească un pretext ca să ne lase singuri şi că ea o să-mi cadă în braţe, fără să rostească un cuvânt. Şi mai simţeam că n-o să-i revăd niciodată, pe niciunul din ei.

Şi s-a întâmplat exact cum mi-am imaginat. În mai puţin de cinci minute de la sosirea ei, gazda ne-a anunţat că trebuie să se ducă urgent undeva şi ne-a rugat să-l scuzăm pentru puţin timp. Abia de închisese uşa în urma lui, când Sylvia s-a apropiat de mine şi mi s-a aşezat pe genunchi, spunându-mi:

— Nu se mai întoarce în seara asta. Acum putem sta de vorbă.

M-am simţit mai curând speriat decât şocat de cuvintele ei. Îmi treceau prin cap tot felul de gânduri. Am rămas şi mai uluit când am auzit-o adăugând, după o pauză:

— Şi eu cine sunt, doar o femeie drăguţă, poate că amanta lui? Cum crezi că e viaţa mea?

— Cred că eşti o persoană foarte primejdioasă, am răspuns spontan şi cu sinceritate. Nu m-ar mira dacă ai fi o spioană faimoasă.

— Ai o intuiţie puternică. Nu, nu sunt spioană, dar…

— Mă rog, chiar dacă ai fi, nu mi-ai spune, ştiu şi eu atâta lucru. Efectiv, nu vreau să-ţi cunosc viaţa. Ştii ce mă întreb? Mă întreb ce vreţi de la mine? Simt că am căzut într-o capcană.

— Asta nu-i frumos din partea ta. Îţi imaginezi tot felul de trăsnăi. Dacă am fi vrut ceva de la tine, ar fi trebuit să te cunoaştem mai bine, nu crezi?

După un moment de tăcere, m-a întrebat brusc:

— Eşti sigur că nu vrei să fii altceva decât un scriitor?

— Ce vrei să spui?

— Doar ce-am spus. Ştiu că eşti scriitor… dar ai putea fi şi altceva. Eşti genul de persoană care ar putea realiza tot ce-ar dori, nu-i aşa?

— Mă tem că sunt exact contrariul. Până acum, tot

ce-am încercat să întreprind s-a soldat cu un dezastru… În momentul ăsta nici nu mai ştiu sigur dacă sunt scriitor.

S-a ridicat de pe genunchii mei şi şi-a aprins o ţigară.

— Nu se poate să fii un ratat, a continuat după o scurtă ezitare în timpul căreia a părut să se readune şi să trăiască o importantă revelaţie. Necazul cu tine, a urmat cu încetineală şi deliberare, este că nu-ţi propui niciodată ceva demn de puterile tale. Ai nevoie de probleme mai mari, de dificultăţi mai mari. Nu funcţionezi cum trebuie decât atunci când eşti puternic presat. Nu ştiu cu ce te ocupi dar sunt sigură că viaţa ta actuală nu ţi se potriveşte deloc. Ai fost hărăzit să duci o viaţă periculoasă; ai putea să-ţi asumi riscuri mai mari decât alţii pentru că… mă rog, probabil că ştii singur… pentru că eşti ocrotit.

— *Ocrotit*? Nu înţeleg, am izbucnit eu.

— Ba da, înţelegi, mi-a răspuns liniştită. Toată viaţa ai fost ocrotit. Gândeşte-te o clipă… Nu te-ai găsit de mai multe ori la un pas de prăbuşire… Şi nu ai găsit întotdeauna pe cineva care să te ajute, de obicei un străin, chiar când credeai că totul e pierdut? N-ai comis o serie de delicte până în prezent, delicte de care nimeni nu te suspectează? Nu te găseşti acum în toiul unei pasiuni primejdioase, o pasiune care, dacă nu te-ai fi născut sub o stea norocoasă, te-ar împinge la ruină? Ştiu că eşti îndrăgostit. Ştiu că eşti gata de orice ca să-ţi satisfaci această pasiune… Te uiţi la mine într-un fel ciudat… te miri cum de ştiu toate astea. Nu am daruri speciale… cu excepţia capacităţii de a citi fiinţele omeneşti chiar de la prima privire. Uite, acum câteva minute aşteptai cu nerăbdare să vin la tine. Ştiai că o să mă arunc în braţele tale de îndată ce el o să plece, şi aşa am făcut. Dar ai rămas paralizat – puţin speriat de mine, să spunem? De ce? Ce-aş fi putut să-ţi fac? N-ai bani, n-ai putere, n-ai influenţă. Ce te-ai putea aştepta să-ţi cer? A făcut o pauză, după care a adăugat: Vrei să-ţi spun adevărul?

Am dat din cap, neajutorat.

— Ţi-era teamă că dacă am să-ţi cer să faci ceva pentru mine, n-ai să fii în stare să refuzi. Erai nedumerit

pentru că, deşi eşti îndrăgostit de o femeie, te simţeai victima potenţială a alteia. Tu nu ai nevoie de o femeie ci de un instrument care să te elibereze. Tânjeşti după o viaţă mai aventuroasă, vrei să-ţi rupi lanţurile. Oricine ar fi femeia pe care o iubeşti, o compătimesc. Ţie o să ţi se pară că ea e cea mai tare, pentru că te îndoieşti de tine însuţi. Dar tu eşti cel mai tare dintre voi doi. Tu vei fi întotdeauna cel mai tare – pentru că tu nu te gândeşti decât la tine, la destinul tău. Dacă ai fi şi mai tare, m-aş teme pentru tine. Ai putea ajunge un fanatic primejdios. Dar nu asta-i soarta ta. Eşti prea lucid, prea sănătos. Iubeşti viaţa chiar mai mult decât te iubeşti pe tine însuţi. Eşti derutat, pentru că oricui sau oricărei acţiuni te dăruieşti, nu se dovedeşte niciodată a fi îndeajuns pentru tine – n-am dreptate? Nimeni nu te poate reţine mult timp: priveşti întotdeauna dincolo de obiectul iubirii tale, cauţi ceva ce nu vei găsi niciodată. Va trebui să cauţi în tine însuţi dacă speri să te eliberezi vreodată de această tortură. Îţi faci prieteni cu uşurinţă, sunt sigură. Şi totuşi nu există nimeni pe care să-l poţi numi prietenul tău. Eşti singur. Vei fi întotdeauna singur. Ceri prea mult, mai mult decât poate oferi viaţa…

— Aşteaptă o clipă, te rog, am întrerupt-o. De ce ţii să-mi spui toate astea?

A făcut o pauză, de parcă şovăia să-mi dea un răspuns direct.

— Presupun că răspund unor întrebări din mintea mea, mi-a spus. În seara asta trebuie să iau o hotărâre importantă; mâine dimineaţă plec într-o călătorie lungă. Când te-am văzut, mi-am spus: poate ăsta e omul care m-ar putea ajuta. Dar m-am înşelat. Nu am nimic ce să-ţi cer… poţi să mă îmbrăţişezi dacă vrei… dacă nu ţi-e teamă de mine.

M-am îndreptat spre ea, am luat-o în braţe şi am sărutat-o. Apoi mi-am dezlipit buzele şi am privit-o în ochi, continuând s-o ţin îmbrăţişată.

— Ce vezi? m-a întrebat cu blândeţe, degajându-se din braţele mele.

M-a îndepărtat puţin de ea şi, câteva clipe, înainte de

a-i răspunde, am privit-o fix:

— Ce văd? Nimic. Absolut nimic. Mă uit în ochii tăi ca şi cum m-aş uita într-o oglindă neagră.

— Eşti tulburat. Ce e?

— Toate câte mi le-ai spus despre mine – mă înspăimântă… deci nu te pot ajuta, nu?

— Într-un fel m-ai ajutat. Întotdeauna ajuţi indirect. Fără voia ta, radiezi energie, şi asta e ceva. Oamenii se sprijină de tine şi nu înţeleg de ce. Ba chiar îi deteşti pentru lucrul ăsta, deşi te comporţi ca şi cum ai fi bun şi plin de compasiune. Când am intrat aici, în seara asta, m-am simţit uşor zguduită; îmi pierdusem încrederea care mă caracterizează de obicei. M-am uitat la tine şi am văzut… Ce crezi c-am văzut?

— Un om umflat de propriul său ego, presupun.

— Am văzut un animal! Am simţit că dacă m-aş lăsa în voia ta, m-ai devora. Voiai să mă posezi, să mă trânteşti pe covor. Dar a mă avea în felul ăsta nu te-ar fi satisfăcut, nu-i aşa? Vedeai în mine ceva ce n-ai mai văzut în altă femeie. Vedeai propria ta mască. S-a oprit un moment din vorbă, apoi a reluat: Nu îndrăzneşti să-ţi revelezi adevăratul eu, şi acelaşi lucru se întâmplă şi cu mine. Asta-i tot ce avem în comun. Eu trăiesc periculos, nu pentru că aş fi puternică, ci pentru că ştiu să mă folosesc de puterile altora. Mi-e teamă să nu fac lucrurile pe care le fac, căci dacă aş înceta, m-aş prăbuşi. Nu citeşti nimic în ochii mei pentru că nu e nimic de citit. Aşa cum ţi-am mai spus, nu am nimic de dat. Tu nu-ţi cauţi decât prada, victima din care te nutreşti. Da, a fi scriitor e poate lucrul cel mai bun pentru tine. Dacă ar fi să-ţi traduci gândurile în faptă, ai deveni, probabil, un criminal. Întotdeauna ţi se oferă alegerea între două drumuri. Nu simţul moral este acela care te împiedică să alegi drumul greşit – ci doar instinctul de a face ceea ce o să te slujească cel mai bine în timp. Nu ştii de ce îţi abandonezi proiectele strălucite; gândeşti că din slăbiciune, teamă, îndoială, dar nu-i aşa. Eşti mânat de instinctele animalului, subsumezi totul dorinţei tale de a trăi. N-ai ezita să mă iei împotriva voinţei mele, chiar dacă

ai şti că ai păşit într-o capcană. De oamenii capcană nu te temi, dar de celelalte capcane, cele care ţi-ar împinge picioarele în direcţia greşită, de astea ţi-e frică. Şi ai dreptate.

A făcut o nouă pauză, şi apoi a adăugat:

— Da, mi-ai făcut un mare serviciu. Dacă nu te-aş fi întâlnit în seara asta, m-aş fi lăsat pradă îndoielilor.

— Deci eşti pe cale să întreprinzi ceva periculos? A înălţat din umeri:

— Cine ştie ce e periculos? A te îndoi, asta e periculos. De acest pericol tu vei avea mai mare parte decât mine. Şi vei pricinui multă durere altora, apărându-te de propriile tale spaime şi îndoieli. În clipa asta nu eşti sigur nici măcar dacă ai să te întorci la femeia pe care o iubeşti. Ţi-am otrăvit mintea. Ai părăsi-o în orice moment dacă ai şti că poţi realiza şi fără ajutorul ei ceea ce doreşti. Dar vei avea nevoie de ea şi vei numi această nevoie dragoste. Vei apela mereu la această scuză, ori de câte ori ai să sugi viaţa dintr-o femeie.

— Aici greşeşti, i-am curmat vorba cu oarecare aprindere. Eu sunt cel supt şi secătuit, nu femeia.

— Asta-i felul tău de a te amăgi singur. Pentru că femeia nu-ţi poate da niciodată ceea ce doreşti, te transformi singur într-un martir. O femeie cere iubire şi tu eşti incapabil să oferi iubire. Dacă ai fi o speţă mai joasă de om, ai fi un monstru; dar întotdeauna ai să-ţi converteşti frustrarea în ceva folositor ţie. Da, continuă să scrii, negreşit. Arta poate preface hidosul în frumos. Mai bine o carte monstruoasă decât o viaţă monstruoasă. Arta e dureroasă, obositoare, moleşitoare. Dacă nu-ţi vei pierde viaţa în această încercare, munca ta te-ar putea transforma într-o fiinţă umană, sociabilă, caritabilă. Eşti destul de mare încât să nu te laşi satisfăcut doar de faimă, pot să văd lucrul ăsta. Probabil, atunci când vei fi trăit destul, vei descoperi că există ceva dincolo de ceea ce numeşti acum viaţă. S-ar putea chiar să ajungi să trăieşti pentru alţii. Asta depinde de felul în care îţi vei folosi inteligenţa. (La acest punct, ne-am uitat unul la celălalt cu

ascuţime). Pentru că nu eşti atât de inteligent pe cât te consideri. Asta-i slăbiciunea ta, aroganţa intelectuală. Dacă te bizui numai pe ea, te înfrângi singur. Posezi toate virtuţile feminine, dar te ruşinezi să admiţi acest lucru în faţa ta. Gândeşti că, deoarece eşti puternic din punct de vedere sexual, eşti şi viril, dar de fapt eşti mai mult femeie decât bărbat. Vigoarea ta sexuală este unicul semn al unei puteri mai mari pe care încă n-ai început s-o foloseşti. Nu încerca să-ţi dovedeşti că eşti bărbat exploatându-ţi puterea de seducţie. Femeile nu se lasă înşelate de felul ăsta de forţă şi de vrajă. Femeile, chiar când sunt subjugate mental, sunt întotdeauna stăpâne pe situaţie. O femeie poate fi înrobită sexual şi totuşi să domine bărbatul. Tu vei avea mai multe greutăţi decât alţi bărbaţi pentru că nu te interesează să domini pe altcineva. Tu vei încerca totdeauna să te domini pe tine; femeia pe care o iubeşti nu va fi decât un instrument pentru practicarea acestei încercări…

Aici s-a oprit şi mi-am dat seama că se aşteaptă să plec.

— Ah, apropo, a adăugat când dădeam să-mi iau la revedere, domnul m-a rugat să-ţi dau asta. Mi-a înmânat un plic închis. Probabil că e o justificare pentru că nu ţi-a oferit o scuză mai bună când a dispărut atât de misterios.

Am luat plicul şi am dat mâna cu ea. Dacă mi-ar fi spus deodată: „Fugi ca să-ţi salvezi pielea!” m-aş fi supus fără să crâcnesc. Eram total dezorientat, nu mai ştiam nici de ce venisem, nici de ce plecam. Fusesem lansat în această aventură de pe piscul unei stranii exaltări a cărei origine mi se părea acum îndepărtată şi lipsită de interes. De la prânz şi până la miezul nopţii parcursesem un cerc complet.

Am deschis plicul în stradă. Conţinea o bancnotă de douăzeci de dolari învelită într-o foaie de hârtie pe care scria: „Îţi urez noroc!” N-am fost foarte surprins. Mă aşteptam la aşa ceva de cum l-am văzut…

La câteva zile după acest episod am scris o poveste intitulată „Fantezia liberă”, pe care i-am citit-o lui Ulric cu

glas tare. Era scrisă orbeşte, fără să mă fi gândit la un început sau la un sfârşit. Avusesem tot timpul în minte o singură imagine şi anume legănarea lampioanelor japoneze. Adevărata *pièce de résistance* era un şut pe care-l dădeam eroinei în stinghie, exact când mi se supunea. Gestul acesta, pe care i-l adresasem Marei, a fost pentru mine o surpriză mai mare decât ar fi putut să fie pentru cititor. Ulric a găsit scrierea remarcabilă, dar mi-a mărturisit că n-are nici cap nici coadă. Voia să i-o arăt Irenei, pe care o aştepta să vină ceva mai târziu, „Irene are o doză de perversitate", mi-a spus. În seara aceea se întorsese la atelier, la o oră târzie, după plecarea celorlalţi, şi îl supsese aproape la sânge. Trei partide ar trebui să fie suficiente pentru orice femeie, gândea el, dar Irene ar fi ţinut-o întruna toată noaptea.

— Şi căţeaua juisează non stop. Nu-i de mirare că bărbat-su e paralitic – cred că i-a răsucit pula.

I-am povestit ce mi se întâmplase în seara când plecasem de la petrecerea lui. A clătinat din cap, dintr-o parte în alta, şi mi-a spus:

— Pe Dumnezeul meu! Mie nu mi se întâmplă niciodată asemenea lucruri. Dacă mi-ar povesti altcineva toate astea nu l-aş crede. Întreaga ta viaţă pare alcătuită din astfel de întâmplări. Poţi să-mi explici de ce? Nu râde de mine, ştiu că e o întrebare prostească. Şi mai ştiu că eu sunt un om ascuns, evaziv. Tu, în schimb, te deschizi larg – cred că ăsta-i secretul. Şi oamenii îţi trezesc mai multă curiozitate decât mi-ar trezi mie vreodată. Eu mă plictisesc repede de ei – e un defect, recunosc. De atâtea ori îmi povesteşti de clipele minunate pe care le-ai trăit – după plecarea mea. Sunt convins că mie nu mi s-ar întâmpla ce ţi s-a întâmplat ţie, chiar dac-ar fi să stau treaz toată noaptea… Alt lucru care mă dă gata la tine este faptul că descoperi un personaj interesant în cineva pe care noi, ceilalţi, l-am ignora. Ai tu un fel de a-i face pe oameni să ţi se deschidă, de a-i face să ţi se releveze. Eu n-am răbdare pentru aşa ceva… Dar spune-mi sincer, nu-ţi pare rău că n-ai regulato pe aia, cum o cheamă?

— Pe Sylvia?

— Da. Zici că era o coardă mişto. Nu crezi c-ar fi trebuit să mai rămâi câteva minute şi să-ţi iei ce ţi se cuvine?

— Da, cred că da.

— Eşti o pasăre ciudată. Vrei să spui, după câte înţeleg, că ai dobândit mai mult plecând de acolo, aşa-i?

— Nu ştiu. Poate că da, poate că nu. Ca să-ţi spun adevărul, când am plecat uitasem cu totul de regulat. Nu poţi fute fiecare femeie pe care o întâlneşti. Dacă mă întrebi, eu am fost cel regulat. Ce puteam spera să obţin de la ea dacă mergeam până la capăt? Poate mă pricopsea cu o blenoragie. Sau poate că aş fi dezamăgit-o. Ascultă-mă, să nu crezi că-mi pare rău când îmi scapă vreo coardă. S-ar zice că tu ţii un fel de registru contabil al futaiului. De asta eşti atât de strâns la pungă faţă de mine, zevzecule. Trebuie să mă chinuiesc ca un dentist ca să extrag un amărât de dolar de la tine; dau colţul şi un străin cu care schimb câteva vorbe îmi lasă douăzeci de dolari pe poliţa căminului. Cum îţi explici asta?

— Nu pot să-mi explic, mi-a replicat Ulric cu un zâmbet sec. Bănuiesc că de asta mie nu mi se întâmplă asemenea lucruri. Dar vreau să-ţi spun un lucru, a urmat el ridicându-se de pe scaun şi încruntându-se în faţa propriei sale cerbicii: ori de câte ori te găseşti la strâmtoare, să ştii că te poţi bizui pe mine. Vezi, eu nu mă prea îngrijorez de privaţiunile tale, pentru că te cunosc prea bine ca să nu ştiu că găseşti tu întotdeauna o cale de ieşire, chiar dacă eu te abandonez.

— Trebuie să recunosc că ai o încredere grozavă în abilităţile mele.

— Nu vreau să par dur, dar vezi tu, dacă eu m-aş găsi în papucii tăi aş fi atât de deprimat, încât n-aş fi în stare să cer ajutor unui prieten – m-aş ruşina de mine însumi. Dar tu vii fuga la mine rânjind şi-mi spui: „Îmi trebuie asta, îmi trebuie ailaltă”. Nu te porţi ca şi cum ai avea nevoie disperată de un ajutor.

— Ce dracu’ vrei? Să cad în genunchi în faţa ta, să te

implor?

— Nu, nu, desigur, Vorbesc din nou prosteşte. Dar tu îi faci pe oameni să te invidieze chiar când pretinzi că eşti disperat. Îi faci pe oameni uneori să te refuze numai pentru că ai certitudinea că ar trebui să te ajute, înţelegi?

— Nu, Ulric, nu înţeleg. Dar e în ordine. În seara asta te invit eu la masă.

— Şi mâine ai să-mi ceri bani de tramvai.

— Mă rog, şi ce-i rău în asta?

— Nu, e numai aiurit, mi-a răspuns rânjind. De când te cunosc, şi te cunosc de multă vreme, m-ai tapat de bănuţi, de cenţi, de sferturi de dolar, de dolari întregi – ce mai, odată ai încercat să mă uşurezi de cincizeci de dolari, ţii minte? Şi îţi atrag întruna atenţia, nu-i aşa? Dar pentru tine sunt vorbe în vânt. Şi continuăm să fim buni prieteni. Dar uneori mă întreb ce dracu' gândeşti tu, în sinea ta, despre mine. Nu poate fi ceva prea măgulitor.

— Pot să-ţi răspund pe loc, Ulric, am replicat plin de voie bună. Eşti…

— Nu, nu-mi spune acum. Păstrează-ţi răspunsul. Nu sunt în dispoziţia de a afla adevărul.

Ne-am dus să luăm masa în cartierul chinezesc şi, în drum spre casă, Ulric mi-a strecurat o hârtie de zece dolari, doar ca să-mi arate că inima lui se găsea la locul potrivit. Ne-am aşezat pe o bancă în parc şi am discutat îndelung despre viitor. În cele din urmă, mi-a spus ceea ce îmi spuneau mulţi prieteni de-ai mei – că, în ce-l priveşte pe el, nu mai are nicio speranţă, dar că era convins că eu o să-mi dau drumul şi o să realizez ceva extraordinar. A adăugat cu sinceritate că nu crede că măcar am început să mă exprim ca scriitor.

— Nu scrii aşa cum vorbeşti, mi-a declarat. S-ar zice că ţi-e teamă să te dezvălui. Dacă, vreodată te-ai deschide cu adevărat şi ai spune adevărul, ar fi ceva asemănător cu cascada Niagara. Dă-mi voie să-ţi vorbesc sincer – nu cunosc alt scriitor din America mai înzestrat decât tine. Am crezut întotdeauna în tine – şi am să cred chiar dacă ai să te dovedeşti un ratat. În viaţă nu ai ratat, ştiu lucrul

ăsta, deşi duci viaţa cea mai smintită pe care am cunoscut-o vreodată. Dacă eu aş face tot ce faci tu într-o zi, n-aş avea timp nici să desenez o linie.

L-am lăsat să vorbească, simţind, aşa cum simt adeseori, că i-am subestimat prietenia. Nu ştiu singur ce aştept de la prietenii mei. Adevărul este că sunt atât de nemulţumit de mine însumi, de eforturile mele avortate, încât nimic şi nimeni nu mi se pare a fi cum trebuie. Dacă m-aş găsi într-o încurcătură, aş apela, în mod sigur, la omul cel mai nereceptiv, doar pentru satisfacţia de a-l şterge de pe lista mea. Ştiam că dacă sacrific un prieten vechi, a doua zi o să găsesc alţi trei noi. Era mişcător să mă întâlnesc după un timp cu unul dintre aceşti prieteni lepădaţi şi să constat că nu-mi poartă pică şi că e gata să reia vechile legături, de obicei pe calea unei mese copioase şi prin a se oferi să-mi împrumute câţiva dolari. În străfundurile minţii mele se cuibărea permanent intenţia ca, într-o bună zi, să-mi surprind prietenii plătindu-mi toate datoriile.

Adeseori, noaptea, lunecam în somn adunând totalul datoriilor. Chiar şi la acea dată se acumulase o sumă uriaşă, care n-ar fi putut să fie lichidată decât printr-un noroc neaşteptat. Poate că, într-o zi, o rudă de care nici n-am auzit o să moară şi o să-mi lase o moştenire, vreo cinci sau zece mii de dolari, drept care o să mă duc imediat la cel mai apropiat oficiu telegrafic şi o să expediez sume de bani în dreapta şi-n stânga. Va trebui să o fac prin telegraf, căci dacă aş păstra câteva ore banii în buzunar, s-ar evapora în cine ştie ce mod nebunesc. Neaşteptat.

În noaptea aceea m-am dus la culcare visând la moştenire. Dimineaţa, primul lucru pe care l-am aflat a fost că se aprobase prima – şi c-o să punem mâna pe lovele chiar în ziua aceea. Toţi eram într-o stare de agitaţie. Chestiunea arzătoare era – *cât*? Pe la patru după-amiază a sosit. Mi s-au dat în mână vreo trei sute cincizeci de dolari. Primul om de care m-am ocupat a fost Mcgovern, bătrânul portar care păzea intrarea. (Cincizeci de dolari, după socoteală). Am cercetat lista. Erau vreo opt sau zece pe

care-i puteam lichida imediat – fraţi cu mine întru lumea cosmococică şi care mi se arătaseră binevoitori. Restul vor trebui să aştepte o altă zi – inclusiv nevastă-mea pe care hotărâsem s-o mint în privinţa primei.

La zece minute după primirea banilor, făceam aranjamente pentru un ospăţ la „Cuibul ciorii”, unde hotărâsem să-mi achit datoriile. Am verificat din nou lista ca să mă asigur că nu omisesem pe nimeni dintre cei esenţiali. Binefăcătorii mei alcătuiau o liotă ciudată. Zabrovski, telegrafistul zărghit, Costigan, gorila biroului, Hymie Laubscher, operatorul de la tabloul de comenzi, O’Mara, vechiul meu camarad pe care-l numisem asistent, Steve Romero de la oficiul central, micul Curley, bufonul meu, Maxie Schnadig, un vechi prieten de nădejde, Kroński, internul, Ulric, desigur… Şi, oh, da, MacGregor pe care dacă-l plăteam, făceam mai curând o investiţie bună.

Toate la un loc se ridicau la vreo trei sute de dolari – două sute cincizeci datoriile şi cincizeci pentru banchet. Ceea ce avea să mă lase falit, lucru absolut normal. Dacă o să-mi mai rămână o hârtiuţă de cinci, o să mă duc, probabil, la salonul de dans s-o văd pe Mara.

După cum am spus, am adunat la masă un grup pestriţ şi unicul mod de a-i îmbina laolaltă era veselia. Primul lucru, firește, a fost să le achit datoriile. Ceea ce s-a dovedit mai bun decât orice *hors d’oeuvre*. Au urmat prompt cocteilurile, după care ne-am pus pe treabă. Comandasem un meniu fantastic, stropit din belşug. Kroński, care nu era obişnuit cu băutura, s-a ameţit zdravăn de la început. A trebuit să se ducă la toaletă şi să-şi vâre un deget în gât mult înainte de a fi sosit răţuştele fripte. Când a revenit, era palid ca o stafie; faţa lui avea culoarea burţii de broască – o broască moartă plutind în mâzga unei bălţi puturoase. Ulric a socotit că-i într-o ureche – nu mai întâlnise asemenea gen de om. Pe de altă parte, Kroński a fost pălit de o antipatie subită faţă de Ulric şi m-a luat deoparte ca să mă întrebe de ce-am invitat la masă asemenea băşină cu ştaif. Macgregor categoric nu-

l putea înghiţi pe Curley – nu putea înţelege cum de mă pot purta prietenos faţă de un asemenea pungaş înrăit. O'Mara şi Costigan păreau să se înţeleagă cel mai bine; s-au antrenat într-o lungă discuţie despre iubitele lui Joe Gans şi ale lui Jack Johnson. Hymie Laubscher încerca să smulgă nişte informaţii discrete de la Zabrovski, care-şi făcea un punct de onoare din a nu furniza nicio informaţie, din cauza poziţiei sale.

În mijlocul petrecerii, s-a întâmplat să intre în local un prieten de-al meu suedez, pe nume Lundberg. Şi lui îi datoram bani, dar nu mă presase niciodată. L-am invitat să ni se alăture şi, luându-l pe Zabrovski deoparte, i-am cerut să-mi dea înapoi cu împrumut zece dolari, ca să pot pune la punct socotelile cu noul venit. De la Lundberg am aflat că vechiul meu prieten Larry Hunt, compozitorul, se afla în oraş şi era nerăbdător să mă vadă.

— Adu-l aici, l-am îndemnat pe Lundberg. Cu cât o să fim mai mulţi, cu atât o să crească veselia.

Când petrecerea era în toi, după ce cântasem în cor „Să ne-ntâlnim diseară în ţara Visurilor" şi „Într-una din zilele astea" am observat doi tineri italieni de la o masă vecină care păreau foarte zeloşi să ia parte la festin. M-am dus la ei şi i-am întrebat dacă n-ar dori să ni se alăture. Unul dintre ei era muzician, celălalt boxer profesionist, pare-se. I-am prezentat grupului şi după aceea le-am făcut loc între Costigan şi O'Mara. Lundberg se dusese să-i telefoneze lui Larry Hunt.

Nu ştiu cum s-a ajuns să se discute asemenea subiect într-o asemenea ocazie, dar Ulric şi-a băgat în cap să ţină o cuvântare elaborată despre Paolo Uccello. Muzicianul italian a ciulit urechile. Macgregor s-a răsucit în scaun, dezgustat, şi a început să discute cu Kroński despre impotenţă, un subiect pe care medicul îl explora cu încântare, în măsura în care gândea că-l determină pe interlocutorul său să-şi facă griji. Am remarcat că italianul era impresionat de volubilitatea şi fluenţa lui Ulric. Şi-ar fi dat braţul drept ca să poată vorbi asemenea engleză. Se simţea şi flatat că discutam cu atâta entuziasm despre

cineva din rasa lui. L-am stimulat să vorbească, dându-mi seama că se îmbăta de limbaj; m-am exaltat şi m-am lansat într-o apologie înflăcărată a virtuţilor limbii engleze. Curley şi O'Mara ascultau şi, pe urmă, Zabrovski a venit în capătul nostru de masă şi şi-a luat un scaun, urmat de Lundberg care m-a informat că nu poate da de Hunt. Italianul intrase într-o asemenea stare de excitaţie, încât a comandat coniac pentru toată lumea. Ne-am ridicat în picioare şi am ciocnit paharele. Arturo, aşa-l chema, a insistat să ţină un toast – în italiană. Când s-a aşezat, a declarat că trăieşte de zece ani în America şi încă nu a auzit vorbindu-se engleza în felul ăsta. I-a dat aşa înainte, îngrămădind complimente peste complimente, pană ne-am molipsit cu toţii de dragoste pentru limba engleză şi fiecare dintre noi se înghesuia să ţină un spici. În cele din urmă, m-am îmbătat atât de rău, încât m-am ridicat şi, dând pe gât dintr-o singură înghiţitură o băutură tare, m-am lansat într-un discurs frenetic, care a ţinut un sfert de oră sau chiar mai mult. Italianul îşi clătina capul dintr-o parte în alta, ca şi cum nu mai putea să suporte un cuvânt în plus şi era gata să facă explozie. Mi-am fixat privirea asupra lui, şi l-am înecat în cuvinte. Trebuie să fi fost un discurs nebun şi glorios, pentru că, din când în când, izbucnea câte o salvă de aplauze de la mesele vecine. L-am auzit pe Kroński şoptind cuiva că mă aflu într-o stare de euforie avansată, şi cuvântul „euforie" m-a atins şi m-a declanşat iar. Euforie! Am făcut o pauză de o fracţiune de secundă, cât cineva mi-a reumplut paharul, apoi am ţâşnit iar, la aceeaşi tensiune, împroşcând în toate direcţiile un jet de zglobie apă de latrină. În viaţa mea n-am încercat să ţin un discurs. Dacă cineva m-ar fi întrerupt şi mi-ar fi atras atenţia că ţin un discurs minunat, aş fi amuţit.

Dansam în ringul limbajului. Singurul lucru pe care-l aveam în minte era foamea italianului pentru această engleză superbă, pe care nu va fi niciodată în stare s-o stăpânească. N-aveam nici cea mai vagă idee despre ce vorbeam. Nu era necesar să-mi folosesc creierul – pur şi simplu vâram o limbă lungă, ca un şarpe, într-un corn al

abundenţei şi, cu un plescăit, îi scuipam conţinutul.

Am terminat discursul în ovaţiile publicului. Câţiva dintre oaspeţii de la celelalte mese au venit la mine şi m-au felicitat. Italianul, Arturo, era în lacrimi. Mă simţeam de parcă, fără să mă gândesc, lansasem o bombă. Eram stânjenit şi chiar de-a binelea speriat de această neaşteptată explozie de oratorie. Voiam să plec de acolo, să fiu singur şi să mă gândesc la ce se întâmplase. M-am scuzat şi, luându-l deoparte pe patronul restaurantului, l-am anunţat că trebuie să plec. După ce am achitat nota, am constatat că îmi mai rămăseseră trei dolari. Am hotărât să o întind, fără să suflu o vorbă. Ceilalţi puteau rămâne acolo până-n Ziua de Apoi – eu unul mă săturasem.

Am pornit să merg în sus. Curând, am intrat în Broadway. În dreptul străzii Treizeci şi patru, mi-am iuţit paşii. Hotărâsem – aveam să mă duc la salonul de dans. Pe strada patruzeci şi doi a trebuit să-mi croiesc drum cu coatele. Mulţimea mă excita: exista întotdeauna pericolul a te întâlni cu cineva şi de a te lăsa abătut de la ţelul tău. În curând mă găseam în faţa blocului, cu răsuflarea tăiată, întrebându-mă dacă procedam bine. La teatrul de peste drum, Thomas Burke de la opera Covent Garden era cap de afiş. Când am dat să urc scările salonului de dans, numele „Covent Garden” mi se înfipsese în gâtlej. *Londra* – ar fi grozav s-o iau pe Mara la Londra. Trebuie s-o întreb dacă i-ar plăcea să-l asculte pe Thomas Burke…

Când am intrat, am văzut-o dansând cu un bătrân care avea o înfăţişare tânără. Am urmărit-o câteva minute până m-a zărit. Trăgându-l de mână pe partener, a venit, radioasă, la mine.

— Vreau să faci cunoştinţă cu un vechi prieten al meu, mi-a spus, prezentându-mă domnului Carruthers, cel cu părul alb.

Ne-am salutat cordial unul pe celălalt şi am stat câteva minute de vorbă. Pe urmă a apărut Florrie şi i l-a suflat pe Carruthers.

— Pare un tip bine, am comentat. Unul dintre admiratorii tăi, presupun.

— A fost foarte bun cu mine – m-a îngrijit când am fost bolnavă. Nu trebuie să-l faci gelos. Îi place să pretindă că ar fi îndrăgostit de mine.

— Să pretindă? am întrebat.

— Hai să dansăm. O să-ţi povestesc altă dată despre el. În timp ce dansam, şi-a scos trandafirul de la talie şi mi l-a vârât în butonieră.

— Probabil că ai făcut-o lată în seara asta, mi-a spus când a simţit un damf de alcool.

I-am explicat că a fost ziua de naştere a cuiva, şi am condus-o în balcon, ca să pot schimba câteva vorbe cu ea în intimitate.

— Crezi că poţi să te faci liberă mâine seară – să vii la teatru cu mine?

Mi-a strâns braţul, în chip de confirmare.

— În seara asta arăţi mai frumoasă ca oricând, i-am spus, lipind-o de mine.

— Fii atent ce faci, a murmurat, privind atentă peste umăr. Nu trebuie să rămânem mult aici. Nu pot să-ţi explic acum, dar, înţelegi, Carruthers e foarte gelos şi nu-mi pot permite să-l supăr. Uite-l că vine… te las.

M-am silit să nu mă uit în jur, deşi muream să-l studiez pe Carruthers îndeaproape. M-am aplecat peste balustrada şubredă de fier a balconului şi m-am lăsat absorbit de marea de feţe de dedesubt. Chiar şi de la această mică înălţime, mulţimea avea acea aparenţă dezumanizată, care provine din greutate şi cantitate. Dacă n-ar exista lucrul care se numeşte vorbire, ar fi foarte dificil să diferenţiezi acel maelstrom de carne de alte forme de viaţă animală. Chiar şi aşa, divinul dar al vorbirii abia de constituie o diferenţă. Ce e limbajul lor? îl poţi numi un limbaj? Şi păsările şi câinii au un limbaj, probabil că la fel de adecvat ca şi cel al oamenilor. Limbajul începe numai din punctul în care e periclitată comunicarea. Tot ce-şi spun aceşti oameni unul altuia, tot ce citesc, tot ce le ordonează vieţile, e lipsit de înţeles. Între ceasul acesta şi o mie de alte ceasuri dintr-o mie de trecuturi diferite nu există nicio deosebire fundamentală. În fluxul şi revărsarea

vieţii planetare, curentul acesta urmează drumul tuturor celorlalte curente din trecut şi din viitor. Cu un minut în urmă, Mara rostise cuvântul „gelos”. Un cuvânt bizar, mai cu seamă când te uiţi la mulţime, când vezi împerecherile întâmplătoare, când îţi dai seama că cei care merg acum braţ la braţ, în scurt timp vor fi, probabil, despărţiţi.

Nu-mi păsa câţi bărbaţi erau îndrăgostiţi de ea, atâta timp cât eram şi eu inclus în cerc. Îmi părea rău pentru Carruthers, îmi părea rău că era o victimă a geloziei. Eu n-am fost în viaţa mea gelos. Poate că niciodată n-am iubit îndeajuns. Singura femeie pe care am dorit-o cu disperare, a fost părăsită de mine, din propria mea voinţă. De fapt, a avea o femeie, a avea orice, nu înseamnă nimic: important este să trăieşti alături de o persoană, să trăieşti alături de posesiunile tale. Poţi continua să iubeşti la nesfârşire aceeaşi persoană sau aceleaşi obiecte? N-avea decât să afirme că bătrânul Carruthers e îndrăgostit nebuneşte de ea – cu ce afecta acest lucru dragostea mea? Dacă o femeie e în stare să inspire iubire unui bărbat, va fi capabilă să o inspire şi altora. Lucrul cu adevărat criminal este să faci o persoană să creadă că e unica pe care o vei iubi vreodată.

Am intrat în salon. Mara dansa cu altcineva, Carruthers stătea singur într-un colţ. Mânat de dorinţa de a-l consola un pic, m-am dus la el şi l-am antrenat într-o conversaţie. Dacă era prins în ghearele geloziei, în mod cert nu dădea niciun semn. M-am gândit că mă trata cavalereşte. Mă întrebam dacă era într-adevăr gelos sau dacă Mara încercase să mă convingă de acest lucru pentru ca să ascundă altceva. Boala aceea despre îmi vorbise – dacă fusese ceva serios, atunci era ciudat că nu-mi pomenise de ea până acum. Felul în care se referise la boală mă făcea să cred că era vorba de ceva recent. El o îngrijise. *Unde*? În niciun caz la ea acasă. Mi-a venit în minte altceva: îmi ceruse în mod expres să nu-i mai scriu acasă. *De ce*? Poate că nici nu avea o casă. Femeia care întindea rufe în curte când m-am dus la ea – Mara m-a asigurat că nu era mama ei. Atunci cine era? Poate să fi

fost o vecină, încercase ea să insinueze. Se arăta susceptibilă când venea vorba de mama ei. Şi tânărul care-mi răspunsese când am sunat la uşă – să fi fost fratele ei? Mi-a răspuns că da, însă în mod sigur nu exista nici urmă de asemănare între ei. Şi unde stătea tatăl ei toată ziua, acum când nu mai creştea cai de curse şi nu mai lansa zmee de pe acoperiş? Evident, n-o plăcea pe mama ei. Lăsase o dată să-i scape o aluzie că nici nu ştia sigur dacă era cu adevărat mama ei.

— Mara e o fată ciudată, nu-i aşa? i-am spus lui Carruthers după o amorţeală a conversaţiei noastre vioaie.

A emis un râs scurt, strident şi, parcă pentru a mă linişti, mi-a răspuns:

— Nu-i decât un copil, ştii. Şi, desigur, nu trebuie să crezi un cuvânt din tot ceţi spune.

— Da, şi mie îmi face impresia asta.

— N-are nimic în cap decât dorinţa de a se distra.

de pe acoperiş? Evident, n-o plăcea pe mama ei. Lăsase o dată să-i scape o aluzie că nici nu ştia sigur dacă era cu adevărat mama ei.

— Mara e o fată ciudată, nu-i aşa? i-am spus lui Carruthers după o amorţeală a conversaţiei noastre vioaie.

A emis un ras scurt, strident şi, parcă pentru a mă linişti, mi-a răspuns:

În momentul acela s-a apropiat de noi Mara. Carruthers dorea să danseze cu ea.

— Dar i-am promis lui dansul ăsta, a răspuns luându-mi mâna.

— Nu, e în ordine, dansează cu dumnealui. Eu oricum trebuie să plec. Sper să te văd în curând.

M-am îndepărtat înainte de a fi avut posibilitatea să protesteze.

În seara următoare m-am postat în faţa teatrului cu mult înainte de ora întâlnirii. Cumpărasem bilete la parter, în faţă. În program erau şi alţi câţiva dintre favoriţii mei, printre care Trixie Friganza, Joe Jackson şi Roy Barnes. Era un spectacol de staruri.

Am aşteptat o jumătate de ceas în plus peste ora

stabilită, dar nici semn de Mara. Eram atât de doritor să văd spectacolul, încât am hotărât să nu o mai aştept. Chiar când mă întrebam ce să fac cu biletul rămas, un negru chipeş a trecut pe lângă mine, îndreptându-se spre casa de bilete. L-am oprit şi l-am întrebat dacă acceptă biletul meu. A rămas surprins când am refuzat să primesc bani de la el.

— Eu credeam că sunteţi un speculant, mi-a zis.

După pauză, Thomas Burke a apărut la rampă. A făcut o impresie covârşitoare asupra mea, din raţiuni pe care nu voi fi niciodată în stare să le sondez. Un număr de coincidenţe curioase sunt legate de numele lui şi de cântecul pe care l-a interpretat în acea seară, „Rozele din Picardia”. Daţi-mi voie să fac un salt de şapte ani din momentul când, cu o seară înainte, am şovăit în faţa scărilor care duc la salonul de dans…

Covent Garden. La Covent Garden mă duc la câteva ore după ce aterizez la Londra, şi fetei pe care am ales-o să-mi fie parteneră de dans în seara aceea, îi ofer un trandafir cumpărat din piaţa de flori. Intenţionasem să plec direct în Spania, dar împrejurările m-au obligat să plec la Londra. Un agent de asigurări evreu din Bagdad – dintre toate locurile din lume – este cel care mă conduce la opera Covent Garden, convertită în această seară în sală de dans. Cu o zi înainte de a părăsi Londra, fac o vizită unui astrolog englez care locuieşte lângă Crystal Palace. Ca să ajungem la locuinţa lui trebuia să străbatem proprietatea altui cetăţean. Când trecem pe acolo, însoţitorul meu mă informează că proprietatea îi aparţine lui Thomas Burke, autorul muzicii la „Nopţile din Limehouse”. A doua oară când am încercat, fără succes să plec la Londra, a trebuit să mă întorc la Paris, via Picardia şi, când am traversat acest ţinut surâzător, m-am ridicat în picioare şi am plâns de bucurie. Brusc, evocând dezamăgirile, frustrările, speranţele convertite în disperări, am realizat, pentru prima oară, înţelesul unui „voyage”. Ea făcuse posibilă prima mea călătorie, şi inevitabilă pe cea de-a doua. Nu aveam să ne mai vedem niciodată unul pe celălalt. Eram liber într-un sens cu totul nou – liber să devin eternul

călător. Dacă există ceva care să poată fi socotit răspunzător de pasiunea care m-a stăpânit şi m-a ţinut în cleştii ei timp de şapte ani lungi, atunci acel ceva e cântecul sentimental interpretat de Thomas Burke. Numai cu o seară înainte îl compătimisem pe Carruthers. Şi acum, ascultând cântecul, m-am simţit brusc încolţit de spaimă şi de gelozie. Era un cântec despre singura roză care nu moare, roza pe care o păstrezi în inimă. Ascultând cuvintele, m-a împuns premoniţia că am s-o pierd. Am s-o pierd pentru că o iubeam prea mult, şi asta-i înfăţişarea pe care o îmbracă spaima. În ciuda nonşalanţei sale, Carruthers picurase un strop de otravă în vinele mele. Carruthers îi adusese trandafiri; ea îmi dăduse mie trandafirul pe care i-l prinsese el în talie. Sala de teatru a izbucnit în aplauze. Se aruncă trandafiri pe scenă. Burke o să dea un bis. Acelaşi cântec – „Rozele din Picardia”. Ajunge acum la acelaşi vers, ale cărui cuvinte înfig un pumnal în mine şi mă lasă secătuit – „Dar e în Picardia o roză ce nu moare… roza păstrată în inima mea”. Nu am mai putut răbda, am fugit din sală, am alergat peste drum şi am urcat treptele salonului de dans.

Am văzut-o pe ring, dansând cu un tânăr tuciuriu care o ţinea strâns. De îndată ce s-a terminat dansul, m-am repezit la ea.

— Unde ai fost? am întrebat-o. Ce s-a întâmplat? De ce n-ai venit la teatru?

A părut surprinsă că eram atât de răscolit din pricina unui lucru atât de mărunt. Ce a reţinut-o? O, absolut nimic. A stat târziu aseară, la o petrecere dezlănţuită… nu cu Carruthers… el a plecat curând după mine. Nu, Florrie a organizat petrecerea. Florrie şi Hannah – îmi amintesc de ele? (Ori că îmi amintesc de ele! Florrie nimfomana şi Hannah beţiva. Cum le-aş putea uita?) Da, a fost multă băutură şi cineva i-a cerut ei să facă, „grand ecart” şi încercase… mă rog, dar se rănise puţin. Asta a fost tot. Ar fi trebuit să-mi dau seama că i se întâmplase ceva. Nu e ea genul care-şi dă întâlniri şi nu le respectă. Uite aşa.

— Când ai ajuns aici? am întrebat-o, observând că

arăta absolut intactă, de fapt, neobişnuit de rece şi de stăpână pe sine.

A sosit cu câteva minute înainte. Ce importanţă are? Prietenul ei, Jerry, un fost pugilist care studiază acum dreptul, o invitase la cină. Fusese şi el la petrecerea de aseară şi a avut amabilitatea de a o conduce acasă. Cu mine o să se întâlnească sâmbătă după-masă în Greenwich Village – la ceainăria Pagoda. Doctorul Tao, patronul, era un bun prieten al ei. Ar dori să-l cunosc. E o comoară.

I-am spus că am s-o aştept şi am s-o conduc acasă, de astă dată cu metroul, dacă n-are nimic împotrivă. M-a rugat să nu mă ostenesc – ar însemna să ajung atât de târziu la mine acasă şi aşa mai departe. Am stăruit, îmi dădeam seama că nu era deloc mulţumită. Ba chiar vizibil iritată. Un moment mai târziu s-a scuzat, spunându-mi că trebuie să se ducă în cabină. Asta înnsemna că vrea să dea un telefon, eram sigur. M-am întrebat din nou dacă locuia într-adevăr în locul acela pe care îl numea „acasă”.

A reapărut cu un zâmbet voios, comunicându-mi că patronul a învoit-o să plece mai devreme. Puteam pleca de îndată, dacă doream. Dar mai întâi va trebui să ne oprim undeva să luăm o îmbucătură. În drum spre restaurant şi în timpul mesei a vorbit întruna, pe nerăsuflate, despre patron şi despre micile lui amabilităţi. Era un grec cu o inimă ca pâinea caldă. Făcuse nişte lucruri extraordinare pentru câteva dintre fete. Ce vrea să spună? Adică ce făcuse? Uite, Florrie, de exemplu. Când Florrie a făcut un avort – asta s-a întâmplat înainte de a-l cunoaşte pe prietenul ei, doctorul. Nick, grecul, i-a plătit toate cheltuielile; ba chiar a trimis-o câteva săptămâni la ţară. Şi Hannah, căreia a trebuit să i se extragă toţi dinţii… ei bine, Nick i-a făcut cadou o frumoasă garnitură de dinţi falşi.

Şi Nick, cu ce se alege Nick de pe urma acestor osteneli? am întrebat-o politicos.

— Nimeni nu ştie nimic despre el, a continuat. Nu face niciodată avansuri fetelor. E prea ocupat cu afacerile lui. Are un tripou în partea de nord a oraşului, joacă la bursă, e proprietarul unei băi publice în Coney Island,

deţine acţiuni într-un restaurant de pe undeva… e prea ocupat ca să se gândească la asemenea lucruri.

— Tu pari să fii una dintre favoritele lui. Văd că vii şi pleci după placul inimii.

— Nick are o părere grozavă despre mine. Poate pentru că eu atrag alt gen de bărbaţi decât celelalte fete.

— Nu ţi-ar plăcea să-ţi câştigi existenţa în alt mod? Tu nu eşti făcută pentru lucrurile astea – de aceea, bănuiesc, ai atâta succes. Spune-mi, n-ai prefera să te ocupi cu altceva?

Zâmbetul ei îmi arăta cât de naivă era întrebarea mea.

— Doar nu-ţi închipui că fac ceea ce fac pentru că îmi place? O fac deoarece câştig mai mulţi bani decât aş. câştiga oriunde în altă parte. Am o mulţime de responsabilităţi. Indiferent ce-aş face, trebuie să câştig o anume sumă de bani pe săptămână. Dar haide să nu mai vorbim despre asta, e prea dureros. Ştiu ce gândeşti tu, dar greşeşti. Toată lumea mă tratează ca pe o regină. Celelalte fete sunt proaste. Eu îmi folosesc inteligenţa. Ai observat că admiratorii mei sunt, în general, oameni în vârstă…

— Ca Jerry, vrei să spui?

— Ah, Jerry e un prieten vechi. Jerry nu contează. Am părăsit subiectul. Mai bine să nu merg prea departe. Totuşi exista ceva care mă râcâia şi am întors discuţia cu cât tact am putut.

— De ce-ţi pierzi timpul cu nişte ştoarfe ca Florrie şi Hannah?

A râs. Vai de mine, erau prietenele ei cele mai bune. Ar face orice de dragul ei, o adorau. Trebuie să ai pe cineva pe care să te poţi bizui la nevoie. Ce mai, Hannah şi-ar amaneta dinţii falşi dacă i-ar cere-o. Fiindcă a venit vorba de prietene, exista o fată minunată pe care ar dori să mi-o prezinte – un alt gen, aproape o aristocrată. O chema Lola. Avea în ea puţin sânge de culoare, dar abia de observai. Da, Lola era o prietenă foarte dragă. Era sigură că o să-mi placă.

— De ce să nu aranjăm o întâlnire? i-am sugerat prompt. Ne-am putea întâlni la prietenul meu Ulric, la atelier. Şi eu doresc să-l cunoşti.

A găsit ideea excelentă. Nu putea să spună, totuşi, când va avea loc întâlnirea, pentru că Lola era mereu plecată. Dar o să încerce s-o aranjeze cât mai repede. Lola era metresa unui fabricant de încălţăminte bogat; nu era întotdeauna liberă. Dar ar fi bine să fim împreună cu Lola – are şi o maşină. Poate c-o să putem face o plimbare la ţară şi să înnoptăm pe undeva. Lola avea un anumit fel de a fi. De fapt, era puţin distantă. Dar asta se datora sângelui ei de culoare. Nu trebuia să arăt cumva că ştiu despre acest lucru. Nici prietenului meu Ulric să nu-i suflu o vorbă…

— Dar lui îi plac negresele. O să fie nebun după Lola.

— Tocmai asta-i, Lola nu vrea să fie plăcută pentru că are sânge negru. Ai să vezi – e foarte palidă şi foarte atrăgătoare. Nimeni n-ar bănui că are un strop de sânge de culoare în ea.

— Mă rog, sper să nu fie prea „curată”.

— Nu, nu trebuie să-ţi faci griji, mi-a răspuns Mara prompt. Din momentul în care uită de ea, e extrem de veselă. N-o să fie o seară plicticoasă, te asigur.

Am parcurs pe jos bucata de drum de la metrou până la ea acasă. La un moment dat ne-am oprit sub un copac şi am început să ne hârjonim. I-am băgat mâna sub fustă şi ea îmi umbla la prohab. Ne rezemam de trunchiul arborelui. Era târziu şi nu se zărea ţipenie de om. Din punctul ăsta de vedere, aş fi putut s-o trântesc pe trotuar.

Tocmai îmi scosese ştoiul şi îşi desfăcea picioarele ca să mă îndes în ea, când, deodată, s-a năpustit peste noi o pisică uriaşă neagră, care a sărit dintre crengi, mieunând de parcă era în călduri. Aproape că am picat morţi de spaimă, dar pisica era şi mai speriată, pentru că i se agăţaseră ghearele în pardesiul meu. Cuprins de panică am lovit-o zdravăn şi m-am trezit, în schimb, zgâriat şi muşcat. Mara tremura ca frunza. Ne-am retras pe un loc viran şi ne-am întins pe iarbă. Mara se temea că aş putea să mă infectez. Spunea că se repede până în casă pentru

ca să aducă nişte tinctură de iod şi nu mai ştiu ce, iar eu să stau acolo şi s-o aştept.

Era o noapte caldă şi zăceam întins pe spate, uitându-mă la stele. Pula îmi atârna afară din pantaloni şi începuse iar să se scoale sub mângâierea brizei călduţe. Când s-a întors Mara, îmi tremura şi zvâcnea. A îngenuncheat lângă mine cu tifonul şi tinctura de iod. Pula mea o privea drept în faţă. S-a aplecat şi a început să mi-o sugă cu lăcomie. Am dat la o parte bandajele şi am tras-o peste mine. Când am pătruns în ea a început să juiseze, orgasm după orgasm, de credeam că n-o să le mai oprească.

După aceea m-am întins pe spate şi am rămas aşa, în adierea mângâioasă. După un timp s-a sculat şi a început să mă dezinfecteze cu tinctura de iod. Ne-am aprins ţigări şi am început să discutăm liniştit. În cele din urmă am hotărât să plecăm. Am condus-o până la uşa casei şi, în timp ce ne sărutam, m-a înşfăcat cu putere şi m-a scuturat.

— Încă nu pot să te las să pleci.

Rostind aceste cuvinte a tăbărât pe mine, m-a sărutat pătimaş şi şi-a vârât mâna în prohabul meu, cu o îndemânare ucigaşă. De data asta nu ne-am mai ostenit să găsim o bucată de pământ viran, ci ne-am prăbuşit direct pe trotuar, sub un copac falnic. Nu era prea confortabil trotuarul – a trebuit să ies din ea şi să mă trag câţiva metri mai încolo, pe un petic de pământ moale. Lângă cotul meu era o băltoacă şi am dat să scot iar ştoiul din ea ca s-o mut din nou cu câţiva centimetri mai încolo, dar când am încercat să mă retrag, a reacţionat ca turbată.

— Nu cumva s-o scoţi iar! Mă înnebuneşte! Fute-mă! Fute-mă!

Mi-am lăsat pula în ea vreme lungă. Ca şi înainte, a juisat iar şi iar, guiţând şi grohăind ca un porc înjunghiat. Gura părea să i se fi lăţit, să se fi lărgit, atârnând lascivă; ochii i se dădeau peste cap de parcă o pălise o criză de epilepsie. Mi-am scos pula o clipă, ca să mi-o răcoresc. Mara şi-a întins mâna în băltoacă şi mi-a stropit-o cu câteva picături de apă. O senzaţie minunată! Un moment

mai târziu s-a pus în patru labe şi mi-a cerut să i-o bag în cur. M-am aşezat în genunchi îndărătul ei; a întins mâna şi, înhăţându-mi membrul, şi l-a vârât în fund. Am pătruns-o până-n pântece. A scos un geamăt de durere şi de plăcere.

— A crescut, e mai mare, a bâiguit, învârtindu-şi capul. Vâr-o cât mai adânc… dă-i înainte, nu-mi pasă dacă doare.

Cu aceste cuvinte, s-a împins îndărăt în mine, legănându-se sălbatic. Aveam o erecţie atât de solidă şi de lucidă, încât credeam că n-am să mai pot da drumul niciodată. Şi apoi, fără să-mi periclitez erecţia, urmăream performanţa cu ochi de spectator.

Îmi retrăgeam aproape în întregime ştoiul şi-i plimbam vârful printre petalele mătăsoase, zemoase, pe urmă plonjam din nou, şi-l lăsam în ea, ca pe o astupătoare. Îi ţineam cu amândouă mâinile pelvisul, trăgând-o şi împingând-o după voie.

— Vâr-o, vâr-o, că înnebunesc!

Cuvintele astea m-au data gata. Am început să pompez ca un piston, înăuntru şi în afară, pe toată lungimea, fără întrerupere, în timp ce ea scâncea „Oh-ah! Oh-ah!” şi, deodată, bang! am ţâşnit ca o balenă.

Ne-am scuturat hainele şi am pornit iar spre casă. La colţ, s-a oprit ca încremenită şi, întorcându-se cu faţa la mine, mi-a spus cu un zâmbet aproape urât:

— Şi acum, treaba murdară! Am privit-o uimit:

— Ce vrei să spui? Despre ce vorbeşti?

— Vreau să spun, mi-a răspuns cu aceeaşi grimasă stranie, că am nevoie de cincizeci de dolari. Până mâine. *Trebuie*, *trebuie*… Acum înţelegi de ce n-am vrut să mă conduci acasă?

— De ce-ai şovăit să-mi ceri mie? Nu crezi că pot face rost de cincizeci de dolari dacă ai mare nevoie de ei?

— Dar îmi trebuie imediat. Poţi face rost de asemenea sumă până la prânz? Nu mă întreba de ce-mi trebuie – e ceva urgent, foarte urgent. Crezi că te poţi descurca? Îmi promiţi?

— Sigur că pot, i-am răspuns, întrebându-mă în sinea

mea de unde dracu’ să fac rost de ei într-un timp atât de scurt.

— Eşti minunat! a exclamat, prinzându-mi ambele mâini şi strângându-mi-le cu căldură. Nu-mi place să-ţi cer. Ştiu că tu n-ai bani. Eu cer întruna bani – se pare că-i singurul lucru pe care ştiu să-l fac – să storc bani de la alţii. Detest lucrul ăsta, dar n-am încotro. Ai încredere în mine, nu-i aşa? Ţi-i dau înapoi într-o săptămână.

— Nu-mi vorbi aşa, Mara. Nu vreau banii înapoi. Dacă ai nevoie de ceva, vreau să mi te adresezi mie. Oi fi eu sărac, dar din când în când pot face rost de bani. Aş vrea să pot face mai mult. Aş vrea să te scot din localul ăsta împuţit – nu-mi place să te văd acolo.

— Lasă-mă acum cu treaba asta, te rog. Du-te acasă şi încearcă să mai furi un pic de somn. Ne întâlnim mâine la douăsprezece jumătate în faţa drogheriei din Times Square. Acolo unde ne-am mai întâlnit, ţii minte? Dumnezeule! Pe atunci nu ştiam cât de mult ai să însemni pentru mine. Te-am luat drept un milionar. N-ai să mă dezamăgeşti mâine – eşti sigur?

— Sunt sigur, Mara.

Împrumuturile trebuie întotdeauna luate cât mai prompt şi înapoiate la intervale stabilite, restituite fie prin promisiuni, fie în bani gheaţă. Eu cred că aş putea scoate şi un milion de dolari dacă mi s-ar lăsa suficient timp, şi nu mă refer la timpul sideral ci la cel măsurat de ceasornic, zile, luni, ani, Dar a face rost de bani repede, chiar şi de costul biletului de tramvai, este sarcina cea mai grea care mi-ar putea fi impusă. Încă din vremea când am ieşit de pe băncile şcolii, am cerşit bani şi am împrumutat aproape neîncetat. Adeseori am irosit o zi întreagă ca să pot ciupi un bănuţ; alteori m-am trezit cu sume grase care mi-erau vârâte în mână fără să fi deschis măcar gura. Despre actul de a împrumuta nu ştiu mai multe decât am ştiut la început. Ştiu doar că există unii oameni la care nu trebuie să apelezi niciodată, în nicio împrejurare. Alţii or să te refuze de nouăzeci şi nouă de ori şi or să cedeze a suta

oară şi, poate, de atunci încolo n-or să te mai refuze niciodată. Există unii pe care-i ţii deoparte pentru urgenţele reale, ştiind că te poţi bizui pe ei şi, când se iveşte urgenţa şi te duci să le ceri, te trezeşti cu o cruntă dezamăgire. Nu există suflet pe care să poţi conta absolut. Omul pe care l-ai cunoscut abia de scurt timp este, de obicei, o sursă sigură pentru o lovitură rapidă, generoasă. Prietenii vechi sunt cei mai afurisiţi: sunt lipsiţi de inimă şi incorigibili. Şi femeile, în general, sunt împietrite şi indiferente. Câteodată gândeşti că, dacă stărui, o să-ţi apară în cale un cunoscut, dar gândul de a pândi şi de a-i băga sulă-n coastă e atât de neplăcut, încât mai bine ţi-l scoţi din minte. Aşa se comportă de multe ori bătrânii, poate din cauza experienţelor amare prin care au trecut.

Ca să poţi avea succes la împrumuturi trebuie să fii un monomaniac, fixat pe această temă, la fel ca şi în toate celelalte domenii. Dacă poţi să i te dedici, precum exerciţiilor yoga, adică din toată inima, fără susceptibilităţi şi rezerve, vei reuşi să-ţi petreci tot restul vieţii fără a câştiga un ban muncit. Fireşte, preţul e prea scump. Când e vorba de ciupeală, unicul, cel mai bun impuls e disperarea. Şi cea mai bună cale e cea neobişnuită. E mai uşor, de pildă, să împrumuţi de la cineva care ţi-e inferior, de cât de la un egal sau de la cineva care e deasupra ta. De asemeni, e foarte important să accepţi compromisuri, ca să nu mai vorbim de înjosire, care e o condiţie *sine qua nou*. Omul care se împrumută e întotdeauna un delincvent, un hoţ potenţial. Nimeni nu consideră că a căpătat înapoi ce a împrumutat, chiar dacă-i plăteşti şi dobândă. Omul care-şi pretinde banul înapoi se simte întotdeauna tras pe sfoară, chiar dacă e numai prin ranchiună sau ură. A împrumuta de la cineva e un lucru pozitiv, a împrumuta cuiva e negativ. A împrumuta de la cineva e, poate, incomod, dar e înviorător, instructiv, plin de viaţă. Cel care cere împrumutul îl compătimeşte pe cel care i-l dă, deşi adeseori trebuie să facă faţă insultelor şi injuriilor acestuia.

Funciarmente, cel care cere şi cel care dă sunt unul

şi acelaşi lucru. Din această pricină, oricât ai filosofa, nu poţi eradica răul. Cei doi sunt făcuţi unul pentru celălalt, aşa cum bărbatul şi femeia sunt făcuţi unul pentru altul. Oricât de fantastică ar fi nevoia, oricât de nebuneşti ar fi termenii, va exista întotdeauna un om care să plece urechea, care să-şi desfacă băierile pungii şi să furnizeze necesarul. Un împrumutător destoinic îşi urmăreşte ţinta cu înverşunarea unui animal destoinic. Principiul său de bază este să nu aştepte niciodată ceva în schimbul a nimic. Nu urmăreşte să obţină banii în termenii cei mai uşori, ci dimpotrivă. Când se întâlnesc oamenii cei mai potriviţi – solicitant şi donator – atunci se produce un minimum de vorbire. Amândoi se iau de buni, aşa cum sunt. Donatorul ideal este realistul care ştie că mâine situaţia se poate răsturna şi cel care cere să ajungă cel care dă.

Singura persoană, din câte cunoşteam eu, în stare să înţeleagă acest lucru, era tatăl meu. El era cel pe care-l ţineam întotdeauna în rezervă pentru momentul crucial. Şi era singurul căruia îi restituiam întotdeauna banii, fără greş. Nu numai că nu mă refuza niciodată, dar mă sfătuia să dau şi eu altora, în acelaşi fel. De câte ori luam bani de la el, deveneam, la rândul meu, un om care împrumută altora bani – sau, mai bine zis, un binefăcător, pentru că nu insistam niciodată să mi se înapoieze împrumutul. Nu există decât un singur mod de a răsplăti bunătatea şi anume să fii bun la rândul tău cu cei în nevoie. A restitui o datorie nu e un lucru necesar din punctul de vedere al contabilităţii cosmice. (Orice alte forme de contabilitate sunt inutile şi anacronice). „Să nu fii niciodată cel care cere bani sau cel care îi dă”, a spus bunul Shakespeare, dând glas împlinirii unei dorinţe din utopica lui lume de vis. Dar pentru oamenii de pe pământ, a cere şi a da bani este nu numai esenţial, ci un lucru menit să prindă proporţii nemăsurate. Omul cu adevărat practic este nebunul care nu priveşte nici în dreapta nici în stânga, care dă fără să clintească şi cere fără să roşească.

Pe scurt, m-am dus la bătrânul meu şi, evitând să bat apa în piuă, i-am cerut cincizeci de dolari. Spre

surprinderea mea, nu avea asemenea sumă în bancă, dar m-a informat pe dată că ar putea s-o împrumute de la unul dintre ceilalţi croitori. L-am întrebat dacă ar fi atât de bun să facă lucrul acesta pentru mine şi mi-a răspuns că desigur, bineînţeles, să aştept doar un minut.

— Ţi-i dau înapoi cam într-o săptămână, l-am asigurat când îmi luam la revedere.

— Nu-ţi face griji. Mi-i dai când poţi. Sper că altminteri totul e în regulă cu tine.

La douăsprezece şi jumătate precis i-am înmânat Marei banii. A fugit imediat, promiţându-mi să ne vedem a doua zi în grădina ceainăriei Pagoda. Mi-am spus că e o zi propice şi pentru o ciupeală pe cont propriu şi m-am dus la biroul lui Costigan ca să-l tapez de cinci dolari. Era plecat, dar unul dintre garderobieri, bănuind de ce am venit, s-a oferit să mă satisfacă. Spunea că vrea să-mi mulţumească pentru că l-am ajutat pe vărul lui. Vărul? Nu-mi puteam da seama cine era acest văr.

— Nu vă amintiţi de băiatul pe care l-aţi dus la clinica de psihiatrie? Un băiat fugit din Kentucky – tatăl lui era croitor, ţineţi minte? I-aţi telegrafiat tatălui că o să aveţi grijă de băiat până ce soseşte el. Băiatul acela era vărul meu.

Îmi aminteam foarte bine de tânăr. Voia să se facă actor – şi glandele îi erau dereglate. La clinică l-au decretat drept un criminal incipient. Furase nişte haine ale unui coleg cât stătuse la căminul Newsboys. Era un băiat reuşit, mai curând poet decât actor. Dacă glandele *lui* erau dereglate, atunci ale mele erau total dezorganizate. Îi trăsese psihiatrului un şut în coaie, drept mulţumire pentru osteneala lui – de asta au încercat să-l scoată criminal. Când am auzit de toată tărăşenia, m-am tăvălit de ras. Ar fi trebuit să folosească o bâtă pe sadicul ăla de psihiatru… Oricum era o surpriză plăcută să constat că am un prieten necunoscut în garderobier. Ba şi mai plăcut era să-l aud spunându-mi că mă puteam adresa lui oricând aveam nevoie de ceva mărunţiş. În stradă, m-am ciocnit de un alt fost garderobier, care era acum curier. A stăruit să-

mi dea două bilete pentru un bal organizat sub auspiciile Asociaţiei Magicienilor şi Scamatorilor din New York, al cărei preşedinte era.

— Aş dori să-mi daţi înapoi postul de garderobier, m-a rugat, pentru că acum de când sunt preşedintele asociaţiei, nu pot să-mi văd ca lumea de slujba de curier. Şi-apoi nevastă-mea aşteaptă în curând încă un copil. De ce nu veniţi să ne faceţi o vizită – am să vă arăt nişte scamatorii noi. Băiatul cel mic învaţă să fie ventriloc; peste un an sau doi îl bag în scenă. Trebuie să ne câştigăm într-un fel pâinea. Ştiţi, prestidigitaţia nu-i prea bănoasă. Şi-s prea bătrân ca să mai pot alerga de colo-colo. Eu am fost făcut pentru o viaţă de profesionist. Înţelegeţi capacităţile şi idiosincraziile mele personale. Dacă veniţi la bal, am să vă prezint marelui Thurston – a promis să vină. Acum trebuie să plec – trebuie să livrez o telegramă de deces.

Înţelegeţi capacităţile şi idiosincraziile mele personale. M-am oprit la colţ şi mi-am notat fraza pe dosul unui plic. Asta s-a întâmplat acum şaptesprezece ani. Şi uite-o încă. Îl chema Fuchs. Gerhardt Fuchs. Avea acelaşi nume ca şi haimanaua din Glendale, unde locuiau Joey şi Tony. Îl întâlneam pe Fuchs, celălalt, traversând prin cimitir, cu o taşcă pe umăr în care ducea căcat de câine şi de pisică şi găinaţ de păsări. Le ducea undeva, la o parfumerie. Întotdeauna puţea ca un sconcs. Un curlandist împuţit, cu o minte perfidă, unul din tribul originar al hesienilor orbi.

Fuchs şi Kunz – două păsări obscene; puteau fi văzuţi seară de seară bând în grădina de bere a lui Laubscher, de lângă şoseaua Fresh Pond. Kunz era ofticos – dermatolog de profesie. Vorbeau un fel de păsărească peste cănile lor de bere puturoase. Cartierul nemţesc Ridgewood era Meca lor. Nu vorbeau niciodată englezeşte decât când erau obligaţi. Germania era Dumnezeul lor şi Kaiserul profetul său pe pământ. Ei, lua-i-ar naiba să-i ia! Vedea-i-aş crăpând ca nişte umlauturi scârboase – dacă n-au crăpat încă. Nostim, totuşi, să găseşti o pereche de gemeni inseparabili cu nume ca astea. *Idiosincratic*, aş spune…

3

Şi acum e sâmbătă după-amiaza, soarele străluceşte puternic, iar eu sorb un ceai palid, chinezesc, în grădina doctorului Wuci Haci Tao. Tocmai mi-a înmânat un lung poem despre Mama, scris pe hârtie în care se învelesc pocnitorile. Pare a fi o specie umană superioară – şi nu e prea comunicativ. Aş dori să-l întreb ceva despre Tao cel original, dar la acea anume perioadă, vorbind retroactiv, încă nu-l citisem pe Tao Ţian. Dacă l-aş fi citit n-ar mai fi fost necesar să-i pun nicio întrebare – şi, după toată probabilităţile, n-aş fi stat în grădina lui, aşteptând o femeie numită Mara. Dacă aş fi fost destul de luminat la minte încât să fi citit această ilustră şi eliptică mostră de înţelepciune antică, aş fi fost cruţat de multe din suferinţele care au dat peste mine şi pe care sunt pe cale să le relatez.

În timp ce stau în grădină, mă frământă însă cu totul alte gânduri. Ca să fiu sincer, în momentul ăsta nu-mi pot aminti niciunul dintre gândurile care mă frământau. Îmi amintesc vag că nu mi-a plăcut poemul despre Mama – mi s-a părut o aiureală. Mai mult, nu-mi plăcea nici chinezul care-l scrisese – ţin minte foarte clar acest lucru. Mai ştiu că mă apucase furia pentru că întâlnirea promitea să fie iarăşi o treabă de mântuială. (Dacă aş fi absorbit, pe atunci, câte ceva din Tao, nu mi-aş fi ieşit din fire. Aş fi stat acolo, ca o vacă placidă, fericit că soarele străluceşte şi recunoscător că sunt în viaţă). Astăzi, când scriu acestea, nu e soare, nu e Mara şi, cu toate că n-am devenit o vacă placidă, mă simt foarte viu şi împăcat cu omenirea.

Am auzit telefonul sunând înăuntru. Un chinez cu faţa turtită, probabil un profesor de filosofie, mă anunţă într-un limbaj stâlcit că o doamnă doreşte să vorbească cu mine la telefon. E Mara şi, dac-ar fi s-o cred, tocmai s-a sculat din pat. Are o stare de mahmureală, mă informează. Şi Florrie e în aceeaşi stare. Amândouă au dormit la un hotel din apropiere. Ce hotel? Nu vrea să-mi spună. Dacă

mai am răbdare o jumătate de oră, o să reuşească să se dichisească pentru mine. N-am chef să mai aştept o jumătate de oră. Sunt enervat. Întâi a fost „*grand ecart*”, acuma mahmureala, şi cine mai e în pat cu ea, aş vrea să ştiu. Nu cumva un bărbat al cărui nume începe cu C, nu? Nu-i place întrebarea mea. Ea nu permite nimănui să-i vorbească în felul ăsta. Mă rog, eu îţi vorbesc în felul ăsta, mă auzi? Spune-mi unde eşti şi vin imediat să te iau. Dacă nu vrei să-mi spui, du-te dracului. M-am săturat de… Alo, alo! Mara!

Niciun răspuns. Cuvintele mele au atins-o probabil la coarda sensibilă. Florrie, curviştina aia poartă toată vina. Florrie cea rea de muscă. Ce poţi să gândeşti despre o fată care se plânge că nu poate găsi un ştoi destul de mare, pe măsura ei? Când te uiţi la ea, ai zice că un futai bun ar lăsa-o latră. Cincizeci şi unu de kilograme, când se cântăreşte fără pantofi. Cincizeci şi unu de kilograme de carne insaţiabilă. Şi o maestră în beţivanii, peste toate. O târâtură irlandeză. O căţea jegoasă, dacă vreţi părerea mea. Se fandoseşte cu un accent teatral, pretinzând c-a făcut parte cândva dintre fetele de la „Ziegfield Follies”.

Trece o săptămână şi niciun cuvânt de la Mara. Pe urmă, din senin, un telefon. Pare deprimată. Am putea să ne întâlnim undeva la cină, vrea să-mi vorbească despre ceva foarte important. Vocea ei are o rezonanţă gravă, pe care nu i-am mai auzit-o.

În Village, unde mă grăbesc să mă duc la întâlnire, peste cine dau? Peste Kroński. Încerc să scap de el, dar nu se lasă.

— Unde alergi aşa? mă întreabă cu rânjetul acela alb, sardonic, la care recurge întotdeauna în cele mai nepotrivite momente.

Îi explic că am o întâlnire.

— Te duci să mănânci?

— Da, mă duc să mănânc, dar singur, îi răspund înţepat.

— Ba n-ai să mănânci singur, Mister Miller. Ai nevoie de companie, e limpede ca lumina zilei. Nu prea eşti în

apele tale, azi… Arăţi îngrijorat. Sper că nu-i vorba de o femeie?;

— Ascultă-mă, Kroński, mă duc să mă întâlnesc cu cineva şi n-am nevoie de tine.

— Haide, Mister Miller, cum poţi vorbi aşa cu un vechi prieten? Insist să te însoţesc. Îţi plătesc eu masa la asta nu poţi rezista, nu-i aşa? Am râs fără să vreau.

— Bine, căcatule, atunci ţine-te de poala mea. Poate c-o să am nevoie de ajutorul tău. Tu nu-ţi dovedeşti rostul decât când omul e la ananghie. Ascultă-mă, să nu-mi umbli cu şahăr-mahăr. Am să te prezint femeii de care sunt îndrăgostit. Probabil că o să-i fie scârbă de mutra ta, dar vreau oricum s-o cunoşti. Într-o zi o să mă însor cu ea şi, dacă tot nu pot să mă descotorosesc de tine, poate că-i mai bine să se înveţe de pe acum să te suporte. Am o presimţire că n-o să-ţi placă.

— Asta-i un lucru serios, Mister Miller. Trebuie să iau măsuri ca să te protejez.

— Dacă-ţi bagi nasul, te belesc, am răspuns, râzând cu poftă. Să ştii că sunt extrem de serios în legătură cu această persoană. Nu m-ai văzut până acum în postura asta, nu-i aşa? Nu-ţi vine a crede, aşa-i? Fă bine, cască ochii. Ca să-ţi arăt cât de serios sunt… dacă-mi stai în drum te omor cu sânge rece.

Spre surprinderea mea, am găsit-o pe Mara aşteptând în restaurant. Alesese o masă solitară într-un colţ.

— Mara, i-am spus, îţi prezint un vechi prieten, doctorul Kroński. A stăruit să vină şi el. Sper că n-ai nimic împotrivă.

Am fost mirat când am văzut-o salutându-l cordial. Cât despre Kroński, din momentul în care a dat ochi cu ea a renunţat la rânjete şi persiflări. Mai impresionantă încă era tăcerea lui. De obicei, când îl prezentam unei femei, îşi dădea drumul la gură ca o moară stricată şi emitea un freamăt de parcă avea aripi invizibile.

Şi Mara se vădea neobişnuit de calmă: vocea îi părea mângâietoare şi hipnotică.

Abia comandasem mâncarea şi schimbasem câteva cuvinte de politeţe, când Kroński, privind-o pe Mara fix şi cu solicitudine, a rostit:

— Am impresia că s-a întâmplat ceva, ceva tragic. Dacă doriţi să fiţi singuri, mă ridic şi plec. Dar ca să spun adevărul, aş prefera să rămân. Poate că aş fi de ajutor. Sunt un prieten al individului ăstuia şi mi-ar plăcea să fiu şi prietenul dumitale. Vorbesc sincer. Mişcător. Mara, vizibil impresionată, i-a răspuns cu căldură:

— Te rog să rămâi, i s-a adresat întinzându-i mâna pete masă, în semn de încredere şi de încredinţare. Dacă eşti aici, îmi va fi mai uşor să vorbesc. Am auzit multe despre dumneata, dar nu cred că prietenul dumitale te-a descris aşa cum eşti.

S-a uitat la mine cu reproş, apoi a zâmbit călduros.

— Nu, am intervenit eu prompt, e adevărat că nu ţi-am schiţat un portret corect. Apoi, întorcându-mă spre el: ştii, Kroński, tu ai cel mai antipatic caracter care se poate imagina, totuşi…

— Haide, haide, mi-a tăiat el vorba, cu o grimasă seacă, nu mă lua pe tonul ăsta dostoievskian. Sunt geniul tău rău, asta voiai să spui. Da, am o ciudat de diabolică influenţă asupra ta, dar eu te cunosc bine, ceea ce nu s-ar putea spune despre tine în ce mă priveşte. Eu te plac de-adevăratelea. Aş fi în stare să fac tot ce mi-ai cere, dacă aş crede că vorbeşti serios – chiar dacă aş şti că păgubesc pe cineva care mi-e drag. Te-am plasat mai presus de toţi, de ce, n-aş putea spune, pentru că, în mod cert, n-o meriţi. Mărturisesc că acum mă simt trist, Văd că vă iubiţi unul pe celălalt şi cred că sunteţi făcuţi unul pentru celălalt, dar…

— Gândeşti că Marei n-o să-i fie prea cald cu mine, asta-i, nu?

— Încă nu pot să mă pronunţ, a răspuns cu o seriozitate alarmantă. Deocamdată nu văd decât că fiecare dintre voi şi-a găsit perechea.

— Deci crezi că sunt demnă de el? a întrebat Mara, foarte umilă.

M-am uitat la ea cu uimire. N-aş fi bănuit niciodată

că e în stare să spună aşa ceva unui străin. Cuvintele ei l-au înfierbântat pe Kroński.

— Demnă de el? a pufnit. Dar el e demn de dumneata? Asta-i întrebarea. Ce-a făcut el vreodată ca o femeie să se întrebe dacă e demnă de el? Încă nici n-a început să funcţioneze – trăieşte într-o torpoare. Dacă aş fi în locul dumitale, nu i-aş acorda niciun dram de încredere. Nu-i nici măcar un prieten bun, ca să nu mai vorbim cum e ca amant sau ca soţ. Sărmană Mara, nu-ţi bate capul cu asemenea lucruri. Pune-l să facă ceva pentru dumneata, îmboldeşte-l, înnebuneşte-l, dacă trebuie, dar fă-l să se deschidă. Dacă ar fi să-ţi ofer un sfat sincer, cunoscându-l cum îl cunosc şi iubindu-l cum îl iubesc, ţi-aş spune aşa: sfâşie-l, pedepseşte-l, întărâtă-l până-n ultima fibră. Altminteri eşti pierdută – o să te devoreze. Nu pentru că ar fi un om crud, nu pentru că ar vrea să facă rău… o, nu! el o face din bunătate. Când îşi înfige ghearele în tine, aproape că te face să crezi că slujeşte interesul tău. El e diabolic, nu eu. Eu mă prefac numai, dar el face totul cu bună ştiinţă. E ticălosul cel mai crud care a umblat vreodată în două picioare – şi ce-i mai bizar e că-l iubeşti tocmai pentru că e crud, sau poate pentru că e sincer în bestialitatea lui. Te avertizează din timp când are de gând să lovească. Şi ţi-o spune zâmbind. Şi după ce-a isprăvit, te ridică de pe jos şi te perie cu tandreţe, te întreabă dacă te doare rău şi aşa mai departe – ca un înger. *Păcătosul*!

— Desigur că eu nu-l cunosc la fel de bine cum îl cunoşti dumneata, i-a răspuns Mara liniştită, dar trebuie să mărturisesc că mie nu mi-a dezvăluit niciodată latura asta a firii lui – oricum, nu până acum. Eu îl ştiu numai bun şi blând. Sper să mă port astfel încât să fie întotdeauna aşa faţă de mine. Nu numai că-l iubesc, dar cred în el ca om. Aş face orice sacrificiu ca să-l ştiu fericit…

— Dar acum nu eşti prea fericită, nu-i aşa? a urmat Kroński, ignorându-i cuvintele. Spune-mi, ce ţi-a făcut?

— Nu mi-a făcut nimic, a răspuns veselă. Nici nu ştie măcar ce mă frământă.

— Bine, dar mie poţi să-mi spui? a stăruit Kroński cu

glas tremurat şi ochi umezi, ca un puişor milos, prietenos.

— Nu o presa, l-am sfătuit eu. O să ne spună ea când o să creadă de cuviinţă.

În timp ce vorbeam, mă uitam la Kroński. Expresia i s-a schimbat brusc. Şi-a întors capul. M-am uitat şi la Mara. Avea ochii în lacrimi; lacrimile au început să i se prelingă copios pe obraji. Un moment mai târziu s-a scuzat şi s-a dus la toaletă. Kroński mi-a adresat un zâmbet şters, mort, o expresie de moluscă bolnavă care-şi dă duhul sub clar de lună.

— N-o lua în tragic, l-am sfătuit eu. E o fată curajoasă, o să se descurce ea.

— Asta spui tu! Tu nu ştii să suferi. Treci doar prin stări emoţionale pe care le numeşti suferinţă. Fata asta are un mare necaz, n-ai ochi să vezi? Vrea să faci ceva pentru ea – nu să stai pur şi simplu şi să aştepţi să treacă. Dacă tu n-ai s-o sprijini, atunci am s-o fac eu. De astă dată ai pus mâna pe o femeie adevărată. Şi o femeie adevărată, Mister Miller, aşteaptă ceva de la un bărbat – nu doar vorbe şi gesturi. Dacă vrea să fugi cu ea, să-ţi părăseşti nevasta, copilul, slujba, te sfătuiesc s-o faci. Ascultă de ea şi nu de impulsurile tale egoiste.

S-a lăsat pe spate şi a început să se scobească în dinţi. După o pauză, a urmat:

— Şi zici că ai întâlnit-o într-un salon de dans? Ei bine, trebuie să te felicit pentru instinctul de a recunoaşte ce-i autentic. Fata asta poate să facă ceva din tine, dacă o să-i dai voie. Adică dacă nu-i prea târziu. Pentru că ai mers prea departe, ştii. Încă un an cu nevasta aia a ta şi eşti un om terminat. La acest punct, Kroński a scuipat, dezgustat, pe podea. Eşti un tip norocos, a urmat apoi. Îţi pică lucrurile fără să te zbaţi ca să le obţii. Eu unul muncesc ca un câine şi, în momentul în care mă întorc cu spatele, totul se dărâmă.

— Asta-i pentru că eu sunt un goi, am spus în glumă.

— Nu eşti un goi. Eşti un evreu negru. Eşti unul dintre creştinii aceia fascinanţi la care orice evreu visează să se ridice. Eşti… Oh, bine că ai pomenit de asta. Mara e

evreică, nu? Haide, nu te preface că nu ştii. Încă nu ţi-a spus?

Mi se părea atât de aberant ca Mara să fie evreică, încât am izbucnit în râs.

— Vrei să-ţi dovedesc eu că-i adevărat, da?

— Nu-mi pasă ce e, dar sunt sigur că nu e evreică.

— Şi atunci ce e? Sper că n-o socoteşti ariană pură?

— N-am întrebat-o niciodată. Întreab-o tu, dacă vrei.

— N-am s-o întreb, pentru că în faţa ta s-ar putea să mă mintă – dar data viitoare când te mai văd, am să-ţi spun dacă am avut dreptate sau nu. Cred că pot să deosebesc un evreu, când văd unul.

— Şi de mine ai crezut că sunt evreu prima oară când m-ai cunoscut.

Mi-a răspuns cu un râs dispreţuitor.

— Va să zică ai înghiţit asta? Ha, ha! E bună chestia! Prostănacule, ţi-am spus-o numai ca să te flatez. Dac-ai avea vreun strop de sânge evreiesc în tine, te-aş linşa, numai din respect faţă de neamul meu. Tu, evreul. Vai, vai… Şi-a clătinat capul dintr-o parte în alta, cu lacrimi în ochi. În primul rând, un evreu e deştept, a reluat apoi, şi tu, numai deştept nu eşti. Şi un evreu e onest – bagă-ţi asta bine în cap. Tu eşti onest? Ai măcar un sâmbure de adevăr în tine? Şi un evreu simte. Un evreu e întotdeauna umil, chiar când e arogant… Uite că vine Mara. Să schimbăm subiectul.

— Vorbeaţi despre mine, nu-i aşa? a întrebat Mara aşezându-se. Continuaţi, n-am nimic împotrivă.

— Te înşeli, a asigurat-o Kroński. Nu vorbeam despre dumneata…

— Minte, am intervenit eu. Vorbeam despre tine, numai că n-am ajuns prea departe. Aş dori, Mara, să-i povesteşti despre familia ta – lucrurile pe care mi le-ai spus şi mie.

Faţa i s-a înnegurat.

— De ce v-ar interesa familia mea? a întrebat cu o undă de iritare prost mascată. Familia mea e total neinteresantă…

— Nu te cred! i-a tăiat Kroński vorba. Eu cred că ascunzi ceva.

Privirea pe care au schimbat-o între ei m-a făcut să tresar. Era ca şi cum ea i-ar fi transmis un semnal să înainteze cu prudenţă. Se înţelegeau unul pe celălalt într-un chip subteran, într-un mod care mă excludea pe mine. Mi-a apărut vie în minte imaginea femeii care atârna rufe în curtea din spate. Femeia aceea nu era o vecină, aşa cum încercase să insinueze ea. Se poate să fi fost mama ei vitregă? Am încercat să-mi aduc aminte ce-mi istorisise despre mama ei bună, dar imediat m-am pierdut în labirintul încâlcit pe care-l ţesuse ea în jurul acestui subiect, evident dureros.

— Şi ce-aţi dori să ştiţi despre familia mea? a reluat întorcându-se spre mine.

— Nu vreau să aflu nimic care te-ar stânjeni, dar dacă nu comit o indiscreţie, ai vrea să vorbeşti despre mama ta vitregă?

— De unde vine mama vitregă? s-a interesat Kroński.

— Din Viena.

— Şi dumneata te-ai născut la Viena?

— Nu, eu m-am născut în România, într-un mic sat de munte. S-ar putea să am ceva sânge ţigănesc în mine.

— Vrei să spui că mama ta era ţigancă?

— Da, aşa se spune. Se pare că tatăl meu a părăsit-o în ajunul nunţii, a fugit la mama mea vitregă. De asta, bănuiesc, mama mea adevărată mă urăşte. Eu sunt oaia neagră a familiei.

— Şi presupun că îţi adori tatăl?

— Îl venerez. El e ca mine. Toţi ceilalţi sunt nişte străini – n-avem nimic în comun.

— Şi îţi întreţii familia, nu-i aşa? a stăruit Kroński.

— Cine ţi-a spus? A, înţeleg, despre asta vorbeaţi când…

— Nu, Mara, nu mi-a spus nimeni. Citesc pe faţa ta. Te sacrifici – de asta eşti nefericită.

— N-am să neg. O fac pentru tatăl meu. E invalid, nu mai poate să muncească.

— Şi ce-i cu fraţii tăi?

— Nimic. Nişte puturoşi, i-am răzgâiat prea tare. Ştii, la şaisprezece ani am fugit de acasă; nu mai puteam suporta viaţa pe care o duceam. Am stat printre străini un an de zile; când m-am întors, i-am găsit într-o mizerie cumplită. Sunt neajutoraţi. Eu sunt singura dintre ei care are iniţiativă.

— Şi întreţii întreaga familie?

— Încerc. Câteodată îmi vine să las totul baltă – e o povară prea apăsătoare. Dar nu pot. Dacă eu aş pleca, ar crăpa cu toţii de foame.

— Prostii! a exclamat Kroński cu înfierbântare. Asta-i singurul lucru pe care ar trebui să-l faci.

— Dar nu pot – nu, atâta timp cât trăieşte tatăl meu. Aş face orice pentru el, mai curând m-aş prostitua decât să-l văd în nevoie.

— Şi ei te-ar lăsa s-o faci. Ascultă-mă, Mara, a urmat Kroński. Te-ai situat într-o poziţie falsă. Nu-i posibil să-ţi asumi toată responsabilitatea. Lasă-i pe ceilalţi să-şi poarte singuri de grijă. Ia-l pe tatăl tău – o să te ajutăm noi să ai grijă de el. Tata nu ştie cum îţi câştigi banii, nu-i aşa? Nu i-ai spus că lucrezi într-un salon de dans, nu?

— Nu, nu i-am spus. Crede că lucrez în teatru. Dar mama mea vitregă ştie…

— Şi nu-i pasă?

— Să-i pese? a răspuns Mara cu un zâmbet amar. Nu-i pasă ce fac atâta timp cât ţin casa. Îmi tot repetă că nu sunt bună de nimic. Îmi spune că sunt o curvă. Ca şi mama mea, aşa zice.

Am întrerupt-o:

— Mara, n-am avut idee că lucrurile stau atât de rău. Kroński are dreptate, trebuie să te smulgi de acolo. De ce nu procedezi aşa cum te-a sfătuit el – lasă baltă familia şi ia-l pe tatăl tău cu tine.

— Aş vrea eu, dar taică-meu n-o să se despartă niciodată de soţia lui. A pus gheara pe el – a făcut un copil din el.

— Dar dacă ar afla cu ce te ocupi?

— N-o să afle niciodată. N-am să dau nimănui voie să-i spună. Mama mea vitregă m-a amenințat odată că o să mă divulge și eu i-am răspuns că o omor dacă face una ca asta. A zâmbit iar cu amărăciune: Și știi ce mi-a zis mama? Pretinde că am încercat s-o otrăvesc.

În acel moment, Kroński ne-a propus să ne continuăm discuția în casa unui prieten al lui care era plecat din oraș. Spunea că, dacă dorim, ne putem petrece toată noaptea acolo. În metrou, dispoziția lui s-a transformat: a devenit iar rânjitor, zeflemitor, diabolic, broscoiul palid care era de obicei. Asta însemna că se considera seducător, împuternicit să facă ochi dulci femeilor frumoase. Sudoarea îi șiroia pe față, muindu-i gulerul. A început să vorbească înfrigurat, împrăștiat, fără nicio continuitate. În felul lui incoerent încerca să creeze o atmosferă de dramă; își fâlfâia brațele, ca un liliac dement prins între două reflectoare puternice.

Spre neplăcerea mea, Mara părea amuzată de spectacol.

— E nebun de legat, prietenul tău, mi-a murmurat, dar îmi place.

Kroński a prins remarca. A rânjit tragic și sudoarea a început să-i curgă mai abundent. Cu cât se hlizea mai mult, cu cât se maimuțărea și o făcea pe măscăriciul, cu atât arăta mai melancolic. Nu voia niciodată să fie considerat un om trist. El era Kroński, marele, vitalul, sănătosul, jovialul, neglijentul, nesăbuitul, omul fără griji care rezolvă problemele tuturor. Putea să vorbească ore în șir – zile la rând, dacă aveai curajul să-l asculți. Se trezea dimineața vorbind, pornea imediat la despicarea firului în patru, și întotdeauna perora despre soarta lumii, despre natura ei biochimică, despre constituția ei astrofizica, despre configurația ei politico-economică. Lumea se găsea într-un stadiu dezastruos; el știa, pentru că el acumula întotdeauna informații despre criza petrolului, sau făcea investigații asupra condiției armatei sovietice, ori asupra condițiilor în care se aflau arsenalul și fortificațiile noastre.

Declara, ca și cum era un fapt indubitabil, că soldații

armatei sovietice nu vor putea rezista unui război în iarna asta, pentru că nu aveau destule mantale şi bocanci. etc. Vorbea despre carbohidraţi, grăsimi, zaharuri, etc. Vorbea despre proviziile omenirii ca şi cum el guverna lumea. Ştia despre dreptul internaţional mai mult decât cele mai faimoase autorităţi în domeniu. Nu exista subiect sub soare asupra căruia să nu aibă cunoştinţe complete şi exhaustive. Şi totuşi nu era decât un intern într-un spital municipal, dar peste câţiva ani va deveni un celebru chirurg sau psihiatru sau poate altceva, încă nu ştia ce vrea să devină.

— De ce nu te hotărăşti să fii Preşedintele Statelor Unite? îl întrebau prietenii cu ironie.

— Pentru că nu-s un semiimbecil, răspundea cu o mutră acră. Credeţi că dacă aş vrea n-aş putea ajunge Preşedinte? Doar nu credeţi că îţi trebuie minte ca să devii Preşedintele Statelor Unite? Nu, eu doresc o muncă adevărată. Doresc să ajut oamenii, nu să-i trag pe sfoară. Dacă ar fi să iau ţara asta în mână, aş face o curăţenie zdravănă, de sus pană jos. Aş începe prin a castra indivizii de teapa voastră…

Şi-i dădea aşa înainte, o oră sau două, curăţind lumea, dereticând casa cea mare, pavând drumul pentru frăţia umană şi împărăţia gândirii libere. Zi de zi scărmăna cu un pieptene des treburile, omenirii, omorând păduchii care-i fac pe oameni să aibă gânduri păduchioase. Într-o zi se înfierbânta nevoie mare în legătură cu soarta sclavilor de pe Coasta de Aur, informându-ne asupra preţurilor lingourilor sau alte năzbâtii statistice fabuloase, care-i fac pe oameni să se urască fără rost unii pe alţii şi furnizează sarcini superflue redactorilor rahitici, lipsiţi de şira spinării, de la fiţuicile financiare de scandal, sporind astfel povara intangibilei politici economice. În altă zi trepida pe chestia cromului şi a permanganatului, pentru că Germania sau România au acaparat de pe piaţă o substanţă sau alta care va face dificil pentru chirurgii armatei sovietice să opereze când va sosi ziua cea mare. Ori receptase tocmai ultima ştire-bombă despre o nouă şi

cutremurătoare plagă care va reduce în curând lumea civilizată la anarhie, dacă nu vom acţiona imediat şi cu mare chibzuinţă. Cum de reuşea lumea să se târască de la o zi la alta fără călăuzirea doctorului Kroński era un mister pe care nu l-am elucidat nici până în ziua de azi. Doctorul Kroński nu se îndoia niciodată de analizele lui asupra condiţiilor umanităţii. Crizele, panica, inundaţiile, revoluţiile, flagelurile, toate aceste fenomene se produceau numai ca să coroboreze judecăţile lui. Calamităţile şi catastrofele îl înveseleau; cârâia şi chicotea ca broasca râioasă a omenirii în embrion. Cum stăteau lucrurile în viaţa lui personală – nimeni nu-i punea asemenea întrebare. În viaţa personală treburile nu prea mergeau. Pentru moment, ciopârţea picioare şi braţe, pentru că nimeni nu vădea perspicacitatea de a-i cere ceva mai bun. Prima lui soţie murise din cauza unei erori medicale, şi cea de-a doua ar fi înnebunit dacă ar fi ştiut ce vorbeam noi. Kroński era în stare să plănuiască cele mai admirabile locuinţe model pentru Noua Republică a Omenirii, dar, ciudat, nu-şi putea apăra cuibul lui de ploşniţe şi alte gângănii şi, din cauza preocupărilor sale ardente pentru evenimentele lumii, din cauza grijii de a pune lucrurile în ordine în Africa, în Guadelupa, în Singapore şi aşa mai departe, casa lui era întotdeauna întoarsă pe dos, adică presărată cu vase în palate, paturi nefăcute, mobile care se desfăceau în bucăţi, unt care râncezea, closete astupate, ţevi care curgeau, piepteni murdari care zăceau pe masă şi, în general, o agreabilă, mizerabilă, detestabilă, vag dementă stare de degradare, ce se manifesta în persoana doctorului Kroński sub formă de mătreaţă, eczeme, coşuri, furuncule, fleşcăieli, negi, gâlme, halitoză, indigestie şi alte tulburări minore, niciuna dintre ele prea serioasă, căci, din momentul în care ordinea lumii va fi schimbată, tot ce ţine de trecut va pieri, iar omul va străluci într-o piele nouă, ca un mieluşel proaspăt născut. Kroński ne-a informat că prietenul în casa căruia ne duceam era un artist. Fiind un prieten al marelui doctor Kroński, însemna că era un artist ieşit din comun, care va fi recunoscut doar când mileniul o

să iasă pe uşă afară. Prietenul lui era şi pictor şi muzician – la fel de mare în ambele sfere. Din cauza absenţei sale, nu-i vom putea asculta muzica, în schimb îi vom putea admira tablourile – adică pe unele dintre ele, pentru că, în marea lor majoritate, fuseseră distruse. Dacă n-ar fi fost Kroński, ar fi distrus totul. L-am întrebat, în treacăt, ce făcea acum prietenul lui. Conducea o fermă model pentru copii handicapaţi, în zonele sălbatice din Canada. Kroński îi organizase mutarea, dar era prea ocupat cu proiectele lui pentru a se fi putut gândi şi la detaliile practice. În plus, prietenul lui era tuberculos, aşa că, probabil, va rămâne acolo pentru totdeauna. Kroński îi telegrafia din când în când şi-l sfătuia în legătură cu un lucru sau altul. Asta era doar un început – în curând avea să golească spitalele şi azilurile de ocupanţii lor şi o să dovedească omenirii că săracii pot avea grijă de săraci, cei slabi îi pot îngriji pe cei slabi, ologii pe ologi, deficienţii mentali pe deficienţi.

— Asta-i una dintre picturile prietenului tău? l-am întrebat când a aprins lumina şi o uriaşă vomă de bilă galben-verzuie mi-a sărit în ochi.

— E una dintre lucrările lui timpurii. O păstrează din motive sentimentale. Cele mai bune tablouri au fost depozitate. Dar uite, acolo e o lucrare micuţă care, însă, îţi va oferi o idee despre ce e în stare să facă.

S-a uitat la tablou cu mândrie, de parc-ar fi fost opera progeniturii lui.

— E minunată, nu?

— Groaznică. Are un complex al căcatului omul ăsta al tău; probabil că a fost născut în şanţ, într-o băltoacă de pişat stătut de cal, pe o zi mohorâtă de februarie, lângă o uzină de gaz.

— Numai tu eşti în stare să spui una ca asta, a protestat Kroński, răzbunător. Tu nu ştii să recunoşti un pictor adevărat, când vezi unul. Tu admiri revoluţionarii de ieri. Eşti un romantic.

— Prietenul tău o fi un revoluţionar, dar nu-i pictor, am stăruit eu. N-are dragoste în el; pur şi simplu urăşte şi, ce-i mai rău, nu poate picta nici măcar ce urăşte. Are ochi

de broască. Spui că e tuberculos; eu aş spune că e hepatic, bilios. Duhneşte, prietenul tău, ca şi casa asta. De ce nu deschizi ferestrele? Pute a hoit de câine.

— Vrei să spui a cobai. Am folosit casa ca laborator, de asta miroase puţin. Nasul tău e prea sensibil, Mister Miller. Eşti un estet.

— E ceva de băut pe aici? am întrebat.

Bineînţeles că nu era, dar Kroński s-a oferit să dea o fugă să aducă ceva.

— Adu ceva tare, i-am cerut. Locul ăsta te face să-ţi vină să verşi. Nu-i de mirare că nenorocitul ăla a făcut oftică.

Kroński a ieşit supus şi eu m-am adresat Marei:

— Ce părere ai? îl aşteptăm sau o întindem?

— Eşti răutăcios. Nu, o să-l aşteptăm. Aş vrea să-l mai aud vorbind – e interesant. Şi ţine mult la tine, îmi dau seama după felul în care te priveşte.

— Numai când îl auzi prima oară pare interesant. Pe mine mă seacă la rărunchi. Ascult bazaconiile astea de ani de zile. Cai verzi pe pereţi. Poate că-i inteligent, dar îi lipseşte o doagă. Într-o zi o să se sinucidă, ascultă ce-ţi spun eu. Şi-apoi, aduce ghinion. De câte ori îl întâlnesc, lucrurile îmi ies pe dos. Poartă moartea cu el, n-ai simţit? Dacă nu croncăne, se scălâmbăie şi icneşte ca o maimuţă. Cum să poţi fi prieten cu un ins ca ăsta? El vrea să fii prietenul durerii lui. Nu ştiu ce-l roade. E îngrijorat din cauza omenirii. Eu nu dau un căcat pe omenire. Nu putem face lumea mai bună, nici eu, nici el… Şi nimeni altcineva. De ce nu încearcă să trăiască? Poate că lumea n-ar fi chiar atât de rea dacă am încerca s-o gustăm ceva mai mult. Nu, tipul acesta mă scoate din balamale!

Kroński s-a întors cu o poşircă leşioasă, pretinzând că era tot ce puteai găsi la acea oră. El bea arareori mai mult de un degetar, aşa că puţin îi păsa dacă ne otrăveşte sau nu. Spunea că speră să ne otrăvească. Era deprimat. Şi depresiunea părea să i se statornicească pe întreaga noapte. Mara, ca o idioată, îl compătimea. Kroński s-a întins pe canapea şi şi-a lăsat capul în poala ei. Începuse o

nouă placă, una sinistră – durerea impersonală a lumii. Nu emitea ca până acum argumente şi invective, ci o melopee, o melopee la dictafon, adresată milioanelor de creaturi nefericite din lumea întreagă. Doctorul Kroński executa întotdeauna placa asta în întuneric, cu capul în poala unei femei, mâna târându-i-se pe covor.

Cu capul cuibărit în poala Marei, ca o năpârcă umflată, vorbele i se scurgeau din gură ca gazele care scapă dintr-un cur pe jumătate deschis. Era atomul uman spectral şi ireductibil, infrasufletul pribegind prin pivniţa mizeriei colective. Doctorul Kroński încetase să mai existe: nu rămăsese decât durerea şi chinul, funcţionând ca poli pozitivi şi negativi în vastul vacuum atomic al unei personalităţi pierdute. În această stare de suspensie, nici măcar miraculoasa sovietizare a globului n-ar fi putut să aprindă o scânteie de entuziasm în el. Ce avea glas în fiinţa lui erau doar nervii, glandele endocrine, splina, ficatul, rinichii, micile vase de sânge de sub epidermă. Pielea însăşi era o pungă în care se îngrămădise la întâmplare un echipament dezordonat de oase, muşchi, cartilaje, sânge, grăsime, limbă, fiere, urină, excremente şi aşa mai departe. În punga asta de măruntaie colcăiau microbii; şi microbii vor birui, oricât de strălucit ar funcţiona cuşca aceea cu o banală materie cenuşie în ea, care se numeşte creier. Trupul era un ostatic al morţii, şi doctorul Kroński, atât de vital în radiografierea lumii de statistici, nu era decât un păduche bun de strivit sub o unghie murdară, când era vorba să-şi livreze carcasa. Niciodată nu i-a trecut prin cap doctorului Kroński, în aceste accese de depresiune genitourinară, că s-ar putea să existe o viziune a universului în care moartea îmbracă un alt aspect. Eviscerase, disecase, ciopârţise în bucăţi atâtea cadavre, încât moartea ajunsese să însemne pentru el ceva foarte concret – o halcă de carne rece zăcând pe o masă mortuară, ca să spunem aşa. Lumina s-a stins, maşina s-a oprit şi, după un timp, o să duhnească. *Voilà*! nimic mai simplu şi mai clar. În moarte, până şi cea mai încântătoare creatură imaginabilă nu-i decât o piesă de ţevărie rece. Se

uitase la nevastă-sa după ce i se instalase cangrena; spunea că ar fi putut să fie un peşte cod, după cât arăta de atrăgătoare. Gândul la durerile pe care le îndura era anihilat de cunoaşterea a ceea ce se petrecea în trupul acela. Moartea îşi şi făcuse intrarea şi era fascinant să-i urmăreşti opera. Moartea e permanent prezentă, afirma el. Moartea pândeşte de prin unghere întunecate, aşteptând momentul potrivit ca să-şi înalţe capul şi să lovească. Asta-i singura legătură reală pe care o avem, spunea el – prezenţa constantă a morţii în fiecare dintre noi.

Mara era captivată de toată vorbăria lui. Îl mângâia pe păr şi torcea încetişor, în timp ce şuvoiul de gaz melopcic se degaja de pe buzele lui cărnoase, lipsite de sânge. Pe mine mă irita mai mult evidenta ei compătimire pentru cel care suferea, decât monotonia bocetului. Imaginea lui Kroński ghemuit ca un ţap bolnav mi se părea absolut comică. Înghiţise prea multe cutii de tinichea. Se hrănise cu piese de automobil dezasamblate. Era un cimitir ambulant de fapte şi cifre. Murea de indigestie statistică.

— Ştii ce-ar trebui să faci? l-am întrebat calm. Ar trebui să te sinucizi – acum! În seara asta. N-ai nicio raţiune, de viaţă – de ce să te amăgeşti? În curând noi o să plecăm şi tu termină cu tine. Eşti isteţ, cunoşti tu o cale de a muri fără să faci prea mult deranj. Zău, socotesc că datorezi acest lucru omenirii. Aşa cum stau lucrurile, nu reuşeşti decât să-i încurci pe toţi.

Aceste cuvinte au avut un efect aproape electric asupra îndureratului doctor Kroński. A sărit în picioare cu o mişcare dezarticulată. A bătut din palme şi a schiţat câţiva paşi de dans cu graţia unui pahiderm şchiop. Era extatic, în felul în care. un vidanjor se extaziază când află că nevastă-sa a mai fătat un plod.

— Deci vrei să scapi de mine, Mister Miller, asta-i? Şi de ce atâta grabă? Eşti gelos pe mine, nu-i aşa? Ei bine, de data asta am să te deziluzionez. Am de gând să trăiesc şi să-ţi scot sufletul din tine. Am de gând să te torturez. Într-o zi ai să vii la mine şi ai să mă implori să-ţi dau ceva ca să îndepărtez boala de tine. Ai să mă rogi în genunchi şi eu

am să te refuz.

— Eşti nebun, i-am zis, gâdilându-l sub bărbie.

— O, nu, nu-s nebun, mi-a răspuns mângâindu-mă pe chelie. Sunt numai uşor nevrozat, ca toţi evreii. N-am să mă omor niciodată, nu te amăgi. O să iau parte la înmormântarea ta şi o să râd de tine. Poate că nici n-o să ai parte de o înmormântare. Poate c-ai să fii atât de înglodat în datorii, încât va trebui să-mi laşi stârvul tău prin testament *Mister* Miller, şi când o să în cep să te excavez, n-o să mai rămână o fărâmă din tine.

A întins mâna după un *coupe-papier* de pe pian şi m-a înţepat cu vârful în diafragmă. A trasat apoi o imaginară linie de incizie, după care mi-a fluturat cuţitul sub ochi.

— Uite aşa am să încep, a continuat, cu maţele. Pe urmă am să înlătur nonsensul acela romantic care te face să crezi că duci o viaţă fermecată; după aceea am să te jupoi ca pe un şarpe, ca să ajung la nervii tăi calmi, paşnici, şi să-i fac să zbârnâie şi să tremure; sub cuţitul meu ai să fii mai viu decât eşti acum; şi ai să arăţi cam ciudat cu un picior lipsă şi cu unul la locul lui şi cu căpăţâna pe poliţa căminului şi gura încremenită într-un rânjet perpetuu.

Apoi, întorcându-se spre Mara:

— Crezi c-ai să mai fi îndrăgostită de el când am să-l dichisesc pentru laborator?

I-am întors spatele şi m-am dus la fereastră. O privelişte tipică pentru Bronx: garduri de lemn, pari pentru frânghiile de întins rufe, petice de iarbă râioasă, locuinţe de închiriat construite în serie, scări de incendiu etc, etc. Siluete se mişcau de colo-colo în faţa ferestrelor, în toate stadiile de dezbrăcare. Erau gata de culcare, pregătindu-se ca mâine să-şi reia scârba şi lipsa de noimă. Unul la o sută de mii de inşi poate scăpa de osânda generală; în ce priveşte restul, ar fi o binefacere dacă cineva ar pătrunde noaptea la ei şi le-ar tăia beregata în somn. A crede că victimele astea prăpădite ar putea crea o lume nouă este o dementă pură. M-am gândit la cea de-a doua soţie a lui Kroński, cea care mai târziu avea să înnebunească. Se

trăgea de prin părţile astea. Taică-su avea o papetărie; maică-sa zăcea toată ziua în pat îngrijindu-şi un pântece canceros. Fratele ei cel mai mic avea boala somnului, cel de-al doilea era paralizat, iar cel mai mare alienat mintal. Un stat inteligent orânduit ar fi trecut întreaga familie în rezervă şi casa laolaltă cu ea…

Am scuipat pe fereastră, dezgustat.

Kroński stătea lângă mine, cu braţul petrecut pe după mijlocul Marei.

— De ce nu sari? l-am întrebat aruncându-mi pălăria pe fereastră.

— Nu zău, şi să fac o mizerie pe care să trebuie s-o spele vecinii? Nu, domnule, asta nu-i de mine. Mister Miller, am impresia că tu eşti cel nerăbdător să se sinucidă. De ce nu sari tu?

— De acord, dacă sari şi tu cu mine. Să-ţi arăt numai cât e de uşor. Haide, dă-mi mâna…

— Încetaţi odată! a strigat Mara. Parc-aţi fi doi copii. Şi eu care credeam că o să mă ajutaţi să-mi rezolv problemele mele. Pe mine mă frământă griji reale.

— Nu există soluţie, a decretat Kroński mohorât. E imposibil să-l ajuţi pe tatăl tău, pentru că el nu vrea să fie ajutat. El vrea să moară.

— Dar eu vreau să trăiesc! a strigat Mara. Refuz să fiu un cal de corvoadă.

— Asta zice fiecare dintre noi, dar nu ajută la nimic. Până n-o să răsturnăm putreziciunea asta de sistem capitalist, n-o să existe vreo soluţie la…

— Ce spui tu e putregai, i-a tăiat Mara vorba. Crezi că am de gând să aştept o revoluţie ca să-mi pot trăi viaţa? Trebuie făcut ceva acum. Dacă nu pot rezolva în alt fel, atunci mă fac curvă – o curvă inteligentă, desigur.

— Nu există curve inteligente, a decretat din nou Kroński. A-ţi prostitua corpul e un semn de lipsă de inteligenţă. De ce nu-ţi foloseşti creierul? Ai duce-o mai bine dacă te-ai face spioană. Zău dacă nu-i o idee! Cred că aş putea să-ţi găsesc ceva în domeniul ăsta. Am câteva relaţii sus-puse în partid. Desigur, va trebui să renunţi la

ideea de a trăi cu zănatecul ăsta, a adăugat, arătând cu degetul mare în direcţia mea. Dar o femeie ca tine – şi la aceste cuvinte a măsurat-o lacom din cap până-n picioare – o femeie ca tine ar putea să aleagă ce-i mai bun. Cum ţi-ar plăcea să pozezi într-o contesă sau într-o prinţesă? O sută de dolari pe săptămână plus toate cheltuielile plătite… nu-i rău, ce zici?

— Eu câştig acuma mai mult, fără să risc să fiu împuşcată, i-a replicat Mara.

— Cum? am exclamat amândoi într-un glas. A râs.

— Voi aveţi impresia că-i mare brânză, aşa-i? Dar eu am nevoie de mult mai mult de atât. Dacă vreau, mâine mă pot mărita cu un milionar; am avut câteva oferte.

— De ce nu te măriţi cu un milionar şi pe urmă să divorţezi imediat, i-a sugerat Kroński. Poţi să te măriţi cu unul după altul şi să devii şi tu milionară. Unde ţi-e mintea? Doar n-ai să-mi spui că ai scrupule.

Mara n-a prea ştiut ce să-i răspundă. Tot ce-a spus a fost că i se pare obscen să te măriţi cu un babalâc ramolit, pentru banii lui.

— Şi crezi că ai putea fi curvă? a întrebat-o dispreţuitor. Eşti la fel de rea ca şi individul ăsta de aici – şi el e corupt de moralitatea burgheză. Auzi, de ce nu faci din el peştele tău? Aţi alcătui un frumos cuplu romantic din lumea subterană a sexului. Fă-o! Poate că vă mai furnizez şi eu nişte muşterii din când în când.

— Doctore Kroński, m-am îmbătoşat eu adresându-i un zâmbet inexpresiv şi politicos. Cred că acum o să-ţi spunem la revedere. A fost o seară extrem de agreabilă şi de instructivă. Te asigur. Când Mara o să capete prima ei doză de sifilis, fii convins că o să apelăm la serviciile tale experte. Socotesc că ne-ai rezolvat toate problemele cu o admirabilă fineţe. Când ai să-ţi trimiţi nevasta la ospiciu, vino şi petrece o bucată de timp cu noi – ar fi plăcut să te avem în preajmă, eşti înviorător şi amuzant, ca să nu spun mai mult…

— Nu plecaţi încă, a început să ne roage. Vreau să stau de vorbă serios cu voi. Apoi, întorcându-se spre Mara:

Cât îţi trebuie acum, pe dată? Eu pot să-ţi împrumut trei sute de dolari, dacă asta te ajută. Trebuie să mi-i dai înapoi în şase luni, pentru că nu sunt ai mei. Ascultă-mă, nu pleca, lasă-l pe el să se ducă – vreau să-ţi spun câteva lucruri.

Mara s-a uitat la mine ca şi cum m-ar fi consultat dacă nu erau doar vorbe goale.

— Nu-i cere lui sfatul, a intervenit Kroński. Sunt sincer cu fine. Îmi placi şi vreau să fac ceva pentru tine. Apoi s-a întors spre mine, grobian: Pleacă, du-te acasă, nu înţelegi? N-am de gând s-o violez.

— Să plec? am întrebat-o pe ea.

— Da, te rog, mi-a şoptit Mara. Dar de ce-o fi aşteptat atâta idiotul ăsta până să-mi spună?

Aveam îndoielile mele în legătură cu cei trei sute de dolari, dar, oricum, am plecat. În metrou, confruntat cu sleiţii călători de noapte ai marelui oraş, am plonjat într-o adâncă introspecţie, aşa cum se întâmplă cu eroii romanelor moderne. Asemenea lor, am început să-mi pun întrebări inutile, să-mi ridic probleme inexistente, să-mi lac planuri de viitor care nu se vor materializa niciodată, să mă îndoiesc de orice, inclusiv de propriu-mi existenţă. Pentru eroul romanului modern, gândurile nu duc nicăieri: creierul său e o strecurătoare în care spală zarzavaturile muiate din mintea lui. Îşi spune că e îndrăgostit şi zace în metroul în mers, încercând să fugă ca un vidanjor. Se amăgeşte singur cu gânduri plăcute, ca de pildă: probabil că acum Kroński e ghemuit pe podea şi-i dezmiardă genunchii; îşi plimbă încet laba grasă şi asudată, în sus, pe carnea ei răcoroasă; îi spune într-un limbaj năclăit că e unică; cei trei sute de dolari nu există, dar dacă o s-o poată pătrunde, dac-o s-o facă să-şi desfacă puţin mai mult picioarele, atunci o să scoată el de undeva nişte bani; între timp ea îşi deschide tot mai mult vulvele, sperând că o să se mulţumească s-o sugă, fără să meargă chiar până la capăt şi îşi spune că nu mă trădează pentru că m-a avertizat sus şi tare, cu o francheţe explicită, că dacă va trebui s-o facă o s-o facă şi că trebuie să facă ceva.

Dumnezeu s-o aibă în pază. Probabil e un lucru real şi foarte urgent; poate expedia foarte uşor treaba asta, pentru că Dumnezeu ştie de câte ori s-a lăsat futută pentru câţiva bănuţi; are o scuză bună, nu vrea să-l lase pe tatăl ei să moară ca un câine. Acum şi-a băgat capul între picioarele ei, limba îi este fierbinte; ea se lasă să alunece în jos şi-i înconjoară grumazul cu un picior; zeama curge din ea şi se simte mai excitată ca oricând. Oare o s-o tortureze toată noaptea? îi ia capul în mâini şi îşi trece degetele prin părul lui unsuros, îşi împinge pizda în gura lui; simte că-i gata să juiseze, se suceşte şi se zvârcoleşte, gâfâie, îl trage de păr. Unde eşti? ţipă în sinea ei. Bagă-mi pula aia groasă! îl trage frenetic de guler, îl face să se opintească în sus; în întuneric, mâna ei se strecoară ca un ţipar în prohabul bulbucat, îi prinde în palmă coaiele grase, umflate, îi trasează, între degetul mare şi arătător linia gâtului ţeapăn al penisului, până acolo unde plonjează în necunoscut; el e lent şi greoi şi gâfâie ca o morsă; ea îşi ridică picioarele, îi încolăceşte grumazul cu pulpele. Vâr-o o dată, bâţaâlă! Nu acolo – *aici*! I-o ia în pumn şi o conduce direct în staul. Oh, acuma-i bine. Oh! Oh! Oh! Dumnezeule, aşa-i bine, ţine-o acolo, ţine-o, ţine-o! Bag-o mai adânc, împinge-o până-n plăsele… aşa. Asta-i, asta-i! Oh! Oh! El încearcă să se ţină. Încearcă să se gândească la două lucruri în acelaşi timp. Trei sute de dolari… trei verzulii. Cine o să mi-i dea? Iisuse, e minunat, Iisuse, ţine-mă aşa! Ţine! Simte şi gândeşte în acelaşi timp. Simte o moluscă fără carapace deschizându-se şi închizându-se, o floare hulpavă care-i îmbucă vârful pulei. Nu te mişca, afurisito, că stropesc totul. Fă încă o dată chestia asta! Doamne, ce pizdă! Bâjbâie cu mâna după ţâţele ei, îi sfâşie rochia, îi molfăie un sfârc cu lăcomie. Acuma nu te mişca, încleştează-mă numai, aşa, stai aşa! Uşurel, acuma, uşurel! Iisuse, dac-am putea sta aşa toată noaptea. Oh, Iisuse, dau drumul! Mişcă-te, căţea! Dă-mi-o… mai repede, mai repede! Ah, ah, surioară! Bum, bang!

Eroul nostru deschide ochii şi redevine al însuşi – adică omul cunoscut până acum ca eu însumi, omul care

refuză să creadă ce-i spune mintea. Probabil că cei doi stau de vorbă, încerc să mă conving, trăgând cortină peste agreabila substituire. Nici prin cap nu i-ar trece Marei să lase un demon slinos, năduşit, ca ăsta s-o atingă. Probabil că a încercat s-o sărute dar ştie ea să-şi poarte singură de grijă. Mă întrebam dacă Maude, nevastă-mea, o fi încă trează. Eram, la rândul meu, al naibii de excitat. În drum spre casă m-am descheiat la pantaloni şi mi-am scos ştoiul afară. Pizda lui Maude. Ce-i al ei e-al ei, când îşi pune mintea, ştie să se fută. O s-o iau pe jumătate adormită, cu obloanele trase. O să zac liniştit, cuibărit în ea ca o lingură în supă. Răsucesc cheia în broască şi împing poarta de fier. Fier rece pe un ştoi zvâcnitor. Trebuie să mă furişez în ea, să i-o trag în timp ce visează. Urc tiptil în dormitor şi îmi scot hainele în tăcere. O aud răsucindu-se, pregătindu-se, în somn, să-mi întoarcă curul cald. Mă strecor uşurel în pat mă lipesc de ea şi mă mulez după corpul ei. Pretinde că ar fi dusă de pe lume. Nu prea repede ca să n-o trezesc. Trebuie să simulez că aş face-o în somn, altfel s-ar simţi insultată. Capul pulei mi se pierde printre firele ei de păr. Ea zace complet nemişcată. Vrea, căţeaua, dar n-ar arăta-o pentru nimic în lume. Foarte bine, fă-o pe câinele mort. O mişc puţin, infinitezimal. Răspunde ca o buturugă în apă. O să zacă masivă, grea, prefăcându-se că e adormită. Da, i-am vârât-o pe jumătate. Trebuie s-o rotesc şi s-o înalţ ca pe un drapel, dar e mobilă şi drumul e uns. E minunat să-ţi regulezi propria nevastă ca pe un cal mort. Cunoşti fiecare cută, fiecare creţ din căptuşeala mătăsoasă; poţi să-ţi vezi de treabă alene şi să te gândeşti la orice-ţi vine în minte, Corpul e al ei, dar pizda e a ta. Pizda şi pula sunt căsătorite, fire-ar să fie, indiferent că trupurile o iau care-ncotro. Dimineaţa, cele două trupuri vor sta faţă-n faţă şi lucrurile se vor schimba; vor acţiona, unul faţă de celălalt, ca şi cum ar fi independente, ca şi cum penisul şi toate celelalte n-ar servi decât la urinare. Fiind adânc adormită, nu se împotriveşte s-o manevrez. Am o erecţie din alea îndărătnice, nesimţite, ca şi cum ştromeleagul meu ar fi doar un furtun de cauciuc, fără cioc în vârf. Pot s-o mut cu

vârfurile degetelor, după voie. Descarc o şarjă în ea şi-l las acolo, furtunul gros de cauciuc, vreau să spun. Se deschide şi se închide ca o floare. E un chin, dar chinul e binevenit. Floarea spune: „Rămâi acolo, băieţaş!” Floarea vorbeşte ca un burete beat. Floarea spune: „Păstrez bucata asta de carne ca s-o dezmierd până când o să mă trezesc”. Şi ce spune trupul, drapelul purtat pe bile de rulmenţi? Trupul e rănit şi umilit. Trupul şi-a pierdut temporar numele şi adresa. Trupul ar vrea să amputeze penisul şi să-l păstreze pe veci, ca pe un cangur. Maude nu e trupul ăsta care zace cu fundul spre cer, victima neajutorată a furtunului de cauciuc. Maude, dacă autorul ar fi Dumnezeu şi nu soţul ei, se vede zăcând feciorelnic pe o pajişte înverzită, ţinând în mână o frumoasă umbrelă roşie. La picioarele ei ciugulesc porumbei drăgălaşi, de culoarea perlei. Porumbeii aceştia încântători, aşa cum îi vede ea, îi spun prin uguielile lor că e o creatură graţioasă, mărinimoasă. Presară tot timpul căcăţei albi, dar fiind porumbei trimişi din ceruri, căcăţeii sunt doar prăjiturele de îngeri, iar căcat e un CUVÂNT urât pe care l-a inventat omul când s-a acoperit cu veşminte şi s-a civilizat. Dacă şi-ar miji ochii în timp ce murmură binecuvântarea asupra micilor porumbei ai Domnului, ar vedea o târfă neruşinată care-şi oferă fundul unui om gol, întocmai ca o vacă sau o iapă în câmp. Dar ea nu vrea să se gândească la femeia aceea, mai cu seamă într-o asemenea postură dizgraţioasă. Ea încearcă să păstreze în jurul ei iarba verde şi umbrela roşie, deschisă. Ce minunat e să zaci goală în lumina pură a soarelui şi să vorbeşti cu un prieten imaginar! Maude vorbeşte acum foarte elegant, de parc-ar fi înveşmântata toată în alb şi clopotele bisericilor ar răsuna; se găseşte în colţul ei intim de univers, o creatură pură ca o călugăriţă, murmurând Psalmii Lunii. Se înclină să mângâie căpşorul unui porumbel, atât de moale şi de pufos, atât de încălzit de iubire, un globuleţ de sânge învelit în catifea. Soarele străluceşte radios şi acum, o, cât e de bine, îi încălzeşte fundul rece. Asemenea unui înger milostiv îşi desface larg picioarele; porumbelul flutură între pulpele ei, aripile îi

ating uşor arcul de marmură. Porumbelul fâlfâie frenetic; trebuie să-i strângă căpşorul moale între picioare. E încă duminică şi nici ţipenie de suflet în acest colţ de univers. Maude îi vorbeşte lui Maude. Îi spune că de-ar descăleca un taur şi ar încăleca-o nici n-ar clinti. E bine, Maude, nu-i aşa? îşi şopteşte. E atât de bine! De ce nu vin în fiecare zi aici să stau aşa ca acum? Zău, Maude, e minunat! Îţi scoţi hainele şi stai în picioare în iarbă; te apleci să hrăneşti porumbeii şi taurul dă buzna de pe deal şi îşi vară în tine chestia aia teribil de lungă. O, Doamne, dar e minunat s-o simţi! Iarba verde, fragedă, mirosul pielii lui calde, chestia aceea lungă, netedă, pe care o vâră şi o scoate – Oh, Dumnezeule, aş vrea să mă fută ca pe o vacă! Oh. Dumnezeule, vreau să mă fută, fută, fută…

4

În seara următoare pică la noi vechiul meu prieten Stanley. Maude îl detestă pe Stanley şi pe bună dreptate, pentru că de fiecare dată când se uită la ea, o doboară cu o îjurătură în gând. Privirea lui spune clar: „Dacă scârba asta ar fi a mea, aş lua toporul şi aş hăcui-o!” Stanley colcăie de un înăbuşite. Arată şi acum la fel de sfrijit şi de scofâlcit cum arăta când s-a întors, în urmă cu ani, din trupele de cavalerie de la Fortul Oglethorpe. Ce caută el e cineva pe care să-l ucidă. M-ar ucide pe mine, cel mai bun prieten al lui, dacă ar putea s-o facă şi să scape basma curată. E mâniat pe lume, verde, până la bilă, de ură acumulată şi de dorinţă de răzbunare. Vine la mine ca să se asigure că n-am realizat niciun progres, că mă afund tot mai adânc.

— N-ai să ajungi niciodată nicăieri, îmi spune. Eşti ca mine – slab, lipsit de ambiţii.

Avem o singură ambiţie în comun pe care o scoatem la lumină: să scriem. Din acest punct de vedere, exista mai multă speranţă pentru noi cu cincisprezece ani în urmă, când ne trimiteam, unul altuia, scrisori. Fortul Oglethorpe a fost un loc nimerit pentru Stanley; a făcut din el un beţiv,

un jucător înrăit, un hoţ. Şi i-a făcut scrisorile interesante. Nu-mi scria niciodată despre viaţa din armată, ci despre scriitorii exotici, antici, pe care încerca să-i imite. Stanley n-ar fi trebuit niciodată să se întoarcă în nord; ar fi trebuit să coboare din tren la Chickamagua, să se înfăşoare în foi de tutun şi bălegar de vaci, şi să-şi ia o ţiitoare indiană, în schimb s-a întors în nord, şi-a găsit o grasă poloneză cu ovare fertile, s-a înşeuat la o prăsilă de polonezi mititei, şi a încercat în zadar să scrie stând pe găleţile din bucătărie. În prezent vorbea rareori despre oamenii pe care-i iubise şi-i admirase în armată.

Stanley avea toate cusururile polonezilor. Era vanitos, vitriolant, generos într-un fel fals, romantic ca o curvă bătrână şi falită, loial ca un nebun şi perfid până-n măduva oaselor. Peste toate era cariat de invidie şi gelozie.

Un singur lucru îmi place la polonezi: limba lor. Poloneza, când e vorbită de oameni inteligenţi, mă fascinează. Sunetul limbii îmi evocă imagini stranii în care figurează întotdeauna o peluză acoperită cu o iarbă fină, ascuţită, şi în care joacă un mare rol şerpii şi viespile. Îmi aduc aminte de zilele de demult când Stanley mă invita să-i vizitez rudele; mă ruga să iau cu mine un sul de note de pian, pentru că voia să se împăuneze cu mine în faţa rudelor bogate. Îmi amintesc bine atmosfera, pentru că în prezenţa polonezilor acelora falşi, subţiri la vorbire, suprapoliticoşi, pretenţioşi, mă simţeam întotdeauna mizerabil de stingherit. Dar când începeau să-şi vorbească, uneori în franceză, alteori în poloneză, îi ascultam fascinat. Făceau nişte curioase grimase poloneze, cu totul altfel decât rudele noastre, care erau nişte barbari neghiobi. Polonezii erau ca nişte şerpi verticali, gătiţi cu gulere din viespi. Nu ştiam niciodată despre ce vorbesc, dar mi se părea întotdeauna că, în mod politicos, asasinează pe cineva. Erau cu toţii echipaţi cu săbii şi spade pe care le ţineau în dinţi sau le fluturau, sălbatic, într-o cavalcadă năvalnică. Niciodată nu se fereau din drum ci călăreau de-a dreptul, zdrobind sub potcoavele cailor femei şi copii, spintecându-i cu ţepe lungi,

împodobite cu flamuri însângerate. Toate acestea, desigur, în salon, deasupra unui pahar cu ceai tare, bărbaţii cu mănuşi de culoarea untului, femeile clincănindu-şi stupidele lorniete. Femeile erau întotdeauna de o frumuseţe răpitoare, tipul de hurii blonde, păstrat de secole, din timpul cruciadelor. Îşi sâsâiau cuvintele lungi, policrome, prin guri micuţe, senzuale, ale căror buze erau moi ca petala de muşcată. Aceste ieşiri impetuoase, cu vipere şi petale de trandafir, alcătuiau un soi de muzică îmbătătoare, o bolboroseală de oţel în care se înregistrau însă şi sunete bizare, ca sughiţuri de plâns şi prăvăliri de ape.

La întoarcerea acasă, călătoream întotdeauna printre petice de teren mohorâte, sumbre, presărate cu rezervoare de benzină, coşuri fumegânde, silozuri de grâne, depouri de tramvaie şi alte emanaţii biochimice ale glorioasei noastre civilizaţii. Drumul spre casă îmi inspira gândul că nu sunt decât un căcat, o dejecţie puturoasă în plus, ca mormanele de gunoaie care ardeau pe locurile virane. Pe întregul drum ne însoţea miasma înţepătoare a chimicalelor arse, a deşeurilor arse, a mortăciunilor arse. Polonezii erau o rasă aparte şi limba lot mă urmărea asemenea ruinelor fumegânde ale unui trecut pe care nu l-am cunoscut niciodată. Cum puteam ghici pe atunci că, într-o zi, voi călători prin lumea lor excentrică, într-un tren plin de evrei care tremurau de frică ori de câte ori li se adresa vreun polonez? Da, am avut atunci o discuţie furtunoasă în limba franceză (eu, micul căcat din Brooklyn) cu un nobil polonez – pentru că nu suportam să-i văd pe evreii aceia ghemuindu-se de frică. Călătoream spre proprietatea unui conte polonez pe care trebuia să-l urmăresc cum pictează tablouri siropoase pentru Salon d’Automne. Cum mi-aş fi putut imagina o asemenea eventualitate pe atunci, când mă strecuram printre mlaştini alături de sălbaticul, înecatul în fiere, Stanley? Cum aş fi putut crede că eu, cel slab şi lipsit de ambiţii, o să mă smulg într-o bună zi, o să învăţ o limbă nouă, o să învăţ un nou mod de viaţă, o să mă pierd pe mine, o să

retez toate legăturile, o să privesc la toate prin câte am trecut ca la un coşmar povestit de un idiot într-o staţie de cale ferată, pe o noapte friguroasă, când schimbi trenurile ca în transă?

În seara aceea anume s-a întâmplat să pice şi micul Curley. Maude nu avea ochi să-l vadă nici pe Curley, cu excepţia fiorului pe care i-l dădea când îi mânâaia fesele pe furiş, ori de câte ori se apleca să pună mâncarea la cuptor. Curley avea impresia că face treaba asta fără ca să-l observe cineva; Maude îi lăsa întotdeauna pe oameni s-o atingă, ca şi cum lucrurile se întâmplau accidental; Stanley dădea limpede a înţelege că nu văzuse nimic, dar îl puteai observa că, pe sub masă, turna acid nitric peste încheieturile lui de alamă ruginită. Eu, unul, remarcam totul, chiar şi crăpăturile noi din tencuiala zidului pe care, când eram singur, le priveam atât de intens încât, dacă aş fi avut timp, aş fi putut citi în ele de-a-ndărătelea şi cu viteza fulgerului, fără să sar vreo virgulă sau vreo cratimă, întreaga istorie a speciei umane, până la centimetrul pătrat de tencuială pe care-mi fixasem ochii.

În noaptea asta afară e cald şi iarba e catifelată. Nu-i niciun motiv de stat în casă şi de a ne omori în tăcere unii pe alţii. Maude abia aşteaptă s-o întindem: îi poluăm sanctuarul. Şi-apoi peste o zi sau două urmează să-i vină menstruaţia, ceea ce o face întotdeauna şi mai plângăcioasă, mai posomorâtă şi mai abătută. Cel mai bun lucru pentru mine ar fi să ies în stradă şi să fiu călcat, din greşeală, de un camion în viteză; asta ar fi o uşurare atât de miraculoasă pentru ea, încât acum mi se pare incredibil că n-am făcut-o doar ca s-o îndatorez. Trebuie să fi stat multe nopţi singură, rugându-se să mă întorc acasă întins pe o targă. Era genul de femeie care, dacă s-ar fi întâmplat asemenea lucru, ar fi exclamat cu sinceritate: „Slavă Domnului, în sfârşit i s-a venit de hac!”

Ne-am dus în parc şi ne-am întins pe spate în iarba tăiată. Cerul era prietenos şi paşnic, un bol fără limite; mă simţeam ciudat de bine, detaşat, senin ca un înţelept. Spre surprinderea mea, Stanley îşi cânta cântecul în altă cheie.

Îmi spunea că-mi datorez mie însumi o ruptură şi că el, în calitate de prieten, o să mă ajute să fac ceea ce eu n-aş reuşi singur.

— Lasă-te în grija mea, a bombănit. Aranjez eu totul. Dar după aia să nu vii la mine să-mi spui că-ţi pare rău, a adăugat.

Şi cum are de gând să aranjeze? l-am întrebat.

Asta nu era treaba mea, mi-a dat să înţeleg.

— Eşti disperat, nu? Vrei să scapi de ea, asta-i tot, nu-i aşa?

Am clătinat din cap şi am zâmbit, am zâmbit pentru că părea absurd ca Stanley, dintre toţi oamenii din lume, să fie atât de încrezător că-mi va putea aranja lovitura decisivă. S-ar fi zis că ticluise totul de multă vreme şi că nu aşteptase decât momentul oportun ca să abordeze subiectul. Dorea să afle mai multe despre Mara – eram absolut sigur de ea?

— Acum, în ce priveşte copilul, a urmat pe tonul lui rece, obişnuit, asta o să fie ceva mai greu pentru tine. Dar după un timp ai să uiţi de fetiţă. Tu n-ai fost făcut să fii tată. Numai să nu vii la mine să-mi ceri să desfac ce-am făcut, înţelegi? Când o să fac lucrul ăsta o să fie definitiv, o dată pentru totdeauna. Eu nu cred în jumătăţi de măsură. Eu, dac-aş fi în locul tău, aş pleca în Texas sau în alt loc de felul ăsta. Pleacă şi nu te mai întoarce niciodată. Trebuie să iei totul de la capăt, ca şi cum ai începe acum viaţa. Poţi s-o faci, dacă vrei. *Eu nu pot. Eu sunt prins în laţ*. De asta vreau să te ajut pe tine. N-o fac de dragul tău – ci pentru că e ceea ce aş dori eu să fac. Şi, dacă o să reuşeşti, pe mine mă poţi da uitării. Eu i-aş uita pe toţi dacă aş fi în pielea ta.

Curley era fascinat. Voia să ştie pe dată dacă ar putea să vină şi el cu mine.

— Orice-ai face, nu-l lua şi pe ăsta! a izbucnit Stanley furios. Nu-i bun de nimic – o să-ţi stea în drum, nimic altceva. Şi-apoi nu poţi avea încredere în el.

Curley se simţea jignit şi o arăta.

— Ascultă, nu te repezi aşa, am intervenit eu. Ştiu că

nu e bun de nimic, dar ce dracu'…

— Eu spun lucrurile pe şleau, m-a întrerupt Stanley abrupt. În ce mă priveşte, nu vreau să-l mai văd în ochi. După cât îmi pasă mie de el poate să şi crape. Tu eşti moale – de asta te-ai lăsat încâlcit într-o asemenea mizerie. Eu n-am prieteni, ştii bine. Şi nici nu vreau să am. Eu nu fac nimic pentru nimeni din milă. Dacă se simte jignit, cu atât mai rău, dar va trebui să o înghită. Vorbesc serios. Eu mă gândesc la treburi concrete.

— De unde ştiu că pot avea încredere în tine, c-ai s-o scoţi cu bine la capăt?

— Nu-i nevoie să ai încredere în mine. Într-o zi – n-am să spun când – o să se întâmple. N-ai să ştii cum o să se întâmple. Va fi surpriza vieţii tale. Şi n-ai să poţi să te mai răzgândeşti, pentru că o să fie prea târziu. Ai să fii liber, fie că-ţi place sau nu – asta-i tot ce pot să-ţi spun. E ultimul lucru pe care o să-l fac pentru tine – după care, va trebui să te descurci singur. Să nu-mi scrii că crapi de foame, pentru că eu n-o să-ţi mai dau nicio atenţie. Îneacă-te sau înoată – la asta se reduce totul.

S-a ridicat şi şi-a scuturat hainele.

— Eu plec, a adăugat. Atunci rămâne stabilit?

— O.K.

— Dă-mi un sfert de dolar, a adăugat înainte de a se îndepărta.

— N-am un sfert de dolar.

M-am întors spre Curley. Puştiul a dat din cap, în semn că a înţeles aluzia, dar n-a făcut nicio altă mişcare.

— Dă-i tu, i-am cerut. Ţi-i restitui eu când ajungem acasă.

— Să-i dau lui? a replicat Curley, privindu-l pe Stanley cu dispreţ. Să mi-i cerşească!

Stanley ne-a întors spatele şi s-a îndepărtat. Avea mersul legănat al unui cowboy. Chiar şi din spate arăta ca un gangster.

— Jigodia împuţită! a bombănit Curley. Aş putea să înfig un cuţit în el!

— Aproape că şi eu îl urăsc, am răspuns. Mai curând

o să se veştejească şi o să piară decât să se îmblânzească. Nu ştiu de ce vrea să mă ajute – nu-i seamănă.

— Şi de unde ştii că are de gând să facă ceva? Cum poţi avea încredere într-o lichea ca asta?

— Curley, omul doreşte să-mi facă un serviciu. Ceva îmi spune că n-o să fie deloc plăcut, dar nu văd altă cale de ieşire. Tu eşti doar un puştan. Nu ştii ce înseamnă toate astea. Eu unul mă simt oarecum uşurat. E o cotitură.

— Îmi aminteşte de taică-meu, a continuat Curley cu amărăciune. Îl urăsc, îl urăsc de moarte. Aş vrea să-i văd pe amândoi spânzuraţi de acelaşi par. Şi mi-ar plăcea să le dau foc, jigodiile împuţite.

Câteva zile mai târziu, mă găseam în atelierul lui Ulric, aşteptând să apară Mara cu prietena ei, Lola Jackson. Ulric n-o cunoscuse încă pe Mara.

— Crezi că-i marfă mişto, da? mă tot întreba referindu-se la Lola. Sper că nu va fi nevoie de multe preliminarii, ce părere ai?

Tentaculele cu care sonda Ulric terenul mă amuzau întotdeauna. Ţinea să fie asigurat că seara n-o să însemne o pierdere de vreme. Când era vorba de prieteni ori de muieri, nu era niciodată sigur de mine; după umila lui părere eram puţin prea nesăbuit.

În orice caz, în momentul în care a dat ochi cu fetele, s-a liniştit. Ba chiar şi-a ieşit din minţi. M-a luat imediat deoparte ca să mă felicite pentru gustul meu.

Lola Jackson era o fată ciudată. Avea un singur defect – conştiinţa că nu era o albă pură. Asta o făcea cam greu de mânuit, cel puţin în stadiile preliminare. Era puţin prea ostentativă în dorinţa de a ne impresiona cu educaţia şi cultura ei. Dar după vreo două pahare s-a flexibilizat îndeajuns încât să ne arate ce corp suplu avea. Rochia îi era prea lungă pentru unele din strălucirile pe care ţinea să ni le arate. I-am sugerat s-o scoată şi s-a executat pe loc, dând la iveală un trup uluitor, pus şi mai mult în valoare de ciorapii de mătase, un sutien şi nişte chiloţaşi bleu-pal. Mara a hotărât să-i urmeze pilda. După câteva clipe le-am îndemnat pe amândouă să-şi scoată sutienele. Î

atelier se afla un divan imens pe care ne-am prăbuşit toţi patru, într-o îmbrăţişare promiscuă. Am stins luminile şi am pus un disc. Lola a fost de părere că e prea cald ca să mai păstreze pe ea altceva decât ciorapii de mătase.

Aveam vreun metru pătrat în care să dansăm, carne la carne. Tocmai când am schimbat partenerele, exact când vârful ştoiului meu se îngropase între petalele negre ale Lolei, a sunat telefonul. Era Hymie Laubscher, care ţinea să mă anunţe, cu o voce gravă şi ameninţătoare, că se declanşase o grevă a curierilor.

— H.M. ai face bine să te găseşti aici mâine de dimineaţă, mă sfătuia. Nu se ştie ce se poate întâmpla. Nu te aş fi deranjat dacă n-ar fi fost vorba de Spivak. E pe urmele tale. Zice că tu ar fi trebuit să ştii că băieţii pun de o grevă. A şi închiriat o flotă de taxiuri. Mâine o să fie un adevărat balamuc.

— Nu-i spune că ai luat legătura cu mine. Mâine mă înfiinţez acolo voios şi matinal.

— Te distrezi bine? a scâncit Hymie. N-am vreo şansă să mă furişez şi eu la bairam?

— Mă tem că nu, Hymie. Dacă eşti în căutarea unei piţipoance, ţi-o recomand pe aia de la biroul de testare a coeficientului de inteligenţă – ştii care, aia cu ţâţe mari. Iese din serviciu la miezul nopţii.

Hymie mai încerca să-mi spună ceva despre operaţia nevesti-sii, dar n-am putut auzi pentru că Lola se lipise de mine şi-mi mângâia pula. Am agăţat receptorul în furcă, în mijlocul acţiunii, şi m-am prefăcut că-i explic Lolei ce mesaj primisem. Ştiam că într-o secundă mă trezesc cu Mara alături.

Reuşisem să mi-o var pe jumătate, Lola stând cu spatele frânt aproape în două şi eu continuând să vorbesc tot timpul despre curieri, când i-am auzit pe Ulric şi pe Mara mişcându-se. M-am retras din Lola şi, apucând telefonul, am format un număr la întâmplare. Spre mirarea mea, mi-a răspuns o voce somnoroasă de femeie.

— Tu eşti, iubitule? Tocmai te visam.

Am răspuns: *Da*? şi ea a continuat pe jumătate

adormită:

— Vino mai repede, da, iubitule? Te-am aşteptat şi te-am tot aşteptat. Spune-mi că mă iubeşti…

— Vin cât de repede pot, *Maude*, am răspuns cu vocea mea naturală. Curierii au făcut grevă. Aş vrea să-l chemi pe…

— Ce-i asta? Ce tot spui? Despre ce-i vorba? A răsunat vocea buimăcită a femeii.

— Ţi-am cerut să trimiţi la departamentul central câţiva oameni de rezervă de la alte oficii şi să-i ceri lui Costigan să…

Telefonul a ţăcănit trântit în furcă. Cei trei zăceau întinşi pe divan. Le simţeam mirosul în întuneric.

— Sper că nu trebuie să pleci, a mormăit Ulric cu o voce înăbuşită.

Lola se afla peste el, înconjurându-i gâtul cu braţele. I-am vârât mâna între pulpe şi am dat peste ştoiul lui Ulric. Stăteam în genunchi, o poziţie bună ca să pătrund în Lola pe la spate, dacă Mara ar fi hotărât pe neaşteptate să se ducă la baie. Lola s-a înălţat uşor şi s-a lăsat apoi să cadă drept în pula lui Ulric, cu un geamăt sălbatic. Mara trăgea de mine. Ne-am rostogolit pe podea, lângă divan, şi am purces la treabă. Când eram în toiul acţiunii, s-a deschis uşa de la hol, lumina s-a aprins brusc şi iată-l pe fratele lui Ulric cu o femeie. Erau puţin ameţiţi şi veniseră probabil la ora asta pentru un futai propriu, în linişte.

— Nu vrem să vă întrerupem, mi s-a adresat Ned din prag, privind scena de parcă ar fi fost o banală treabă cotidiană.

— Sfinte Sisoe! Ce s-a întâmplat? Sângerezi! Ne-am întors cu toţii privirile spre ştoiul sângerând al lui Ulric: de la buric până la genunchi şiroia sângele pe el. Era foarte jenant pentru Lola.

— Îmi pare rău, a spus în timp ce şuviţe de sânge i se prelingeau pe pulpe. Nu mă aşteptam să-mi vină atât de repede.

— Nu face nimic, a consolat-o Ulric. Ce strică puţin sânge la o încăierare?

M-am dus cu el la baie, oprindu-mă în drum ca să fac cunoştinţă cu fâţa fratelui său. Era drăguţă cât cuprinde şi când am întins mâna ca să i-o strâng pe a ei, a dat să-mi prindă ştromeleagul. Ceea ce i-a făcut pe toţi să se relaxeze.

— Teribil de bine antrenată, a comentat Ulric spălându-se de zor. Crezi că pot să mai încerc o dată? Vreau să spun că nu dăunează dacă-ţi mânjeşti capul pulei cu puţin sânge, nu-i aşa? Mi-ar plăcea să fac un bis, ce părere ai?

— Prinde bine la sănătate, i-am răspuns vesel. Aş vrea să schimb locul cu tine.

— N-am nimic împotrivă, mi-a răspuns, trecându-şi libidinos limba peste buza de jos. Crezi că poţi aranja?

— Nu în seara asta. Acum o să plec. Mâine dimineaţă trebuie să fiu proaspăt şi fercheş.

— O iei şi pe Mara?

— Sigur că da. Spune-i să vină aici peste un minut.

Când Mara a deschis uşa băii, eu îmi pudram ştoiul. Ne-am încleştat pe dată.

— Am dat drumul la apa caldă şi am aruncat în cadă o bucată de săpun. I-am săpunit crăcăna cu degete gâdilitoare. Pula mea îi sugea buzele, urechile, părul. Ochii îi scânteiau de parcă fuseseră loviţi cu un pumn de stele. Fiecare părticică din ea era netedă şi mătăsoasă, iar sânii păreau gata să plesnească. Am ieşit din apă şi, lăsând-o să mă încalece, m-am aşezat pe marginea căzii. Eram uzi leoarcă. Am întins o mână după un prosop şi am şters-o puţin în faţă. Ne-am trântit apoi pe covoraşul din baie şi ea şi-a încolăcit picioarele în jurul grumazului meu. O mişcam şi o suceam ca pe o jucărie din acelea fără picioare, care ilustrează principiul gravitaţiei.

Două seri mai târziu mă simţeam deprimat. Zăceam pe canapea în întuneric şi gândurile mele făceau naveta de la Mara la viaţa stearpă, afurisită, din telegrafie. Maude venise să-mi spună ceva şi, în timp ce stătea acolo, văicărindu-se, am comis greşeala de a-mi plimba mâna, cu nepăsare, în susul rochiei ei. A ieşit imediat din cameră,

insultată – făcusem un gest natural, ca şi cum ai mângâia o pisică. Când era trează, n-aveam voie s-o ating în felul ăsta. Nu accepta niciodată un futai la botul calului, cum se spune. În mintea ei, fututul era legat de dragoste: poate că de dragostea carnală. Se scursese multă apă pe râu de când o cunoscusem la început, când obişnuiam s-o învârtesc în vârful ştoiului, eu fiind aşezat pe taburetul rotitor de la pian. Acum însă se purta ca o bucătăreasă care prepară un meniu complicat. Lua hotărâri adânc deliberate şi mă anunţa în felul ei ascuns, rezervat, că sosise timpul să o facem. Poate că de asta venise cu un moment în urmă, deşi felul în care cerea era foarte bizar. Oricum, nu-mi păsa nici cât negru sub unghie dacă o dorea sau nu. Deodată, însă, amintindu-mi de cuvintele lui Stanley, m-a împuns un dor de ea. „Linge şi tu urmele de pe blid”, mi-am spus. Mă rog, poate c-am s-o regulez în pseudosomnul ei. Mi-a venit în minte Spivak. În ultimele zile mă urmărise ca un uliu. Ura mea pentru viaţa din compania telegrafică se concentra în ura pe care i-o purtam lui. Era blestematul de cosmococ în persoană. Trebuia să-i vin de hac într-un fel, înainte de mă dădeau afară. Mă gândeam cum l-aş putea ademeni pe un chei întunecos, unde un prieten îndatoritor să-i dea un brânci în apă. Poate că Stanley. Stanley s-ar desfăta cu o treabă ca asta…

Cât timp avea de gând Stanley să mă perpelească pe jăratic? mă întrebam. Şi ce formă va îmbrăca brusca eliberare? O vedeam pe Mara venind cu mine la gară. Am începe împreună o viaţă nouă – zis şi făcut. Ce fel de viaţă anume, nu cutezam să mă gândesc. Poate că Kroński o să ne mai facă iar rost de trei sute de dolari. Şi top milionarii aceia despre care vorbea ea, or fi şi ei buni la ceva. Am început să gândesc în mii de dolari – un miar pentru taică-su, un miar pentru cheltuielile de călătorie, un miar ca să ne ţină câteva luni. Şi, o dată ajunşi în Texas sau în vreun alt loc uitat de Dumnezeu, o să capăt mai multă încredere în mine. O să mă duc cu ea la redacţiile ziarelor – Mara făcea întotdeauna impresie bună – şi o să le cer

permisiunea de a le scrie o schiţă. O să mă duc la oamenii de afaceri şi o să le arăt cum să-şi scrie reclamele. Şi, cu certitudine, o să întâlnesc vreun suflet nobil prin holurile hotelurilor, cineva de la care să mai pot ciupi câte ceva. Ţara e atât de mare, mişună atâţia oameni singuratici, atâtea suflete mărinimoase, gata să dea, doar dacă întâlnesc omul potrivit. Voi fi sincer şi onest. Să zicem că plecăm în Mississippi, la un hotel jigărit. Un om se desprinde din întuneric, vine la mine şi mă întreabă cum mă simt. Un individ doritor să stea la o tacla. I-o prezint pe Mara. Plecăm toţi trei braţ la braţ, şi ne plimbăm sub clar de lună, printre copacii sugrumaţi de liane, printre magnoliile care putrezesc pe podeaua pământului, în aerul jilav, zăpuşitor, care descompune plantele – şi oamenii. Pentru acel străin eu voi fi o briză răcoroasă din nord. Voi fi onest, sincer, aproape umil. O să-mi etalez de îndată toate cărţile pe masă. Asta e, omule, iată care e situaţia. Îmi place locul ăsta. Aş vrea să-mi petrec aici tot restul vieţii. Cuvintele astea or să-l sperie puţin, pentru că nu începi prin a-i vorbi pe şleau unui om din Sud. *„Care ţi-e jocul”* Pe urmă o să-i vorbesc din nou, moderat şi distant, ca un clarinet cu un bureţel ud în suflătoare. O să-i ofer un cântecel din Nordul cel Rece, o sirenă de fabrică friguroasă pe o dimineaţă geroasă. Domnule Om, nu-mi place frigul. Nu, Domnule! Vreau să fac o muncă cinstită, orice, doar ca să-mi ţin zilele. Pot să-ţi vorbesc deschis? N-ai să crezi că sunt sărit, nu-i aşa?

Suntem foarte singuratici acolo, în Nord. Da, domnule, ne învineţim de spaimă şi de singurătate. Trăim în cămăruţe ca nişte cutii de chibrituri, mâncăm cu furculiţa şi cuţitul, purtăm ceasuri, înghiţim hapuri pentru ficat, firimituri de pâine, cârnaţi. Nu ştim care-i rostul nostru acolo, sincer, domnule. Ne temem cumplit ca nu cumva să spunem ceva, ceva real. Nu dormim, nu de-adevăratelea. Ne târâm toată noaptea de ici-colo, rugându-ne să vină sfârşitul lumii. Nu credem în nimic: urâm întreaga omenire, ne otrăvim unii pe alţii. Totul e rigid şi solid, totul e ţintuit cu fiare înroşite în foc. Nu făurim cel

mai mic lucru cu mâinile noastre. Vindem. Cumpărăm şi vindem. Cumpărăm şi vindem, asta-i tot, domnule…

Îl vizualizăm distinct pe bătrânul domn, stând sub un copac boltit, tamponându-şi fruntea înfierbântată. El nu avea să fugă de mine, cum făcuseră alţii. N-am să-l las! O să-l ţin sub vrajă întreaga noapte, mă simţeam în stare. O să-l determin să ne cedeze o aripă răcoroasă din casa lui mare de lângă lac. Servitorul negru o să apară cu o tavă cu băuturi răcoritoare, de mentă. Vom fi adoptaţi. „Ăsta-i căminul tău, fiule, rămâi aici cât timp doreşti”. Pe un om ca ăsta nu va fi nevoie să-l trag pe sfoară. Nu. Când un om mă tratează în felul ăsta, mă obligă să-i fiu credincios până-n pânzele albe…

Totul era atât de real încât am simţit că trebuie să-i împărtăşesc pe dată şi Marei. M-am dus în bucătărie şi am început o scrisoare. „Dragă Mara, toate problemele noastre au fost soluţionate…” Am continuat aşa de parcă totul era clar şi definitiv. Mara îmi apărea acum sub altă lumină. Mă vedeam stând sub copacii stufoşi şi vorbindu-i într-un fel care mă surprindea. Ne plimbam la braţ prin vegetaţia luxuriantă şi conversam ca nişte fiinţe umane. O lună mare, galbenă, era implantată în cer şi câinii lătrau în urma noastră. Aveam senzaţia că am fi căsătoriţi şi sângele ne curgea cald şi liniştit prin vene. Mara dorea nebuneşte o pereche de lebede pe lacul din spatele casei. Nici discuţii despre bani, nici lumini de neon, nici nevoi mărunţite. Cât de minunat, doar să respiri firesc, să nu te grăbeşti, să nu ajungi nicăieri, să nu faci nimic important – nimic altceva decât să trăieşti! Şi ea gândea la fel. Se schimbase, Mara. Trupul i se împlinise şi mai mult, se îngreunase; se mişca alene, vorbea calm, făcea pauze lungi de tăcere, totul real şi natural. Dac-ar fi fost să rătăcească de una singură, eram convins că s-ar fi întors la mine neschimbată, doar cu o aromă mai dulce, cu paşi mai siguri… Înţelegi, Mara? Înţelegi cum o să fie?”

Aşterneam totul pe hârtie cu atâta sinceritate, aproape plângând în faţa unei atari minunăţii, când am auzit-o pe Maude lipăind prin hol. Am strâns repede foile şi

le-am împăturit. Mi-am lăsat pumnul pe ele şi am aşteptat-o să spună ceva.

— Cui îi scrii? m-a întrebat direct şi fără şovăială.

— Unei cunoştinţe, am răspuns calm.

— O femeie, presupun.

— Da, o femeie. O fată, ca să fiu mai precis.

Am spus-o cu fermitate, solemn, încă îmbătat de transă, de imaginea Marei sub copacii luxurianţi, de cele două lebede plutind alene pe oglinda neîncreţită a lacului. „Dacă eşti curioasă, am să-ţi spun, am gândit în sinea mea. Nu văd de ce te-aş mai minţi. Nu te urăsc, aşa cum te-am urât până acum. Ţi-aş dori şi ţie să iubeşti aşa cum iubesc eu – totul ar fi mult mai uşor. Nu vreau să te rănesc. Nu vreau decât să mă laşi să fiu aşa cum sunt”.

— Eşti îndrăgostit de ea! Nu-i nevoie să răspunzi, ştiu că-i aşa.

— Da, e adevărat – sunt îndrăgostit. Am găsit o Femeie pe care o iubesc cu adevărat.

— Poate că pe ea ai s-o tratezi mai bine decât m-ai tratat pe mine.

— Sper, am replicat, păstrându-mi în continuare calmul şi nădăjduind că o să mă asculte până la capăt. Noi doi nu ne-am iubit niciodată, Maude, ăsta-i adevărul, nu-i aşa?

— N-ai avut niciodată niciun pic de respect pentru mine – ca fiinţă umană. Mă insulţi în faţa prietenilor tăi; te înhăitezi cu alte femei; nu manifeşti cel mai mic interes nici faţă de copil.

— Maude, aş dori măcar o dată să nu vorbeşti în felul ăsta. Aş dori să putem discuta fără resentimente.

— Tu poţi – pentru că tu eşti fericit. Ţi-ai găsit o nouă jucărie.

— Nu-i aşa, Maude. Ascultă-mă, presupunând că ce spui tu e adevărat – ce importanţă mai are? Să presupunem că suntem pe o corabie care se scufundă…

— Nu văd de ce trebuie să facem presupuneri. Tu ai de gând să te încurci cu altcineva şi eu rămân cu toate corvezile şi cu toate responsabilităţile pe cap.

— Ştiu, am replicat, privind-o cu reală tandreţe. Şi aş vrea să încerci să mă ierţi – crezi că poţi? La ce bun să mai rămân aici? Noi doi n-am putea învăţa niciodată să ne iubim. Nu ne-am putea despărţi prieteni? N-am de gând să te părăsesc la nevoie. O să încerc să achit partea mea… vorbesc serios.

— Uşor de zis. Tu promiţi mereu şi nu-ţi ţii niciodată promisiunile. În clipa când ai să ieşi din casa asta ai să uiţi tot ce-ai promis. Te cunosc. Nu pot să-mi permit să fiu generoasă cu tine. M-ai decepţionat amarnic, chiar de la bun început. Ai fost egoist, total egoist. N-aş fi crezut niciodată posibil ca o fiinţă umană să devină atât de crudă, de nesimţită, de absolut inumană. Ce mai, nici nu te mai recunosc. Acum e prima dată când te comporţi ca…

— Maude, am să-ţi spun ceva într-adevăr crud, dar trebuie s-o spun. Vreau să înţelegi un lucru. Poate că a trebuit să trec cu tine prin acest calvar, ca să învăţ cum trebuie tratată o femeie. Nu-i numai vina mea – şi soarta a jucat aici un rol mare. Vezi tu, în momentul în care am văzut-o, am ştiut…

— Unde ai cunoscut-o? m-a întrebat Maude, curiozitatea ei biruind asupra mâhnirii.

— La un salon de dans. E animatoare. Sună rău, ştiu. Dar dacă ai vedea-o…

— Nu vreau s-o văd. Nu vreau să mai aud nimic despre ea. Mă întrebam numai unde ai întâlnit-o. Şi crezi că asta-i femeia care o să te facă fericit? a urmat aruncându-mi o privire plină de milă.

— O numeşti femeie – nu e, e doar o fetişcană.

— Cu atât mai rău. Doamne, ce dobitoc eşti!

— Maude, nu-i ceea ce crezi tu, nicidecum. Nu ai dreptul s-o judeci. Cum poţi crede că înţelegi ceva? Şi, în orice caz, nu-mi pasă. Hotărârea mea e luată.

La aceste cuvinte şi-a lăsat capul în piept. Arăta îngrozitor de tristă şi de vlăguită, ca o epavă de om spânzurată de un cârlig la măcelărie. Mi-am lăsat privirile în podea, nesuportând să-i văd faţa.

Am rămas aşa câteva minute bune, niciunul dintre

noi neîndrăznind să ridice capul. Am auzit un smiorcăit şi, când m-am uitat la ea, i-am văzut chipul contorsionat de durere. Şi-a lăsat braţele pe masă şi, sughiţând de plâns, şi-a îngropat capul în braţe, lipindu-şi faţa de tăblia mesei. M-am aplecat şi mi-am pus mâna pe umărul ei. Am încercat să spun ceva, dar cuvintele mi se opreau în gât. Neştiind ce să fac, mi-am trecut mana peste părul ei, i l-am mângâiat cu tristeţe, dar fără afecţiune, de parcă ar fi fost capul unui animal straniu, rănit, peste care nimerisem în întuneric.

— Haide, haide, am reuşit să bolborosesc, asta nu-ţi ajută cu nimic.

Sughiţurile de plâns s-au înteţit. Ştiam că spusesem ce nu trebuie. Nu mă puteam reţine, şi nu mă puteam ajuta nici pe mine cu nimic. Orice-ar fi făcut – chiar dacă s-ar fi sinucis – nu mai puteam schimba situaţia. Mă aşteptasem la lacrimi. Ba chiar mă aşteptasem, pe jumătate, să fac exact lucrul ăsta – să-i mângâi părul în timp ce plângea şi să spun ce nu trebuie. Mintea mea era însă în priză. Dacă o să depăşească momentul ăsta şi o s-o ducă la culcare, voi putea să-mi isprăvesc scrisoarea. Aş putea chiar adăuga un post scriptum despre cauterizarea rănii. Aş putea scrie, cu un amestec de sinceră bucurie şi de melancolie: „S-a terminat”.

Toate astea îmi treceau prin minte în timp ce o mângâiam pe păr. Niciodată nu fusesem mai îndepărtat de ea. Simţindu-i zvâcnirile trupului, încercam plăcerea gândului că, peste o săptămână, când voi fi plecat de acasă, o să cunoască şi ea seninătatea. „O să te simţi ca nou-născută, îi spuneam în gând. Şi acum trebuie să treci prin tot chinul ăsta – e firesc şi justificat desigur, nu te condamn, dar termină odată!” Probabil că am scuturat-o puţin pentru a-mi puncta gândul, deoarece, în chiar clipa aceea, a sărit brusc în picioare şi, uitându-se la mine cu ochi sălbatici, disperaţi şi mânjiţi de lacrimi, şi-a aruncat braţele în jurul meu şi m-a tras spre ea într-o înlănţuire frenetică, vibrantă.

— Încă n-ai să mă părăseşti, nu-i aşa? rostea printre

sughiţuri de plâns, sărutându-mă cu buze sărate, flămânde. Ia-mă în braţe. Strânge-mă tare! Doamne, mă simt atât de pierdută!

Mă săruta cu o pasiune pe care nu o cunoscusem încă la ea. Se dăruia cu trup şi suflet – şi cu toată durerea care stătea între noi. Am prins-o de subţiori. Eram lipiţi cum numai amanţii pot fi, legănându-ne cum numai animalul uman se poate legăna când se dăruieşte altuia. Chimonoul i s-a desfăcut şi era goală pe dedesubt. Mi-am strecurat mana în scobitura spatelui ei, deasupra feselor durdulii, apoi mi-am vârât degetele în crăpătura adâncă, împingându-mă în ea, sugându-i buzele, muşcându-i loburile urechilor, gâtul, lingându-i ochii, rădăcina părului. S-a lăsat toropită, grea, cu ochii închişi, cu mintea opacă. Se îndoia de parcă era gata să se prăbuşească pe podea. Am prins-o şi am purtat-o prin hol, pe scări, până am trântit-o pe pat. Am căzut peste ea şi, aproape năucit, am lăsat-o să-mi smulgă hainele de pe mine. Acum zăceam pe spate ca un mort, unicul lucru viu din mine fiind pula. I-am simţit gura închizându-se peste ea, în timp ce cu mana îmi trăgea ciorapul de pe piciorul stâng. Mi-am plimbat degetele prin părul ei lung, le-am lăsat să alunece în jurul rotunjimii sânilor, le-am coborât pe abdomen, care era moale, ca de cauciuc. În întuneric, schiţa un soi de mişcare de rotire. Picioarele i s-au căţărat pe umerii mei, crăcăna mi s-a lipit de buze. I-am ridicat fundul, aşa cum ridici la gură o găleată cu lapte proaspăt ca să-ţi potoleşti setea, şi am băut, am supt şi am leorpăit ca un uliu. Era atât de isterizată încât dinţii i se înfigeau periculos în ştoiul meu. Mă temeam că în pasiunea ei exaltată, înnebunită, o să-mi muşte muştiucul şi o să mi-l reteze. A trebuit s-o gâdil ca s-o fac să-şi relaxeze fălcile. După aceea totul s-a petrecut repede şi curat – fără lacrimi, fără declaraţii de amor, fără „promite-mi asta şi promite-mi aia”. *Pune-mă pe butucul de futut şi fute-mă*, asta-i tot ce cerea. Iar eu mă executam cu o furie rece. S-ar putea ca acesta să fie cel din urmă futai. Mi-era, de pe acum, străină. Comiteam un adulter, de felul acela pătimaş, incestuos, cu care ne desfată Biblia.

Abraham a pătruns în Sara şi a cunoscut-o (straniu că în Biblia engleză verbul e scris cu litere italice). Dar felul în care libidinoşii ăia de patriarhi îşi aţâţau nevestele tinere şi bătrâne, surorile, vacile şi oile, vădea multă cunoaştere. Probabil că plonjau cu capul în jos, cu toată viclenia şi priceperea unor desfrânaţi bătrâni. Mă simţeam ca Isac excitându-se cu un iepure în templu. Era probabil o iepuroaică albă, cu urechi lungi. Purta în pântece ouă de Paşti pe care avea să le lepede, unul cate unul, într-un coş. Aflat în interiorul nevesti-mii, am purces la o lungă cercetare, studiind fiecare şănţuleţ, fiecare pliu sau fald, fiecare bulfă moale, rotundă, care se umflase cât o stridie închircită. S-a degajat şi şi-a oferit răgaz, continuând să citească, cu degete curioase, alfabetul Braille pe corpul meu. Pe urmă s-a lăsat în patru labe ca o jivină, tremurând şi scâncind de plăcere nedisimulată. Nu-i scăpa niciun cuvânt omenesc, niciun semn că ar cunoaşte vreo limbă în afară de acel gâfâit – pe-un-singurton – astupă-mă-şiunge-mă. Domnul din Mississippi se evaporase cu totul; alunecase îndărăt în limbul mâlos care alcătuieşte permanenta pardoseală a continentelor. Rămăsese doar o lebădă, o mulatră cu buze rubinii fixate într-un cap bleu-pal. Curând o să ne înfundăm în trifoi, în ţâşnituri calde, cu prune şi piersici picând din cer. O ultimă îmboldire, târâtul asfixiatului, cenuşa albă încinsă şi, apoi, două buturugi zăcând una lângă cealaltă în aşteptarea bardei. Final frumos. Şuvoi regesc. Eu am cunoscut-o pe ea şi ea m-a cunoscut pe mine. Primăvara va veni din nou, şi vara, şi iarna. Ea se va legăna în braţele altuia, se va afunda într-un futai orb, scâncete, ţâşniri, închirciri şi deschideri – dar nu cu mine. Eu mi-am îndeplinit datoria, i-am dăruit ultimul ritual. Am închis ochii şi am făcut-o pe mortul. Da, o să învăţăm să trăim o viaţă nouă, Mara şi cu mine. Mâine va trebui să mă scol devreme şi să ascund scrisoarea în buzunarul hainei. E curios, uneori, felul în care expediezi treburile. Crezi mereu că scrii ultimul cuvânt în registru, punctându-l cu o înfloritură finală; nu te gândeşti niciodată la automatul care, de fapt, încheie conturile în timp ce tu

dormi. E o dublă contabilitate, şi îţi dă fiori, pentru că e atât de perfect calculată.

Barda cade. Ultimele reflecţii. Luna de miere, trenul expres: Memphis, Chatanooga, Nashville, Chickamauga. Culturi de bumbac ninse… aligatori căscând în nămol… ultima piersică putrezind pe pajişte… luna e plină, rigola e adâncă, pământul e negru, negru, negru.

5

A doua zi dimineaţa lucrurile se liniştiseră ca după o furtună – micul dejun ca de obicei, o ciupeală pentru banii de drum, o repezeală până la metrou, o făgăduială că seara am s-o duc la cinema. Pentru ea fusese probabil doar un vis rău pe care, peste zi, va face tot posibilul să-l uite. Pentru mine, însă, însemna un pas spre eliberare. Subiectul nu a mai fost pomenit între noi. Dar era tot timpul prezent şi uşura situaţia. Ce gândea ea, nu ştiu, dar ce gândeam eu era foarte limpede şi precis. De câte ori răspundeam la vreuna din cerinţele şi solicitările ei, îmi spuneam în gând: „Bun, asta-i tot ce vrei de la mine? Fac orice numai să nu crezi că o să rămân cu tine tot restul vieţii mele”.

Acum se arăta mai îngăduitoare faţă de ea însăşi când era vorba să-şi satisfacă natura animalică. Mă întrebam adeseori ce şi-o fi spunând ca să-şi scuze aceste accese extranupţiale, presau postmorganatice. E cert că-şi turna în ele inima şi sufletul. Se regula mai bine acum decât la începutul căsătoriei, când îşi îndesa o pernă sub fund şi încerca să sărute tavanul.

Bănuiesc că acum se regula cu disperare. Fut de dragul futului şi dracu’ să ia tot restul.

Trecuse o săptămână de când n-o mai văzusem pe Mara. Maude îmi ceruse să o duc la un teatru care să găsea chiar peste drum de salonul de dans. Tot timpul spectacolului m-am gândit la Mara, care era atât de aproape şi totuşi atât de departe. M-am gândit atât de

insistent şi de neîntrerupt la ea, încât, când am ieşit din teatru, am dat glas unui impuls pe care nu l-am putut reprima:

— Ai vrea să mergem până vizavi şi s-o cunoşti? am întrebat-o pe Maude, arătând spre salonul de dans.

Era o cruzime şi, chiar în momentul când am rostit cuvintele, mi-a părut rău.

Maude mi-a aruncat o privire de parcă i-aş fi ars un pumn. M-am scuzat pe dată şi, luând-o de braţ, am condus-o repede în direcţia opusă, spunându-i:

— A fost o simplă idee. N-am vrut să te jignesc. Mi-am zis că poate eşti curioasă s-o vezi, asta-i tot.

Nu a răspuns nimic şi eu n-am mai făcut vreun efort de a îndrepta lucrurile. În metro şi-a strecurat braţul pe sub al meu şi l-a lăsat acolo pe parcă mi-ar fi spus: „Înţeleg, ai fost doar lipsit de tact şi de minte, ca de obicei”. În drum spre casă ne-am oprit la cofetăria ei favorită şi acolo, deasupra unei cupe de îngheţată franţuzească cu care se delecta, s-a muiat îndeajuns cât să schiţeze o conversaţie despre nişte mărunţişuri domestice, semn că-şi alungase incidentul din minte, îngheţata franţuzească, pe care o considera un lux, combinată cu redeschiderea unei răni proaspete, au avut efectul de a-i stârni erotismul. În loc să urce ca să se dezbrace în dormitor, cum se întâmpla de obicei, a intrat în baia de lângă bucătărie şi, lăsând uşa deschisă, a început să-şi scoată articolele de îmbrăcăminte unul câte unul, tacticos, cu mişcări studiate, aproape ca o dansatoare striptease, chemându-mă la urmă, în timp ce-şi peria părul, ca să-mi arate un semn vânăt pe pulpă. Stătea în picioare goală, doar în pantofi şi ciorapi, cu părul unduindu-i bogat pe spate.

I-am examinat cu atenţie vânătaia aşa cum ştiam că doreşte, atingând-o uşor în jur ca să constat dacă nu mai are şi alte locuri sensibile pe care nu le luase în seamă; în acelaşi timp, susţineam un foc continuu de întrebări pline de solicitudine, puse cu voce calmă, implicată, care-i ofereau prilejul să se prepare pentru un futai cu sânge

rece, fără să recunoască în sinea ei că, de fapt, asta făcea. Dacă i-aş fi spus, aşa cum am şi făcut de altfel, cu o voce liniştită, plată, de medic profesionist: „Cred că-i preferabil să te examinez mai bine”, s-ar fi executat, fără s-o ademenesc în alt chip, şi-ar fi desfăcut larg picioarele, lăsându-mă, fără cea mai mică împotrivire, să-i introduc un deget în vagin, pentru că tocmai îşi amintise că, de la o căzătură produsă cu câtva timp în urmă, rămăsese cu o umflătură internă, sau, cel puţin, aşa avea impresia; n-aş vrea oare să-mi introduc uşor degetul ca s-o pot descoperi, şi aşa mai departe, şi aşa mai departe. Şi s-ar fi zis că nu a tulburat-o câtuşi de puţin când i-am sugerat să stea acolo nemişcată, pe masă, cât timp îmi scot eu hainele, pentru că mi-era prea cald în bucătărie, *lângă plita încinsă*, *şi aşa mai departe*, şi aşa mai departe. Aşa încât am rămas gol, cu excepţia pantofilor şi a ciorapilor şi, cu o erecţie bună să spargă o farfurie, m-am apropiat orbeşte şi am început operaţiunile. Sau, mai curând, am devenit la rândul meu conştient de diverse semne, mici inflamaţii, vânătăi, pete, negi, semne din naştere, etc. Şi, dacă tot eram la capitolul ăsta, n-ar vrea şi ea să mă examineze puţin, după care o să mergem la culcare pentru că se făcuse târziu şi n-aş vrea s-o obosesc.

Curios, dar nu era deloc obosită, m-a asigurat coborând de pe masă şi, plină de solicitudine, strângându-mi între degete ştoiul, pe urmă coaiele, pe urmă rădăcina membrului, cu mişcări atât de precise, discrete şi delicate, încât îmi venea s-o pocnesc între becuri. După aceea a fost curioasă să vadă cu cât eram eu mai înalt decât ea, aşa încât întâi ne-am lipit spate în spate, pe urmă faţă-n faţă; şi chiar părea să aibă o pocnitoare între picioare. Pretindea că se gândeşte numai la metri şi centimetri şi spunea că trebuie să-şi scoată pantofii pentru că aveau tocuri înalte, *şi aşa mai departe*, *şi aşa mai departe*. Aşa că am aşezat-o pe un scaun de bucătărie şi i-am scos încet pantofii şi ciorapii iar ea, în timp ce-i făceam, cu politeţe, acest serviciu, îmi mângâia mădularul, ceea ce nu era uşor din poziţia în care se găsea, dar eu îi încurajam cu graţie

strategia trăgându-mă tot mai aproape şi înălţându-i picioarele în aer la unghiul potrivit; pe urmă, fără mare zarvă, am ridicat-o ţinând-o de regiunea posterioară, i-am vârât-o în crăpătură şi am dus-o astfel în braţe până în camera alăturată unde am trântit-o pe canapea, i-am băgat-o din nou şi am pornit la treabă cu nădejde şi elan, ea ţinându-mi isonul şi implorându-mă în limbajul cel mai candid, cel mai neprofesional, cel mai dezinteresat, să o ţin aşa, s-o fac să dureze, să n-o mai scot niciodată din ea şi, apoi, după o scurtă pauză de gândire, m-a rugat să aştept o secundă, timp în care s-a răsucit, s-a ridicat în genunchi, cu capul în piept şi, zvârcolindu-şi curul, a început să rostească într-o voce groasă, lipicioasă, vorbind făţiş şi, incontestabil, pentru propriile ei urechi, pregătită să se audă şi să se recunoască:

— Bag-o cât mai adânc, te rog, te rog… sunt rea de muscă… sunt în călduri…

Da, în anumite ocazii putea lăsa să-i scape cuvinte ca acestea, vulgare, care, când era cu mintea limpede, o făceau să se încrânceneze de oroare şi de indignare; dar acum, după micile zburdălnicii, după explorarea vaginală, după întrecerile în înălţime şi în greutate, după compararea vânătăilor, semnelor, gâlcilor şi a mai ştiu eu ce, după întâmplătoarea manipulare de pulă şi de scrot, după delicioasa îngheţată franţuzească şi nesăbuitul meu *faux pas* din faţa teatrului, ca să nu mai vorbim de cele ce încolţiseră în imaginaţia ei după cruda mea mărturisire făcută cu câteva seri în urmă, cuvinte ca „rea de muscă” şi „în călduri” erau cele mai potrivite să indice temperatura furnalului metalurgic Bessemer în care se prefăcuse pizda ei incendiară. Era semnalul că trebuia s-o scarmăn zdravăn, fără să cruţ nimic. Cuvintele ei s-ar fi putut traduce astfel: „Indiferent de ce-am fost azi după-amiază sau ieri, indiferent de ce gândesc despre mine sau de cât te detest pe tine, indiferent de ce-ai să faci cu scula asta mâine ori poimâine, acum o doresc, pe ea şi tot ce ţine de ea: aş vrea să fi fost mai mare şi mai groasă şi mai lungă şi mai zemoasă; aş vrea s-o rup de tine şi s-o păstrez în mine;

nu-mi pasă câte femei ai futut cu ea, vreau să mă fuţi pe *mine*, să-mi fuţi pizda *mea*, curul *meu*, să mă fuţi, să mă fuţi! Sunt rea de muscă, n-auzi? Sunt atât de excitată c-aş putea să ţi-o muşc şi să ţi-o rup. Vârâ-mi-o până în plasele, mai tare, mai tare, rupe-ţi pula asta mare şi las-o în mine!

De obicei, după asemenea performanţe, mă deşteptam deprimat. Când o priveam îmbrăcată şi cu expresia obişnuită a gurii, posomorâtă, rigidă, caustică, în timp ce o examinam la micul dejun, cu indiferenţă, pentru că n-aveam altceva la care să mă uit, mă întrebam de ce n-o iau într-o seară la o plimbare pe chei şi nu-i dau un brânci în apă. Începeam să mă agăţ ca un înecat de soluţia promisă de Stanley, din care nu se ivise încă niciun semn. Colac peste pupăză, îi scrisesem Marei spunându-i că sau găsim o cale în ce ne priveşte sau mă sinucid. Trebuie să fi fost o scrisoare melodramatică pentru că mi-a telefonat şi mi-a telefonat şi mi-a comunicat că trebuie să ne întâlnim urgent. Asta se întâmpla imediat după prânz, într-una din zilele acelea sucite când toate îţi merg pe dos. Biroul era înţesat de solicitanţi şi chiar de-aş fi avut cinci limbi şi patru perechi de braţe şi douăzeci şi cinci de telefoane în loc de trei, tot n-aş fi putut angaja suficienţi oameni pentru a umple subitul şi inexplicabilul gol care apăruse peste noapte. Am încercat s-o amân pe Mara până seara, dar nici nu voia să audă. Am acceptat să o văd pentru câteva minute la o adresă pe care mi-a comunicat-o, zicând că e apartamentul unui prieten unde n-o să ne deranjeze nimeni. Era în Village.

Am părăsit o droaie de solicitanţi atârnaţi pe balustrada scării, asigurându-l pe Hymie, care telefona înnebunit după oameni de rezervă, că mă întorc. În câteva minute. La colţul străzii am sărit într-un taxi, care m-a lăsat în faţa unei case de păpuşi, cu o grădină miniaturală la stradă. Mara s-a ivit în uşă, îmbrăcată într-o rochie uşoară, liliachie, sub care era complet goală. Mia încolăcit gâtul cu braţele şi m-a sărutat pătimaş.

— Un cuibuşor delicios! am comentat, îndepărtând-o o clipă ca să pot vedea mai bine locul.

— Da, nu-i aşa? îi aparţine lui Carruthers. El locuieşte, cu soţia lui, puţin mai jos, tot pe strada asta; aici nu-i decât o căsuţă de plăceri pe care o foloseşte din când în când. Uneori dorm şi eu aici când e prea târziu ca să mă mai duc acasă.

N-am scos o vorbă. M-am întors ca să mă uit la cărţi – pereţii erau căptuşiţi cu volume.

Cu coada ochiului, am văzut-o pe Mara smulgând ceva de pe un perete – ceva ca o foaie de hârtie de ambalaj.

— Ce-i aia? am întrebat, nefiind propriu-zis curios, dar prefăcându-mă a fi.

— Nimic. O schiţă făcută de Carruthers pe care mi-a cerut s-o distrug.

— Arată-mi-o şi mie!

— Nu merită să te uiţi – n-are nicio valoare, a răspuns dând s-o mototolească.

— Totuşi arată-mi-o, am stăruit, apucând-o de braţ şi smulgându-i hârtia din mână.

Am despăturit-o şi, spre uimirea mea, am văzut că era o caricatură a mea cu un pumnal înfipt în inimă.

— Ţi-am spus că-i gelos, a intervenit Mara. Chestia asta n-are nicio importanţă – era beat când a făcut-o. În ultima vreme s-a apucat de băutură. Trebuie să-l supraveghez cu ochi de vultur. Ştii, nu-i decât un copil mare. Nu trebuie să deduci că te urăşte – aşa se poartă cu toţi care manifestă cel mai mic interes pentru mine.

— Ziceai că-i însurat? Şi ce, nu se înţelege cu nevastă-sa?

— E invalidă, a răspuns Mara pe un ton aproape solemn.

— Într-un căruţ cu rotile?

— Nu-u-u, nici chiar aşa, a replicat cu un zâmbet slab pe care nu şi-l putuse reţine. Dar de ce să vorbim despre el? Ce importanţă are? Ştii bine că nu-l iubesc. Ţi-am mai spus că a fost foarte bun cu mine; acum e rândul meu să am grijă de el – are nevoie de cineva care să-i susţină moralul.

— Deci dormi aici din când în când – în timp ce el stă cu nevasta invalidă, da?

— Şi el doarme uneori aici: dac-ai observat, sunt două canapele. O, te rog, haide să nu vorbim despre el. Nu există nimic menit să te îngrijoreze, nu-ţi dai seama, nu mă crezi?

S-a apropiat de mine şi m-a strâns în braţe. Am ridicat-o şi am dus-o pe canapea. I-am tras în sus rochia şi, desfăcându-i larg picioarele, mi-am strecurat limba în crăpătură. Într-o clipă eram peste ea. După ce mi-a scos ştoiul din prohab, şi-a deschis cu ambele mâini pizda ca să pot intra în ea. A avut aproape imediat un orgasm, apoi un altul şi un altul. După care s-a sculat şi s-a dus repede să se spele. De îndată ce a terminat, am urmat-o eu. Când am ieşit din baie am văzut-o zăcând pe canapea, cu o ţigară între buze. M-am aşezat şi eu (ateva minute, cu mana între picioarele ei, şi i-am vorbit liniştit.

— Mara, trebuie să mă întorc la birou şi n-am apucat să vorbim.

— Nu pleca încă, m-a rugat înălţându-se în capul oaselor şi lăsându-şi mâna pe mădularul meu.

Am înconjurat-o cu braţul şi am sărutat-o lung, pătimaş. Şi-a furişat degetele în prohab şi tocmai dădea să-mi scoată iar ştoiul, când brusc am auzit pe cineva umblând la uşă.

— El e! a exclamat Mara sărind cu grabă în picioare şi îndreptându-se spre uşă. Rămâi unde eşti, e în ordine, a adăugat, zorindu-se să-l întâmpine.

Nu avusesem timp să mă închei la pantaloni. M-am ridicat şi, cu un aer indiferent, mi-am îndreptat ţinuta timp ce ea îi cădea în braţe, cu nişte exclamaţii prosteşti de veselie.

— Am un musafir, l-a anunţat. Eu l-am invitat. Tocmai se pregătea să plece.

— Bună, mi s-a adresat Carruthers venind spre mine cu mâna întinsă şi cu un zâmbet amabil pe buze.

Nu vădea niciun semn de surpriză. De fapt, părea mai afabil decât în seara când îl cunoscusem la salonul de

dans.

— Doar nu trebuie să pleci chiar acum, nu? mi-a spus în timp ce dezvelea un pachet pe care-l adusese. Mai întâi o să iei o băutură, da? Ce preferi – whisky scoţian sau whisky de secară?

Înainte de a fi putut să răspund da sau nu, Mara şi ieşise din încăpere ca să aducă pahare. Stăteam cu spatele la el, în timp ce era aferat cu sticlele şi, prefăcându-mă interesat de o carte de pe raftul din faţa mea, mi-am încheiat ca lumea şliţul.

— Sper că-ţi place cum arată locul ăsta. E doar un refugiu, un mic ascunziş unde o pot întâlni pe Mara şi pe prietenii ei. Îi vine bine rochia asta, ce părere ai?

— Da, e atrăgătoare.

— N-am mare lucru aici, a urmat, arătând cu capul spre rafturile cu cărţi. Cele bune le ţin acasă.

— Pare o colecţie frumoasă, am replicat, bucuros să deviez conversaţia pe alt teren.

— Înţeleg că eşti scriitor – cel puţin aşa mi-a spus Mara.

— Nu chiar. Aş dori să fiu. Probabil că şi dumneavoastră scrieţi.

A râs.

— Ei, a replicat cu un gest dispreţuitor, în timp ce măsura băuturile, cu toţii ne încercăm mâna. Am mâzgălit şi eu câte ceva la timpul meu, mai ales poezie. Dar se pare că nu mai pot face nimic altceva decât să beau.

Mara s-a întors aducând cuburile de gheaţă.

— Vino aici, a chemat-o el, aşezând gheaţa pe masă şi înconjurându-i mijlocul cu braţul. Încă nu m-ai sărutat.

Ea a ridicat capul şi a primit cu răceală sărutul bălos pe care i l-a aplicat pe buze.

— N-am mai rezistat să stau la birou, a continuat Carruthers, turnând apă gazoasă în pahare. Nici nu ştiu de ce mă mai duc în blestematul ăla de loc – n-am nimic de făcut decât să-mi dau aere de om important şi să-mi pun numele pe nişte hârtii idioate.

A luat o înghiţitură lungă de whisky. Pe urmă,

făcându-mi semn să mă aşez, s-a tolănit şi el în fotoliul confortabil, Morris.

— Ah, acuma-i mai bine, a mormăit ca un om de afaceri istovit, deşi, evident, nu depusese niciun dram de efort. Pe urmă i-a făcut semn Marei: Aşază-te aici, a îndemnat-o lovind uşor cu mâna braţul fotoliului. Vreau să-ţi vorbesc. Am o veste bună pentru tine.

Era o scenă extrem de interesantă de urmărit, după ceea ce se întâmplase între mine şi Mara cu câteva minute în urmă. M-am întrebat o clipă dacă nu cumva juca teatru ca să-mi scoată mie ochii. A încercat să-i tragă capul în jos ca s-o gratifice cu un alt sărut bălos, dar ea a rezistat spunându-i:

— Haide, haide, te porţi prosteşte. Lasă băutura aceea din mână, *te rog*. Peste un minut ai să te îmbeţi şi n-o să mai fie chip de discutat cu tine.

Şi-a trecut braţul pe după umerii lui şi a început să-l mângâie pe păr.

— Vezi ce tiran am pe cap, mi s-a adresat el întorcându-se spre mine. Dumnezeu să-l aibă în pază pe bietul neghiob care o să se însoare cu ea. Eu nu ştiu cum să alerg mai repede ca să-i dau o veste bună şi ea…

— Ei, despre ce-i vorba? l-a întrerupt Mara. De ce nu spui o dată?

— Oferă-mi prilejul şi am să-ţi spun, a tachinat-o Carruthers, mângâindu-i crupa cu afecţiune. Apoi, întorcându-se spre mine: Apropo, nu vrei să-ţi mai torni o băutură? Toarnă-mi şi mie una – dacă-ţi dă ea voie. Eu nu pot să scot un cuvânt. Sunt doar o belea pe cap.

Genul ăsta de pălăvrăgeală zeflemitoare şi de focuri încrucişate părea să se întindă la nesfârşire. Mi-am spus în sinea mea că e prea târziu ca să mă mai întorc la slujbă. După-masa fusese omorâtă. Cea de-a doua băutură m-a instigat să rămân ca să văd ce se mai întâmplă. Am observat că Mara nu se atingea de pahar. Simţeam că dorea să plec. Vestea cea bună a fost trecută pe linie moartă, apoi dată uitării, sau poate că i-o strecurase pe furiş – Mara părăsise prea abrupt subiectul. Probabil că, în

timp ce-i cerea să-i anunţe vestea, îl prevenise, ciupindu-l de braţ. (Da, care-o fi vestea cea bună? Şi ciupitura aceea menită să-l avertizeze să nu-i dea drumul în faţa mea.) Eram bine afumat. M-am aşezat pe cea de-a doua canapea şi, cu un gest discret, am ridicat cuvertura ca să constat dacă erau cearşafuri dedesubt. Nu erau. Mai târziu aveam să aflu adevărul despre chestiunea asta. Dar mă aştepta încă un drum lung.

Carruthers era într-adevăr un beţiv – un beţivan simpatic, sociabil. Unul dintre aceia care se îmbată şi se trezesc după scurt timp. Şi care nu se gândesc niciodată la mâncare. Unul dintre aceia care au o memorie misterioasă, care observă totul cu un ochi de vultur şi care par, totuşi, inconştienţi, pierduţi, morţi pentru lume.

— Unde-i desenul ăla al meu? a întrebat din senin, privind fix la locul de pe zid în care fusese atârnat.

— L-am dat jos, a răspuns Mara.

— Observ, a mârâit el, într-un fel nu prea dezagreabil.

Aş fi vrut să i-l arăt prietenului tău.

— L-a văzut.

— Da, l-a văzut? Atunci e în regulă. Deci nu ascundem nimic de el, aşa-i? Nu vreau să-şi facă iluzii în legătură cu mine. Tu ştii bine că dacă nu te pot avea eu, n-am să las pe nimeni altcineva să te aibă, înţelegi? În rest, totul e minunat. Auzi, ea vrea să se mute aici – doar pentru o săptămână sau două. I-am spus că trebuie mai întâi să discut cu tine – tu eşti stăpâna casei ăsteia.

— E casa ta, a ripostat Mara, iritată. Faci ce vrei. Dar dacă vine ea, eu mă mut. Am şi eu un loc unde să pot sta; eu vin aici numai ca să am grijă de tine şi ca să te împiedic să-ţi bei minţile.

— E nostim cum se detestă astea două fete între ele, mi s-a adresat iarăşi mie. Valerie e o fiinţă adorabilă, pe cuvântul meu. N-are o fărâmă de creier în cap, e drept, dar asta nu constituie un handicap; pentru că în rest are tot ce-şi poate dori un bărbat. Ştii, am întreţinut-o un an şi mai bine; şi ne-am înţeles de minune – până când a apărut

astălaltă – a făcut un semn cu capul în direcţia Marei. Fie vorba între noi, cred că e geloasă pe Valerie. Ar trebui s-o vezi – şi-ai s-o vezi, dacă mai rămâi. Presimt c-o să pice pe aici înainte de se înserează.

Mara a râs într-un fel pe care nu-l mai auzisem niciodată. Un râs meschin, urât.

— Toanta aia! a exclamat dispreţuitor. Ce, nu poate nici să se uite la un bărbat fără să cadă grea. E un avort ambulant…

— Te referi la prietena ta, Florrie, a întrerupt-o Carruthers cu un rânjet stupid.

— Te-aş ruga să n-o amesteci pe Florrie în toată porcăria asta, l-a repezit Mara supărată.

— Ai cunoscut-o pe Florrie, nu? m-a întrebat Carruthers ignorându-i remarca. Ai văzut vreodată o târfuliţă mai lascivă? Şi Mara încearcă să facă o doamnă din ea… A izbucnit în râs. E curios cu ce boarfe se înhăitează, a continuat. Roberta – altă zăludă. Nu putea să se mişte decât în limuzine. Zicea că are un rinichi desprins – dar adevărul e – între noi fie zis – că era o putoare îngălată. Dar după ce i-am făcut eu vânt, Mara a trebuit musai s-o ia sub aripa ei şi s-o cocoloşească. Zău aşa, Mara, pentru o fată inteligentă cum pretinzi că eşti, te comporţi uneori ca o bleaga. Doar dacă… a adăugat el privind meditativ în tavan… doar dacă nu-i vorba de altceva. Nu se ştie niciodată, a urmat tot cu ochii în tavan, ce face ca două femei să fie nedespărţite, într-adevăr, proverbul zice că cine se aseamănă se adună. Totuşi mi se pare ciudat. O cunosc pe Valerie, o cunosc pe Florrie, o cunosc pe asta de aici – le cunosc pe toate şi totuşi, dacă m-ai întreba, nu ştiu nimic despre ele, absolut nimic. E altă generaţie decât cea în care am crescut eu; parc-ar fi altă specie de animale. În primul rând, n-au niciun pic de simţ moral – niciuna dintre ele. Refuză să se lase radiografiate; e ca şi cum ai trăi într-o menajerie. Vii acasă şi găseşti un bărbat străin în patul tău – şi te scuzi pentru deranj. Sau îţi cer bani ca să petreacă o noapte cu un prieten la un hotel. Şi dacă rămân însărcinate, trebuie să le găseşti un doctor.

E excitant, dar uneori şi foarte agasant. Ar fi mai uşor să creşti iepuri, nu crezi?

— Uite, aşa vorbeşte când e beat, a intervenit Mara, încercând să-i anuleze spusele cu un hohot de râs. Haide, dă-i înainte, mai povesteşte-i despre noi. Sunt sigură că se delectează.

Nu eram prea convins că se îmbătase cu adevărat. Era unul dintre acei oameni care vorbesc vrute şi nevrute, fie că-s beţi sau nu, şi care spun nişte lucruri şi mai fantastice când sunt treji. Oameni blazaţi, deziluzionaţi, care se comportă ca şi cum nimic nu i-ar mai putea surprinde; dar care, în străfundurile lor, sunt profund sentimentali şi îşi înnecă în alcool sistemul emoţional vătămat, pentru a se feri să izbucnească în lacrimi când nici nu te aştepţi. Femeile îi găsesc deosebit de atrăgători pentru că nu le cer niciodată nimic, nu se arată niciodată cu adevărat geloşi, deşi, aparent, s-ar putea să parcurgă toate aceste stări. Adeseori, ca şi în cazul lui Carruthers, sunt împovăraţi cu soţii schiloade, recalcitrante, creaturi pe care ei îşi îngăduie să le suporte pe viaţă din slăbiciune (pe care o numesc milă sau loialitate). Dacă te luai după felul cum vorbea, Carruthers nu avea nicio dificultate să găsească femei tinere şi frumoase cu care să împartă cuibuşorul lui de amor. Uneori, locuiau cu el acolo trei sau patru femei în acelaşi timp. Şi probabil că trebuia să facă paradă de gelozie şi de posesivitate, pentru ca să nu se facă de râs. Cât despre soţia lui, am aflat mai târziu că era invalidă dintr-un singur punct de vedere – avea himenul încă intact. Ani de zile Carruthers îndurase ca un martir această situaţie. Şi, deodată, constatând că anii trec, a început să-şi facă de cap ca un licean. După care s-a dedat la băutură. De ce? Descoperise oare că era prea bătrân ca să satisfacă o femeie tânără, sănătoasă? Regretase subit anii de abstinenţă? Mara, care mi-a furnizat informaţia, era, desigur, voit vagă şi medical-ştiinţifică în legătură cu acest subiect. A recunoscut totuşi că a dormit des pe aceeaşi canapea cu el, dându-mi a înţelege că, evident, omul nici nu visase vreodată să o „molesteze”. Şi apoi

adăuga dintr-o suflare că, de bună seamă, celelalte fete erau încântate să se culce cu el; trebuia să deduc că bietul Carruthers le „molesta” numai pe cele cărora le plăcea să fie „molestate”. Nu înţelegeam ce motiv avea Mara să nu dorească a fi „molestată”. Sau trebuia să deduc că el nu ar fi „molestat” o fată care-şi punea atâta la inimă sănătatea lui? Ne-am ciondănit glumeţ pe chestia asta înainte de a-mi lua la revedere de la ea.

Fusese o zi şi o seară de aiureală. Până la urmă mă matolisem atât de rău, încât adormisem pe podea. Lucrul ăsta se întâmplase înainte de cină, din pricină că eram nemâncat. Din câte mi-a povestit după aceea Mara, Carruthers se îmbufnase din pricina comportamentului meu; îi trebuise mult până să-l convingă să renunţe la ideea de a-mi sparge o sticlă în cap. Ca să-l îmblânzească, a trebuit să se întindă pe canapea, alături de el. Nu mi-a specificat dacă a încercat s-o „molesteze” sau nu. Oricum, Carruthers trăsese doar un pui de somn; când se trezise, se simţise flămând şi dorise să mănânce imediat. Cât dormise, uitase că are un musafir; dar când s-a trezit şi m-a văzut adormit buştean pe podea, s-a înfuriat rău. Plecaseră împreună în oraş şi se înfruptaseră zdravăn; la întoarcere, Mara i-a sugerat să cumpere câteva sandviciuri şi nişte cafea pentru mine. Îmi aduc aminte de sandviciuri şi de cafea – a fost ca un interludiu în timpul unui camuflaj total. Carruthers uitase cu totul de mine până când a sosit Valerie. Momentul ăsta mi-l amintesc şi eu, deşi cam tulbure. Îmi aduc aminte că am văzut intrând o tânără frumoasă care l-a îmbrăţişat pe Carruthers. Îmi aduc minte că mi s-a oferit o băutură, după care imediat am căzut din nou în letargie. Şi după aceea? Mă rog, după cum mi-a povestit Mara, după aceea a urmat o mică ciorovăială între ea şi Valerie. Iar Carruthers, beat mort, s-a împleticit până în stradă şi s-a făcut nevăzut.

— Dar când m-am trezit eu, şedeai în poala lui!

Da, a recunoscut ea, aşa a fost, dar numai după ce se dusese în căutarea lui, străbătând tot Village în lung şi-n lat, până ce l-a cules de pe treptele unei biserici şi l-a

transportat acasă cu un taxi.

— Probabil că ţii mult la el dacă ţi-ai dat atâta osteneală.

Nu a negat. Obosise să mai reia toată povestea asta cu mine.

Deci aşa trecuse seara. Şi Valerie? Valerie plecase val vârtej, după ce spărsese o vază preţioasă. Şi de unde venea cuţitul acela de pâine pe care-l găsisem lângă mine când mă deşteptasem, am vrut să ştiu. *Ăla*? Ei, astea erau giumbuşlucurile lui Carruthers. Se prefăcuse că vrea să-mi smulgă inima din piept. Ea, Mara, nici nu se ostenise măcar să-i ia cuţitul din mână. Carruthers era inofensiv. N-ar fi fost în stare să omoare o muscă. Totuşi, mi-am spus în sinea mea, ar fi fost mai înţelept să mă deştepte. Mă întrebam ce s-o mai fi întâmplat. Dumnezeu ştie câte s-or fi petrecut cât eram eu în camuflaj. Dacă ea fusese în stare să mă lase s-o regulez, ştiind că sărmanul Carruthers poate să pice dintr-o clipă în alta, desigur că-l lăsase şi pe el s-o „molesteze” câteva minute (doar ca să-l îmbuneze), ţinând seama că eu eram în transă adâncă şi nu aveam să ştiu niciodată nimic.

Totuşi, acum era patru dimineaţa şi Carruthers dormea buştean pe canapea. Noi doi stăteam în faţa unei uşi de pe Sixth Avenue şi încercam să ajungem la o înţelegere. Eu stăruiam să mă lase să o conduc acasă; ea încerca să mă convingă că e prea târziu.

— Dar uneori te-am condus acasă la o oră şi mai târzie.

Eram hotărât să nu-i dau voie să revină în cuibuşorul lui Carruthers.

— Nu înţelegi, îmi argumenta Mara. N-am mai fost acasă de câteva săptămâni. Toate lucrurile mele sunt dincolo.

— Deci trăieşti cu el. De ce n-ai recunoscut de la bun început?

— Nu trăiesc cu el. Stau temporar în casa lui, până o să-mi găsesc alt loc. Nu mă mai întorc acasă. M-am certat rău cu mama mea vitregă. Am plecat. Le-am spus că nu mă

mai întorc niciodată.

— Şi tatăl tău? Ce-a avut de spus?

— Nu era acasă când s-a întâmplat. Ştiu că trebuie să fie disperat, dar eu nu mai pot răbda.

— Îmi pare rău dacă aşa stau lucrurile. Presupun că eşti zdrobită. Dă-mi voie să te conduc – eşti istovită.

Am pornit pe străzile pustii. La un moment dat s-a oprit şi m-a strâns în braţe.

— Tu mă crezi, nu-i aşa? m-a întrebat privindu-mă cu lacrimi în ochi.

— Sigur că te cred. Dar aş vrea să-ţi găseşti altă locuinţă. Pot oricând să fac rost de bani pentru o cameră. De ce nu mă laşi să te ajut eu?

— O, acum nu mai am nevoie de niciun ajutor, mi-a răspuns veselă. Vai, aproape c-am uitat să-ţi comunic vestea cea bună. Da, plec pentru câteva săptămâni – plec la ţară. Carruthers mă trimite la cabana lui din pădurile din Nord. Plecăm toate trei – Florrie, Hannah Bell şi cu mine. O să fie o vacanţă adevărată. Ce-ar fi să vii şi tu? Ai să încerci, nu-i aşa? Nu te bucuri? S-a oprit să mă sărute. Vezi, nu-i un om rău, a adăugat. El nu vine cu noi. Vrea să ne ofere o plăcere. Acuma stai şi gândeşte-te, dac-ar fi fost îndrăgostit de mine, aşa cum crezi tu, ar fi vrut să fim singuri, în doi. Recunosc că pe tine nu te înghite. Se teme de tine – eşti prea serios. În fond, e de aşteptat să aibă şi el sentimentele lui. Dacă nevastă-sa ar muri, în mod sigur mi-ar cere să mă mărit cu el – nu pentru că mă iubeşte ci pentru că vrea să mă ocrotească înţelegi?

— Nu, nu înţeleg. Dar e în ordine. În mod cert ai nevoie de o vacanţă. Sper să te simţi bine acolo. Cât despre Carruthers, orice mi-ai spune tu, tipul nu-mi place şi nu am încredere în el. Şi nu-s deloc sigur că acţionează din motive atât de generoase cum îţi închipui tu. Sper să crape şi, dac-aş putea să-i dau otravă, i-aş da – fără nicio strângere de inimă.

— Am să-ţi scriu în fiecare zi, mi-a făgăduit în timp ce ne luam rămas bun în faţa uşii căsuţei.

— Mara, ascultă-mă, i-am şoptit, lipind-o de mine şi

murmurându-i cuvintele în ureche. Aveam multe să-ţi spun azi şi toate s-au evaporat ca fumul.

— Ştiu, ştiu, mi-a răspuns febrilă.

— Poate că lucrurile se vor schimba cât eşti tu plecată, am urmat. Ceva trebuie să se întâmple în curând. Nu putem continua aşa la nemurire.

— Şi eu gândesc la fel, mi-a spus blând, frecându-se de mine afectuos. Detest viaţa pe care o duc. Când o să fiu singură acolo, vreau să chibzuiesc asupra lucrurilor. Nu ştiu cum de m-am încâlcit în toată harababura asta.

— Bine, atunci poate că o să ajungem la un capăt. Ai să-mi scrii, promiţi?

— Sigur că da… Î*n fiecare zi* a spus, întorcându-se spre casă.

Am mai rămas locului un moment, întrebându-mă dacă sunt prost că o las să plece, întrebându-mă dacă n-ar fi bine să o smulg de aici şi să forţez o cale de ieşire, soţie sau nu, slujbă sau nu. M-am îndepărtat dezbătând toate acestea în minte, dar picioarele mă trăgeau spre casă.

6

Ei bine, a plecat în pădurile din Nord. De fapt, tocmai a ajuns. Cei doi dihori au însoţit-o şi totul era bine şi frumos. Se găseau acolo doi pădurari minunaţi care aveau grijă de ele, le găteau mâncare, le învăţau cum să traverseze bulboanele, le cântau la chitară şi la muzicuţă, seara, când se iveau stelele, şi aşa mai departe – totul înghesuit pe dosul unei cărţi poştale ilustrate, care înfăţişa conurile ce cad din pinii din Maine.

M-am dus imediat la cuibul lui Carruthers ca să mă asigur dacă era în oraş. L-am găsit acolo şi a părut foarte surprins de vizita mea şi nu prea încântat să mă vadă. Am pretextat că venisem să împrumut o carte care mi-a atras atenţia cu câteva seri înainte. M-a informat sec că renunţase de mult la practica de a împrumuta cărţi. Era perfect treaz şi vizibil hotărât să scape cât mai repede de mine, prin glacialitatea lui. Când dădeam să plec, am

observat că prinsese din nou pe perete caricatura mea cu pumnalul în inimă. A văzut că am văzut, dar n-a rostit un cuvânt.

M-am simţit oarecum umilit dar şi extrem de uşurat în acelaşi timp. O dată îmi spusese şi ea adevărul! Eram atât de fericit, că m-am repezit la biblioteca publică, după ce am cumpărat în drum un plic şi un bloc de corespondenţă, şi am rămas acolo până la închidere, scriindu-i o epistolă uriaşă. I-am cerut să-mi telegrafieze – nu aveam răbdare să aştept răspunsul prin poştă. După ce am expediat scrisoarea, i-am trimis şi o telegramă lungă. Două zile mai târziu, cum nu primisem niciun semn de la ea, i-am expediat o a doua telegramă şi mai lungă, după care m-am instalat în holul hotelului Mcalpin şi i-am scris o scrisoare şi mai voluminoasă decât prima. A doua zi mi-a sosit o scrisoare scurtă, caldă, afectuoasă, aproape copilărească. Niciun cuvânt despre prima telegramă. Ceea ce m-a scos din fire. Poate că-mi dăduse o adresă falsă. Dar de ce ar fi făcut-o? Oricum, mai bine să-i telegrafiez din nou! Să-i cer adresa completă şi numărul celui mai apropiat telefon. A primit cea de-a doua telegramă a mea şi cele două scrisori? „Pândeşte poştaşul şi telegramele viitoare. Scrie-mi des. Când e posibil, telegrafiază-mi. Anunţă-mă când te întorci. Te iubesc. Sunt nebun după tine. Cabinetul Ministerial”.

„Cabinetul Ministerial” şi-a făcut efectul. În scurt timp am primit o telegramă pentru Glan Vânătorul, urmată de o scrisoare semnată Victoria[1].

Dumnezeu privise peste umărul ei în timp ce-mi scrisese. Văzuse un cerb şi-l urmărise prin pădure până se rătăcise. O găsiseră pădurarii şi o aduseseră acasă. Erau nişte băieţi minunat de simpli şi Hannnah şi Florrie se îndrăgostiseră de ei. Adică se plimbau cu ei cu barca şi uneori dormeau toată noaptea cu ei în pădure. Avea să vină înapoi peste o săptămână sau peste zece zile. Nu suporta să stea mai mult departe de mine. Şi apoi veneau următoarele: „Mă întorc la tine. Vreau să fiu soţia ta”. Pur

1 Personaje din cărţile, lui Knut Hamsun.

şi simplu. Mi s-a părut extraordinar. O iubeam şi mai mult pentru că era atât de directă, de simplă, de deschisă şi de onestă. I-am scris trei misive la rând, mutându-mă din loc în loc, cuprins de delirul extazului.

Stăteam ca pe ace aşteptându-i întoarcerea. Mă anunţase că soseşte vineri seara. I-am cerut să-mi telefoneze la atelierul lui Ulric de îndată ce ajunge în oraş. A venit şi seara de vineri şi i-am aşteptat telefonul în atelierul lui Ulric până la două noaptea. Ulric, sceptic ca întotdeauna, mi-a sugerat că poate era vorba de vinerea viitoare. M-am dus acasă abătut, dar convins că a doua zi dimineaţa o să am veşti de la ea. I-am telefonat lui Ulric a doua zi, de câteva ori, ca să-l întreb dacă a primit vreun semn. Era plictisit, total dezinteresat şi simţeam că se ruşina puţin cu mine. La prânz, când ieşeam de la birou, am dat peste Macgregor cu soţia lui care rodau o maşină nouă. Nu ne mai văzusem de luni de zile. A insistat să iau prânzul cu ei. Am încercat să mă eschivez dar nu mi-a mers.

— Ce-i cu tine? m-a întrebat. Nu eşti în apele tale. Bănuiesc că-i iarăşi vorba de o femeie. Doamne sfinte, când ai să-ţi bagi minţile în cap?

În timpul prânzului m-a informat că hotărâseră să facă o escapadă în Long Island, poate chiar să petreacă noaptea pe undeva pe acolo. De ce să nu vin şi eu cu ei? i-am răspuns că am o întâlnire cu Ulric.

— Foarte bine. Adu-l şi pe prietenul tău Ulric. Nu mă omor eu după el, dar dacă asta te face mai fericit, îl luăm şi pe el, de ce nu?

Am încercat să-i explic că s-ar putea ca Ulric să nu fie dispus să ni se alăture. Dar Macgregor nici nu voia să audă.

— O să vină. Las pe mine. O să mergem la Montauk Point sau la Shelter Island, şi o să zăcem acolo şi o să ne relaxăm – o să-ţi facă bine. Cât despre faţa aia care te îngrijorează, scoate-ţi-o din minte! Dacă ţine la tine, o să vină singură. Poartă-te dur cu ele, ăsta-i sfatul meu, ce zici, Tess?

Şi zicând acestea i-a tras nevesti-sii un ghiont în coaste de i-a tăiat răsuflarea.

Tess Molloy era ceea ce se numeşte o veselă mitocană irlandeză. Era cea mai urâtă femeie pe care am văzut-o vreodată, bondoacă, ciupită de vărsat, cu un păr rar şi ţepos (începuse să chelească), dar jovială şi indolentă, gata să se entuziasmeze la cea mai mică mişcare. Macgregor se căsătorise cu ea din raţiuni pur practice. Nu pretinseseră niciodată că ar fi îndrăgosdţi unul de celălalt. Nu exista între ei nici măcar o afecţiune animală, întrucât, aşa cum îmi explicase el curând după căsătorie, sexul nu însemna nimic pentru ea. Nu se împotrivea să fie smotocită din când în când, dar nu simţea nicio plăcere „*Ai terminat*?" A întreba tot timpul. Şi dacă lui îi lua prea mult timp, îi cerea să-i aducă o băutură sau ceva de îmbucat.

— M-am înfuriat de moarte o dată când mi-a cerut ziarul să-l citească. „Poftim, i-am spus, citeşte şi vezi să nu-ţi scape pagina umoristică".

Am crezut că Ulric o să se lase greu convins să vină cu noi. Nu-l întâlnise decât de vreo câteva ori pe Macgregor şi de fiecare dată clătinase din cap ca şi cum ar fi spus: „Nu înţeleg, mă depăşeşte!" Spre surprinderea mea, Ulric l-a întâmpinat cordial. Tocmai i se promisese un cec uriaş pentru o nouă conservă de fasole pe care urma s-o execute săptămâna următoare şi era în toane bune, dispus să-şi întrerupă pentru scurt timp lucrul. Abia se întorsese din oraş, unde-şi cumpărase câteva sticle de băutură. Desigur, nu venise niciun telefon de la Mara. Ulric gândea că n-o să-mi telefoneze încă o săptămână sau două. *Ia o băutură*!

Macgregor era impresionat de coperta unei reviste pe care tocmai o terminase. Înfăţişa un om cu un sac de golf care ieşea de pe teren.

— N-am ştiu că eşti atât de bun, a apreciat cu obişnuita lui lipsă de tact. Cât iei pe o chestie ca asta, dacă mi-e permis să te întreb?

Ulric i-a spus şi respectul lui Macgregor a crescut,

între timp, nevastă-sa a descoperit o acuarelă care-i plăcea.

— Dumneara ai făcut asta? Ulric a dat din cap afirmativ.

— Aş vrea s-o cumpăr. Cât vrei pe ea?

Ulric i-a răspuns că ar fi bucuros să i-o dăruiască, de îndată ce va fi terminată.

— Vrei să spui că nu-i terminată? a ţipat Tess. Mie mi se pare terminată. Nu-mi pasă, o iau aşa cum e. Accepţi douăzeci de dolari pe ea?

— Ascultă, cap pătrat, a intervenit Macgregor, aplicându-i o directă jucăuşă în falcă şi făcând-o să scape paharul din mană. Omul zice că nu-i încă gata, ce urmăreşti, vrei să-l faci mincinos?

— N-am zis că-i terminată şi nu l-am făcut mincinos. Am zis doar că-mi place tabloul aşa cum e şi vreau să-l cumpăr.

— Atunci cumpără-l pentru numele lui Dumnezeu şi isprăveşte o dată!

— Nu, zău, nu vă pot lăsa să-l luaţi aşa cum este, a intervenit Ulric. Şi apoi nu-i destul de bun ca să meargă la vânzare. E doar o schiţă.

— N-are importanţă, l-a contrazis Tess Molloy. Îl vreau! Îţi dau treizeci de dolari pe el.

— Acum un minut ai spus douăzeci, a temperat-o Macgregor. Ce-i cu tine, ţi-ai pierdut minţile? N-ai cumpărat niciodată un tablou? Ascultă-mă, Ulric, las-o să-l cumpere că altfel nu mai plecăm de aici. Şi vreau s-apuc să mai pescuiesc înainte de se înserează, ce părere ai? Desigur că trăsnitului ăstuia – şi a arătat cu degetul mare spre mine – nu-i place pescuitul, el nu vrea decât să jelească, să viseze la dragoste, să caşte ochii la cer şi alte aiureli din astea. Vino, hai să plecăm. Da, ai dreptate, ia o sticlă – să tragem o duşcă pe drum.

Tess a desprins acuarela de pe perete şi a lăsat o bancnotă de douăzeci de dolari pe birou.

— Mai bine ia-o cu tine, a sfătuit-o Macgregor. Nu se ştie dacă n-are loc vreo spargere în lipsa noastră.

După ce-am străbătut o intersecţie sau aşa ceva, mi s-a năzărit că ar fi trebuit să las un bilet pentru Mara pe uşă.

— Dă-o naibii! a exclamat Macgregor. Las-o să-şi facă sânge rău – aşa le place. *Nu-i adevărat, Ţuchişoi*? şi iar a îmbrâncit-o pe nevastă-sa în coaste.

— Dacă-mi mai tragi vreun ghiont, a protestat ea, îţi sparg sticla asta în cap. Vorbesc serios.

— *Vorbeşte serios*, a repetat el întorcând capul spre noi şi dăruindu-ne un zâmbet strălucitor, placat cu viplă. N-ai voie s-o împungi în coaste, aşa-i Ţuchişor? De fapt, are suflet bun – altfel n-ar fi răbdat atâta amar de vreme pe unu' ca mine. Adevărat, fetiţo?

— Ah, taci odată! mai bine uită-te cum conduci. Doar nu vrem să facem zob şi maşina asta ca şi pe cealaltă.

— Nu vrem? a răcnit Macgregor. Iisuse! Şi cine, mă rog, a intrat cu maşina încamionul cu lapte, ziua-n-amiaza mare, pe Hampstead Turnpike?

— Ah, las-o baltă!

Au continuat să se zădărască în felul ăsta până am trecut de Jamaica. Deodată, a încetat s-o mai sâcâie şi s-o tachineze şi, uitându-se la noi prin oglinda retrovizoare, a început să ne expună concepţia lui despre artă şi despre viaţă.

Nu-i rău să te ocupi de asemenea lucruri, era el de părere, referindu-se la tablouri şi la alte marafeturi din astea – cu condiţia să ai talent. Un artist bun face toţi banii, era părerea lui. Dovadă faptul că se umple de bani. Orice artist bun se bucură de recunoaştere, asta voia el să spună. Nu-i aşa? Ulric i-a răspuns că aşa e. Nu întotdeauna, desigur, dar în general, da. Desigur mai erau şi unii ca Gauguin, a continuat Macgregor, şi Dumnezeu ştie că erau artişti buni, dar aveau în ei o chichiţă, ceva antisocial, ca să spunem aşa, ceva care-i împiedica să fie recunoscuţi imediat. Nu poţi da vina pe public pentru asta. Unii oameni se nasc cu ghinion, aşa vedea el lucrurile. Uite, de pildă el. El nu era un artist, desigur, dar niciun ageamiu nu era. În felul lui, era un avocat la fel de bun ca

oricare altul, poate chiar ceva mai bun. Şi totuşi, doar ca să dovedească în ce măsură toate lucrurile sunt nesigure, pe ce a pus el mâna a ieşit pe dos. Uneori câte un chiţibuşar de mâna a doua l-a lăsat pe el în urmă. Şi de ce? Pentru că el, Macgregor, n-o să se înjosească niciodată să facă anumite lucruri. Există lucruri pe care, pur şi simplu, nu poţi să le faci, a urmat el. Da, domnule! şi a izbit emfatic volanul cu pumnul. Ăsta-i însă jocul pe care-l joacă ceilalţi, şi o scot cu bine la capăt. Dar asta nu durează o veşnicie. O, nu!

— Uită-te la Maxfield Parrish, a continuat Macgregor. Bănuiesc că nu-i un pictor care să conteze, dar le dă oamenilor ce vor de la el. Pe când Gauguin a trebuit să lupte pentru o bucată de pâine – şi chiar când a murit l-au scuipat în ochi. E o chestie ciudată, arta asta. Presupun că se întâmplă la fel ca-n toate celelalte activităţi – o practici pentru că-ţi place şi asta-i tot, nu? Dar hai să ne uităm la licheaua asta care zace în fund, lângă dumneata – da, de tine e vorba, mi s-a adresat rânjindu-mi prin oglindă. Ăsta-i de părere că trebuie să-l sprijinim, să-l întreţinem şi să-l cocoloşim cât îşi scrie capodopera. Nici prin cap nu-i trece că ar putea să muncească între timp. Nu, Doamne fereşte, n-o să-şi murdărească el mânuţele albe ca petala de crin, muncind. El e un artist. Mă rog, poate c-o fi, după cât mă pricep eu. Dar mai întâi trebuie să ne dovedească lucrul ăsta, nu? Pe mine m-a întreţinut oare cineva pentru că a crezut că sunt avocat? E bine şi frumos să visezi – cu toţii visăm – dar cineva trebuie să plătească şi chiria.

Tocmai trecusem pe lângă o crescătorie de raţe.

— Uite ce mi-ar plăcea mie, a urmat Macgregor. Nimic nu mi-ar fi mai pe plac decât să mă stabilesc aici şi să cresc raţe. Şi de ce n-o fac? Pentru că am destul bun simţ ca să ştiu că nu mă pricep deloc la raţe. Nu poţi doar să visezi c-o faci – trebuie să le creşti de-adevăratelea. Pe când Henry, dacă şi-ar pune în cap să crească raţe, s-ar muta aici şi ar începe să viseze că le creşte. În primul rând, desigur, mi-ar cere să-i împrumut bani. Atâta simţ practic are, trebuie să recunosc. Ştie că, dacă vrei să le

creşti, e nevoie mai întâi să le cumperi. Aşa încât, de câte ori vrea ceva, să spunem de astă dată o raţă, pur şi simplu cere orbeşte: „Dă-mi nişte bani. Vreau să cumpăr o raţă”. Ei, asta zic eu că-i lipsă se simţ practic. Asta înseamnă să visezi… Cum am făcut eu rost de banii mei? I-am cules dintr-un tufiş? Când îl sfătuiesc să dea puţin din coate, se supără. Zice că sunt împotriva lui. Dar e sau nu drept – ori te ponegresc?

Şi cu acestea mi-a dăruit prin oglindă un nou surâs placat în viplă.

— E în ordine, i-am răspuns. Nu-ţi pune la inimă.

— *Să-mi pun la inimă*? Aţi auzit? Doamne dacă-ţi închipui că nu dorm noaptea de grija ta, te înşeli amarnic, încerc să te împing pe calea cea dreaptă, asta-i tot. Încerc să vâr puţină minte în capul tău sec. Desigur, ştiu că nu vrei să creşti raţe, dar trebuie să admiţi că, din când în când, ai nişte idei trăsnite. Iisuse, sper că n-ai uitat c-ai încercat o dată să-mi vinzi o enciclopedie evreiască. Imaginaţi-vă, voia să mă facă să mă abonez la toate volumele, ca el să-şi poată încasa comisionul, şi după aceea urma să dau volumele înapoi – pur şi simplu. Urma să le îndrug o poveste fantasmagorică pe care o copsese el pe loc. Ăsta-i geniul lui pentru afaceri. Şi şi-a găsit-o cu mine, care-s avocat. Mă vedeţi pe mine punându-mi numele pe o chestie aiuristică de felul ăsta? Nu, pe Dumnezeul meu, aş fi avut mai mult respect pentru el dacă mi-ar fi spus că vrea să crească raţe. Dar a încerca să-i bagi pe gât celui mai bun prieten al tău o enciclopedie evreiască – asta-i o porcărie, ca să nu mai spun că-i ilegal şi iraţional. *Asta-i altă poveste* – el socoteşte că legea-i un putregai. „Nu cred în lege”, zice el, de parcă are vreo importanţă ce crede şi ce nu crede el. Şi, de îndată ce e la ananghie, vine la mine galop. „Fă ceva, îmi cere, tu ştii să te descurci în chestii din astea”. Pentru el totul e un joc. El crede că poate trăi fără lege, dar să fiu al naibii dacă nu dă mereu de tot felul de buclucuri. Şi, desigur, nici nu-i trece prin dovleac să mă plătească pentru osteneala mea sau pentru timpul pe care-l pierd cu el. Trebuie să fac toate

astea doar din prietenie. Înţelegeţi ce vreau să spun?

Nimeni nu i-a răspuns nimic.

Un timp, a condus în tăcere. Am mai trecut pe lângă câteva crescătorii de raţe. M-am întrebat oare cât ar dura până să înnebuneşti dacă ai cumpăra o raţă şi te-ai statornici în Long Island cu ea. Walt Whitman s-a născut pe undeva pe aici. De cum i-am pomenit numele în gând că, aşa cum s-a întâmplat şi cu raţa, am şi dorit să-i vizitez locul de naştere.

— Ce-ar fi să vizităm locul de naştere al lui Walt Whitman? am întrebat cu glas tare.

— Ce? a răcnit Macgregor.

— Walt Whitman! am răcnit şi eu. S-a născut în Long Island. Să mergem acolo.

Ştii unde e? a izbucnit Macgregor.

— Nu, dar am putea întreba pe cineva.

— Dă-o dracului de treabă. Credeam că ştii unde. Oamenii ăştia de pe aici habar n-au cine e Walt Whitman. Nici eu n-aş fi ştiut dacă nu mi-ai fi împuiat tu capul cu el. A fost un curlandist, nu? Nu mi-ai zis tu că era îndrăgostit de un şofer de autobuz? Sau avea un amant negru? Nu-mi mai aduc aminte.

— Poate că şi una şi alta, a intervenit Ulric, destupând sticla.

Treceam printr-un oraş.

— Dumnezeule, dar parcă mi-e cunoscut oraşul ăsta! a constatat Macgregor. Unde dracu' suntem?

Am tras la marginea trotuarului şi ne-am adresat unui pieton:

— Hei, cum se numeşte târgul ăsta? Omul i-a răspuns.

— Ce părere aveţi? Mi s-a părut mie că recunosc maidanul. Iisuse, cu ce splendoare de blenoragie m-am pricopsit aici! Mă întreb dacă aş mai recunoaşte casa. Mi-ar plăcea să trec prin faţa ei şi să văd dacă putoarea aia frumuşică stă pe terasă. Doamne, era cea mai mişto putorişcă pe care am pus ochii vreodată – ai fi spus că-i un înger. Şi cum se mai regula! O curviştină din alea rele de

muscă, tot timpul în călduri – ştiţi cum e, care se năpusteşte pe tine şi ţi-o vâra-n nas. Am venit o dată aici pe o ploaie torenţială ca să mă întâlnesc cu ea. Totul mergea ca pe roate. Bărbatu-su era plecat într-o călătorie iar ea era hămesită după cârnat. Încerc să-mi aduc aminte cum am agăţat-o. Ştiu atâta, că am avut de furcă până s-o conving să mă lase s-o vizitez. Mă rog, oricum a fost grozav – două zile nici nu ne-am dat jos din pat. Nici măcar ca să ne spălăm – *ăsta a fost baiul*! Iisuse, jur că dacă aţi fi văzut feţişoara aia alături pe pernă, aţi fi crezut că v-aţi culcat cu Fecioara Maria. Putea să juiseze de nouă ori la rând, fără să se oprească, şi după aia se milogea: „Hai din nou, încă o dată… Mă simt *depravată*”. Nostim, nu? Nu cred că ştia ce înseamnă cuvântul. Oricum, câteva zile mai târziu a început să mă usture, pe urmă mi s-a înroşit şi s-a umflat. Nu-mi venea a crede că luasem un sculament. Credeam că poate m-a muşcat o gâză. Dar pe urmă a început să curgă puroi. Ce naiba, gâzele nu te duc la puroi. M-am dus glonţ la doctorul de familie. „E o frumuseţe, mi-a spus el. De unde te-ai pricopsit cu ea?” I-am spus. „Ar fi bine să-ţi faci analiza sângelui, s-ar putea să fie sifilis”.

— Ajunge! a gemut Tess, n-ai putea să vorbeşti despre ceva mai plăcut?

— Mă rog, i-a răspuns el, trebuie să recunoşti că, de când te-am cunoscut pe tine, am fost curat ca lacrima, este?

— Sper să fie aşa, că altfel nu te văd bine.

— Mereu se teme să n-o fericesc cu vreun cadou, ne-a explicat Macgregor, rţnjindu-ne din nou prin oglindă. Ascultă, Ţuchişor, mai devreme sau mai târziu toată lumea se alege cu un sculament. Zi mersi că pe-al meu l-am luat înainte de te-am cunoscut pe tine – n-am dreptate, Ulric?

— Zău? s-a răţoit Tess.

S-ar fi putut să se işte o nouă şi lungă ciondăneală dacă n-am fi intrat într-un sat care l-a ademenit pe MacGregor să facă o escală. Voia să meargă la pescuit de crabi. În plus, în vecinătate era un han unde se servea o mâncare fainâ, dacă-şi amintea el bine. Ne-a scos pe toţi

din maşină.

— Vrei să tragi un pişat? Vino!

Am lăsat-o pe Tess la marginea drumului ca pe o umbrelă ruptă şi am intrat în han să ne uşurăm băşicile. Ne-a luat pe amândoi de braţ.

— Să vă spun un secret, ar trebui să înnoptăm aici. Seara se strânge o mulţime de lume; dacă aveţi chef de un dans şi de o băutură sau două, ăsta-i locul. Încă a-i spun ei că rămânem – s-ar putea să nu-i miroase a bine. Întâi mergem pe plajă şi trândăvim pe acolo. Când vi se face foame, spuneţi şi atunci o să-mi aduc aminte subit de han – înţelegeţi?

Am hoinărit pe plajă. Era aproape pustie. Macgregor a cumpărat un pumn de ţigări de foi, a aprins una, şi-a scos pantofii şi ciorapii şi a început să se bălăcească prin apă, cu ţigara groasă în gură.

— E grozav, nu? Din când în când trebuie s-o mai faci pe copilul.

A silit-o şi pe nevastă-sa să-şi scoată pantofii şi ciorapii. Leorpăia prin apă ca o raţă păroasă. Ulric s-a întins pe nisip şi a aţipit. Eu am rămas pe loc, urmărindu-i pe soţii Macgregor în ţopăielile lor groteşti. Mă întrebam dacă o fi sosit Mara şi ce-o fi gândind când n-a dat de mine. Aş fi vrut să mă întorc cât mai curând cu putinţă. Nici că-mi păsa de han şi de gagicile căzătoare la pat care veneau acolo să danseze. Aveam o presimţire că Mara se înapoiase şi că şedea pe pragul lui Ulric, aşteptându-mă. Doream să mă însor din nou, asta-i ceea ce voiam. Cine dracu' m-a pus să vin în locul ăsta uitat de Dumnezeu? Detestam Long Island, niciodată nu-mi plăcuse. Numai cât mă gândeam la numele ăsta şi mă apucau pandaliile. Dacă aş avea o raţă aş boteza-o Macgregor, aş lega-o de un felinar şi aş împuşca-o cu un revolver de calibru 48. Aş trage în ea până aş omorî-o şi pe urmă aş ciopârţi-o cu securea. Raţele lui! O caţă de raţă! Băga-o-aş în mă-sa. Băga-iaş în mă-sa pe toţi!

Totuşi ne-am dus la han. Dacă mă gândisem cumva să mă împotrivesc, uitasem s-o fac. Căzusem într-o stare de

indiferenţă vecină cu disperarea. M-am lăsat dus de val. Şi, aşa cum se întâmplă întotdeauna când te abandonezi şi te laşi mânat de voinţa dură a altora, a survenit ceva la care nu m-am aşteptat.

Terminasem de mâncat şi ţineam la a treia sau a patra băutură; localul era intim, înţesat, şi toată lumea părea bine dispusă. Pe neaşteptate, la o masă alăturată, s-a ridicat un tânăr, cu paharul în mână, şi ni s-a adresat tuturor. Nu era beat, se găsea doar într-o plăcută stare de euforie, cum ar fi spus doctorul Krońśki. A explicat calm şi volubil că şi-a luat îngăduinţa de a atrage atenţia asupra lui şi a soţiei sale, pentru că era aniversarea primului lor an de căsătorie şi erau atât de încântaţi de acest lucru, încât doreau ca toată lumea să ştie şi să le împărtăşească fericirea. Spunea că nu vrea să ne plictisească ţinându-ne un discurs, că în viaţa lui n-a ţinut vreo cuvântare şi nici acum nu încearcă să ţină una, dar încerca nevoia de a-i face pe toţi să ştie cât de bine se simţeau el şi soţia sa şi poate că în viaţa lui nu se va mai simţi vreodată la fel. A subliniat că el e un nimeni, că munceşte ca să-şi câştige existenţa şi nu câştigă cine ştie ce (nimeni nu mai câştiga pe atunci), dar ştia un singur lucru, şi anume că era fericit, şi era fericit pentru că găsise femeia pe care o iubea, şi o iubea la fel de mult ca în prima zi, deşi erau căsătoriţi de un an întreg. (Aici a zâmbit.) Mai spunea că nu se ruşinează să recunoască acest lucru în faţa lumii întregi. A mai spus că nu s-a putut împiedica să ne mărturisească toate astea chiar dacă ne plictisea, pentru că atunci când eşti fericit simţi nevoia ca şi alţii să împărtăşească fericirea ta. Mai zicea că i se pare minunat că poate exista o asemenea fericire, când pe lume se petrec atâtea lucruri nedrepte, dar poate că ar exista mai multă fericire dacă oamenii şi-ar mărturisi unii altora bucuriile lor, în loc să aştepte să-şi mărturisească numai necazurile şi suferinţele. Zicea că vrea să-i vadă pe toţi arătând fericiţi, că, deşi eram străini unii de alţii, în seara asta eram uniţi cu el şi cu soţia lui şi, dacă am accepta să le împărtăşim marea bucurie, s-ar simţi şi mai fericiţi.

Era atât de transportat de ideea că toată lumea trebuie să participe la bucuria lui, încât a vorbit mai bine de douăzeci de minute, trecând de la o temă la alta, asemeni cuiva care stă la pian şi improvizează. N-avea cea mai mică îndoială că îi eram cu toţii prieteni, că o să-l ascultăm în linişte până va spune tot ce avea de spus. Dar nimic din ce. spunea nu suna ridicol, oricât de sentimentale i-ar fi fost cuvintele. Era absolut sincer, absolut autentic şi absolut stăpânit de ideea că a fi fericit e cea mai mare pleaşcă din lume. Nu curajul a fost acela care l-a mânat, să se ridice în două picioare şi să ni se adreseze, pentru că, în mod evident, gândul de a ţine un discurs lumii, instantaneu, l-a surprins şi pe el în aceeaşi măsură în care ne-a surprins şi pe noi. Pentru moment, fără să ştie, era pe cale de a deveni un evanghelist, acel fenomen curios al vieţii americane, care n-a fost niciodată pe deplin explicat. Oameni care au avut o viziune, care au comunicat cu o voce ocultă, care au încercat un irezistibil îndemn lăuntric – şi în ţara noastră au fost mii şi mii din aceştia – dar ce o fi însemnat oare izolarea în care au vieţuit, şi oare cât timp au trăit în această izolare pentru ca, deodată, să se poată înălţa, ca deşteptaţi dintr-o transă adâncă, şi să-şi creeze brusc o nouă identitate, o nouă imagine asupra lumii, un nou Dumnezeu, un nou paradis? Ne-am obişnuit să ne considerăm un mare colectiv democratic, uniţi între noi prin legături comune de sânge şi de limbă, legaţi indisolubil prin toate modurile de comunicare pe care le-a creat ingeniozitatea omenească; purtăm aceleaşi haine, ne hrănim cu aceleaşi alimente, citim aceleaşi ziare, suntem în totul la fel cu excepţia numelui, greutăţii, numerelor; suntem poporul cel mai colectivizat din lume, cu excepţia unor anumite popoare primitive pe care le considerăm subdezvoltate. Şi totuşi – totuşi, în pofida aparenţelor de strânsă unitate, de interrelaţii, de vecinătate, de oameni bine dispuşi, inimoşi, compătimitori, aproape fraterni, suntem un popor singuratic, morbid, o turmă înnebunită care se zbuciumă cu un zel frenetic, străduindu-ne să uităm că nu suntem

ceea ce credem că suntem, nici cu adevărat uniţi, nici cu adevărat devotaţi unii altora, neascultându-ne cu adevărat, ne-nimic cu adevărat, doar unităţi disparate, împrăştiate de o mână nevăzută, într-un calcul care nu ne priveşte. Brusc, din când în când, câte cineva se deşteaptă, se desprinde din lipiciul absurd în care suntem încleiaţi – mascarada pe care o numim viaţa de zi cu zi şi care nu e viaţă ci o stare de suspensie, ca o transă, deasupra marelui tumult al vieţii – şi această persoană care, pentru că nu se mai înscrie în tiparul general, ne apare ca dementă, se pomeneşte investită cu puteri stranii şi aproape înfricoşătoare, şi constată că poate dezlega din ţarc mii şi mii de oameni, îi poate desprinde din ancoraj, îi poate face să stea cu capu-n jos şi picioarele în sus, îi poate umple de bucurie sau de nebunie, îi poate rupe de prieteni şi de neamuri, îi poate face să renunţe la chemarea lor, să-şi schimbe firea, înfăţişarea, chiar şi sufletul. Şi care e natura acestei copleşitoare seducţii, acestei nebunii, acestui „deranjament temporar”, cum ne place să-l numim? Care alta decât speranţa de a descoperi bucuria şi pacea? Fiecare evanghelist foloseşte alt limbaj, dar cu toţii vorbesc acelaşi lucru. (Să încetăm de a mai căuta, să încetăm de a ne mai zbate, să încetăm de a ne cocoţa unul în capul celuilalt, să încetăm de a ne zbuciuma în urmărirea unor ţeluri vane şi efemere.) Într-o clipire de ochi, iat-o că se iveşte, marea taină care potoleşte zvârcolirea, care domoleşte spiritul, echilibrează chipul cu o flacără statornică, difuză, ce nu moare niciodată. Ce-i drept, în strădaniile lor de a ne împărtăşi taina, evangheliştii devin o pacoste pentru noi. Îi ocolim pentru că simţim că ne privesc cu condescendenţă; nu suportăm să gândim că nu sunt egalii noştri, oricât de superiori ar părea. Dar nu le suntem egali; noi le suntem mult inferiori, vast inferiori, inferiori mai cu seamă celor ce sunt calmi şi reţinuţi, simpli în felul de a fi şi neclintiţi în crezurile lor. Ne supără tot ce e ferm şi ancorat, tot ce e impermeabil la linguşelile noastre, la logica noastră, la principiile noastre rumegate în colectiv, la loialităţile noastre răsuflate, „încă

puţină fericire, îmi spuneam în timp ce-l ascultam pe om, încă puţină fericire şi devine primejdios”. Primejdios pentru că a fi în permanenţă fericit ar însemna să pui lumea pe jăratic. A-i face pe oameni să radă e una; dar a-i face fericiţi e cu totul altceva. Nimeni nu a izbutit încă o atare performanţă. Marile figuri, cele care au influenţat omenirea în bine sau în rău, au fost întotdeauna figuri tragice. Chiar şi Sfântul Francisc de Assisi a fost o făptură chinuită. Şi Buda, cu obsesia lui de a elimina suferinţa, mă rog, nici el n-a fost exact un om fericit. Dacă vreţi, era dincolo de fericire: a fost senin şi, când a murit, se spune că întregul trup îi strălucea de parcă îi luase foc măduva.

Şi totuşi, ca un experiment, ca un preliminar (dacă vreţi) la starea aceea de graţie pe care o ating oamenii sfinţi, mi se pare că ar merita încercarea de a-i face pe toţi fericiţi. Ştiu că însuşi acest cuvânt („fericire”) a ajuns să sune odios, mai cu seamă în America; sună tâmpit şi sleit; are un ecou găunos; este idealul nevolnicilor şi al infirmilor. E un cuvânt împrumutat de la anglo-saxoni şi distorsionat de noi în ceva lipsit de noimă. Te ruşinezi să-l foloseşti în serios. Dar nu există nicio raţiune ca să fie astfel. Fericirea e la fel de legitimă ca şi suferinţa şi, fiecare, cu excepţia acelor suflete emancipate care, în înţelepciunea lor, au găsit ceva mai bun sau mai mare, fiecare, zic, doreşte să fie fericit şi aşa ar fi dacă ar putea sacrifica (de-ar şti numai cum) totul ca să atingă fericirea.

Mi-a plăcut cuvântarea acelui tânăr, oricât de ineptă ar putea să apară la o cercetare mai atentă. Tuturor le-a plăcut. Tuturor le-au plăcut tânărul şi soţia sa. Toţi s-au simţit mai bine, mai comunicativi, mai relaxaţi, mai eliberaţi. S-ar fi zis că ne făcuse la toţi o injecţie în braţ. Oamenii îşi vorbeau între ei peste mese, sau se ridicau şi îşi strângeau mâinile, sau se băteau unii pe alţii pe spate. Dar dacă erai din întâmplare o persoană serioasă, preocupată de soarta omenirii, dedicată unei cauze înalte (ca, de pildă, îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă a clasei muncitoare sau scăderea procentului de analfabetism printre băştinaşi), poate că acest incident ar fi căpătat o

amploare exagerată. O etalare deschisă, universală, de fericire nedisimulată oferă unora o senzaţie de disconfort; unii oameni preferă să fie fericiţi în intimitate şi consideră că o demonstraţie, publică de fericire e lipsită de modestie sau chiar uşor obscenă. Sau poate că sunt atât de închistaţi în ei înşişi, încât nu pot înţelege comuniunea şi comunicarea. Oricum, însă, printre noi nu se găseau asemenea suflete gingaşe; asistenţa era alcătuită, în medie, din oameni obişnuiţi, adică oameni obişnuiţi care aveau maşini. Unii dintre ei erau chiar bogaţi şi unii nu erau chiar atât de bogaţi, dar niciunul nu era muritor de foame, niciunul nu era epileptic, niciunul nu era mahomedan sau negroid sau gunoi alb. Erau oameni obişnuiţi, în sensul obişnuit al cuvântului. Erau la fel ca milioanele de alţi americani, adică fără distincţie, fără aere, fără ţeluri măreţe.

Brusc, când tânărul, şi-a încheiat peroraţia, toţi părură să-şi dea seama că erau asemănători unii cu alţii, nici mai buni, nici mai răi şi, debarasându-se de măruntele reţineri care-i ţineau segregaţi în mici grupuri, s-au ridicat instinctiv de pe scaune şi au început să se amestece între ei. Curând băutura a început să curgă în valuri, s-au pornit să cânte şi să danseze, şi dansau altfel decât ar fi făcut-o înainte; s-au lansat în dans şi unii care nu mai mişcaseră un picior de ani de zile, iar alţii şi-au invitat la dans propriile soţii; alţii dansau de unul singur. Ameţiţi, îmbătaţi de propria lor graţie şi libertate; câte unii cântau în timp ce dansau; iar alţii se hlizeau voioşi la toţi cu care-şi întâlneau privirea.

Era uimitor ce efect putuse avea o simplă declaraţie deschisă de bucurie. Cuvintele tânărului nu fuseseră mare lucru în ele însele, doar nişte cuvinte banale care puteau veni pe buzele oricui. Macgregor, mereu sceptic, mereu gata să detecteze fisura, şi-a exprimat părerea că tânărul trebuia să fie un om foarte inteligent şi că deliberat se arătase simplu şi naiv, ca să creeze efect. Bănuia că ar fi actor. Dar nici el nu putea nega că discursul îi sporise voia bună. Dorea să ne facă să ştim că nu se lăsa el dus cu una,

cu două. Pretindea că se simte mai bine ştiind că nu s-a lăsat amăgit, deşi performanţa îi plăcuse la nebunie.

Dacă era adevărat ce spunea, îmi părea rău pentru el. Nimeni nu se simte mai bine decât omul care se lasă complet transportat. A fi inteligent e posibil să constituie un avantaj, dar a fi total încrezător, credul până la idioţenie, a capitula fără rezerve este una din bucuriile supreme ale vieţii.

Mă rog, pentru că ne simţeam atât de bine am hotărât să ne întoarcem în oraş şi să nu înnoptăm acolo, aşa cum plănuisem. Pe drum, cântam în gura mare. Cânta până şi Tess, fals ce-i drept, dar veselă şi fără complexe. Macgregor n-o mai auzise niciodată cântând; fusese întotdeauna ca un ren în ce priveşte aparatul vocal. Vorbirea ei era limitată, redusă la bombăneli grosolane punctate de mormăieli de aprobare sau dezaprobare. Aveam ciudatul presentiment că, aflată în spasmele acestei extraordinare expansivităţi, s-ar putea ca (mai târziu în pat) să înceapă a cânta în loc să-şi ceară obişnuitul pahar cu apă sau măr sau sandvici cu şuncă. Vedeam expresia feţei lui Macgregor dacă, distrată, i-ar juca asemenea festă. Mutra lui ar înregistra o incredibilă uimire (*Ce mai urmează*, Doamne?) dar, în acelaşi timp, ar părea să spună: „Zi-i înainte, ţine-o aşa, încearcă şi un falsetto pentru variaţie!” Îi plăcea ca oamenii să facă lucruri nemaipomenite. Îi plăcea să creadă că oamenii sunt în stare să săvârşească anumite grozăvii, aproape incredibile, pe care el nu şi le imaginase niciodată. Îi plăceai să creadă că nu există nimic prea abject, prea scârbos, prea infam pentru ca fiinţa umană să nu-l poată comite sau să nu-l poată întoarce împotriva unui semen. Se împăuna că are o minte deschisă, o minte receptivă la orice aşa-zisă formă de prostie, de cruzime, de trădare sau de perversitate. El susţinea că toţi oamenii, în inima lor, sunt josnici, nesimţiţi, egoişti, mârşavi, fapt dovedit de numărul miraculos de limitat al cazurilor expuse atenţiei publice prin tribunale. Dacă fiecare om ar putea fi spionat, urmărit, hăituit, examinat, ţintuit, obligat să

mărturisească, atunci, după sincera părere a lui Macgregor, ne-am găsi cu toţii în închisoare. Şi, dacă-ar fi să-l credem pe cuvânt, cei mai notorii nelegiuiţi erau judecătorii, miniştrii de stat, gardienii publici. Membrii clerului, educatorii, filantropii. În ce priveşte profesiunea lui, nu ştia dacă a întâlnit în toată cariera una sau două persoane scrupulos oneste, pe al căror cuvânt să te poţi bizui; restul, care includea practic întreaga breaslă avocăţească, era mai prejos de cei mai josnici criminali, drojdia pământului, cele mai căcăcioase dejecţii ale umanităţii care au stat vreodată pe două picioare. Nu, nu se lăsa el dus de niciunul din căcaturile pe care jigodiile astea le ofereau spre consumul public. Nu înţelegea singur cum de el era atât de onest şi de integru; dar nu merită. Însă aşa era croit el, n-ai ce-i face. Şi-apoi, avea şi el slăbiciunile lui şi, la acest punct, înşira toate cusururile pe care le avea sau pe care recunoştea că le are sau îşi imagina că le are, şi era o listă formidabilă, aşa încât, după ce o încheia, te simţeai tentat să-l întrebi la ce bun să mai reţină cele două virtuţi, integritatea şi onestitatea.

— Şi tot te mai gândeşti la ea? s-a proţăpit deodată Macgregor, întorcând capul şi şuierând cuvintele prin colţul gurii. Îmi pare rău de tine. Presupun că n-ai altceva de făcut decât să te însori cu ea. Îţi cauţi beleaua cu lumânarea. Şi din ce-ai să trăieşti – te-ai gândit la aşa ceva? Ştii bine că la slujba asta a ta de-acum n-ai să faci mulţi purici – probabil că şi-au dat ei seama câte parale faci. E de mirare că nu te-au dat încă afară. Pentru tine e un record – de cât timp eşti acolo? De trei ani? Au fost cazuri când şi trei zile ţi s-au părut o veşnicie. Desigur, dacă ea e femeia care-ţi trebuie ţie, nu va trebui să-ţi baţi capul cu o slujbă – *o să te ţină ea*. Asta ar fi ideal, nu? Şi-atunci ai să poţi să-ţi scrii capodoperele alea cu care ne tot ameninţi. Pe Dumnezeul meu, cred că de asta abia aştepţi să te descotoroseşti de nevastă-ta: e cu ochii pe tine, te pune la muncă grea. Doamne, ce te mai seacă la inimă că trebuie să te scoli în fiecare dimineaţă şi să te duci la slujbă! Cum de reuşeşti, vrei să-mi spui? Tu erai prea

puturos ca să te scoli şi pentru masă. Ascultă-mă, Ulric… l-am văzut pe netrebnicul ăsta zăcând câte trei zile în pat. Nu c-ar fi fost bolnav – pur şi simplu pentru că îi era silă la gândul de a da ochi cu omenirea. Sau, alteori, bolnav de amor. Sau gata să se sinucidă. Asta obişnuia – să ne amenințe cu sinuciderea. (S-a uitat iar la mine prin oglindă.) *Ai uitat de filele alea, aşa-i*? Acum are chef să trăiască… nu ştiu de ce… că doar nimic nu s-a schimbat… toate-s la fel de păduchioase cum au fost. Acum zice că vrea să dăruiască ceva omenirii – o capodoperă, nici mai mult, nici mai puţin. Ar putea să dăruiască o carte obişnuită, care să se vândă. Dar nu, aşa ceva nu-i de el! Trebuie să fie ceva unic, nemaiauzit! Mă rog, stau şi aştept. Nu zic că n-ai s-o faci şi nu zic ca s-o faci. Pur şi simplu aştept. Între timp, noi, ceilalţi, trebuie să continuăm a ne câştiga existenţa. Nu putem să ne petrecem viaţa încercând să creăm o capodoperă. (A făcut o pauză să-şi tragă răsuflarea.) Ştiţi, uneori simt că mi-ar plăcea şi mie să scriu o carte – doar ca să-i dovedesc individului ăstuia că nu-i nevoie să te dai peste cap pentru o năzbâtie ca asta. Cred că dacă mi-aş pune mintea, aş putea să scriu o carte în şase luni de zile – în timpul liber, fără să-mi neglijez clientela. Nu spun că opera mea ar merita un premiu. Nu m-am lăudat niciodată c-aş fi un artist. Ce mă întoarce pe mine pe dos la omul ăsta e siguranţa lui că e artist. E convins că e superior lui Hergesheimer, să spunem, sau lui Dreiser – şi totuşi nu ne poate arăta un rând. Vrea să-l credem pe cuvânt. Se zbârleşte dacă-i ceri să-ţi arate ceva tangibil, un manuscris. Cine şi-ar imagina că eu aş încerca să conving pe un judecător că sunt un avocat capabil, fără să-mi fi luat măcar licenţa? Ştiu că nu poţi flutura în faţa cuiva o diplomă ca să-i dovedeşti că eşti scriitor, dar i-ai putea flutura un manuscris, n-am dreptate? Asta zice că a scris câteva cărţi – mă rog, atunci unde sunt? Le-a văzut cineva vreodată?

La acest punct Ulric l-a întrerupt ca să pună o vorbă bună pentru mine. Şedeam în fund, pe bancheta moale, şi

chicoteam. Îmi plăceau tiradele astea ale lui Macgregor.

— Mă rog, dacă afirmi că i-ai văzut un manuscris, eu o iau de bună. Mie nu-mi arată niciodată nimic, măgarul! Presupun că n-are încredere în judecata mea. Tot ce ştiu e că, dacă-l auzi vorbind, ai impresia că-i un geniu. Şi poţi să-i pomeneşti despre orice autor – nimeni nu-i pe placul lui. Nici măcar Anatole France nu-i bun. Probabil că el ţinteşte foarte departe dacă-i dă la spate pe toţi ăştia. După părerea mea, un scriitor ca Joseph Conrad nu-i numai un artist ci un maestru. Dar el zice de Conrad că e supraevaluat. Melville, pretinde el, e infinit superior lui Conrad. Şi pe-urmă, pe Dumnezeul meu, ce credeţi că-mi spune într-o zi? Că nu l-a citit niciodată pe Melville. Dar asta n-are importanţă, a susţinut el. Ei, spuneţi, cum poţi sta de vorbă raţional cu un individ ca ăsta? Nici eu nu l-am citit pe Melville, dar să fiu al naibii dacă cred că-i mai bun decât Conrad – în orice caz nu cred până nu-l citesc.

— Mă rog, a intervenit Ulric, în privinţa asta poate că nu-i chiar atât de nebun. Multă lume care n-a văzut operele lui Giotto e totuşi convinsă că-i mai bun decât Maxfield Parrish, de pildă.

— Asta-i altceva. Nimeni nu pune în discuţie valoarea lui Giotto, ca şi a lui Conrad de altfel. Din câte înţeleg eu, Melville e o oaie neagră. Se poate ca generaţia prezentă să-l considere superior lui Conrad, dar peste vreo sută sau două de ani s-ar putea să dispară ca o cometă. Era aproape stins când l-au redescoperit recent.

— Şi ce te face să crezi că faima lui Conrad n-o să pălească peste o sută sau două de ani? a întrebat Ulric.

— Pentru că faima lui nu are niciun element dubios. Se bazează pe realizări solide. Conrad e apreciat universal, tradus deja în zeci de limbi. Acelaşi lucru e valabil şi pentru Jack London sau O. Henry, scriitori categoric inferiori, dar durabili, ştiu eu ce spun. Calitatea nu-i totul. Popularitatea e la fel de importantă ca şi calitatea, în ce priveşte capacitatea de dăinuire, scriitorul care place celui mai mare număr de cititori – cu condiţia ca să aibă şi ceva calitate şi să nu fie doar un mâzgălitor – acela va

supravieţui tipului de scriitor elevat, pur. Pe Conrad îl citeşte aproape toată lumea; pe Melville nu-l poate citi oricine. Şi dacă-i să vorbim de un caz unic, aşa ca Lewis Carroll, ce mai, pun rămăşag că, în ceea ce priveşte vorbitorii de limbă engleză, Carroll îi va supravieţui lui Shakespeare…

După un moment de reflecţie, a continuat:

— În privinţa picturii lucrurile stau mai altfel, din câte judec eu. E mai greu să apreciezi o pictură bună decât o carte bună. Oamenii par să creadă că, întrucât ştiu să citească şi să scrie, pot deosebi o carte bună de una proastă. Până şi scriitorii, mă refer la scriitorii buni, nu se pot pune de acord cu ce e bun şi ce e rău. De altfel nici pictorii, în privinţa tablourilor. Şi totuşi, am impresia că, în general, pictorii se pun mai uşor de acord în privinţa meritelor sau lipsei de merit ale operelor confraţilor lor celebri, decât scriitorii în ce priveşte cărţile. De pildă, numai un pictor idiot ar putea contesta valoarea operei lui Cezanne. Dar în cazul lui Dickens sau al lui Henry James, de exemplu, există diferenţe uluitoare de păreri între scriitorii capabili şi între critici, cu privire la meritele lor respective. Dacă ar trăi azi un scriitor la fel de bizar ca Picasso în domeniul lui, v-aţi da imediat seama ce vreau să spun. Majoritatea oamenilor, chiar dacă nu agreează opera lui Picasso, sunt de acord că e un mare geniu. Dar haide să-l luăm pe Joyce, care ca scriitor e foarte excentric, ei bine, se bucură el de prestigiul lui Picasso? Cu excepţia câtorva pedanţi, cu excepţia câtorva snobi care ţin să fie la curent cu toate modele, reputaţia lui Joyce, în ziua de azi, se bazează pe faptul că e o bizarerie. Geniul lui e recunoscut, de acord, dar e pătat, ca să zic aşa. Picasso impune respect, chiar dacă nu-i întotdeauna înţeles. Dar Joyce e o capcană; faima lui creşte tocmai pentru că, în general, nu poate să fie înţeles. E acceptat ca o curiozitate, un fenomen, ca uriaşul din Cardiff… Şi încă ceva, dacă tot vorbim despre asta – un pictor de geniu, indiferent cât de temerar ar fi, e mult mai repede asimilat decât un scriitor de acelaşi calibru. Ca un pictor revoluţionar să fie

acceptat, durează maximum treizeci sau patruzeci de ani; în cazul unui scriitor, durează uneori secole. Ca să ne întoarcem la Melville – uite ce-am vrut să spun: i-a luat şaizeci sau şaptezeci de ani ca să treacă clasa şi să răzbească. Încă nu ştim dacă o să se menţină pe locul unde a răzbit; peste vreo două, trei generaţii s-ar putea să cadă în dizgraţie. Pentru moment, se agaţă cu ghearele şi cu dinţii, dar numai local. Conrad, în schimb, a săpat cu degetele de la mâini şi de la picioare şi a căpătat rădăcini adânci pretutindeni; ăsta-i un lucru de care nu se poate să nu ţii cont. Dacă o merită sau nu, asta-i altă poveste. Dacă am cunoaşte adevărul, am constata că mulţi oameni care meritau să fie ţinuţi în viaţă au fost omorâţi sau daţi uitării. E greu de dovedit, ştiu, dar simt că e o doză de realitate în ceea ce spun. N-aveţi decât să vă uitaţi zilnic în jur ca să vedeţi că pretutindeni se întâmplă acelaşi lucru. Uite, numai eu, în domeniul meu, cunosc zeci de oameni care ar merita să stea pe băncile Curţii Supreme; dar au pierdut trenul, sunt terminaţi, şi ce dovedeşte lucrul ăsta? Dovedeşte oare că oamenii aceştia n-ar fi fost mai buni decât bâlbâiţii care ocupă acuma locurile? Nu poate exista decât un singur Preşedinte al Statelor Unite, ales o dată la patru ani; oare asta înseamnă că omul care s-a întâmplat să fie ales (de obicei pe nedrept) e mai bun decât adversarii săi pe care i-a învins sau decât miile de necunoscuţi care nici n-au visat vreodată să candideze? Nu; din câte ştiu eu, de cele mai multe ori cei care ocupă locurile de frunte sunt cei mai puţin merituoşi. Cei cu adevărat buni stau la fund, fie din modestie, fie din respect de sine. Lincoln n-a vrut niciun moment să devină Preşedintele Statelor Unite; a fost presat. A fost practic vârât pe gât. Din fericire s-a dovedit a fi omul potrivit – dar putea să se întâmple şi invers. Şi nu pentru că era omul potrivit l-au ales. Dimpotrivă. Ei, fir-ar să fie, mă îndepărtez de la subiect. Nu ştiu ce m-a apucat…

S-a oprit doar cât să-şi aprindă o nouă ţigară, pe urmă a continuat:

— Încă un lucru aş vrea să mai spun. Da, acum ştiu

ce m-a apucat. E… că-mi pare rău pentru cei care consideră că s-au născut scriitori. De asta îl hărţuiesc întruna pe nenorocitul ăsta; încerc să-l descurajez pentru că ştiu la ce se înhamă. Dacă e într-adevăr bun, s-a ars. Un pictor poate turna şase tablouri într-un an – aşa mi s-a spus. Dar un scriitor – ce mai, câteodată îi trebuie zece ani ca să scrie o carte şi, dacă-i bună, îi mai ia alţi zece ani până să găsească un editor şi după asta trebuie să mai pui la socoteală cel puţin cincisprezece sau douăzeci de ani până să fie recunoscut de public. Aproape o viaţă întreagă – pentru o singură carte, ţineţi seama. Şi din ce-o să trăiască între timp? Mă rog, şi aşa duce o viaţă de câine. Un cerşetor trăieşte regeşte în comparaţie cu el. Nimeni nu s-ar înhăma la o asemenea carieră dacă ar şti ce-l aşteaptă. Pentru mine, întreaga treabă e o sminteală. Eu declar deschis că nu merită. Nu aşa trebuie produsă arta. Adevărul e că în zilele noastre arta e un lux. Eu unul aş putea trăi foarte bine fără să citesc o singură carte sau fără să mă uit la un tablou. Avem destule altele – n-avem nevoie de cărţi şi de tablouri. De muzică, da – de muzică o să avem întotdeauna nevoie. Nu neapărat de muzică bună – dar muzică să fie. Oricum, azi nimeni nu mai scrie muzică bună… După cum văd eu lucrurile, lumea se duce de râpă. Aşa cum e situaţia, n-ai nevoie de multă inteligenţă ca s-o scoţi la capăt. De fapt, cu cât eşti mai puţin inteligent, cu atât o duci mai bine. Toate au fost în aşa fel orânduite că lucrurile ţi se servesc pe tavă. Tot ce trebuie să ştii este să faci binişor un singur lucru; intri într-un sindicat, munceşti cât mai puţin cu putinţă şi, când îţi vine vremea, ieşi la pensie. Dacă ai înclinaţii estetice, n-ai să reuşeşti să treci an de an prin rutina asta stupidă. Arta îţi dă nelinişti, insatisfacţii. Sistemul nostru industrial nu poate lăsa că aşa ceva să se întâmple – drept care îţi oferă mici surogate liniştitoare pentru a te face să uiţi că eşti o fiinţă umană. În curând n-o să mai existe niciun fel de artă, vă spun eu. Oamenii vor trebui să fie plătiţi ca să se ducă la un muzeu sau ca să asculte un concert. Nu spun că asta o să ţină o veşnicie. Nu, când totul o să meargă ca pe roate, când

nimic n-o să clintească, nimeni n-o să crâcnească şi nimeni n-o să mai aibă nelinişti şi insatisfacţii, taman atunci o să se prăbuşească tot eşafodajul. Omul n-a fost creat ca să fie o maşină. Caraghioslâcul tuturor acestor sisteme de guvernământ utopice este că toate îi făgăduiesc omului că o să fie liber – dar mai întâi îl fac să funcţioneze ca un ceasornic pe care-l întorci la optzeci de zile. Îi cer individului să devină sclav ca să poată construi libertatea pentru omenire. E o logică într-o ureche. Nu spun că sistemul actual ar fi mai breaz. De fapt, ar fi greu să ne imaginăm ceva mai nasol decât situaţia noastră de acum. Dar ştiu că n-o să se îmbunătăţească dacă o să renunţăm la puţinele drepturi pe care le deţinem. Nu cred că avem nevoie de mai multe drepturi – avem nevoie numai de idei mai largi. Iisuse, când văd ce încearcă să prezerve avocaţii şi judecătorii, îmi vine să vărs. Legea nu are nicio legătură cu nevoile umane; e o afacere putredă, purtată de un sindicat de paraziţi. Luaţi o culegere de legi şi citiţi cu glas tare un pasaj (din orice loc). Sună demenţial pentru cineva care e în toate minţile. Şi, pe Dumnezeul meu, chiar că e demenţial, o ştiu! Dar, Iisuse, dacă pun în discuţie legea ar trebui să pun în discuţie şi alte lucruri. M-aş scrânti dacă aş privi lucrurile cu un ochi limpede. Nu poţi face una ca asta – nu, dacă vrei să menţii pasul cu ceilalţi. Pe măsură ce înaintezi, trebuie să priveşti cruciş; trebuie să pretinzi că lucrurile au un sens; trebuie să-i determini pe oameni să presupună că ştii ce faci. *Dar nimeni nu ştie ce face*.

Nu ne trezim dimineaţa lucizi, gândindu-ne la ce urmează să facem. Nu, domnule! Ne trezim în ceaţă şi bâjbâim, mahmuri, printr-un tunel. Şi ne pretăm la acest joc. Ştim că e o farsă împuţită dar n-avem ce face – nu există alegere. Ne-am născut într-o anumită structură prearanjată şi suntem condiţionaţi de ea: poţi s-o arpăceşti pe ici pe colo, ca pe o barcă spartă care ia apă, dar n-ai cum s-o restaurezi. N-ai timp de aşa ceva, trebuie să ajungi în port, sau îţi închipui că trebuie să ajungi. Desigur, de ajuns nu ajungem niciodată. Mai întâi se scufundă barca, fiţi siguri… Dacă eu aş fi în locul lui Henry, dac-aş fi fost

sigur, cum e el, că sunt un artist, credeţi că m-aş osteni să dovedesc lumii acest lucru? Nu mă cunoaşteţi! Eu n-aş aşterne un rând pe hârtie; pur şi simplu mi-aş gândi gândurile, mi-aş visa visurile, şi m-aş opri aici. Mi-aş lua orice fel de slujbă, orice care m-ar ţine în viaţă şi aş spune omenirii: „Te bag în mă-ta, nu te las eu să pui laba pe mine! N-ai să mă faci tu să crăp de foame numai ca să dovedesc că-s artist. Nu, domnule – eu ştiu ce ştiu şi nimeni nu mă poate contrazice”. Mi-aş scurma drumul prin viaţă, muncind cât mai puţin posibil. Dac-aş avea idei bune, bogate, suculente, le-aş ţine numai pentru plăcerea mea. N-aş încerca să le bag oamenilor pe gât. Aş face pe mortul cea mai mare parte din timp. Aş fi un yesman, un preş de cauciuc. I-aş lăsa să mă calce în picioare, dacă ar avea chef. Atâta timp cât în inima şi în cugetul meu aş şti că sunt cineva. M-aş pensiona în floarea vârstei, n-aş aştepta să ajung bătrân şi decrepit, n-aş aştepta să scoată mai întâi untul din mine şi p-ormă să-mi ungă rănile cu premiul Nobel. Ştiu că toate astea sună cam sucit. Ştiu că ideilor trebuie să le dai formă şi substanţă. Dar eu pledez pentru a şti şi a fi, nu pentru a face. În fond, devii cineva ca să fii ce-ai devenit – n-ar fi nicio scofală dacă tot timpul ai tot deveni. Mă rog, să presupunem că-ţi spui: „Ce naiba înseamnă a deveni un artist, eu ştiu că sunt unul şi am să fiu” – *ei*, *şi ce-i cu asta*? Ce înseamnă să fii artist? Înseamnă că trebuie să scrii cărţi sau să pictezi tablouri? Eu zic că ăsta-i un lucru secundar – e doar simpla dovadă vizibilă a faptului că eşti artist… să presupunem, Henry, că ai scris cea mai mare carte care a fost scrisă vreodată şi că ai pierdut manuscrisul exact când l-ai terminat. Şi să presupunem că nimeni nu ştie c-ai scris cartea asta, nici măcar cel mai intim prieten al tău. În cazul ăsta ai fi exact ca mine, care n-am aşternut un rând pe hârtie, nu-i aşa? Dacă ar fi ca amândoi să murim subit în faza asta, lumea n-ar şti niciodată că vreunul dintre noi a fost artist. Şi eu aş fi trăit plăcut şi comod, pe când tu ţi-ai fi irosit toată viaţa.

La acest punct, Ulric şi-a pierdut răbdarea.

— Lucrurile stau tocmai pe dos, a protestat el.

Bucuria de viaţă a unui artist nu este aceea de a se eschiva de la misiunea lui. Dumneata ai fi acela care şi-a irosit viaţa. Arta nu e o performanţă solitară; e o simfonie în întuneric; cu milioane de participanţi şi milioane de ascultători. Bucuria unui gând frumos nu înseamnă nimic pe lângă bucuria de a-i da expresie – o expresie permanentă. De fapt, e aproape imposibil să te înfrânezi de a da expresie unui gând frumos. Noi nu suntem decât instrumentele unei forţe care ne depăşeşte. Suntem creatori prin îngăduinţă, prin graţie. Nimeni nu creează de unul singur, de la sine putere şi prin propriile lui puteri. Artistul este un instrument care înregistrează ceva deja existent, ceva ce aparţine întregii omenirii şi, dacă e un artist, se simte obligat să îl redea omenirii. A păstra pentru tine ideile tale frumoase ar însemna să fii ca un virtuoz care stă în orchestră cu mâinile la piept. N-o pod face! Cât despre exemplul pe care l-ai dat, cu autorul care şi-ar pierde manuscrisul operei lui de o viaţă, l-aş compara cu un excelent muzician, care a cântat tot timpul cu orchestra, numai că într-o altă încăpere, unde nimeni nu l-a auzit. Dar asta nu l-ar împiedica să fie un participant şi nici nu l-ar priva de plăcerea de a-l urmări pe dirijor sau de a fi ascultat muzica instrumentalul său. Greşeala pe care o faci este aceea de a crede că bucuria n-ar fi un lucru dobândit, faci greşeala de a crede că a şti să cânţi la vioară e totuna cu a cânta. E atât de stupid, încât nici nu ştiu de ce îmi mai dau osteneala să discut. Cât despre răsplată, confunzi tot timpul recunoaşterea cu răsplata. Sunt două lucruri distincte. Chiar dacă nu eşti retribuit pentru ceea ce faci, ai cel puţin satisfacţia realizării. E păcat că punem atâta accent pe plata pentru muncile noastre – realmente nu e necesară şi nimeni nu ştie acest lucru mai bine decât artistul. Motivul pentru care duce o viaţă mizerabilă este că el alege să muncească gratuit. Aşa cum spui, uită că trebuie să trăiască. Dar asta e o binecuvântare. E mult mai bine să fii preocupat de ideile tale minunate decât de masa de prânz sau de chirie sau de o pereche de pantofi noi. Desigur, când ajungi la punctul când trebuie să mănânci şi

n-ai ce mânca, atunci mâncatul devine o obsesie. Dar diferenţa dintre un artist şi un ins obişnuit este aceea că artistul, după ce şi-a umplut burta, se reîntoarce imediat în lumea lui fără graniţe şi, cât timp trăieşte în lumea asta, e un rege, în timp ce tontul obişnuit e o staţie de benzină şi, după ce se umple, nu alege nimic decât praf şi fum. Şi chiar dacă, să presupunem, n-ar fi vorba de un ins obişnuit ci de un tip bogat, unul care-şi poate satisface gusturile, toanele, poftele: crezi măcar un singur moment că un milionar se bucură de mâncare, de vin sau de femei aşa cum o face un artist lihnit? Pentru a te bucura de ceva trebuie să ştii să receptezi; asta implică un anumit control, o disciplină, o castitate aş putea spune. Şi, mai presus de orice, implică dorinţă, iar dorinţa e ceva ce trebuie nutrit printr-o viaţă adecvată. Vorbesc ca şi cum aş fi un artist, ceea ce nu sunt cu adevărat. Eu sunt numai un ilustrator comercial, dar cunosc destul încât să pot spune că-l invidiez pe omul care are curajul să fie artist – îl invidiez pentru că ştiu că e infinit mai bogat decât orice altă făptură omenească. E mai bogat pentru că el se cheltuieşte, pentru că se dăruieşte tot timpul pe sine, şi nu se rezumă să trudească pentru bani sau pentru daruri. Dumneata n-ai putea să fii artist, în primul rând pentru că n-ai încredere. N-ai putea avea idei frumoase pentru că le gâtui din faşă. Negi tocmai lucrul necesar pentru a făuri frumosul, şi anume dragostea, dragostea pentru viaţa în sine, dragostea pentru viaţă de dragul vieţii. Dumneata vezi în toate numai fisura, viermele. Un artist, chiar când descoperă o fisură, o transformă în ceva fără de nicio fisură, dacă pot să spun aşa. Nu pretinde că viermele ar fi o floare sau un înger, dar încorporează viermele în ceva măreţ. Ştie că lumea nu-i plină de viermi, chiar dacă vede un milion sau un miliard. Dumneata vezi un viermişor şi spui: „Uite ce putred e totul!” Nu eşti în stare să vezi dincolo de vierme… scuză-mă, te rog, n-am avut intenţia să fiu atât de caustic sau cu o adresă atât de personală. Dar sper că înţelegi ce vreau să spun…

— E în ordine, a răspuns Macgregor vioi şi vesel. E

bine să mai cunoşti din când în când şi părerea altuia. Poate ai dreptate. Poate că eu sunt nedrept de pesimist. Dar aşa sunt croit. Cred că aş fi mult mai fericit dacă aş putea gândi ca dumneata – dar nu pot. Şi-apoi, trebuie să mărturisesc că n-am întâlnit în viaţa mea un artist bun. Ar fi o plăcere să pot discuta vreodată cu unul.

— Mă rog, a ripostat Ulric, ai discutat toată viaţa cu unul fără să-ţi dai seama. Cum ai să poţi recunoaşte un artist bun, când îl ai sub nas şi nu-l poţi vedea în prietenul dumitale de aici?

— Mă bucur să aud asta, a rostit piţigăiat Macgregor. Şi acum, pentru că mă forţezi, am să recunosc că-l consider un artist. Totdeauna l-am considerat aşa. Şi l-am ascultat întotdeauna cu seriozitate. Dar am şi eu îndoielile mele. Vezi, dacă l-aş asculta multă vreme, m-ar submina. Ştiu că are dreptate, dar lucrurile stau aşa cum ţi-am spus eu, mai înainte – dacă vrei să persişti, dacă vrei să trăieşti, nu-ţi poţi îngădui asemenea gânduri. Sigur că are dreptate!

Aş schimba oricând locul cu el, porcul norocos! Cu ce m-am ales eu după toată strădania mea? Sunt un avocat. Ei şi ce-i cu asta? Aş putea fi la fel de bine un guguloi de căcat. Te cred că mi-ar plăcea să schimb locul cu el. Numai că, aşa cum ai spus, eu nu sunt un artist. Bănuiesc că necazul cu mine este că nu pot înghiţi faptul că sunt neică nimeni…

7

Când m-am înapoiat în oraş, am găsit un bilet de la Mara pe uşa lui Ulric. Sosise la scurt timp după plecarea noastră. Dacă ar fi fost s-o cred, mă aşteptase pe scări, mă aşteptase ore întregi. Un post scriptum mă informa că pleacă împreună cu prietenele ei la Rockaway. Urma să-i telefonez de îndată acolo.

Am sosit la Rockaway pe înserate şi am găsit-o aşteptându-mă la gară; era într-un costum de baie peste care îşi trântise un impermeabil. Florrie şi Hannah

dormeau la hotel; Hannah îşi pierduse frumoasa garnitură de dinţi falşi şi se găsea într-o stare de prostraţie nervoasă. Florrie urma să se întoarcă la cabana din pădure. Dar înainte de asta trebuia să-şi facă un chiuretaj. Nu era mare lucru – mai ales pentru Florrie. Singurul lucru neplăcut era că, după fiecare avort, părea să se lărgească jos; în curând n-o să mai poată să se culce decât cu negri.

Mara m-a condus la un alt hotel, unde urma să ne petrecem noaptea împreună. Un timp am stat de vorbă la un pahar cu bere în restaurantul lugubru. Arăta ciudat în impermeabilul acela – ca o persoană salvată în miezul nopţii dintr-o casă care luase foc. Ardeam să ne vedem odată în pat, dar, ca să nu iscăm bănuieli, ne prefăceam a nu fi în mare grabă. Îmi pierdusem orice simţ al locului, mi se părea că venisem la o întâlnire într-o cameră întunecoasă din preajma Oceanului Atlantic, pe urmele unui exod. Vreo două sau trei perechi au intrat în tăcere, şi-au sorbit băuturile, discutând pe ascuns, în şoapte furişe. A intrat şi un om cu un satâr într-o mână, ţinând de picioare un pui decapitat; sângele picura pe podea, lăsând o dâră în zigzag – de parc-ar fi trecut pe acolo o curvă beată în plină menstruaţie neîngrijită.

În cele din urmă ni s-a indicat o chilie la capătul unui coridor lung. Era ca punctul terminus al unui vis rău, sau ca jumătatea lipsă a unui tablou de Chirico. Coridorul forma axa a doua lumi complet nelegate între ele; dacă o luai la stânga în loc de dreapta, s-ar fi putut să nu-ţi mai găseşti niciodată drumul de întoarcere. Ne-am dezbrăcat şi ne-am prăbuşit pe un pat de fier, într-o năduşeală sexuală. Eram ca doi luptători care au fost lăsaţi să se descolăcească unul din braţele celuilalt într-o arenă goală, după ce luminile au fost stinse şi lumea s-a risipit. Mara se zbătea frenetic să ajungă la un orgasm. Era oarecum detaşată de aparatul ei sexual; o înfăşură noaptea şi era pierdută în întuneric; mişcările ei erau cele ale unui visător ce se străduie să reintre în trupul care a început să-l abandoneze. M-am sculat ca să mă spăl, să mi-o răcoresc cu puţină apă rece. În cameră nu exista o chiuvetă. În

lumina leşioasă a unui bec aproape stins, m-am văzut într-o oglindă crăpată; aveam expresia lui Jack Spintecătorul căutând o pălărie de pai în oala de noapte. Mara zăcea în pat cu burtă-n jos, gâfâind şi asudând; părea o odaliscă dărâmată, confecţionată din fâşii zdrenţuite de mică. Mi-am tras pantalonii şi m-am împleticit prin coridorul acela ca un burlan, căutând sala de baie. Un chelbos, despuiat până la brâu, stătea în faţa unui bazin de marmură şi îşi spăla pieptul şi subţiorile. Am aşteptat cu răbdare până a terminat. În timp ce executa abluţiunile, sforăia ca o morsă; după ce-a isprăvit, a deschis o cutie cu talc şi şi-a pulverizat generos torsul, care era zbârcit şi scorţoşat ca pielea de elefant.

Când m-am întors, am găsit-o pe Mara fumând o ţigară şi jucându-se cu ea singură. Ardea de dorinţă. Am luat-o de la capăt, de astă dată încercând câineşte, dar tot fără rezultat. Încăperea începuse să salte şi să se umfle, pereţii asudau, salteaua de pai atingea aproape podeaua. Performanţa noastră începea să ia aspectul şi proporţiile unui vis rău. Dinspre capătul coridorului se auzea horcăitul spart al unui astmatic; suna ca ultima suflare a unei vijelii vâjâind printr-o gaură de şobolan din tablă ondulată.

Era pe punctul de a juisa, când am auzit pe cineva bâjbâind la uşă. M-am retras din ea şi mi-am scos capul afară. Era un beţiv care nu-şi nimerea camera. Ferestruicile erau toate deschise şi răzbea prin ele o cacofonie de bâzâieli care semănau cu epifania lui Ioan mâncătorul de lăcuste. Când m-am întors ca să-mi reiau ordalia, membrul meu părea alcătuit din benzi vechi de cauciuc. În capătul acela eram complet insensibil; parcă împingeam o bucată vârtoasă de seu sleit într-o ţeavă se scurgere. În plus, bateriile mi se descărcaseră; dac-ar mai fi ieşit acum ceva din mine, ar fi fost doar fiere sau un strop de puroi într-o soluţie de brânză de vaci smântânoasă. Surprinzător era că membrul continua să stea ţeapăn ca un ciocan, dar îşi pierduse aparenţa de dispozitiv sexual; arăta dezgustător, ca un accesoriu ieftin, cumpărat la o prăvălie de chilipiruri, ca o sculă de pescuit

viu colorată, dar lipsită de momeală. Şi pe accesoriul acesta lucios şi lunecos, Mara se răsucea ca un tipar. Nu mai a o femeie în călduri; nu mai era nici măcar o femeie; ci doar o masă, cu contururi nedefinite, care se zvârcolea şi se frământa ca o momeală de pescuit văzută de sus în jos, prin oglinda convexă a unei mări înfuriate.

Încetasem să mai fiu interesat de contorsiunile ei; cu excepţia părţii din mine care era vârâtă în ea, mă simţeam rece ca un castravete şi distant ca luceafărul din zori. Era ca un mesaj îndepărtat anunţând moartea cuiva pe care-l uitaseşi de mult. Nu aşteptam decât să simt acea incredibilă explozie abortivă de stele ude care cad din vintre pe podea, ca nişte melci morţi.

Spre ziuă, conform Orei Standard Estice, mi-am dat seama, după expresia de lapte condensat refri-gerat a fălcilor ei, că se întâmplă. Faţa ei străbătea toate metamorfozele vieţii timpurii uterine, numai că le parcurgea invers. Odată cu stingerea ultimei scântei, s-a zbârcit ca un balon înţepat, ochii şi nările fumegându-i ca nişte ghinde prăjite, într-un lac de piele palidă, abia vălurit. Am căzut din ea şi m-am prăbuşit într-o comă care s-a sfârşit abia spre seară, cu o bătaie în uşă şi cu prosoape curate. M-am uitat pe fereastră şi am văzut o adunătură de acoperişuri cârpăcite cu smoală, presărate, ici-colo, cu porumbei de culoarea cârtiţei. Dinspre ocean venea vuietul valurilor, urmat de o simfonie de sfârâieli de tigaie, de metal exasperat răcorit de o ploicică, pe o temperatură de patruzeci şi două de grade. Hotelul bâzâia şi zumzăia ca un muscoi de baltă dolofan care-şi dă sufletul în solitudinea unei păduri de pini.

Între timp, pe axa coridorului avusese loc o altă retragere în derivă. Lumea de gradul A din stânga era îngrădită şi pecetluită ca marile pavilioane balneare de pe promenada de scânduri care, când se închide sezonul, se zgribulesc şi se închircesc în ele însele şi expiră gâfâind printre nesfârşite clinchete şi fâlfâiri. Lumea fără nume din dreapta, lumea plajei, fusese deja mestecată de un ciocan mecanic, fără îndoială opera unui dement care a vrut să-şi

justifice existenţa de muncitor cu ziua. Pe jos era noroios şi alunecos de parcă o oştire de foci energice bătuseră toată ziua drumul până la baie şi înapoi. Ici-colo câte o uşă întredeschisă dădea la iveală prezenţa unor groteşti nimfe de plastic, care-şi striviseră rotunjimile mamifere şi hălcile de carne în reţele de silfidă, confecţionate din ţesătură de sticlă şi panglici de lut jilav. Ultimele roze ale verii se ofileau în nişte ugere guşate, cu braţe şi picioare. În curând molima o să treacă, iar oceanul o să-şi recapete grandoarea gelatinoasă, demnitatea mucilaginoasă, de solitudine îmbufnată şi înciudată.

Ne-am întins în scobitura unei dune de nisip supurând, alături de un morman de alge puturoase şi unduioase, pe partea dinspre plajă a unui drum asfaltat pe care rulau emisarii progresului şi iluminării, cu acel uruit familiar şi calmant care însoţeşte calma locomoţie a bişniţelor de tinichea înjghebate şi ţinute laolaltă cu andrele de tricotat din oţel, şi care scuipă şi se pârţuie. Soarele asfinţea spre apus, ca de obicei, nu cu splendoare şi strălucire ci cu scârbă, ca o omletă puhavă înghiţită de nori de muci şi de flegmă. Mi-am scos pantofii şi mi-am cuibărit degetul mare de la picior în primul şănţuleţ din crăcăna Marei. Capul ei indica sudul, al meu nordul; ne-am făcut perne din braţele încrucişate sub cap, trupurile ne erau relaxate şi pluteau fără efort, ca două crengi uriaşe suspendate pe suprafaţa unui lac de gazolină. Dacă ar fi apărut pe neaşteptate un vizitator din Renaştere, ar fi gândit că am fost desprinşi dintr-o pictură reprezentând sfârşitul violent al jalnicei suite a unui doge sibarit. Zăceam la marginea unei lumi în ruină, compoziţia fiind de fapt un studiu pripit de perspectivă şi de reducere la scară, în care siluetele noastre lungite serveau ca un detaliu picaresc.

Conversaţia era discontinuă, izbucnind sporadic, ca un zgomot înăbuşit, ca un glonţ care întâmpină muşchi şi cartilaje. Nu discutam, ne parcam pur şi simplu ustensilele sexuale în vidul de parcare liberă a automatelor de chewing-gum antropoid, pe ţărmul lacului e gazolină.

Seara avea să cadă poetic asupra scenei, ca doză de ptomaină otrăvitoare îngropată într-o tomată putredă. Hannah avea să-şi găsească dinţii falşi în spatele pianului mecanic; Florrie avea să folosească un deschizător de conserve ruginit pentru a da drumul fluxului de sânge.

Nisipul ni se lipea de corpuri cu tenacitatea tapetului proaspăt aplicat. Dinspre fabricile şi spitalele din vecinătate răzbea miasma insinuantă de chimicale arse, de păr muiat în pipi, de organe inutile smulse de vii şi lăsate să putrezească lent, pentru eternitate, în borcane închise ermetic şi etichetate cu grijă şi veneraţie. Un scurt somn de amurg în braţele lui Morfeu, şoricarul danubian.

Când m-am întors în oraş, Maude m-a întrebat, în felul ei politicos, de peşte, dacă am petrecut o vacanţă plăcută. A ţinut să remarce că arătam cam prăpădit. Şi a adăugat că are de gând să-şi ia şi ea o vacanţă; primise o invitaţie de la o veche colegă de şcoală de la maici să vină şi să stea câteva zile în casa ei de la ţară. Am găsit că e o idee excelentă.

Două zile mai târziu le conduceam, pe ea şi pe fetiţă, la gară. M-a întrebat dacă n-aş vrea să fac o parte din drum cu ele. N-am văzut nicio raţiune pentru care să refuz. Şi-apoi, am gândit că poate are ceva important să-mi spună. M-am urcat în tren şi am călătorit o bucată din distanţă, discutând despre lucruri lipsite de interes şi întrebându-mă tot timpul când o să-mi spună ce are de spus. Nimic nu s-a întâmplat. În cele din urmă, am coborât din tren şi mi-am fluturat mana.

— Zi-i la revedere lui tăticul a îndemnat copilul. N-ai să-l mai vezi câteva săptămâni. Pa, pa! Pa, pa!

Le-am făcut semne voioase, ca orice tătic de suburbie care-şi conduce nevasta şi copilul. Pomenise de câteva săptămâni. Ar fi minunat! Am străbătut peronul în sus şi-n jos, în aşteptarea trenului, şi gândindu-mă la toate lucrurile pe care aveam să le fac în absenţa ei. Mara o să fie încântată. Va fi, pentru noi, ca o tainică lună de miere, într-un interval de câteva săptămâni am putea realiza un milion de lucruri.

A doua zi m-am trezit cu o cumplită durere de ureche. I-am telefonat Marei şi i-am cerut să ne întâlnim la cabinetul medical. Doctorul era unul dintre prietenii demonici ai neveste-mii. O dată aproape că omorâse copilul cu instrumentele lui de tortură medievală. Şi acum venise rândul meu. Am lăsat-o pe Mara pe o bancă de lângă intrarea în parc.

Doctorul a părut încântat să mă vadă; m-a angajat pe dată într-o discuţie pseudoliterară, dar şi-a pus instrumentele la fiert. Pe urmă a încercat un fel de cuşcă electrică din sticlă, ca un ceasornic transparent, dar care era de fapt un soi de maşinărie infernală pentru inumana extragere a sângelui şi pe care intenţiona să o folosească în chip de izolator.

Atâţia medici îmi tot cârpiseră urechea, încât la vremea aceea ajunsesem un soi de veteran. Fiecare nouă invazie în ureche însemna că osul mort se apropia tot mai mult de creier. În cele din urmă o să aibă loc o mare conjuncţie, mastoidul o să se repeadă ca un cal sălbatic, o să urmeze apoi un concert la fierăstraie de argint şi ciocane de argint, şi o să fiu expediat acasă cu faţa strâmbă, ca un rapsod hemiplegie.

— Cu urechea asta nu mai auzi, nu-i aşa? m-a întrebat vârându-mi o sârmă încinsă direct în miezul scăfârliei, fără un cuvânt de avertisment.

— Nu, deloc, am răspuns aproape alunecând de pe scaun de durere.

— Ei, acum o să te doară un pic, a urmat, mânuind un fel de undiţă drăcească.

Aşa se întâmpla mereu, fiecare nouă operaţie era mai dureroasă decât cealaltă, până când ajungeam în asemenea hal, încât îmi venea să-i trag un genunchi în coaie. Dar continua să-mi lase cuşca de sticlă; asta urma să irige canalele, să dreneze ultima picătură de puroi şi să mă proiecteze în stradă nechezând ca un armăsar sălbatic.

— E o treabă urâtă, a comentat, aprinzându-şi o ţigară ca să-mi ofere o pauză de tras sufletul. Nu mi-ar plăcea deloc să trec prin aşa ceva. Dacă se înrăutăţeşte, va

trebui să mă laşi să te operez.

M-am instalat pentru irigare. Mi-a introdus canula şi a răsucit butonul electric. Mă simţeam de parcă îmi iriga creierul cu o soluţie de acid fenic. Puroiul curgea, amestecat cu o şuviţă subţire de sânge. Durerea era înfiorătoare.

— Te doare chiar atât de rău? s-a mirat, văzând că mă făcusem alb ca varul la faţă.

— Ba chiar mai rău decât atâta. Dacă nu te opreşti, fac ţăndări porcăria asta. Prefer să am triplă mastoidită şi să arăt ca o broască dementă.

A extras canula şi, odată cu ea, căptuşeala urechii mele şi creierul mic, un rinichi şi măduva din coccis.

— O treabă zdravăn făcută! am exclamat. Când să mai vin?

S-a gândit că cel mai bine ar fi să revin a doua zi, ca să vadă cum evoluează.

Mara s-a speriat când m-a văzut. Voia să mă ducă pe dată acasă şi să mă oblojească. Dar eram atât de vlăguit încât nu suportam pe nimeni lângă mine. I-am spus grăbit la revedere.

— Ne întâlnim mâine.

M-am împleticit ca un beţiv până acasă şi m-am prăbuşit pe canapea într-un somn adânc, ca drogat. Când m-am trezit, se crăpa de ziuă. Mă simţeam excelent. M-am sculat şi m-am dus să fac o plimbare în parc. Lebedele se deşteptau la viaţă: mastoizii lor erau nexistenţi.

Când te lasă durerea, viaţa ţi se pare superbă, chiar fără bani, fără prieteni, fără ambiţii îndrăzneţe. Doar să răsufli cu uşurinţă, să te plimbi fără ameninţarea unui spasm subit sau a unei zvâcnituri. Atunci lebedele sunt foarte frumoase. Şi copacii la fel. Până şi automobilele, Viaţa alunecă pe patine cu rotile; pământul e rodnic şi naşte întruna noi câmpuri de spaţiu magnetic. Şi iată cum îndoaie vântul firele de iarbă! Fiecare firicel are simţire; totul reacţionează, răspunde. Dacă pământul însuşi ar fi cuprins de dureri, n-am putea mişca un deget. Planetele nu au niciodată dureri de urechi, sunt imune, deşi poartă în

ele negrăită durere şi suferinţă.

O dată în viaţa mea m-am dus şi eu la birou mai devreme de ora începerii. Am muncit ca un locuitor din Troia, fără să simt cea mai mică oboseală. La ora fixată, m-am întâlnit cu Mara. Era din nou aşezată pe banca din parc, în acelaşi loc.

De astă dată doctorul doar s-a uitat la urechea mea, apoi a luat un tampon proaspăt, l-a muiat în nişte unguente calmante şi mi l-a vârât în ureche.

— Arată bine. Vino la control peste o săptămână.

Eram bine dispuşi, Mara şi cu mine. Am luat prânzul la un han şi l-am stropit cu nişte vin de Chianti. Era o seară îmbălsămată, făcută parcă pentru o plimbare pe pajişti. După un timp ne-am culcat în iarbă şi ne-am uitat la stele!

— Crezi într-adevăr că o să fie plecată câteva săptămâni? m-a întrebat Mara.

Era prea frumos ca să fie adevărat.

— Poate că nici n-o să se mai întoarcă vreodată. Poate că asta a vrut să-mi spună când mi-a cerut să o însoţesc o parte din drum. Şi poate că în ultimul moment a părăsit-o curajul de a vorbi.

Mara nu o credea în stare de un asemenea sacrificiu. Oricum, nu avea importanţă. O bucată de timp puteam fi fericiţi, puteam uita că există.

— Aş vrea să plecăm definitiv din ţara asta, a spus Mara la un moment dat. Aş vrea să plecăm în altă ţară, unde nimeni nu ne cunoaşte.

Am fost de acord că ar fi ideal.

— Mai târziu, o să plecăm, am asigurat-o. Aici nu există niciun suflet de care să-mi pese. Întreaga mea viaţă a fost lipsită de sens – până când ai apărut tu.

— Haide să ne plimbă cu barca pe lac, mi-a cerut brusc.

Ne-am dus la debarcader. Prea târziu. Bărcile erau toate legate în lanţuri. Am început să hoinărim pe ţărmul lacului; curând, am ajuns la un chioşc clădit pe piloni, pe apă. Era pustiu. M-am aşezat pe banca aspră şi Mara mi s-

a cuibărit în poală. Purta rochia apretată, cu buline, care îmi plăcea atât de mult. Şi sub rochie, nimic. S-a ridicat o clipă de pe genunchii mei, şi-a suflecat rochia şi m-a încălecat. A fost un minunat futai strâns. După ce-am isprăvit, am rămas un timp împreunaţi, sugându-ne în tăcere buzele şi urechile.

Pe urmă ne-am desfăcut şi ne-am spălat cu batistele la marginea lacului. Tocmai îmi ştergeam ştoiul cu poala cămăşii, când Mara m-a înşfăcat de braţ şi mi-a arătat ceva ce se mişca îndărătul unui tufiş. N-am putut vedea decât licărirea a ceva strălucitor. Mi-am încheiat repede pantalonii şi, luând-o pe Mara de braţ, am ieşit în aleea de pietriş şi am pornit agale în direcţia opusă.

— Sunt sigură că era un copoi, a spus Mara. Ei fac chestii din astea, perverşii dracului! Se ascund prin tufişuri ca să-i spioneze pe oameni.

Într-adevăr, după un moment am auzit în urma noastră pasul greu al unui curcan cu cap pătrat.

— Hei, voi doi! Staţi o clipă! Unde mergeţi?

— Ce vrei să spui? am replicat prefăcându-mă indignat. Ne plimbăm, nu se vede?

— Ar fi şi timpul să faceţi o plimbare. Mă gândesc să ne plimbăm împreună până la postul de poliţie. Unde vă treziţi, la o fermă de prăsilă?

M-am prefăcut că nu înţeleg despre ce vorbeşte, Fiind un copoi irlandez, asta l-a înciudat.

— Tacă-ţi gura! mai bine scoate-o pe femeia asta de aici, înainte de te pun în mişcare.

— E soţia mea.

— Zău… soţia ta, aşa o fi? Vai ce drăguţ! Pur şi simplu vă zbenguiaţi şi vă hârjoneaţi, da? Spălându-vă părţile intime în public – să fiu al naibii dac-am mai văzut aşa ceva. Ei, nu vă mai grăbiţi atâta. Eşti vinovat de ultragiu public, băiete, şi dacă ea e nevastă-ta, intră şi ea.

— Uite, doar nu vrei să spui că…

— Cum te cheamă? m-a întrebat tăindu-mi vorba şi scotocindu-se după carneţel.

I-am spus cum mă cheamă.

— Şi unde locuieşti? I-am spus.

— Şi care-i numele ei?

— Acelaşi ca şi al meu – e soţia mea. Ţi-am spus doar.

— Aşa-i, a răspuns cu un rânjet scârbos. Buuun! Şi cu ce te ocupi? Munceşti undeva?

Mi-am scos portofelul şi i-am arătat legitimaţia cosmodemonică, pe care o port întotdeauna la mine pentru că îmi asigură călătorii gratuite cu metroul, trenuri suspendate, tramvaie, pe raza oraşului New York. Văzând-o, s-a scărpinat în cap şi şi-a împins şapca pe ceafă.

— Care va să zică eşti şef de personal, da? Asta-i o funcţie de răspundere pentru un tânăr ca tine. A urmat o pauză grea, după care a reluat: Presupun că nu vrei să-ţi pierzi slujba, aşa-i?

Am avut brusc viziunea numelui meu tipărit pe manşeta ziarelor de dimineaţă. Reporterii puteau scoate o istorioară grasă din treaba asta. Era timpul să întreprind ceva.

— Uite ce-i, domnule sergent, hai să stăm de vorbă în linişte. Eu locuiesc în apropiere – nu vrei să vii cu mine până acasă? Poate că eu şi soţia mea am fost puţin cam nesăbuiţi – suntem proaspăt căsătoriţi. Desigur că nu trebuia să ne comportăm aşa într-un loc public, dar era întuneric şi nimeni în preajmă…

— Bine, s-ar putea să existe o cale de a aranja lucrurile, a răspuns individul. Nu vrei să-ţi pierzi slujba, nu?

— Nu, nu vreau, i-am răspuns întrebându-mă câţi bani aveam în buzunar şi dacă o să marşeze sau nu.

Mara scotocea în poşetă.

— Stai, nu te grăbi, cucoană. Doar ştii că nu poţi să mituieşti un slujbaş al ordinii publice. Fiindcă veni vorba, la ce biserică mergeţi, dacă nu sunt indiscret?

I-am răspuns pe loc, dându-i numele bisericii catolice din colţul străzii mele.

— Atunci faceţi parte din turma părintelui O’Malley! De ce nu mi-aţi spus de la început? Şi, desigur, n-ai vrea să faci parohia de ruşine, nu?

I-am răspuns că mai degrabă m-aş omori decât să afle părintele O'Malley.

— Şi v-aţi căsătorit în biserica părintelui O'Malley?

— Da, părin… vreau să spun domnule sergent. Ne-am căsătorit în aprilie.

Încercam să-mi număr bancnotele din buzunar, fără să le scot. Se părea că n-aveam mai mult de trei, patru dolari. Mă întrebam cât o fi având Mara. Poliţistul pornise la drum şi noi ţineam pasul cu el. La un moment dat, s-a oprit abrupt. A arătat cu bastonul în faţa lui. Şi, Cu bastonul în aer şi capul uşor întors, a început un lung monolog despre cele nouă zile de rugăciune în cinstea Sfintei Fecioare a Ajutorului Zburător sau ceva de genul ăsta, care urmau să aibă loc şi, ridicând mâna stângă în sus, ne-a lămurit că drumul cel mai scurt de ieşire din parc e chiar în faţa noastră, şi băgaţi de seamă să nu mai faceţi şi altă dată aşa ceva şi aşa mai departe.

Mara şi cu mine i-am îndesat rapid câteva bancnote în mână şi, mulţumindu-i pentru amabilitate, ne-am luat valea.

— Cred c-ar fi mai bine să vii acasă la mine, am sfătuit-o. Dacă o să i se pară că nu i-am dat de ajuns, e în stare să vină să ne facă o vizită. N-am încredere în nemernicii ăştia… părintele O'Malley, căcat!

Ne-am grăbit să ajungem acasă şi ne-am încuiat înăuntru. Mara tremura încă. Am scos puţin vin de Porto ascuns într-un dulap.

— Acuma n-ar mai lipsi decât să pice Maude şi să dea peste noi, am spus în timp ce-i turnam un pahar.

— O crezi în stare de aşa ceva?

— Numai Dumnezeu ştie de ce-i în stare.

— Cred c-ar fi mai bine să dormim aici, jos. Nu mi-ar plăcea să dorm în patul ei.

Am terminat vinul şi ne-am dezbrăcat. Mara a ieşit din baie înfăşurată în chimonoul de mătase al lui Maude. Am tresărit când am văzut-o îmbrăcată ca Maude.

— Sunt soţia ta, nu? m-a întrebat înlănţuindu-mă cu braţele.

M-a străbătut un fior de plăcere când am auzit-o rostind aceste cuvinte. A început să se plimbe prin cameră, examinând obiectele.

— Unde scrii? La măsuţa asta? m-a întrebat Am dat din cap că da.

— Ar trebui să ai o masă mare şi o cameră numai a ta. Cum poţi să scrii aici?

— Am un birou mare, sus.

— Unde? În dormitor?

— Nu, în sufragerie. Dar acolo, sus, e lugubru. Vrei să urci să vezi?

— Nu, a răspuns cu repeziciune. Prefer să nu urc. Am să mă gândesc întotdeauna la tine stând aici, în colţul de lângă fereastră… Aici mi-ai scris toate scrisorile?

— Nu. Ţi le-am scris în bucătărie.

— Arată-mi. Arată-mi exact unde stăteai. Vreau să văd cum arătai.

Am luat-o de mană şi am dus-o în bucătărie. M-am aşezat la masă şi m-am prefăcut că-i scriu o misivă. S-a aplecat deasupra mea şi, lipindu-şi buzele de tăblia mesei, a sărutat locul încercuit de braţele mele.

— Niciodată n-am visat că am să-ţi văd casa. E ciudat să văd locul care are atâta influenţă asupra vieţii tale. E un loc sfânt. Aş vrea să luăm cu noi masa asta – şi scaunul – totul – chiar şi soba. Aş vrea să mutăm întreaga cameră şi s-o încadrăm în casa noastră. Camera asta ne aparţine.

Ne-am culcat pe divanul de la parter. Era o noapte caldă şi am dormit goi. Pe la şapte dimineaţa, când stăteam înlănţuiţi unul în braţele celuilalt, uşile au fost împinse cu violenţă şi, iată-i pe scumpa mea soţie, pe proprietarul casei care locuia la un etaj mai sus şi pe fiica acestuia. Ne-au surprins în flagrant delicios. Am sărit din pat, gol puşcă. Am înşfăcat un prosop de pe scaunul de lângă pat, mi l-am înnodat în jurul şalelor şi am aşteptat verdictul. Maude le-a făcut semn martorilor ei să intre şi să se uite la Mara, care zăcea în pat, acoperită cu un cearşaf până la bărbie.

— Îţi cer să ai bunăvoinţa de a o scoate pe femeia

asta de aici cât mai repede cu putinţă, a rostit Maude, după care s-a răsucit pe călcâie şi a urcat la etaj împrenă cu martorii ei.

Oare dormise toată noaptea în dormitorul nostru? Dacă-i aşa, de ce aşteptase până dimineaţa?

— Nu te necăji, Mara. Zarurile au fost aruncate. Am putea foarte bine acum să luăm micul dejun.

M-am îmbrăcat în grabă şi am ieşit să caut nişte ouă şi şuncă.

— Doamne, nu înţeleg cum poţi fi atât de calm, mi s-a adresat, aşezându-se la masă cu o ţigară în gură şi urmărindu-mă în timp ce preparam micul dejun. Tu n-ai niciun sentiment?

— Ba am. Şi sentimentul meu îmi spune că totul s-a aranjat de minune. Sunt liber, îţi dai seama?

— Şi ce-ai de gând să faci acum?

— În primul rând, mă duc la slujbă. Diseară merg la Ulric – ne putem întâlni acolo. Am o idee că în spatele tuturor acestor întâmplări se ascunde prietenul meu Stanley. O să vedem.

De la birou i-am expediat o telegramă lui Stanley, cerându-i să ne întâlnim în seara aceea la Ulric. Peste zi am primit un telefon de la Maude care-mi sugera să-mi găsesc o cameră. Mă ameninţa că o să înainteze actele de divorţ cât mai curând posibil. Niciun comentariu asupra situaţiei, doar o simplă comunicare de afaceri. Urma să o anunţ când voi veni să-mi iau lucrurile.

Ulric a reacţionat cu gravitate. Însemna o schimbare de viaţă şi el lua în serios orice schimbare. Pe de altă parte, Mara era perfect stăpână pe sine şi se gândea cu nerăbdare la viaţa cea nouă. Rămânea de văzut cum o să ia Stanley lucrurile.

După un timp, s-a auzit soneria de la uşă şi iată-l, cu obişnuita lui înfăţişare sinistră şi beat turtă. De ani de zile nu-l mai văzusem atât de beat. Hotărâse că avusese loc un eveniment de primă importanţă şi că trebuia celebrat. Era imposibil să scoţi vreun amănunt de la el.

— Ţi-am spus eu că aranjez totul. Şi ai căzut ca

musca în plasa păianjenului. Am prevăzut totul până la cel mai mic detaliu. N-am pus nicio întrebare, aşa-i? Ştiam dinainte cum ai să procedezi.

A tras o duşcă dintr-o sticlă pe care o ţinea în buzunarul de la piept. Nu s-a ostenit nici măcar să-şi scoată pălăria. Îl vedeam acum aşa cum trebuie să fi arătat la Fort Oglethorpe. Era genul de om de care m-aş fi ţinut departe când se găsea în starea asta.

A sunat telefonul. Era doctorul Krońsk care întreba de Mister Miller.

— Felicitări! a ţipat în telefon. Vin şi eu acolo în câteva minute. Am ceva să-ţi spun.

— Apropo, nu ştii pe cineva care are o cameră de închiriat?

— Tocmai asta am vrut să-ţi spun. Am găsit exact ce-ţi trebuie – în Bronx. La un prieten al meu – un doclor. Îţi pune la dispoziţie o întreagă aripă a casei. Ia-o şi pe Mara cu tine. O să-ţi placă acolo. La parter are o sală de biliard, şi o bibliotecă bună şi…

— E evreu? l-am întrebat.

— Dacă-i evreu? E sionisit, anarhist, talmudist şi chiuretist Un tip extraordinar – şi dacă ai nevoie de ajutor o să-ţi dea şi cămaşa de pe el. Am trecut azi pe la ţineaşa am aflat totul. Nevastă-ta e bucuroasă la culme. O să trăiască foarte bine de pe urma pensiei alimentare pe care va trebui să i-o plăteşti.

I-am comunicat Marei ce mi-a spus Krońsk. Am hotărât să mergem de îndată să vedem casa. Stanley se făcuse nevăzut. Ulric credea că s-o fi dus la baie.

Am bătut la uşa camerei de baie. Niciun răspuns. Am deschis uşa. Stanley zăcea în cadă, complet îmbrăcat, cu pălăria trasă peste ochi şi cu o sticlă goală în mână. L-am lăsat acolo.

— Probabil că a plecat, i-am strigat lui Ulric în timp ce ieşeam din casă.

8

Bronx! Ni se promisese o aripă întreagă a casei – o aripă de curcan, cu pene şi buburuze pe piele. Ideea lui Kroński despre rai.

A fost o perioadă sinucigaşă, care a început cu gândaci şi sandviciuri cu pastramă caldă şi a sfârşit cu cremă Newburg într-o cămăruţă confortabilă, pe Kiverside Drive, unde doamna Kroński a doua şi-a început misiunea ingrată de a ilustra un vast adaos cicloramic de alienaţie mentală.

Sub influenţa lui Kroński, Mara a hotărât să-şi schimbe din nou numele – din Mara în Mona. Şi au mai fost şi alte multe schimbări semnificative care şi-au avut originea aici, în mahalaua Bronxului.

Am sosit seara în ascunzişul doctorului Onirifick. Căzuse o zăpadă uşoară şi geamurile colorate de la uşa de intrare erau învelite într-o mantie de un alb pur. Exact genul de casă pe care mi-aş fi imaginat că o s-o aleagă Kroński pentru luna noastră de miere. Până şi gândacii care au început să mărşăluiască în sus şi-n jos pe pereţi de îndată ce am aprins lumina, până şi ei se arătau familiari – şi predestinaţi. Masa de biliard, aşezată într-un colţ al camerei, a părut la început deconcertantă, dar când băieţaşul doctorului Onirifick s-a descheiat nepăsător la pantaloni şi a început să facă pipi pe piciorul mesei, totul a fost aşa cum trebuia să fie.

Uşa de la intrare dădea direct în camera noastră, care era echipată, aşa cum am spus, cu o masă de biliard, un pat imens de alamă cu plăpumi de puf, un birou, un pian mare, un căluţ de lemn, un şemineu, o oglindă plesnită, pistruiată cu rahat de muşte, două scuipători şi o canapeluţă. În cameră existau nu mai puţin de opt ferestre. Două dintre ele aveau jaluzele care nu puteau fi mişcate decât pe trei sferturi, celelalte ferestre erau complet descoperite şi festonate cu pânze de păianjen. Era adorabil. Nimeni din cei care intrau nu suna sau nu bătea mai întâi la uşă; cu toţii pătrundeau direct în cameră şi îşi vedeau de drum. Era o „cameră cu vedere” atât interioară cât şi exterioară.

Aici a început viaţa noastră împreună. Un debut sub cei mai prielnici auguri. Singurul lucru care ne lipsea era o chiuvetă în care să putem urina ţinând isonul apei care curgea. Şi o harpă ar fi fost binevenită, mai ales în acele momente comice când membrii familiei doctorului Onirifick se plictiseau să mai stea în spălătoria de la subsol şi năvăleau în camera noastră, ca nişte pinguini, şi ne urmăreau în totală tăcere în timp ce mâncam sau făceam baie sau făceam dragoste sau ne scoteam unul altuia păduchii din păr. Ce limbă vorbeau, n-am aflat niciodată. Erau mulţi ca renii şi nimic nu-i speria şi nu-i uimea, nici măcar priveliştea unui foetus zgribulit.

Doctorul Onirifick era tot timpul foarte ocupat. Specialitatea lui erau bolile de copii, dar cât am stat noi acolo singurii copii pe care i-am văzut au fost embrionii pe care-i hăcuia în bucăţi şi-i arunca la closet. Avea trei copii ai lui. Toţi trei erau supernormali, drept care li se dădea voie să facă tot ce le trăsnea prin cap. Cel mai mic, în vârstă de cinci ani, un geniu la algebră, era un piroman în devenire ca şi un supermatematician. De două ori dăduse foc casei. Ultima lui ispravă făcuse dovadă de o ingeniozitate specială: dăduse foc unui cărucior în care se afla un copilaş fraged, şi apoi împinsese căruciorul la vale, pe o stradă cu trafic intens.

Da, un loc adorabil pentru a începe o viaţă nouă. Mai era şi Ghompal, un fost curier pe care Kroński îl salvase din Compania Telegrafică Cosmodemonică în momentul în care această instituţie începuse să-i plivească pe angajaţii necaucazieni. Ghompal, fiind de origine dravidiană şi negru ca păcatul, fusese unul dintre primii daţi afară. Era un suflet duios, extrem de modest, umil, loial, gata să se sacrifice, chiar în mod dureros. Doctorul Onirifick s-a bucurat să-i găsească un loc în vasta lui gospodărie – l-a decretat coşar. Unde mânca şi dormea Ghompal era un mister. Îşi îndeplinea treburile mişcându-se fără zgomot, estompându-se, când socotea necesar, cu agilitatea unei stafii. Kroński se mândrea că, în persoana acestui paria, salvase de fapt un cărturar de prima mână.

— Scrie istoria omenirii, ne declara pe un ton impresionant.

Omitea să menţioneze însă că, pe lângă îndatoririle lui de secretar, infirmier, fata-n casă, spălător de vase şi comisionar, Ghompal întreţinea focurile în sobe, scotea cenuşa, curăţa zăpada cu lopata, lipea tapetul pe pereţi şi zugrăvea camerele de oaspeţi.

Nimeni nu încerca să se lupte cu problema gândacilor. Erau milioane, pitiţi pe sub stocaturi, pe sub lemnărie, pe sub tapet. Nu aveai decât să aprinzi lumina că se revărsau în şiruri duble şi triple, coloană după coloană, din pereţi, din tavan, din podea, din unghere, din crăpături – veritabile oşti, defilând, desfăşurându-se, executând manevre, de parcă ascultau de comenzile unui supergândac instructor militar. La început a fost dezgustător, pe urmă îngreţoşător şi, în cele din urmă, aşa cum s-a întâmplat şi cu alte fenomene stranii, bulversante, ce caracterizau casa doctorului Onirifick, le-am acceptat cu toţii prezenţa printre noi.

Pianul era complet dezacordat. Soţia lui Kroński, o creatură timidă, ca un şoarece, a cărei gură se arcuia într-un zâmbet permanent dezaprobator, obişnuia să facă game pe acest instrument, aparent ignorând hidoasele disonanţe pe care le produceau degetele ei ţepene. S-o auzi cântând „Barcarola” de pildă, era un chin de neîndurat. S-ar fi zis că nu auzea notele acide, acordurile discordante; cânta cu o expresie de totală seninătate, cu sufletul transportat în eteruri, simţurile sublimate şi vrăjite. Era o înfăţişare otrăvitoare, care nu înşela însă pe nimeni, nici măcar pe ea însăşi, pentru că în momentul când degetele încetau să i se mai zbenguie pe clape, devenea ceea ce era în realitate – o căţea respingătoare, meschină, duşmănoasă, răuvoitoare.

Era curios de urmărit felul în care Kroński pretindea să fi găsit un giuvaier în această a doua soţie a lui. Ar fi fost patetic, ca să nu spun tragic, dacă el însuşi n-ar fi fost o figură atât de ridicolă. Ţopăia în jurul ei ca un porc spinos care se străduia să fie zglobiu ca un spiriduş. Ţepii şi ghimpii ei nu făceau decât să galvanizeze trupul lui

buhăit, greoi, în care se ascundea un suflet hipersensibil. Se zbătea şi se zbuciuma ca un delfin rănit, saliva picurându-i din gură, sudoarea curgându-i de pe frunte şi prelingându-i-se în ochii şi aşa prea lichizi. În asemenea prilejuri ne punea în faţă o şaradă oribilă: deşi îţi stârnea mila, te provoca şi să râzi, să râzi cu lacrimi.

Când Curley era de faţă, Kroński se repezea la el cu Sălbăticie şi, chiar în toiul bufoneriilor puştiului, lăsa să-i răzbească iritarea. Îl detesta pe Curley într-un mod inexplicabil. Dacă invidia sau gelozia îi provocau stările necontrolabile de turbare, nu ştiu, dar indiferent care era motivul, Kroński acţiona în asemenea momente ca un om posedat de diavol. Se învârtea ca o pisică uriaşă în jurul bietului Curley, batjocorindu-l, zădărându-l, împungându-l cu reproşuri usturătoare, împroşcându-l cu insulte, cu ocări, până când făcea spume la gură.

— De ce nu faci ceva, de ce nu spui ceva? îl zeflemisea. Ridică-ţi pumnii! Arde-mi o scatoalcă, de cestai? Doar ai o gură spurcată, nu? Nu eşti decât un vierme, un ţopârlan, un abject!

Curley se uita la el rânjind dispreţuitor şi nu scotea o vorbă, menţinându-se în defensivă, gata să lovească însă dacă adversarul şi-ar fi pierdut orice control.

Nimeni nu înţelegea de ce se petreceau scenele astea odioase. Mai cu seamă Ghompal. Clar că în ţara lui de baştină nu fusese niciodată martorul unor astfel de situaţii. Îl lăsau îndurerat, rănit, şocat. Şi Kroński resimţea acut acest lucru şi se detesta pe el însuşi mai mult decât îl detesta pe Curley. Cu cât decădea în stima lui Ghompal, cu atât se străduia să intre în graţiile hindusului.

— E un suflet ales, ne spunea. Aş face orice pentru Ghompal, *orice*.

Ar fi fost o sumedenie de lucruri de făcut pentru a-i uşura poverile, dar Kroński dădea impresia că, atunci când va sosi momentul, o să facă ceva magnific pentru Ghompal. Până atunci, nimic mai puţin însemnat n-ar fi putut să-l satisfacă. Nu suporta să vadă pe cineva dându-i o mână de ajutor hindusului.

— Încerci să-ţi salvezi conştiinţa, da? mă ironiza. De ce nu-l iei în braţe şi nu-l săruţi? Te temi să nu te molipseşti, aşa-i?

O dată, doar ca să-l gratific pe Kroński, am făcut exact acest lucru. L-am trezit pe Ghompal şi, încercuindu-l cu braţele, l-am sărutat pe frunte. Kroński m-a privit ruşinat. Toată lumea ştia că Ghompal e sifilitic.

Şi, desigur, mai era şi doctorul Onirifick, care se făcea simţit mai curând ca o puternică prezenţă în casă, decât ca fiinţă umană. Ce se petrecea în cabinetul lui de la etaj? Nimeni nu ştia precis. Kroński, în felul lui elaborat, melodramatic, ne oferea fictive tablouri crunte, de avort şi de viol, un *puzzle* vicios, pe care numai un monstru putea să-l închege. În puţinele ocazii în care ne-am întâlnit, doctorul Onirifick mi-a făcut impresia uni om blajin, bun la inimă, cu o spoială de cultură şi foarte mult interes pentru muzică. O singură dată, doar pentru câteva minute, l-am văzut ieşindu-şi din fire şi lucrul a fost justificat. Citisem o carte de Hilaire Belloc despre persecuţiile suferite de evrei de-a lungul secolelor, însăşi menţionarea cărţii a acţionat ca o flamură roşie fluturată în faţa ochilor lui, şi imediat mi-am regretat gafa. În felul său demonic, Kroński a încercat să adâncească pasul greşit: „De ce, oare, îl încălzim pe şarpele ăsta la sân?” părea să spună, înălţându-şi sprâncenele şi foindu-se şi fââaindu-se în felul lui obişnuit. Dar doctorul Onirifick a lăsat să treacă de la el, privindu-mă ca pe un idiot credul care se lăsase prins de cazuistica vicleană a minţii unui catolic mort.

— Era amărât în seara asta, m-a informat Kroński, după ce doctorul s-a retras. I s-au aprins călcâiele după nepoată aia a lui de doisprezece ani şi nevastă-sa e cu ochii pe el. Îl ameninţă să-l denunţe la procuratură dacă nu lasă fata în pace. E geloasă ca o diavoliţă şi n-o condamn. Şi-apoi o oripilează avorturile care au loc în fiecare zi, chiar sub nasul ei, poluându-i căminul. Se jură că ceva nu-i în regulă cu el. Dac-ai observat, nici cu ea nu-i ceva în regulă. Dacă mă-ntrebi pe mine, cred că se teme că într-o noapte o s-o sfârtece cu cuţitul. Se uită tot timpul la

mâinile lui de parcă ar veni cu ele înroşite de la o crimă.

A făcut o pauză, ca să mă pot pătrunde de spusele lui. Apoi a urmat:

— Şi mai e ceva care-i împovărează mintea. Fiica lor creşte… În scurt timp o să fie fetişcană. Ei bine, cu un soţ ca ăsta, îţi dai seama ce o macină pe biata femeie. Nu numai ideea incestului – oribil şi el – dar gândul la ce o să urmeze… că… că o să vină într-o seară la ea cu mâinile înroşite de sânge… mâinile care au omorât viaţa din pântecele propriei lui fiice… Un lucru complicat, nu? Dar nu imposibil. Când e vorba de un asemenea om! Un tip atât de fin. Sensibil, delicat, într-adevăr. Ea are dreptate. Dar ce-i mai rău e că el e aproape un Crist. Nu poţi să-i vorbeşti despre mânii sexuale pentru că nu crede un cuvânt din tot ce-i spui. Pretinde că e absolut inocent. Dar nu-l văd bine. Într-o zi o să vină poliţia şi o să-l ridice – o să fie mare tărăboi, ai să vezi…

Ştiam că doctorul Onirifick îl întreţinuse pe Kroński la studii. Şi eram conştient de faptul că nenorocitul de Kroński trebuia să găsească o modalitate extraordinară de a-l răsplăti pe binefăcătorul lui. Nimic nu l-ar fi satisfăcut mai mult decât să-l dezagrege, să-l dezintegreze pe prietenul său. Şi atunci Kroński i-ar fi sărit în ajutor în mod magnific. Ar fi întreprins ceva cu totul neaşteptat, ceva ce niciun om nu ar face pentru altul. În felul ăsta funcţiona mintea lui. Între timp, îi grăbea prăbuşirea inevitabilă împrăştiind zvonuri, defăimându-l şi ponegrindu-l pe prietenul său, subminându-l. Aştepta ca pe jăratic să-şi salveze prietenul, să-l reabiliteze, să-l recompenseze cu vârf şi îndesat pentru bunătatea pe care acesta i-o arătase susţinându-l la facultate. Ar fi dărâmat casa peste binefăcătorul lui pentru a-l putea extrage dintre dărâmături. O atitudine curioasă. Un Galabad pervertit. Un intrigant. Un supraintrigant. Făcând întotdeauna tot ce-i stătea în putinţă ca lucrurile să meargă din rău în mai rău, pentru ca la extremă să apară el, Kroński, şi să transforme situaţia ca prin magie. Chiar şi aşa, nu dorea recunoştinţă ci recunoaştere, recunoaşterea puterilor lui superioare,

recunoaşterea unicităţii lui.

Pe când fusese intern, îl vizitasem din când în când la spitalul unde lucra. Mă duceam la spital numai când eram într-o situaţie disperată, când îmi crăpa buza după un prânz sau după câţiva dolari. Nu-mi plăcea atmosfera de acolo; îi detestam pe colegii lui, manierele lor, conversaţia lor, chiar şi ţelurile lor. Marea artă a tămăduirii nu însemna nimic pentru ei; nu vânau decât un locşor comod, asta era tot. Majoritatea aveau la fel de puţin fler pentru medicină cât un politician pentru treburile de stat. Nu vădeau nici măcar acea cerinţă indubitabilă a vindecătorului: dragostea de oameni. Erau brutali, lipsiţi de inimă, egocentrici, total dezinteresaţi de orice altceva în afară de avansarea lor. Nişte bădărani mai aprigi decât măcelarii de la abator.

Kroński se simţea în largul lui în acest mediu. Ştia mai multe decât alţii, îi întrecea la vorbă, la deşteptăciune, la gălăgie. Era mai bun ca ei la biliard, la zaruri, mai bun ca ei la orice. Ştia acest lucru şi-i plăcea să se împăuneze, să facă paradă în propria lui borâtură.

Fireşte era larg antipatizat. Fiind o natură gregară, izbutea, în pofida trăsăturilor lui nesuferite, să fie mereu înconjurat de cei ca el. Dac-ar fi fost silit să trăiască singur, s-ar fi dezagregat. Ştia că nu e dorit: nimeni nu-l căuta vreodată decât ca să-i ceară vreun serviciu. Când era singur, conştiinţa situaţiei lui neplăcute trebuie să-i fi pricinuit momente de amărăciune. Era dificil de ştiut cum se aprecia el, în sinea lui, pentru că de faţă cu ceilalţi era numai entuziasm, voie bună, fanfaronadă, bravadă, grandoare şi grandilocvenţă. Se comporta de parcă repeta un rol în faţa unei oglinzi invizibile. Cum se mai iubea! Dar, şi câtă scârbă de sine se ascundea îndărătul acestei faţade, acestui *amour propre*! „Put!” asta trebuie să-şi fi spus în fiecare seară când era singur în camera lui. „Şi totuşi o să realizez ceva magnific… urmăriţi-mă!”

Din când în când avea stări depresive. Atunci nu era decât un obiect jalnic – ceva aproape inuman, care nu ţinea de regnul animal ci de cel vegetal. Se afunda ca într-

o apă şi se lăsa să putrezească. În asemenea condiţii ţâşneau din el tumori, ca dintr-un gigantic cartof mucegăit, lăsat să piară în întuneric. Nimic nu-l putea urni din letargie Oriunde-l puneai, stătea, inert, mofluz, de parcă venea sfârşitul lumii.

Din câte se putea şti, nu avea probleme personale. Era un monstru zămislit în regnul vegetal, fără să fi trecut prin stadiul animal. Corpul lui, aproape insensibil, era investit cu o minte care-l guverna ca un tiran. Viaţa lui emoţională era un terci care oscila ca un cazac beat. Tandreţea lui avea ceva aproape antropofag, nu solicita imboldurile, freamătul inimii, ci însăşi inima, şi odată cu ea, dacă era posibil, pipota, ficatul, pancreasul şi alte porţiuni fragede, comestibile, ale organismului uman. În momentele lui de exaltare, nu numai că părea nerăbdător să-şi devoreze obiectul tandreţii, dar gata să invite şi pe alţii la festin. Gura i se frământa într-un adevărat extaz mandibular; se agita până când însuşi sufletul din el ţâşnea afară sub forma unei substanţe ectoplastice, spongioase. Era o hidoasă stare afectivă, înfricoşătoare pentru că nu cunoştea limite. O ghiftuire, o supraîngurgitare depersonalizată, o reminiscenţă a unei condiţii arhaice de extaz – memoria reziduală a crabilor şi a şerpilor, memoria copulărilor lor prelungite, în malul protoplasmic al veacurilor uitate.

Şi acum, în Palatul Gândacilor, cum îi spuneam noi, se autoprepara o delicioasă omletă sexuală pe care aveam s-o savurăm cu toţii, fiecare în felul lui. Era ceva intestinal în atmosfera stabilimentului, pentru că părea mai curând un stabiliment decât o locuinţă. Era o clinică a iubirii, ca să spun aşa, în care embrionii răsăreau ca buruienile şi, tot ca buruienile, erau smulşi de la rădăcină sau retezaţi cu o coasă.

Cum a fost posibil ca şeful de personal de la Marea Companie Telegrafică Cosmodemonică să-şi îngăduie A se lăsa captat şi capturat în acest cuib muiat în sânge al sexului, depăşeşte orice înţelegere. Din momentul în care mă dădeam jos din trenul suspendat şi porneam să cobor

scările spre inima Bronxului deveneam altă persoană. Era o distanţă scurtă până la stabilimentul doctorului Onirifick, dar suficientă ca să mă dezorienteze, să-mi ofere timpul de a luneca în pielea geniului sensibil, a poetului romantic, a misticului fericit care şi-a găsit iubirea adevărată şi e gata să moară pentru ea.

Exista o discrepanţă îngrozitoare între această nouă stare lăuntrică şi atmosfera fizică a împrejurimilor în care trebuia să plonjez seară de seară. Pretutindeni se năluceau ziduri posomorâte, monotone; îndărătul lor trăiau familii a căror întreagă viaţă se centra pe o slujbă. Sclavi muncitori, răbdători, ambiţioşi, având drept unic ţel eliberarea. Între timp, se adaptau la tot; uitând de greutăţi, imuni la urâţenie. Mici suflete eroice a căror însăşi obsesie de a se elibera din robia muncii nu făcea decât să amplifice sărăcia şi mizeria vieţilor lor.

Ce dovadă aveam eu că pauperitatea ar putea avea şi altă faţă? Numai amintirea vagă, confuză, a copilăriei mele în Brooklyn? Amintirile unui copil care fusese ocrotit, căruia i se oferiseră toate înlesnirile, care nu cunoscuse altceva decât bucurie şi libertate – până când împlinise zece ani.

De ce făcusem gafa aceea când discutasem cu doctorul Onirifick? Nici nu intenţionasem măcar să vorbesc despre evrei în seara aceea – intenţionasem să discut despre Drumul spre Roma. Aceasta era cartea lui Belloc care mă înflăcărase. Un autor sensibil, un cărturar, un om pentru care istoria Europei era o amintire vie; îşi propusese să parcurgă pe jos distanţa de la Paris la Roma, cu nimic altceva decât un rucsac în spinare şi un baston. Şi a făcut-o. Pe drum a trecut prin toate întâmplările prin care treci pe drum. A constituit prima mea înţelegere a diferenţei dintre proces şi scop, prima sesizare a adevărului că scopul vieţii este acela de a o trăi. Cum îl mai invidiam pe Hilaire Belloc pentru aventura lui! Chiar şi în ziua de azi mai văd micile schiţe în creion pe care le făceam în colţul paginilor, reprezentând ziduri şi turle, foişoare şi bastioane. Doar cât mă gândesc la titlul cărţii şi

mă simt din nou tolănit în iarbă, pe câmp, sau stând pe un ciudat pod medieval, sau dormitând lângă un canal liniştit din inima Franţei. N-am visat vreodată că mi se va oferi prilejul de a vizita acel ţinut, de a străbate câmpurile acelea, de a sta chiar pe podurile descrise de el, de a mă plimba de-a lungul aceloraşi canale. Aşa ceva nu mi se putea întâmpla mie! Eram damnat.

Când mă gândesc acum la şiretlicul prin care am fost eliberat, când mă gândesc că am evadat din închisoare numai pentru că singura femeie pe care o iubeam a vrut să se descotorosească de mine, ce zâmbet trist, nedumerit, înşelător, îmi încolţeşte pe chip! Cât de confuz şi de încâlcit e totul! Le suntem recunoscători celor care ne implântă cuţitul în spate; ne felicităm de norocul pe care-l avem, fără să ne treacă prin cap că norocul poate fi o mlaştină cu nisipuri mişcătoare din care va fi cu neputinţă să ne extragem la suprafaţă. Alergăm înainte cu capul întors îndărăt; nimerim orbeşte în capcană. Nu evadăm niciodată, decât într-o fundătură.

Străbat prin Bronx, cinci sau şase intersecţii, exact atâta timp şi spaţiu cât să mă răsucesc ca un tirbuşon. Mona mă aşteaptă acasă. O să mă îmbrăţişeze fierbinte, de parcă nu ne-am mai îmbrăţişat niciodată până atunci. Vom petrece doar câteva ore împreună, după care ea o să plece – se va duce la salonul de dans unde continuă să fie animatoare. Când o să se întoarcă, pe la trei, patru dimineaţa, eu o să dorm buştean. O să fie bosumflată şi neliniştită dacă nu mă trezesc, dacă n-o strâng pătimaş în braţe, spunându-i că o iubesc. În fiecare noapte are atâtea de povestit şi nu găseşte timpul să-mi povestească. Dimineaţa, când plec eu la slujbă, doarme ea buştean. Venim şi plecăm ca trenurile. Ăsta-i începutul vieţii noastre împreună.

O iubesc cu toată inima şi cu tot sufletul. Înseamnă totul pentru mine. Şi totuşi nu seamănă deloc cu femeile pe care le-am visat, cu creaturile acelea ideale pe care le veneram în adolescenţă. Nu corespunde cu nimic din ce-am plăsmuit din adâncurile mele. E o imagine cu totul

nouă, ceva străin, ceva ce soarta mi-a zvârlit în cale, ceva dintr-o sferă necunoscută. Când mă uit la ea, când o iubesc bucăţică cu bucăţică, simt că ansamblul îmi scapă. Dragostea mea se adună ca un total, dar ea, cea pe care o caut cu disperare, cu iubire flămândă, se volatilizează ca un elixir. E cu totul a mea, aproape roabă, dar nu o posed. Eu sunt cel posedat. Sunt posedat de o dragoste cum nu am mai trăit niciodată – o dragoste avidă, totală, o dragoste până şi a unghiilor mele de la picioare şi a murdăriei de sub ele – şi totuşi mâinile îmi flutură în gol, mereu căutând să prindă, să înşface, dar fără să atingă ceva.

Într-o seară, când am venit acasă, am observat cu coada ochiului una din creaturile acelea de ghetou, molatice şi senzuale, care par desprinse din paginile Vechiului Testament. Era una dintre evreicele al căror nume trebuie să fie Ruth sau Esther. Sau poate *Miriam*.

Da, Miriam. Asta era numele pe care îl căutam. De ce era acest nume atât de minunat pentru mine? Cum poate un simplu apelativ să evoce emoţii atât de tulburătoare? Îmi pun şi acum această întrebare.

Miriam este numele numelor. Dacă aş putea topi toate femeile în tiparul ideal, dacă aş conferi acestui ideal toate calităţile pe care le caut la o femeie, numele său ar fi Miriam.

Am uitat cu totul de creatura încântătoare care mi-a inspirat aceste reflecţii. Eram pe urma a ceva ce încercam să recuperez şi, pe măsură ce iuţeam pasul şi inima îmi bătea mai puternic, îmi aminteam chipul, glasul, silueta, gesturile acelei Miriam pe care am cunoscut-o când aveam doisprezece ani. Miriam Painter se numea. Avea doar cincisprezece sau şaisprezece ani, dar era pe deplin înflorită, radios de vie, înmiresmată ca o floare şi – intangibilă. Nu era evreică şi nu-ţi evoca nici pe departe una din creaturile acelea legendare din Vechiul Testament. (Sau poate că eu încă nu citisem pe atunci Vechiul Testament.) Era tânăra cu păr lung, castaniu, cu ochi sinceri, prietenoşi şi o gură generoasă, tânăra care mă

saluta cordial ori de câte ori ne întâlneam pe stradă. Întotdeauna degajată, întotdeauna dăruindu-se, întotdeauna strălucind de sănătate şi de voie bună; inteligentă, receptivă, plină de înţelegere. Cu ea n-ar fi fost nevoie de preliminarii stângace; venea întotdeauna spre mine vibrând de o tainică bucurie lăuntrică, întotdeauna gata parcă să se reverse. Mă înghiţea şi mă purta cu ea; mă învăluia ca o mamă, mă încălzea ca o amantă, mă transporta ca o zână. Nu mi-a inspirat niciodată vreo urmă de gând impur, n-am dorit-o niciodată, n-am tânjit după mângâierile ei. O iubeam atât de adânc, atât de deplin, încât de-fiecare dată când o întâlneam aveam senzaţia că mă nasc din nou. Tot ce ceream era să rămână vie, să existe pe acest pământ, să se găsească undeva, oriunde, în această lume, şi să nu moară niciodată. Nu speram, nu voiam nimic de la ea. Simpla ei existenţă îmi era suficientă. Da, obişnuiam să fug în casă şi să mă ascund ca să-i mulţumesc lui Dumnezeu, cu glas tare, că a trimis-o pe Miriam pe acest pământ al nostru.

Ce miracol! Şi ce binecuvântare să pod iubi în felul ăsta!

Nu ştiu cât a ţinut asemenea stare. N-am idee dacă ea era conştientă sau nu de adoraţia mea. Ce importanţă are? Eram îndrăgostit de dragoste. Să iubeşti! Să le dăruieşti în întregime, să te prosternezi în faţa imaginii divine, să mori o mie de morţi imaginare, să anihilezi orice urmă a eului tău, să regăseşti întregul univers întrupat şi sanctificat în imaginea vie a altuia!

Adolescenţă, definim noi. Greşit! Acesta este germenele vieţii viitoare, sămânţa pe care o tăinuim, pe care o îngropăm adânc în noi, pe care o înăbuşim şi o sufocăm şi ne străduim să o suprimăm pe măsură ce trecem de la o experienţă la alta, pe măsură ce ne luăm zborul, ce ne târâm paşii şi rătăcim drumul.

Când am întâlnit cea de-a doua făptură ideală – Una Gifford – eram deja îmbolnăvit. Aveam doar cincisprezece ani şi cancerul îmi măcina măruntaiele. Cum aş putea explica acest lucru? Miriam se volatilizase din viaţa mea,

nu dramatic, ci calm, neostentativ; pur şi simplu a dispărut, nu s-a mai lăsat văzută. Nici nu mi-am dat seama ce a însemnat acest lucru. Nu m-am gândit. Oamenii veneau şi plecau; obiectele apăreau şi dispăreau. Eu eram purtat de flux, ca şi ceilalţi, şi lucrul a părut natural, deşi inexplicabil. Începusem să citesc, să citesc prea mult. Mă întorceam spre lăuntrul meu, mă închideam asupra propriului meu eu, aşa cum florile se închid noaptea.

Una Gifford nu mi-a adus nimic decât durere şi chin. Am dorit-o, aveam nevoie de ea, nu puteam trăi fără ea. Ea nu spunea nici Da' nici Nu, din simplul motiv că nu aveam curajul să-i pun întrebarea. În curând aveam să împlinesc şaisprezece ani şi amândoi eram încă elevi – abia un an mai târziu urma să isprăvim şcoala. Cum e cu putinţă ca o fată de vârsta ta, pe care o saluţi doar din cap sau la care doar te uiţi, să fie femeia fără de care viaţa ta e de netrăit? Cum te poţi gândi la căsătorie înainte de a fi păşit peste pragul vieţii? Dar dacă aş fi fugit cu Una Gifford atunci, la cincisprezece ani, dacă m-aş fi căsătorit cu ea şi am fi avut zece copii, acesta ar fi fost lucrul drept, cel mai drept. Ce importanţă are dacă aş fi devenit ceva cu totul diferit, dacă aş fi atins treapta cea mai de jos? Ce portantă are dacă ar fi însemnat o bătrâneţe prematură? Aveam nevoie de ea, o nevoie care n-a fost niciodată împlinită, o nevoie asemănătoare cu o rană care creştea şi tot creştea până ce a ajuns o gaură căscată. Şi pe măsură ce viaţa mergea înainte şi nevoia mea disperată devenea tot mai intensă, am înghesuit totul în gaura aceea căscată şi l-am sufocat.

Când am întâlnit-o prima dată pe Mona, nu mi-am dat seama câtă nevoie avea ea de mine. Nici n-am fost conştient de profunda transformare pe care o adusesem în viaţa ei, în deprinderile ei, în obârşia ei, în antecedentele ei, pentru a-mi oferi acea imagine ideală pe care bănuise, cam pripit, că mi-o creasem eu. Îşi schimbase totul – numele, locul de naştere, mama, mediul, prietenii, gusturile, chiar şi dorinţele. În mod caracteristic pentru ea, a vrut să-mi schimbe şi mie numele, ceea ce a şi făcut. Acum eram Val, diminutiv de la Valentin, un nume de care

mi-a fost întotdeauna ruşine – mi se părea un nume de curlandist – dar acum, când îl auzeam pe buzele ei, părea să mi se potrivească. Nimeni nu-mi mai spunea Val, deşi cu toţii o auzeau pe Mona repetând numele la nesfârşire. Pentru prietenii mei eram ce fusesem întotdeauna; ei nu se lăsau hipnotizaţi de o simplă schimbare de nume.

Cât despre transformări… Îmi amintesc cu prospeţime prima noapte pe care am petrecut-o în casa doctorului Onirifick. Făcusem duş împreună, cutremurându-ne la priveliştea miriadelor de gândaci care infestau camera de baie. Pe urmă ne-am vârât în pat, sub plapuma de puf. Ne-am futut extatic în această stranie cameră publică, înţesată de obiecte stranii. În noaptea aceea ne-am simţit foarte apropiaţi. Eu mă despărţisem de soţia mea şi ea se despărţise de părinţi. Nu prea ştiam de ce acceptasem să locuim în acea casă excentrică; dacă am fi fost lucizi, niciunul dintre noi n-ar fi visat să aleagă asemenea sălaş. Aşteptam febril să începem o viaţă nouă, şi amândoi ne simţeam vinovaţi de crimele pe care le săvârşisem pentru ca să ne putem îmbarca în marea aventură. La început, Mona resimţea vinovăţia în mai mare măsură decât mine. Avea senzaţia că poartă răspunderea rupturii. Copilul pe care-l lăsasem în urmă era cel care îi stârnea sentimentul de culpabilitate, şi nu nevastă-mea. Îi apăsa conştiinţa. Şi alături de vinovăţie, încolţise, fără îndoială, şi teama că o să mă trezesc într-o bună zi şi o să-mi dau seama că am făcut o greşeală. Se lupta să se facă indispensabilă, să mă iubească cu asemenea devotament, cu un asemenea total sacrificiu de sine, încât să poată anihila trecutul. Nu o făcea deliberat. Nici măcar conştient. Dar se agăţa de mine cu disperare, cu atâta disperare, încât acum, când îmi aduc aminte, îmi dau lacrimile. Pentru că nu era necesară, eu aveam o nevoie mai mare de ea decât avea ea de mine.

Şi aşa, când eram pe cale să adormim în noaptea aceea, când ea s-a întors cu spatele la mine, plapuma a alunecat şi, privind-o cum se încovrigase ca un animal, am devenit conştient de calitatea masivităţii spatelui. Mi-am

trecut ambele mâini peste carnea ei şi i-am mângâiat spatele, aşa cum ai mângâia spinarea unei Ieoaice. Mi se părea curios că nu-i observasem niciodată splendoarea spatelui. Dormisem de multe ori împreună şi ne furase somnul în tot felul de poziţii, dar până atunci nu observasem nimic. Acum, în patul acela uriaş care părea să plutească în lumina sălcie a camerei vaste, spatele ei mi s-a întipărit în memorie Nu-mi inspira gânduri bine definite – doar vagi senzaţii de plăcere în faţa vigorii şi vitalităţii. „O făptură care ar putea duce lumea în spate!” Nu am formulat un gând chiar atât de articulat, totuşi era acolo, gândul, într-o zonă confuză, obscură, a conştiinţei mele. Sau poate mai curând în vârfurile degetelor mele.

Sub duş o tachinasem pentru burtica ei, care începea să se dezvolte generos, şi îmi dădusem seama, pe dată, că era extrem de sensibilă cu privire la pântece. Dar eu nu-i criticam opulenţa cărnii, eram doar încântat să i-o descopăr. Îmi spuneam că poartă în ea o făgăduinţă. Şi mai târziu, chiar sub ochii mei, trupul acesta atât de opulent înzestrat a început să se împutineze.

Tortura lăuntrică îşi cerea tributul. În acelaşi timp, focul din ea părea să se fi înteţit. Carnea îi era mistuită de pasiunea care o devora. Gâtul puternic, ca o coloană, partea din trupul ei pe care o admiram cel mai mult, a început să se subţie şi să se tot subţie, până ce capul îţi evoca un bujor uriaş, clătinându-se pe o tulpină fragilă.

— Nu eşti bolnavă? o întrebam, alarmat de această rapidă transformare.

— Bineînţeles că nu! Ţin cură de slăbire.

— Dar mergi prea departe, Mona.

— Aşa arătam când eram o fetişcană. Din natură, sunt slabă.

— Dar nu vreau să fii slabă. Nu vreau să te schimbi. Uită-te la gâtul tău – vrei să ai un gât scofâlcit?

— Gâtul meu nu-i scofâlcit, îmi răspundea sărind ca să se examineze în oglindă.

— N-am spus c-ar fi, Mona… dar s-ar putea să ajungă, dacă mergi înainte cu nesăbuinţa asta.

— Te rog, Val, nu vorbi aşa. Tu nu înţelegi…

— Mona, tu nu vorbi aşa. Eu nu te critic. Vreau numai să te ocrotesc.

— Nu-ţi plac aşa cum sunt acum… asta-i?

— Mona, tu îmi placi oricum. Te iubesc. Te ador. Dar, te rog, fii rezonabilă. Mi-e teamă că ai să te volatilizezi, că ai să te evapori în aer. Nu vreau să te îmbolnăveşti.

— Nu fi prost, Val. În viaţa mea nu m-am simţit mai bine. Apropo, a adăugat, te duci sâmbătă s-o vezi pe cea mică?

Nu le spunea niciodată pe nume nici nevesti-mii, nici copilului. Şi, de asemenea, prefera să creadă că, în expediţiile mele săptămânale în Brooklyn, îmi vizitam numai copilul.

— Mă gândeam să mă duc… de ce, există vreun motiv ca să nu mă duc?

— Nu, nu! a răspuns scuturând în chip ciudat din cap şi întorcându-se să caute ceva în sertarul biroului.

Mă găseam în spatele ei când s-a aplecat, şi i-am cuprins mijlocul cu braţele.

— Mona, spune-mi un lucru… Suferi când mă duc acolo? Răspunde-mi sincer. Dacă ştiu că suferi, nu mă mai duc. Oricum, într-o bună zi tot trebuie să ia sfârşit.

— Ştii bine că nu doresc să încetezi de a te mai duce. Ţi-am spus vreodată vreun cuvânt?

— Nu-u-u, am replicat înclinându-mi capul şi privind atent la covor. Nu, nu zici niciodată nimic. Dar uneori aş prefera să vorbeşti…

De ce spui lucrul ăsta? a strigat strident. Arăta aproape indignată. Ce, n-ai dreptul să-ţi vezi propria fiică? Şi eu m-aş duce dacă aş fi în locul tău.

A făcut o pauză scurtă, apoi, incapabilă să se controleze, a izbucnii Dac-ar fi fost a mea, n-aş fi părăsit-o niciodată. N-aş fi renunţat la ea pentru nimic în lume!

— Mona! Ce tot vorbeşti? Ce vrea să însemne asta?

— Exact ce spun. Nu ştiu cum poţi s-o faci. Eu nu merit un asemenea sacrificiu. Nimeni nu-l merită.

— Haide s-o lăsăm baltă. O să rostim lucruri pe care

nu le credem. Îţi repet, nu regret nimic. Nu a fost un sacrificiu, înţelege lucrul ăsta. Te-am vrut şi te-am obţinut. Sunt fericit. Dac-ar fi nevoie, aş putea să uit orice. Tu eşti pentru mine întreaga lume, şi o ştii.

Am tras-o spre mine; o lacrimă i se prelingea pe obraz.

— Ascultă-mă, Val. Eu nu-ţi cer să renunţi la nimic, dar…

— Dar ce?

— N-ai putea, din când în când, să vii să mă iei noaptea când plec de la lucru?

— La două noaptea?

— Ştiu… e o oră inumană… dar mă simt teribil de singură când plec de la salonul de dans. Mai ales după ce dansez cu toţi bărbaţii ăia, toate creaturile acelea stupide, oribile, care nu înseamnă nimic pentru mine. Când vin acasă, tu dormi. Cu ce mă aleg?

— Nu vorbi aşa, *te rog*. Da, desigur, am să vin să te iau – din când în când.

— N-ai putea să tragi un pui de somn după masa de seară şi…

— Sigur c-aş putea. De ce nu mi-ai spus-o până acum? A fost un egoism din partea mea că nu m-am gândit.

— Tu nu eşti egoist, Val.

— Sunt şi eu… Ascultă-mă, ce-ar fi să te conduc astă seară? Pe urmă mă întorc, trag un pui de somn şi vin să te iau la închidere.

— Eşti sigur că nu-i prea obositor?

— Nu, Mona, ar fi minunat.

În drum spre casă, după ce-am condus-o, am început să-mi dau seama ce-ar însemna dacă mi-aş aranja orarul în felul ăsta. La două noaptea ne-am duce să mâncăm ceva. Pe urmă o oră de drum cu trenul suspendat. În pat, Mona mi-ar vorbi înainte de ar adormi. S-ar face aproape cinci dimineaţa şi la şapte ar trebui să mă scol din nou ca să mă duc la slujbă.

Mi-am luat obiceiul de a-mi schimba hainele în fiecare seară, pregătindu-mă pentru rendez-vous-ul de la

salonul de dans. Asta nu însemna că mă duceam seară de seară – nu, dar mergeam s-o iau acasă cât de des posibil. Mă schimbam în nişte haine mai vechi – o cămaşă kaki, o pereche de mocasini, unul din bastoanele pe care Mona la şterpelise de la Carruthers – eul meu romantic era la înălţime. Duceam două vieţi: una la Compania Telegrafică Cosmodemonică, şi o alta cu Mona. Uneori venea şi Florrie cu noi la restaurant, îşi găsise un amant nou, un medic neamţ care, din câte povestea ea, trebuie să fi posedat o pulă enormă. Era singurul bărbat care o putea satisface – declara catergoric. Creatura asta cu o înfăţişare plăpândă şi cu o mutră tipic irlandeză, cine ar fi bănuit că ascundea între pulpe o groapă bună să adăpostească un baros – sau că-i plăceau femeile la fel de mult ca şi bărbaţii.

Îi plăcea orice avea un sex. Groapa prinsese acum rădăcini în mintea ei. Şi se lăţea şi se tot lăţea până când nu mai rămăsese spaţiu, în minte sau în groapă, decât pentru un ştromeleag suprauman.

Într-o seară, după ce-am condus-o pe Mona la lucru, am început să hoinăresc pe străduţele laterale, Îmi spuneam că poate o să mă duc la un cinematograf şi o s-o iau acasă pe Mona după spectacol. Când am trecut pe lângă o uşă, am auzit pe cineva strigându-mă pe nume. M-am întors şi, în holul blocului, ca şi cum s-ar fi ascuns de cineva, le-am văzut pe Florrie şi pe Hannah Bell. Am traversat împreună strada, să luăm o băutură. Fetele păreau nervoase şi agitate. Spuneau că pot rămâne doar câteva minute – doar o băutură ca să nu mă refuze. Nu mă găsisem încă niciodată singur cu ele şi păreau stingherite, de parcă se temeau să nu dezvăluie unele lucruri pe care eu n-ar fi trebuit să le ştiu. În mod cu totul nevinovat am luat mâna lui Florrie, care i se odihnea în poală, şi am strâns-o, ca s-o asigur – de ce anume, nu ştiam nici eu. Spre mirarea mea, mi-a strâns-o şi ea cu deosebită căldură şi, aplecându-se ca să-i şoptească ceva confidenţial lui Hannah, mi-a dat drumul la mână şi a început să bâjbâie pe la prohabul meu. În momentul acela a intrat un bărbat cu care s-au salutat pline de efuziune. Mau prezentat ca pe

un prieten. Pe bărbat îl chema Monahan.

— E detectiv, m-a informat Florrie, aruncându-mi o privire ameţitoare.

Omul de-abia se aşezase când Florrie a sărit de pe scaun şi, înşfăcând-o pe Hannah de braţ, a tras-o afară din restaurant. Din uşă, mi-a făcut un semn de la revedere. Au luat-o la fugă pe stradă, în direcţia uşii îndărătul căreia stătuseră ascunse.

— Ciudată purtare, a comentat Monahan. Ce pot să vă ofer? a întrebat, făcându-i semn chelnerului să se apropie.

Am comandat încă un whisky şi m-am uitat politicos la el. Nu mă încânta ideea să fiu lăsat cu un detectiv pe cap. Dar Monahan era, vizibil, în altă dispoziţie; părea fericit că găsise pe cineva căruia să-i vorbească. Observându-mi bastonul şi vestimentaţia neglijentă, a dedus pe dată că eram artist.

— Sunteţi îmbrăcat ca un artist – vreau să spun ca un pictor – dar nu sunteţi pictor. Aveţi mâini prea delicate. Mi-a luat mâinile şi mi le-a examinat în grabă. Nu sunteţi nici muzician. Mă rog, n-a mai rămas decât un singur lucru – sunteţi scriitor.

Am confirmat din cap, pe jumătate amuzat, pe jumătate iritat. Era tipul de irlandez ale cărui maniere foarte directe mă întărâtă. Prevedeam inevitabilele provocări: De ce? Cum se poate? Ce vrei să spui? Ca întotdeauna, am început prin a fi placid şi indulgent. Am fost de acord cu el. Dar el nu voia să fiu de acord – voia să poarte o discuţie în contradictoriu.

Abia de scosesem o vorbă că, după câteva minute, mă insulta şi, în acelaşi timp, îmi declara că îi plac foarte mult.

— Eşti exact genul de tip pe care aş fi vrut să-l întâlnesc, mi-a spus, comandând noi băuturi. Cunoşti mai multe decât mine, dar nu vrei să vorbeşti. Nu-s destul de bun pentru tine, nu-s intelectual. Ei, aici te înşeli. Poate că ştiu o groază de lucruri pe care nici nu le bănuieşti. Poate că ţi-aş putea spune câteva. *De ce nu mă întrebi ceva*?

Ce puteam răspunde? Nu exista nimic ce aş fi dorit să

ştiu – cel puţin de la el. Voiam să mă ridic şi să plec – fără să-l jignesc. Nu voiam să fiu zgâlţâit în scaun de braţul acela lung şi păros, nici nu voiam să fiu stropit cu salivă şi descusut şi supus la interogatorii şi insultat, în plus, mă simţeam uşor ameţit. Mă gândeam la Florrie şi la purtarea ei ciudată – şi îi simţeam încă mâna umblându-mi la prohab.

— Parcă nici n-ai fi aici – turuia Monahan. Eu credeam că scriitorii sunt întotdeauna cu degetul pe trăgaci, gata să dea replici strălucitoare. Ce dracu' – nu vrei să te arăţi sociabil? Poate că nu-ţi place moaca mea. Ascultă – şi la acest punct şi-a lăsat mâna grea pe braţul meu – ascultă şi bagă la doxă – eu îţi sunt prieten, înţelegi! Vreau să stau de vorbă cu tine. Ai să-mi spui nişte lucruri… toate lucrurile pe care nu le ştiu eu. Ai să mă luminezi. Poate că n-am să înţeleg totul de la început, dar am să ascult. Nu ne mişcăm de aici până nu punem treaba asta la punct, înţelegi ce-ţi spun?

Rostind aceste cuvinte, mi-a dăruit unul din zâmbetele acelea ciudate irlandeze, un amestec de căldură, sinceritate, perplexitate şi violenţă. Semnificaţia era că, sau obţine de la mine ce doreşte, sau mă lasă acolo lat. Dintr-un motiv inexplicabil, era convins că eu deţin ceva de care el avea disperată nevoie, răspunsul la o enigmă a vieţii, care, chiar dacă nu ar putea fi înţeles de el în întregime, iar prinde bine.

Intrasem aproape în panică. Era exact genul de situaţie căreia nu-i pot face faţă. Aş fi putut să-l omor pe netrebnic cu sânge rece. Un upercut mental, asta voia de la mine. Se plictisise să stoarcă untul din alţii – voia pe cineva care să lucreze asupra *lui*.

Am hotărât să-l atac direct, să-l dezumfla dintr-o singură înţepătură de spadă şi să mă încred în mintea mea.

— Vrei să-ţi vorbesc deschis, da? l-am întrebat cu un zâmbet inocent.

— Sigur, sigur că da. Dă-i drumul! Pot să rezist.

— Bine, în primul rând, am început eu cu acelaşi zâmbet blajin, liniştitor, eşti un păduche şi asta o ştii şi tu.

Eşti speriat de ceva, nu ştiu încă de ce, dar o să ajung eu şi la asta. Cu mine pretinzi că eşti neintelectual, că eşti un neică nimeni, dar în faţa ta te dai mare. Te pretinzi deştept, mare mahăr, un tip dur. Te faci că nu ţi-e teamă de nimic, aşa-i? Dar toate astea-s căcat, şi o ştii prea bine. Mori de frică. Zici că poţi să rezişti. *Şi rezişti la ce*? *La o directă în falcă*? Bineînţeles că poţi, cu o mutră de beton ca a ta. Dar la adevăr poţi să rezişti?

Mi-a adresat un zâmbet dur, strălucitor. Faţa lui, roşie ca para focului, indica efortul pe care-l făcea ca să se controleze. Încerca să spună: „Da! Dă-i înainte!” dai cuvintele îi rămâneau în gât. Nu făcea decât să dea din cap şi să afişeze zâmbetul acela electric.

— Ai snopit în bătăi mulţi şobolani, i-ai mardit cu mâinile tale, aşa-i? Cineva îl ţinea pe nenorocit imobilizat şi tu dădeai în el până-şi scuipa duhul, îi mulgeai mărturisirea, pe urmă îţi scuturai hainele de praf şi dădeai câteva băuturi pe gât. Tipul a fost şobolan şi şi-a meritat, soarta. Dar tu eşti un şobolan şi mai mare, şi asta te roade. Îţi place să răneşti oamenii, probabil, în copilărie, smulgeai aripile muştelor. Cineva te-a rănit o dată cumplit şi nu poţi uita. (La aceste cuvinte l-am simţit tresărind.) Te duci regulat la biserică şi te spovedeşti, dar nu spui adevărul. Spui jumătăţi de adevăr. Niciodată nu-i destăinuieşti preotului ce ticălos mârşav şi împuţit eşti. Îi mărturiseşti numai păcatele mărunte. Niciodată nu-i destăinui voluptatea cu care baţi indivizi lipsiţi de apărare, care nu ţi-au făcut niciodată un rău. Şi, desigur, introduci o donaţie generoasă în cutia milei. *Banii tăcerii*! De parcă asta ţi-ar putea linişti conştiinţa! Şi totuşi lumea zice ce băiat grozav eşti – cu excepţia amărâţilor pe care-i hăituieşti şi-i baţi de-i stingi. Îţi spui că asta-i slujba ta, că sau te porţi aşa, sau… îţi vine greu să-ţi închipui ce alta ai putea face dacă ţi-ai pierde vreodată slujba, nu-i aşa? Ce calificare ai? Ce ştii să faci? La ce eşti bun? Sigur, ai putea să fii măturător de stradă sau gunoier, deşi mă îndoiesc c-ai avea tăria s-o faci. Dar nu eşti în stare să realizezi nimic util, nu-i aşa? Nu citeşti, nu te însoţeşti decât cu cei de teapa ta.

Singurul lucru care te interesează e politica. Foarte important, politica! Nu se ştie niciodată când s-ar putea să ai nevoie de un prieten. Ş-ar putea ca într-o zi să omori pe cine nu trebuie, şi atunci ce te faci? Atunci ai nevoie de cineva care să mintă pentru tine, cineva care să intre la strâmtoare pentru tine – un vierme abject ca şi tine, fără un dram de bărbăţie sau o fărâmă de decenţă în el. Şi, în schimb, şi tu ai să-i faci lui un bine o dată şi o dată – adică, dacă o să-ţi ceară, ai să mături pe cineva din calea lui.

M-am oprit o secundă, apoi am continuat:

— Dacă vrei într-adevăr să ştii ce cred despre tine, am să-ţi spun că, probabil, ai omorât vreo duzină de oameni nevinovaţi până acum. Am să-ţi spun că ai în buzunar un teanc de bani care ar putea să înece botul unui cal. Am să-ţi spun că ai ceva pe conştiinţă – şi vii aici ca să ţi-o îneci. Am să-ţi spun că ştii tu motivul pentru care cele două fete şi-au luat tălpăşiţa şi au fugit peste drum. Am să-ţi spun că dacă s-ar cunoaşte totul despre tine, ai fi bun pentru scaunul electric…

Cu răsuflarea tăiată, m-am oprit şi mi-am frecat automat falca, surprins parcă să constat că era încă intactă. Monahan, incapabil să se mai reţină, a izbucnit într-un hohot de ras alarmant.

— Eşti nebun, a început el, nebun de legat, dar îmi placi. Dă-i înainte, mai spune-mi. Spune tot ce-i mai rău – vreau să aud.

A chemat chelnerul şi a mai comandat un rând de băuturi.

— Într-un singur punct ai dreptate, a adăugat. Am un teanc de bancnote în buzunar. Vrei să-l vezi?

A scos din buzunar un sul cu spinări verzi şi mi l-a vârât sub nas.

— Dă-i înainte! mai spune-mi!

Priveliştea banilor a făcut ca şarja mea să deraieze. Singurul meu gând era cum să fac să-l separ de câteva din bancnotele alea câştigate prin fraudă.

— Ei da, a fost cam nebunesc discursul ăsta pe care ţi l-am servit, am început, adoptând alt ton. Sunt surprins

că nu m-ai înşfăcat şi n-ai dat cu mine de pământ. Bănuiesc că sunt cu nervii în batistă…

— Mie îmi spui?

Am adoptat un ton şi mai conciliator.

— Dă-mi voie să-ţi povestesc câte ceva despre mine, am continuat cu o voce calmă şi, din câteva trăsături, i-am schiţat poziţia mea pe ringul de patinaj Cosmodemonic, i-am vorbit despre relaţia mea cu O'Rourke, detectivul companiei, despre ambiţia mea de a ajunge scriitor, despre vizitele mele la cabinetul de psihopatie, şi aşa mai departe. Destul cât să-i dau a înţelege că nu eram un visător. Când i-am pomenit numele lui O'Rourke, l-am văzut impresionat. Fratele lui O'Rourke era (după cum ştiam bine) şeful lui Monahan la poliţie şi acesta îl stima.

— Şi te-ai bine cu O'Rourke?

— Mi-e bun prieten, i-am răspuns. Un om pe care-l respect. E aproape ca un tată pentru mine. Am învăţat de el câte ceva despre natura umană. O'Rourke e un om mare care îndeplineşte o funcţie mică. Aparţine, desigur, altor îndatoriri, dar nu ştiu care. Oricum, pare mulţumit să fie unde e. Deşi munceşte de se speteşte. Ce mă roade e că nu-i apreciat cum se cuvine.

I-am dat înainte pe linia asta, preamărind virtuţile lui O'Rourke şi subliniind, fără pic de subtilitate, diferenţa dintre metodele lui O'Rourke şi cele ale unui copoi obişnuit.

Cuvintele mele produceau efectul dorit. Monahan se dezumfla vizibil, se muia ca un burete.

— Ţi-ai făcut o impresie greşită despre mine, a izbucnit în cele din urmă. Eu am o inimă mare, numai că nu fac paradă de ea. Nu poţi să te arăţi tot timpul aşa cum eşti – nu în meseria mea. Nu suntem toţi ca O'Rourke. Te asigur că şi noi suntem umani, pe Dumnezeul meu! Tu eşti un idealist, ăsta-i baiul cu tine. Vrei perfecţiunea…

Mi-a aruncat o privire ciudată şi a mormăit ceva în barbă. Pe urmă a continuat cu o voce clară, calmă:

— Cu cât vorbeşti mai mult, cu atât îmi placi mai mult. Ai în tine ceva ce-am avut şi eu pe vremuri. Pe atunci

mă ruşinam de chestia asta… ştii, mă temeam să nu fiu considerat un fătălău, sau aşa ceva. Viaţa nu te-a răsfăţat – asta îmi place la tine. Ştii bine cum stau lucrurile, dar asta nu te-a făcut acru sau meschin. Mi-ai înşirat adineauri nişte orori, nişte chestii împuţite şi, ca să-ţi spun adevărul, aveam de gând să mă reped la tine. *De ce n-am făcut-o*? Pentru că nu vorbeai despre mine: te refereai la toţi băieţii de felul meu, care, la un punct oarecare, s-au îndepărtat de drumul omeniei. Păreai să mi te adresezi mie, dar nu era aşa. Tu te adresezi tot timpul omenirii întregi. Ar fi trebuit să te faci predicator, îţi dai seama? Tu şi O'Rourke alcătuiţi o echipă pe cinste. Vorbesc serios. Noi, ceilalţi, avem o muncă de îndeplinit, şi nu ne face mare plăcere s-o îndeplinim, pe când voi, scriitorii, munciţi de plăcere. Şi ce-i mai mult… mă rog, n-are importanţă… Ia dă-mi mâna încoace.

Mi-a luat mâna liberă şi mi-a strâns-o într-o menghină.

— Vezi? mi-a pus. M-am clătinat când i-am simţit strânsoarea. Vezi, aş putea să-ţi fac mâna chiseliţă. N-ar trebui nici măcar să mă mişc din loc. Aş putea să stau aici, vorbindu-ţi, uitându-mă în ochii tăi, şi să-ţi fac mâna chiseliţă. Îţi dai seama ce putere am?

Şi-a relaxat strânsoarea şi mi-am retras repede mâna. Era amorţită, paralizată.

— Nu-i mare scofală, înţelegi? a urmat el. Nu-i decât forţă brutală, animalică; tu ai un alt fel de forţă, care mie îmi lipseşte. Tu poţi să mă faci terci numai cu limba aia a ta. Tu ai creier. Şi-a întors privirea, parcă distrat, ce-ţi face mâna? m-a întrebat visător. Sper că nu ţi-am sfărmat-o, nu?

M-am pipăit cu cealaltă mână. Era încă inertă, scoasă din uz.

— E în ordine.

M-a măsurat din cap până-n picioare, pe urmă a adăugat râzând:

— Mi-e foame. Hai să mâncăm ceva. A ţinut să coborâm întâi împreună şi să inspectăm bucătăria. Voia să-

mi arate cât e de curată. A început să ridice cuţitele de tăiat carnea şi satârele, ţinându-le în lumină ca să le pot examina şi admira.

— Odată a trebuit să ciopârţesc un tip cu aşa ceva, a spus, agitând un satâr. L-am despicat în două, net şi curat ca pe un dovleac.

M-a luat afectuos de braţ şi m-a condus sus în restaurant.

— Henry, mi s-a adresat, noi doi o să fim prieteni. Ai să-mi povesteşti mai multe despre tine – şi ai să mă laşi să te ajut. Ai o soţie – şi încă una foarte frumoasă.

Am tresărit fără voie. Mi-a strâns braţul cu multă fermitate şi m-a condus la masă.

— Henry, hai să vorbim deschis. Eu ştiu câteva lucruri, chiar dacă nu s-ar zice. *Pauză*. Scoate-o pe nevastă-ta din bomba aia. Era cât pe-aci să întreb: „Care bombă?”, când el a reluat:

— Un bărbat poate să se bage în tot felul de matrapazlâcuri şi să iasă basma curată. Dar cu o femeie e altceva. Nu-ţi place s-o vezi lucrând acolo cu toţi derbedeii ăia matoliţi, nu-i aşa? Încearcă să afli ce anume o ţine acolo. Nu te supăra, nu vreau să-ţi rănesc sentimentele. Nu ştiu nimic despre soţia ta – adică nimic mai mult decât se vorbeşte…

— Nu-i soţia mea, i-am curmat vorba.

— Mă rog, orice-ar fi, a urmat el neclintit, de parc-ar fi fost un detaliu lipsit de importanţă, scoate-o din împuţitura aia. Îţi vorbesc ca prieten. Şi ştiu ce spun.

Am început să pun lucrurile cap la cap, repede, pe apucate. Gândurile mi s-au întors la Florrie şi la Hannah, la plecarea lor precipitată. Oare se pregătea o razie, o invadare sau o evadare? Încerca oare să mă avertizeze? Probabil că mi-a ghicit gândurile pentru că primul lucru pe care l-a rostit a fost:

— Dacă e să aibă o slujbă, dă-mi voie să-i găsesc eu una. Se pricepe să facă şi altceva, nu? O fată frumoasă ca ea…

— Haide să renunţăm. Mulţumesc pentru informaţie.

O bucată de timp, am mâncat în tăcere. Pe urmă, fără niciun apropo, Monahan şi-a scos din buzunar teancul gras de verzişori şi a dezlipit două bancnote de câte cincizeci de dolari. Le-a aşezat lângă farfuria mea.

— Ia-le, m-a îndemnat, ia-le şi bagă-le în buzunar., Fata ar putea să încerce să intre într-un teatru, de ce nu? Şi-a aplecat capul ca să-şi vâre în gură o furculiţă învălătucită în spaghete. Am luat bancnotele şi mi le-am vârât, liniştit, în buzunar.

De îndată ce m-am putut elibera de el, m-am dus s-o aştept pe Mona în faţa salonului de dans. Eram într-o dispoziţie curioasă.

Capul mi se învârtea uşor când m-am îndreptat, voios, spre Broadway. Eram hotărât să mă arăt vesel, deşi ceva îmi spunea că nu aveam motive să fiu astfel. Mâncarea şi cele câteva săgeţi ale lui Monahan, care-şi atinseseră ţinta, reuşiseră să mă trezească oarecum. Mă simţeam amplu şi luxuriant, dispus să-mi gust propriile gânduri. *Euforie*, ar fi spus Kroński. Pentru mine, asta însemna să fii fericit fără motiv. Doar să fii fericit, să ştii că eşti fericit, şi să rămâi fericit orice ar spune sau ar face alţii. Nu era o bucurie alcoolică; poate că cele câteva whisky-uri îmi precipitaseră starea de voie bună, dar nu contribuiseră cu altceva. Şi nici nu era vorba de un eu subteran care răzbise la suprafaţă – mai curând era vorba de un eu subteran, dacă pot să mă exprim astfel. Cu fiecare pas pe care-l făceam, fumurile alcoolului se risipeau; mintea îmi devenise aproape înfricoşător de limpede.

Când am trecut pe lângă un teatru, un afiş pe care mi-am aruncat ochii mi-a adus în memorie un chip foarte familiar. Ştiam cine este, numele şi toate celelalte, şi eram mirat – mă rog, ca să fiu sincer, eram atât de mirat de cele ce s-au stârnit pe dată în mine, încât n-am mai avut timp şi spaţiu ca să mă mir de ceva ce survenise în viaţa altcuiva. O să mă întorc la ea mai târziu, după ce o să mi se dizolve euforia… Şi, exact când îmi făgăduiam acest lucru, cu cine mă întâlnesc nas în nas dacă nu cu vechiul meu prieten Bill

Woodruff?

Bună, bună, ce mai faci, da, bine, de când nu te-am mai văzut, cu ce te mai ocupi, ce-ţi face soţia, trebuie să ne mai vedem, da, mă grăbesc, sigur, am să trec pe la tine, la revedere, la revedere… şi aşa mai departe, bla bla-bla. Două trupuri solide ciocnindu-se la un moment nepotrivit, frecându-şi suprafeţele, schimbând amintiri, greşind datele, promiţând şi repromiţând, uitând, despărţindu-se, amintindu-şi din nou… grăbit, mecanic, lipsit de sens, şi la ce dracu' duc toate astea?

După zece ani, Woodruff arăta la fel. Aş fi vrut să arunc o privire să mă văd şi pe mine într-o oglindă – în fugă. Zece ani! Şi voia să-i servesc toate noutăţile într-o pilulă. Idiotul! Un sentimental! Zece ani! Gândul mi-a fugit repede îndărăt de-a lungul anilor, printr-un coridor lung, ca un burlan răsucit, cu oglinzi distorsionante de fiecare latură. Am ajuns exact la punctul din timp şi din spaţiu în care era fixat Woodruff în mintea mea, în felul în care îl voi vedea întotdeauna, chiar şi pe lumea cealaltă. Era ţintuit acolo, ca un specimen înaripat sub microscop. Acolo se roteşte neajutorat în jurul propriei axe. Şi aici intervine şi ea – cea al cărei chip mi-a fulgerat în minte când am trecut pe lângă afişul teatrului. Ea era cea care-l făcuse să-şi piardă minţile, femeia fără de care nu putea trăi, şi toată lumea trebuia să-l ajute pe Woodruff să o curteze, până şi mama şi tatăl lui, până şi blegul de cumnat prusac al lui, pe care-l ura de moarte.

Ida Verlaine. Născută ca să se potrivească numelui. Era întocmai cum suna numele: drăguţă, vanitoasă, teatrală, infidelă, răsfăţată, alintată, răzgâiată, frumoasă ca o statuetă de Dresda, numai că avea plete negre ca pana corbului şi o înclinaţie piezişă, iavaneză, în suflet. Dacă avea măcar un suflet. Trăia exclusiv în trup, în simţurile ei, în dorinţele ei – şi ea îşi regiza propriul spectacol, spectacolul trupului, cu mica ei voinţă tiranică pe care sărmanul Woodruff o vedea ca pe o monumentală forţă de caracter.

Ida, Ida… Ne împuia urechile cu ea. Era delicată,

într-un mod pervers, ca nudurile lui Cranach. Trupul toarte alb, părul foarte negru, sufletul balansându-i-se îndărăt, ca o piatră dislocată dintr-un monument egiptean. În timpul perioadei de preliminarii, au trecut prin scene foarte neplăcute. Woodruff pleca adeseori de la ea cu ochii în lacrimi. Şi a doua zi îi trimitea orhidee sau un medalion frumos sau o cutie gigantică de bomboane. Ida înghiţea totul, ca un piton. Era lipsită de inimă şi insaţiabilă.

Mai târziu, a convins-o să se mărite cu el. Probabil că o mituise, pentru că, evident, ea îl dispreţuia. Woodruff a construit un frumos cuibuşor de dragoste, care-i depăşea cu mult veniturile, i-a cumpărat toalete şi alte lucruri la care râvnea, o ducea la teatre de câteva ori pe săptămână, o ghiftuia cu dulciuri, stătea lângă ea şi-i ţinea mâna când avea dureri menstruale, consulta un specialist când tuşea şi, în general, juca rolul soţului iubitor, devotat.

Şi cu cât făcea mai multe pentru ea, cu atât îl privea mai rece. Era un monstru din creştet până-n tălpi. Încetul cu încetul, Woodruff a lăsat să-i scape informaţia că e frigidă. Desigur, nimeni dintre noi nu a crezut acest lucru, cu excepţia lui Woodruff. Mai târziu avea să treacă prin aceeaşi experienţă cu cea de-a doua soţie a lui şi, dacă ar fi trăit destul, ar fi încercat-o şi cu cea de-a treia şi cu cea de-a patra soţie. Dar de Ida era atât de îndrăgostit, încât dacă ea şi-ar fi pierdut picioarele, n-ar fi contat pentru el, nu i-ar fi alterat cu nimic sentimentele, dimpotrivă, ar fi iubit-o şi mai mult.

Cu toate cusururile lui, Woodruff ţinea mult la prietenie. Eram cel puţin vreo şase pe care ne luase la sânul lui şi în care avea, implicit, încredere. Eu eram unul dintre aceştia – de fapt, cel mai vârstnic dintre prietenii lui. Mă bucuram de privilegiul de a veni şi de a pleca din casa lui după voie: puteam să mănânc acolo, să dorm, să fac baie, să mă bărbieresc. Făceam parte din familie.

De la bun început, Ida mi-a displăcut, nu din cauza felului în care îl trata pe Woodruff, ci pur şi simplu din instinct. În schimb, ea se simţea stingherită în prezenţa mea. Nu ştia ce să creadă despre mine. Nu o criticam

niciodată dar nici nu o flatam; mă purtam faţă de ea ca faţă de soţia prietenului meu şi nimic mai mult. Fireşte, o asemenea atitudine nu o satisfăcea. Voia să mă prindă în mreje, să mă facă să merg pe sârmă, aşa cum făcuse cu Woodruff şi cu alţi curtezani. În mod curios, niciodată n-am fost mai imun la farmecele unei femei. Nu dădeam un ban pe ea, ca persoană, deşi mă întrebam adeseori cum o fi la futut, ca să spun aşa. Dar mă întrebam într-o doară, într-un chip detaşat, şi totuşi gândul meu a pătruns-o într-un fel, i-a intrat sub piele.

Uneori, după ce petreceam o noapte în casa lor, protesta în gura mare că nu vrea să fie lăsată singură cu mine. Woodruff stătea în uşă, gata să se ducă la slujbă, iar ea pretindea că e îngrijorată. Eu zăceam în pat, aşteptând-o să-mi aducă micul dejun. Şi Woodruff îi reproşa:

— Nu spune aşa ceva, Ida. N-o să-ţi facă niciun rău – i-aş încredinţa şi viaţa mea.

Uneori, izbucneam în râs şi-i spuneam:

— Nu-ţi face griji, Ida, n-am să te violez. Sunt impotent.

— Tu şi impotent? ţipa cu prefăcută isterie. Nu eşti impotent. Eşti un libidinos.

— Serveşte-i micul dejun! îi cerea Woodruff şi ieşea pe uşă.

Ida detesta ideea de a mă servi la pat. Nu o făcea pentru soţul ei şi nu vedea de ce ar face-o pentru mine. Eu unul nu luam niciodată micul dejun în pat, decât în casa Woodruff. Dar o făceam dinadins ca să o enervez şi să o umilesc.

— De ce nu te scoli şi nu vii la masă? mă întreba Ida.

— Nu pot – am o erecţie.

— Ah, încetează să mai vorbeşti aşa. Ţie nu-ţi stă mintea decât la sex?

Cuvintele ei lăsau să se înţeleagă că pentru ea sexul e ceva oribil, greţos, pur şi simplu odios, dar gesturile vorbeau alt limbaj. Era o muieruşcă lascivă, frigidă numai pentru că avea o inimă de curvă. Când îmi aducea tava la pat, dacă-mi treceam mâna pe piciorul ei îmi spunea:

— Eşti satisfăcut? Pipăie bine cât eşti acolo. Ce n-aş da să te vadă Bill, să vadă ce prieten loial are!

— De ce nu-i spui? am întrebat-o într-o zi.

— Pentru că nu m-ar crede, dobitocul. Ar gândi că încerc să-l fac gelos.

Îi ceream să-mi pregătească baia. Se prefăcea că ezită, dar până la urmă mi-o pregătea. Într-o zi, în timp ce mă găseam în cadă şi mă săpuneam, am, observat că uitase să-mi aducă prosoape.

— Ida, am strigat-o, adu-mi nişte prosoape!

A intrat în camera de baie şi mi le-a dat. Purta un capot de mătase şi ciorapi coloraţi de mătase. Când s-a aplecat peste cadă ca să aşeze prosoapele pe suport, capotul i s-a deschis. M-am ridicat în genunchi şi mi-am îngropat capul în blăniţa ei. Totul s-a întâmplat atât de repede, încât n-a avut timp să se revolte sau să pretindă că se revoltă. Într-o clipă am tras-o în cadă, cu ciorapi cu tot. I-am scos capotul şi l-am aruncat pe podea. Ciorapii i-am lăsat – o făceau să arate şi mai lascivă, să semene şi mai mult cu un nud de Cranach. M-am întins pe spate şi am tras-o peste mine. Era ca o căţea în călduri, mă muşca peste tot, gâfâind, gemând, zvârcolindu-se ca un vierme în cârligul undiţei. În timp ce ne uscam, s-a aplecat şi a început să nu ciugulească pula. M-am aşezat pe marginea căzii, iar ea a îngenuncheat şi a început să mă sugă. După un timp am ridicat-o în picioare şi am pus-o să se aplece; după care i-am tras-o pe la spate. Avea o pizdulice zemoasă care mi se potrivea ca o mănuşă. Am muşcat-o de ceafă, de loburile urechilor, de partea sensibilă a umărului şi, când am ieşit din ea, mi-am lăsat urma dinţilor pe curişorul ei alb şi frumos. Niciunul dintre noi n-a scos vreun cuvânt. După ce am terminat, s-a dus în camera ei să se îmbrace. Am auzit-o fredonând încet, de una singură. M-am mirat că era capabilă să-şi prime tandreţea în felul ăsta.

Din acea zi, abia aştepta ca Woodruff să plece, pentru ca să se arunce pe mine.

— Nu ţi-e teamă că s-ar putea întoarce pe

neaşteptate şi să te găsească în pat cu mine? am întrebat-o o dată.

— Nu şi-ar crede ochilor. Ar gândi că-i jucăm o farsă.

— N-ar crede că-i o farsă dacă ar vedea asta – şi m-am îmbrâncit în ea de şi-a pierdut respiraţia.

— Dumnezeule, de s-ar pricepe măcar cum să mă ia! prea lipsit de răbdare. Şi-o scoate ca pe un măturoi şi o bagă în mine înainte de a fi putut să simt măcar ceva. Eu zac, pur şi simplu, şi-l las să lucreze. E gata cât ai zice peşte. Dar cu tine, mă înfierbânt chiar înainte de mă atingi. Pentru că ştiu că nu ţii la mine. Nu-ţi plac, nu-i aşa?

— Îmi place asta, am răspuns, împingându-mă iar în ea. Îmi place pizda ta, Ida… e lucrul cel mai bun pe care-l ai.

— Câine! Ar trebui să te urăsc pentru cuvintele astea.

— Şi atunci de ce nu mă urăşti?

— Oh, nu vorbi aşa, a murmurat, cuibărindu-se şi mai aproape de mine şi înspumându-se toată. Ţine-o acolo şi strânge-mă în braţe. Muşcă-mă de sân… nu prea tare… aşa, asta-i.

Mai târziu mi-a luat mâinile şi mi-a apăsat degetele în crăpătura ei.

— Haide, fă-o! a bolborosit cu ochii daţi peste cap şi răsuflarea întretăiată.

Puţin mai târziu, la masa de prânz:

— Chiar trebuie să pleci? Nu poţi să mai rămâi?

— Mai vrei puţin la crăpătură, da?

— Nu poţi să fii mai delicat? Dumnezeule, dacă te-ar auzi Bill!

— Tu nu porţi niciodată chiloţi, nu-i aşa? Eşti o curviştină, ştii?

I-am ridicat rochia şi am pus-o să-şi crăcăneze picioarele, în timp ce-mi beam cafeaua.

— Joacă-te puţin cu ea până termin eu.

— Eşti abject, mi-a răspuns, dar a făcut ce i-am cerut.

— Deschide-o cu două degete. Îmi place să-i văd culoarea. Înăuntru parc-ar fi din coral. Ca şi urechile tale. Spui că Bill are un ştoi cât toate zilele. Nu înţeleg cum

începe acolo.

Am întins mâna după o lumânare de pe măsuţa de lângă mine, şi i-am dat-o.

— Să vedem dacă poţi să ţi-o bagi până la fund. Şi-a ridicat piciorul pe speteaza scaunului şi a început să-şi vâre lumânarea. Se examina cu mare intensitate, cu buzele întredeschise, pe marginea orgasmului.

A început să se împingă în faţă şi îndărăt, pe urma să-şi rotească curul. I-am tras scaunul mai în spate, m-am lăsat în genunchi şi am privit.

— Faci ce vrei din mine, diavol împuţit!

— Dar îţi place; nu?

Era pe punctul de a juisa. I-am scos lumânarea şi mi-am vârât trei degete în gaura ei.

— E destul de largă pentru tine?

Mi-a tras capul spre ea şi mi-a muşcat buzele.

M-am ridicat şi mi-am descheiat prohabul; într-o clipită, mi-a înşfăcat-o şi şi-a băgat-o în gură. A început s-o sugă lacom, ca un uliu flămând. Am ejaculat în gura ei.

— Dumnezeule! a exclamat înecându-se şi scuipând. N-am mai păţit niciodată aşa ceva!

A alergat la baie, de parcă ar fi înghiţit otravă.

Am intrat în dormitor şi m-am trântit pe pat. Mi-am aprins o ţigară şi am aşteptat-o să vină. Ştiam că o să fie o poveste prelungită.

S-a întors înfăşurată în capotul de mătase, fără nimic dedesubt.

— Dezbracă-te, mi-a cerut, dând la o parte cuvertura şi plonjând în pat.

Am zăcut aşa, hârjonindu-ne, în timp ce pizda i să nu umezea întruna.

— Miroşi superb, i-am zis. Ce-ai făcut?

Mi-a luat mâna dintre picioarele ei şi mi-a dus-o la nări.

— Nu-i rău. Ce e? Ghiceşte!

S-a sculat impulsiv, s-a dus la baie şi s-a întors cu o sticluţă de parfum. Şi-a picurat câţiva stropi în palmă şi mi-a frecat apoi organele genitale; după aceea, şi-a turnat

câteva picături pe părul pubian. Mă ustura ca nişte ace de foc. Am vărsat sticluţa şi am muiat-o toată în parfum, din cap până-n picioare. Pe urmă am început să-i ling subţiorile, să-i sug flocii, şi mi-am strecurat limba, ca un şarpe, de-a lungul curbei coapselor ei.

Se zgâlţâia în sus şi-n jos de parcă fusese apucată de convulsii. Am ţinut-o aşa până m-am trezit cu o asemenea erecţie, încât până şi după ce-am pompat un torent în ea, tot îmi stătea ca un ciocan. Ceea ce o excita teribil.

Voia să încerce tot felul de poziţii şi a făcut-o. A avut câteva orgasme la rând şi aproape că a leşinat pe parcurs. Am întins-o pe o masă şi, când am văzut-o gata să explodeze, am ridicat-o şi m-am plimbat prin cameră, împreunat cu ea; pe urmă am pus-o să meargă în patru labe şi, ţinând-o de pulpe, i-o scoteam din când în când ca s-o excit şi mai tare. Buzele îi erau aproape ferfeniţi te de muşcături şi era plină de vânătăi, unele verzui, altele albăstrii. Aveam în gură un gust ciudat de gelatină de peşte şi parfum Chanel. Pula mea arăta ca un furtun de cauciuc deteriorat; îmi atârna între picioare, mai lungă cu un centimetru sau doi decât dimensiunea ei normală, şi umflată de ajunsese de nerecunoscut. Când am ieşit în stradă, mi-am simţit genunchii muiaţi. Am intrat într-o drogherie şi am băut vreo două pahare de lapte cu malţ. Îmi spuneam în sinea mea că fusese un futai regal şi mă întrebam cum am să reacţionez când o să dau ochi cu Woodruff.

Lucrurile s-au precipitat într-o succesiune vertiginoasă pentru Woodruff. Întâi şi-ntâi şi-a pierdut slujba de la bancă. Pe urmă Ida a fugit cu unul din cei mai buni prieteni ai lui. Când a descoperit că Ida se culcase cu individul un an întreg înainte de a fugi cu el, a foi atât de distrus, încât a căzut într-o depresiune psihică ce a ţinut mai bine de un an. După asta a fost călcat de o maşină şi a suferit o trepanaţie la creier. Pe urmă a înnebunit soră-sa, a dat foc la casă şi copiii i-au ars de vii.

Nu putea înţelege de ce toate lucrurile astea i se întâmplau lui, Bill Woodruff, care nu făcuse niciodată

nimănui vreun rău.

Din când în când îl întâlneam pe Broadway şi schimbam câteva cuvinte la colţ de stradă. Nu mi-a făcut niciodată vreo aluzie din care să deduc că ar bănui aventura mea cu iubita lui Ida. Acum vorbea despre ea cu obidă, ca despre o târfă nerecunoscătoare care nu încercase niciodată vreo scânteie de simţire. Dar era evident că încă o iubea. Oricum se încurcase cu altă fată, o manichiuristă, nu tot atât de frumoasă ca Ida, dar loială şi onestă, după cum afirma el.

— Aş vrea s-o cunoşti o dată, îmi spunea.

I-am promis că o s-o cunosc – o dată. Apoi, la despărţire, l-am întrebat:

— Ce s-a mai întâmplat cu Ida, ştii?

— S-a făcut actriţă – probabil că au angajat-o pentru mutra ei – că, din câte ştiu eu, n-are pic de ta-lent.

Ida Verlaine. Continuam să mă gândesc la ea şi la zilele acelea de libertate şi de nepăsare din trecut. Mi-am luat în primire postul la intrarea salonului de dans. Mai aveam câteva minute de spânzurat. Uitasem de banii din buzunar. Eram încă ancorat în trecut. Mă întrebam dacă să mă duc într-o zi la teatru şi să mă uit la Ida din stal, rândul trei. Sau să mă duc în cabina ei şi să avem un mic tête-à-tête în timp ce se machiază. Mă întrebam dacă trupul ei o fi tot atât de alb. Pe vremuri, părul negru, lung, îi cădea pe umeri. Era într-adevăr o femeiuşcă fermecătoare. Pizdă pură, asta era! Şi Woodruff, atât de orbit de ea, atât de inocent, atât de idolatru. Îmi aminteam că-mi povestise o dată că, în fiecare noapte, o săruta în cur ca să-i dovedească ce sclav devotat are în el. De mirare că nu s-a pişat pe el. O merita, imbecilul!

Şi pe urmă m-am gândit la ceva ce m-a făcut să râd. Bărbaţii sunt convinşi că a avea o pulă mare înseamnă cel mai magnific dar al vieţii. Îşi spun că n-ai decât s-o scuturi în faţa unei femei şi-ţi pică pe dată. Mă rog, dacă avea cineva o pulă mare, acela era Bill Woodruff. Era, realmente, cât a unui cal. Îmi aduceam aminte că, atunci când am văzut-o prima oară, nu mi-am putut crede ochilor.

Ida ar fi trebuit să-i fie sclavă, la picioarele lui, dacă povestea cu ştoiurile mari ar fi adevărată. O impresionase şi pe ea, dar într-un mod negativ. O speriase. O îngheţase. Şi cu cât o împingea mai mult în ea, cu atât pizda i se micşora. Ar fi putut s-o reguleze între ţâţe, sau la subţiori. Idei i-ar fi plăcut mai mult, fără îndoială. Dar Woodruff n-a avut niciodată asemenea idei. Le-ar fi considerat degradante. Nu-i poţi cere femeii pe care o idolatrizezi să te lase s-o fuţi între ţâţe. Cum îşi făcea cuib în ea, n-am întrebat niciodată. Dar ritualul ăla cu linsul în cur mă făcea să zâmbesc. Ar fi grozav să idealizezi o femeie şi apoi să constaţi că natura ţi-a jucat un renghi murdar.

Ida Verlaine. Presimţeam că o s-o caut în curând, N-o să mai aibă aceeaşi pizdă care-mi venea ca o mănuşă, era inutil să mă amăgesc. Probabil că i se lăbărţase, aşa cum o cunoşteam eu pe Ida. Totuşi, dacă i-a mai rămas ceva zeamă, dacă poponeţul îi era la fel de neted şi de alunecos, merita o nouă încercare.

Numai gândindu-mă la ea începeam să am o erecţie.

Am mai aşteptat o jumătate de oră şi mai bine, dai nici urmă de Mona. Am hotărât să urc şi să întreb de ea. Mi s-a spus că a plecat devreme acasă – pentru că avea o migrenă teribilă.

9

Abia în seara celei de-a doua zile am aflat de ce plecase atât de devreme de la salonul de dans. Primise un mesaj de acasă şi se grăbise să se ducă să-şi vadă părinţii. N-am presat-o cu întrebări, ştiind cât de misterioasă era în privinţa acestei alte vieţi a ei. Totuşi, nu ştiu din ce pricină, părea doritoare să-şi descarce sufletul. Ca de obicei, se învârtea în jurul subiectului, cu ocolişuri enigmatice. Îi venea greu să încropească o poveste cu cap şi coadă. Tot ce puteam înţelege era că ai ei se găseau la mare necaz – şi prin „ai ei” se referea la întreaga familie, inclusiv cei trei fraţi şi cumnata ei.

— Locuiesc cu toţii sub acelaşi acoperiş? am întrebat-

o inocent.

— Asta-i o întrebare fără rost, mi-a răspuns iritată.

Un timp n-am mai spus nimic. Pe urmă m-am hazardat să o întreb despre sora ei, de care îmi spusese Iva că e mai frumoasă decât ea, „numai că e normală”, adăugase.

— Parcă mi-ai spus că e măritată?

— Da, desigur că e. Dar ce legătură are cu asta?

— Cu ce? am întrebat-o, scos şi eu puţin din fire. Mă rog, despre ce discutam?

Am râs.

— Asta aş vrea să ştiu şi eu. Ce este? Ce încerci să-mi spui?

— Nu asculţi. *Sora mea* – presupun că nu crezi că am o soră?

— De ce spui aşa ceva? Fireşte că te cred. Numai că nu pot crede că-i mai frumoasă ca tine.

— Mă rog, este, fie că crezi sau nu, m-a repezit ea. Dar o dispreţuiesc. Nu-i vorba de gelozie, dacă asta îţi închipui. O dispreţuiesc pentru că e lipsită de imaginaţie. Vede ce se întâmplă şi nu mişcă un deget. E de un egoism absolut.

— Bănuiesc, am replicat cu blândeţe, bănuiesc că-i vorba de vechea problemă – îţi cer să-i ajuţi. Mă rog, poate că eu…

— Tu! Ce poţi tu să faci? Te rog, Val, nu începe cu de-alde astea! S-a pornit să râdă isteric. Dumnezeule, îmi aduci aminte de fraţii mei. Cu toţii îmi servesc felurite sugestii – şi nimeni nu face nimic.

— Mona, dar eu nu vorbesc în vânt. Eu…

S-a întors, aprigă, spre mine:

— Tu ai de îngrijit o soţie şi o fiică, nu-i aşa? Nu vreau să aud un cuvânt despre ajutorul tău. Asta-i problema mea. Numai că nu ştiu de ce trebuie să fac totul singură. Şi băieţii ar putea face ceva, dacă ar avea un dram de bunăvoinţă. Dumnezeule, i-am întreţinut ani întregi. Am întreţinut întreaga familie – şi acum îmi cer şi mai mult. Nu mai pot. Nu-i drept…

După câteva clipe de tăcere, a continuat:

— Tatăl meu e un om bolnav – de la el nu aştept nimic. Şi apoi, el e singurul la care ţin. Dacă n-ar fi el, le-aş întoarce spatele la toţi – aş pleca şi i-aş lăsa cu buza umflată.

— Şi ce-i cu fraţii tăi? Pe ei ce-i reţine?

— Nimic decât puturoşenia. I-am răsfăţat. I-am făcut să creadă că sunt neajutoraţi.

— Vrei să spui că nimeni nu lucrează – niciunul din ei?

— O, da, din când în când câte unul îşi ia o slujbă pentru câteva săptămâni şi pe urmă o părăseşte, din nu ştiu ce motiv idiot. Ştiu că se pot bizui pe mine să le sar în ajutor. Nu pot să continui să trăiesc în felul ăsta! N-am să-i las să-mi distrugă viaţa! Vreau să fiu cu tine – şi ei mă trag îndărăt. Nu le pasă ce fac, atâta timp cât le aduc hani. Bani, bani! Doamne, cât urăsc cuvântul ăsta!

— Mona, dar eu pot să-ţi dau nişte bani. Da, am! Uită-te!

Mi-am scos din buzunar cele două bancnote de câte cincizeci de dolari şi i le-am pus în mână.

Spre uluirea mea, a început să radă, un râs sinistru, pe trei tonuri ascuţite, care devenea tot mai incontrolabil. Am luat-o în braţe:

— Uşurel, Mona, uşurel… eşti foarte tulburată.

I-au dat lacrimile.

— Nu mă pot opri, Val, a spus cu voce slabă. Îmi aminteşti atât de mult de tatăl meu. Şi el făcea la fel. Când lucrurile stăteau cel mai rău, venea acasă cu un buchet de flori sau cu vreun dar aiurit. Şi tu eşti exact ca el. Sunteţi nişte visători, amândoi. De asta te iubesc, şi-a aruncat pătimaş braţele în jurul meu şi a început să vorbească printre sughiţuri de plâns: Nu-mi spune de unde ai luat banii, a murmurat. Nu-mi pasă! Nu-mi pasă nici dacă i-ai furat. Şi eu aş fura pentru tine, ştii lucrul ăsta, nu-i aşa? Val, ei nu merită banii tăi. Vreau să-ţi cumperi cu ei ceva pentru tine. Sau, a adăugat brusc, cumpără ceva pentru cea mică. Cumpără-i ceva frumos, ceva minunat – ceva de

care să-şi amintească întotdeauna. Val, a urmat încercând să se readune, tu ai încredere în mine, nu-i aşa? N-ai să-mi pui niciodată întrebări la care nu pot să-ţi răspund, nu-i aşa? Promite-mi.

Eram aşezaţi în fotoliul cel mare. O ţineam în braţe şi îi netezeam părul, în chip de răspuns.

— Vezi tu, Val, dacă nu-mi ieşeai în cale, nu ştiu ce s-ar fi ales de mine. Până când te-am cunoscut pe tine simţeam – cum să spun, simţeam că viaţa mea parcă nu-mi aparţine. Nu-mi păsa ce fac, atâta timp cât eram lăsată în pace. Nu pot suferi să mi se pună întrebări. Mă simt umilită. Toţi ai mei sunt nişte neputincioşi, toţi până la unul. Cu excepţia surorii mele. Ea ar putea face unele lucruri – e o femeie foarte practică, cu capul pe umeri. Dar vrea s-o joace pe doamna. „E de ajuns că avem o nebună în familie", aşa spune, referindu-se la mine. I-am făcut de ruşine, aşa gândeşte ea. Şi vrea să mă pedepsească, obligându-mă să mă supun la noi şi noi umilinţe. Încearcă o bucurie răutăcioasă când mă vede aducând banii pentru care nimeni nu mişcă un deget. Şi face tot felul de insinuări perfide. Aş putea s-o ucid. Iar taică-meu pare să nu-şi dea seama deloc de situaţie. El o găseşte dulce – *ange-lică*. Pe ea n-ar lăsa-o să facă cel mai mic sacrificiu – e prea gingaşă ca să fie expusă contaminării brutale cu lumea. Şi-apoi, e soţie şi mamă. Pe când *eu*... Ochii i s-au umplut din nou de lacrimi. Nu ştiu din ce îşi închipuie că sunt făcută eu. *Eu sunt puternică*, aşa gândesc ei... Eu pot îndura orice. Eu sunt cea sălbatică. Dumnezeule, uneori cred că s-au ţicnit cu toţii. De unde îşi imaginează ei că iau banii? Nici că le pasă... *nu îndrăznesc nici măcar să întrebe*.

— Tatăl tău poate să se vindece vreodată? am întrebat-o după o lungă tăcere.

— Nu ştiu, Val. Dacă ar muri, a adăugat, nici n-aş mai călca pragul casei ăleia. N-au decât să crape de foame, nici c-o să mi se clintească vreun muşchi. Ştii, a urmat ea, tu nu semeni deloc cu tata din punct de vedere fizic, şi totuşi sunteţi în multe privinţe la fel. Şi tu eşti slab şi moale, ca şi

el. Dar tu n-ai fost răzgâiat cum fost el. Tu, când vrei, ştii să-ţi porţi singur de grijă, pe când el n-a învăţat aşa ceva. A fost întotdeauna un neajutorat. Mama a supt sângele din el. L-a tratat exact cum mă tratează şi pe mine. Totul trebuie să fie aşa cum vrea ea. Aş vrea să-l cunoşti pe tata – înainte de moare. Am visat adeseori lucrul ăsta.

— Probabil că într-o zi o să ne cunoaştem, i-am răspuns, deşi nu credeam deloc într-o astfel de probabilitate.

— L-ai adora, Val. Are un extraordinar simţ al umorului. Şi e şi un mare povestitor. Cred că ar fi ajuns scriitor dacă nu s-ar fi însurat cu maică-mea.

S-a ridicat şi a început să-şi facă toaleta, continuând să vorbească tandru despre tatăl ei, despre viaţa pe care a dus-o acesta la Viena şi în alte oraşe. Se apropia timpul de plecare la salonul de dans.

Deodată, s-a întors abrupt dinspre oglindă şi mi-a spus:

— Val, de ce nu scrii în timpul tău liber? Întotdeauna ai vrut să scrii – de ce n-o faci? Nu trebuie să vii atât de des să mă iei de la lucru. Ştii, aş prefera să ajung noaptea acasă şi să te găsesc la maşina de scris. Doar n-ai de gând să rămâi toată viaţa în slujba asta, nu-i aşa?

S-a apropiat de mine şi m-a încercuit cu braţele:

— Dă-mi voie să mă aşez pe genunchii tăi. Ascultă-mă, Val, iubitule… nu trebuie să te sacrifici pentru mine. E destul de rău că unul dintre noi se sacrifică. Vreau să te eliberezi. Ştiu că eşti scriitor – şi nu-mi pasă cât o să dureze până ai să devii cunoscut. Vreau să te ajut… *Val*, tu nu asculţi ce-ţi spun. M-a înghiontit uşor. La ce te gândeşti?

— O, la nimic. Visam.

— Val, fă ceva, te rog. Nu lăsa lucrurile să se desfăşoare în felul ăsta! Uită-te la camera asta. Cum am ajuns noi aici? Ce căutăm aici? Suntem puţin nebuni, şi tu şi eu. Val, pune-te pe scris – în seara asta, da? Îmi place când eşti îngândurat. Îmi place să-mi spun că te gândeşti la alte lucruri. Îmi place când înşiri lucruri nebuneşti. Aş

vrea să pot gândi şi eu în felul ăsta. Aş da orice să fiu şi eu scriitoare! Să am spirit în mine, să visez, să mă pierd în problemele altor oameni, să mă gândesc la altceva decât la muncă şi la bani… Îţi aminteşti de istorioara aceea pe care ai scris-o odată pentru mine – despre Tony şi Joey? De ce nu mai scrii pentru mine? Doar pentru *mine*. Val, trebuie să încercăm să facem ceva… *trebuie* să găsim o calc de ieşire. Mă auzi?

O auzeam prea bine. Cuvintele ei mi se repetau în minte ca un refren.

Am sărit în sus, ca pentru a deşira firele de păianjen în care mă lăsasem prins. Am luat-o de mijloc şi am ţinut-o la depărtare de mine:

— Mona, în curând lucrurile or să se schimbe. Foarte curând. O simt… Dă-mi voie să te conduc până la staţie – simt nevoia să iau o gură de aer.

Vedeam că e uşor deziluzionată; sperase într-un răspuns mai pozitiv.

— Mona, am reluat în timp ce coboram strada cu paşi repezi, nu te poţi schimba dintr-odată, bătând din palme. Doresc să scriu, da, de lucrul ăsta sunt convins. Dar trebuie să mă readun. Nu pretind că e uşor, dar am nevoie de puţină linişte. Nu pot trece, pe nerăsuflate, de la un lucru la altul. Îmi urăsc slujba tot atâta cât ţi-o urăşti şi tu pe a ta. Dar nu vreau o altă slujbă; vreau o ruptură totală. Vreau să mă găsesc un timp cu mine însumi, să văd cum o să fie. Aproape că nu mă cunosc, pentru că trăiesc aşa cum trăiesc. Sunt scufundat. Ştiu totul despre ceilalţi – şi nimic despre mine. Ştiu numai că *simt*. Simt prea mult. Sunt secătuit. Aş vrea să am zile, săptămâni, luni, în care numai să gândesc. Acum, gândesc de la un moment la altul. E un lux, să poţi *gândi*.

Mi-a strâns mâna, ca pentru a-mi spune că mă înţelege.

— Când mă întorc acasă am de gând să stau jos şi să încerc să gândesc. Poate că am să adorm. Se pare că sunt înşurubat numai pentru acţiune. Am devenit o maşină. Ştii ce cred uneori? am continuat. Cred că dacă aş avea două

sau trei zile liniştite, numai de gândire, aş răsturna totul cu sus-n jos. Totul e fundamental aiuristic aşa pentru că nu cutezăm să ne îngăduim a gândi. Ar trebui să mă duc într-o zi la birou şi să-i zbor creierii lui Spivak. Ăsta ar fi primul pas…

Ajunsesem la staţia trenului suspendat.

— Nu te mai gândi acum la lucruri din astea, m-a sfătuit Mona. Aşază-te şi visează. Visează ceva frumos pentru mine. Nu te gândi la oamenii aceia mărunţi şi urâcioşi. Gândeşte-te la noi!

A urcat scările în fugă, făcându-mi un semn de la revedere.

Mă întorceam agale acasă, visând la o altă viaţă, mai abundentă, când mi-am amintit brusc, sau am gândit că-mi amintesc, că lăsase cele două bancnote de câte cincizeci de dolari pe poliţa căminului, sub vaza cu flori artificiale. Le vedeam în minte ieşind pe jumătate de sub vază, aşa cum le aşezase ea. Mi-am iuţit paşii. Ştiam că dacă le vede cumva Krońsk, le umflă. Nu pentru c-ar fi fost necinstit, dar ca să mă tortureze.

Când m-am apropiat de casă, m-am gândit la Sheldon Nebunul. Ba chiar am început să-i imit felul de a vorbi, deşi mi se tăiase răsuflarea din cauza alergăturii. Când am deschis uşa, râdeam de unul singur.

Camera era pustie şi banii dispăruţi. Ştiusem că aşa avea să fie. M-am aşezat şi am râs din nou. De ce nu-i pomenisem Monei nimic despre Monahan? De ce nu-i suflasem o vorbă despre teatru? De obicei, îi turnam totul, dar de astă dată mă reţinuse ceva, o neîncredere instinctivă în intenţiile lui Monahan.

Eram pe cale să telefonez la salonul de dans, să întreb dacă nu cumva Mona luase banii cu ea, fără ca eu să observ. M-am ridicat ca să mă duc la telefon, dar pe drum m-am răzgândit. M-a mânat impulsul de a explora puţin casa. M-am dus în partea din spate şi am coborât treptele. Am nimerit într-o încăpere spaţioasa, cu lumini orbitoare, în care se uscau rufele. De-a Lungul unui perete era o bancă, întocmai ca într-o clasă de şcoală, şi pe ea şedea un

bătrân cu barbă albă şi o tichie de catifea pe creştet. Stătea înclinat în faţă, cu capul rezemat de dosul palmei sprijinită pe un baston. Părea să privească în gol.

Mi-a adresat un semn de recunoaştere, din ochi; trupul i-a rămas nemişcat. Întâlnisem mulţi membri ai familiei, dar pe acest bătrân nu-l văzusem niciodată. L-am salutat în limba germană, spunându-mi că o s-o prefere limbii engleze, pe care se părea că nimeni nu o vorbea în casa asta.

— Poţi să vorbeşti englezeşte, dacă vrei, mi s-a adresat cu un accent marcat străin.

Rămăsese cu privirea pierdută în gol, ca şi înainte.

— Vă deranjez?

— Deloc.

M-am gândit că ar trebui să-i spun cine sunt.

— Mă numesc…

— Şi eu, mi-a curmat el vorba fără să aştepte să-mi audă numele, sunt tatăl doctorului Onirifick. Bănuiesc că nu ţi-a vorbit niciodată despre mine.

— Nu, nu mi-a pomenit. Dar eu îl văd atât de rar.

— E un om ocupat. Poate chiar prea ocupat… Dar într-o bună zi o să fie pedepsit, a continuat el. Nu ai voie să ucizi, nici măcar pe cei încă nenăscuţi. Aici e mai bine – aici e linişte.

— N-aţi vrea să mai sting câteva din lumini? l-am întrebat, sperând să-i abat gândurile în altă direcţie.

— Să fie lumină, mi-a răspuns. Lumină, mai multă lumină. El acolo sus, lucrează în întuneric. E prea mândru. Lucrează pentru diavol. E mai bine aici, cu rufele ude.

A rămas tăcut câteva clipe. Se auzea picurul apei care se scurgea din rufele ude. M-a străbătut un fior. Mă gândeam la sângele care se prelingea pe mâinile doctorului Onirifick.

— Da, picături de sânge, a grăit bătrânul de parcă mi-ar fi citit gândurile. E un măcelar. Se dedică morţii. Asta-i cea mai mare întunecime a minâii omeneşti – să ucizi ceea ce se zbate să prindă viaţă. Nici animalele n-ar trebui ucise – decât pentru sacrificiu. Fiul meu ştie totul –

dar nu ştie că omorul e cel mai mare păcat. Aici e lumină… multă lumină… şi el stă acolo numai în întuneric. Tatăl lui stă în pivniţă şi se roagă pentru el, iar el stă acolo sus, măcelărind, măcelărind. Pretutindeni e sânge. Casa e mânjită. E mai bine aici cu rufele spălate. Aş spăla şi banii dacă aş putea. Asta-i singura încăpere curată din toată casa. Şi lumina e bună. Lumină, lumină. Trebuie să le deschidem ochii ca să poată vedea. Omul nu trebuie să lucreze în întuneric. Mintea trebuie să fie clară, mintea trebuie să ştie ce face.

N-am răspuns nimic. Am ascultat respectuos, hipnotizat de vorbirea tărăgănată, de lumina orbitoare, Bătrânul avea chipul şi gesturile unui patrician; toga pe care o purta şi tichia de catifea îi accentuau aerul măreţ Mâinile fine, sensibile, erau cele ale unui chirurg; venele albastre se reliefau ca argintul viu. Stătea în donjonul său suprailuminat, ca un medic de curte care a fost surghiunit din ţara sa de baştină. Îmi evoca pregnant unii medici faimoşi care au practicat la curtea Spanii pe vremea maurilor. Avea o aură argintie, muzicală; un spirit curat care radia din fiecare por al făpturii sale.

După puţin timp am auzit lipăitul unor paşi în papuci Era Ghompal care venise cu un castron cu lapte cald. Pe dată, expresia bătrânului s-a schimbat. S-a lăsat pe spate şi l-a privit pe Ghompal cu căldură şi duioşie.

— El este fiul meu, adevăratul meu fiu, a spus întorcându-şi ochii spre mine.

Am schimbat câteva cuvinte cu Ghompal în timp ce ţinea bolul la buzele bătrânului. Era o plăcere să-l urmăreşti pe hindus. Oricât de măruntă ar fi fost munca pe care o îndeplinea, o făcea cu demnitate. Cu cât era mai umilă acţiunea, cu atât o înnobila. Nu părea a niciodată stingherit sau umilit. Şi nici nu se eclipsa. Era mereu acelaşi, întotdeauna pe deplin şi unic el însuşi. Încercam să-mi imaginez cum ar fi arătat Kroński îndeplinind asemenea sarcină.

Ghompal a ieşit pentru câteva momente din încăpere, după care s-a întors cu o pereche de papuci de casă

vătuiţi. A îngenuncheat la picioarele bătrânului în timp ce săvârşea acest ritual, patriarhul îl mângâia pe păr.

Tu eşti unul dintre fiii luminii, a rostit şi, ridicându-i capul cu mâna, s-a uitat în ochii lui cu o privire fermă şi limpede.

Ghompal a răspuns privirii bătrânului cu aceeaşi luminescenţă lichidă. Părea să se inunde unul pe celălalt două rezervoare de lumină lichidă care se revărsau într-o îmbinare purificatoare. Brusc, mi-am dat seama că lumina nudă, orbitoare, care ţâşnea din becurile electrice neacoperite, nu era nimic în comparaţie cu această emanaţie de luminozitate a ochilor lor. Poate că bătrânul nici nu era conştient de lumina galbenă, artificială, inventată de om; poate că încăperea era iluminată de efluviile sufletului său. Chiar şi acum, când încetaseră să se mai uite unul în ochii celuilalt, camera părea mai luminoasă decât înainte. Părea scăldată în reflexele de rubin ale unui asfinţit în flăcări, o luminozitate supranaturală.

M-am furişat îndărăt în living room ca să-l aştept pe Ghompal. Îmi făcuse semn că are ceva să-mi spună. L-am găsit pe Kroński tolănit în fotoliu şi citind una din cărţile mele. Era, ostentativ, mai calm, mai liniştit ca de obicei, nu supus, ci statornicit într-un fel ciudat, nedisciplinat.

— Helo, n-am ştiut că eşti acasă, mi-a spus, tresărind la ivirea mea neaşteptată. Tocmai mă uitam peste gunoaiele tale.

A aruncat cartea din mână. Era *Colina visurilor* de Arthur Machen.

Înainte de a fi putut să-şi reia sporovăială obişnuită, a intrat Ghompal. S-a îndreptat spre mine cu cele două bancnote în mână. Le-am luat zâmbind şi le-am băgat în buzunar, mulţumindu-i. Kroński a avut impresia că împrumutam bani de la Ghompal. Era iritat – ba mai mult – chiar indignat.

— Doamne, trebuie să împrumuţi bani de la el? a izbucnit.

Ghompal a dat să spună ceva, dar Kroński i-a tăiat

vorba.

— Nu trebuie să minţi pentru el. Îi cunosc potlogăriile.

Ghompal a vorbit din nou, liniştit, convingător.

— Domnul Miller nu face potlogării cu mine.

— Bine, ai câştigat, l-a domolit Kroński. Dar, Doamne, nu-l transforma într-un înger. Ştiu că a fost bun cu tine – şi cu toţi camarazii tăi din corpul curierilor – dar n-a făcut-o pentru c-ar fi bun la inimă Are o simpatie pentru voi, indienii, fiindcă sunteţi nişte păsări bizare, înţelegi?

Ghompal a zâmbit cu îngăduinţă, ca şi cum ar fi înţeles aberaţiile unei minţi bolnave.

Kroński a reacţionat cu ciudă la zâmbetul lui.

— Nu-mi zâmbi mie cu milă, a bombănit. Nu eu sunt paria nenorocit. Eu sunt doctor în medicină. Eu sunt…

— Sunteţi încă un copil, a replicat Ghompal cu o voce liniştită şi fermă. Oricine cu puţină minte în cap poate ajunge doctor…

Kroński a sforăit vehement:

— Poate, zău? Chiar aşa, zău? Doar rostogolind un butuc?…

S-a uitat în jur de parcă ar fi căutat un loc unde să scuipe.

— În India se spune… şi Ghompal a început să depene una dintre poveştile acelea copilăreşti, devastatoare pentru persoanele cu spirit analitic. Avea câte o istorioară pentru fiecare situaţie, Ghompal ăsta. Mă desfătam enorm cu ele; erau ca nişte leacuri simple, Homeopatice, mici pilule de adevăr învelite într-o glazură inofensivă. După ce le auzeai nu le mai puteai uita niciodată, asta îmi plăcea la ele. *Noi* scriem tomuri groase ca să expunem o idee simplă; orientalii îţi povestesc o istorioară simplă, plină de miez, care ţi se încrustează în creier, ca un diamant. Povestioara pe care ne-a servit-o el era despre un licurici aproape strivit de piciorul desculţ al unui filosof distrat. Kroński detesta anecdotele în care formele inferioare de viaţă comunicau cu fiinţele superioare, ca omul de pildă, la un nivel intelectual.

Socotea astfel de povestiri ca a umilinţă personală, o defăimare pornită din invidie.

Dar, fără voie, a trebuit să zâmbească la încheierea istorioarei. Şi apoi se căia de ieşirea lui brutală. Nutrea un respect profund pentru Ghompal. Îl ustura faptul că fusese obligat să-l repeadă pe Ghompal, când de fapt nu urmărise decât să mă zdrobească pe mine. Aşa încât, păstrându-şi zâmbetul pe buze, a început să se intereseze, plin de bunăvoinţă, de Ghose, unul dintre hinduşii care se întorseseră în India, cu câteva luni înainte.

Ghompal l-a informat că, la scurt timp după sosirea în India, Ghose murise de dizenterie.

— Ce mizerie! a exclamat Kroński clătinând cu disperare din cap, ca şi cum ar fi vrut să dea a înţelege că e inutil să te lupţi cu condiţiile unei ţări ca India. Apoi, întorcându-se spre mine cu, un licăr de zâmbet trist, m-a întrebat:

— Îl ţii minte pe Ghose, nu-i aşa? Tipul ăla rotofei, dolofan ca un Buda cu picioarele încrucişate sub el.

— Te cred că-l ţin minte. N-am colectat eu banii ca să se poată întoarce în India?

— Ghose a fost un sfânt, a decretat Kroński cu vehemenţă.

Un nor de vagă încruntare a traversat faţa lui Ghompal:

— Nu, n-a fost un sfânt, a intervenit el, în India avem mulţi oameni care…

— Ştiu ce vrei să spui, i-a curmat Kroński vorba totuşi pentru mine Ghose era un sfânt. Dizenterie! Doamne Dumnezeule! Ca-n evul mediu!… Ba chiar mai rău.

Şi, pe dată, s-a lansat într-o descriere terifiantă a bolilor care înfloresc încă în India. Şi de la boli la sărăcie, şi de la sărăcie la superstiţii, şi de la superstiţii la sclavie, degradare, disperare, indiferenţă, inutilitate. India nu era decât un imens mormânt în putrefacţie, o criptă dominată de conspiraţia exploatatorilor britanici, de conivenţă cu unii demenţi şi perfizi rajahi sau maharajahi.

Niciun cuvânt despre arhitectura, muzica, învăţătura,

religia, filosofiile, frumoasele fizionomii, graţia şi gingăşia femeilor, veşmintele multicolore, aromele pătrunzătoare, dangătele clopotelor, reverberaţiile gongurilor, priveliştile uluitoare, luxurianţa florilor, nesfârşitele procesiuni, ciocnirea limbilor, raselor, tipurilor, fermentaţia şi încolţirea morţii şi putezeciunii. Corect, ca întotdeauna, din punct de vedere statistic, Kroński reuşea să înfăţişeze numai jumătatea negativă a tabloului. India sângera de moarte, e drept. Dar partea din ea care era vie strălucea într-un fel pe care Kroński nu l-ar fi putut aprecia vreodată. Nicio clipă nu a pomenit numele vreunui oraş, nicio clipă nu a făcut vreo diferenţă între Agra şi Delhi, Lahore şi Mysore, Darjeeling şi Karacki, Bombay şi Calcutta, Benares şi Colombo, parşi, jain, hindu sau budist – toate erau o apă şi un pământ pentru el, toate erau victimele nefericite ale opresiunii, tot şi toate putrezeau lent sub un soare ucigaş pentru a îngrăşa festinul imperialist.

Acum se iscase între el şi Ghompal o discuţie pe care o ascultam doar cu o singură ureche. De câte ori auzeam numele unui oraş mă cuprindea o beţie emoţională. Simpla menţionare a unor nume ca Bengal, Gujarat, Coasta Malabar, Kali-ghat, Nepal, Kashmir, sikh, Bhagavad Gītā, Upanişade, ragă, stupa, prakriti, Sudra, paranirvāṇa, cheia, guru, Hanuman, Śiva, era suficientă ca să mă proiecteze într-o transă pentru tot restul serii. Cum era posibil ca un om osândit să trăiască viaţa restricţionată a unui medic, într-un oraş rece şi brutal ca New York-ul, să cuteze a vorbi despre instaurarea ordinii într-un continent cu o jumătate de miliard de suflete ale căror probleme erau atât de vaste, atât de multiforme, încât cutremurau până şi imaginaţia celor mai mari panditi indieni? Nu-i de mirare că era atras de personajele cu aură sacrală pe care le întâlnise în limburile infernale ale celei mai Cosmococice Corporaţii din America. „Băieţii” aceia, cum le spunea Ghompal („băieţi” ale căror vârste variau între douăzeci şi trei şi treizeci şi cinci de ani), erau ca nişte războinici aleşi, ca nişte distinşi discipoli, Vitregiile pe care

le îndurăseră în primul rând ca să ajungă în America, apoi strădaniile de a-şi menţine trupul şi spiritul laolaltă până când să-şi termine studiile, pe urmă greutatea de a găsi mijloacele materiale pentru a se putea întoarce în India, după care urma renunţarea la toate pentru a se dedica propăşirii ţării lor – ei bine, niciun american, niciun american alb nu s-ar putea făli cu ceva similar. Când, uneori, cate unul din „băieţii” ăştia rătăcea calea şi devenea căţeluşul de răsfăţ al vreunei cucoane de societate sau sclavul vreunei dansatoare înnebunitoare, eu unul mă bucuram. Îmi făcea plăcere să aud că un tânăr hindus se lăfăie pe perne moi, se înfruptă din mâncăruri alese, poartă inele cu diamant, dansează în cluburile de noapte, conduce maşini, seduce tinere fecioare şi aşa mai departe. Îmi aduceam aminte de un tânăr parşi care a fugit cu o femeie languroasă, între două vârste, şi cu o reputaţie dubioasă; îmi aminteam de bârfele răutăcioase care circulau în legătură cu el, de demoralizarea pe care o provocase în rândurile celor disciplinaţi. A fost extraordinar. I-am urmărit cariera cu aviditate, sorbindu-i, în minte, drojdia lăsată pe măsură ce se înălţa dintr-o sferă în alta. Şi, pe urmă, într-o bună zi, când zăceam bolnav în morga în care nevastă-mea îmi transformase camera, tânărul a venit să mă vadă, mi-a adus flori şi fructe şi cărţi, a stat lângă patul meu, mi-a ţinut mâna şi mi-a vorbit despre India, despre viaţa magică pe care o cunoscuse în copilărie, despre mizeriile pe care le îndurase mai târziu, despre umilinţele la care fusese supus în America, despre foamea lui de viaţă, de o viaţă trepidantă, o viaţă bogată, o viaţă de splendori, despre felul cum înşfăcase şansa când aceasta i se ivise şi despre simţământul ulterior de zădărnicie, de viaţă găunoasă, goală, cu excepţia hainelor, bijuteriilor, banilor şi femeilor. Mi-a mărturisit că renunţă la tot, că o să se întoarcă în sânul poporului său, să sufere alături de el, să-l înalţe atâta cât îi va sta în putinţă şi, dacă nu va izbutii, atunci să moară odată cu el, să moară aşa cum mureau ceilalţi, în stradă, despuiaţi, fără un cămin, ocoliţi de toţi, dispreţuiţi, călcaţi în picioare, îmbrânciţi,

scuipaţi, grămezi de oase din care nici măcar vulturii n-au ce să sfâşie. Şi avea să facă acest lucru nu dintr-un sentiment de vinovăţie, de remuşcare sau de căinţă, ci pentru că India în zdrenţe, India infestată ca un vierme, India lihnită de foame, India zvârcolindu-se sub călcâiul cuceritorului, însemna pentru el mai mult decât tot confortul, toate şansele şi avantajele unei ţări lipsite de inimă ca America. Aşa cum am spus, tânărul acesta era un pârş şi familia lui fusese cândva înstărită; cunoscuse măcar o copilărie fericită. Dar erau pe la noi alţi hinduşi, care fuseseră crescuţi în pădure sau în câmp, care avuseseră ceea ce noi considerăm o existenţă animalică. Cum reuşeau indivizii ăştia obscuri, sfioşi, să treacă de obstacolele dure cu care se confruntau zi de zi, rămâne un mister pentru mine Oricum, alături de ei am străbătut cărările şi drumurile care duc de la sat la oraş şi de la oraş la metropola, alături de ei am ascultat cântecele oamenilor simpli, basmele bătrânilor, rugile cucernicilor, poveţele înţelepţilor guru, legendele povestitorilor, muzicii lăutarilor de stradă, vaietele şi bocetele jelitorilor. Prin ochii lor am văzut dezolarea revărsată asupra unui mare popor. Pe chipurile lor, când îşi depanau peripeţiile, am văzut oglindindu-se bunătatea, smerenia, adoraţia, devoţiunea, credinţa, sinceritatea şi integritatea acelor milioane al căror destin ne nedumereşte şi ne tulbură. Mor ca muştele şi renasc sporesc şi se înmulţesc, oferă rugi şi sacrificii, nu pot rezista şi totuşi niciun diavol străin nu-i poate extirpa de pe glia pe care o nutresc cu propriile lor trupul descărnate.

Sunt de toate felurile, de toate condiţiile, de toate culorile, de toate limbile, de toate cultele, cresc din pământ ca buruienile şi sunt striviţi în picioare ca buruienile. Dacă înlături cortina de pe cel mai infim segment din această viaţă clocotitoare, mintea ţi se clatină de incertitudini. Pentru că unii dintre ei sunt ca nişte pietre preţioase şlefuite, alţii ca nişte flori rare, unii ca nişte monumente, alţii ca nişte imagini orbitoare ale divinităţii, unii ca nişte vegetale putrede; şi unii lângă alţii

se mişcă într-un tumult învălmăşit, fără de capăt.

În mijlocul acestor reflecţii, Krońskі m-a anunţat cu glas strident că se întâlnise cu Sheldon.

— Voia să-ţi facă o vizită, idiotul, dar l-am amânat. Cred că avea de gând să-ţi împrumute ceva bani.

Sheldon Nebunul! Ciudat că tocmai mă gândisem la el în drum spre casă. Bani, da… Avusesem eu o presimţire că Sheldon o să-mi dea din nou bani. Habar n-aveam ce sumă îi datoram. Nu mă aşteptam să-i restitui vreodată datoriile şi nici el de altfel. Luam cât îmi oferea pentru că asta îl făcea fericit. Era nebun de legat, dar viclean şi pişicher în acelaşi timp. Se crampona de mine ca o lipitoare, din vreun motiv al lui ascuns, pe care nici n-am încercat să-l sondez.

Ce mă fascina la Sheldon erau grimasele lui. Şi felul în care gâlgâia când vorbea.

S-ar fi zis că o mană invizibilă îl strângea de gât. Adevărul e că trăise nişte experienţe înfiorătoare în ghetoul ucigaş din Cracovia, unde crescuse. În special un incident pe care n-am să-l uit niciodată: a avut loc în timpul unui pogrom chiar înainte de a fugi din Polonia. Când a văzut măcelul care se petrecea în stradă, a alergat acasă, cuprins de panică, şi a găsit camera plină de soldaţi. Sora lui, care era însărcinată, zăcea pe jos şi era violată, pe rând, de un soldat după altul. Mama şi tatăl lui, cu braţele legate la spate, erau siliţi să asiste la odioasa performanţă. Sheldon, neştiind singur ce face, s-a aruncat asupra soldaţilor şi a fost doborât cu o sabie. Când şi-a revenit în simţiri, mama şi tatăl lui erau morţi; cadavrul surorii zăcea alături, cu burta spintecată şi umplută cu paie.

Ne plimbam prin Tompkins Square în seara când mi-a relatat această istorie. (A repetat-o după aceea de nenumărate ori, întotdeauna exact în acelaşi chip, folosind chiar şi aceleaşi cuvinte. Şi de fiecare dată mi se ridica părul măciucă şi un fior rece îmi străbătea şira spinării.) Dar în acea primă seară, după ce şi-a încheial povestirea, am observata schimbare ciudată la el. Făcea grimasele de

care am vorbit. Ca şi cum încerca să fluiere şi nu reuşea. Ochii lui, care erau neobişnuit de mici, inflamaţi, de culoarea nisipului, se micşoraseră la dimensiunile a doua vârfuri de cartuş. Între pleoape nu se mai zărea altceva decât două pupile arzătoare care mă sfredeleau. Am avut o senzaţie foarte stranie când m-a prins de braţ, şi-a apropiat mult faţa de a mea şi a început să emită un sunet strangulat, gâlgâit, înecat, care, în cele din urmă, a culminat într-un şuierat scos parcă dintr-un fluier din coajă de alună.

Emoţiile lui erau atât de covârşitoare încât, preţ de câteva minute, în timpul cărora continua să-mi încleşteze febril braţul şi să-şi apese faţa de faţa mea, n-a ieşit din gâtlejul lui niciun sunet recognoscibil, nimic asemănător cu ceea ce numim vorbire. Şi totuşi ce limbaj formidabil era această frenetică bolborosire, şuierare, hârâială! Nu mi-aş fi putut întoarce faţa de la el chiar dacă aş fi vrut; n-aş fi putut să-i slăbesc strânsoarea, pentru că îmi prinsese braţul ca într-o menghină. Mă întrebam cât o să dureze şi dacă după aceea o să cadă în vreun soi de atac. Dar nici gând! – când emoţia i s-a potolit, a început să vorbească pe o voce calmă, joasă, cu tonul cel mai obişnuit, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ne-am reluat plimbarea şi ne-am îndreptat spre celălalt capăt al parcului. Vorbea despre bijuteriile pe care le manevra cu multă iscusinţă, despre sumele la care fuseseră evaluate, despre scânteierile smaraldelor şi rubinelor, despre modul lui de viaţă restrâns, despre poliţele de asigurare pe care le vindea în timpul liber, şi despre alte fapte şi incidente disparate.

Aşa cum am spus, îmi relata toate aceste lucruri pe un ton nefiresc de domol, aproape cu o voce monotonă, cu excepţia faptului că, din când în când, la sfârşitul frazelor, glasul i se ridica, fără voie, într-o notă de interogaţie. Şi, între timp, felul lui de a fi parcurgeao schimbare drastică. Devenea, cum să spun? Adopta o manieră de linx. Tot ce istorisea părea adresat unei prezenţe invizibile. S-ar fi zis că pe mine mă folosea doar ca ascultător, pentru a face cunoscute, într-un mod furiş, insinuant, lucruri pe care

„altă” persoană, dar invizibilă, ar fi putut să le interpreteze în felul lui sau al ei.

— Sheldon nu-i prost, spunea în limbajul acela pieziş, insinuant. Sheldon nu a uitat anumite mici feste care i s-au jucat. Sheldon se poartă acum ca un gentleman, foarte *comme il faut*, dar el nu doarme… nu, Sheldon e tot timpul în gardă, *sur le qui-vive*. La nevoie, Sheldon poate s-o facă pe vulpea. Sheldon poate să poarte haine frumoase, ca toţi ceilalţi, şi să se comporte extrem de curtenitor. Sheldon e amabil, mereu gata să sară în ajutor. Sheldon e bun cu copiii, chiar cu copiii polonezi. Sheldon nu cere nimic. Sheldon e foarte liniştitit, foarte calm, foarte manierat… DAR PĂZEA!

Şi, la acest punct, spre surprinderea mea, Sheldon a fluierat… Nu mă îndoiesc că a avut intenţia să scoată un fluierat lung, clar, ca un avertisment faţă de fiinţa invizibilă. *Păziţi-vă de acea zi*! Fluieratul lui exprima limpede: acest lucru. *Păziţi-vă*, pentru că Sheldon pregăteşte ceva superdiabolic, ceva ce creierul împiedicat al unui polac n-ar putea niciodată să imagineze sau să inventeze. Sheldon n-a trândăvit în toţi aceşti ani…

Împrumutatul banilor survenise cât se poate de natural. Începuse în acea seară la o ceaşcă de cafea. Ca de obicei, nu aveam decât vreo cinci sau zece centi în buzunar, drept care m-am văzut obligat să-l las pe Sheldon să achite nota. Ideea că un şef de personal n-are un ban i se părea atât de imposibil de conceput, încât o clipă m-am temut că o să-şi amaneteze toate bijuteriile.

— Cinci dolari mi-ar fi de ajuns, Sheldon, dacă insişti să-mi împrumuţi ceva, i-am spus.

O expresie de dezgust i s-a aşternut pe faţă.

— O, nu, o, nu-u-ul a exclamat cu o voce ascuţită, zgârietoare, care s-a pierdut aproape într-un şuier, Sheldon n-o să dea niciodată cinci dolari. Nu-uu domnule Miller, Sheldon o să-ţi dea cincizeci de dolari!

Şi, pe Dumnezeul meu, numai ce a vorbit şi a şi scos cincizeci de dolari în bancnote de câte cinci şi de câte un dolar. Şi din nou şi-a luat aerul de linx, privind dincolo de

mine, ca şi când ar fi împărţit altora banii şi murmurând printre dinţi că o să arate el ce fel de om e Sheldon.

— Dar, Sheldon, mâine o să fiu din nou lefter, i-am declarat, făcând apoi o pauză ca să urmăresc efectul cuvintelor mele.

Sheldon a zâmbit – un zâmbet evaziv, viclean, de parcă ar fi împărtăşit cu mine cine ştie ce secret.

— Atunci mâine Sheldon o să-ţi dea alţi cincizeci de dolari, a spus şuierându-şi cuvintele într-un mod ciudat.

— N-am habar când ai să-ţi capeţi banii înapoi, l-am informat.

Drept răspuns şi-a scos din buzunar trei carnete de bancă unsuroase. Depunerile totalizau peste două mii de dolari. Din buzunarul de la vestă a extras câteva inele ale căror pietre aveau sclipiri de juvaieruri veritabile.

— Şi asta încă nu-i nimic. Sheldon nu spune totul.

Acesta a fost începutul relaţiei noastre, o legătură cam bizară pentru şeful de personal al unei corporaţii Cosmococice. Mă întrebam uneori dacă şi alţi şefi de personal se bucură de asemenea avantaje. Când mă întâlneam ocazional cu ei pe la diverse mese, mă simţeam mai curând ca un curier decât ca un şef de personal. Nu izbuteam niciodată să-mi asum aerul acela de demnitate şi de importanţă de sine în care ei erau perpetuu înfăşuraţi. Păreau să nu mă privească niciodată în ochi când vorbeam, ci se uitau la pantalonii mei burlăniţi, la pantofii scâlciaţi, la cămaşa tocită şi pătată, la găurile din pălăria mea. Dacă le înşiram vreo istorioară inocentă, făceau atâta caz, că mă simţeam stânjenit. Au fost teribil de impresionaţi, de pildă, când le-am povestit despre un anume curier de la oficiul din Broad Street care, în timp ce aştepta comenzile, citea Dante, Homer şi Toma D'Aquino în original. N-au apucat să audă că omul fusese profesor la o universitate din Bologna, că încercase să-şi ia zilele pentru că soţia şi cei trei copii ai săi muriseră într-un accident de cale ferată, că-şi pierduse memoria şi ajunsese în Statele Unite cu paşaportul altcuiva şi că numai după ce lucrase şase luni în calitate de curier îşi redobândise identitatea. Că munca pe care o

efectua i se părea agreabilă şi prefera să rămână curier, că voia să rămână un anonim – toate aceste lucruri ar fi părut prea fantastice pentru urechile lor. Tot ce puteau ei sesiza şi ce-i minuna era faptul că un „curier în uniformă” era capabil să-i citească pe clasici în original. Uneori reuşeam să ciupesc vreo zece cenţi de la unul dintre ei, după ce le povesteam asemenea incidente amuzante şi, bineînţeles, fără intenţia de a le returna banii vreodată. Mă simţeam obligat să extrag câte un bacşiş pentru prestările mele de divertisment. Şi câte hm-uri şi ah-uri mai scoteau până să se îndure să scuipe sumele acelea meschine. Ce contrast faţă de uşurinţa cu care-i tapam pe „blegii” de curieri!

Reflecţii de felul acesta mă împingeau întotdeauna la marginea exploziei. Zece minute de reverie introspectivă şi eram gata să izbucnesc într-o carte. Mă gândeam la Mona. Numai de dragul ei şi ar fi trebuit să încep să scriu. Dar unde să încep? În camera asta care părea a fi holul unui ospiciu de nebuni? Să încep cu Kroński privind peste umărul meu?

Am citit undeva de curând despre un oraş părăsit din Burma, vechea capitală a unei regiuni, unde, pe o rază de o sută de mile, înfloriseră cândva opt mii de temple superbe. Întreaga zonă era acum pustie, nelocuită, şi aşa fusese de o mie de ani încoace, sau mai bine de atât. Printre templele năruite poate fi găsit, ici colo, câte un preot singuratic, pe jumătate smintit. Şerpi, liliecii şi bufniţele populează şi infestează edificiile sacre; noaptea, şacalii urlă printre ruine.

De ce îmi pricinuia atâta dureroasă amărăciune această imagine a dezolării? De ce opt mii de temple pustii, părăginite, îmi provocau asemenea suferinţă? Oamenii mor, seminţiile pier, religiile se spulberă; ceea ce stă în ordinea lucrurilor. Dar dăinuirea unei urme de frumuseţe care să nu mai poată afecta în niciun fel, care să nu mai poată atrage, era o enigmă copleşitoare. *Pentru că eu, unul, nici nu începusem măcar să clădesc*! În minitea mea îmi vedeam templele în ruină, chiar înainte ca o cărămidă să fie aşezată peste alta. Într-un mod ciudat, eu

şi „blegii” de curieri care aveau să mă ajute, bântuiam prin locurile pustii ale spiritului, ca şacalii care urlă în noapte. Rătăceam printre vestigiile unor edificii eterice, printr-o stupă de vis, care urma să fie abandonată chiar înainte de a prinde formă pământească. În Burma, invadatorii purtau vina de a fi îngropat spiritul uman în pământ. Un lucru care se întâmplase mereu şi mereu de-a lungul istoriei omului şi care e explicabil. Dar pe noi, visătorii de pe acest continent, cine ne-a împiedicat să dăm formă şi substanţă fabuloaselor noastre edificii? Rasa arhitecţilor vizionari e ca şi stinsă. Geniul omului a fost canalizat şi orientat pe alte făgaşuri. Aşa se spune. Dar eu nu puteam accepta. Am privit pietrele separate, traversele, portalurile, ferestrele care chiar şi în clădiri sunt ca ochii sufletului; le-am privit aşa cum aş fi privit paginile disparate ale unor cărţi, şi am văzut că există o arhitectură care dă formă vieţilor oamenilor, fie în cărţi, în lege, în piatră, în datină; am văzut că a fost creată (concepută întâi în minte), apoi obiectivată, investită cu lumină, cu aer şi spaţiu, cu finalitate şi semnificaţie, cu un ritm care creşte şi descreşte, o creştere de la sămânţă la arborele înfloritor, un declin de la frunza veştedă şi creanga uscată îndărăt la sămânţă, şi cu un fertilizator care nutreşte sămânţa. Am văzut acest continent ca pe alte continente de înainte şi de după; creaţii în toate sensurile cuvântului, inclusiv catastrofele care or să-i facă existenţa uitată…

După ce Kroński şi Ghompal s-au retras, m-am simţit atât de lucid, atât de stimulat de gândurile care-mi goneau prin minte, încât m-a încercat nevoia unei plimbări lungi. În timp ce mă îmbrăcam, m-am privit în oglindă. Am executat grimasa de fluierat a lui Sheldon şi m-am felicitat pentru talentul meu de imitator. Cândva, pe vremuri, crezusem că aş putea fi un clovn bun. Era la şcoală un băiat care părea să-mi fie fratele geamăn; ne simţeam foarte apropiaţi şi, mai târziu, după terminarea şcolii, am organizat un club de doisprezece inşi pe care l-am numit Societatea Xerxes, Toată iniţiativa ne aparţinea nouă, celor doi – toţi ceilalţi erau zgură şi lemn de plută. Uneori, la

disperare, George Marshall şi cu mine executam pentru ceilalţi câte un act de clovnerie improvizată, care-i făcea să se strâmbe de ras. Mai târziu m-am gândit că aceste momente avuseseră o calitate tragică. Dependenţa celorlalţi de noi era de-a dreptul patetică; era o prefigurare a inerţiei şi apatiei generale de care aveam să mă ciocnesc toată viaţa. Gândindu-mă la George Marshall, am început să fac strâmbături în faţa oglinzii; le executam atât de bine, încât m-am speriat uşor de mine însumi. Pentru că mi-am amintit brusc de ziua în care, privindu-mă în oglindă, mi-am dat seama, pentru prima oară în viaţa mea, că mă uit la un străin. S-a întâmplat după seara în care ducându-mă la teatru cu George Marshall şi Macgregor, Marshall a spus ceva tare m-a răscolit profund. Eram furios pe el pentru cupiditatea lui, dar nu puteam nega că pusese degetul pe rană. Spusese ceva care m-a făcut să-mi dau seama că îngemănarea noastră ajunsese la capăt, că, de fapt, de atunci încolo aveam să ajungem vrăjmaşi. Şi avusese dreptate, deşi raţiunile pe care mi le invocase el erau false. Din acea zi am început să-l ridiculizez pe prietenul meu de suflet, George Marshall. Voiam să fiu opusul lui din toate punctele de vedere. Era ca scindarea unui cromozom.

George Marshall a rămas în lume, cu lumea, făcând parte din lume; a prins rădăcini şi a crescut ca un copac şi, fără îndoială, şi-a găsit locul şi o relativ deplină măsură de fericire. Dar în seara aceea, când m-am uitat în oglindă, am ştiut că ceea ce prezisese George Marshall în legătură cu viitorul meu era numai superficial corect. George Marshall nu m-a înţeles niciodată cu adevărat; din clipa în care a bănuit că eram *altfel*, a renunţat la mine.

Continuam să mă privesc în oglindă când aceste amintiri mi-au fluturat prin minte. Faţa mi se întristase, se îngândurase. Nu mai contemplam imaginea mea ci imaginea unei amintiri despre mine, dintr-un alt moment de viaţă – dintr-o seară când şedeam pe un povârniş, ascultând vorbele unui alt „băiat” hindus, numit Tawde. Şi Tawde mi-a spus în acea seară ceva ce mi-a pricinuit o

adâncă tulburare. Dar Tawde îmi vorbise ca prieten. Îmi ţinuse mâna, aşa cum obişnuiesc hinduşii. Un trecător care ne-ar fi văzut ar fi gândit că suntem doi îndrăgostiţi. Tawde încerca să mă facă să văd lucrurile într-o altă lumină. Ceea ce-l deruta pe el era faptul că „am o inimă bună” şi totuşi… totuşi cream numai necazuri în jurul meu. Tawde dorea să mă facă să fiu fidel mie însumi, acelui eu pe care el îl recunoştea şi îl accepta drept „eul meu adevărat”. Părea să nu-şi fi dat seama de complexitatea naturii mele, sau dacă era conştient de ea, îi acorda prea puţină importanţă. Nu înţelegeam de ce era nemulţumit de poziţia mea în viaţă, mai cu seamă când făceam atâta bine. Că ai putea fi dezgustat de faptul că eşti un simplu instrument al binelui, era de neconceput pentru el. Nu realiza că eu eram doar un instrument orb, că nu făceam decât să mă supun legii inerţiei şi că detestăm inerţia chiar dacă aceasta însemna să fii bun.

L-am părăsit pe Tawde în acea seară într-o stare de disperare. Mă scârbea gândul de a fi înconjurat de gâşte prostănace, care să-mi ţină mâna şi să mă consoleze pentru a mă încătuşa în lanţuri. Pe măsură ce mă depărtam de el, punea stăpânire pe mine o veselie sinistră şi, în loc de a mă duce acasă, m-am îndreptat instinctiv spre camera mobilată în care locuia chelneriţa cu care eram încurcat pe atunci într-o idilă romantică. A venit la uşă în cămaşă de noapte, rugându-mă să nu urc la ea la o oră atât de târzie. Am intrat în holul casei şi ne-am rezemat de calorifer ca să ne încălzim. Mi-am scos membrul şi i l-am vârât cât am putut mai bine în poziţia aceea chinuitoare. Tremura toată de teamă şi de plăcere. Când am terminat, mi-a reproşat lipsa de consideraţie.

— De ce faci asemenea lucruri? mi-a şoptit, cuibărindu-se în mine.

Am fugit lăsând-o la piciorul scării, cu o expresie uimită pe faţă. În timp ce alergam pe stradă, o frază îmi ciocănea întruna în mine: „Care este eul meu cel adevărat?”

Fraza aceasta mă însoţea şi acum, când cutreieram

străzile morbide din Bronx. De ce mergeam în goană? Ce mă mâna în asemenea ritm? Mi-am încetinit paşii, ca pentru a-i îngădui demonului să mă ajungă din urmă…

Dacă stărui să-ţi înghiţi impulsurile, ai să sfârşeşti devenind un cheag de flegmă. În cele din urmă tragi din gâtlej un scuipat care te seacă şi, numai după ani şi ani, îţi dai seama că n-ai scuipat salivă ci eul tău lăuntric. Dacă-ţi scuipi eul ai să goneşti întotdeauna ca un zănatec, pe străzi întunecoase, hăituit de fantome. Ai să poţi spune mereu, cu perfectă sinceritate: „Nu ştiu ce vreau să fac în viaţă”. Poţi să te împingi prin cilindrul vieţii şi să ieşi la capătul invers al telescopului, văzând totul dincolo de tine, imposibil de atins şi diabolic de contorsionat. De aci încolo începe jocul. În orice direcţie te-ai întoarce, te pomeneşti într-o sală a oglinzilor, alergi ca un nebun căutând o ieşire, doar ca să constaţi că eşti înconjurat de imagini distorsionate ale propriului tău dulce eu.

Ce îmi displăcea cel mai mult la George Marshall, la Kroński, la Tawde şi la incalculabilele cohorte pe care le reprezentau ei, era seriozitatea lor de suprafaţă. O persoană cu adevărat serioasă e veselă, aproape nonşalantă. Dispreţuiesc oamenii care, pentru că sunt lipsiţi de propriul lor balast, preiau problemele omenirii. Omul mereu preocupat de condiţia umanităţii, fie că nu are propriile lui probleme, fie că refuză să le înfrunte. Vorbesc de marea majoritate a oamenilor, nu de cei câţiva dedicaţi care, după ce au chibzuit bine lucrurile, cunosc privilegiul identificării cu întreaga umanitate şi, în felul acesta, se bucură de cel mai mare lux, acela de a sluji.

Mai exista un lucru în care nu aveam pic de încredere: munca. Munca, chiar atunci când m-am aflat în pragul vieţii, mi s-a părut a fi o activitate rezervată neghiobilor. Este exact opusul creaţiei, care e joc, şi care, tocmai pentru că n-are altă *raison d’etre* decât pe sine însăşi, este cea mai puternică motivaţie a vieţii. A afirmat cineva vreodată că Dumnezeu a creat universul ca să-şi găsească o muncă de făcut? Printr-o înlănţuire de circumstanţe care n-au avut nicio legătură cu raţiunea sau

cu inteligenţa, am devenit şi eu ca şi ceilalţi – un salahor. Aveam măcar scuza confortabilă că prin truda mea întreţineam o soţie şi un copil. Era o scuză străvezie, ştiam, căci, dac-ar fi fost ca a doua zi să fii mort, soţia şi copilul ar fi continuat să trăiască într-un fel sau altul. Să opresc total şi să mă joc de-a deveni eu însumi, de ce nu? Partea aceea din mine care era aservită muncii, care le dădea posibilitatea soţiei şi copilului meu să trăiască în felul pe care inconştient îl cereau, partea aceea care contribuia ca roata să se învârtească – o noţiune total zadarnică, egocentrică – era partea cea mai neînsemnată. În calitatea mea de câştigător al pâinii zilnice nu am dat nimic omenirii, lumea îşi cerea doar tributul de la mine – asta era tot.

Şi lumea va începe să dobândească ceva valoare de la mine numai în momentul când voi înceta să fiu un membru serios al societăţii şi voi deveni – eu însumi. Statul, naţiunea, naţiunile unite ale lumii nu erau altceva decât nişte agregate de indivizi care repetau greşelile străbunilor lor. Încă de la naştere erau prinşi la roată şi trăgeau la ea până la moarte – încercând să confere demnitate roţii de moară prin denumirea de „viaţă”. Dacă cereai cuiva să-ţi explice sau să-ţi definească ce înseamnă viaţa, ce înseamnă a fi-totul şi a nu fi-totul, primeai drept răspuns o privire tâmpă. Viaţa e ceva de care se ocupă filosofii în cărţile pe care nimeni nu le citeşte. Cei care se află în „grosul vieţii”, cei „înhămaţi la jug”, n-au timp pentru întrebări inutile. „*Trebuie să mănânci, nu-i aşa*?”

Această cerinţă presupusă a fi provizorie şi căreia cei iniţiaţi îi răspunseseră deja, dacă nu la modul negativ absolut, cel puţin la un mod negativ relativ şi tulburător, constituia o cheie a tuturor celorlalte întrebări care urmau o veritabilă succesiune euclidiană. Din puţinul pe care-l citisem, observasem că oamenii care erau într-adevăr prinşi cel mai activ „în viaţă”, cei care plămădeau cu adevărat viaţa, cei care erau însăşi viaţa, mâncau puţin, dormeau puţin, posedau puţin sau aproape nimic. Nu aveau iluzii în legătură cu datoria sau cu perpetuarea

neamului lor, ori cu salvgardarea statului. Erau interesaţi doar de adevăr şi numai de adevăr. Şi aceştia recunoşteau doar o singură formă de activitate – creaţia. Nimeni nu le putea comanda serviciile, pentru că făcuseră legământ, din proprie necesitate, să dea totul. Şi dădeau gratuit, pentru că dăruirea e singura cale de a da. Acesta era modul de viaţă care mă atrăgea; numai acesta avea sens. Era viaţă – şi nu simulacrul pe care-l venerau cei din jur.

Am înţeles toate acestea – le-am înţeles cu mintea mea, la însăşi graniţa maturităţii. Dar a trebuit să trec printr-o substanţială doză de comedie a vieţii, înainte ca această viziune a realităţii să devină forţa motivatoare. Cumplita foame de viaţă, pe care ceilalţi o bănuiau la mine, acţiona ca un magnet; îi atrăgea pe cei care aveau nevoie de acest anume gen de foame. Foamea amplificată de o mie de ori. S-ar fi zis că cei care se lipeau de mine (ca pilitura de fier) deveneau senzitivaţi şi atrăgeau la rândul lor pe alţii. Senzaţia se coace în experienţă şi experienţa generează experienţă.

Jinduiam în taină să mă descâlcesc şi să mă rup din toate vieţile acelea care se întreţesuseră cu viaţa mea, făcând din destinul meu o parte a destinelor lor. Ca să mă pot scutura şi elibera din toată această acumulare de experienţe, care erau ale mele doar în virtutea inerţiei, se impunea un efort violent. Din când în când izbeam şi smulgeam câte o bucăţică din reţea, dar numai ca să mă trezesc şi mai împotmolit. Eliberarea mea implica durere şi suferinţă pentru cei apropiaţi mie. Fiecare mişcare menită să-mi asigure binele meu îmi aducea reproşuri şi condamnări. Eram un trădător din cap până-n picioare. Pierdusem până şi dreptul de a fi bolnav – pentru că „ceilalţi” aveau nevoie de mine. Nu mi se *permitea* să rămân inactiv. Dacă aş fi murit, cred că mi-ar fi galvanizat cadavrul într-un simulacru de viaţă.

„Am stat în faţa unei oglinzi şi mi-am spus cu teamă: «Vreau să văd cum arăt în oglindă cu ochii închişi»”.

Când am dat pentru prima oară peste cuvintele acestea ale lui Richter, am încercat un şoc indescriptibil.

Ca şi atunci când le-am citit pe acelea ale lui Novalis, care par un corolar al celor dintâi:

„Lăcaşul sufletului se găseşte în punctul în care lumea lăuntrică se atinge cu lumea exterioară”.

„Pentru că nimeni nu se cunoaşte pe sine dacă-i numai el însuşi şi nu şi un altul în acelaşi timp”.

„A pune stăpânire pe eul tău transcendental, a fi, în acelaşi timp, eul propriului tău eu”, aşa cum a spus tot Novalis.

Există o etapă când te laşi tiranizat de idei, când nu eşti decât o victimă neajutorată a gândirii altora. Această „posesiune” exercitată de „alţii pare să se producă în perioadele de depersonalizare, când eurile tale antiuomice se separă, apărându-ţi disparate. În mod normal, eşti impermeabil la idei; ideile vin şi se duc, le accepţi sau le respingi, le îmbraci ca pe o cămaşă, ţi le scoţi ca pe nişte ciorapi murdari. Dar în acele perioade pe care le numim crize, când spiritul ţi se despică şi se desface în bucăţi ca diamantul sub loviturile ciocănaşului de mână, ideile inocente ale câte unui visător pun stăpânire pe tine, ţi se instalează în fisurile creierului şi, printr-un subtil proces de infiltraţie, îţi provoacă o certă, irevocabilă alterare a personalităţii. Schimbarea nu este imediat perceptibilă pentru ceilalţi; individul afectat nu-şi modifică brusc comportamentul: dimpotrivă, e posibil să se comporte mai „normal” decât înainte. Dar această aparentă normalitate îşi asumă din ce în ce mai mult calitatea unui trucaj protector. De la amăgirea exterioară, individul trece la amăgirea lăuntrică. Şi, cu fiecare nouă criză, devine tot mai conştient de o schimbare care nu e schimbare, ci mai curând o intensificare a ceva adânc îngropat în el. Acum, când închide ochii, poate într-adevăr să se uite la el însuşi. Nu mai vede o mască. Mai precis, vede fără să vadă. Viziune fără vedere, o fluidă palpare a intangibilului: fuziunea dintre văz şi sunet, nodul în care se îngemănează firele. Aici se revarsă eurile îndepărtate care fug de contactul nud cu simţurile, aici tonalităţile difuze ale recunoaşterii se învăluie una pe alta, în armonii luminoase,

vibrante. Aici nu se foloseşte limbaj, nu se delimitează contururi.

Când o corabie se scufundă, se lasă lent la fund. Verga, catargele, pânzele plutesc, îndepărtându-se. Dar pe patul mortuar al mării, carcasa însângerată se împodobeşte cu juvaieruri, viaţa anatomică îşi reia ciclul neîndurător. Ceea ce a fost corabie redevine indestructibilul fără de nume.

Asemenea corăbiilor, şi oamenii din când în când naufragiază. Numai memoria este cea care-i salvează de la totala dispersare. Poeţii încurcă iţele din războiul de ţesut, paie aruncate naufragiaţilor ca să se agaţe în timp ce se afundă în neant. Stafii se înalţă pe trepte de apă, se lansează în ascensiuni imaginare, urmate de prăbuşiri vertiginoase, memorizează cifre, date, evenimente, trecând de la forma gazoasă la cea lichidă şi îndărăt. Nu există creier în stare să înregistreze schimbătoarele schimbări. În creier nu se întâmplă nimic decât treptata oxidare şi erodare a celulelor. În spirit, în schimb, lumi neclasificate, nenominalizate, neasimilate se alcătuiesc, se destramă, se contopesc, se dizolvă şi armonizează fără încetare. În lumea spiritului ideile constituie elementul indestructibil din care apar constelaţiile diamantine ale vieţii lăuntrice. În orbitele lor ne mişcăm, liberi dacă le urmăm şerpuitele meandre, înrobiţi sau posedaţi dacă încercăm să le subjugăm. Tot ce-i în afară nu-i decât o reflecţie proiectată de mecanismul spiritului.

Creaţia este eternul joc care se desfăşoară la linia de hotar; este spontană şi compulsivă, dar obedientă în faţa legii. Te îndepărtezi de oglindă şi perdeaua se ridică. *Seance permanente*. Numai nebunii sunt excluşi. Numai cei ce „şi-au pierdut minţile”, cum se spune. Deoarece aceştia nu contenesc nicicând să viseze că visează. Au stat în faţa oglinzii, cu ochii larg deschişi, şi au căzut într-un somn adânc; şi-au pecetluit umbra în mormântul memoriei. În ei stelele se prăbuşesc, alcătuind ceea ce Hugo numea „o orbitoare menajerie de sori care, prin forţa iubirii, se prefac în lacurile şi insulele imensităţii”.

Viaţa creatoare! Levitaţie! Trecere dincolo de tine însuţi. Să te lansezi ca o rachetă în tăriile cerului, agăţându-te de scări zburătoare, săltând, avântându-te, apucând lumea de chică pentru a o ridica până la tine, deşteptând îngerii din etericele lor alcovuri, pierzându-te în abisurile stelare, prinzându-te de cozile cometelor. Nietzsche a descris extatic toate acestea – şi apoi s-a stins în oglindă, murind din rădăcină şi până în floare. „Trepte şi trepte contradictorii" a scris el şi, dintr-odată, n-a mai simţit fundul sub tălpi; spiritul, asemenea unui diamant spart, s-a pulverizat sub loviturile de ciocan ale adevărului.

Cândva, am fost ajutorul tatălui meu. Mă lăsa ceasuri întregi singur, întemniţat în ghereta care ne slujea de birou. În timp ce el trăgea la măsea cu amicii, eu sorbeam licoarea vieţii de creaţie. Tovarăşii mei de beţie erau spiritele libere, stăpânii supremi ai sufletelor, Tânărul care şedea acolo, în lumina gălbuie, leşioasă, s-a descumpănit total; trăia ascuns în grotele marilor gândiri, pitit ca un sihastru prin văgăunile golaşe ale unui măreţ lanţ de munţi. Trecea de la adevăr la ficţiune şi de la ficţiune la pură plăsmuire. Dar ajuns la această ultimă poartă, de la care nu mai există cale de întoarcere, s-a simţit copleşit de teamă. A merge mai departe ar fi însemnat să rătăcească singur, bizuindu-şi numai şi numai pe el.

Ţelul disciplinei este acela de a promova libertatea, Dar libertatea duce la infinitate şi infinitatea este înfricoşătoare. În momentul acela a încolţit însă gândul liniştitor al posibilităţii de a rămâne pe muchie, de a concretiza prin cuvinte misterele impulsiei, compulsiei, propulsiei, de a scălda sensul în arome omeneşti. De a deveni cu desăvârşire omenesc, compătimitor, diavol cu chip de om, lăcătuşul marii porţi care duce dincolo, spre îndepărtare, spre eterna înstrăinare.

Oamenii naufragiază asemenea corăbiilor. La fel şi copiii. Sunt copii care cad la fund la vârsta de nouă ani, închizând în ei taina trădării. Sunt monştrii perfizi care se uită la tine cu ochii senini, inocenţi, ai anilor fragezi; crimele lor au rămas neînregistrate pentru că nu avem

nume pentru a le numi.

De ce urmăresc mereu chipurile frumoase? Florile minunate să aibă, oare, rădăcini otrăvitoare?

Studiind-o, frântură cu frântură, picioare, mâini, păr, buze, urechi, sâni, parcurgând drumul de la buric la gură, şi de la gură la ochi, femeia peste care mă prăvălisem, încleştat, muşcat, sufocat de sărutări, femeia care fusese Mara şi care era acum Mona, care purtase şi avea să mai poarte alte nume, care fusese şi avea să mai fie alte femei, alte generalităţi şi alte particularităţi, nu-mi apărea acum mai accesibilă, mai penetrabilă decât o statuie rece, dintr-o grădină uitată, de pe un continent pierdut. La vârsta de nouă ani, sau chiar mai devreme, ţinând în mână un pistol presupus a nu se descărca nicicând, ar fi putut apăsa pe un trăgaci slăbit, prăbuşindu-se, ca o lebădă moartă, de pe înălţimile visurilor ei. S-ar fi putut foarte bine întâmpla şi în felul ăsta, pentru că în carnea ei era dispersată, iar în spirit era ca pulberea spulberată de vânt. În inima ei bătea un clopot, dar cum anume se reverbera acesta, nimeni nu ştia. Imaginea ei nu se calehia pe niciuna dintre cele pe care le făurise inima mea. Se insinuase în ea, se strecurase ca un tifon străveziu printre şanţurile creierului, într-un moment de leziune. Şi când rana s-a închis, amprenta a rămas ca un contur de frunză friabilă, imprimat într-o piatră.

Nopţi bântuite de obsesii, fremătând de creaţie, când nu vedeam nimic alta decât ochii ei şi, din ochii aceia, ca din smârcuri de lavă clocotindă, ieşeau la suprafaţă fantome, estompându-se, mistuindu-se, alcătuindu-se iar, aducând cu ele groaza, angoasa, frica, misterul. O făptură mereu hăituită, o floare tăinuită a cărei mireasmă copoii nu o puteau adulmeca. Şi dincolo de fantome, se ivea, scrutând prin hăţişurile junglei, o copilă ce părea să se tot împuţineze, şi să se dăruiască lasciv. Apoi scufundarea de lebădă, lentă ca în filme, şi fulgi albi de nea căzând odată cu căderea corpului, şi apoi iar fantome şi alte fantome, ochii prefăcându-se din nou în ochi, arzând ca lignitul, pe urmă licărind ca jăraticul, pe urmă catifelaţi ca florile, şi

apoi nasul, gura, obrajii, urechile, reconstituindu-se din haos, grele ca lumea, o mască despăturindu-se, carne prinzând formă, chip, trăsături.

Noapte după noapte, trecerea de la cuvinte la visuri, la carne, la fantome. Posedare şi deposedare. Florile lunii, foile late ale palmierilor junglei, lătratul copoilor, trupul alb şi fragil al unei copile, lava clocotindă, acel rallentando al fulgilor albi, fundul fără de fund al abisului unde fumul se preface în eflorescenta cărnii. Şi ce e carnea dacă nu lună? Şi ce e luna dacă nu noapte. Noaptea tânjeşte, tânjeşte, tânjeşte dincolo de marginile îndurării.

„Gândeşte-te la noi!" mi-a spus în acea noapte când a plecat şi a pornit să coboare treptele în goană. Şi s-ar fi spus că nu mă mai puteam gândi la nimic altceva. Noi doi şi treptele care suiau către infinit. Şi apoi „treptele contradictorii", treptele din biroul tatălui meu, treptele care duceau la crimă, la nebunie, la poarta plăsmuirilor. Cum aş fi putut să mă gândesc la altceva?

Creaţia. Să creez legenda în care aş putea potrivi cheia nimerită să-i deschidă sufletul!

O femeie care încearcă să-şi destăinuiască taina. O femeie disperată, căutând, prin iubire, să se contopească pe ea cu ea însăşi. În faţa imensităţii misterului te opreşti ca un miriapod care simte pământul lunecându-i de sub picioare. Fiecare poartă ce se deschide duce către un hău. şi mai adânc. Trebuie să înoţi ca o stea în oceanul fără de cărări al timpului, trebuie să ai răbdarea filonului de radium, îngropat sub poalele unui colos din Himalaya.

Au trecut douăzeci de ani de când am început studierea sufletului fotogenic; în acest răstimp am iniţiat sute de experimente. Cu singurul rezultat că am aflat ceva mai mult… doar despre mine însumi. Cred că la fel se întâmplă, în bună măsură, cu liderul politic sau cu geniul militar. Din tainele universului nu reuşeşti să descoperi nimic; în cel mai bun caz afli câte ceva despre natura destinului.

La început, ţii să abordezi orice problemă direct. Şi cu cât o abordezi mai direct şi mai stăruitor, cu atât mai

repede şi mai sigur te încâlceşti în năvod. Nimeni nu e mai neajutorat decât individul cu impulsuri eroice. Şi nimeni nu reuşeşte să stârnească mai multă tragedie şi „infuzie decât acest gen de om. Scăpărându-şi sabia deasupra nodului gordian, făgăduieşte o eliberare rapidă. Amăgire care sfârşeşte într-un ocean de sânge.

Artistul creator are ceva în comun cu eroul. Deşi funcţionează pe alt plan, şi el îşi imaginează că arc soluţii de oferit. Îşi jertfeşte viaţa pentru a înfăptui triumfuri imaginare. Şi la încheierea fiecărei grandioase experienţe, fie a politicianului, a războinicului, a poetului sau a filosofului, problemele vieţii continuă să păstreze aceeaşi înfăţişare enigmatică. Se spune că cele mai fericite popoare sunt acelea care nu au istorie. Popoarele cu istorie, cele care au făurit istoria, par să nu fi izbutit altceva, prin înfăptuirile lor, decât să fi accentuat caracterul etern al luptei. Şi, până la urmă, pier şi ele ca şi acelea care nu au depus nicio strădanie, care s-au mulţumit să trăiască şi să se bucure de viaţă.

Individul creator (în încleştarea sa cu mediul) pare să încerce o satisfacţie care egalează, dacă nu cumva depăşeşte în intensitate, suferinţa şi supliciul care însoţesc efortul de a-şi găsi putinţa de expresie. El trăieşte în opera lui, aşa se spune. Dar acest mod bizar de a trăi variază foarte mult de la un individ la altul. Numai în măsura în care e conştient că a creat viaţă mai multă, o abundenţă de viaţă, poate fi considerat ca trăieşte în opera lui. Dar dacă nu a izbutit aşa ceva, atunci încercarea de a substitui viaţa reală, plină de întâmplări autentice, prin viaţa imaginaţiei, e lipsită şi de sens şi de orice avantaj. Cel care încearcă să se ridice deasupra activităţilor cotidiene face acest lucru nu numai în speranţa de a-şi lărgi câmpul de experienţă sau chiar de a-l îmbogăţi ci, mai cu seamă, pentru a-l precipita. Numai în această direcţie capătă lupta lui o semnificaţie. Acceptaţi acest punct de vedere, şi atunci deosebirea dintre ratare şi succes se anihilează. Ăsta este lucrul pe care orice artist mare ajunge să-l înveţe din mers – anume că procesul de creaţie are de-a face cu o nouă

dimensiune a vieţii, şi că, identificându-se cu acest proces, el *augmentează* viaţa. Însuşindu-şi această concepţie, artistul se află în permanenţă izolat – şi ocrotit – de acea moarte insidioasă ce pare să triumfe asupra a tot ce-l înconjoară. El intuieşte că marele mister nu va fi niciodată înţeles, ci încorporat în însăşi substanţa sa. Că el însuşi trebuie să devină o parte a acestui mister. Să trăiască în el şi cu el. Soluţia este acceptarea: care e o artă şi nu o performanţă egoistă a intelectului. Aşadar, prin artă se stabileşte în cele din urmă contactul cu realitatea: aceasta este marea descoperire. Altminteri, totul este joc şi plăsmuire, nu există niciun punct stabil de sprijin de pe care să lansezi proiectilele menite să străpungă duhoarea prostiei, ignoranţei şi lăcomiei. Lumea nu trebuie orânduită: lumea este ordinea întruchipată. Noi suntem cei care trebuie să ne punem la unison cu această ordine, cei care trebuie să înţelegem ce înseamnă ordinea lumii, în contrast cu acele alte ordini dorite şi gândite de noi şi pe care căutăm să ni le impunem unii altora. Puterea după care jinduim, pentru a statornici binele, frumosul şi adevărul, s-ar dovedi, în cazul când am dobândi-o, doar un mijloc de a ne distruge unii pe alţii. E o binefacere faptul că suntem lipsiţi de putere. Ceea ce trebuie să dobândim în primul rând este concepţia, apoi disciplina şi stăpânirea de sine. Atâta timp cât nu ne însuşim umilinţa de a recunoaşte existenţa unei concepţii dincolo de cea care ne aparţine, atâta timp cât nu deţinem credinţa şi încrederea în forţe superioare nouă, suntem ca nişte orbi care călăuzesc orbii. Cei care cred că numai munca şi creierul lor vor putea realiza totul, vor fi mereu dezamăgiţi de turnura donquijotescă şi neprevăzută a realităţilor. Ei sunt acei etern deziluzionaţi; cei care, nemaiputând să acuze zeii sau pe Dumnezeu, se întorc împotriva propriilor semeni şi îşi slobozesc furia neputincioasă strigând: „Trădare! Prostie!” şi alte vorbe găunoase.

Marea bucurie a artistului este aceea de a deveni conştient de o ordine superioară a lucrurilor, de a recunoaşte, prin însăşi manevrarea compulsivă şi spontană

a propriilor sale impulsuri, asemănarea dintre creaţia umană şi cea pe care o numim – divină. Existenţa unei legi care se manifestă prin ordine este şi mai evidentă în operele de ficţiune decât în alte opere de artă. Nimic nu e mai puţin nebunesc, mai puţin haotic, decât o operă de ficţiune. O asemenea operă, care nu-i decât pură invenţie, străbate toate nivelurile creându-şi, ca şi apa, propriul său nivel. Şirul de nesfârşite interpretări care i se oferă nu contribuie la nimic altceva decât la întărirea semnificaţiei a ceea ce pare incomprehensibil. Incomprehensibilitatea are un înţeles profund. Care-i afectează pe toţi, inclusiv pe cei ce pretind a nu fi afectaţi. În operele de ficţiune exista ceva care nu poate fi asemuit decât cu un elixir. Acest element misterios, pe care-l numim adeseori „pur nonsens" poartă în el savoarea şi mireasma acelei lumi mai vaste şi total impenetrabile în care existăm noi toţi şi toate corpurile cereşti. Termenul „nonsens" este unul dintre cele mai înşelătoare din întregul nostru vocabuiar. Are exclusiv o calitate de negaţie, ca şi moartea. Nimeni nu poate explica nonsensul, el nu poate fi decât demonstrat. Mai mult, dacă am adăuga că sensul şi nonsensul sunt interschimbabile n-am face decât să forţăm concluzia. Nonsensul aparţine altor lumi, altor dimensiuni, şi gestul cu care ne detaşăm uneori de el, hotărârea cu care-l respingem, pun în lumină tocmai neliniştea pe care o implică. Respingem tot ce nu poate fi cuprins în perimetrul strâmt al înţelegerii noastre. Şi astfel, am putea descoperi unele nebănuite afinităţi între profunzime şi nonsens.

Şi de ce nu m-am lansat eu de la început în purul nonsens? Pentru că, asemeni altora, m-am speriat de el. Iar justificarea mai profundă constă în faptul că, departe de a mă fi situat într-un „dincolo", eram prins chiar în nodul năvodului. Supravieţuisem propriului meu distructiv dadaism: progresasem, dacă acesta e cuvântul, de la discipol la critic şi la nimicitor. Experienţele mele literare zăceau năruite, ca oraşele din vechime devastate de vandali. Voiam să construiesc, dar materialele erau lipsite de rezistenţă, iar planurile mele nu ajunseseră nici măcar

la faza de proiect. Dacă substanţa artei este sufletul omenesc, trebuie să mărturisesc că, din sufletele moarte care mă înconjurau, nu puteam vedea nimic rodind sub mâna mea.

A te lăsa prins într-un puhoi de episoade dramatice, a participa neîncetat, înseamnă, printre altele, a fi inconştient de acea dramă mai amplă din care activitatea umană nu constituie decât o mică parte. Actul scriitoricesc pune punct unui anumit gen de activitate pentru a da frâu liber alteia. Dacă un preot budist, absorbit în meditaţii sacre, s-ar plimba cu paşi rari şi tăcuţi printr-un templu, dar în mersul lui ar pune în mişcare, una după alta, roţile de rugăciune, numai atunci am obţine o ilustrare vie a actului de a te aşeza să scrii. Mintea scriitorului, după ce s-a desprins de preocupările observaţiei şi ale cunoaşterii, colindă meditativ printr-o lume de forme care sunt puse în mişcare prin simpla uşoară atingere a aripilor lui. Nu-i un tiran acest om care face ce vrea din smeriţii supuşi ai ilicitei lui împăraţii. Nu-i un tiran, ci mai curând un explorator care cheamă la viaţă somnolentele entităţi ale visului său. Actul visării, asemenea unei adieri de aer proaspăt într-o casă părăsită, pune într-o nouă lumină mobilierul mental. Scaunele şi mesele colaborează la noua ambianţă; se iscă efluvii, începe un joc.

A te întreba care-i ţelul acestui joc, în ce fel este el legat de viaţă, ar fi zadarnic. Ca şi cum l-ai întreba pe Dumnezeu de ce a dat vulcanii, de ce a dat uraganele, din moment ce acestea nu aduc altceva decât dezastru. Dar, aşa cum dezastrele sunt dezastruoase numai pentru cei asupra cărora se abat, dar revelatoare pentru cei care le supravieţuiesc şi au posibilitatea de a le studia, tot astfel se întâmplă şi în lumea creaţiei. Visătorul care se întoarce din călătoria lui, dacă nu a eşuat pe parcurs, poate şi de obicei reuşeşte să convertească prăbuşirea şubredului său eşafodaj în cu totul altceva. Un balon înţepat îi produce unui copil doar mirare şi încântare. Dar cel ce studiază iluzia şi mirajul încearcă reacţii cu totul diferite. Iar omul de ştiinţă poate revărsa asupra balonului plesnit comorile

emoţionale ale lumii gândirii. Acelaşi fenomen care pe copil îl face să ţipe de încântare, poate genera, în mintea unui experimentator serios, o ameţitoare viziune a adevărului. În mintea artistului, aceste reacţii contrastante par să se îmbine sau să fuzioneze în acea reacţie finală, marele catalizator care se numeşte *realizare*. A vedea, a şti, a descoperi, a te desfăta – aceste facultăţi sau putinţe sunt palide şi lipsite de viaţă, fără de realizare. Jocul artistului este acela de a pătrunde în esenţa realităţii. De a vedea dincolo de simplul „dezastru" pe care-l înfăţişează ochiului nud tabloul unei bătălii pierdute.

Pentru că, de la începutul timpurilor, tabloul pe care lumea l-a înfăţişat ochiului omenesc nud nu pare să fi fost altceva decât un hidos câmp de luptă al cauzelor pierdute. A fost aşa şi va fi aşa până ce omul va înceta să se considere drept lăcaşul conflictelor. Până ce va prelua misiunea de a deveni „eul eului său".

10

Sâmbăta, de obicei, plecam de la birou la ora prânzului şi luam masa fie cu Hymie Laubscher şi Romero, fie cu O'Rourke şi O'Mara. Uneori ni se alătura şi Curley sau George Miltiades, un poet şi om de cultură grec, care făcea parte din corpul de curieri. Din când în când, O'Mara le invita pe Irma şi pe Dolores; acestea două îşi croiseră drum de la slujbele umile de secretare la biroul de personal al Companiei Cosmococice, la cele de vânzătoare într-un mare magazin universal de pe Fifth Avenue. Prânzul se întindea de obicei până pe la trei sau patru după-amiaza. Pe urmă, târându-mi picioarele în silă, luam drumul spre Brooklyn ca să-mi fac vizita săptămânală la Maude şi la cea mică.

Cum pământul era încă acoperit de zăpadă, nu ne mai puteam plimba prin parc. Maude mă aştepta de obicei într-un negligé peste care îmbrăca un capot de casă. Camerele erau supraîncălzite şi ticsite de mobilă, Lângă canapeaua pe care se tolănea, ţinea o cutie de bomboane.

Saluturile schimbate între noi ar fi putut da a înţelege că eram prieteni vechi. Uneori, când soseam, copilul nu era acasă – se ducea în vecini să se joace cu câte una din micile ei prietene.

— Te-a aşteptat până la trei, îmi spunea Maude, cu un ton de uşor reproş, dar, de fapt, aţâţată de faptul că lucrurile luaseră asemenea turnură. Îi explicam că fusesem reţinut la birou. La care îmi răspundea cu o privire ce voia să spună: „Cunosc eu scuzele tale. De ce nu mai inventezi şi altele noi?”

— Ce mai face prietena ta Dolores? mă întreba pe neaşteptate. Sau nu-ţi mai e prietenă? adăuga cu o privire ascuţită.

Întrebarea conţinea o vagă insinuare că spera să nu o înşel şi pe cealaltă femeie (Mona), aşa cum o înşelasem pe ea. Desigur, nu rostea niciodată numele Monei; şi eu mă feream să-l pronunţ. Se referea la Mona numai cu „ea” sau „al ei”, într-un fel în care era cu neputinţă să nu înţelegi despre cine era vorba.

Dar întrebările ei aveau şi implicaţii mai adânci. Cum formalităţile de divorţ se aflau abia în stadiile preliminare şi, deci, ruptura dintre noi încă nu fusese declarată legal, nu se ştia niciodată ce ar mai fi putut surveni. Cel puţin, nu mai eram inamici. Exista între noi fetiţa, o legătură puternică. Şi, până când Maude avea să-şi facă unele aranjamente de viaţă, amândouă erau dependente de mine. Maude ar fi vrut să ştie mai multe despre viaţa mea cu Mona, dacă decurgea lin, aşa cum ne aşteptasem, sau nu, dar mândria o împiedica să se intereseze făţiş. Fără îndoială îşi spunea că cei şapte ani de viaţă petrecuţi împreună constituiau un factor deloc neglijabil în această nouă situaţie precară. O singură mişcare greşită din partea Monei şi aş fi revenit la vechiul tipar de existenţă. Se cuvenea deci să profite cât putea de noua stranie prietenie care se stabilise între noi. S-ar putea să pregătească terenul pentru o altă relaţie mai adâncă.

Uneori, când această neaşteptată speranţă a ei se manifesta prea distinct, mi-era milă de Maude. În ce mă

privea, nu exista nici cea mai firavă posibilitate de a mă întoarce la vechiul tipar al vieţii conjugale. Dacă s-ar fi întâmplat ceva cu Mona – şi unica pricină de separare la care mă puteam gândi ar fi fost doar moartea – în niciun caz nu m-aş fi întors la Maude. Mai plauzibil ar fi fost să mă îndrept spre Irma sau Dolores, sau chiar spre Monica, micuţa chelneriţă de la restaurantul grecesc.

— De ce nu te aşezi aici, lângă mine? Nu muşc.

Vocea ei părea să vină de departe. De multe ori, atunci când mă nimeream singur cu Maude, se întâmpla ca gândurile mele s-o ia razna. Ca acum, de pildă, când îi răspundeam ca dintr-o semitransă, trupul meu supunându-se dorinţelor ei şi restul fiind toiul absent. Şi întotdeauna se producea o mică ciocnire de voinţe, o ciocnire între voinţa ei şi lipsa mea de voinţă, Nu aveam niciun chef să-i gâdil fanteziile erotice; mă aflam în acel loc doar ca să-mi omor câteva ceasuri, după care aveam s-o întind, fără să mai zgândăr răni proaspete.

Totuşi, de cele mai multe ori, mâna mea rătăcea distrată pe formele ei voluptuoase. La început, acest gest nu însemna mai mult decât mângâierea involuntară pe care i-o acorzi unui animal de casă. Dar, încetul cu încetul, deveneam conştient că îmi răspundea cu o plăcere ascunsă; pe urmă, tocmai când reuşise să-mi atragă atenţia asupra trupului ei, făcea o mişcare abruptă prin care rupea legătura.

„*Adu-ţi aminte, nu mai sunt soţia ta*!”

Îi plăcea să-mi trântească aşa ceva în obraz, ştiind bine că nu făcea decât să-mi incite eforturile, ştiind bine că avea să-mi concentreze spiritul, ca şi degetele, asupra obiectului oprit: ea. Asemenea jocuri slujeau şi altui scop – mă făceau conştient de puterea ei de a da sau de a refuza. Părea întotdeauna să spună cu trupul „Nu-l poţi avea ignorându-mă pe *mine*”. Ideea că m-aş putea mulţumi doar cu trupul ei i se părea umilitoare. Părea să insinueze: „Ţi-aş da mai mult decât ţi-ar puteaoferi orice altă femeie”, numai dacă te-ai uita la *mine*, numai dacă m-ai vedea pe mine, cea adevărată”. Ştia foarte bine că eu priveam

dincolo de ea, că dislocarea celor două centre ale noastre era acum mult mai reală şi mult mai primejdioasă decât oricând înainte. Şi mai ştia nu exista altă cale de a ajunge la mine decât trupul.

E curios că un trup, oricât ţi-ar părea de familiar la vedere şi la atingere, poate ajunge grăitor de misterios din momentul în care simţi că deţinătorul lui a devenit eluziv sau evaziv. Îmi aminteam de pofta sporită cu care exploram trupul lui Maude după ce aflasem că se dusese la un medic pentru un examen vaginal. Situaţia era şi mai picantă prin faptul că medicul în chestiune fusese un vechi curtezan al ei, unul dintre curtezanii de care nu-mi vorbise niciodată. La un moment dat, m-a anunţat din senin că îi făcuse o vizită la cabinet, deoarece căzuse rău într-o zi, căzătură de care mie nu-mi pomenise şi, întâlnindu-l din întâmplare pe fostul ei amorez, în care ştia că poate avea încredere (!), se hotărâse să-l lase s-o examineze.

— Pur şi simplu te-ai întâlnit cu el şi i-ai cerut să te examineze?

— Ei, nici chiar aşa, mi-a răspuns râzând.

— Povesteşte-mi exact cum s-a întâmplat.

Eram curios să ştiu cum o găsise după intervalul de cinci sau şase ani de când n-o mai văzuse. Nu i-a făcut avansuri? Era căsătorit, desigur, Maude mă informase de acest lucru. Dar, în acelaşi timp, era un bărbat foarte arătos, o personalitate magnetică, îşi dăduse ea osteneala să mă lămurească.

— Mă rog, şi ce-ai simţit când te-ai întins pe masă şi ţi-ai desfăcut picioarele în faţa vechiului tău amorez?

A încercat să mă convingă că devenise absolut frigidă, că doctorul Hillary, sau cum l-o mai fi chemând, îi ceruse să se relaxeze, şi îi atrăsese atenţia că acţionează doar în calitate de medic, şi aşa mai departe.

— Şi, în cele din urmă, ai reuşit să te relaxezi?

A râs din nou, unul din râsetele acelea aţâţătoare pe care le scotea când trebuia să vorbească despre „lucruri ruşinoase”.

— Bine, şi ce a făcut? am presat-o eu.

— O, nu mare lucru. Pur şi simplu a explorat vaginul pentru nimic în lume n-ar fi spus vaginul *meu* – cu degetul. Fireşte avea un cauciuc pe deget.

A adăugat acest lucru parcă pentru a fi absolvită de orice bănuială că operaţiunea n-ar fi avut un caracter pur academic.

— A fost de părere că m-am împlinit frumos, a catadicsit să adauge, spre surprinderea mea.

— Zău, nu mai spune! Deci te-a examinat în întregime?

Amintirea acestui incident mărunt a fost stârnită de o remarcă pe care tocmai o făcuse. Îmi spusese că era îngrijorată de vechea durere internă care-i reapăruse în ultimul timp. Şi mi-a descris iar căzătura survenită cu multă vreme în urmă, când crezuse că se rănise la pelvis. Vorbea cu atâta seriozitate, încât când mi-a luat mţna şi a plasat-o deasupra pizdei, chiar la poalele Muntelui Venus, am considerat că e un gest perfect inocent. Avea acolo o tufă de păr des, un veritabil tufiş de trandafiri care, când degetele hoinăreau la mică distanţă, se ridicau pe dată, ţepeni ca o perie. Era una din tufele acelea pe care e înnebunitor să le atingi printr-un văl de mătase sau de catifea. Adeseori, la începuturile legăturii noastre, când purta lenjerie străvezie, excitantă, şi era cochetă şi seducătoare, obişnuiam să-i înşfac tufa în timp ce ne aflam în locuri publice, holul unui teatru sau o staţie de tren suspendat. De obicei se înfuria. Dar, cum stăteam foarte aproape de ea, blocând cu statura mea activitatea mâinii bajbâitoare, o apucam de floci spunându-i: „Nimeni nu vede ce fac. Nu te mişca!” Şi continuam să-i vorbesc, cu mâna îngropată în blăniţă, în timp ce ea părea hipnotizată de teamă. La teatru, de îndată ce scădeau luminile, îşi desfăcea picioarele şi mă lăsa să mă joc cu ea. Şi apoi, cu nepăsare, mă deschidea la prohab şi tot timpul piesei se juca cu pula mea.

Pizda ei încă îmi mai stârnea un fior. Eram conştient de el acum, când mâna mi se odihnea la căldură, la marginea pungii ei îmblănite. Vorbea fără contenire pentru

ca să amâne jenantul moment de tăcere când nu va mai exista decât apăsarea mâinii mele şi recunoaşterea ei tacită că o dorea să rămână acolo.

Simulând un interes vital pentru cele ce-mi povestea, i-am amintit deodată de tatăl ei vitreg care murise. Aşa cum mă aşteptasem, s-a înfiorat toată când i-am pomenit de el. Excitată de simpla menţionare a numelui, şi-a lăsat mâna peste mâna mea şi a apăsat-o cu fervoare. Părea să nu obiecteze că mâna mea lunecase ceva mai jos şi degetele mi se încâlciseră în părul des – cel puţin pentru moment nu se împotrivea. Vorbea despre tatăl ei vitreg cu ardoare, ca o şcolăriţă. În timp ce-mi înfigeam şi-mi desfăceam degetele, am simţit stârnindu-se în mine o dublă pasiune. Cu ani în urmă, când abia începusem să-i fac curte, fusesem violent gelos pe tatăl ei vitreg. Pe atunci ea avea douăzeci şi doi sau douăzeci şi trei de ani, un corp bine dezvoltat, şi era matură în adevăratul sens al cuvântului când o vedeam seara, în faţa ferestrei, stând pe genunchii lui şi vorbindu-i cu o voce joasă, mângâietoare, mă înfuriam de-a binelea. „Îl iubesc”, îmi mărturisea ea ca şi cum acest lucru îi justifica purtarea, deoarece pentru Maude „iubire” însemna ceva pur, ceva desprins de plăcerea carnală. Scenele acestea aveau loc vara şi eu, care abia aşteptam ca nătărăul bătrân să-i dea drumul, eram foarte conştient de carnea caldă, goală, de sub rochia străvezie ca un voal, pe care o purta. Ar fi putut la fel de bine să stea goală în braţele lui. Eram dureros conştient de greutatea ei pe genunchii lui, de felul în care se aşeza pe el, cu pulpele bulbucându-i-se, cu crăcana ei generoasă ancorată exact pe prohabul lui. Eram convins că, oricât de pură ar fi fost dragostea pe care i-o purta bătrânul, nu putea să nu simtă ce fruct pârguit ţinea în braţe. Numai un stârv ar fi rămas impermeabil la seva şi la căldura răspândită de trupul acela fierbinte. În plus, cu cât o cunoşteam mai bine, cu atât mi se părea mai firesc pentru ea să se dăruiască în felul acela furiş, libidinos. O relaţie incestuoasă n-ar fi deranjat-o; dacă tot trebuia să fie „violată”, prefera ca autorul să fie părintele pe care-l

iubea; faptul că nu era tatăl ei adevărat, ci acela pe care şi-l alesese, simplifica lucrurile, dacă, într-adevăr, îşi îngăduia să se gândească deschis la o asemenea situaţie. Relaţia asta blestemată, perversă, a făcut să-mi fie atât de greu în acele zile să o atrag într-un contact sexual sănătos, clar. Voia s-o cocoloşesc ca pe un copilaş, să-i şoptesc nimicuri dulci în ureche, să o dezmierd, să o răsfăţ, să-i fac toate chefurile. Îmi cerea să o sărut şi să o mângâi într-un fel absurd, incestuos. Nu voia în ruptul capului să admită că ea are o pizdă şi eu o pulă. Voia gângureli şoptite şi pipăieli tiptile, explorări furişe cu degetele. Eu eram prea direct, prea brutal, pentru a fi pe gustul ei.

Dar după ce a gustat actul real, aproape că şi-a pierdut cumpăna – de pasiune, de furie, de ruşine, de umilinţă sau mai ştiu eu de ce. Evident nu se aşteptase dă fie nici atât de delicios, nici atât de dezgustător. Ceea ce i se părea respingător era abandonul. O exasperase gândul că între picioarele unui bărbat atârnă ceva care o poate face să uite complet de ea însăşi. Când nu voia să fie doar un copilaş, ţinea mult la independenţa ei. Respingea regnul intermediar, supunerea, fuziunea, schimbul reciproc. Dorea să prezerve acel dur miez de sine, ascuns în pieptul ei, şi doar să-şi îngăduie plăcerea legitimă de a-şi oferi trupul. Faptul că trupul şi sufletul nu pot fi detaşate, mai ales în actul sexual, constituia pentru ea o sursă de profundă iritare. Se comporta întotdeauna de parcă, abandonându-şi pizda spre a fi cotrobăită de penis, pierduse ceva, renunţase la o particulă din eul ei abisal, la un element de neînlocuit. Nicio femeie nu se fute atât de sălbatic ca femeia isterică, atunci când îşi impune frigiditate.

Acum, când mă jucam cu părul ţeapăn, sârmos, lăsându-mi din când în când degetele să alunece la muchia vulvei, gândurile îmi pribegeau mai departe, în trecut. Aveam aproape senzaţia că sunt tatăl ei vitreg, că mă giugiulesc cu fiica asta lascivă, în înserarea hipnotică a unei camere supraîncălzite. Totul era fals şi adânc şi real în acelaşi timp. Dacă aş fi acţionat aşa cum dorea ea, dacă

mi-aş fi asumat rolul amantului tandru, înţelegător, nu ar fi existat nicio îndoială asupra răsplăţii care mi s-ar fi oferit. M-ar fi devorat într-o capitulare pătimaşă. Doar dacă aş fi respectat aparenţele, mi-ar fi deschis pe dată pulpele cu o fierbinţeală vulcanică.

— Ia să văd dacă te mai doare înăuntru, i-am şoptit, retrăgându-mi mâna din floci şi lăsând-o să lunece, cu dibăcie, pe sub scutul uşor, mătăsos, în pizda ei. Zeama i se prelingea abundent; picioarele i s-au desfăcut şi mai mult, reacţionând la cea mai mică apăsare a mâinii mele.

— Aici… Aici te doare? am întrebat, pătrunzând adânc în ea.

Îşi ţinea ochii pe jumătate închişi. A făcut un semn neutru cu capul, care nu însemna nici da nici nu. Mi-am mai vârât două degete în gaură şi m-am întins pe canapea lângă ea. Mi-am petrecut un braţ pe sub ceafa ei şi am tras-o uşor spre mine, în timp ce degetele celeilalte mâini îi smântâneau de zor sucul.

Stătea nemişcată, complet pasivă, cu mintea total absorbită de jocul degetelor mele. I-am luat mâna şi i-am purtat-o spre prohabul meu, care s-a descheiat ca prin farmec. Mi-a prins ştoiul cu blândeţe dar cu fermitate, mângâindu-l cu atingeri experimentate. Am privit-o cu coada ochiului şi am văzut pe chipul ei o expresie aproape de beatitudine. Asta-i plăcea, emoţiile acestor schimburi oarbe, tactile. Dac-ar fi putut acum să adoarmă şi să se lase fututã în somn, să pretindă că nu ia parte conştientă la act… Doar să se ofere complet şi totuşi să rămână inocentă… Ce beatitudine! îi plăcea să se fută cu pizda interioară, zăcând absolut încremenită, cufundată în transă. Cu antenele ridicate, alungite, jubilând, zvâcnind, vibrând, absorbind, agăţându-se, se putea fute după pofta inimii, se putea fute până la consumarea ultimului strop de zeamă din ea.

Acum era imperativ să nu fac vreo mişcare greşită, să nu perforez membrana subţire pe care continua să o ţească, ca un cocon, peste eul ei nud, carnal. Pentru a executa transferul de la degete la pulă, era nevoie de iscusinţa unui

hipnotizator. Plăcerea mortală trebuia sporită gradat, ca şi cum era o otravă cu care organismul se acomoda treptat. Va trebui să fie fututăprin ţesătura coconului, aşa cum, cu ani în urmă, ca să o pot lua, a trebuit s-o violez prin cămaşa de noapte… Un gând diabolic mi-a încolţit în minte în timp ce pula îmi pulsa de plăcere sub mângâierile ei dibace. Mi-am amintit-o cum stătea în braţele tatălui vitreg, în penumbra asfinţitului, cu crăcana lipită de prohabul lui. Mă întrebam ce expresie i s-ar fi aşternut pe faţă dacă licuriciul acela al lui i-ar fi pătruns pizda visătoare; dacă în timp ce-i murmura în ureche litania perversă a iubirii ei de adolescentă, dacă, fără să-şi dea seama că voalul rochiei nud acoperea bucile cărnoase, lucrul acela de nepomenit, ascuns între picioarele lui, s-ar fi sculai brusc în poziţie verticală şi s-ar fi căţărat în ea, explodând ca un pistol cu apă. Mă uitam la ea să văd dacă îmi poate citit gândurile, explorându-i în acest timp pliurile şi şănţuleţele pizdei inflamate, cu antene îndrăzneţe, agresive. Ochii îi erau închişi, buzele lasciv întredeschise; jumătatea de jos a trupului ei a început să se zbată şi să se sucească, de parcă încerca să se elibereze dintr-o reţea. I-am înlăturat cu blândeţe mâna de pe membrul meu. Câteva clipe mi-am lăsat pula să tresalte şi să tremure la buza crăpăturii ei, făcând-o să lunece din faţă spre spate şi îndărăt, de parc-ar fi fost o jucărie flexibilă de cauciuc. Un refren idiot mi se învârtea prin minte: – *„Ce ţin deasupra capului tău – o fină sau o superfină*!” Am continuat acest mic joc un răstimp aţâţător, din când în când adulmecând-o cu capul pulei, apoi lăsându-mi-o iar să se plimbe de-a lungul pizdei şi să-şi caute adăpost în tufişul înrourat. Brusc, a gâfâit şi, cu ochii larg deschişi, s-a răsucit; priponită în patru labe, lupta frenetic să-mi prindă pula în capcana ei lipicioasă. Mi-am rezemat mâinile de fesele ei, executând cu degetele un glissando pe muchia interioară a pizdei inflamate şi, deschizând-o ca pe o minge spartă, mi-am plasat pula la punctul vulnerabil, aşteptând ca ea să mi-o hăpăie. O clipă am avut impresia că s-a răzgândit. Capul, care-i atârnase inert, ochii urmărind neajutoraţi

frenezia pizdei care acum se împingea în sus, încordata, privirea, toate i se îndreptau acum spre un punct vag, de deasupra capului meu. O expresie de plăcere deplină, egoistă, îi umplea orbitele pline, rătăcite şi, când a pornit să-şi rotească fundul, cu pula mea doar pe jumătate îngurgitată, a început să-şi sugă buza de jos. Atunci am pătruns ceva mai adânc şi, trăgând-o cu putere în jos, i-am înfipt-o până-n plăsele, atât de adânc încât a scos un geamăt şi capul i-a căzut pe pernă. În clipa aceea, când aş fi putut să-i va şi un morcov şi tot n-ar fi simţit deosebirea, s-a auzit o bătaie puternică în uşă. Ca de obicei, ea şi-a revenit prima. Despreunânddu-se de mine, a fugit la uşă. Cine e?

— Eu sunt, a sunat vocea timidă, tremurătoare, pe care am recunoscut-o imediat.

— Ah, tu eşti! De ce n-ai spus de la început? Ce este?

— Am vrut numai să ştiu, a continuat vocea leşinată, tărăgănată, cu o încetineală exasperantă, am vrut să ştiu dacă Henry e aici.

— Sigur că-i aici, a repezit-o Maude, aranjându-şi ţinuta. Of, Melanie, asta-i tot ce ai vrut să ştii? a continuat Maude de parcă cealaltă ar fi torturat-o. Nu puteai…?

— E un telefon pentru Henry, a urmat sărmana Melanie. Şi apoi, şi mai tărăgănat, de parcă abia reuşea să-şi smulgă cuvintele din organism: Cred că e… urgent.

— În ordine, am răcnit eu, ridicându-mă de pe canapea şi încheindu-mă la pantaloni. Vin îndată!

Când am ridicat receptorul am avut un şoc. Îmi telefona Curley, de la Palatul Gândacilor. Pretindea că nu mi poate spune ce s-a întâmplat, dar trebuia să vin cât mai repede acasă.

— Nu-mi vorbi aşa, spune-mi adevărul! Ce s-a întâmplat? E vorba de Mona?

— Da, dar o să-şi revină.

— Nu-i moartă?

— Nu, dar n-a lipsit mult. Vino urgent… şi cu aceste cuvinte mi-a închis telefonul.

În hol am dat peste Melanie, cu ţâţele pe jumătate

expuse şi şchiopătând cu melancolică satisfacţie. Mi-a aruncat o privire înţelegătoare, în care se îmbinau mila invidia şi reproşul.

— Ştii, nu te-aş fi deranjat – vocea i se lungea dureros – dacă nu mi-ar fi spus că-i foarte important. Vai de mine, am atâtea de făcut… şi a început să-şi târască trupul spre scări. Când eşti tânăr…

N-am aşteptat să ascult şi restul. Am alergat jos nimerind aproape în braţele lui Maude.

— Ce e? m-a întrebat cu solicitudine. Şi cum nu i-am răspuns pe dată, a adăugat: I s-a întâmplat ceva… Ei?

— Sper că nimic serios, i-am spus dând să-mi iau pălăria şi paltonul.

Din glasul lui Maude răzbea ceva mai mult decai anxietate, anume o undă de dezamăgire, o vagă sugestie de dezaprobare.

— N-am aprins lumina, a continuat îndreptându-se spre lampă cu intenţia parcă de a o aprinde, pentru că mi-era teamă că s-ar putea ca şi Melanie să vină cu tine.

A început să-şi aranjeze capotul, de parcă urmărea să-mi aducă gândurile înapoi la subiectul care o preocupa pe ea.

Mi-am dat subit seama că ar fi fost o cruzime să plec fără o mică manifestare de tandreţe.

— Trebuie într-adevăr să fug, i-am spus, lăsând din mână pălăria şi paltonul şi apropiindu-mă repede de ea. Nu-mi place să te părăsesc… În felul ăsta.

I-am oprit mâna care dădea să aprindă lampa. Am tras-o spre mine şi am îmbrăţişat-o. Nu mi-a opus nicio rezistenţă. Dimpotrivă, şi-a lăsat capul pe spate şi mi-a oferit buzele. Într-o clipită limba mea se vârâse îi gura ci, iar trupul ei, cald şi moale, se împingea convulsiv în mine („Vino urgent, vino urgent!” îmi sunau minte cuvintele lui Curley.). „Termin în doi timpi şi trei mişcări”, mă asiguram singur, fără să-mi mai pese dacă fac un gest brutal sau nu. Mi-am vârât mâna sub capotul ei şi mi-am înfipt degetele în crăcăna. Cu surpriză, am văzut-o întinzând mâna spre prohabul meu, deschizându-l şi scoţându-mi pula. Am

împins-o spre perete şi am lăsat-o să-mi plaseze penisul pe pizda ei. Acum era toată în flăcări, conştientă însă de fiecare mişcare, deliberată şi imperioasă. Îmi manipula pula de parcă era proprietatea ei personală.

Era greu s-o facem în picioare.

— Haide să ne întindem aici, a şuşotit lăsându-se în genunchi şi trăgându-mă după ea.

— Ai să răceşti, i-am spus când am văzut-o smulgându-şi febril veşmintele.

— Nu-mi pasă, mi-a răspuns trăgându-mi în jos pantalonii şi lipindu-mă de ca Oh, Doamne, a gemut sugându-şi din nou buza şi storcându-mi coaiele în mână, în timp ce-mi înseram încet penisul în ea. Oh, Doamne, dă-mi-o, bag-o până-n fund!

Gâfâia şi gemea de plăcere.

Nedorind să mă retrag imediat şi să-mi înşfac pălăria şi paltonul, am rămas trântit peste ea, cu pula băgată adânc şi ţeapănă ca o vargă. Pe dinăuntru, Maude era ca un fruct copt a cărui carne părea să respire. Curând i-am simţit cele două steguleţe fluturând ca legănarea unei flori, iar mângâierea petalelor era înnebunitoare. Se unduiau fără control, nu cu smuceli convulsive, ci ca nişte steguleţe de mătase în adierea brizei. Şi pe urmă s-ar fi zis că-şi recăpătase controlul: pereţii pizdei au devenit un storcător moale de lămâi, apucând, strângând, încleştând de parc-ar fi avut o mână invizibilă.

Zăcând absolut nemişcat, mă lăsam în voia acestor manipulări abile: („Vino urgent, vino urgent!” Dar îmi aminteam limpede că-mi spusese că nu murise.) Puteam să chem un taxi; câteva minute în plus sau în minus nu mai contau. Nimeni n-o să-şi imagineze vreodată c-am întârziat pentru aşa ceva.

(Gustă plăcerea cât mai ţine… Gustă plăcerea!)

Acum Maude ştia că n-o să mai fug. Ştia că putea trage de mine cât avea chef, mai ales aşa cum stătea liniştită, futându-se doar cu pizda interioară, futându-se cu o minte fără de minte.

Mi-am lipit gura de gura ei şi am început s-o fut cu

limba. Se pricepea să facă cele mai uluitoare lucruri cu limba, lucruri de care eu uitasem. Uneori mi-o vâra până în gâtlej. De parcă voia să i-o înghit, apoi şi-o retrăgea excitant, concentrându-se pe semnalele de jos. Mi-am scos ştoiul din ea ca să-l mai răcoresc un pic, dar mi l-a înşfăcat lacom şi l-a vârât la loc, îmbrâncindu-se în faţă ca să-l simtă până în fund. După un timp l-am scos iar, dar numai până la gura pizdei, amuşinând-o ca un câine cu bot umed. Dar jocul ăsta o scotea din minţi; a început să juiseze, un orgasm prelungit, care a explodat lent, ca o stea în cinci colţuri. Eu eram atât de lucid şi de controlat, încât în timp ce ea se smucea în spasme, scormoneam ca un demon, în sus, lateral, în jos, înăuntru, afară, plonjând, înălţându-mă, înfigându-mă, sforăind, pufnind, absolut sigur că n-o să dau drumul până-n ziua de apoi.

Şi atunci a făcut ceva ce nu mai făcuse niciodată. Zvârcolindu-se într-un abandon dement, muşcându-mi buzele, gâtul, urechile, repetând întruna ca un automat beat: „Dă-i înainte, dă-mi-o, dă-i înainte, dă-mi, oh, Doamne, dă-mi-o, dă-mi-o!”, a alunecat din orgasm în orgasm, împingându-se, opintindu-se, ridicându-se, rotindu-şi fundul, înălţându-şi picioarele şi înnodându-le în jurul gâtului meu, gemând, mormăind, grohăind, guiţând ca un porc, şi apoi, brusc sleită, implorându-mă să termin, implorându-mă să dau drumul.

— Dă-ţi drumul, dă-ţi drumul… Înnebunesc! Zăcând peste ea ca un sac cu grăunţe, gâfâind, asudând, total epuizat, total exploatat, o pistonam deliberat şi, după ce am gustat tocătura de muşchi şi piureul de cartofi, cu sos şi cu toate mirodeniile, am şpiţuit un jet în gura pântecelui ei, care a zguduit-o ca un şoc electric.

În metrou am încercat să mă pregătesc pentru ordalia care mă aştepta. Simţeam, într-un fel, că Mona nu e în pericol. Ca să spun adevărul, noutatea nu constituia un şoc; de săptămâni întregi prevăzusem o explozie de un fel sau altul. O femeie nu poate pretinde întruna că e indiferentă, când întregul ei viitor e periclitat. Mai cu

seamă o femeie care se simte vinovată. Deşi nu mă îndoiam că se străduise să facă un gest disperat, aveam totuşi convingerea că instinctele ei nu o lăsaseră să-l ducă până la capăt... Cel mai mult mă temeam că făcuse o treabă de mântuială. Curiozitatea mi-era stârnită. Ce făcuse oare? Cum procedase? Plănuise totul ştiind că tânărul Curley o s-o salveze? Speram, într-un fel ciudat, pervers, că povestea pe care o să mi-o înşire o să sune convingător; nu aveam chef să ascult o fabulaţie absurdă, fantastică, ştiind bine că în condiţia mea de labilitate psihică aveam să reacţionez cu un hohot de râs isteric. Doream să fiu în stare s-o ascult cu o mină gravă – să arăt îndurerat şi compătimitor, pentru că mă simţeam îndurerat şi compătimitor. Întotdeauna dramele mă afectau într-un mod straniu, îmi aţâţau simţul ridicolului, mai ales când erau motivate prin iubire. Poate că din această pricină, în momentele de disperare eram capabil să râd de mine însumi. În clipa în care luam hotărârea de a acţiona, deveneam altă persoană – actorul. Şi, de bună seamă, întotdeauna îmi exageram rolul. Presupun că la baza acestui comportament curios zăcea incurabila mea aversiune faţă de înşelăciune. Chiar dacă însemna să-mi salvez propria-mi piele, detestam să-i trag pe alţii pe sfoară. A înfrânge rezistenţa unei femei, a o determina să te iubească, a-i stârni gelozia, a o recâştiga – toate acestea erau împotriva firii mele, nu puteam să mă pretez la aşa ceva nici măcar prin folosirea inconştientă a metodelor legitime. Eu unul nu încercam o senzaţie de triumf sau de satisfacţie decât dacă femeia capitula de bunăvoie. Eram un curtezan deficitar. Mă descurajam lesne, nu pentru că m-aş fi îndoit că posed forţele necesare, ci pentru că nu aveam încredere în ele. Doream ca femeia să vină la mine. Doream ca ea să facă avansurile, exista pericolul să devină prea cutezătoare pentru gustul meu. Cu cât mi se dăruia mai nesăbuit, cu atât mai mult o admiram. Detestam virginele şi violetele sfioase. *La femme fatale* – ăsta era idealul meu.

Cum ne ferim să recunoaştem că nimic nu ne place

mai mult decât să devenim sclavi! Sclav şi stăpân în acelaşi timp. Deoarece chiar şi în dragoste sclavul e totdeauna un stăpân deghizat. Bărbatul care trebuie să cucerească o femeie, s-o subjuge, s-o înfrângă după placul lui, s-o modeleze după dorinţele sale – ce e altceva decât sclavul sclavei sale? Într-o asemenea relaţie, cât de uşor e pentru o femeie să răstoarne balanţa de forţe! Doar o simplă ameninţare de independenţă din partea femeii şi galantul despot e apucat de vertij. Dar dacă cei doi sunt capabili să se posede cu nepăsare unul pe celălalt, fără să-şi ascundă nimic, abandonându-se unul celuilalt, dacă-şi recunosc interdependenţa, nu se bucură, de fapt, de o mare şi nebănuită libertate? Omul care recunoaşte în sinea lui că e un laş, a făcut un pas spre biruirea fricii; dar omul care îşi recunoaşte laşitatea în faţa tuturor, care-ţi cere să o recunoşti şi tu în el şi să i-o admiţi în relaţiile reciproce, este pe cale de a deveni un erou. Un asemenea om, pus în faţa testului crucial, constată adeseori cu surprindere că nu mai cunoaşte frica. Şi pierzând teama de a se considera un laş, încetează de a mai fi; simpla demonstraţie e suficientă pentru a dovedi metamorfoza. La fel se întâmpla şi în dragoste. Bărbatul care recunoaşte deschis, nu numai în sinea lui dar şi în faţa celorlalţi, chiar şi în faţa femeii pe care o adoră, că se lasă învârtit pe degetul ei mic, că e total neajutorat în faţa sexului opus, descopere, adeseori, că el e cel mai puternic dintre cei doi, Nimic nu înmoaie mai repede o femeie decât capitularea deplină. Femeia e pregătită să reziste, să fie asediată; aşa a fost deprinsă să reacţioneze. Şi când nu se loveşte de niciun atac din partea adversă, cade în capcană. A fi în stare să te dăruieşti în întregime, fără nicio reţinere, e cea mai mare bucurie pe care ţi-o poate îngădui viaţa. Iubirea adevărată începe de la acest punct de disoluţie. Viaţa personală se întemeiază pe dependenţă, pe dependenţa reciprocă. Societatea e un agregat de persoane interdependente. Există şi o altă viaţă mai bogată dincolo de palisada societăţii, dincolo de viaţa personală, dar n-o poţi cunoaşte şi nu poţi accede la ea până n-ai străbătut mai întâi

înălţimile şi depresiunile junglei personale. Pentru a deveni marele amant, magnetizatorul şi catalizatorul, focarul orbitor al inspiraţiei omenirii, trebuie să experimentezi mai întâi profunda înţelepciune de a fi un prost desăvârşit. Bărbatul a cărui grandoare sufletească îl duce la nebunie şi la ruină este irezistibil în ochii unei femei. Adică a femeii care iubeşte. Cât despre femeile care cer doar să fii iubite, care nu-şi caută decât propria lor reflecţie în oglindă, nicio iubire, oricât ar fi de profundă, nu le va satisface. Într-o lume atât de flămândă de dragoste nu-i de mirare că bărbaţii şi femeile sunt orbiţi de farmecul şi strălucirea reflectării propriului lor ego. Nu-i de mirare că împuşcătura revolverului este ultima chemare. Nu-i de mirare că roţile metroului expres, deşi îţi mărunţesc trupul în bucăţele, nu reuşesc să precipite elixirul dragostei. În prisma sa egocentrică, victima e împresurată de zidurile însăşi luminii pe care o refractează. Ego-ul moare în propria lui cuşcă de sticlă…

Gândurile mi se târau ca un crab. Deodată, mi-a răsărit în minte imaginea Melaniei. Era mereu acolo, ca o tumoare cărnoasă. Avea în ea ceva bestial şi angelic. Mereu trăgând un picior, tărăgănându-şi cuvintele, bâzâind, mormăind, şi cu enormii ei ochi melancolici atârnându-i ca nişte cărbuni în orbite. Era una dintre inimoasele ipohondrice care, devenind asexuate, capătă misterioasele trăsături senzuale ale creaturilor ce populează apocaliptica menajerie a lui William Blake. Era colosal de distrată, de neatentă, nu numai în ce priveşte obişnuitele mărunţişuri ale vieţii rutiniere, ci şi în ce priveşte corpul ei. Nu era deloc neobişnuit pentru ea să circule prin casă, îndeplinind corvezile care nu se mai terminau niciodată, cu sânii albi ca laptele expuşi la vedere. Maude o dojenea întruna, furioasă de indecenţele Melaniei, cum le numea ea. Dar Melanie era inocentă ca o vidră ţicnită. Şi dacă referirea la o „vidră” pare ciudată, aceasta se datorează faptului că extrem de potrivită. Când era vorba de Melanie, îţi încolţeau în minte tot felul de imagini absurde. Era numai „uşor” nebună, ca să spunem

aşa. Şi cu cât i se scurgeau facultăţile mintale, cu atât mai obsedant îi devenea trupul. Spiritul i se afundase în carne şi, dacă era greoaie şi îngălată în mişcări, aceasta se datora faptului că gândea cu corpul ăsta cărnos şi nu cu creierul. Indiferent ce doză de sex o fi avut, părea să fi fost distribuită în tot corpul; nu mai era localizată nici între picioare, nici în alt loc. Şi nu fusese dotată cu simţul ruşinii. Părul ei pubian, dacă se întâmpla să-l expună în timp ce ne servea micul dejun, nu se diferenţia, în mintea ei, de unghiile de la picioare sau de buric. Sunt convins că, dacă întinzând mâna după cafetieră, i-aş fi atins, din greşeală, sexul, n-ar fi reacţionat altfel decât dacă i-aş fi atins braţul. Adeseori, în timp ce făceam baie, deschidea uşa, fără să-i pese, ca să atârne prosoapele pe suportul de deasupra căzii, şi se scuza cu un glas slab, şters, dar fără să caute vreo clipă să-şi întoarcă privirea. Uneori, în asemenea ocazii, rămânea câteva clipe ca să stea de vorbă cu mine – despre animalele ei de casă, despre cumpărături sau despre meniul pentru ziua următoare – şi se uita la mine cu absolută candoare, fără pic de jenă. Deşi era bătrâna şi avea păr alb, carnea îi era vie, aproape revoltător de vie pentru vârsta ei. Fireşte, din când în când aveam câte o erecţie acolo în cadă, văzând-o cum mă priveşte neruşinat în timp ce înşiră vrute şi nevrute. De vreo două ori a intrat pe neaşteptate Maude. Desigur, a rămas oripilată.

— Se vede că eşti nebună, a dojenit-o pe Melanie.

— Vai, dragă, a ripostat aceasta, ce mai tărăboi faci! Sunt sigură că Henry nu s-a supărat.

Şi surâdea cu surâsul acela melancolic, trist, al ipohondricului. Pe urmă îşi târşâia paşii spre camera ci, aleasă de Maude. Oriunde ne mutam, camera Melaniei era întotdeauna la fel. O cameră în care fusese adăpostită şi întemniţată Dementa. Întotdeauna papagalul în colivie, întotdeauna un căţel pudel flenduros întotdeauna aceleaşi vechi poze daghereotip, aceeaşi maşină de cusut, acelaşi pat de alamă şi acelaşi cufăr demodat. O încăpere dezordonată care Melaniei i se părea a fi paradisul. O

încăpere plină de lătrături stridente, de cârâieli punctate de murmure alintătoare, de linguşeli, gângureli, fraze incoerente, chiţcăieli de afecţiune. Uneori, când treceam prin faţa uşii deschise a camerei ei, o zăream şezând pe pat îmbrăcată numai în cămaşă, cu papagalul cocoţat pe mâna ei îndoită, şi câinele adulmecându-i momeala dintre picioare.

— Helo! îmi zicea, uitându-se la mine cu o inocenţă directă, oarbă. Azi e o zi frumoasă, nu?

Şi poate că îndepărta câinele, nu din ruşine sau din jenă, ci pentru că o gâdila cu limba lui umedă, diabolic de parşivă.

Uneori mă furişam în cameră în lipsa ei, doar ca să arunc o privire. Uram curios să aflu mai multe despre Melanie, despre scrisorile pe care le primea, cărţile pe care le citea, şi aşa mai departe. În camera ei nu exista nimic ascuns. Şi nimic consumat până la capăt. Sub pat se afla întotdeauna puţină apă într-o farfurioară, pe cufăr erau întotdeauna nişte sărăţele pe jumătate ronţăite sau o prăjitură din care muşcase şi uitase să o termine. Uneori, pe pat zăcea câte o carte deschisă, cu pagina la care ajunsese marcată printr-un papuc rupt. Se părea că Bulwer-Lytton era unul dintre autorii ei preferaţi, ca şi Rider Haggard. Părea interesată şi de magie, mai ales de magia neagră. Avea şi o broşură despre hipnoză, care arăta zdravăn răsfoită. Dar surpriza cea mai uimitoare, pe care am descoperit-o înfundată într-unul din sertarele biroului, era un instrument de cauciuc, care nu putea avea decât o singurii folosinţă, doar dacă Melanie, în felul ei zărghit, nu-i dăduse vreun uz cu totul nevinovat. Era un mister pentru mine dacă Melanie petrecea uneori câte un ceas de plăcere cu obiectul acela de cauciuc, aşa cum făceau călugăriţele din vechime, sau dacă nu-l cumpărase cumva la o prăvălie de vechituri şi-l ascunsese pentru cine ştie ce utilizare nebănuită, cândva, de-a lungul vieţii ei interminabile. Nu-mi venea greu să mi-o imaginez întinsă pe plapuma soioasă, îmbrăcată în cămaşa ei zdrenţuită, vârându-şi şi scoţându-şi, distrată, din crăpătură, obiectul

acela. Ba chiar îmi imaginam şi câinele lingându-i seva care i se prelingea, încet, printre picioare. Şi papagalul chiţcăind smintit, repetând poate vreo frază idioată învăţată de la Melanie: „Ce uşor e, drăguţă!” sau: „Mişcă acum, mişcă!”

O ciudăţenie, Melanie asta, şi cu toate că mintea îi funcţiona brambura, înţelegea, într-un fel primitiv, aproape canibal, că sexul era răspândit pretutindeni, ca hrana şi apa şi somnul şi bătăturile. Mă exaspera când o vedeam pe Maude străduindu-se atât de inutil să salveze aparenţele când Melanie era în preajmă. Dacă după masă ne întindeam pe canapea, ca să gustăm un futuleţ calm pe întuneric, Maude sărea imediat şi aprindea o lumină difuză – pentru ca Melanie să nu bănuiască ce facem, sau ca nu cumva să dea buzna, distrată, cu o scrisoare pe care uitase să ne-o înmâneze la micul dejun. Pe mine mă amuza gândul unei Melanie năvălind peste noi (să spunem, exact în clipa când Maude mă încăleca), cu o scrisoare în mână, eu luând scrisoarea, zâmbind şi mulţumindu-i, Melanie rămânând locului ca să ne spună ceva despre apa caldă care-i prea fierbinte sau întrebând-o pe Maude dacă, pentru mâine, la micul dejun, vrea ouă ori brânză de vaci. Mi-ar fi făcut o plăcere nebună să-i joc asemenea renghi lui Maude. Dar Maude n-ar fi admis în ruptul capului că Melanie ştia că noi avem relaţii sexuale. Considerând-o sau o cretină din naştere sau o tâmpită, ajunsese să creadă că asemenea creaturi nu se gândeau niciodată la sex. Tatăl ei vitreg nu avusese relaţii sexuale cu femeia asta dementă, de acest lucru era sigură. Nu-i plăcea să explice de ce era atât de sigură, dar făcea afirmaţii categorice şi, din felul în care refuza măcar să discute, reieşea că socotea sugestia ca o crimă la adresa tatălui vitreg. Dacă o ascultai, ai fi crezut aproape că Melanie îşi deşertase deliberat căpăţâna ca să-l priveze pe tatăl vitreg de drepturile lui sexuale.

Melanie avea în inima ei un colţişor cald pentru mine, îmi ţinea întotdeauna partea când mă certam cu aude, şi nu-mi amintesc să-mi fi făcut vreodată un reproş pentru purtarea mea flagrant ireproşabilă. Şi aşa a fost de

la bun început. În primele zile, Maude încerca s-o ţină departe de mine. Melanie era ceva de care se ruşina – s-ar fi zis, o rămăşiţă ambulantă a depravării familiei. Melanie părea a nu observa deosebirea dintre oamenii buni şi oamenii răi; nu avea decât un singur principiu călăuzitor, reacţia ei imediată la bunătate. Şi astfel, când a văzut că eu nu fug de ea de îndată ce deschide gura, când a văzut că îi puteam asculta pălăvrăgeala fără să-mi vină să-mi iau lumea în cap, aşa ea Maude, când a mai descoperit că-mi plăcea mâncarea şi berea şi vinul, mai ales brânza şi cârnaţii, a fost gata să devină roaba mea. Purtam, împreună, cele mai minunat imbecile conversaţii, când Maude nu era acasă – stăteam de obicei în bucătărie cu o sticlă de bere între noi şi poate cu puţin leberwurst sau covrigei, alături. În asemenea ocazii, lăsându-i frâu liber, întrezăream aspecte uneori remarcabile din trecutul ei nelipsit de interes. Se părea că „ei” descălecaseră din nu ştiu ce regiune indolentă, semiconstipată, unde curge râul Würtzburger. Femeile cădeau întotdeauna grele şi bărbaţii intrau la pârnaie pentru cele mai mărunte găinării. Trăiseră într-o atmosferă de picnic şcolăresc de duminică, cu căni de bere, sandviciuri din pâine neagră, combinezoane de tafta, chiloţi cu danteluţe şi ţapi hoinari care se futeau placid pe maidane. Uneori îmi venea s-o întreb dacă nu s-a lăsat vreodată futută de un ponei de Shetland. Dacă Melanie credea că doreşti sincer să afli aşa ceva, ţi-ar fi răspuns cu cea mai mare naturaleţe la o asemenea întrebare. Puteai trece de la o întrebare ca asta la una despre slujba de împărtăşanie, fără să-ţi schimbi tonul. Pe pragul ei subliminal nu veghea niciun cenzor; mesagerii veneau şi plecau fără vreo formalitate.

Era admirabil să vezi cum îl trata pe micul japonez care era chiriaşul nostru. Tori Takekuchi îl chema şi era un omuleţ încântător, graţios, princiar. Sesizase situaţia dintr-o privire, în pofida imperfectei stăpâniri a limbii. Fireşte, fiind japonez, îi venea uşor să zâmbească şi să radieze de bucurie în faţa Melaniei, când aceasta i se proptea în prag şi trăncănea ca o capră sărită. Ne zâmbea în acelaşi fel şi

nouă, chiar când îl informam de vreo gravă catastrofă. Cred să mi-ar fi dăruit acelaşi zâmbet şi dacă m-aş fi dus să-l anunţ că în câteva minute o să mor. Desigur, Melanie ştia că orientalii zâmbesc în felul ăsta inscrutabil, dar socotea că domnul T. – aşa îi spunea întotdeauna, domnul T. – e deosebit de fermecător. Zicea că-i ca o păpuşă. Şi atât de curat şi de îngrijit! Niciodată nu lăsa o fărâmă de gunoi în urma lui.

Când am devenit mai intimi, şi trebuie să spun că am devenit cu toţii intimi cu el la o lună sau două de la sosire, domnul T. a început să-şi aducă femei în cameră. Desigur, într-o bună zi mă luase discret deoparte şi mă întrebase dacă i-am permite să aducă, din când în când, câte o doamnă în camera lui, oferindu-mi pretextul străveziu (însoţit de altfel de un rânjet larg) că are afaceri de tranzacţionat. Am folosit scuza asta ca să obţin consimţământul lui Maude. Am pretins că micul poponar e atât de urât, încât numai o discuţie de afaceri ar putea determina o tânără americană drăguţă să vină în camera lui. Maude a consimţit în silă, sfâşiată între dorinţa de a menţine aparenţele faţă de vecini şi teama de a nu pierde un chiriaş generos de ai cărui bani aveam nevoie.

Eu n-am fost acasă când a trecut pragul prima intrusă, dar am auzit totul a doua zi – am auzit că era „teribil de drăguţă”. Melanie a răspândit noutatea. Era bucuroasă că domnul T. Îşi găsise o prietenă – dulce ca el.

— Dar nu-i o prietenă, a intervenit Maude ceremonios.

— Mă rog, a răspuns Melanie tărăgănat, poate că-i vorba numai de afaceri... Dar era grozav de drăguţă. Trebuie şi el să aibă o fată, ca tot omul.

Câteva săptămâni mai târziu, domnul T. a introdus altă fată. De astă dată nu tot atât de „drăguţă”. Era eu un cap mai înaltă decât el, avea un trup de panteră şi, evident, nu venise să discute afaceri.

A doua zi, la micul dejun, l-am felicitat şi l-am întrebat direct unde pescuise asemenea frumuseţe.

— La salonul de dans, a răspuns domnul T.

dezgolindu-şi colţii îngălbeniţi într-un zâmbet amabil, după care a izbucnit în chicoteli feciorelnice.

— E o femeie foarte inteligentă, nu-i aşa? am întrebat ca să menţin conversaţia.

— Da, ea foarte inteligentă, ea foarte bună fată.

— Bagă de seamă să nu-ţi paseze un sculament, am continuat calm, sorbindu-mi cafeaua.

Am crezut că Maude o să cadă de pe scaun. Cum puteam să-i vorbesc în felul ăsta domnului T? A ţinut să mă informeze că era insultător şi dezgustător.

Domnul T. părea nedumerit. Nu cunoştea cuvântul „sculament”. Zâmbea desigur, de ce n-ar fi zâmbit? Nu se sinchisea câtuşi de puţin de ce spuneam noi, atâta timp cât îi dădeam voie să-şi facă mendrele.

Din politeţe, i-am oferit o definiţie „O durere de cap”, i-am explicat.

A râs în hohote. Foarte bună glumă. Da, a înţeles Nu înţelegea nimic, coţcarul, dar era politicos din partea mea să mă prefac că-l cred. Am zâmbit şi eu, un zâmbet de banjo, care l-a făcut pe domnul T. să chicotească şi mai zgomotos, să-şi clătească degetele în bolul cu apă, să râgâie şi să-şi arunce şervetul pe jos.

Trebuie să mărturisesc că domnul T. avea gust. Fără îndoială, zvârlea cu banii. Banii lui făceau să-mi lase gura apă. Nu cred că-l interesa frumuseţea femeilor; era, probabil, mai interesat de greutatea lor, de structura pielii şi, mai presus de toate, de curăţenia lor. Aducea femei de toate felurile: roşcate, blonde, brunete, scunde, înalte, durdulii, slabe – de parcă le scotea dintr-un sac de adunături. Pur şi simplucumpăra pizdă – asta era tot. Şi, în acelaşi timp, făcea progrese în învăţarea limbii engleze. („Cum spuneţi la asta…? Cum se cheamă?” „Vă plac bomboane, da?”), pricepea să facă daruri – era o adevărată artă. Adeseori, când îl vedeam luându-şi o femeie în cameră, când îl auzeam chicotind şi bolborosind în felul acela futi-tuti al japonezilor, îmi spuneam cât de câştigate erau fetele care puneau mâna pe domnul T. În loc de vreun student american pus pe crailâc. Şi mai eram sigur că

domnul T. ştia pe ce dă banii. („Vă rog să vă întoarceţi acum cu fundul. Vă rog să mi-o sugeţi acum, da?”). În comparaţie cu expertele din ţara lui, aceste curviştine americane trebuie să-l fi impresionat plăcut pe domnul T. Mi-am adus aminte de o descriere făcură de O’Mara care vizitase bordelurile japoneze. Din câte povestea el, erau ca nişte visuri de opium. Se pare că accentul era pus pe fazele preliminare. Muzică, parfumuri, băi, masaje, mângâieri, o întreagă orchestraţie de seducţie şi încântări, care făceau din consumarea finală un extaz de nesuportat.

— Femeile arată ca nişte păpuşi, povestea O’Mara. Şi atât de tandre, de drăgăstoase. Te vrăjesc.

După care povestea despre trucurile lor. S-ar fi zis că studiaseră un manual de futut care începea de acolo de unde sfârşeau ale noastre. Şi toate acestea într-o ambianţă de gingăşie, de parcă fututul ar fi fost o aria *spirituală*, vestibulul paradisului.

Domnul T. trebuia să se mulţumească cu ce putea în camera lui mobilată, să se considere norocos când găsea o bucată de iască de aprins focul. Dacă era satisfăcut sau nu ar fi fost greu de spus, pentru că la toate întrebările răspundea invariabil: „foarte bun”. Uneori, când veneam târziu acasă, îl auzeam ducându-se la baie după o partidă de pizdă americană. Se ducea întotdeauna la baie încălţat în papuci de pai şi înfăşurat într-un chimono, un chimono scurt care abia de-i acoperea puţa. Maude găsea că e o ţinută şocantă, dar Melanie socotea că-i vine de minune.

— Aşa merg ei îmbrăcaţi acolo, comenta, deşi habar n-avea de aşa ceva, dar era gata întotdeauna să ia partea celuilalt.

— Te-ai distrat bine, domnule T? îl întrebăm zâmbind.

— Foarte bun, foarte bun, răspundea chicotind.

Ai fi zis că-şi scarpină coaiele în timp ce-şi dezvelea dinţii rânjind.

— E apă fierbinte, da? mă întreba pe urmă. În baie executa abluţiuni fără de sfârşit.

Când presupunea că Maude doarme, îmi făcea câteodată semn cu degetul, să vin ca să-mi arate ceva. Îl

urmam în camera lui.

— Vin înăuntru, anunţa, speriind-o pe fată. Ăsta e domnul Miller, prieten la mine… Ea e domnişiora Smith.

Am observat că pe toate le chema Smith, Brown sau Jones. Probabil că nici nu catadicsea să le întrebe de numele adevărat.

Trebuie să recunosc că unele fete erau de calitate.

— E un tip drăguţ, nu? mă întrebau uneori.

La care domnul T. se apropia de fată aşa cum te apropii de un obiect dintr-o vitrină, şi-i ridica fusta.

— Ea foarte frumoasă, nu?

Şi-i inspecta crăcăna de parcă investise acţiuni în ea.

— Hei, diavole, nu se poate să faci aşa ceva! protesta fata.

— Acuma tu pleci, da?

Ăsta era felul domnului T. de a le expedia. Suna foarte crud venind de la o mică burtă galbenă. Dar domnul T. nu-şi dădea seama că e lipsit de delicateţe. Îi oferise fetei un futai pe cinste, îi sărutase fundul, o plătise cu bani buni şi-i dăduse şi un cadou pe deasupra… Ce-ar fi putut dori mai mult pentru numele lui Dumnezeu? *Acuma tu pleci, da*? şi îşi închidea ochii pe jumătate, îşi lua o mină de lemn, total lipsită de interes, nelăsând loc nici unei îndoieli în mintea fetei că, cu cât o şterge mai repede, cu atât era mai sănătos pentru ea.

— Data viitoare şi tu încearcă. E foarte mică la ea.

La aceste cuvinte rânjea şi închipuia cu degetele un colac ca să-mi demonstreze cât de strâmtă era.

— Fete japoneze câteodată foarte mari. Ţara asta plină cu fete mici la gaură. Foarte bun.

După o remarcă de felul ăsta îşi lingea buzele. După aceea, ca să profite de ocazie, lua o scobitoare şi, în timp ce se scobea în dinţi, se uita în carneţelul lui căutând cuvintele necunoscute pe care le notase. *Asta ce înseamnă*? şi îmi arăta un cuvânt ca „precar” sau nepământean”.

— Acuma eu învăţ pe tine cuvânt japonez – HIO! Asta înseamnă „Bună dimineaţa”.

Un rânjet larg. Continuând să-şi scobească dinţii sau examinându-şi degetele de la picioare:

— Japoneza foarte simplă. Toate cuvintele pronunţă la fel.

Şi lansa o rafală de cuvinte, chicotind de zor, probabil pentru că îmi spunea „căcat de câine" sau „alb nenorocit" sau „străin idiot". Nu-mi păsa ce înţeles aveau cuvintele pentru că n-aveam intenţia să studiez japoneza. Ce mă interesa pe mine era tehnica lui de a agăţa femei albe. Dacă te potriveai la spusele lui, totul decurgea extrem de simplu. Desigur, multe dintre fete erau pasate de la un japonez la altul. Şi multe dintre fetele din breaslă trebuie să se fi specializat în japonezi, pentru că erau curaţi şi generoşi. Şo pe japonezi! asta era, şi o afacere profitabilă totodată. Japonezii aveau clasă. Posedau maşini proprii scumpe, şi aşa mai departe. În timp ce chinezii erau cu totul altceva. Chinezii erau nişte proxeneţi. Pe când într-un japonez puteai avea încredere. Şi aşa mai departe. Reuşeam perfect să urmăresc raţionamentul fetelor. Şi ce apreciau mai mult erau cadourile. Americanilor nici prin cap nu le trecea să le dea cadouri. Trebuie să fie cineva fraier ca să-şi toace banii cumpărând un cadou pentru o curvă.

Nu ştiu de ce mi se întorceau gândurile la amabilul domn T. Drumul până-n Bronx e al naibii de lung şi, dacă-ţi pui mintea, poţi să scrii o carte între Borough Hall şi Tremont. În plus, după epuizanta performanţă cu Maude, simţeam instalându-mi-se una din erecţiile acelea lente. E un loc comun dar, totodată, şi un adevăr, că pofta vine mâncând, cu cât fuţi mai mult cu atât vrei mai mult şi cu atât fuţi mai bine. Când întreci măsura, membrul pare să-ţi devină mai flexibil, îţi atârnă inert, dar mereu la pândă, cum s-ar spune. Dacă-ţi treci mâna peste prohab, îţi răspunde. Zile întregi poţi să mergi cu un baston de cauciuc între picioare. Şi femeile par să-l simtă.

Din când în când, încercam să-mi îndrept gândurile spre Mona, să-mi plasez o tristeţe de plastic pe chip, dar nu ţinea. Mă simţeam mult prea bine, prea relaxat, prea

lipsit de griji. Ştiu că sună oribil, dar mă gândeam mai mult la futaiul pe care-l anticipam, după ce aveam s-o consolez. Mi-am mirosit degetele, să mă asigur că nu le frecasem bine. Gestul a făcut să mă asalteze, în chap comic, imaginea lui Maude. O lăsasem zăcând epuizată pe podea, şi mă repezisem la baie să mă spăl. În timp ce-mi săpuneam pula, a deschis uşa. Întotdeauna face un duş imediat după actul sexual, de teamă să nu rămână însărcinată. I-am spus să-şi vadă de treabă, să nu ţină seama de mine. S-a dezbrăcat, a fixat maţul la irigator şi s-a culcat pe covoraşul din baie, cu picioarele ridicate pe perete.

— Pot să te ajut? am întrebat-o, uscându-mi penisul după ce pulverizasem peste el puţin din excelenta ei pudră de talc.

— Eşti bun? mi-a răspuns, mişcându-şi curul ca să îndrepte poziţia picioarelor.

— Deschide-te un pic, am îndemnat-o, luând canula, gata să i-o înserez.

A făcut cum i-am spus, lăţindu-şi crăpătura cu toate degetele. M-am aplecat şi i-am examinat-o pe îndelete. Avea culoarea ficatului şi buzele îi erau exagerat de umflate. Le-am luat între degete şi le-am unit, uşor, cum ai împreună petalele unei flori. Arăta atât de neajutorată aşa cum stătea, cu curul proptit pe podea şi picioarele desfăcute ca braţele unui compas, încât am izbucnit în râs.

— Te rog, nu pierde timpul, mi-a cerut ca şi cum o întârziere de câteva clipe ar fi însemnat un avort. Parca ziceai că te grăbeşti.

— Chiar aşa e, dar, Dumnezeule, când mă uit la chestia asta mi se scoală iar.

I-am înserat canula. Apa a început să curgă afară din ea, pe podea. Am aruncat câteva prosoape ca s-o usuc. Când s-a ridicat, am luat săpunul şi buretele şi am început să-i spăl şi să-i frec pizda. Am săpunit-o bine, pe dinăuntru şi pe dinafară, o delicioasă senzaţie tactilă reciprocă.

Era mai mătăsoasă ca oricând, pizda ei, şi mi-am plimbat degetele de parc-aş fi zdrăngănit la un banjo,

Aveam una din semierecţiile acelea umflate, care fac ca membrul să arate mai ucigaş decât atunci când e sculat pe deplin. Îmi atârna afară din pantaloni, mângâindu-l pulpa. Maude era încă goală. Am început s-o şterg cu prosopul. Ca s-o pot face confortabil, m-am aşezat pe marginea căzii, în timp ce pula mi se întărea treptat, şi zvâcnea spasmodic către ea.

Când am tras-o spre mine ca să-i şterg şoldurile, s-a uitat în jos cu o privire flămândă, disperată, fascinată şi totuşi oarecum ruşinată de lăcomia ei. Până la urmă n-a mai putut rezista. S-a lăsat impulsiv în genunchi şi mi-a luat-o în gură. Mi-am trecut degetele prin părul ei, i-am mângâiat scoica urechii, ceafa, i-am prins sânii în palme şi i-am masat uşor, întârziind asupra sfârcurilor până ce butonii au ţâşnit, încordaţi. Îşi descleştase gura şi acum mi-o lingea de parcă era un sugiuc.

— Ascultă-mă, i-am spus, murmurându-i cuvintele în ureche, n-o s-o luăm de la capăt, dar lasă-mă să ţi-o vâr doar câteva minute şi pe urmă plec. E prea bun ca să ne oprim aici. N-am să dau drumul, îţi promit…

Mi-a aruncat o privire imploratoare, de parcă mi-ar fi spus: „Pot eu să te cred? Da, vreau. Da, da, numai nu mă lăsa însărcinată, te rog!” Am ridicat-o în picioare, am răsucit-o ca pe o păpuşă de cârpă, i-am sprijinit mâinile pe marginea căzii şi i-am înălţat puţin şezutul.

— Hai s-o facem pe la spate, pentru variaţie, am optat, fără să-mi introduc imediat pula, doar frecând-o în sus şi în jos de crăpătura ei din spate.

— N-ai să dai drumul, îmi promiţi? m-a rugat, răsucindu-şi capul şi aruncându-mi o privire rugătoare prin oglinda de peste chiuvetă. Sunt complet deschisă…

Acest „complet deschisă” mi-a stârnit toate poftele. „Căţea afurisită, mi-am spus în sinea mea, asta-i exact ce vreau. Am să mă piş în palatul pântecelui tău!” Şi mi-am lăsat-o să alunece încet, scormonind în buzunăraşele şi căptuşeala pizdei ei larg deschise, până ce-am simţit gura pântecelui; acolo m-am proptit zdravăn, sudând-o de ea de parc-aveam de gând să rămân în locul acela pe vecie.

— Oh, oh! gemea. Nu te mişca, te rog… ţine-o nemişcată.

Am ţinut-o nemişcată chiar şi când fundul ei a început să se sucească asemenea unei roţi cu ştifturi.

— Poţi să te mai ţii? a murmurat răguşit, întorcându-şi din nou capul şi prinzându-şi imaginea în oglindă.

— Pot să mă ţin, i-am răspuns fără să fac cea mai mică mişcare, ştiind că asta o s-o încurajeze să dea frau liber tuturor şpilurilor ei.

— E minunat, a şoptit şi capul i-a căzut moale în piept, de parc-ar fi fost scos din balamale. Eşti mai mare acum, ştii? E suficient de strâmtă pentru tine? M-am deschis complet.

— E în regulă. Se potriveşte de minune. Ascultă, nu mai mişca… strânge-mi-o numai… ştii tu cum…

A încercat dar nu i-a prea mers, n-a mai funcţionat micul storcător de lămâi. M-am retras abrupt din ea, fără s-o avertizez.

— Haide să ne întindem pe jos… Aici, am spus trăgând-o şi vâraâd prosopul uscat sub ea.

Pula îmi lucea băloasă şi era tare ca un par. Nu mai părea a fi un penis; era un instrument pe care mi-l ataşasem, o bucată de carne în erecţie. Maude stătea culcată, privind-o cu spaimă şi plăcere, întrebându-se ce o să-i mai dea prin cap să-i facă – da, de parcă acest organ hotăra totul, şi nu eu sau ea.

— E o cruzime din partea mea că te reţin, mi-a spus în timp ce i-o vâram încet.

Mi-a aspirat-o cu zgomote pliciuite, ca de băşini umede.

— Dumnezeule, acum am de gând să te fut în regulă Nu-ţi face griji, n-am să ejaculez… nu mai am o picătură în mine. Mişcă-te cât pofteşti… saltă-te în sus şi-n jos”, Asta-i… freacă-te de ea… Dă-i înainte… fute-ţi maţele.

— Ssst! a şuşotit astupându-mi gura cu mâna. M-am aplecat şi am muşcat-o de gât, adânc, i-am ciugulit urechile, buzele. M-am retras din nou din ea, într-o clipă înnebunitoare, şi i-am muşcat flocii, apoi i-am prins cele

două buze şi mi-am înfipt dinţii în ele.

— Bag-o înapoi, bag-o înapoi! mă implora, salivând, şi mi-a luat-o cu mâna şi şi-a vârât-o din nou. Oh, Doamne, sunt gata să juisez… nu mai pot. Of, oh… şi s-a lăsat cuprinsă de un spasm, opintindu-se în mine cu asemenea furie, cu asemenea abandon, încât părea un animal ieşit din minţi.

Am ieşit din ea fără să dau drumul, cu pula lucioasă, cleioasă, tare ca o vargă. Maude s-a ridicat încet în picioare. A insistat să mi-o spele ea, a bătut-o uşor cu mâna, admirativ, tandru, ca şi cum fusese pusă la o grea încercare şi izbutise să-i facă faţă.

— Acum trebuie să fugi, mi-a spus ţinându-mi în ambele mâini membrul înfăşurat într-un prosop. Şi apoi, lăsând prosopul să cadă şi ferindu-şi privirea a adăugat: Sper că ea e bine. Spune-i aşa din partea mea, da?

Da, îmi venea să zâmbesc când mă gândeam la această din urmă scenă. *Spune-i aşa din partea mea, da*?

…Acest extrafutai o înmuiase de tot. M-am gândit la o carte pe care o citisem şi care relata nişte experienţe ciudate legate de animalele carnivore lei, tigri, pantere. Se pare că atunci când aceste fiare fioroase sunt bine hrănite – de fapt supraalimentate – poţi introduce în cuşca lor alte animale mici, plăpânde, şi marile jivine nu le atacă. Leul atacă numai când e flămţnd. Nu e ucigaş perpetuu. Cam asta era esenţa relatării.

Şi Maude… Fiind satisfăcută după pofta inimii, îşi dăduse, probabil, seama, pentru prima oară, că era inutil să poarte pică celeilalte femei. Şi-a spus, se vede, că dacă era posibil să fie futută în felul ăsta ori de câte ori o dorea, n-avea importanţă ce cerea de la mine cealaltă femeie. Poate că realizase pentru prima dată că posesia nu înseamnă nimic, atât timp cât nu ştii să capitulezi. Poate că n-a mers până acolo încât să-şi spună că era mai bine în felul ăsta – să mă aibă în chip de protector şi de futător, fără să fie nevoită să se înfurie pe mine din pricina geloziei. Dacă cealaltă putea să mă ţină în frâu, dacă cealaltă mă putea împiedica să trântesc la pat fiecare

curvuliţă ce-mi ieşea în cale, dacă ele două mă puteau împărţi între ele, desigur tacit şi fără încurcături şi confuzii, poate că, până la urmă, era mai bine aşa, să fii regulată fără teama de a fi trădată, să te fuţi cu propriul tău soţ care acum ţi-e prieten (şi poate că din nou amant), să iei de la el ce pofteşti, să-l chemi ori de câte ori ai nevoie de el, să împărtăşeşti cu el o taină caldă, pătimaşă, să reînvii vechile futaiuri, să înveţi altele noi, furând fără să furi, dar oferindu-ţi plăcerea şi abandonul, redevenind tânără, fără să pierzi nimic decât o legătură convenţională… Da, s-ar putea să fie mult mai bine aşa.

Sunt convins că asemenea gânduri îi traversaseră mintea, o învăluiseră în aureola lor. O puteam vedea, cu ochii minţii, periindu-şi languros părul, pipăindu-şi sânii, examinând urmele dinţilor mei pe gât, sperând că Melanie n-o să le observe dar, de fapt, nesinchisindu-se dacă o să le observe sau nu. Nemaisinchisindu-se dacă Melanie ne auzea zgomotele sau nu. Întrebându-se, îngândurată, cum de crezuse vreodată că m-a pierdut. Ştiind, acum, că dac-ar fi să-şi ia viaţa de la capăt, nu s-ar mai comporta ca înainte, nu s-ar mai lăsa măcinată de lucruri lipsite de importanţă. Ce prostie să te îngrijorezi de ce-ar putea face cealaltă femeie! Şi ce strică dacă un bărbat mai calcă strâmb din când în când? Se închisese într-o găoace; îşi ridicase o cuşcă în jur; pretinsese că e lipsită de dorinţe. Pretinsese că nu îndrăzneşte să se fută – pentru că de mult nu mai eram soţ şi soţie. Ce teribilă umilinţă! Dorind sexul cu nesaţ, tânjind după el, aproape cerşind ca un câine – când de fapt era acolo tot timpul, aşteptând-o. Cui îi pasă dacă e drept sau nu? Ora aceasta furată n-a fost mai bună decât tot ce cunoscuse până acum? *Vină*? În viaţa ei nu s-a simţit mai puţin vinovată. Chiar dacă „cealaltă” ar fi murit în timpul ăsta, tot nu s-ar fi simţit mai rău.

Ghiceam cu atâta siguranţă gândurile care-i trecuseră prin cap, încât mi-am făcut o notă mentală ca data viitoare, când urma să ne întâlnim, s-o întreb de ele. Desigur, s-ar fi putut ca data viitoare să fie iarăşi ea cea dinainte – cu Maude era foarte posibil aşa ceva. Şi apoi, nu

era înţelept să-i arăt că sunt prea interesat – lucru ar putea să-i stârnească iar otrava. Trebuia să menţin totul la un nivel impersonal. Trebuia doar să intru în casă salutând-o voios, să-i pun câteva întrebări, să trimit copilul să se joace, să mă aşez liniştit cât mai aproape de ea, să-mi scot ştoiul şi să i-l pun în mână. Să mă asigur că nu era prea multă lumină în cameră. Fără farafastâcuri. Să mă apropii de ea şi, în timp ce o întreb cum mai merg lucrurile, să-mi bag mâna sub fusta ei şi să-i deschid robinetul.

Acel regulat de ultim minut făcuse minuni şi pentru mine. Întotdeauna, când scotoceşti în fundul rezervorului, când bâjbâi după ultima resursă, ca să spunem aşa, descoperi cu uimire că, de fapt, îţi stă la dispoziţie o sursă de energie inepuizabilă. Mi se mai întâmplase şi altă dată, dar nu acordasem suficientă atenţie fenomenului. Când stăteam treaz toată noaptea şi mă duceam la slujbă fără să fi închis un ochi, se producea acelaşi efect stimulator; sau invers, când zăceam în pat dincolo de perioada de recuperare şi mă forţam să mă odihnesc, deşi nu mai simţeam nevoia de odihnă. Să rupi cu un obicei, să-ţi stabileşti un ritm nou – procedee simple, de mult cunoscute celor din vechime. Dar niciodată nu dau greş. Sparge vechiul tipar, destramă legăturile tocite şi spiritul îşi ia avant, creează noi polarităţi, iscă noi tensiuni, generează o nouă vitalitate.

Da, observasem acum, cu cea mai mare bucurie, că mintea îmi scapără, îmi radia în toate direcţiile. Acesta era genul de efervescenţă, de elan, după care jinduiam când simţeam nevoia să scriu. Obişnuiam să stau şi să aştept să se întâmple. Dar nu se întâmpla niciodată – cel puţin nu în felul ăsta. Se întâmpla după aceea, uni ori după ce părăseam maşina de scris şi mă duceam să fac o plimbare. Da, se producea subit, ca un asalt precipitat, venind din toate direcţiile, o veritabilă inundaţie, o avalanşă – şi iată-mă neajutorat, la depărtare de mile de maşina de scris, fără măcar o bucată de hârtie în buzunar. Uneori o porneam rapid îndărăt spre casă, fără să merg prea repede ca să nu-mi consum febra, uşor, ca la futut – când îţi propui

să pătrunzi lin, fără să te gândeşti la ce faci, aşa, înăuntru şi afară, detaşat, ca şi cum nu pula ta e aceea care regulează şi nu tu. Exact acelaşi procedeu. Porneşte la pas, ferm, menţine ritmul, nu te gândi la maşina de scris sau la cât mai ai până acasă, ferm, aşa…

Evocând aceste ciudate momente de inspiraţie, mi-am amintit brusc de un episod când mă aflam în drum spre teatrul burlesc „The Gayety" de pe Lorrimer Street şi Broadway.

(Călătoream cu trenul suspendat.) La două staţii înainte de destinaţie, m-a pocnit atacul. A fost un atac foarte important deoarece, pentru prima oară în viaţa mea, am fost conştient de ceea ce se numeşte „un val de inspiraţie". Am ştiut, în spaţiul celor câteva momente, că mi se întâmplă ceva ce pare să nu se întâmple oricui. Se iscase fără niciun avertisment, fără nicio raţiune la care să mă fi putut gândi. Poate pentru că mi se instalase în minte un gol absolut, poate pentru că plonjasem adânc în mine însumi, mulţumit doar să plutesc. Îmi aduc aminte că lumea exterioară see iluminase subit şi că mecanismul creierului meu începuse să funcţioneze cu o înfricoşătoare rapiditate şi claritate, gândurile telescopându-se unele pe altele, imaginile succedându-se şi anulându-se una pe cealaltă, în impulsul lor frenetic de a se înregistra. Broadway-ul acela pe care-l detestam, mai ales din vagonul suspendat (care-mi oferea o viziune „superioară", o privire de sus în jos asupra vieţii, oamenilor, clădirilor, activităţilor), Broadway-ul acela parcursese o metamorfoză. Nu-i vorba c-ar fi devenit ideal sau frumos sau ireal; dimpotrivă, devenise teribil de real, teribil de viu. Dar dobândise o nouă dimensiune: era situat în inima lumii; şi această lume pe care acum eram apt s-o sesizez dintr-o privire, avea un sens. Înainte, Broadway-ul fusese pentru mine ca un spin în ochi, numai urâţenie şi zăpăceală; acum îşi recăpătase locul potrivit, era o parte integrantă a lumii, nici bun nici rău, nici urât nici frumos; pur şi simplu *aparţinea* locului. Se găsea acolo ca un cui ruginit într-o buturugă zvârlită de furtună pe o plajă

pustie. Nu pot găsi o comparaţie mai adecvată. Te plimbi pe plajă, aerul are un gust picant, eşti bine dispus, gândurile îţi sunt clare – nu întotdeauna strălucite – dar clare. Şi dai peste buturugă: zace acolo, îmbibată de experienţă, îmbibată de mister. Un om a bătut cuiul acela, cândva, undeva. A existat o raţiune pentru care l-a bătut în lemn. Construia o navă pentru ca alţi oameni să navigheze în ea. Construcţia navelor era meseria lui de viaţă – iar destinul lui, ca şi destinul copiilor lui, se infiltra în fiecare lovitură de ciocan. Acum buturuga zace pe plajă şi cuiul e ruginit, dar, Dumnezeule, e mai mult decât un simplu cui ruginit – sau totul e nebunesc şi lipsit de sens…

La fel se întâmpla şi cu Broadway. Jamboane în vitrine şi ferestrele lugubre ale geamgiilor, cu bucăţi de chit pe tejghele, lăsând pete unsuroase pe hârtia grosolană de împachetat. Ciudată evoluţia omului de-a lungul veacurilor – de la pitecantropus erectus până la un geamgiu cu faţa pământie, mânuind o substanţă friabilă numită sticlă, la care n-ar fi visat nimeni, nici măcar vrăjitorii, timp de milioane de ani. Puteam vedea strada afundându-se lent, pierind în timp: timpul care se rostogoleşte ca un tăvălug de plumb sau se volatilizează ca un abur. Clădirile se prăbuşesc:

scândurile, cărămizile, mortarul, sticla, cuiele, jamboanele, chitul, hârtia, totul se mixează în marele laborator. O rasă nouă de oameni păşeşte pe pământ (pe acelaşi teren), o rasă care nu ştie nimic despre existenţa noastră, care nu se sinchiseşte de trecut şi nici nu-i capabilă să-l înţeleagă, chiar dac-ar fi posibil să-l reînvie. În crăpăturile pământului se târăsc gângănii, aşa cum s-au târât de miliarde de ani; cramponându-se îndărătnic de tiparul lor de existenţă, necontribuind cu nimic la evoluţie, ba chiar sfidând-o. De-a lungul generaţiilor, au fost martorele fiecărei specii de oameni care au călcat pământul – şi au supravieţuit tuturor cataclismelor, tuturor coliziunilor şi calamităţilor istorice. În Mexic, anumiţi gândaci târâtori constituie o delicatesă culinară. Există oameni, încă în viaţa şi păşind pe pământ, separaţi de

ceilalţi nu prin colosale distanţe fizice ci prin abisuri spirituale şi mentale, care prăjesc furnicile şi, în timp ce le savurează pe limbă, muzica le cântă, şi e o muzică diferită de a noastră. Şi tot astfel, pe întreaga vastitate a pământului, în acelaşi moment din timp, se întâmplă o imensitate de lucruri total diferite, şi nu numai pe pământ ci şi în aer şi în adâncurile mării.

Pe urmă am ajuns la staţia Lorrimer. Am coborât automat din vagon, dar m-am simţit incapabil să mă îndrept spre scări. Am fost prins în puhoiul năvalnic de oameni şi fixat locului, imobilizat, de parc-aş fi fost străpuns de ostia unui pescar. Toţi acei curenţi pe care îi emanasem se învârtejeau acum în jurul meu, înghiţindu-mă, absorbindu-mă în bulboană. Cred că am stat aşa, încremenit, vreo trei sau patru minute, deşi mi s-a părut mult mai mult. Oamenii treceau pe lângă mine ca în vis. Pe urmă un om care se grăbea spre scări a dat peste mine şi l-am auzit scuzându-se, dar vocea lui venea de foarte departe. Ciocnindu-se de mine, m-a clintit uşor din loc. Nu spun c-aş fi fost conştient de brutalitatea gestului, nu… Dar brusc mi-am văzut imaginea în oglinda automatului de gumă de mestecat. Fireşte că e halucinant, dar am avut iluzia că m-am ajuns din urmă pe mine însumi – de parcă aş fi prins în gură coada vechiului meu eu, persoanei familiare, de zi cu zi, care se uită la mine de dincolo de propriii mei ochi. M-am simţit puţin iritat, aşa cum s-ar fi simţit orice om smuls dintr-o reverie care ar fi văzut coada unei comete despicând cerul şi, pe măsură ce avansa, ştergându-se de pe retină. Am rămas locului, contemplându-mi propria imagine, acum că trecuse şocul şi se instalase efectul întârziat. Se făcea simţită o exaltare ceva mai temperată. Dumnezeule, beţia nu înseamnă nimic în comparaţie cu această stare. (E doar reminiscenţa unui gust plăcut, nimic mai mult.) Acum eram îmbătat – dar cu un moment în urmă trăisem inspiraţia. Cu un moment în urmă ştiusem ce înseamnă să treci dincolo de bucurie. Cu un moment în urmă uitasem complet cine sunt: mă împrăştiasem peste întreg pământul. Dacă trăirea ar fi fost

doar puţin mai intensă, poate că aş fi încălcat linia aceea labilă care desparte normalul de anormal. Poate că aş fi ajuns la depersonalizare, m-aş fi dizolvat în oceanul imensităţii. Foarte încet, m-am îndreptat spre scări, am coborât, am traversat strada, am cumpărat un bilet şi am intrat la teatru. Tocmai se înălţa cortina. Şi mi-a apărut o lume şi mai halucinantă decât cea din care mă desprinsesem.

Era complet ireală – absolut, absolut ireală. Până şi muzica, penibil de familiară, părea străină urechilor mele. Abia de puteam deosebi fiinţele vii, care se zbânţuiau în faţa mea, de mucavaua şi structura decorului; păreau plămădite din aceeaşi substanţă, o zgură cenuşie infuzată de un curent vital de mic voltaj. Cât de mecanic se bâţâiau! Cât de subţiratice le erau vocile! Priveam în jur, la rândurile de loji, la ghirlandele de pluş dintre stâlpii de alamă, la marionetele aşezate acolo, în straturi suprapuse, toate cu ochii aţintiţi la scenă, toate lipsite de expresie, toate confecţionate dintr-o substanţă unică: lut, lut ordinar. Era o lume de umbre, înfricoşător de încremenită. Toţi încleiaţi laolaltă – decorul, spectatorii, actorii, cortina, muzica, fumul – totul într-un vălmăşag sinistru, lipsit de noimă. Dintr-odată m-a cuprins o mâncărime, o mâncărime de parcă o mie de purici mă pişcau în acelaşi timp. Îmi venea să urlu. Aş fi vrut să urlu ceva care i-ar fi zguduit pe toţi din transa aceea oribilă. (*Căcatl Căcat fierbinte*, *cine mai doreşte*! Şi să-i văd pe toţi sărind în picioare, cortina căzând, uşierul înşfăcându-mă de guler şi trăgându-mi un picior în fund!) Dar nu puteam scoate un sunet.

Gâtul mi-era de glaspapir. Mâncărimea îmi trecuse şi acum eram încălzit şi febril. Aveam senzaţia că mă sufoc. Doamne, cât de plictisit mă simţeam! mai plictisit ca oricând. Îmi dădeam seama că nu se poate întâmpla nimic. Că nu s-ar putea întâmpla nimic chiar dac-aş arunca o bombă. Erau morţi cu toţii, duhneau a moarte, fierbeau înăbuşit în moarte, asta era. Zăceau în propriul lor căcat puturos, fumegau în el… N-am mai putut răbda o secundă. Am luat-o la fugă.

În stradă totul îmi apărea din nou cenuşiu şi normal. O normalitate deprimantă. Oamenii se îngrămădeau ca nişte legume pe tijele lor. Semănau cu lucrurile pe care le mâncau. Şi ce mâncau se prefăcea în căcat. Nimic altceva. *Pfiti*!

În lumina experienţei pe care o parcursesem în trenul suspendat, mi-am dat seama că se manifesta un nou element, un element de pregnantă însemnătate. Şi anume, conştientizarea. Acum eram conştient de ce mi se întâmplă şi, într-o oarecare măsură, puteam, puteam controla explozia. Pierdusem ceva, şi dobândisem ceva. Dacă nu mai trăiam intensitatea acelui prim „asalt”, în schimb dispăruse neajutorarea care-l însoţise. Mă simţeam de parcă m-aş fi aflat într-un avion care străpungea norii cu o viteză fenomenală şi, cu toate că nu puteam opri motorul, descopeream cu plăcută surpriză că pot mânui butoanele de control.

Dislocat de pe orbita mea obişnuită, aveam totuşi suficient echilibru ca să-mi observ propriile mişcări. Felul în care vedeam acum lucrurile era felul în care aveam să scriu într-o bună zi. Dar pe dată m-au năpădit întrebările ca nişte săgeţi şi pietre din praştiile unor zei mânioşi. Oare o să pot ţine minte? Oare voi fi în stare să mă exfoliez în toate direcţiile, în acelaşi timp, pe foaia de hârtie? Oare ţelul artei este să înainteze clătinat, împleticit, de la o criză la alta, lăsând în urmă-i o dâră de sânge? Oare scriitorul nu are altceva de făcut decât să reproducă „dicteul” – ca un sclav fidel care ascultă de porunca telepatică a Stăpânului său? Oare creaţia a început, ca şi pământul, într-un clocot impetuos de magmă amorfă, sau a fost necesar ca mai întâi să se închege scoarţa?

Am exclus totul, cu violenţă, în afară de chestiunea aducerii aminte. Era inutil să sper că voi putea reproduce o vijelie mentală. Puteam fixa doar anumite repere pe care să le prefac în pietre de încercare mnemonice. Important era să regăsesc filonul – nu cantitatea de aur pe care aş putea-o dezgropa. Misiunea mea era aceea de a alcătui un index mnemotehnic pentru atlasul meu inspiraţional. Până

şi cel mai temerar aventurier nu se amăgeşte că va fi în stare să cutreiere fiecare metru pătrat din misteriosul nostru glob. Ba chiar, adevăratul aventurier trebuie să-şi dea seama, mult înainte de-a fi ajuns la capătul pribegiilor sale, că e stupid să te rezumi doar la acumularea de experienţe.

Îmi zbura gândul la Melanie pe care, în mod normal, nu mi-aş fi dat osteneala s-o includ dacă ar fi fost să scriu cartea vieţii mele. Cum de izbutise să se injecteze în text, când, de obicei, abia de mă gândeam la ea? Care era semnificaţia acestei intruziuni? Care putea fi contribuţia ei? Dar pe dată mi-au căzut în poală două pietre de încercare. Melanie? Cum aşa, doar trebuie să-mi amintesc întotdeauna de „frumos" şi de „nebunie". Şi de ce trebuie să-mi amintesc de frumos şi de nebunie? Şi atunci mi-au venit în minte cuvintele „varietăţi de carne". Acestora le-au urmat cele mai subtile divagaţii asupra relaţiei dintre carne, frumos şi nebunie. Ceea ce era frumos în Melanie deriva din natura ei angelică; ceea ce era nebunie în ea deriva din carne. Carnalul şi angelicul se despărţiseră, iar Melanie era inexplicabil de frumoasă ca statuie în ruină care expira lent la graniţa dintre cele două. (Există anumite tipuri isterice care reuşesc să izoleze carnea, conferindu-i, prin aceasta, o viaţă proprie. Dar cu acest gen de femei e întotdeauna posibil să nimereşti tocmai în aliaj, să reinstaurezi curentul, să repui mintea în control. Pentru că acestea deţin în minte un oblon care, asemenea cortinei de azbest de la teatru, poate fi imediat lăsat, în caz de incendiu sau pentru a marca terminarea unui act.) Melanie era ca o stranie creatură nudă, jumătate umană, jumătate divină, care-şi petrecea timpul în vane încercări de a se căţăra din fosa de orchestră pe scenă. În cazul ei nu avea importanţă dacă piesa se juca sau nu, dacă era o repetiţie, un antract sau o sală de teatru pustie şi cufundată în tăcere. Se căţăra cu seducţia respingătoare a nebunilor în goliciunea lor. Îngerii pot să poarte tiare sau gambete cafenii, după cum le vine cheful, dac-ar fi să dăm crezare năzbâtiilor unor anumiţi vizionari, care n-au fost

niciodată consideraţi nebuni. Şi goliciunea îngerilor n-a constituit niciodată o provocare a poftelor amoroase. Însă Melanie putea fi la fel de ridicolă ca un înger swedenborgian şi provocatoare ca o oaie în călduri în ochii unui cioban singuratic. Părul alb nu făcea decât să-i accentueze prospeţimea cărnii;

Ochii îi erau negri ca tăciunele, sânii plini şi tari, crupa ca un câmp magnetic. Dar cu cât reflectai mai mult la frumuseţea ei, cu atât mai obscenă îţi apărea nebunia, îţi crea iluzia că se mişcă goală, că te invită s-o pipăi ca să poată râde în felul acela jos, sinistru, în care dementţii îşi exteriorizează reacţiile imprevizibile. Mă obseda ca un semnal de alarmă zărit noaptea pe fereastra unui tren, când te întrebi îngrijorat dacă mecanicul e treaz sau nu cumva o fi adormit. Aşa cum te întrebi în asemenea momente, prea paralizat de spaimă ca să te poţi mişca sau vorbi, care anume va fi natura catastrofei, tot aşa, când mă gândeam la frumuseţea dementă a Melaniei, mă lăsam cuprins de visuri nebuneşti despre carne, varietăţile de carne pe care le cunoscusem şi le explorasem, şi varietăţile pe care urma să le mai descopăr. A te îmbarca fără reţinere în aventuri carnale înseamnă a-ţi stârni simţul pericolului. Am experimentat nu o singură dată teroarea şi fascinaţia pe care le trăiesc perverşii când, într-un metrou aglomerat, se supun ispitei de a mângâia un fund tentant sau de a ciupi sânul seducător care se oferă la nivelul degetelor lor.

Elementul de conştientizare funcţiona nu numai ca un control parţial, îngăduindu-mi să trec, cu picioarele imaginaţiei, de la un escalator la altul, dar slujea unui scop mult mai important – îmi stimula dorinţa de a porni la munca de creaţie. Mi-a deschis ochii faptul că Melanie, pe care o ignorasem până atunci, pe care o privisem doar ca pe o cifră în complicatul total al experienţelor, această Melanie se dovedea a fi o vână atât de bogată. De fapt nu era deloc vorba de Melanie, ci de acele cheaguri de cuvinte („frumos”, „nebunie”, „varietăţi de carne”) pe care simţeam nevoia să le explorez şi să le înveşmântez într-un

stil somptuos. Chiar dacă o să-mi ia ani ca să realizez asemenea lucru, o să-mi aduc aminte de curentul acesta de fabulaţie, o să-i captez secretul, o să-l expun pe hârtie. Câte sute de femei n-am urmărit, ţinându-mă după ele ca un câine, numai ca să le studiez câte o trăsătură mai misterioasă – doi ochi foarte depărtaţi, un cap tăiat din cristal de stâncă, o crupă ce părea să aibă viaţă proprie, o voce melodioasă ca un tril de pasăre, o cascadă de păr căzând ca fuioare de sticlă, un piept cu elasticitate de cauciuc… Ori de câte ori frumuseţea feminină devine irezistibilă, se reduce la o singură calitate. Această calitate, adeseori un defect fizic, poate căpăta asemenea proporţii ireale, încât în mintea posesorului frumuseţea ei e nulă. Un bust excesiv de atrăgător poate deveni o larvă cu două capete care-ţi pătrunde în creier, prefăcându-se uneori într-o misterioasă tumoare apoasă; ispititoarele buze cărnoase se pot transforma, în adâncurile ţestei, într-un dublu vagin, care duce la boala cel mai dificil de tămăduit: melancolia. (Există femei frumoase care aproape niciodată nu se privesc goale în oglindă, femei care, când se gândesc la forţa magnetică emanată de trup, se sperie şi se retrag în ele însele; temându-se că poate şi mireasma pe care o degajă ar putea să le trădeze. Şi există altele care, când stau în faţa oglinzii, abia se pot înfrâna să nu alerge goale în stradă şi să se ofere primului venit.)

Varietăţile de carne… Ţi se perindă înainte de a te lăsa furat de somn, când pleoapele coboară peste retină şi imaginile nepoftite se dezlănţuie în parada nocturnă… Femeia aceea din metrou pe care ai urmărit-o până în stradă: o fantomă fără nume care revine acum subit, înaintând spre tine cu coapse sprintene, viguroase. Îţi aduce aminte de cineva, de cineva aidoma ei, doar cu o altă faţă. (Dar faţa nu e niciodată importantă!) Păstrezi în memorie unduirea şi scăpărarea coapselor, aşa cum ţi s-a întipărit undeva în minte imaginea taurului pe care l-ai văzut în copilărie: taurul în actul montei, călărind o vacă. Imaginile vin şi se duc, dar întotdeauna iese în evidenţă o anume parte a trupului, o notă de identificare. Numele –

numele se şterg. Frazele plăcute – şi ele se şterg. Până şi glasul, glasul care era atât de percutant, atât de eliberator, atât de cu desăvârşire personal – şi acesta are un fel de a se eclipsa. De a se pierde în toate celelalte glasuri. Dar trupul supravieţuieşte, şi ochii, degetele ochilor, şi-l amintesc Vin şi se duc, necunoscutele, nenumitele, amestecându-se atât de liber cu celelalte, de parc-ar fi parte integrantă din viaţa ta. Şi, odată cu necunoscutele, vine şi amintirea anumitor zile, anumitor ceasuri, a felului voluptuos în care s-au insinuat într-un moment vid, un moment de laşitudine. Îţi aduci aminte cum femeia aceea înaltă, într-o rochie liliachie, stătea în acea după masă, când soarele ardea cu o căldură împungătoare, şi privea pierdută la jocul de ape al fântânii arteziene. Îţi aminteşti cu exactitate felul în care s-a făcut simţită foamea ta de ea – o foame ascuţită, pregnantă, ca o lamă de pumnal între umeri, şi apoi dizolvându-se, aproape la fel de repede, într-un fum atât de plăcut, ca o adiere nostalgică. Şi pe urmă răsare o alta, grea, flegmatică, cu pielea poroasă ca de gresie; la aceasta totul se centra în cap, capul care nu se potriveşte cu trupul, capul care e vulcanic, încă în erupţie. Aşa vin şi se duc, clare, precise, trăgând după ele ambianţa coliziunii, radiindu-şi efectele instantanee. Toate soiurile, toate marcate de calitate, de timp, de temperament; unele metalice, unele figurine de marmură, unele translucide, unele florale, unele animale mlădioase acoperite cu piele de antilopă, altele maestre la trapez, fâşii de apă argintie ţâşnind în formă umană şi unduindu-se ca sticla veneţiană. Le dezbraci pe îndelete, le studiezi la microscop, le rogi să se legene, să se îndoaie, să facă genuflexiuni, să se rostogolească, să-şi desfacă picioarele. Le vorbeşti, acum când buzele ţi s-au despecetluit. „Ce făceai în ziua aceea?” „Totdeauna porţi părul în felul ăsta?” „Pot să te rog să te întorci cu spatele?” „Ce aveai de gând să-mi spui când m-ai privit atât de fix?” „Asta-i! Acum prinde-ţi sânii în palme. Da, în ziua aceea aş fi putut să mă arunc asupra ta. Aş fi putut să te fut chiar acolo, pe trotuar, cu lumea călcând peste noi. Aş fi putut să te fut în

pământ, să te îngrop lângă lacul alături de care stăteai picior peste picior. Ştiai că te urmăresc… Spune-mi… Spune-mi pentru că nimeni n-o să ştie vreodată… la ce te gândeai atunci, în chiar momentul acela? De ce-ţi ţineai picioarele încrucişate? Ştiai doar că aşteptam să le desfaci. Voiai să le desfaci, nu-i aşa? Spune-mi adevărul. Era cald şi nu purtai nimic sub rochie. Coborâseşi din cuibul tău ca să respiri puţin aer, sperând că ceva o să se întâmple. Nu-ţi păsa prea mult ce o să întâmple, nu-i aşa? Hoinăreai în jurul lacului, aşteptând să se întunece. Voiai ca cineva să se uite la tine, cineva ai cărui ochi să te dezbrace, cineva care să-şi aţintească privirea pe peticul acela cald, umed, dintre picioarele tale…”

Şi depeni aşa, mai departe, o bobină de o mie de kilometri. Tot timpul mişcându-ţi ochii de la una la alta, cu o furie caleidoscopică; natura inexplicabilă a atracţiei este cea care ţi se vâră pe sub piele. Legea misterioasă a atracţiei! O taină îngropată în părţile izolate ale trupului, la fel de adânc ca şi în întregul lui misterios.

Creatura irezistibilă de sex opus e un monstru care parcurge procesul de a deveni o floare. Frumuseţea feminină e o neîncetată creaţie, o neîncetată revoluţie în jurul unui defect (adeseori imaginar) care face ca întreaga făptură să se rotească în direcţia cerului.

11

„A încercat să se otrăvească!”

Astea au fost cuvintele care m-au întâmpinat când am deschis uşa stabilimentului doctorului Onirifick. Curley era cel care m-a anunţat, cuvintele fiindu-i acoperite de scârţâitul mânerului uşii.

O privire aruncată peste umărul lui m-a convins că era adormită. Krośnski o îngrijise. Ceruse să nu i se spună nimic doctorului Onirifick.

— De îndată ce-am intrat, am simţit mirosul de cloroform, mi-a explicat Curley. Şedea în fotoliu ghemuită, de parcă avusese un atac. Mi-am zis că poate a fost un

avort, a adăugat el, cu o privire puţin jenată.

— De ce-a făcut-o? A spus?

Curley s-a pierdut într-o serie de „hmm-uri” şi „ah-uri”.

— Haide, spune-mi, nu face pe prostul. Puţină gelozie?

Nu era sigur. Tot ce ştia era că îngăimase ceva. Repetase iar şi iar că nu mai poate îndura.

— Ce nu mai poate îndura?

— Că te duci să-ţi vizitezi nevasta, bănuiesc Zicea că pusese mâna pe telefon să te cheme. Simţise că ceva era în neregulă.

— Ce cuvinte a folosit? Îţi mai aminteşti?

— Da, bâiguia întruna că o trădezi. Zicea că nu te duci să-ţi vezi copilul, ci soţia. Zicea că eşti un om slab şi că atunci când nu e ea lângă tine, eşti capabil de orice…

L-am privit cu mirare.

— Zău, chiar aşa a spus? Nu cumva sunt scornelile tale?

Curley s-a făcut că nu aude. A continuat să-mi vorbească despre Kroński, ce frumos se purtase.

— Nu-l credeam în stare să mintă atât de bine.

— Să mintă? ce vrei să spui?

— Felul în care vorbea despre tine. Ar fi trebuit să-l auzi. Doamne, parcă era îndrăgostit de ea. A spus nişte lucruri atât de minunate despre tine, că ea a început să plângă şi să sughiţe ca un copil. Închipuie-ţi, a continuat, i-a spus că eşti omul cel mai loial, cel mai fidel din lume! I-a spus că te-ai schimbat complet de când ai cunoscut-o pe ea – că nicio femeie nu te mai poate ispiti.

La aceste cuvinte, Curley şi-a reţinut un rânjet morbid.

— Mă rog, e perfect adevărat, am răspuns aproape furios. Kroński a spus adevărul.

— Că o iubeşti atât de mult încât…

— Şi ce te face să crezi că nu-i aşa?

— Pentru că te cunosc. Tu n-ai să te schimbi niciodată.

M-am aşezat lângă pat şi m-am uitat la ea. Curley se foia nervos. Îi simţeam furia înăbuşită. Şi. ştiam ce stă la rădăcina acestei furii.

— Presupun că acum e bine? am întrebat după un timp.

— De unde vrei să ştiu? Nu-i soţia *mea*.

Cuvintele lui au scăpărat ca un licăr de cuţit.

— Ce-i cu tine, Curley? Eşti gelos pe Kroński? Sau eşti gelos pe mine? Poţi să-i iei mâna şi s-o mângâi, când se trezeşte. Doar mă cunoşti…

— Ori că te cunosc! mi-a răspuns morocănos. Ar fi trebuit ca tu să fii aici şi să-i ţii mâna. Nu eşti niciodată acolo unde e nevoie de tine. Bănuiesc că-i ţineai mâna lui Maude – acum când nu te mai vrea. Îmi amintesc cum te purtai cu ea. Pe atunci mi se părea nostim – eram prea tânăr ca să înţeleg. Îmi amintesc şi de Dolores…

— Mai încet! am şoptit arătând cu capul spre silueta culcată.

— Nu se trezeşte atât de repede, n-avea grijă.

— Foarte bine… şi acum să ne întoarcem la Dolores, am reluat cu o voce scăzută. Ce i-am făcut lui Dolores ca să te indigneze în asemenea hal?

Pe moment, n-a fost în stare să-mi răspundă. Pur şi simplu clocotea de furie şi dispreţ. În cele din urmă a izbucnit:

— Le distrugi! Distrugi ceva din ele, asta-i tot ce pot să-ţi spun.

— Vrei să zici că după ce-am rupt-o eu cu Dolores ai încercat s-o agăţi şi nu ţi-a mers?

— Înainte sau după – ce importanţă are? a pufnit el. Ştiu ce simţea obişnuia să mi se destăinuiască. Dar chiar când te ura n-avea ochi să mă vadă pe mine. M-a folosit ca saltea de vreme rea. Plângea pe umărul meu, de parcă Dumnezeu ştie din ce aş.fi eu făcut… Tu, după partidele acelea, obişnuiai să te retragi, hlizindu-te cu gura până la urechi. Şi micul Curley era lăsat să adune firimiturile. Micul Curley trebuia să facă ordine în urma ta. Niciodată nu te întrebai ce se întâmplă după ce închideai uşa după

tine, nu-i aşa?

— Nu-u-u, am răspuns tărăgănat, zâmbindu-i provocator. Ce se întâmpla? Povesteşte-mi tu.

Întotdeauna e interesant să afli ce se întâmplă după ce închizi uşa în urma ta. Eram gata să mă aşez şi să ascult cu urechile ciulite.

— Desigur, am încercat să-l stimulez, tu profitai de situaţie cât încape.

— Dacă vrei să ştii, mi-a răspuns cu o francheţe brutală, da, am profitat. Chiar dacă puntea era udă. O încurajam să plângă, pentru că în felul ăsta puteam s-o iau în braţe. Şi, în cele din urmă, reuşeam. Şi nici nu m-am descurcat prea rău ţinând seama de situaţia dezavantajoasă în care mă aflam. Pot să-ţi spun câteva lucruri despre frumoasa ta Dolores…

Am dat din cap:

— Bine, haide să auzim totul. E excitant.

— Ceea ce nu ştii, probabil, e cum se comporta când o apucă o criză de plâns. Ai pierdut ceva interesant.

Am încercat să-l fac să vorbească, ascunzându-mi emoţiile sub o mască de îngăduinţă lipsită de interes. În chip curios, deşi dorea să mă rănească, îi venea greu să-şi expună povestea într-un mod coerent, sau chiar să profite de ocazia pe care i-o ofeream. Şi, cu cât vorbea, cu atât îşi plângea singur de milă. Nu-şi putea depăşi propriul simţ de frustrare. Voia s-o ponegrească şi, văzând că-l aprob, se înfierbânta şi mai mult. Îşi spunea că şi mie o să-mi facă plăcere această profanare a unui vechi idol.

— Şi deci n-ai reuşit să-ţi bagi coadă-n ea? I-am aruncat o privire consolatoare. Păcat, pentru că era într-adevăr o marfă gustoasă. Dacă-aş fi ştiut că vrei, te-aş fi ajutat eu. Trebuia să-mi fi dat a înţelege. Te socoteam prea boboc ca să-mi închipui c-o doreşti. Fireşte, bănuiam că o strângi în braţe în spatele meu. Totuşi nu te-aş fi crezut în stare să-ţi scoţi ştromeleagul şi să-ncerci să-l vâri în ea. Credeam c-o respecţi prea mult pentru aşa ceva. Dumnezeule, dar pe atunci nu erai decât un copilandru. Câţi ani aveai – şaisprezece, şaptesprezece? Ar fi trebuit

să-mi aduc aminte de mătuşa-ta. Dar acolo era altă treabă. Ea te-a violat pe tine, nu-i aşa?

Mi-am aprins o ţigară şi m-am instalat în fotoliu.

— Ştii, Curley, chestia asta mă face să-mi pun unele întrebări…

— Te referi la Maude? N-am încercat niciodată…

— Nu, nu la asta mă refer. Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie dacă ai încercat sau nu… Dar acum cred c-ar trebui s-o întinzi. Când o să se trezească Mona, vreau să stau de vorbă cu ea. Noroc că te-ai nimerit să vii pe aici. Hm! presupun c-ar trebui să-ţi mulţumesc.

Curley îşi aduna lucrurile.

— Apropo, a adăugat, să ştii că are o chestie cu inima. Şi mai e ceva în neregulă cu ea… O să-ţi spună Kroński.

L-am condus la uşă. Ne-am data mâna. M-am simţit obligat să mai adaug:

— Ascultă-mă, nu-ţi port pică din cauza lui Dolores, dar… Dar nu mai veni aici când nu sunt eu acasă, înţelegi? Poţi s-o adori cât îţi place, dar de la distanţă. Nu vreau să umbli cu şahăr-mahăr, înţelegi?

Mi-a aruncat o privire asasină şi a şters-o pe dată. Nu-i mai vorbisem vreodată în felul ăsta şi-mi părea rău c-o tăcusem, nu pentru că-l jignisem, ci pentru că am realizat brusc că-i dădusem o idee. Acum o să se considere primejdios; şi n-o să se liniştească până ce n-o să-şi verifice puterile.

Dolores! Mă rog, nu aflasem nimic serios în legătură cu ea. Totuşi în treaba asta era ceva ce nu-mi plăcea. Dolores era moale. Prea supusă ca să fie pe gustul meu. A fost o vreme când eram pe punctul de a-i cere să se mărite cu mine. Îmi aduceam aminte ce mă împiedicase să comit asemenea eroare. Şi anume faptul că ştiam c-o să-mi răspundă da din slăbiciune, pentru că, mental, era încă virgină, incapabilă să reziste presiunii unei pule vârtoase. *Asta* – acest *da* rostit din slăbiciune, urmat de o viaţă de regrete smiorcăite. În loc să mă fi ajutat să uit, ar fi fost un permanent memento mut al crimei pe care aveam de gând

s-o săvârşesc. (Crima de a-mi părăsi soţia.) Dumnezeu ştie că o parte din mine era moale ca un burete. Şi nu aveam nevoie de cineva care să-mi cultive această moliciune. Era cu adevărat dezgustătoare.

Dolores. Ochii îi străluceau cu o fervoare adolescentină când mă vedea turnând balsam peste mutilaţi şi răniţi. Da, acum o puteam vedea cu limpezime. Era ca o infirmieră care asistă un medic. Voia să-i cocoloşească pe toţi nenorociţii pe care eu îi ucideam, ca să mă ajut într-un fel sau altul. Ar fi putut doar să-mi fie sclavă, întreaga zi, şi pe urmă să-mi ofere pizda ei – ca o răsplată, ca un semn de aprobare. Ce dracu' ştia ea despre dragoste? Era doar un căţeluş. Îl compătimeam pe Curley.

Kroński îi spusese Monei adevărul despre mine. Asta îmi tot repetam în timp ce o vegheam, aşteptând-o să revină la viaţă. Nu era moartă; slavă Domnului! Doar adormită. S-ar fi zis că plutea în luminal.

Era atât de neobişnuit pentru mine să joc rolul celui care sufere, încât mă fascina gândul la cum aş reacţiona dacă ar muri într-adevăr, sub ochii mei. Să presupunem că n-ar mai deschide ochii niciodată? Să presupunem că din transa asta adâncă lunecă direct în moarte. Am încercat să mă concentrez pe acest gând. Doream cu disperare să ştiu ce aş simţi dacă ea ar muri. Încercam să-mi închipui că aş fi un văduv proaspăt, care nici n-a chemat încă groparul.

Totuşi, întâi m-am ridicat şi mi-am lipit urechea de gura ei. Da, respira. Mi-am tras scaunul lângă pat şi m-am concentrat cât de mult am putut asupra morţii – *morţii ei*.

N-am încercat emoţii extraordinare. Ca să fiu sincer, am uitat de presupusa pierdere pe care-aş suferi-o şi m-am lăsat absorbit într-o superbă contemplare a dezirabilităţii morţii. Am început să mă gândesc la moartea mea şi la felul în care aş gusta-o. Silueta aceea lungită care zăcea acolo, abia respirând, plutind în siajul unui drog ca o barcă ataşată la pupa unei nave, eram eu însumi. Am dorit să mor şi acum muream. Nu mai eram conştient de lumea de aici, dar nu trecusem încă în lumea de dincolo. Alunecam lent în mare, înecându-mă fără durere sau asfixiere.

Gândurile nu-mi ţineau nici de lumea pe care o părăseam nici de cea de care mă apropiam. De fapt, nici nu exista ceva care să poată fi numit gând. Şi nici vis. Era mai curând ca un soi de diaspora; nodul se desfăcea, eul se îndepărta: eram fumul unui trabuc fin, şi precum fumul mă pierdeam în aer, iar ce rămăsese din trabuc se fărâma în scrum şi disoluţie.

Am tresărit. Greşisem ţinta. M-am relaxat şi n-am mai privit-o atât de fix. De ce să mă gândesc la *moartea* ei?

Şi atunci m-am luminat: numai dacă ar muri aş putea s-o iubesc în felul în care îmi imaginam că o iubesc.

Mereu actorul! Ai iubit-o cândva, dar erai atât de satisfăcut că poţi iubi şi pe altcineva în afară de tine, încât ai uitat aproape imediat de ea. Te-ai urmărit pe tine iubind. Ai purtat-o prin toate astea numai ca tu să poţi simţi iarăşi. A o pierde ar însemna a o regăsi.

M-am ciupit ca să mă conving singur că sunt capabil să simt.

„Da, nu eşti confecţionat din lemn. Ai simţire, numai că e greşit orientată. Inima ta funcţionează spasmodic. Eşti recunoscător celor ce-ţi fac inima să sângereze; nu suferi din cauza lor, suferi ca să poţi gusta luxul de a suferi. Şi încă nici n-ai început să suferi; suferi prin suferinţa altora”.

Exista un sâmbure de adevăr în cele ce-mi spuneam, încă de când intrasem în cameră, am fost preocupat de felul în care aveam să acţionez, de felul în care aveam să-mi exprim simţămintele. Cât despre actul acela de ultim minut cu Maude, era scuzabil. Simţămintele mele fuseseră deturnate, asta era tot. Soarta îmi jucase o festă. Maude, pfui! Nu dădeam nicio ceapă degerată pe ea. Nu-mi aminteam să-mi fi stârnit vreodată un sentiment real. Ce ironie crudă dacă Mona ar descoperi adevărul! Cum aş putea explica vreodată asemenea dilemă? În chiar momentul în care o trădam, aşa cum bine ghicise, Kroński îi spunea cât de fidel şi de devotat îi sunt. Şi Kroński avea dreptate. Dar Kroński, când îi spusese adevărul, trebuie să fi bănuit că era clădit pe o minciună. Îşi afirmase

încrederea în mine pentru că el, personal, dorea să creadă în mine. Kroński nu era prost. Şi, probabil, era un prieten mai bun decât îl socotisem eu vreodată. Numai de n-ar fi dovedit atâta curiozitate de a-mi citi în măruntaie. Numai de-ar fi încetat să mă devoaleze!

Remarca lui Curley mă râcâia. Kroński se purtase atât de frumos – parcă era îndrăgostit de ea. De ce încercam o tulburare ori de câte ori mă gândeam la cineva care ar face dragoste cu Mona? Gelozie? Aş fi fost gata să mă las pradă geloziei dacă aş fi putut urmări într-adevăr puterea aceea a ei de a-i face pe alţii s-o iubească. Idealul meu – încerc un şoc când îl formulez – era o femeie care să aibă toată lumea la picioare. Dacă aş fi ştiut că există bărbaţi impermeabili la farmecele ei, aş fi ajutat-o deliberat să-i vrăjească. Cu cât ar fi stocat mai multe victime, cu atât mai mare ar fi fost triumful meu. Pentru că pe *mim* mă iubea, nu exista nicio îndoială. Nu mă alesese pe mine, dintre toţi ceilalţi, pe mine care aveam atât de puţine să-i ofer?

Îi spusese lui Curley că sunt slab. Da, dar la fel de slabă era şi ea. Eu eram slab în ce priveşte femeile în general; ea era slabă în ce priveşte bărbatul pe care îl iubea. Voia ca toată dragostea mea să se focalizeze asupra ei, chiar şi în gând.

În mod curios, începeam într-adevăr să mă concentrez asupra ei, exclusiv, în felul meu slab. Dacă nu mi-ar fi îndreptat atenţia asupra slăbiciunii ei, aş fi descoperit singur, cu fiecare nouă aventură, că pentru mine nu exista decât o singură persoană în lume – şi că aceasta era ea. Dar acum, când îmi atrăsese atenţia în chip dramatic, gândul puterii pe care o exercitam asupra ei avea să mă urmărească mereu, şi s-ar putea să fiu tentat să-mi încerc puterea, chiar fără voie. Am respins gândul cu violenţă. Nu voiam ca lucrurile să ia o asemenea turnură. O iubeam exclusiv pe ea, numai pe ea, şi nimic n-ar fi putut clinti iubirea mea.

Am început să evoc evoluţia acestei iubiri. *Evoluţie*? Nu avusese loc o evoluţie. Fusese instantanee. Ba chiar – şi

eram mirat că trebuia să invoc asemenea dovadă – până şi primul meu gest de respingere dovedise că atracţia începuse să lucreze. Instinctiv îi spusesem nu, din simplă teamă. Am revăzut în minte toată scena aceea din salonul de dans, în seara când am păşit afară din vechea mea viaţă. Ea venise spre mine, din centrul ringului. M-am uitat repede în dreapta şi-n stânga, pentru că nu-mi venea a crede că mă alesese pe *mine*. Şi apoi, un moment de panică, deşi muream să mă azvârl în braţele ei. Şi oare n-am scuturat viguros din cap? Nu! Nu! Aproape jignitor. Şi, în acelaşi timp, eram cuprins de spaima că, chiar de-ar fi să rămân acolo fixat pe vecie, niciodată n-o să mai arunce vreo privire în direcţia mea. Şi atunci am ştiut că o doresc, că aveam s-o urmăresc fără răgaz, chiar dacă ea nu o să mă vrea.

Am părăsit marginea ringului şi m-am retras într-un colţ ca să fumez. Tremuram tot. Stăteam cu spatele la ring, neîndrăznind s-o privesc. Gelos de pe atunci, gelos pe oricine ar fi ales ca partener de dans…

(Era minunat să evoc acele momente. Acum, pe Dumnezeul meu, *simţeam* din nou…)

Da, şi după un timp m-am dus din nou pe ring, înghesuit din toate părţile de o haită de lupi hămesiţi. Ea dansa. A dansat câteva dansuri la rând cu acelaşi bărbat. Nu lipită de el, cum făceau celelalte fete, ci aerian, uitându-se la faţa lui, zâmbind, râzând, vorbind. Era limpede că bărbatul nu însemna nimic pentru ea.

După aceea a venit rândul meu. Până la urmă, catadicsise să mă observe. Nu dădea impresia că-i displac, dimpotrivă, părea să se întreacă pe ea însăşi în a fi cât mai agreabilă. Şi aşa, transportat, am lăsat-o să mă poarte de jur-împrejurul ringului. Şi apoi din nou, şi din nou. Şi chiar înainte de a o atrage într-o conversaţie, am ştiut că nu voi pleca de acolo fără ea.

Am dansat şi am tot dansat, şi când am obosit de dans, am stat într-un colţ şi am discutat şi – pentru fiecare moment de discuţie sau de dans – un contor număra dolarii şi centţii. Cât de bogat am fost în noaptea aceea! Ce

senzaţie delicioasă să scoţi un dolar după altul, în chip nesocotit! Mă purtam ca un milionar pentru că *eram* milionar! Pentru prima oară în viaţa mea am simţit ce înseamnă să fii bogat, să fii un mogul, un rajah, un maharajah. Îmi dăruiam sufletul – nu târguindu-l, ca Faust, ci pişându-l.

Avusesem o conversaţie ciudată despre Strindberg, care avea să străbată, ca un fir de argint, toată viaţa noastră. Am vrut mereu să recitesc *Domnişoara Julie*, din cauza celor ce-mi spusese în noaptea aceea, dar n-am recitit-o – şi, probabil, nici n-am s-o mai recitesc vreodată.

Pe urmă am aşteptat-o în stradă, pe Broadway, şi când a venit spre mine această a doua oară, m-a luat cu totul în stăpânire. În nişa restaurantului, la Chin Lee, a devenit cu totul altă persoană. A devenit – şi ăsta era adevăratul secret al farmecului ei irezistibil – *a devenit vagă*.

Nu mi-am formulat limpede acest gând, dar în timp ce stăteam acolo, orbecăind prin ceaţa cuvintelor ei, am ştiut că am să mă scufund ca un nebun în fiecare fisură a poveştii pe care mi-o înşira. Ţesea un păienjeniş prea delicat, prea fragil, pentru a rezista greutăţii gândurilor mele iscoditoare. O altă femeie care s-ar fi comportat astfel, mi-ar fi stârnit suspiciuni. Aş fi etichetat-o drept o mincinoasă patentă. Dar ea nu minţea. Broda. Însăila ornamental – şi din când în când, scăpa câte o cusătură.

Mi-a fluturat prin cap un gând care nu se articulase până atunci. Era unul din gândurile acelea larvare careţi încolţesc în minte ca un corn de lună printre cotlete de berbec. *E un lucru pe care-l face mereu*. Da, m-a săgetat acest gând, dar l-am alungat pe dată. Felul în care se înclina în faţă, greutatea sprijinită în cot, mâna, mâna dreaptă, mişcându-se ca un ac – da, în momentul acela, şi în multe alte momente de mai târziu, mi-a fulgerat prin minte o imagine, dar nu am avut timp, sau mai curând ea nu mi-a lăsat timp să o înregistrez. Acum, însă, era clar. Cine „face mereu acest lucru?” *Soarta*. Înfăţişa trei ipostaze, care aveau în ele o notă sinistră. Toate fiinţau în

amurg şi ţeseau o pânză de păianjen: una dintre ele îşi asumase postura de acum, îşi mişcase greutatea, privise în aparatul de fotografiat ţinându-şi mâna în echilibru, apoi îşi reluase brodatul, ţesutul, urzitul, vorbitul acela liniştit care împunge, înăuntru şi în afară, pânza cuvintelor. O suveică navetând înainte şi îndărăt, o bobină care se îmbobinează neîncetat. Şi, din când în când, câte un ochi scăpat… Ca, de pildă, bărbatul care i-a ridicat rochia. Stătea pe scară, spunându-i noapte bună. Tăcere. Şi omul şi-a zburat creierii…

Sau tatăl ei care lansează zmee de pe acoperiş. Vine, zburând din cer, în jos, ca un înger violet al lui Chagall. Şi înaintează printre caii lui de curse, ţinând, de fiecare parte, câte unul de căpăstru. Tăcere. Vioara Stradivarius a amuţit…

Suntem pe plajă şi luna flirtează printre nori. Dar înainte de asta am stat lipiţi în cabina conductorului trenului suspendat, în depou. I-am istorisit povestea lui Tony şi Joey. Tocmai am scris-o – poate că datorită ei, datorită efectului acelei senzaţii de vag. Ea m-a azvârlit îndărăt peste mine însumi, a făcut singurătatea să pară delectabilă. A scuturat ciorchinii aceia de emoţii, care înţepeniseră ca nişte ghirlande în jurul scheletului egoului meu. A reînviat băiatul, băiatul care alerga pe câmp ca să-şi salute micii prieteni. Pe atunci nu exista actorul.

Băiatul acela alerga singur, băiatul acela alerga ca să se arunce în braţele lui Joey şi ale lui Tony… De ce m-a privit atât de intens când i-am dat să citească povestea lui Joey şi Tony? Faţa ei radia o luminozitate pe care n-am s-o uit niciodată. Acum cred că ştiu ce era. Cred că o oprisem – oprisem acel neîncetat ţesut şi urzit. Ochii ei oglindeau gratitudine, ca şi iubire şi admiraţie. Oprisem maşinăria şi, pentru câteva clipe, ea se înălţase ca un abur. Înfăţişarea aceea luminoasă era nimbul eului ei eliberat.

Şi apoi plonjările în sex. Scufundarea norului de abur. De parcă ar fi încercat să reţină fumul sub apă. Cojind strat după strat de întunecime, în întuneric. Alt fel de gratitudine. Totuşi, puţin oribil. De parcă aş fi învăţat-o

metoda precisă de a face hara-kiri… Noaptea aceea complet inexplicabilă de la Rockaway – în hotelul şi stabilimentul balnear al doctorului Caligari. Alergarea la şi de la baie. Prăvălindu-mă peste ea, scormonind-o, străpungând-o… Cufundându-mă, cufundându-mă de parcă devenisem o gorilă cu un cuţit în mână, care o deştepta pe Frumoasa Adormită sfârtecând-o. A doua zi – dimineaţa – sau să fi fost după-masa? Zăcând pe plajă cu degetele de la picioare unul în crăcana celuilalt. Ca două obiecte suprarealiste demonstrând o *rencontre* aleatorie.

Şi apoi, doctorul Tao, poemul lui scris pe hârtie de învelit pocnitorile. Gravat în mintea mea, pentru că ea nu venise să mă întâlnească în grădină, aşa cum îmi făgăduise. Îl ţinusem în mână în timp ce vorbisem cu ea la telefon. Ceva din aurul lui se întipărise pe degetele mele. Ea era încă în pat – cu târfa de Florrie. Băuse prea mult cu o noapte înainte. Da, dansase pe o masă – *unde*? undeva – şi încercase să execute un *grand ecart*. Şi se rănise. Dar eu fusesem prea furios ca să-mi pese dacă se rănise sau nu. Era în viaţă, nu-i aşa? şi nu venise. Şi poate că nu Florrie zăcea în pat lângă ea, aşa cum pretindea, poate că nu Florrie, ci individul acela.

Carruthers. Da, neghiobul acela bătrân care era atât de bun şi de grijuliu, dar care avea încă destulă vigoare în el ca să împlânte pumnale în portretele oamenilor.

M-a asaltat brusc un gând dezolant. Pericolul Carruthers trecuse. Carruthers o ajutase. Fără îndoială, şi alţii o ajutaseră înaintea lui… Dar gândul era următorul: dacă n-aş fi venit în seara aceea la salonul de dans, cu un teanc de dolari în buzunar, dacă aş fi avut bani doar pentru câteva dansuri, atunci ce s-ar fi întâmplat? Şi lăsând la o parte această mare primă ocazie, ce s-ar fi întâmplat pe maidan? (*Şi acum să trecem la lucrurile murdare*!…) Sa presupunem că aş fi dat greş? Dar n-aş fi putut să dau greş, asta-i. Trebuie să-şi fi dat seama de acest lucru, altfel n-ar fi riscat.

Totuşi, eram obligat să recunosc, cu lucidă onestitate, că cele câteva sume miraculoase, pe care

reuşisem să le procur la momentul oportun, constituiseră un factor important. Contribuiseră s-o convingă că se poate bizui pe mine.

Am şters tabla cu buretele. Fir-ar să fie, dac-ai sta să interoghezi în felul ăsta soarta, totul s-ar putea explica prin ce-ai mâncat la micul dejun. Providenţa îţi aşază şansele în cale: acestea pot fi traduse prin bani, noroc, tinereţe, vitalitate, o mie de lucruri diferite. Dar dacă nu există atracţia, nu poţi realiza nimic din cea mai aurită şansă. Mie mi se oferiseră atâtea şanse pentru că eram în stare să fac orice. *Banii*, căcat! Banii n-aveau nimic de-a face cu toate lucrurile astea. Atât de multe sinuozităţi, defectuozităţi, monstruozităţi! Era ca definiţia isteriei din biblioteca doctorului Onirifick: „O permeabilitate anormală a diafragmei psihice”.

Nu, nu voiam să mă lansez în meandre întortocheate. Am închis ochii ca să pot plonja în apa aceea limpede care curgea ca un fir de argint. Într-o ciudată parte din mine se cuibărise o legendă pe care ea o hrănise. O legendă despre un copac, exact ca în Biblie, şi sub el stătea femeia numită Eva, ţinând un măr în mână. Aici curgea, ca un râu de argint, tot ce constituia cu adevărat viaţa mea. Aici fremăta simţirea, de la un mal la celălalt.

Şi ce urmăream – *aici unde râul subteran curge cristalin*? De ce această imagine a Arborelui Vieţii? De ce era atât de încântător să guşti din nou otrava mărului, să îngenunchezi cu veneraţie la picioarele femeii din Biblie? De ce surâsul Mona Lisei e cea mai misterioasă dintre toate expresiile umane? Şi de ce transplantam surâsul acesta din Renaştere pe buzele unei Eva pe care o cunoşteam doar din gravuri?

Era ceva care se agăţa de marginea memoriei, un surâs enigmatic ce exprima seninătate, beatitudine, beneficienţă. Dar era şi otravă, un distilat ce emana din acest surâs amăgitor. Sorbisem otrava şi-mi aburise memoria. A existat o zi când am acceptat ceva în schimbul a ceva; în acea zi avusese loc o stranie bifurcaţie.

Îmi scormoneam creierul în zadar. Oricum, atât tot

îmi mai aminteam. Într-o anumită zi, în primăvară, o întâlnisem în Camera Roz a unui mare hotel. Ea aranjase să ne întâlnim acolo ca să-mi arate o rochie pe care o cumpărase. Am venit mai devreme şi, după câteva momente de neastâmpăr, am căzut într-o transă. Glasul ei m-a deşteptat. Îmi rostise numele şi glasul trecuse prin mine, ca fumul prin tifon. Era răpitoare, aşa cum mi se ivise brusc în faţa ochilor. Eu abia ieşeam din ceaţă. Când s-a aşezat, m-am ridicat. Încet, mişcându-mă încă în pâclă, şi i-am îngenuncheat la picioare, îngăimând ceva despre strălucirea frumuseţii ei. Câteva minute nu a făcut niciun efort să mă ridice, îmi ţinea mâinile în mâinile ei şi-mi surâdea, surâsul acela luminescent, scânteietor, care se împrăştie ca un halou şi apoi se eclipsează, fără să mai apară vreodată. Era surâsul serafic de pace şi binecuvântare. Şi-mi fusese dăruit într-un loc public, unde ne găseam singuri. Era un sacrament, şi ceasul, ziua, locul fuseseră gravate cu slove de aur în cartea legendei de la poalele Arborelui Vieţii. De aici încolo, noi care ne-am unit eram însoţiţi de o făptură invizibilă. Nicicând nu vom mai fi singuri. Nicicând nu va mai interveni acea tăcere, acea finalitate – poate că până la moarte. Ceva fusese dat, ceva fusese primit. Pentru câteva clipe golite de timp, stătusem la porţile paradisului – pe urmă am fost alungaţi şi luminescenţa aceea stelară s-a risipit. Ca limbile de fulger, s-a împrăştiat în toate direcţiile.

Exista o teorie că atunci când o planetă, ca de pildă pământul nostru, şi-a manifestat toate formele de viaţă, când s-a realizat până la punctul epuizării, se sfărâmă în fărâme care se risipesc ca pulberea de stele în tot universul. Nu se rostogoleşte ca o lună moartă, ci explodează şi, în spaţiul câtorva minute, nu mai rămâne urmă de ea în ceruri. În viaţa marină se petrece un efect similar. Se numeşte implozie. Când un amfâbiu obişnuit cu adâncurile negre ale mării se înalţă până la un anumit nivel şi presiunea la care este adaptat se ridică, trupul explodează pe dinăuntru. Şi oare nu suntem familiarizaţi cu asemenea spectacol şi la făpturile umane? Scandinavii

care-şi ies din minţi, malaezii pe care-i cuprinde amocul – nu sunt tot atâtea exemple de implozie şi explozie? Când cupa e prea plină se revarsă pe de lături. Dar când cupa şi ceea ce conţine sunt una şi aceeaşi substanţă, atunci ce se întâmplă?

Sunt clipe când elixirul vieţii se înalţă până la o asemenea splendoare debordantă, încât sufletul dă pe dinafară. În surâsurile serafice ale Madonelor sufletul inundă psyche-ul. Luna feţei devine plină; ecuaţia e perfectă. Uh minut, o jumătate de minut, o *secundă* mai târziu, şi miracolul s-a consumat. Ceva intangibil, ceva indefinibil a fost emanat – şi receptat. În viaţa unei fiinţe umane e posibil ca luna să nu ajungă niciodată plină. S-ar părea, într-adevăr, că în unele vieţi umane singurul fenomen misterios observabil este cel al unei perpetue eclipse. În cazul celor loviţi de geniu, orice formă ar îmbrăca acesta, observăm cu spaimă că nu există nimic altceva decât o continuă creştere şi descreştere a lunii. Mai rari sunt acei anormali care, ajungând la plinătate, sunt atât de înfricoşaţi de miracol, încât îşi petrec tot restul vieţii străduindu-se să înăbuşe ceea ce le-a dat naştere şi fiinţă. Războiul din minte este povestea diviziunii sufletului. Au existat unii care, când luna era plina, n-au putut accepta moartea lentă a diminuării; au încercat să atârne, în întreaga plinătate, la zenitul propriului lor cer. Au încercat să oprească în loc acţiunea legii care se manifesta prin ei, prin propria lor naştere şi moarte, în împlinire şi transfigurare; prinşi între flux şi reflux au fost despicaţi în două; sufletul a părăsit trupul, lăsând în urmă-i simulacrul unui eu divizat să lupte pentru a răzbi în minte. Arşi de propria lor strălucire, îşi duc viaţa în căutarea zadarnică a frumosului, adevărului şi armoniei. Deposedaţi de propria lor radiere, încearcă să pună stăpânire pe sufletul şi spiritul celor de care se simt atraşi. Absorb fiecare rază de lumină; reflectă cu fiecare faţetă a făpturii lor flămânde. Iluminaţi instantaneu dţnd lumina se îndreaptă spre ei, se sting la fel de precipitat. Cu cât e mai intensă lumina proiectată asupra lor, cu atât apar mai

ameţitori – mai *orbitori*. Sunt primejdioşi mai cu seamă pentru sursele de lumină – pentru cei care radiază; sunt atraşi pasional către aceste strălucitoare şi inepuizabile astre.

Ea zăcea în lumina sclipitoare, cu buzele uşor întredeschise într-un surâs misterios. Trupul îi părea extrem de uşor, de parcă ar fi plutit în vaporii distilaţi ai unui drog. Strălucirea pe care o emana întotdeauna carnea ei era prezentă, dar detaşată, suspendată în jurul făpturii ei, planând asupră-i ca o condensare ce aştepta să fie reabsorbită de carne.

În timp ce mă pierdeam în contemplare, o idee stranie punea stăpânire pe mine. Să fi fost oare o nebunie să crezi că, încercând să se stingă singură, descoperise că era deja stinsă? Oare moartea se îndepărtase de ea, refuzând să se lase înşelată? Strălucirea aceasta ciudată care se aduna în jurul ei, ca respiraţia pe o oglindă, să fi fost reflecţia altei morţi?

Era întotdeauna atât de intens de vie. Supranatural de vie, s-ar putea spune. Nu era niciodată în repaus, decât în somn. Şi avea un somn de piatră.

— Tu nu visezi niciodată? am întrebat-o cândva.

Nu-şi putea aminti – trecuse atâta vreme de când somnul nu-i fusese vizitat de vreun vis.

— Dar toată lumea visează, am stăruit eu. Tu nu faci niciun efort să ţii minte ce-ai visat, asta-i.

Curând după aceea m-a informat, într-un mod mult prea întâmplător, că reîncepuse să viseze. Erau nişte visuri extraordinare. Cu totul deosebite de felul ei de a vorbi. La început pretinsese că se sfieşte să le dezvăluie, dar mai târziu, când a înţeles din întrebările mele că erau visuri remarcabile, le elabora în amănunţime;

Într-o zi, povestindu-i un vis al ei lui Kroński, dar prezentându-l ca fiind al meu şi pretinzând că eram perplex şi derutat de ce visasem, am rămas uluit când l-am auzit răspunzându-mi:

— Visul ăsta n-are nimic original, Af & în Miller. Încerci să mă prinzi?

— Să te prind? am repetat cu o mirare nedisimulată.

— S-ar putea ca unui scriitor să i se pară original, a pufnit el dispreţuitor, dar pentru un psiholog sună fals. Nu poţi inventa visuri cum inventezi poveştile, ştii? Visurile au amprenta lor de autenticitate, aşa cum o au şi poveştile.

L-am lăsat să-mi demoleze visul şi, ca să-i închid gura, am recunoscut că l-am născocit.

Câteva zile mai târziu, cotrobăind prin biblioteca doctorului Onirifick, am dat peste un tratat masiv despre depersonalizare. Răsfoind paginile, am găsit printre foi un plic cu numele şi adresa mea pe el. Era numai clapa plicului, dar scrisul, neîndoielnic, îmi aparţinea. Nu exista decât o singură explicaţie: fusese lăsat acolo de Mona.

Paginile marcate, pe care le-am devorat ca un urs furnicar, descriau o serie de visuri înregistrate de un psihiatru. Erau visurile unui somnambul cu o personalitate dimorfă. M-am pomenit urmărindu-le cu o răscolitoare senzaţie de familiaritate. Le recunoşteam doar în anumite părţi.

În cele din urmă am devenit atât de absorbit, încât mi-am notat fragmentele pe care le recunoscusem. De unde proveniseră elementele adăugate, aveam să descopăr mai târziu. Am mai scos o serie de volume din bibliotecă, în căutarea altor semne de carte, dar n-am mai găsit.

În orice caz, am surprins procesul. Extrăsese numai cele mai dramatice aspecte – apoi făcuse un colaj. Nu avusese nicio importanţă pentru ea că unele din pasajele adăugate făceau parte din visurile unei adolescente de şaisprezece ani şi altele aparţineau visului unui bărbat dependent de droguri.

M-am gândit că ar fi o idee bună ca, înainte de a pune volumul înapoi în raft, să strecor bucata de plic rupt într-un alt capitol al cărţii.

O jumătate de oră mai târziu, mi-a venit o idee şi mai năstruşnică. Am scos iarăşi volumul, mi-am consultat notele, apoi am subliniat pe carte pasajele fragmentare plagiate. Mi-am dat seama, desigur, că în cazul ei, n-aveam să aflu adevărul decât cu ani şi ani mai târziu – sau poate

niciodată. Dar eram mulţumit să aştept.

În siajul acestei reflecţii a încolţit, însă, un gând deprimant. Dacă era în stare să-şi contrafacă viaţa de vis, ce nu s-ar fi putut întâmpla cu viaţa ei de trezie? Dac-ar fi să-i investighez trecutul… Enormitatea unei asemenea misiuni era suficientă să mă determine să amân orice încercare în acest domeniu. Oricum, poţi întotdeauna să-ţi ciuleşti urechile. Dar nici asta nu era o metodă prea veselă. Nu poţi trece prin viaţă cu urechile ciulite. În chip curios, de îndată ce mi-am spus acest lucru, mi-am amintit de felul în care se scuturase de un anumit subiect. Era ciudat cum reuşise să mă facă să uit de acea anume curiozitate. Dezminţindu-mi ideea că, atunci când făcusem prima descindere la adresa ei, o zărisem pe maică-sa în curtea din spate, îmi înlăturase dibaci bănuiala, exploatând cu iscusinţă trăsăturile şi calităţile femeii de care-mi închipuisem că-i este mamă. Femeia despre care pretindea că i-ar fi mătuşă. Era un şiretlic atât de comun mincinoşilor, încât eram iritat pe mine însumi, acum când îmi aminteam, pentru că mă lăsasem dus cu atâta uşurinţă. Cel puţin acest lucru îl puteam investiga în viitorul imediat. Eram atât de convins că nu mă înşel, încât aproape că am hotărât să trec peste procesul mecanic al coroborării. Ar fi mai amuzant, îmi spuneam, să nu mă duc încă acolo, ci s-o prind în capcană printr-o manevră verbală inteligentă. Dac-aş putea aplica arta capcanelor, m-ar scuti de o grămadă de deplasări.

Dar, în primul rând, mi-am spus, e imperativ să n-o las să bănuiască faptul că i-am detectat minciunile. Şi de ce era atât de imperativ? m-am întrebat pe dată. Ca să-mi ofer plăcerea de a descoperi tot mai multe neadevăruri? *Să fi fost o plăcere*? Şi atunci mi-a sărit în cap o altă întrebare: dacă erai căsătorit cu o dipsomană ai fi pretins că mania pentru alcool e perfect inofensivă? Ai fi simulat că totul e în deplină ordine, numai pentru a studia efectele acestui anume viciu asupra persoanei pe care o iubeşti?

Dacă există vreo legitimitate în faptul de a-ţi satisface curiozitatea, atunci e preferabil să sapi la

rădăcina chestiunii, să descoperi *de ce* minte atât de flagrant. Efectele acestei maladii nu-mi erau încă evidente. Dacă. m-aş fi gândit puţin, aş fi perceput imediat că primul şi cel mai dezastruos efect e alienarea. Şocul detectării, care urmează descoperirii primei minciuni, are aproape aceeaşi încărcătura emoţională ca şi şocul care însoţeşte descoperirea faptului că te confrunţi cu un bolnav mental. Trădarea, teama de trădare, îşi are sorgintea în teama universală de pierdere a personalităţii. Probabil că umanităţii i-au trebuit eoni până să înalţe adevărul la un asemenea nivel, până a face din el pivotul individualităţii. Aspectul moral nu constituie decât un element simultan, o haină de protecţie pentru un scop mai adânc, aproape uitat. Că o *histoire* e o povestire, minciună şi istorie la un loc, e o semnificaţie ce nu trebuie dispreţuită. Şi că o povestire, dată drept născocirea unui artist creator, trebuie privită ca materialul cel mai eficient pentru a se ajunge la adevărul despre autorul ei, e iarăşi semnificativ. Minciunile nu pot fi decât încastrate în adevăr. Nu au o existenţă separatăse găsesc într-o relaţie simbiotică cu adevărul. O minciună iscusită revelează mai mult decât poate revela adevărul. Pentru cel care caută adevărul. Pentru o asemenea persoană nu poate exista niciodată supărare sau recri-minare când e confruntată cu o minciună. Nici măcar neplăcere, pentru că totul e evident, nud şi revelator.

Constatam cu mirare până unde mă putea duce o asemenea detaşare filosofică. Mi-am notat să reiau experimentul. Ar putea da roade.

12

Tocmai am ieşit din biroul lui Clancy. Clancy era directorul general al Corporaţiei de Căcăcioşi Cosmodemonici. Era Căcăciosul Şef, ca să spun aşa. Se adresa atât inferiorilor cât şi superiorilor spunându-le „Sir”.

Respectul meu faţă de Clancy era nul. De peste şase

luni evitasem să mai trec pe la el, deşi înţelegerea dintre noi era să mă arăt cam o dată pe lună în biroul lui – să stăm la o şuetă. Astăzi mă chemase la el. Şi-a exprimat dezamăgirea pe care i-o provocasem. De fapt, a dat a înţelege că-l trădasem.

Bietul nătărău! Dacă n-aş fi fost atât de scârbit, mi-ar fi fost milă de el. Se găsea într-o situaţie neplăcută, îmi dădeam seama de lucrul ăsta. Dar de douăzeci de ani făcea tot ce putea ca să se pună în situaţii neplăcute.

Modelul de comportament al lui Clancy era militarul, omul care primeşte ordine şi, la nevoie, dă ordine. Supunerea oarbă era deviza lui. Şi, evident, eu eram un soldat foarte insubordonat. Fusesem o unealtă excelentă, atâta, timp cât mi se lăsase mână liberă, dar acum eram ţinut în frâu şi, spre amărăciunea lui, aflase că nu răspundeam poruncilor celor în faţa cărora el, Clancy, directorul general, se ploconea cu deferentă. Fusese întristat să audă că insultasem pe unul din acoliţii domnului Twilliger. Twilliger era vicepreşedintele, un om cu o inimă de ciment, care se ridicase de jos, ca şi Clancy de altfel.

Îngurgitasem atâta rahat în acea scurtă întrevedere cu superiorul meu, încât acum regurgitam. Conversaţia se terminase pe o notă dezagreabilă, cu alte cuvinte îmi ceruse să învăţ să cooperez cu domnul Spivak, care devenise acum omul de legătură al domnului Twilliger.

Cum poţi coopera cu un guzgan? Mai ales cu un guzgan a cărui unică misiune e să te spioneze?

Când am intrat într-un bar ca să iau o băutură, reflectam că Spivak apăruse în scenă doar cu câteva luni înainte de hotărârea mea de a ieşi din vechea viaţă. Apariţia lui precipitase acest eveniment, sau contribuise la producerea lui, aşa gândeam acum. Cotitura din viaţa mea cosmococică survenise în momentul plenitudinii. Exact când reuşisem să pun totul în ordine, când maşinăria funcţiona ca un ceasornic, Twilliger îl adusese din alt oraş pe Spivak şi-l instalase ca inspector de productivitate. Iar Spivak luase pulsul maşinii cosmococice şi găsise că bate

prea încet.

Din ziua aceea fatală, mă mutase din loc în loc ca pe o piesă de şah. Parcă pentru a mă ameninţa, mă mutaseră întâi la departamentul central. Twilliger îşi avea sanctuarul în acelaşi edificiu, cu vreo cincisprezece etaje deasupra mea! Aici nu mai exista nicio extravaganţă, nicio posibilitate de escapadă, cum erau, la vechiul birou al curierilor, cabinele de garderobă din fund sau masa acoperită cu zinc pe care din când în când trânteam câte o fufa fugitivă. Acum eram încarcerat într-o cuşcă lipsită de aer şi înconjurat de tot felul de dispozitive infernale care bâzâiau şi sunau şi clipeau ori de câte ori un client solicita un curier. Într-un spaţiu mare doar cât să încapă un birou dublu, cu câte un scaun de fiecare parte (pentru solicitanţi), trebuia să transpir şi să strig cât mă ţinea gura ca să mă fac auzit. De trei ori, pe parcursul câtorva luni, îmi pierdusem vocea. De fiecare dată m-am prezentat sus la cabinetul medical al Companiei. Şi, de fiecare dată, medicul a scuturat din cap, perplex.

— Spune A!

— A!

— Spune I-i-i-i!

— I-i-i-i!

Îmi vâra pe beregată un beţişor neted, cu un tampon în vârf.

— Deschide gura larg.

O deschideam cât de larg puteam. Mă badijona şi uneori, când îi venea, mă pulveriza în gât.

— Te simţi mai bine acum?

Încercam să spun da, dar maximum ce puteam face era să expectorez o vocabulă de flegmă. Oooh!

— Gâtul dumitale n-are nimic, din cât pot eu să-mi dau seama, îmi spunea. Vino peste câteva zile la control. Poate că-i din cauza vremii.

Nu i-a trecut niciodată prin cap să mă întrebe ce răceam cu gâtul meu toată ziua. Şi, desigur, când am constatat că a-mi pierde vocea însemna câteva zile de concediu, am socotit că e mai bine să-l las să ignore cauza

bolii mele.

Spivak, însă, bănuia că mă prefăceam. Mă amuza să-i vorbesc într-o şoaptă aproape inaudibila, la multă vreme după ce îmi recuperasem vocea.

— Ce-ai spus? se stropşea el.

Alegând un moment când hărmălaia era în toi, repetam o informaţie total lipsită de importanţă, în aceeaşi şoaptă inaudibilă.

— Ah, asta! răspundea iritat, exasperat că nu făcusem niciun efort ca să-mi întăresc vocea. Când crezi c-ai să-ţi recapeţi glasul?

— Nu ştiu, răspundeam priviri du-l în ochi şi Lăsându-mi vocea să se stingă.

Pe urmă vorbea cu funcţionarul de apel, sondându-l în spatele meu ca să afle dacă simulam. De îndată ce Spivak se îndepărta, îmi reluam vocea normală. Totuşi, dacă suna telefonul, îl puneam pe asistentul meu să răspundă:

— Domnul Miller nu poate vorbi la telefon – şi-a pierdut vocea.

Asta pentru a-i dejuca maşinaţiile. Spivak era în stare ca, de îndată ce ieşea din biroul meu, să intre într-o cabină vecină şi să mă sune. Ar fi jubilat dacă m-ar fi prins.

Totul era un morman de căcat. O joacă de copii. În fiecare mare corporaţie se desfăşoară asemenea jocuri. E singura supapă a laturii umane. E ca şi civilizaţia. Totul e angrenat să funcţioneze perfect, pentru a putea fi distrus cu un chiştoc de ţigară. În chiar clipa când impulsurile tale au fost lustruite, văcsuite, manichiurate, dichisite într-un costum de comandă, ţi se bagă o puşcă în mână şi, în şase lecţii, ţi se cere să înveţi arta de a înfige o baionetă într-un sac cu grâne, E uluitor, ca să nu spunem mai mult. Şi dacă nu-i panică, dacă nu-i război, nu-i revoluţie, evoluezi, trecând de la un punct de profit căcăcios la altul, până ce ajungi Marele Căcăcios în persoană, şi-ţi tragi un glonţ în cap.

Am mai dat o băutură pe gât şi am aruncat o privire ceasului mare de pe Turnul Metropolitan. Nostim că ceasul

acela mi-a inspirat unicul poem pe care l-am scris vreodată. Ceea ce s-a întâmplat curând după ce am fost mutat de la oficiul central, undeva, în nordul oraşului. Turnul era încadrat de fereastra pe care priveam în stradă. În faţa mea stătea Valeska. Pentru ea am scris poemul – mi-am reamintit emoţiile prin care am trecut în acea duminică dimineaţă când am început să-l scriu. Era de necrezut – un poem. Am simţit nevoia s-o chem pe Valeska la telefon şi să-i comunic vestea cea mare. Câteva luni mai târziu Valeska a murit.

Totuşi, aceea a fost o perioadă în care Curley reuşise să-şi vâre coada. Aflasem recent de acest lucru. Se pare că obişnuia s-o ducă pe Valeska la plajă. Şi a făcut-o în apă, pe Dumnezeul meu, în picioare, în apă. Aşa s-a întâmplat prima oară. După aceea n-a mai fost decât fut, fut, fut – în maşină, în baie, pe malul apei, pe vaporaşul de excursii.

În timp ce depanam aceste amintiri agreabile, am văzut trecând prin faţa barului o siluetă înaltă, îmbrăcată în uniformă. Am ieşit şi l-am strigat.

— Nu ştiu dacă se cuvine să intru, domnu' Miller. Sunt în exerciţiul funcţiunii, ştiţi.

Era colonelul Sheridan, şeful brigăzii de curieri militarizaţi, organizate de Spivak. Sheridan era din Arizona. Venise la mine în căutarea unei slujbe, şi eu îl angajasem în schimbul de noapte. Îmi plăcea Sheridan. Era unul dintre puţinele suflete curate pe care le triasem din miile de curieri puşi la munca… Toată lumea îl plăcea, până şi bucata aceea de ciment însufleţit, Twilliger.

Sheridan era un inocent. Se născuse într-un mediu curat, primise atâta instrucţiune cât îi era necesar, ceea ce însemna foarte puţin, şi nu avea altă ambiţie decât să fie ceea ce era, adică un individ comun, simplu, de rând, care acceptă viaţa aşa cum e. Era unul la un milion, din cât cunoşteam eu natura umană.

L-am întrebat cum se descurcă în calitate de instructor militar. Era deziluzionat – băieţii nu aveau pic de spirit, pic de interes pentru instrucţia militară.

— Domnu' Miller, în viaţa mea n-am mai întâlnit

asemenea băieţi. N-au simţul onoarei…

Am izbucnit în râs. Onoare! Dumnezeule!

— Sheridan, i-am zis, încă n-ai înţeles că ai de-a face cu nişte scursori, cu drojdia pământului? Şi apoi băieţii nu se nasc cu simţul onoarei. Mai ales băieţii de la oraş. Ăştia sunt nişte gangsteri din faşă. Ai trecut vreodată pe la biroul primăriei? Ai văzut cine se-nghesuie pe acolo? Ăia sunt curierii maturi. Dac-ar fi să-i pui după gratii, nu i-ai putea deosebi în niciun fel de adevăraţii puşcăriaşi. Întregul ăsta blestemat de oraş nu-i făcut din altceva decât din escroci şi gangsteri. Ăsta-i oraşul – un cuibar de crimă.

Sheridan mi-a aruncat o privire nedumerită.

— Dar dumneavoastră nu sunteţi aşa, domnu’ Miller, mi-a declarat, cu un zâmbet timid.

Am râs din nou:

— Ştiu. Sheridan, eu sunt una dintre excepţii. Eu nu fac decât să-mi omor timpul aici. Într-o bună zi, am să plec şi eu în Arizona, sau într-un loc unde e linişte şi pustietate. Ţi-am mai povestit, nu-i aşa, că am fost cu ani în urmă în Arizona? Îmi pare rău că n-am avut destulă minte ca să rămân acolo… Spune-mi, cu ce te ocupai tu… nu erai păstor, nu?

A fost rândul lui Sheridan să zâmbească.

— Nu, domnu’ Miller, v-am mai spus, nu vă aduceţi aminte? Eram frizer.

— Frizer?

— Da, şi încă unul al naibii de bun.

— Dar ştii să călăreşti? Sper că nu ţi-ai petrecut viaţa într-o frizerie.

— O, nu, mi-a răspuns cu repeziciune. Am făcut câte puţin din toate. Mi-am câştigat pâinea încă de pe la şapte ani.

— Ce te-a determinat să vii la New York?

— Voiam şi eu să văd cum e viaţa într-un oraş mare. Fusesem la Denver, la Los Angeles – şi la Chicago. Toată lumea îmi spunea că trebuie să văd New York-ul, aşa că am hotărât să vin. Vă spui drept, domnu’ Miller, New York e un oraş frumos – da’ nu-mi plac oamenii…

nu-i înţeleg, aşa cred.

— Adică nu-ţi place cum te îmbrâncesc?

— Da, şi felul în care mint şi înşală. Aici până şi femeile sunt altfel. Nu pot să-mi găsesc o fată pe plac.

— Pentru că eşti un om prea bun, Sheridan. Nu ştii cum să le tratezi.

— Ştiu asta, domnu' Miller.

Şi-a lăsat capul în piept. Era timid ca un faun.

— Ştiţi, a reluat cu vocea întretăiată, cred că e ceva în neregulă cu mine. Toţi râd în spatele meu – toţi, până şi bobocii. Poate din cauza felului cum vorbesc.

— N-ai voie să fii prea blând cu băieţii, Sheridan, am intervenit eu. Te-am avertizat – fii aspru cu ei i Arde-i din când în când! Înjură! Nu-i lăsa să creadă că eşti un molâu. Pentru că altfel or să te calce în picioare.

Şi-a ridicat blajin privirea şi şi-a întins mâna:

— Vedeţi urma asta? M-a muşcat un băiat acum câteva zile. Vă puteţi imagina?

— Şi ce i-ai făcut?

Sheridan şi-a coborât din nou privirile.

— L-am trimis acasă, mi-a răspuns.

— Asta-i tot? Pur şi simplu l-ai trimis acasă? Nu l-ai snopit în bătaie?

A tăcut. După câteva minute a vorbit din nou, liniştit şi cu o demnitate simplă.

— Eu nu cred în pedeapsă, domnu' Miller. Dacă cineva mă loveşte, niciodată nu-l lovesc şi eu. Încerc să-i vorbesc, să aflu ce e în neregulă cu el. Vedeţi dumneavoastră, în copilărie am fost zdravăn bătut. N-am avut o copilărie uşoară…

S-a oprit din vorbă, şi-a mutat greutatea de pe un picior pe altul.

— Am vrut întotdeauna să vă destăinuiesc ceva, a reluat după un timp, adunându-şi curajul. Sunteţi singurul om căruia pot să-i spun lucrul ăsta, domnu' Miller, şi ştiu că pot avea încredere în dumneavoastră…

O nouă pauză. Am aşteptat atent, întrebându-mă de ce povară încerca să-şi uşureze pieptul.

— Când am venit la compania telegrafică, a continuat el, nu aveam un sfanţ în buzunar. Vă amintiţi, domnu' Miller, dumneavoastră m-aţi ajutat. Şi apreciez tot ce aţi făcut pentru mine.

Pauză.

— V-am spus mai înainte că am venit la New York ca să văd un oraş mare. Asta-i numai pe jumătate adevărat. De fapt, am fugit de cineva. Vedeţi dumneavoastră, domnu' Miller, am fost foarte îndrăgostit acolo. De o femeie care însemna totul pentru mine. Ea mă înţelegea pe mine şi eu o înţelegeam pe ea. Dar era măritată… cu fratele meu. Nu voiam să i-o fur fratelui meu, dar nu puteam trăi fără ea…

— Fratele tău ştia că eşti îndrăgostit de soţia lui?

— La început nu. Dar după un timp n-a putut să nu observe. Ştiţi, locuiam cu toţii împreună. El era patronul frizeriei şi eu îl ajutam. Ne descurcam de minune.

Altă pauză stânjenită.

— Necazul a pornit într-o zi, era o zi de duminică, şi am ieşit toţi trei la un picnic Eram de multă vreme îndrăgostiţi unul de celălalt, dar nu făcusem nimic până atunci. Aşa cum v-am spus, nu voiam să-l rănesc pe fratele meu. Cu toate acestea, s-a întâmplat. Dormeam afară, şi ea era culcată între noi doi. M-am deşteptat brusc şi i-am simţit mâna pe mine. Era trează şi se uita la mine cu ochi mari. S-a aplecat şi m-a sărutat pe gură. Şi chiar acolo, cu frate-miu dormind lângă noi, am avut-o.

— Ia o băutură, l-am îndemnat.

— Cred c-o să iau, a răspuns Sheridan. Mulţumesc.

A continuat în felul lui lent, şovăielnic, cu multă delicateţe şi sincer tulburat. Îmi plăcea modul în care vorbea despre fratele lui. S-ar fi zis că vorbeşte despre el însuşi.

— Mă rog, ca să nu mai lungesc vorba, într-o zi frate-miu şi-a pierdut minţile de gelozie – şi m-a fugărit cu briciul în mână. Vedeţi cicatricea asta? Şi-a întors uşor capul într-o parte. Aici am primit lovitura, încercând să mă feresc. Dacă nu m-aş fi dat în lături, mi-ar fi spintecat faţa.

Sheridan a sorbit încet băutura, privind îngândurat în

oglinda săpunoasă din faţa lui.

— În cele din urmă l-am domolit, a urmat el. Desigur, a fost speriat când a văzut sângele şiroindu-mi pe gât şi urechea aproape atârnându-mi. Şi atunci, domnu' Miller, s-a întâmplat un lucru teribil. A început să plângă, ca un băieţaş. Mi-a spus că nu era bun de nimic, dar eu ştiam că nu e aşa. Mi-a mai spus că n-ar fi trebuit să se însoare cu Ella – aşa o chema. Mai spunea că o să divorţeze, că o să plece undeva şi o să ia totul de la capăt – şi că eu să mă însor cu Ella. M-a implorat să-i promit că o să mă însor cu ea. Ba chiar a încercat să-mi dea nişte bani. Voia să plece imediat… zicea că nu mai poate îndura. Desigur, nici n-am vrut să aud de aşa ceva. L-am asigurat că eu o să plec, ca să las lucrurile să se aşeze. De astă dată el n-a vrut să audă… Dar în cele din urmă, după ce l-am lămurit că asta era singurul lucru înţelept care putea fi făcut, a fost de acord să mă lase să plec…

— Şi aşa ai ajuns la New York?

— Da, dar încă nu-i tot. Vedeţi, eu am încercat să fac lucrul cel mai drept. La fel aţi fi procedat şi dumneavoastră, dacă ar fi fost vorba de fratele *dumneavoastră*, nu-i aşa? Am făcut tot ce-am putut.

— Mă rog, şi ce te nelinişteşte acum?

A privit cu ochi rătăciţi la oglindă.

— *Ella*, a răspuns după o pauză lungă. A fugit de la el, l-a părăsit. La început nu ştia unde sunt Le-am trimis, din când în când, câte o ilustrată de aici, dar nu le-am dat niciodată adresa mea. Deunăzi am primit o scrisoare de la fratele meu care mă anunţa că ea i-a scris – din Texas. L-a implorat să-i comunice adresa mea. Spunea că dacă nu află curând ceva despre mine, se sinucide.

— Şi i-ai scris?

— Nu. Încă nu i-am scris. Nu ştiu singur ce să fac.

— Pentru numele lui Dumnezeu, doar o iubeşti, nu? Şi ea te iubeşte. Şi fratele tău – n-o să se împotrivească. Ce dracu' mai aştepţi?

— Nu vreau să fur soţia fratelui meu. Şi-apoi, ştiu că ea îl iubeşte. Ne iubeşte pe amândoi – aşa stau lucrurile.

Era rândul meu să-mi exprim din nou mirarea. Am scos un şuierat jos.

— Va să zică asta-i! am răspuns chicotind. Mă rog, atunci se schimbă cazul.

— Da, s-a grăbit Sheridan să adauge, ne iubeşte pe amândoi la fel. Nu l-a părăsit fiindcă l-ar urî sau pentru că mă vrea pe mine. Mă vrea, desigur. Dar a fugit ca să-l oblige să ia măsuri, să mă găsească şi să mă aducă înapoi.

— El ştie lucrul ăsta? l-am întrebat, ros de o vagă bănuială că Sheridan ar putea să-şi imagineze unele lucruri.

— Da, ştie, şi e de acord să trăim în felul ăsta, dacă aşa vrea ea.

— Şi? Ce-ai de gând să faci? Ce planuri ai?

— Nu ştiu. Nu mă pot gândi. Ce-aţi face dumneavoastră în locul meu? V-am istorisit totul, domnu' Miller.

Şi pe urmă, vorbind parcă pentru sine:

— Un om nu se poate înfrâna pe vecie. Ştiu că nu se cuvine să trăieşti în felul ăsta… Dar dacă nu iau rapid o hotărâre s-ar putea că Ella să-şi pună capăt zilelor. Nu vreau aşa ceva. Aş face orice ca să împiedic asemenea lucru.

— Uite ce-i, Sheridan… fratele tău a fost gelos. Dar îmi închipui că a depăşit această fază. O vrea înapoi la fel de mult ca şi tine. Dar… Te-ai gândit vreodată dacă *mai târziu*, n-ai să fii tu gelos pe fratele tău? Nu-i uşor să împarţi femeia iubită cu altcineva, chiar cu propriul tău frate. Ştii asta, nu?

Sheridan mi-a răspuns fără ezitare:

— M-am gândit la toate, domnu' Miller. Ştiu bine că nu *eu o* să fiu cel gelos. Şi nu-mi fac griji nici pentru frate-miu. Noi ne înţelegem unul pe celălalt. Dar e vorba de Ella. Mă întreb uneori dacă ştie ce vrea. Noi trei am crescut împreună, înţelegeţi? De asta am reuşit să locuim împreună, în atâta armonie, până când… Mă rog, a fost un lucru natural, nu credeţi? Dar dacă mă întorc acum şi o împărţim deschis între noi, s-ar putea să înceapă să ne

iubească în chip felurit. Lucrul ăsta ar destrăma familia fericită. Şi în curând oamenii ar începe să observe. E o lume mică, acolo, la noi, şi oamenii nu fac aşa ceva. Nu ştiu ce s-ar putea întâmpla după un timp…

A făcut o nouă pauză şi s-a jucat cu paharul.

— Şi mai e un lucru la care m-am gândit, domnu' Miller… Dacă o să aibă un copil. N-o să ştim niciodată care dintre noi e tatăl. Oh, am chibzuit problema sub toate unghiurile. Nu-i uşor să decizi.

— Nu, nu-i uşor, am fost eu de acord. Mi-ai luat piuitul, Sheridan. Va trebui să mă mai gândesc la problema ta.

— Vă mulţumesc, domnu' Miller. Ştiu că o să mă ajutaţi, dacă o să puteţi. Acuma cred că trebuie să fug. Probabil că mă caută domnu' Spivak. La revedere, domnu' Miller.

Când m-am întors la birou, mi s-a comunicat că m-a căutat Clancy la telefon. Voia să-i aduc cererea de angajare a unei curiere pe care o achiziţionasem recent.

— Dar ce s-a întâmplat? m-am interesat. Ce-a făcut?

Nimeni nu-mi putea furniza vreo informaţie.

— Mă rog, unde lucra?

Am aflat că o repartizasem la unul din oficiile din centru. Se numea Nina Andrews. Hymie îmi notase toate detaliile. Îi şi telefonase directorului oficiului unde lucra fata, dar nu putuse obţine niciun indiciu. Directorul oficiului, tot o femeie tânără, îi declarase că fata era satisfăcătoare din toate punctele de vedere.

Am hotărât că e mai bine să-l sun pe Clancy şi să aflu totul de la el. Mi-a răspuns cu o voce morocănoasă şi irascibilă. Fără îndoială domnul Twilliger îl pusese pe jăratic. Şi acum venise rândul meu.

— Dar ce-a făcut? am întrebat cu deplină candoare.

— *Ce-a făcut*? m-a îngânat Clancy furios. Domnule Miller, nu te-am avertizat de atâtea ori că în corpul nostru de curieri nu pot fi angajate decât tinere rafinate.

— Da, domnule, am fost nevoit să-i răspund, înjurându-l în gând pentru tâmpenia lui.

— Domnule Miller, şi vocea lui a împrumutat o solemnitate devastatoare, femeia care-şi spune Nina Andrews nu-i decât o prostituată ordinară. A fost reclamată de unul dintre clienţii noştri importanţi. Acesta l-a informat pe domnul Twilliger că a încercat să-l agaţe. Domnul Twilliger o să facă o investigaţie. Bănuieşte că s-ar putea să avem şi alte femei indezirabile în colectivul nostru. Nu-i nevoie să-ţi spun, domnule Miller, că e o chestiune foarte serioasă. O chestiune foarte serioasă. Am încredere în dumneata că vei putea să faci faţă situaţiei. Într-o zi sau două ai să-mi prezinţi un raport asupra cazului? Clar?

A trântit telefonul.

Încercam să mi-o amintesc pe tânăra în cauză.

— Unde-i acum? am întrebat.

— Au trimis-o acasă, mi-a răspuns Hymie.

— Expediază-i o telegramă prin care să-i ceri să-mi telefoneze. Vreau să vorbesc cu ea.

Am aşteptat până pe la şapte, sperând că o să mă cheme. Tocmai a picat şi O'Rourke. Mi-a venit o idee. Poate c-o să-i cer lui O'Rourke să mă ajute.

În clipa aceea a sunat telefonul. Era Nina Andrews. Avea o voce foarte plăcută, care mi-a trezit pe dată simpatia.

— Îmi pare rău că n-am putut să vă chem mai devreme, mi-a spus. Am fost toată după-amiaza plecată.

— Domnişoară Andrews, te rog să-mi faci o favoare. Aş vrea să vin pentru câteva minute la dumneata acasă şi să stăm puţin de vorbă.

— O, nu doresc să-mi redaţi slujba, a răspuns pe un ton vesel. Am şi găsit alta – mult mai bună. E amabil din partea dumneavoastră că…

— Domnişoară Andrews, am stăruit. Totuşi doresc să te văd – doar pentru câteva minute. Ai ceva împotrivă?

— Nu, nu, deloc. Veniţi, vă rog. Am vrut doar să vă scutesc de osteneala…

— Mă rog, mulţumesc… Sunt la dumneata cât de repede pot.

I-am expus lui O'Rourke cazul în câteva cuvinte.

— Poate că vii şi tu cu mine, i-am propus. Ştii, eu nu cred că fata e o curvă. Acum încep să mi-o amintesc. Cred că o ştiu…

Am sărit într-un taxi şi ne-am dus pe strada şaptezeci şi doi, unde locuia fata. Era o casă tipică, demodată, cu camere de închiriat. Ea stătea la etajul patru, în fundul coridorului.

A fost puţin mirată când l-a văzut şi pe O'Rourke; Dar nu speriată – un punct în favoarea ei, mi-am spus.

— Nu ştiam că veniţi cu un prieten, mi s-a adresat privindu-mă cu ochi albaştri, sinceri. Scuzaţi dezordinea din cameră.

— Nu-ţi face griji, domnişoară Andrews, a răspuns O'Rourke. Nina e numele, nu?

— Da. De ce?

— E un nume drăguţ. Nu-l mai auzi des în vremurile noastre. Nu cumva ai origine spaniolă?

— O, nu, nu-s spaniolă, a protestat cu veselie şi repeziciune, pe un ton absolut dezarmant. Mama era daneză şi tata e englez. De ce, arăt a spaniolă?

O'Rourke a zâmbit:

— Ca să fiu sincer, domnişoară Andrews… domnişoară Nina… pot să-ţi spun aşa?… nu, nu arăţi deloc a spaniolă. Dar Nina e un nume spaniol, nu?

— Nu doriţi să luaţi loc? ne-a întrebat, aranjând pernele pe divan. După care a continuat pe un ton perfect natural. Aţi aflat, cred, că am fost concediată? Pur şi simplu, fără un cuvânt de explicaţie. Dar mi-au plătit salariul pe două săptămâni – şi tocmai am picat pe o slujbă mai bună. Aşa că nu-i nimic îngrijorător, nu-i aşa?

Eram bucuros că îl adusesem şi pe O'Rourke. Dac-aş fi venit singur, mi-aş fi luat tălpăşiţa fără alte parlamentări. Ajunsesem să fiu absolut convins de nevinovăţia fetei.

Fata! În formularul de cerere îşi dăduse vârsta de douăzeci şi cinci de ani. Dar era evident că n-avea o zi peste nouăsprezece. Arăta ca o copilă crescută la ţară. O făptură fermecătoare şi extrem de vioaie. Era limpede că şi

O’Rourke o aprecia la fel. Când a vorbit, părea hotărât s-o cruţe de neplăceri inutile.

— Domnişoară Nina, a început el pe un ton părintesc, domnul Miller mi-a cerut să-l însoţesc. Eu sunt inspectorul de noapte. S-a iscat o neînţelegere cu unul dintre clienţii noştri, unul dintre clienţii serviţi de oficiul la care ai lucrat. Poate că o să-ţi aduci aminte de firmă. Agenţia de Asigurări Brooks. Îţi spune ceva numele ăsta, domnişoară Nina? Te rog gândeşte-te, pentru că ne-ai putea fi de folos.

— Bineînţeles că mi-e cunoscut numele, a răspuns prompt. Camera 715, domnul Harcourt. Da, îl cunosc foarte bine. Îl cunosc şi pe fiul lui.

O’Rourke şi-a ciulit imediat urechile.

— Îl cunoşti pe fiul lui? a repetat.

— Sigur că da. Am fost îndrăgostiţi unul de celălalt. Suntem din acelaşi oraş. A menţionat un orăşel din nord. Bănuiesc că nu prea poate fi numit oraş.

A râs înveselită.

— Înţeleg, a răspuns O’Rourke, tărăgănând cuvântul ca s-o facă să vorbească.

— Acum mi-e limpede de ce-am fost concediată, a urmat fata. Domnul Harcourt ăsta nu mă socoteşte destul de bună pentru fiul lui. Dar n-aş fi crezut că mă urăşte până-ntr-atât.

În timp ce vorbea, eu îmi aminteam tot mai clar împrejurările primei vizite la biroul de angajări. Mai cu seamă un amănunt. Când completase formularul de cerere, insistase să fie repartizată la un anumit oficiu. Nu era o cerere neobişnuită; mulţi solicitanţi îşi exprimau preferinţa pentru anumite sectoare, dintr-un motiv sau altul. Dar îmi amintesc acum de zâmbetul pe care mi-l dăruise când mi-a mulţumit pentru solicitudinea mea.

— Domnişoară Andrews, am intervenit eu, când ai cerut slujba, nu-i aşa că m-ai rugat să te repartizez la oficiul Hacksher?

— Sigur că da. Am vrut să fiu cât mai aproape de John. Ştiam că tatăl lui vrea să ne despartă. De asta am plecat de acasă. La început, domnul Hatreourt a încercat

să mă ridiculizeze, a adăugat ea. Vreau să spun când am venit cu primele telegrame la biroul lui. Dar nu-mi păsa. Şi nici John nu s-a sinchisit.

— Va să zică, a intervenit iarăşi O'Rourke, nu eşti prea amărâtă că ai pierdut slujba? Altminteri, dacă o doreşti, o poţi recăpăta. Cred că domnul Miller ar putea aranja lucrul ăsta, a continuat el, aruncând o privire în direcţia mea.

— O, nu, nu vreau slujba înapoi, a răspuns fata cu răsuflarea tăiată. Am găsit o alta mult mai bună – chiar în edificiul unde e agenţia.

Toţi trei am izbucnit în râs.

O'Rourke şi cu mine ne-am ridicat să plecăm.

— Eşti muziciană, nu? a întrebat-o inspectorul.

Fata a roşit.

— Da, de ce, cum de a-ţi aflat? Sunt violonistă. Fireşte, ăsta este încă un motiv pentru care am vrut să vin la New York. Sper să pot da aici, cândva, un recital – poate că la Town Hall. E incitant să te găseşti într-un oraş mare, ca ăsta.

A chicotit ca o şcolăriţă.

— Da, e minunat să trăieşti într-un loc ca New York, a replicat O'Rourke, vocea lui căpătând o tonalitate serioasă. Sper să te bucuri de tot succesul pe care-l doreşti…

Aici a făcut o pauză, o pauză grea, apoi, luându-i ambele mâini în mâinile lui, s-a postat drept în faţa ei şi i-a spus:

— Dă-mi voie să-ţi dau un sfat, se poate?

— Sigur că da, a răspuns domnişoara. Andrews, roşind uşor.

— Bine, atunci, când ai să dai primul dumitale concert la Town Hall, ţi-aş sugera să-ţi foloseşti numele adevărat. Marjorie Blair sună la fel de frumos ca şi Nina Andrews… *nu găseşti*? Bine – şi fără să aştepte să vadă efectul replicii lui, m-a prins de braţ şi s-a întors spre uşă. Cred că trebuie să plecăm, a rostit. Succes, domnişoară Blair. La revedere.

— Să fiu al naibii! am exclamat când am ieşit în

stradă.

— E o fată bună, nu-i aşa? m-a întrebat O'Rourke trăgându-mă de braţ. Clancy m-a chemat azi după masă… Mi-a arătat cererea ei de angajare. Am cules toate informaţiile în legătură cu ea. E absolut O.K.

— Dar numele? De ce şi-a schimbat numele?

— O, asta nu înseamnă nimic. Uneori tinerii consideră că e senzaţional să-şi schimbe numele… Noroc că nu ştie ce i-a spus domnul Harcourt domnului Twilliger, nu-i aşa? Dacă ar scăpa o asemenea informaţie ne-am trezi cu un caz interesant. Apropo, a adăugat O'Rourke ca şi când ar fi fost vorba de un lucru lipsit de importanţă, când o să redactez raportul către domnul Twilliger, o să scriu că fata merge pe douăzeci şi doi de ani. Nu te superi, nu? Înţelegi, ei au bănuit că e minoră. Desigur că nu poţi controla vârsta fiecăruia. Totuşi, trebuie să fii foarte atent. Înţelegi, desigur…

— Desigur, am replicat şi e foarte frumos din partea ta că vrei să mă acoperi.

Am înaintat câteva minute în tăcere, căutând din ochi un restaurant.

— Spune-mi, nu şi-a asumat Harcourt un risc prea mare trântindu-i lui Twilliger o asemenea scorneală?

O'Rourke nu mi-a răspuns imediat.

— Pe mine mă înfurie, am continuat. Lua-l-ar dracii să-l ia, aproape că a făcut să-mi pierd slujba, îţi dai seama?

— Cazul lui Harcourt e mai complicat, mi-a ripostat O'Rourke încet. Ce-ţi spun eu acum e strict confidenţial, pricepi? Lui Harcourt nu o să-i spunem nimic. În raportul meu, am să-l informez pe domnul Twilliger că sesizarea a tot rezolvată în mod satisfăcător. Am să-i explic că domnul Harcourt s-a înşelat asupra caracterului fetei, că aceasta din urmă şi-a găsit *imediat* o altă slujbă şi că recomand ca problema să fie clasată… Din câte bănuiesc şi din câte cred că ai dedus şi tu, domnul Harcourt trebuie să fie un prieten apropiat al domnului Twilliger. Tot ce a spus fata e perfect adevărat şi, în plus, e o fată foarte la locul ei, îmi place. Dar există un lucru pe care a omis să ni-l spună – în mod

firesc. Domnul Harcourt a cerut să fie concediată pentru că e gelos pe fiul lui… Te întrebi cum de-am aflat toate astea atât de repede? Ei bine, noi avem căile noastre de a detecta lucrurile. Aş putea să-ţi spun mult mai multe despre Harcourt ăsta, mai multe decât ţi-ar plăcea să auzi.

Eram gata să-i răspund: „Ba mi-ar plăcea să aud”, când a schimbat brusc subiectul.

— Din câte ştiu ai cunoscut acum câtva timp un tip pe care-l cheamă Monahan.

Am avut senzaţia că-mi dăduse un ghiont.

— Da… Monahan… desigur. Ţi-a spus fratele tău?

— Ştii, desigur, cu ce se ocupă Monahan, a continuat O’Rourke în felul lui degajat, suav. Mă refer la funcţia lui.

Am mormăit un răspuns, pretinzând că ştiam mai mult decât în realitate şi l-am aşteptat nerăbdător să continue.

— Ei bine, a urmat el, ce-i curios în branşa asta a noastră e că toate lucrurile se leagă. Domnişoara Nina Andrews, când a sosit la New York, nu a venit direct la biroul de curieri ca să-şi caute o slujbă. Ca toate fetele tinere, s-a lăsat ispitită de luminile sclipitoare. E tânără, inteligentă şi ştie cum să-şi poarte de grijă. Nu cred că-i chiar atât de inocentă cum pare, asta ca să fiu sincer cu tine. *Cunoscându-l pe Harcourt*, pot să afirm aşa ceva. Dar asta nu mă priveşte pe mine… Oricum, ca să nu mai lungesc vorba, domnule Miller, prima ei slujbă a fost aceea de animatoare la un salon de dans. S-ar putea să cunoşti locul. Rostind aceste cuvinte a privit drept în faţa lui. Da, chiar salonul pe care-l supraveghează Monahan. Cel care-l conduce e un grec. Un tip simpatic. Perfect cuviincios, aş spune. Dar salonului ăstuia îi dau târcoale alţi indivizi, care merită atenţia noastră. Mai cu seamă când îşi face apariţia o fetiţă drăguţă ca Nina Andrews – cu obrăjorii aceia rumeni şi cu modestia ei de ţărăncuţă.

Speram să aud mai multe despre Monahan, când iarăşi a schimbat subiectul.

— Şi acum o chestie nostimă, despre Harcourt, care o să-ţi arate cât de atent trebuie să fii când începi să verifici

lucrurile…

— Ce vrei să spui? am replicat, întrebându-mă ce o să mai scoată din mânecă.

— Doar atât, a răspuns O’Rourke, cumpănindu-şi cuvintele. Harcourt deţine un întreg lanţ de saloane de dans aici în New York şi prin alte locuri. Agenţia de asigurări nu-i decât un paravan. De asta l-a băgat acolo pe fiu-su. Pe el nu-l interesează asigurările. Pasiunea lui Harcourt sunt fetele tinere – cu cât mai tinere, cu atât mai bine. Desigur, nu ştiu cu certitudine, dar n-aş fi surprins să aflu că a încercat să o seducă pe domnişoara Andrews – sau Marjorie Blair ca să-i folosim numele adevărat. Şi dacă s-a întâmplat ceva între ei, domnişoara Andrews nu ar putea să mărturisească nimănui asemenea lucru. Cu atât mai puţin tânărului de care e îndrăgostită. Acum n-are decât nouăsprezece ani, dar probabil că arăta la fel şi la şaisprezece. E o fată de la ţară, nu uita. Şi astea se dezvoltă repede – ştii, sânge roşu, fierbinte.

S-a oprit din vorbă, parcă pentru a studia restaurantul spre care, fără să-mi dau seama, mă condusese încet şi sigur.

— Nu-i rău locul ăsta. Vrei să-l încercăm? Stai numai un minut înainte de intrăm… Tot în legătură cu Harcourt… Fata, desigur, habar n-are că individul e băgat în afacerile cu saloanele de dans. A fost o pură coincidenţă faptul că s-a angajat într-unul din ele. Ştii în care, nu? Cel de vizavi de…

— Da, îl cunosc, am răspuns puţin iritat pentru că-şi practica tertipurile viclene cu mine. Am o prietenă care lucrează acolo, am precizat, „Şi ştii tu foarte bine ce vreau să spun”, am adăugat în gând.

Mă întrebam cât i-o fi povestit Monahan din discuţia noastră. Şi, brusc, m-am mai întrebat dacă Monahan nu-l cunoştea cumva pe O’Rourke de ani de zile. Ce-i mai amuza să joace teatrul ăsta cu mine, mutrele lor de surprindere, de ignoranţă, de mirare şi aşa mai departe. Presupun că toate astea le-au intrat în sânge. Asemenea casieriţelor care spun „Vă mulţumesc” şi în somn.

Şi pe urmă, în timp ce-l aşteptam să continue, mi s-a înşurubat în cap altă bănuială. Poate că cele două bancnote de câte cincizeci de dolari pe care mi le strecurase Monahan proveneau din buzunarul lui O'Rourke. Eram aproape sigur că aşa era. Doar dacă... Dar am respins străfulgerarea – era prea deocheată. Doar dacă... nu m-am putut eu împiedica să nu-mi repet; doar dacă banii nu proveneau cumva din buzunarul lui Harcourt. Monahan îmi fluturase în seara aceea sub nas un teanc gras de bancnote. Detectivii nu umblă de obicei cu sume mari de bani în buzunar. Oricum, dacă Monahan îl jecmănise prin şantaj pe Harcourt (sau poate pe grec), O'Rourke ar fi ştiut.

Am fost smuls din speculaţiile mele de o remarcă şi mai uimitoare a lui O'Rourke. Ne găseam în hol, gata să intrăm în restaurant, când l-am auzit rostind:

— În salonul acela de dans e imposibil să pătrundă o fată până ce nu trece mai întâi prin patul lui Harcourt. Cel puţin aşa mi-a spus Monahan. De bună seamă, nu-i nimic neobişnuit în lucrul ăsta, a adăugat, făcând apoi o pauză, pentru ca observaţia să pătrundă bine.

Ne-am aşezat la o masă dintr-un colţ mai ferit, unde puteam discuta în voie, fără teama de a fi auziţi. Am remarcat cum O'Rourke s-a uitat de jur-împrejur cu privirea lui ascuţită, atotcuprinzătoare, deşi discretă. O făcea instinctiv, aşa cum un decorator de interioare prinde dintr-o ochire mobilierul unei camere, inclusiv modelul tapetului.

— Dar faptul că domnişoara Marjorie Blair a intrat în slujbă sub un nume fals, l-a împins pe Harcourt aproape spre comiterea unei indiscreţii.

— Dumnezeule, aşa-i! Nici nu m-am gândit la lucrul ăsta! am exclamat.

— A avut norocul că, mai întâi, şi-a luat precauţia de a cere să-i vadă fotografia.

Nu m-am putut împiedica să nu-l întrerup:

— Trebuie să recunosc că ai aflat al naibii de multe lucruri într-un timp foarte scurt.

— O simplă întâmplare, mi-a răspuns cu modestie. Am nimerit peste Monahan tocmai când mă întorceam de la Clancy.

— Da, dar cum ai reuşit atât de repede să pui lucrurile cap la cap? am stăruit eu. Când l-ai întâlnit pe Monahan nu ştiai că fata lucrase la salonul de dans. Nu văd cum dracu' ai picat exact pe informaţia asta.

— N-am picat. Am stors-o de la Harcourt. Ştii, în timp ce discutam cu Monahan… care-mi vorbea despre misiunea lui – şi despre tine, apropo… zice că i-ai plăcut foarte mult şi că vrea să te mai vadă… ar trebui să iei legătura cu el… Mă rog, aşa cum spuneam, am avut inspiraţia să mă ridic şi să-i telefonez lui Harcourt. I-am pus câteva întrebări de rutină – printre ele i-am cerut să-mi spună dacă ştie unde a mai lucrat fata înainte. Şi mă informat că a lucrat într-un salon de dans. Mi-a spus-o ca şi cum ar fi insinuat: „Nu-i decât o curviştină". Când m-am întors la masă, am prins o idee din zbor şi l-am întrebat pe Monahan dacă a cunoscut o fată, Andrews – de la salonul de dans. Şi atunci, spre surpriza mea, după ce i-am explicat cum stă cazul, a început să-mi povestească despre Harcourt. Uite aşa s-au desfăşurat lucrurile. Simplu, nu? Îţi repet, în branşa noastră toate se leagă între ele. Te conduci după nas, îţi scoţi antenele – şi, uneori, adevărul îţi pică în poală.

— Să fiu al naibii! Asta era tot ce izbuteam să repet.

O'Rourke studia meniul. Eu am aruncat o privire distrată peste listă, incapabil să hotărăsc ce doresc să mănânc. Aşadar, Harcourt le regula pe toate! Dumnezeule, spumegam de furie. Voiam mai mult ca oricând să întreprind ceva. Poate că Monahan era omul potrivit; poate că îşi şi întindea capcanele.

Am comandat ceva la întâmplare şi am rămas acolo, privindu-i, indispus, pe ceilalţi consumatori.

— Ce s-a întâmplat? m-a întrebat O'Rourke. Arăţi deprimat.

— Aşa şi sunt. Nu-i nimic. O să-mi treacă.

În timpul mesei ascultam numai cu o ureche vorbăria

lui O’Rourke. Mă gândeam numai la Mona. Mă întrebam cum ar reacţiona dacă aş pomeni numele lui Harcourt Nemernicul! Să reguleze tot ce-i cădea sub mână şi, după aceea, să mă reguleze şi pe mine, să mă facă aproape să-mi pierd slujba. Câtă neobrăzare! Mă rog, încă un indiciu pe care trebuia să-l urmăresc.

Lucrurile evoluau cu repeziciune…

Mi-au trebuit câteva ore până să scap de O’Rourke. Când voia să te reţină; îţi înşira o poveste după alta, alunecând cu cea mai mare dexteritate de la una la cealaltă. Întotdeauna, când petreceam o seară cu el, mă simţeam epuizat Mă istovea să-l ascult, pentru că, la fiecare frază pe care o rostea, pândeam ca o pasăre de pradă momentul când să pot şi eu interveni. Şi apoi, făcea mereu lungi întreruperi şi executa tot felul de acrobaţii verbale. Uneori, mă lăsa să aştept câte o jumătate de oră sau mai mult în câte un oficiu telegrafic, în timp ce el, cu răbdarea aceea care mă exaspera, răsfoia laborios dosarele în căutarea cine ştie cărui amănunt neimportant. Şi, de fiecare dată, înainte de a-şi relua povestirea începută, făcea un lung ocol sinuos, în drum de la un oficiu la altul, informându-mă despre funcţionarul sau şeful sau telegrafistul de serviciu din oficiul din care tocmai plecase. Avea o memorie prodigioasă, îi cunoştea pe nume pe toţi funcţionarii din cele o sută sau mai bine de filiale răspândite în tot oraşul, le ţinea minte promovările de la o muncă la alta, de la un oficiu la altul, şi o mie de detalii intime despre viaţa lor de familie Cunoştea nu numai întreaga echipă actuală, dar şi fantomele care ocupaseră posturile respective înaintea lor. În plus, cunoştea o bună parte dintre curieri, atât din schimburile de zi cât şi din cele de noapte. Şi era deosebit de devotat bătrânilor, dintre care unii slujiseră compania atâţia ani câţi avea O’Rourke.

Aflasem o sumedenie de lucruri din rondurile lui de noapte, lucruri de care mă îndoiam că le ştia însuşi Clancy. Aflasem pe parcursul acestor inspecţii că nu puţini dintre funcţionari intraseră, într-un moment sau altul din stătuta

lor carieră cosmocică, în fondurile companiei. O'Rourke avea metoda lui de a soluţiona asemenea cazuri. Bazându-se pe judecata lui sănătoasă, rezultată din lunga sa experienţă, îşi lua adeseori uimitoarea libertate de a trata direct cu acei nefericiţi indivizi. Sunt convins că jumătate din cazuri nu fuseseră cunoscute de nimeni altcineva decât de O'Rourke. Când avea oarecare încredere în delincvent, îi oferea posibilitatea de a returna suma delapidată în mici rate, înştiinţându-l, desigur, că operaţiunea va rămâne cunoscută numai de ei doi. Uneori, această bunăvoinţă avea un dublu scop. Prin soluţionarea incidentului pe calea aceasta neregulamentară, se asigura nu numai de recuperarea, de către companie, a banilor furaţi, ci şi de faptul că vinovatul, din gratitudine, va deveni pe viitor un om de nădejde, care va acţiona ca un porumbel. La nevoie, putea fi făcut să-ţi ciugulească din palmă. La început, adeseori, când mă mira interesul manifestat de O'Rourke faţă de nişte personaje dubioase – descopeream că acestea făceau parte din tribul rătăcit, convertit de el în instrumente utile. De fapt, am învăţat despre O'Rourke un lucru care explica totul în legătură cu comportamentul lui misterios: şi anume că toţi cei cărora le acorda câtuşi de puţin timp sau atenţie aveau oarecare importanţă în structura vieţii lui cosmococice.

Deşi dădea impresia c-ar fi superficial, deşi adeseori acţiona ca un prost sau un ignorant, deşi de multe ori părea să-şi piardă timpul de pomană, de fapt, tot ce spunea sau făcea avea o legătură vitală cu munca lui din acel moment. În plus, niciodată nu se ocupa de un singur caz. Lira lui avea o sută de corzi. Şi niciun caz nu era prea disperat pentru el încât să-l abandoneze. E posibil ca respectivul caz să fi fost şters din registrele companiei – dar pentru O'Rourke el continua.

Avea răbdarea infinită a artistului, întărită de convingerea că timpul era de partea lui. Părea să nu existe fază de viaţă cu care să nu se fi familiarizat. Totuşi, pentru că am vorbit despre artist, trebuie să recunosc că, în acest domeniu, era poate mai puţin sigur de el însuşi. Putea să

privească, înduioşat, la opera artificiala a unui *pompier*, în vitrina unui magazin universal. Cunoştinţele de literatură erau aproape nule. Dar dacă, de pildă, îi relatam povestea lui Raskolnikov, aşa cum ne-a înfăţişat-o Dostoievski, eram sigur că voi smulge de la el cele mai pertinente observaţii. Şi ce mă făcea într-adevăr să-i preţuiesc prietenia era înrudirea lui, umană şi spirituală, cu scriitori ca Dostoievski. Relaţiile lui cu lumea subterană îl îmblânziseră şi-i lărgiseră orizontul. Devenise detectiv datorită extraordinarului său interes şi compasiunii faţă de semenul-om. Niciodată nu pricinuia vreunui om neplăceri inutile. Acorda oricui beneficiul îndoielii. Nu purta nimănui pică, indiferent ce-ar fi săvârşit respectivul individ, Căuta să-i înţeleagă pe oameni, să le sondeze şi să le analizeze motivele, oricât ar fi fost de josnice. Şi, mai presus de orice, te puteai bizui întru totul pe el. Din moment ce-şi dădea cuvântul, şi-l respecta, oricare ar fi fost preţul. Şi nici nu puteai să-l corupi. Nici nu-mi pot imagina ce fel de ispită ar fi trebuit să-i pui în faţă pentru a-l clinti de la îndeplinirea datoriei. Un alt punct care, după părerea mea, venea în favoarea lui, era totala lipsă de ambiţie. Nu avea nici cea mai firavă dorinţă de a fi altceva decât ceea ce era. Se dăruia cu trup şi suflet muncii lui, deşi ştia că e ingrată, deşi ştia că era folosit şi suprafolosit de o organizaţie lipsită de spirit şi de inimă. Dar, aşa cum remarcase singur în diverse rânduri, indiferent care ar fi fost atitudinea companiei, aceasta nu-l privea pe el. Şi nici nu-l interesa faptul că, atunci când avea să se retragă, compania o să dărâme tot ce s-a chinuit el să clădească. Deşi nu-şi făcea niciun fel de iluzie, se dăruia tuturor celor care aveau nevoie de el.

Era o fiinţă unică, O'Rourke ăsta. Uneori mă tulbura profund. Nu cred că, înainte sau după el, am mai cunoscut pe cineva în faţa căruia să mă simt atât de transparent. Şi nu cred că am mai cunoscut pe cineva care să se abţină, cu atâta sobrietate, de la a-ţi da sfaturi sau a te critica. A fost singurul om care m-a făcut să înţeleg ce înseamnă să fii îngăduitor, ce înseamnă să respecţi libertatea celuilalt.

Acum, când stau şi mă gândesc, O'Rourke simboliza, într-o mare măsură, Legea. Nu spiritul meschin al legii pe care-l foloseşte omul în propriile lui scopuri, ci legea cosmică inscrutabilă, care nu încetează niciodată să funcţioneze, care e dreaptă şi implacabilă şi, deci, până la urmă, generoasă.

După o seară ca aceasta petrecută cu el, zăceam în pat, complet treaz, şi mă întrebam ce ar face O'Rourke dacă ar fi în locul meu. Străduindu-mă să efectuez asemenea transpunere, mi-am dat de multe ori seama că nu cunoşteam nimic din viaţa lui personală. Absolut nimic. Nu pentru c-ar fi fost evaziv – nu puteam afirma aşa ceva. Era doar o omisiune. Nu ştiu cum, nu abordasem niciodată acest subiect.

Şi nu ştiu de ce, dar aveam senzaţia că, într-o anumită perioadă din trecutul lui îndepărtat, suferise o mare decepţie. Poate că o iubire frustrată. Orice-ar fi fost, nu-l acrise. Fusese doborât şi apoi îşi revenise. Viaţa lui, însă, suferise o iremediabilă schimbare. Adunând toate piesele laolaltă, situând de o parte omul pe care-l cunoşteam şi, de cealaltă parte, omul pe care-l întrezărisem din când în când (când era într-o dispoziţie de depanare nostalgică a amintirilor) şi, comparându-i unul cu celălalt, era cu neputinţă să negi că n-ar fi fost două persoane complet diferite. Toate trăsăturile acelea colţuroase, cristaline, pe care le poseda O'Rourke, erau ca nişte scuturi protectoare, purtate nu în exterior ci pe dinăuntru. De lume nu avea pricină să se teamă. Era în ea şi făcea parte din ea, pe deplin. Dar în faţa deciziilor sorţii era neputincios.

În chip ciudat, mi-am spus, închizând ochii, omul ăsta căruia îi datoram atât de mult trebuia să rămână pentru mine o carte pecetluită. Nu puteam decât să învăţ din comportamentul şi din exemplul său.

M-a năpădit un val de duioşie. Acum îl înţelegeam pe O'Rourke într-un fel mai vast decât l-am înţeles înainte. Înţelegeam totul mai clar. Înţelegeam, pentru prima oară, ce înseamnă să fii „delicat".

13

Sunt zile când revenirea la viaţă e dureroasă şi dezolantă. Părăseşti în silă împărăţia somnului. Nu s-a petrecut nimic, decât conştiinţa că realitatea mai profundă şi mai adevărată aparţine lumii subconştientului.

Aşa, într-o dimineaţă, am deschis ochii împotriva voinţei mele, străduindu-mă frenetic să mă reîntorc în acea stare de beatitudine în care mă învăluise visul. Eram atât de mâhnit că mă deşteptasem, încât îmi venea să plâng. Am închis ochii şi am încercat să plonjez iar în lumea din care fusesem atât de brutal izgonit. Zadarnic. Am încercat toate trucurile pe care le cunoşteam. Dar nu izbuteam mai mult decât ai izbuti să opreşti un glonţ în zbor şi să-l faci să reintre în depozitul gol al pistolului.

Şi totuşi aura visului dăinuia: în ea mă înfăşuram cu voluptate. O finalitate adâncă fusese împlinită, dar înainte de a mi se da timp să-i descifrez semnificaţia, tabla fusese ştearsă cu buretele şi eu fusesem zvârlit într-o lume a cărei unică soluţie e moartea.

Îmi rămăseseră, între degete, doar câteva fire tangibile şi, aşa cum se întâmplă cu firimiturile pe care săracii le adună de la masa bogaţilor, mă agăţăm de ele cu lăcomie. Dar firimiturile adunate de la masa somnului sunt ca indiciile nesubstanţiale şi sporadice din investigarea unei crime a cărei soluţie e hărăzită să rămână pe veci învăluită în mister. Imaginile acestea picurătoare pe care, în actul trezirii, le împingi dincolo de prag, ca pe nişte mistici contrabandişti, au un fel straniu de a parcurge, de cealaltă parte, cele mai dureroase transformări. Se topesc ca îngheţata pe o zi de arşiţă în august. Şi, totuşi, în timp ce se dizolvă în magma amorfă care e însăşi materia sufletului, un nod de amintiri împâclite continuă să pâlpâie – *pe veci*, s-ar părea – conturul aurit şi catifelat al unui continuum palpabil, sensibil, în care plutesc şi îşi au, nu fiinţa, ci realitatea. Realitatea! Cea care îmbrăţişează, susţine şi exaltă viaţa. În acest şuvoi tânjeşti să revii şi să

rămâi scufundat pentru totdeauna.

Şi ce-a stăruit din acea lume nestinsă din care m-am deşteptat într-o dimineaţă, străpuns de rănile fragede, implântate cu atâta dibăcie de-a lungul nopţii? Chipul celei pe care am iubit-o şi am pierdut-o! Una Gifford. Nu acea Una pe care am cunoscut-o, ci o Una pe care anii de suferinţă şi de despărţire o amplificaseră într-o răscolitoare frumuseţe. Faţa îi devenise ca o floare grea, întrezărită în beznă; părea încremenită în propria-i domoală strălucire. Poate acele amintiri despre ea pe care le păstrasem cu gelozie şi care se lăsaseră uşor, ca firicelele de tutun sub degetul unui fumător de pipă, izbucniseră brusc într-o spontană, incandescentă apoteoză a frumuseţii. Paloarea feţei ei dobândise reflexul marmurii deşteptate de focul mocnit al memoriei. Capul i se întorcea lent pe o tulpină aproape de nedesluşit. Buzele îi erau întredeschise în sete: păreau extraordinar de vii şi de vulnerabile. S-ar fi zis că e capul detaşat al unui visător, căutând, cu ochii pecetluiţi de somn, buzele flămânde ale cuiva chemat din depărtări. Şi, asemenea încolăcirilor unei plante exotice care se răsuceşte şi se unduieşte în noapte, buzele noastre, în nesfârşită căutare, în cele din urmă s-au întâlnit, s-au închis şi au tămăduit rana care până atunci sângerase necontenit. A fost sărutul care a înecat amintirea oricărei dureri; a potolit şi a lecuit rana. A durat un timp fără sfârşit, un răstimp uitat, ca între două visuri nereamintite. Şi pe urmă, ca şi când faldurile nopţii s-ar fi lăsat uşor între noi, ne-am separat privindu-ne unul pe celălalt, străpungând giulgiurile unduitoare ale întunericului dintr-o singură privire hipnotică. Ca şi înainte, buzele umede ne erau lipite – ca nişte petale fulguitoare, fragile, zvârlite de o furtună – aşa încât acum ochii ne erau contopiţi, sudaţi prin curentul electric al unei mult prea înfrânate recunoaşteri. Nicio clipă nu s-a lăsat simţit vreun freamăt al facultăţilor mentale: totul era văduvit de cugetare şi de voinţă. Precum atingerea a doua magneţi, a terminaţiilor lor cenuşii, inerte; părţile care s-au căutat întruna, în sfârşit s-au împreunat. În această

domoală şi ponderabilă întrepătrundere s-a înfiripat, treptat, o nouă senzaţie: sunetul vechiului nostru glas. Un singur glas care grăia şi răspundea simultan: o notă bifurcată, care la început suna întrebător, dar care se stingea ca lipăitul molcom al unui val. Îţi venea greu să-ţi dai seama că acest monolog era de fapt mariajul a două voci distincte: era ca jocul a două fântâni ce-şi stropesc apa pe care o sorb din aceeaşi sursă, cu acelaşi clipocit.

Şi pe urmă totul a fost întrerupt brusc, ca o avalanşă de nisip ud alunecând de pe malul de sus, o revărsare de substanţă densă, întunecată, lăsând la suprafaţă o crustă înşelătoare de un alb sticlos pe care piciorul neatent o calcă, prăbuşindu-se în osândă.

Un interimat de mici morţi, nedureroase, de parcă simţurile ar fi fost tot atâtea opriri în loc ale organelor şi o mână, invizibilă şi binefăcătoare, ar fi înăbuşit, distrată, aerul. Acum citeşte cu glas tare – pasaje familiare dintr-o carte pe care, probabil, am citit-o şi eu. E întinsă cu faţa în jos, cu coatele îndoite şi capul prins în palme. Ochii mei nu-i zăresc decât profilul, iar opacitatea albă a cărnii e învăluită şi înmiresmată. Buzele par flori de muşcată deflorate, două petale perfect armonioase care se închid şi se deschid. Cuvintele sunt melodios camuflate: emise dintr-o cutie de sunet confecţionată din diftină.

Numai când recunosc cuvintele ca fiind ale mele, cuvinte nicicând aşternute pe hârtie ci scrise doar în minte, îmi dau seama că nu mi le citeşte mie, ci unui tânăr de lângă ea. E întins pe spate şi o priveşte în faţă cu o absorbire fanatică. Nu sunt decât ei doi şi lumea nu există pentru dânşii. Eu sunt separat de ei nu prin spaţiu ci printr-o lume de abis. Nu mai există nicio putinţă de comunicare; ei plutesc în eter, pe o frunză de lotus. Suntem tăiaţi unii de alţii. Încerc cu disperare să transmit un mesaj deasupra vidului, să o fac să ştie măcar că încântătoarele cuvinte pe care le rosteşte sunt desprinse din cartea embrionară a vieţii mele. Dar ea e plasată dincolo de orice punct de contact. Continuă să; citească, din ce în ce mai transportată. Eu sunt pierdut şi uitat.

Şi apoi, într-o străfulgerare, îşi întoarce spre mine plinul feţei, dar ochii ei nu revelează niciun licăr de recunoaştere. Privirea îi este întoarsă spre înăuntru, ca într-o adâncă meditaţie. Plinătatea feţei s-a estompat; se accentuează contururile craniului. E tot frumoasă, dar a dispărut reflexul de stea şi de carne; acum e frumuseţea romantică a sufletului înăbuşit, scoţându-şi la iveală, din prisma morţii, creasta şi culoarea. Un nor de amintiri fugare lunecă pe harta golaşă a trăsăturilor ei ascuţite. Ea, care era vie, încarnată, o floare chinuită în despicătura memoriei, acum se volatilizează ca fumul din împărăţia somnului. N-aş putea spune dacă nu cumva eu sunt cel care a murit şi am regăsit-o de partea cealaltă, adormită, visând. Preţ de o interminabilă clipă de timp, cărările noastre s-au încrucişat, îmbinarea a fost consumată, rana trecutului tămăduită. Încarnată sau descărnată, acum pluteam amândoi în spaţiu, fiecare pe propria-i orbită, fiecare acompaniat de propria-i muzică. Timpul, cu nesfârşita-i trenă de durere, tristeţe şi despărţire, s-a împăturit; eram din nou în albastrul fără de timp, depărtaţi unul de celălalt, dar nu separaţi. Pluteam asemenea constelaţiilor, prin pajiştile cuminţi ale stelelor. Nu mai exista nimic decât clinchetul mut al razelor stelare, ciocnirile luminoase ale fulgilor care se cern, cu scânteietoare strălucire, prin făgaşurile de foc ale muzicii din sferele îngerilor.

Am ştiut atunci că am găsit fericirea, şi că fericirea e lumea, sau starea lumii în care împărăteşte creaţia. Şi mai ştiam un lucru, că dacă era doar un vis se va sfârşi, şi dacă nu era doar un vis…

Ochii mi-erau deschişi şi mă găseam într-o încăpere, aceeaşi încăpere în care adormisem cu o noapte înainte.

Unii s-au mulţumit să-l numească un vis. Dar ce e un vis? Cine trăieşte ce? Şi unde şi când?

Eram îmbătat de splendorile pierite ale călătoriei mele fantasmagorice. Nu eram în stare nici să mă întorc la ea, nici să mă desprind. Zăceam culcat cu ochii pe jumătate închişi şi revedeam procesiunea imaginilor

hipnagogice care se perindau, ca nişte santinele, din post în post, de-a lungul graniţelor labile ale somnului. Au pornit să se suprapună amintiri de imagini din trezie, lăsând în urmă-le dâre negre pe cărările luminoase tăiate de convoiul fantomelor autohtone. Iat-o pe Una cea de la care mi-am luat rămas bun într-o zi de vară, Una cea căreia îi întorsesem spatele, Una ai cărei ochi mă urmăriseră în timp ce mă îndepărtam pe stradă şi, când am dat colţul, am simţit ochii aceia străpungându-mă – şi am ştiut atunci că oriunde m-aş duce sau oricât m-aş strădui să uit, acei doi ochi rugători vor rămâne pentru totdeauna implântaţi între umerii mei. Mai exista şi o altă Una, cea care îmi arătase dormitorul ei – cu ani mai târziu când ne întâlnisem întâmplător pe stradă, în faţa locuinţei sale. O Una schimbată, care înflorea numai în vis. O Una care aparţinea altui bărbat O Una împresurată de prăsila căsătoriei. Acesta era un vis recurent, plăcut, banal, liniştitor. Se repeta obsesiv într-o configuraţie aproape matematic exactă. Călăuzit de dublul meu, George Marshall, stăteam în faţa casei ei şi, asemenea unui Peeping Tom[2], o aşteptam să iasă din casă, cu mâinile suflecate, ca să ia o gură de aer.

Nu era niciodată conştientă de prezenţa noastră deşi ne găseam acolo, în mărime naturală, doar la câţiva metri depărtare. Ceea ce însemna că mă bucuram de privilegiul de a o studia pe îndelete, chiar de a o discuta cu însoţitorul şi călăuza mea. Întotdeauna arata la felmatroana în floare. Îmi umpleam ochii de ea, apoi mă îndepărtam în tăcere. Era întuneric şi făceam un efort disperat pentru a-mi aminti numele străzii, pe care oricum n-aş fi putut-o găsi singur. Dar la colţ, când căutam indicatorul cu numele străzii, întunericul îmi orbea ochii cu un linţoliu de beznă. Ştiam că în clipa aceea George Marshall o să mă ia de braţ şi, ca întotdeauna o să-mi spună:

— Nu-ţi face griji, ştiu eu unde vine strada… *eu* o să te aduc îndărăt.

---

2 Personaj legendar care a orbit pentru că s-a uitat pe furiş la lady Godiva.

Şi atunci, George Marshall, dublul meu, prietenul şi trădătorul meu, se făcea nevăzut, iar eu eram lăsat să orbecăiesc la periferia sordidă a unui cartier odios, care duhnea a crimă şi a viciu.

Rătăceam de la o barieră la alta, întotdeauna privit chiorâş, întotdeauna insultat şi umilit, adeseori luat la pumni şi la şuturi, dându-se în mine ca într-un sac cu tărâţe. De multe ori mă trezeam lat pe trotuar, cu sânge picurându-mi din gură şi din urechi, mâinile sfâşiate, trupul un conglomerat de lovituri şi de vânătăi. Trebuia să plătesc de fiecare dată un preţ teribil pentru privilegiul de a o vedea luând o gură de aer. Dar merita! Şi când îl vedeam, în visurile mele, pe George Marshall apropiindu-se, când auzeam făgăduinţa cuprinsă în cuvintele lui de salut, inima începea să-mi bată cu furie şi îmi iuţeam paşii ca să ajung în faţa casei ei, la momentul potrivit. Curios că nu reuşeam niciodată să-mi găsesc singur drumul. Curios că George Marshall trebuia să fie cel care mă conducea, pentru că George Marshall nu văzuse niciodată în ea altceva decât un ghem de carne plăcută. Dar George Marshall, legat de mine printr-o funie invizibilă, a fost martorul mut al unei drame pe care ochii săi neîncrezători au respins-o. Şi astfel, în vis, George Marshall putea privi din nou cu ochii mirării; şi el găsea o oarecare mulţumire, redescoperind nodul din care drumurile noastre se despărţiseră.

Acum îmi amintesc brusc de ceva ce uitasem cu desăvârşire. Mi-am deschis larg ochii, ca şi cum aş fi dorit să privesc îndărăt, peste întinderea de trecut îndepărtat şi să captez unghiul unei viziuni directe. Văd curtea din spate, aşa cum arăta în acea iarnă lungă, crengile negre ale ulmilor înghirlandate cu dantelă de promoroacă, pământul ţeapăn şi golaş, cerul stropit cu zinc şi laudanum. Sunt prizonier în casa unei iubiri greşit plasate. Sunt August Angst care lasă să-i crească o barbă melancolică. Sunt un trântor a cărui unică funcţie este să lanseze spermatozoizi în scuipătoarea spaimei. Extrag orgasme cu o furie zigomatica. Muşc barba care-mi

acoperă gura ca muşchiul. Toată iarna lucrurile s-au desfăşurat în felul ăsta – până-n ziua în care am venit acasă şi am găsit-o zăcând pe pat, într-o baltă de sânge. În sertarul mesei de toaletă, doctorul lăsase trupul pacostei de şapte luni, înfăşurat într-un prosop. E ca un homuncul, pielea de un roşu negricios, şi are păr şi unghii. Zace neînsufleţit în sertarul mesei de toaletă, o viaţă smulsă din tenebre şi zvârlită îndărăt în tenebre. Nu are nume, nu a fost iubit, nu o să fie jelit. A fost smuls din rădăcină şi, dacă a ţipat, nimeni nu l-a auzit. Câtă viaţă o fi avut, a fost trăită şi stinsă în somn. Moartea lui nu a fost decât un plonjon mai îndepărtat, mai adânc, în somnul acela din care nu se deşteptase niciodată.

Stau la fereastră, privind distrat prin curtea pustie, la fereastra de peste drum. O formă pluteşte vag de ici colo. Urmărind-o cu o privire pierdută, o amintire voalată licăreşte, zvâcneşte, apoi se scurge. Sunt lăsat să mă bălăcesc în mlaştina mâloasă a ciudăţeniilor. Stau ursuz şi încremenit ca Rigor Mortis în persoană. Sunt Regele Siliconului şi regatul meu cuprinde tot ce-i opacizat şi oxidat.

Carlotta zace de-a curmezişul patului, cu picioarele atârnându-i peste margine. O să zacă aşa până o să reapară doctorul şi o s-o trezească la viaţă. Proprietăreasa o să vină şi o să schimbe cearşafurile. Micul cadavru o să fie înlăturat în felul obişnuit. O să ni se ceară să ne mutăm, camera o să fie dezinfectată, crima o să rămână neînregistrată. O să găsim altă cameră cu un pat, o sobă, un scrin. Şi o să parcurgem aceeaşi rutină a mâncatului, dormitului, prăsitului şi îngropatului. August Angst îi va ceda locul lui Tracy le Creve-Coeur. Va fi un cavaler arab cu un penis din jad marmorean. Se va hrăni doar cu mirodenii şi condimente şi îşi va împrăştia sămânţa nesăbuit. Va descăleca, îşi va plia penisul ca pe un briceag, şi îşi va lua locul alături de ceilalţi armăsari de prăsilă.

Forma aceea care pluteşte de ici colo – e Una Gifford. Cu săptămâni mai târziu, după ce eu şi Carlotta ne mutasem în alt apartament, am întâlnit-o pe Una pe stradă,

în faţa casei. Am urcat la ea şi am rămas o jumătate de oră, sau poate că mai mult, dar singurul lucru pe care mi-l amintesc din acea vizită este că m-a condus în dormitor şi mi-a arătat patul, patul lor în care se născuse deja un copil.

Nu mult după aceea am reuşit să scap din ghearele devoratoare ale Carlottei. Spre sfârşitul legăturii, mă încurcasem cu Maude. La vreo trei luni după căsătorie, s-a petrecut o întâlnire neaşteptată. Într-o seară m-am dus singur la un cinematograf. Adică mi-am cumpărat biletul şi am intrat în sală. A trebuit să aştept câteva minute în fundul sălii până mi s-a găsit un loc. În lumina scăzută, s-a apropiat de mine o plasatoare cu o lanternă. Era Carlotta. „Harry!”, a exclamat scoţând un strigăt scurt, ca o căprioară rănită. Era prea copleşită ca să mai poată rosti ceva. Se uita întruna la mine, ascultând cu ochii care i se lărgiseră şi se umeziseră.

M-am clătinat sub acuzaţia lor fermă, tăcută.

— Îţi găsesc îndată un loc, mi-a spus în cele din urmă şi, în timp ce mă conducea spre un scaun, mi-a murmurat în ureche: „O să încerc să vin şi eu lângă tine mai târziu”.

Îmi ţineam privirile aţintite pe ecran, dar gândurile îmi zburau ca fulgerul. Se poate să se fi scurs ceasuri cât am stat aşa, cu creierul clocotind de amintiri. La un moment dat s-a strecurat pe locul de lângă mine şi m-a prins de braţ. Şi-a lăsat mâna pe mâna mea şi, când mi-a strâns-o, am privit-o şi am văzut că-i şiroiau lacrimile pe obraji.

— Dumnezeule, Harry, de când nu te-am mai văzut! Şi când a rostit aceste cuvinte, mâna ei mi s-a lăsat pe picior şi m-a strâns, cu ardoare, deasupra genunchiului.

I-am răspuns instantaneu prin acelaşi gest şi, câtva timp, am rămas aşa, cu buzele mute şi ochii pironiţi orbeşte pe ecranul pâlpâitor.

Un flux de pasiune s-a înălţat în noi şi mâinile au bâjbâit frenetic după carnea fierbinte. Abia de găsisem ceea ce căutam, când filmul s-a isprăvit şi luminile s-au aprins.

— Te conduc acasă, i-am spus, când am ieşit pe coridorul dintre rânduri.

Vocea îmi era groasă şi răguşită, gâtul uscat, buzele arse. Şi-a vârât braţul sub al meu şi şi-a lipit şoldul de – şoldul meu. Am înaintat, împleticindu-ne, spre uşa de ieşire. În hol s-a oprit o clipă să se pudreze. Nu se schimbase mult; doar ochii păreau mai mari, mai trişti. Străluceau şi iscodeau. O rochie mov dintr-un material străveziu, colant, îi punea în valoare formele. M-am uitat la picioarele ei şi mi-am adus brusc aminte că erau subţiri şi suple, picioarele sprintene ale cuiva care n-o să îmbătrânească niciodată. În taxi am dat să-i povestesc toate câte se întâmplaseră de când o părăsisem, dar mi-a astupat gura cu mâna şi, cu o voce şoptită, m-a rugat să nu-i spun nimic până nu ajungem acasă. Pe urmă, continuând să-mi apese gura cu palma, m-a întrebat:

— Te-ai căsătorit, nu-i aşa?

Am aprobat din cap.

— Am ştiut, a murmurat şi şi-a retras mâna.

Un moment mai târziu, m-a strâns în braţe. Sărutându-mă sălbatic, murmură printre sughiţuri de plâns:

— Harry, Harry, n-ar fi trebuit să te porţi aşa cu mine. Ar fi trebuit să-mi spui totul… totul. Ai fost îngrozitor de crud, Harry. Ai ucis totul.

Am lipit-o de mine, i-am ridicat piciorul deasupra piciorului meu şi mi-am plimbat cu iuţeală mâna de-a lungul pulpei, până s-a cuibărit în crăcăna. Maşina s-a oprit subit şi ne-am descolăcit. Am urmat-o pe scări tremurând, neştiind la ce să mă aştept dacă o să intru în casă. Când uşa s-a închis în urma noastră, mi-a şoptit în ureche să nu fac niciun zgomot.

— Nu trebuie să te audă Georgie, e foarte bolnav… mi-e teamă că-i pe moarte.

Holul era cufundat în beznă. A trebuit s-o ţin de mână cât m-a condus pe cele două lungi rânduri de scări şerpuite până la mansarda unde ea şi fiul ei îşi duceau zilele.

A aprins o lampă cu lumină domoală şi, cu arătătorul la buze, mi-a făcut semn spre pat. După aceea şi-a lipit urechea de uşa camerei alăturate şi a ascultat atent, ca să se asigure că Georgie doarme. În cele din urmă s-a apropiat de mine, în vârful picioarelor, şi s-a aşezat cu grijă pe marginea patului:

— Fii atent, scârţâie, mi-a şoptit.

Eram atât de uimit încât nu scoteam o vorbă şi nu mi se clintea un muşchi. Nu cutezam să mă gândesc la ce ar face Georgie dacă m-ar găsi acolo. Iată-l că, în sfârşit, murea. Un sfârşit oribil. Şi noi doi stăteam aici, ca două mumii vinovate, într-un pod sărăcăcios. Şi totuşi îmi spuneam că trebuia să mă consider norocos că această mică scenă nu putea fi interpretată decât într-o tonalitate înăbuşită. Dumnezeu ştie ce reproşuri mi-ar fi azvârlit dacă ar fi avut posibilitatea să vorbească.

— Stinge lumina! i-am sugerat într-o scurtă pantomimă.

Când s-a ridicat s-o stingă, i-am făcut un semn spre podea, dându-i a înţelege că n-am să mă culc pe pat. A durat câteva momente până a venit lângă mine, pe jos. Se dezbrăcase în picioare, într-un colţ. O priveam în lumina slabă care se filtra pe fereastră. Când a întors mâna după un cearşaf ca să-şi ascundă goliciunea, m-am descheiat la pantaloni.

Era greu să mă mişc tară să fac vreun zgomot. Ea părea îngrozită la gândul că s-ar putea ca Georgie să ne audă. Am înţeles că băiatul, în mod convenabil pentru el, aruncase în cârca mea responsabilitatea suferinţei lui. Am înţeles că ea îl aprobase tacit, că acum era terorizată de oroarea trădării.

A te mişca tară să respiri, a te încolăci cu celălalt ca două tirbuşoane, a te fute cu o pasiune cum nu mai cunoscusem până atunci împreună şi a nu scoate niciun sunet, presupunea o îndemânare şi o răbdare demne de admirat, dacă n-ar fi existat altceva care mă afecta profund… Plângea fără lacrimi. Auzeam plânsul gâlgâind în ea ca apa dintr-o toaletă care curge întruna. Şi, cu toate

că mă rugase, într-o şoaptă înfricoşată, să nu dau drumul în ea, pentru că nu se putea spăla din cauza zgomotului, ca să nu-l trezească pe Georgie din camera alăturată, şi cu toate că ştiam că e genul de femeie care rămâne însărcinată numai dacă te uiţi la ea, totuşi, şi poate cu atât mai mult din cauza plânsului interior, cu atât mai mult din cauză că voiam să pun capăt gâlgâitului, am juisat, iar şi iar. Şi ea trecea de la un orgasm la altul, ştiind de fiecare dată că o să pompez un şuvoi în pântecele ei, dar incapabilă să se controleze. Nu mi-am scos nicio clipă pula din ea. Aşteptam liniştit ţâşnirea de răspuns, mi-o împingeam strâns ca un cartuş, şi apoi îmi dădeam drumul în întunecimea electric jilavă a unei guri cu buze moi de anghinare. Totul avea o notă de detaşare ostilă, de parcă aş fi fost un piroman, confortabil tolănit într-un fotoliu din casa mea căreia îi dădusem foc cu propria-mi mână, ştiind că n-o să mă urnesc până ce chiar fotoliul în care şedeam n-o să înceapă să sfârâie şi să-mi frigă fundul.

Când, mai târziu, am ieşit afară, pe palier, şi i-am oferit un ultim sărut, mi-a şoptit că are nevoie de bani de chirie şi m-a implorat să-i aduc a doua zi dimineaţa. Şi pe urmă, când dădeam să cobor scările, m-a tras îndărăt şi şi-a lipit buzele de urechea mea:

— Nu mai are multe zile.

Cuvintele acestea mi-au răsunat ca printr-un amplificator. Până în ziua de azi, când mi le repet, aud şuierul slab al răbufnirii de aer ce a însoţit vocea ei aproape inaudibila. De parcă urechea mea ar fi fost o păpădie şi fiecare firicel de puf o antenă care ar fi preluat mesajul şi l-ar fi retrimis în tavanul creierului, unde a explodat cu detunătura surdă a unui obuz. „Nu mai are multe zile!” am repetat pe tot drumul spre casă, de o mie de ori sau mai mult şi de fiecare dată când încercam să comentez refrenul, vedeam o imagine fotogenică a spaimei, capul unei femei retezat de rama unei fotografii, chiar mai jos de ţeastă. Mi se arăta mereu în acelaşi chip – o faţă nălucindu-se din întuneric, cu calota craniului prinsă ca într-o trapă. O faţă cu o lucire de calciu, suspendată

prin propriul ei efort deasupra unei mase de creaturi viermuitoare, dintre cele ce infestează zonele de mâl şi mâzgă ale spaimelor spiritului.

Şi pe urmă îl vedeam pe Georgie născându-se exact cum îmi povestise ea cândva. Născându-se pe podeaua unei magazii unde se încuiase ea ca să scape de furia soţului beat o vedeam ghemuită pe jos, cu Georgie între picioare. Zăcând în felul ăsta până ce luna i-a inundat cu misterioasele ei talazuri de platină. Cum îl mai iubea pe Georgie! Cum se mai agăţa de el!

Nimic nu era prea bun pentru Georgie! Şi apoi plecarea spre nord, cu trenul de noapte şi cu mica ei oaie neagră. Flămânzind ca să-l poată hrăni pe Georgie, vânzându-se ca să-l poată ţine pe Georgie la şcoală. Totul pentru Georgie.

— Ai plâns, îi spuneam când o surprindeam pe nepregătite. Ce s-a întâmplat, iar a fost rău cu tine?

Nu exista nimic bun în Georgie: colcăia de puroi negru.

— Cântă melodia aceea, îi cerea uneori, în timp ce zăceam toţi trei în întuneric.

Şi începea să fredoneze şi să cânte, după care Georgie venea la ea, o înconjura cu braţul şi începea să plângă ca un copil.

— Nu sunt bun de nimic, repeta mereu şi mereu.

După aceea începea să tuşească şi tuşea nu mai contenea. Ochii lui erau mari şi negri ca şi ai ei; sticleau în faţa suptă, ca două găuri arzătoare. Pe urmă a plecat – la o fermă – şi am crezut că starea o să i se îmbunătăţească, I s-a făcut pneumotorax la un plămân şi, când acesta s-a vindecat, s-a perforat al doilea. Şi, înainte ca medicii să-şi fi isprăvit experienţele asupra plămânilor lui, eu ajunsesem un ghem de tumori maligne, gata să izbucnesc, să rup lanţurile, să o ucid pe mama lui dacă era nevoie, orice, orice, numai să nu mai văd inimi sfâşiate, jale, suferinţă în tăcere. Când am iubit-o cu adevărat? *Când*? Nu-mi puteam da seama. Căutasem un pântec călduţ şi fusesem prins într-o magazie, încuiat acolo, privind luna răsărind şi

pierind, privind o bucată de carne însângerată căzându-mi între picioare. Phoebus! Da, ăsta era oraşul! Lângă Căminul Veteranilor. Iar el, tatăl şi seducătorul, poprit după gratii în închisoarea Monroe. Şi mai târziu, când nimeni nu-i mai pomenea numele, ajuns cadavru într-un coşciug şi, înainte de a mă fi dumirit, ea îl şi expediase în nord şi îl îngropase – cu onoruri militarea Dumnezeule! Câte se pot întâmpla în spatele tău – cât tu eşti la plimbare sau la bibliotecă în căutarea unei cărţi importante. Un plămân, doi plămâni, un avort, un copil născut mort, şomaj, pensii sărăcăcioase, trasul lăzilor de gunoi, biciclete amanetate, statul pe acoperiş

ca să urmăreşti porumbeii; toate aceste obiecte şi întâmplări fantomatice populează ecranul, apoi se evaporă ca fumul, sunt uitate, îngropate în lăzile de gunoi ca nişte tumori putrede, până ce… Două buze lipite de urechea de ceară explodează cu un asurzitor răcnet de păpădie, după care August Angst, Tracy le Creve-Coeur şi Rigor Mortis plutesc în derivă pe tavanul creierului, suspendaţi într-un cer scânteietor de ultraviolete.

A doua zi după episodul relatat mai sus, nu m-am dus la ea cu banii de chirie, şi nu m-am arătat nici zece zile mai târziu, la înmormântarea băiatului. Dar după vreo trei săptămâni, m-am simţit obligat să-mi descarc sufletul în faţa lui Maude. Fireşte, nu i-am suflat o vorbă despre partida de futai şuşotitor din noaptea aceea, de pe podea; i-am mărturisit doar că o condusesem acasă. Altei femei i-aş fi putut destăinui întregul adevăr, dar nu lui Maude. Chiar aşa, lăsând să se reverse doar un degetar din cele întâmplate, am văzut-o pe Maude devenind rigidă ca o iapă speriată. Nu mă mai asculta – aştepta doar să termin relatarea ca să-mi poată răspunde pe un ton categoric – NU!

Ca să fiu drept, era o nebunie din partea mea să mă aştept să consimtă la sugestia pe care i-o făcusem. Doar o femeie extrem de rară ar fi spus da. Ce-i ceream să facă? S-o invite pe Carlotta să locuiască la noi. Da, în cele din urmă, ajunsesem la concluzia extraordinară că unicul lucru

decent pe care l-aş putea face ar fi să-i cer Carlottei să împartă viaţa cu noi. Încercam să-i explic limpede lui Maude că niciodată n-o iubisem pe Carlotta, că mi-a fost doar milă de ea şi, de aceea, simţeam că-i datorez ceva. Ciudata logică masculină! Trăsnit! Absolut trăsnit. Dar credeam în fiecare cuvânt pe care-l rosteam. Carlotta o să vină, o să ocupe o cameră şi o să-şi trăiască viaţa ei. O s-o tratăm frumos, ca pe o regină detronată. Probabil că lui Maude toate acestea trebuie să-i fi sunat teribil de fals şi de găunos. Dar eu, ascultându-mi reverberaţiile propriei voci, aveam senzaţia netă că aud gâlgâitul acela înăbuşit de apă care curgea întruna la closet. Cum hotărârea lui Maude era luată, cum nimeni nu-mi mai asculta cuvintele în afară de mine, cum spusele mele aveau o mişcare de recul, către mine, ca nişte pătlăgele vinete care ricoşează pe un dovleac, eu îmi continuam transmisiunea, devenind din ce în ce mai sincer şi din ce în ce mai convins, din ce în ce mai decis să procedez după capul meu. Un val îl încăleca pe celălalt, un ritm se ciocnea cu celălalt: reţinerea se ciocnea cu explozia, apa băltită cu puhoiul, confesiunea cu constrângerea.

Coboară, doboară, îngroapă, îneacă, vâră adânc în pământ, trânteşte un munte deasupra! Vorbeam şi vorbeam, con amore, con furoare, con convingere, con continuitate, con abulie, con estezie, con Silezia… Şi în tot acest timp ea asculta ca o stâncă, impermeabilizându-şi inimioara ei în cămăşuţă, pocnitoarea ei de tinichea, rânza înecată în osânză, pântecele ei sterilizat.

Răspunsul era NU! Ieri, azi, mâine – NU! Categoric nu! Întreaga ei evoluţie fizica, mentală, morală şi spirituală culminase cu acest mare moment când putea răspunde triumfal: NU! categoric NU!

Dacă mi-ar fi spus doar: „Ascultă-mă, nu poţi să-mi ceri aşa ceva! E o nebunie, nu-ţi dai seama? Cum o să putem trăi laolaltă, toţi trei? Înţeleg că vrei s-o ajuţi – şi eu aş vrea…” Dar Dacă mi-ar fi vorbit în felul ăsta, m-aş fi dus în faţa oglinzii, mi-aş fi aruncat o lungă privire rece, aş fi râs ca o balama ruginită, şi aş fi fost de acord că e nebunie

curată. Nu numai atât, ci mai mult… aş fi respectat-o pentru că dorea să facă un lucru pe care spiritul ei anemic nu ar fi capabil să-l conceapă. Da, aş fi trasat o linie de cretă albă în favoarea ei şi aş fi încununat-o cu un futai liniştit, dement, à la Huysmans. Aş fi luat-o pe genunchi aşa cum făcea tatăl ei, carele era actualmente în ceruri, gângurind şi giugiulind-o, pretinzând că 986 plus 2 fac minus 69. I-aş fi ridicat cu gingăşie rochia de organdi şi aş fi stins focul cu un stingător eteric.

Şi, în schimb, lansându-mi jetul de urină pe un zid de metal ignifug, m-am înfuriat atât de rău, încât am dat buzna afară din casă în toiul nopţii, şi am pornit să mă îndrept spre Coney Island. Vremea era blândă şi, când am ajuns la trotuarul de lemn, m-am aşezat pe o balustradă şi am început să râd. Mi-a venit în minte Stanley din momentul eliberării din Fortul Oglethorpe, trăsura deschisă pe care-o tocmisem şi sticlele de bere stivuite pe locul din faţă. După patru ani petrecuţi în cavalerie, Stanley ajunsese un om de fier. Era dur pe dinafară şi pe dinăuntru, aşa cum numai un polonez poate fi. Mi-ar fi muşcat urechea dacă l-aş fi provocat, şi mi-ar fi scuipat-o în faţă. Avea în buzunar vreo două sute de dolari şi voia să-i facă praf în noaptea aceea. Şi, îmi aduc aminte, înainte ca noaptea să se fi sfârşit, ne rămăsese doar atât cât să închiriem împreună o cameră într-un hotel jigărit din apropiere de Borough Hall. Mai ţin minte că era atât de matolit încât refuza să coboare din pat ca să-şi uşureze băşica udului – pur şi simplu s-a întors pe o parte şi şi-a ţâşnit şuvoiul pe perete.

A doua zi eram tot furios. La fel şi a treia zi şi a patra. Acel NU mă seca la fiere. Ar fi fost nevoie de o mie de DA-uri ca să-l şteargă. Pe atunci nu aveam nicio preocupare vitală. Pretindeam că-mi câştig existenţa vânzând un noian de cărţi despre care se spunea că ar fi „literatura cea mai bună din lume”. Încă nu intrasem în stadiul enciclopediilor. Şobolanul care mă băgase în munca asta mă hipnotizase. Vindeam totul într-o tranşă posthipnotică. Uneori mă trezeam cu idei strălucite în

minte, adică idei vag criminale şi, categoric, halucinatorii. Oricum, într-o zi, fiind încă nebun furios, m-am trezit cu acel NU! continuând să mi se reverbereze în ureche. Îmi luam micul dejun când mi-a trăsnit prin minte că încă nu o vizitasem cu cărţile pe verişoara Julie. Julie, verişoara lui Maude. Mi-am zis că era măritată de suficienta vreme încât să dorească o schimbare de ritm. Prima vizită aveam să i-o fac ei. O s-o iau cu binişorul, o să pic chiar înainte de masă, o să-i vând un set de cărţi, o să înfulec un prânz bun, o să i-o trag zdravăn şi pe urmă o să mă duc la un cinema.

Julie locuia în partea de sus din Manhattan, într-un incubator tapetat. Bărbatu-su era un tont, din câte îmi dădeam eu seama. Adică un specimen perfect normal, care câştiga o existenţă cinstită şi vota cu Republicanii sau cu Democraţii, după cum îi cânta cucul. Julie era o îngălată veselă, care în viaţa ei nu citise ceva mai palpitant decât *Saturday Eveningpost*. Era o halcă de carne, cu doar atâta inteligenţă cât să ştie că după un futai e musai să faci un duş şi, dacă nu-ţi rezolvi problema cu duşul, atunci foloseşti o andrea. O făcuse atât de des, figura asta cu andreaua, încât ajunsese o adeptă a procedeului. Putea să provoace o hemoragie chiar dacă era vorba de o concepţie imaculată. Ideea era să se distreze ca o corabie beată, apoi să-şi îndepărteze cât mai repede rămăşiţele din organism. N-ar fi pregetat să folosească o daltă sau o cheie franceză, dacă ar fi crezut că acestea îi servesc scopul.

Am rămas puţin zăpăcit când mi-a deschis uşa. N-aş fi crezut că într-un singur an o femeie se poate schimba atât de mult şi nici nu ştiam cum arată cele mai multe femei la ora unsprezece dimineaţa, când nu se aşteaptă la musafiri. Ca să o descriu cu o crudă exactitate, arăta ca o bucată de carne rece, stropită cu ketchup şi băgată înapoi în frigider. Julie pe care o văzusem ultima oară era un vis în comparaţie cu cea de acum. A trebuit să execut câteva transpuneri rapide ca să mă adaptez situaţiei.

Fireşte, mă găseam mai curând în dispoziţia de a vinde decât în cea de a fute. Dar curând mi-am dat seama că, pentru a reuşi să vând, va trebui să fut. Julie pur şi

simplu nu înţelegea ce-mi venise – să pic la ea şi să-i bag pe gât un sac de cărţi. Nu-i puteam spune că o să-i îmbogăţească mintea pentru că nu avea minte, lucru pe care-l ştia şi ea şi care n-o stânjenea câtuşi de puţin.

M-a lăsat singur câteva minute ca să se aranjeze puţin. Am început să citesc prospectul cărţilor. L-am găsit atât de interesant, încât aproape că mi-am vândut mie un set de cărţi. Tocmai citeam un fragment despre Coleridge, ce minte extraordinară a avut (şi eu care-l considerasem întotdeauna un căcat!), când am simţit-o că se apropie de mine. Pasajul era însă atât de senzaţional, încât m-am scuzat fără să ridic privirea şi am continuat să citesc. A îngenuncheat pe canapea, în spatele meu, şi a început să citească peste umăr. Am simţit atingerea tremurată a doua ţâţe siropoase, dar eram atât de absorbit în urmărirea ramificaţiilor extraordinarei minţi a lui Coleridge, încât anexele ei leguminoase nu mă tulburau.

Deodată, prospectul frumos legat mi-a zburat din mână.

— Ce tot citeşti porcăria aia? a strigat, apucându-mă de coate şi răsucindu-mă spre ea. Eu nu înţeleg o iotă din ea şi pot să jur că nici tu. Ce te-a apucat – nu-ţi poţi găsi o slujbă?

Pe faţă i s-a răspândit treptat un zâmbet tâmp, fleşcăit. Arăta ca un înger teutonic care încearcă să gândească. M-am ridicat, am luat prospectul de pe jos şi am întrebat ce-i cu masa de prânz.

— Doamne, ce obraz gros ai! a exclamat. Ce-ţi închipui că sunt eu?

A trebuit să pretind că glumisem, dar după ce mi-am strecurat mâna în sânul ei şi i-am frecat sfârcul ţâţei drepte, am readus cu dibăcie conversaţia la tema mâncării.

— Ascultă-mă, te-ai schimbat, mi-a declarat. Nu-mi place felul în care vorbeşti – şi în care te porţi.

La aceste cuvinte şi-a retras ţâţa şi a vârât-o la loc, de parc-ar fi fost un ghem de ciorapi uzi într-un coş de rufe.

— Ascultă-mă, eu sunt o femeie măritată, ştii? Şi ştii

ce-ar face Mike dacă te-ar prinde?

— Şi tu te-ai schimbat, i-am spus, sculându-mă în picioare şi adulmecând aerul, anticipând mirosul de nutreţ.

Tot ce voiam acum era haleala. Nu ştiu de ce, dar îmi băgasem în cap că o să-mi ofere un prânz bun – era cel mai mic lucru pe care-l putea face pentru mine, imbecila asta fandosită.

Singura cale de a obţine ceva de la ea era s-o manipulez. Trebuia să pretind că mă pasiona să-i frământ obrajii curului bulbucat. Şi totuşi nu trebuia să mă arăt prea pasionat, pentru că asta ar fi însemnat un futai precipitat şi prânzul-ioc. Dacă mâncarea o să fie bună, poate c-am să-i ofer un „încalecă şi fute, descăleca şi du-te" – la asta mă gândeam în timp ce mă foiam pe acolo.

— Doamne Dumnezeule, am să-ţi dau de mâncare, a izbucnit la un moment dat, citindu-mi gândurile ca o molie oarbă.

— Bunî aproape c-am strigat. Ce ai?

— Vino să vezi singur, mi-a răspuns şi m-a târât în bucătărie unde a deschis uşa frigiderului.

Am văzut şuncă, salată de cartofi, sardele, sfeclă rece, budincă de orez, sos de mere, cârnaţi, Frankfurter, murături, tulpiniţe de ţelină, smântână şi un terci special de vomă cu maioneză deasupra, de care am ştiut că nu mă tentează deloc.

— Haide să scoatem totul afară, i-am propus. Ai şi o bere?

— Da, şi muştar dacă doreşti, a pufnit dispreţuitor.

— Pâine?

Mi-a aruncat o privire de dezgust nedisimulat.

Am extras repede mâncărurile din frigider şi le-am înşiruit pe masă.

— Mai bine mi-ai face şi o cafea.

— Bănuiesc că vrei şi frişca la cafea, nu? Ştii, îmi vine să-ţi torn otravă. Dumnezeule, dacă erai lefter puteai veni să-mi ceri nişte bani cu împrumut… nu să-mi cazi pe cap încercând să-mi vinzi nişte aiureli. Şi dacă ai fi fost ceva mai drăguţ, te-aş fi invitat la masă în oraş. Am nişte bilete

la teatru. Ne-am fi putut distra bine… Poate că ţi-aş fi cumpărat chiar şi împuţitele alea de cărţi. Mike nu-i băiat rău. Ţi-ar fi cumpărat cărţile chit că n-aveam de gând să le citim. *Dacă ar fi gândit că ai nevoie de un ajutor*… Dar tu te înfiinţezi aici şi mă tratezi ca pe un gunoi. Ce ţi-am făcut eu? Nu înţeleg. Nu râde! Vorbesc serios. Nu văd de ce-ar trebui să înghit toate astea de la tine. Cine te crezi că eşti?

Mi-a trântit o farfurie în faţă. Pe urmă s-a răsucit pe călcâie şi s-a întors în bucătărie. Am fost lăsat cu toate mâncărurile teanc sub nasul meu.

— Haide, haide, n-o lua aşa! am strigat după ea, îndesându-mi o furculiţă plină în gură. Doar ştii că n-am nimic cu tine personal. (Cuvântul „personal” mi s-a părut incongruent, dar ştiam că ei o să-i placă.)

— Personal sau nu, eu n-am de gând să-ţi ţin companie, mi-a ripostat N-ai decât să te îndopi cât îţi place şi s-o întinzi. Am să-ţi fac o cafea. Şi nu vreau să te mai văd vreodată în ochi. Eşti dezgustător.

Am lăsat jos furculiţa şi cuţitul şi m-am dus în bucătărie. Oricum mâncarea era rece, aşa că n-avea importanţă dacă-mi pierdeam câteva minute încercând s-o împac.

— Scuză-mă, Julie, am spus încercând s-o înconjur cu braţul, pe care mi l-a înlăturat îndată cu furie. Ştii, am continuat picurând puţină simţire în cuvinte, Maude şi cu mine nu ne prea înţelegem. De asta am venit la tine. Şi pe urmă, când am început să-ţi explic… să-ţi vând cărţile pe care chiar dacă ai fi pretins că le vrei…

— Ştiu eu ce s-a întâmplat cu tine. Ai fost dezamăgit de felul cum arătam. *M-am schimbat* – ăsta-i necazul. Şi tu nu ştii să pierzi. Vrei să te descarci pe mine – dar nu-i decât vina ta. Ai o soţie frumoasă… De ce nu te ţii de ea? Toate cuplurile se ceartă – nu sunteţi voi singurii de pe lume. Şi în căsnicia mea, când lucrurile merg rău, crezi că mă duc peste soţul altei femei? Unde ne-ar duce aşa ceva? Nici Mike nu-i un înger… bănuiesc că nimeni nu e. Dar tu te porţi ca un copil răzgâiat. Ce-ţi închipui tu că e viaţa, un vis în care juisezi?

De vorbele astea nu puteam râde. Am implorat-o să se aşeze şi să mănânce cu mine, să-mi ofere şansa de a mă explica. A consimţit în silă.

Şi i-am depănat o poveste trasă de păr, în timp ce rădeam o farfurie după alta. Părea atât de impresionată de sinceritatea mea, încât am început să cochetez cu ideea de a reintroduce literatura cea mai bună din lume. Trebuia să patinez pe o gheaţă subţire, pentru că, de astă dată, urma să pară că i-aş face *ei* o favoare. Încercam să manevrez astfel lucrurile încât să creadă că îi dau voie să mă ajute. În acelaşi timp, mă întrebam dacă merita strădania, dacă n-ar fi mai plăcut să mă duc la un matineu.

Îşi revenea la normal, redevenea prietenoasă şi încrezătoare. Cafeaua era excelentă şi, tocmai isprăvisem cea de-a doua cană, când am simţit o revoluţie în maţe. M-am scuzat şi m-am dus la baie. Acolo am gustat plăcerea unei evacuări totale. Am tras apa şi am rămas aşezat câteva momente, puţin visător, puţin lasciv, când deodată mi-am dat seama că sunt supus la o baie de şezut. Am tras iarăşi lanţul. Apa a început să mi se reverse printre picioare, pe podea. Am sărit în sus, mi-am uscat fundul cu un prosop, mi-am încheiat pantalonii şi m-am uitat disperat la bazinul closetului. Am încercat tot ce mi-a venit în minte, dar apa continua să se ridice şi să se reverse peste margini – şi, odată cu apa, s-au ivit şi vreo două guguloaie dolofane şi un ghemotoc de hârtie igienică udă.

Cuprins de panică, am strigat-o pe Julie. Crăpând uşor uşa, am rugat-o să mă înveţe ce să fac.

— Lasă-mă să intru. Aranjez eu.

— Spune-mi *mie*, am rugat-o. Repar eu. Nu pot încă să te las să intri.

— N-am cum să-ţi explic Dă-mi drumul înăuntru.

N-aveam încotro, a trebuit să deschid uşa. În viaţa mea nu mă simţisem mai stânjenit Podeaua era o lăcărie şi o mizerie de neînchipuit. Totuşi Julie a pornit la treabă cu repeziciune, de parcă era un lucru de zi cu zi. Într-o clipită apa a încetat să mai curgă; nu mai rămăsese decât de curăţat scârna.

— Ascultă-mă, i-am cerut, acuma ieşi de aici. Lasă-mă pe mine să curăţ. Ai un făraş şi o cârpă?

— Tu să ieşi afară. Curăţ eu totul!

M-a împins în hol şi a închis uşa.

Am aşteptat-o ca pe jăratic să iasă. Pe urmă m-am simţit cuprins de o adevărată groază. Nu era decât un singur lucru de făcut – să fug de acolo cât mai repede cu putinţă.

M-am foit câteva clipe, ascultând, schimbându-mi greutatea corpului când pe un picior când pe altul, fără să fac vreun zgomot. Ştiam că nu sunt în stare să dau ochi cu ea. Am privit în jur, am măsurat din ochi distanţa până la uşă, mi-am ciulit urechile şi am ascultat, o secundă, cu atenţie concentrată, apoi mi-am înşfăcat lucrurile şi m-am îndreptat în vârful picioarelor spre uşă.

Blocul avea lift, dar nu l-am aşteptat şi am pornit să cobor pe scări, sărind câte trei trepte o dată, de parcă era diavolul pe urmele mele.

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să intru într-un restaurant şi să-mi spăl zdravăn mâinile. Era acolo şi un automat care, dacă înserai o monedă, te pulveriza cu colonie. M-am gratificat cu câteva stropiri şi apoi am ieşit afară, în plin soare. Am hoinărit un timp fără niciun ţel, simţind contrastul dintre vremea frumoasă şi neplăcuta mea stare de spirit.

Curând m-am pomenit pe malul râului. La câţiva metri mai încolo era un părculeţ, sau mai bine zis o fâşie de iarbă şi câteva bănci. M-am aşezat şi am început să rumeg. Cât ai zice peşte gândurile mi s-au întors la Coleridge. Ce uşurare să-ţi laşi mintea să zăbovească pe probleme pur estetice!

Distrat, am deschis prospectul şi am început să recitesc fragmentul care mă absorbise – înainte de oribilul fiasco din casa lui Julie. Săream de la un paragraf la altul. La sfârşitul prospectului erau prezentate hărţi şi diagrame şi reproduceri ale inscripţiilor din antichitate găsite pe plăcile şi monumentele din diferite părţi ale lumii. Am dat peste „misterioasa scriere” a uigurilor care au năpădit

Europa, revărsându-se din fântâna supraplină a Asiei centrale. Am citit despre oraşe care au săltat spre ceruri cu trei, patru mii de metri când au început să se formeze lanţurile muntoase; am citit despre dizertaţii de la Solon până la Platon, despre gliptica veche de şaptezeci de mii de ani găsită în Tibet, din care s-a putut deduce existenţa unor continente astăzi necunoscute. Am dat peste sursele concepţiilor lui Pitagora şi am citit cu durere despre distrugerea marii biblioteci din Alexandria. Unele table provenite de la tribul Maya îmi aminteau pregnant de pânzele lui Paul Klee. Scrierile anticilor, simbolurile lor, modelele, compoziţiile semănau frapant cu desenele inventate de copii la grădiniţă. Pe de altă parte, şi nebunii produc asemenea compoziţii de cel mai înalt grad intelectual. Am citit despre Lao-Tzi şi Albertus Magnus şi Cagliostro şi Cornelius Agrippa şi Iamblichos, fiecare dintre ei un univers în sine, fiecare dintre ei o verigă dintr-un lanţ invizibil de cuvinte acum explodate. Am găsit un tabel, dispus asemenea bucăţilor de fildeş paralele încrustate pe gâtul unui banjo; lateral erau notate secolele scurse de la „zorii civilizaţiei”, iar pe verticală, figurile literare ale epocilor respective, cu numele şi operele lor. Evurilei întunecate ieşeau în evidenţă asemenea calcanelor oarbe alături de nişte zgârie-nori; ici-colo, pe marele zid opac străbătea câte o rază de lumină aruncată de spiritul vreunui gigant intelectual care izbutise să-şi facă auzit glasul deasupra orăcăitului indivizilor scufundaţi şi descumpăniţi ce populau mlaştinile. Dar când în Europa a fost beznă, lumina a strălucit pe alte meleaguri: spiritul omului e un veritabil tablou de control electric, manifestându-se prin semnale şi lumini, adeseori peste oceane de tenebre. Un lucru se impunea clar – pe acest tablou electric unele spirite mari erau încă vârâte în priză, aşteptând doar o chemare. Când epoca în care fuseseră chemate se stinsese, aceste spirite răzbiseră din beznă ca nişte piscuri diamantine din Himalaya. Şi existau raţiuni de a crede, mi-am spus eu, că numai o nouă catastrofă de negrăit ar putea face ca lumina lor să apună. Când am

întrerupt curentul reveriei de care mă lăsasem furat, o imagine ca de sfinx s-a imprimat pe cortina lăsată: figura venerabilă a unuia dintre magii Europei: Leonardo da Vinci. Masca pe care o purta ca să-şi ascundă identitatea era una dintre cele mai derutante deghizări pe care le-a folosit vreodată un emisar din adâncuri. Mă cutremuram gândindu-mă la câte or fi văzut ochii aceia care privesc neclintiţi către viitor…

M-am uitat peste râu la malul Jersey. Îmi apărea dezolant, mai dezolant chiar decât albia presărată cu bolovani a unui râu secat. Nimic de importanţă pentru specia umană nu se întâmplase acolo, vreodată. Şi poate că nimic nu o să se întâmple încă mii şi mii de ani.

Pigmeii erau infinit mai interesanţi, infinit mai demn de studiat decât locuitorii din New Jersey. Am privit în susul şi în josul râului Hudson, un râu pe care l-am detestat întotdeauna, chiar de pe când am citit prima oară despre Henry Hudson şi blestemata lui *Jumătate de lună*. Uram deopotrivă ambele maluri ale râului. Uram legendele ţesute în jurul numelui său. Întreaga vale părea a fi visul găunos al unui olandez îmbibat de bere. Niciodată nu mă sinchisisem de Powhatan[3] sau Manhattan. Îl uram pe părintele Knickerbocker[4]. Aş fi vrut să existe zece mii de fabrici de praf de puşcă răspândite pe ambele maluri ale râului, care să facă explozie toate odată.

14

Hotărâre bruscă de a ne muta din Palatul Gândacilor. De ce? Pentru că am cunoscut-o pe Rebecca. Rebecca era cea de a doua soţie a vechiului meu prieten Arthur Raymond. Cei doi locuiau acum într-un apartament imens de pe Riverside Drive; şi doreau să închirieze camere.

---

3 *Powhatan* (1550-1618) – şef indian algon-quian, tatăl legendarei prinţese Pocahontas.

4 Autorul fictiv al *Istoriei New York-ului* (1809) a lui Washington Irving. Denumirea desemnează descendenţii primilor colonişti olandezi din New York care purtau pantaloni golf.

Kroński mi-a furnizat vestea; spunea că are de gând să se mute şi el într-una din camere.

— Ce-ar fi să vii şi tu să faci cunoştinţă cu soţia lui – o să-ţi placă. Parc-ar fi sora cu Mona.

— Cum o cheamă? l-am întrebat.

— Rebecca – Rebecca Valentine.

Numele Rebecca mă tulbura. Dorisem întotdeauna să cunosc o femeie cu numele de Rebecca – şi nu Becky. (Rebecca, Ruth, Roxana, Rosalind, Frederika, Ursula, Sheila, Norma, Ginevra, Leonora, Sabina Malvina, Solange, Deirdre. Ce nume minunate aveau femeile! Ca nişte nume de flori, de stele, de constelaţii…)

Pe Mona n-o prea trăgea inima să se mute, dar când! am intrat în casa lui Arthur Raymond şi l-a auzit exersând la pian a schimbat placa.

Renée, sora mai mică a lui Arthur Raymond, ne-a primit la uşă. Avea vreo nouăsprezece ani, o fată iute, cu bucle lungi şi grele, plină de vitalitate. Vocea îi era ca de privighetoare – indiferent ce-ţi spunea, erai gata să fii de acord.

În cele din urmă a apărut şi Rebecca. Părea picată direct din Vechiul Testament – bună şi însorită. Mona s-a simţit pe loc atrasă de ea, de parcă ar fi regăsit o soră pierdută. Amândouă erau frumoase. Rebecca era ceva mai matură, mai solidă, mai integrată. Simţeai instinctiv că prefera, întotdeauna, adevărul. Mi-a plăcut strângerea ei de mână fermă şi privirea directă cu care ne-a întâmpinat Părea să nu aibă nimic din mofturile femeieşti. Curând ni s-a alăturat şi Arthur. Era scurt, muşchiulos, cu o notă de oţel în glas, şi izbucnea frecvent în spasme de râs exploziv. Râdea din toată inima la glumele lui zeflemitoare ca şi la ale altora. Era neobişnuit de sănătos, de vital, de vesel, de exuberant. Aşa fusese şi pe vremuri, când eu şi Maude ne mutasem lângă locuinţa lui. Îmi plăcea mult. Obişnuiam pe atunci să dau buzna la el la orice oră din zi sau din noapte, ca să-i înşir rezumate lungi de trei, patru ore, ale cărţilor pe care tocmai le citisem. Îmi amintesc că petrecusem după-amiezi întregi discutând despre Smerdiakov şi Pavel

Pavlovici, sau despre generalul Ivolghin, sau despre nălucile angelice care-l înconjurau pe Idiot, ori despre femeia Filipovna. Pe atunci, Arthur era căsătorit cu Irma, care mai târziu a devenit una dintre colegele mele la Compania Teleflocică Cosmodemonică. În zilele acelea, la începuturile cunoştinţei mele cu Arthur Raymond, s-au petrecut nişte lucruri capitale – în spirit, ar trebui să subliniez. Discuţiile noastre erau ca nişte pasaje din *Muntele Vrăjit*, numai că mai virulente, mai exaltate, mai susţinute, mai provocatoare, mai inflamabile, mai primejdioase, mai ameninţătoare – şi mult mai epuizante.

Acum, în timp ce-l ascultam vorbind, îl priveam retroactiv. Sora lui, Renée, încerca să poarte o conversaţie leşinată cu soţia lui Kroński. (Aceasta din urmă murea întotdeauna peste tine, oricât de interesant ar fi fost subiectul discutat.) Mă întrebam cum o s-o scoatem la capăt noi toţi, sub acelaşi acoperiş. Din cele două camere vacante, Kroński o şi confiscase pe cea mai spaţioasă. Şi acum, toţi şase eram înghesuiţi în cealaltă, un cuibuşor confortabil.

— O să meargă, ne asigura Arthur Raymond. Dumnezeule: „voi doi n-aveţi nevoie de mult spaţiu – şi apoi aveţi toată casa la dispoziţie. Aş vrea să veniţi. O să fie grozav! Doamne!

Şi a explodat din nou în râs.

Ştiam că e disperat Dar prea mândru ca să admită că are nevoie de bani. Rebecca se uita la mine cu speranţă. Citeam limpede pe faţa ei. Brusc, a vorbit Mona:

— Sigur că o s-o închiriem!

Kroński şi-a frecat palmele de bucurie:

— Bineînţeles că o s-o închiriaţi! Şi-o să facem adevărate bairamuri, o să vedeţi!

După care a început să se târguiască pentru chirie. Dar Arthur Raymond refuza să discute despre bani.

— Voi stabiliţi chiria, ne-a spus şi s-a îndreptat spre camera mare unde era pianul.

L-am auzit lovind clapele. Am încercat să ascult, dar Rebecca era postată în faţa mea şi mă bombarda cu

întrebări.

Câteva zile mai târziu ne-am şi instalat. Primul lucru pe care l-am observat la noul nostru domiciliu era că toată lumea încerca să folosească baia în acelaşi timp. Ajungeai să ştii cine a fost ultimul ocupant după mirosul pe care-l lăsa. Chiuveta era întotdeauna astupată cu fire lungi de păr şi Arthur Raymond, care nu posedase niciodată o periuţă de dinţi, o folosea pe prima care-i venea la îndemână. Şi apoi, erau prea multe femei în casă. Jessica, sora mai mare a lui Arthur, care era actriţă, venea des şi, de cele mai multe ori, rămânea peste noapte. Mai era şi mama Rebeccăi, care tot timpul ba venea ba pleca, mereu posomorâtă, târându-se ca un cadavru. Pe urmă mai veneau prietenele lui Krośnski şi prietenele Rebeccăi şi prietenele lui Arthur şi prietenele lui Renée, ca să nu mai vorbesc de elevele care ne invadau la toate orele din zi şi din noapte”. La început mi se părea încântător să aud pianul – frânturi din Bach, Ravel, Debussy, Mozart şi aşa mai departe. Pe urmă, însă, a devenit exasperant, mai cu seamă când exersa chiar Arthur Raymond. Repeta iar şi iar câte o frază muzicală, cu tenacitatea şi persistenţa unui nebun, întâi cu o mână, ferm şi rar; pe urmă cu cealaltă mână, ferm şi rar. Pe urmă cu ambele mâini, foarte ferm, foarte rar; pe urmă din ce în ce mai repede, până ajungea la tempoul normal. După aceea de douăzeci de ori, de cincizeci de ori, de o sută de ori. După care mai avansa puţin – doar câteva măsuri. Idem. Şi apoi iar îndărăt, ca un crab, chiar de la început. După care, abrupt, o tăia, începea ceva nou, ceva ce-i plăcea. Şi pe care-l cânta cu toată inima, de parcă dădea un concert. Dar pe la o treime din drum se poticnea. Tăcere. Relua câteva măsuri, le fragmenta, le construia, rar, repede, o mână, două mâini, totul laolaltă, mâini, picioare, coate, încheieturi, mişcându-se înainte ca o divizie de tancuri, măturând totul în cale, retezând copaci, garduri, hambare, îngrădituri, ziduri. Era chinuitor să-l urmăreşti.

Nu cânta de plăcere – cânta ca să-şi perfecţioneze tehnica. Îşi tocea buricele degetelor, îşi lustruia fundul.

Mereu avansând, progresând, atacând, cucerind, anihilând, eradicând, realiniindu-şi forţele, dărâmând străzi, santinele, acoperindu-şi ariergarda, săpând tranşee, îngrădind prizonierii, separând răniţii, pornind în recunoaştere, organizând ambuscade, lansând semnale luminoase, rachete, făcând să sară în aer fabricile de muniţii, nodurile de cale ferată, inventând noi torpile, dinamuri, aruncătoare de flăcări, cifrând şi descifrând mesajele care soseau… Dar un mare profesor! Un profesor drag. Se învârtea prin cameră ca o panteră agitată, în cămaşa lui kaki, întotdeauna deschisă la gât. Stătea într-un colţ, ascultând, cu bărbia în palmă, şi cu cotul sprijinit în cealaltă mână. Pe urmă se ducea la fereastră şi se uita afară, fredonând încet, în timp ce urmărea încercările eroice ale elevilor de a atinge perfecţiunea pe care Arthur o cerea de la studenţii săi. Dacă era o elevă foarte mică, ştia să fie tandru ca un mieluşel; o făcea pe copila să râdă, o lua în braţe şi o ridica în aer. „Vezi…?” şi, foarte încet, foarte blând, foarte grijuliu, îi explica felul în care trebuia să execute muzica. Avea o răbdare fără margini cu elevii mici – un lucru plăcut de urmărit. Îi cultiva ca pe nişte flori, încerca să ajungă la sufletul lor, se străduia să-i liniştească sau să-i entuziasmeze, după caz. Era şi mai emoţionant să-i urmăreşti tehnica în ce priveşte elevii mai mari. Faţă de aceştia era tot numai atenţie, alert ca un porc spinos, stătea cu picioarele depărtate, legănându-se, balansându-se, înălţându-se pe vârfuri şi lăsându-se pe călcâie, muşchii feţei mişcându-i-se expresiv pe măsură ce urmărea cu înflăcărare tranziţia de la un pasaj la altul. Acestora le vorbea ca şi cum ar fi fost deja maeştri. Le *sugera* un tuşeu sau altul, o interpretare sau alta. Adeseori le întrerupea performanţa pentru un răstimp de zece sau de cincisprezece minute, lansându-se în expuneri strălucite despre o tehnică prestigioasă, comparând tehnica unui interpret cu cea a altuia, evaluându-le, asemuind o partitură cu o carte, un scriitor cu altul, o paletă cu o tapiserie, un ton cu o expresie ce-i aparţinea, şi aşa mai departe. Făcea muzica să trăiască. Auzea muzică în orice.

Fetele tinere care tocmai terminaseră o lecţie, aproape că leşinau în hol, conştiente doar de văpaia geniului. Da, era un dătător de viaţă, un zeu-soare; le trimitea în stradă ameţite.

Dar când discuta cu Kroński era cu totul alt om. Acea manie a lui pentru perfecţiune, furia lui pedagogică atât de importantă pentru calitatea de profesor de muzică, îl reduceau la proporţii ridicole când se lansa în lumea ideilor. Kroński îl juca, aşa cum pisica joacă şoarecele. Se desfăta să-şi încurce adversarul. De fapt nu apăra nimic altceva decât agilitatea minţii lui. Arthur Raymond avea ceva din stilul luptătorului Jack Dempsey, care se manifesta ori de câte ori se lansa într-o discuţie înfierbântată. Îşi croia drum cu forţa, întotdeauna prin lovituri scurte, rapide, ca un butuc de măcelărie prevăzut cu picioare dansante. Din când în când executa o fandare, o fandare strălucită, numai pentru a constata că duelează cu spaţiul. Kroński avea un fel de a se dizolva chiar când părea neclintit pe baricade. O secundă mai târziu, îl descopereai spânzurând de candelabru. Nu avea o strategie definită, recognoscibilă, în afară de tactica eludării, a devierii şi zeflemelei, a zădărârii oponentului şi, până la urmă, trucul dispariţiei. Arthur Raymond părea să spună tot timpul: „Încleştează-ţi pumnii! Luptă! Luptă, păcătosule!” Dar Kroński n-avea de gând să se transforme în sac de antrenament.

Nu l-am surprins niciodată pe Arthur Raymond citind o carte. Nu cred că citise multe cărţi, totuşi cunoştea uimitor de multe lucruri. Mult sau puţin cât citise, îşi amintea cu o ascuţime şi o acurateţe extraordinare. Cu excepţia prietenului meu Roy Hamilton, Arthur avea capacitatea de a extrage dintr-o carte mai mult decât oricare altul. Roy Hamilton scurma milimetru cu milimetru, ca să spunem aşa, zăbovind uneori zile şi săptămâni asupra unei fraze. Câteodată îi trebuia un an sau doi ca să termine o cărţulie, dar după ce isprăvea lectura, părea să-şi fi înălţat statura cu un cot. O jumătate de duzină de cărţi îi erau suficiente să-i furnizeze hrană

spirituală pentru tot restul vieţii. Pentru el, gândurile erau lucruri vii, aşa cum fuseseră şi pentru Louis Lambert. După ce citea temeinic o carte dădea impresia că ar cunoaşte toate cărţile. Gândea şi trăia printr-o carte, şi ieşea din această experienţă în chip de făptură nouă şi glorioasă. Era opusul pedantului a cărui statură se diminuează cu fiecare carte citită Pentru el cărţile erau ceea ce e yoga pentru căutătorul de adevăr; îl ajutau să se contopească cu divinitatea.

Arthur Raymond, însă, dădea impresia că ar suge conţinutul unei cărţi. Citea cu o atenţie musculară. Sau aşa îmi închipuiam eu, observând efectul lecturilor asupra lui. Citea ca un burete, cu intenţia de a absorbi gândurile scriitorului. Unica lui preocupare era să ingereze, să asimileze, să redistribuie. Era un vandal. Fiecare carte nouă reprezenta o nouă cucerire. Cărţile îi fortificau şinele. Nu creştea, se umfla de mândrie şi de aroganţă. Căuta coroborări pentru a porni la asalt şi a da bătălia. Nu-şi îngăduia să se lase schimbat, transformat. Aducea tribut autorului pe care-l admira, dar nu-şi pleca niciodată genunchiul în faţa lui. Rămânea neînduplecat şi inflexibil; carapacea i se îngroşa întruna.

Era genul de om care, după ce termina o carte, săptămâni întregi nu mai vorbea despre altceva. Indiferent ce subiect aduceai în discuţie, el reducea totul la cartea pe care tocmai o devorase. Lucrul curios legat de această rimanenţă era faptul că, cu cât vorbea mai mult despre carte, cu atât simţeai dorinţa lui inconştientă de a o distruge. Mie mi se părea întotdeauna că, în străfundurile lui, se ruşina că îngăduise altei minţi să o subjuge pe a lui. Vorbirea lui nu se referea la carte ci la felul exhaustiv şi pătrunzător în care el, Arthur Raymond, o înţelesese. A te aştepta să-ţi rezume cartea era zadarnic. Îţi oferea doar atâtea informaţii asupra subiectului cât să-ţi permită să-i urmăreşti inteligent analizele şi elaborările lui. Deşi repeta întruna: „Trebuie s-o citeşti, e admirabilă”, de fapt, cea ce voia să spună era: „N-ai decât s-o iei de la mine, o carte importantă, altminteri nu mi-aş pierde timpul s-o discut cu

tine”. Şi, sub faţada acestor cuvinte, se ascundea implicaţia că, de fapt, mai bine că n-ai citit-o, pentru că, prin propriile tale eforturi, n-ai fi putut dezgropa niciodată nestematele pe care el, Arthur Raymond, le-a descoperit în filele cărţii. Părea să spună: „Când o să-ţi povestesc eu totul despre ea, n-o să mai fie nevoie s-o citeşti. Eu ştiu nu numai ce a spus autorul, dar şi ce a avut intenţia să spună şi n-a spus”.

La vremea despre care vă vorbesc, una dintre pasiunile lui era Sigmund Freud. Nu vreau să insinuez că-l cunoştea numai pe Freud. Nu, vorbea ca şi cum ar fi fost familiarizat cu întregul muşuroi, de la Krafft-Ebing şi Stekel mai departe. Îl considera pe Freud nu numai un gânditor ci şi un poet. Pe de altă parte, Kroński, ale cărui lecturi în acest domeniu erau mai vaste şi mai profunde, care avea, în plus, avantajul experienţei clinice şi care făcea pe atunci un studiu comparativ al metodelor psihanalitice, nemulţumindu-se doar să asimileze o nouă contribuţie după alta, îl irita îngrozitor pe Arthur Raymond prin ceea ce numea acesta din urmă „scepticismul lui coroziv”.

Aceste discuţii care erau nu numai amare dar şi interminabile, aveau loc în cămăruţa noastră. Mona renunţase la salonul de dans şi îşi căuta acum de lucru în teatru. Adeseori luam cu toţii masa în bucătărie şi, spre miezul nopţii, se dispersau, fiecare în cartierul lui general. Dar Arthur Raymond era total lipsit de noţiunea timpului; când se antrena într-o discuţie nu mai avea nevoie nici de hrană, nici de somn, nici de sex. Dacă se ducea la culcare la cinci dimineaţa, ori se scula la opt, ori, dacă i se năzărea, rămânea în pat optsprezece ore. O lăsa pe Rebecca să-i rearanjeze programul. Fireşte, genul acesta de viaţă crea o atmosferă de haos şi de întârzieri. Când iţele se încurcau prea tare, Arthur Raymond îşi ridica mâinile deasupra capului şi pleca de acasă, rămânând, uneori, zile întregi absent. După asemenea perioade de evadare, ne parveneau zvonuri ciudate, poveşti care aruncau o cu totul altă lumină asupra caracterului său. Se

părea că aceste excursii îi erau necesare ca să-şi completeze făptura fizică; viaţa de muzician nu era în măsură să satisfacă natura lui robustă. Din când în când, simţea nevoia să plece şi să se amestece cu amicii lui – întâmplător, un sortiment foarte pestriţ. Unele dintre escapadele lui erau inocente şi amuzante, altele sordide, urâte. Fiind crescut ca un fătălău, la poala mamei, pentru Arthur a fost imperativ să-şi dezvolte latura brutală a firii. Îi plăcea să se ia la harţă cu câte o huidumă de fanfaron idiot, de două ori mai voinic decât el, şi să-i rupă cu sânge rece un braţ sau un picior. Făcuse ceea ce mulţi oameni scunzi visează să facă – învăţase jiu-jitsu. Pentru a-şi putea oferi plăcerea de a insulta matahalele ameninţătoare ce alcătuiesc lumea huliganilor de care se tem oamenii scunzi. Cu cât erau mai namile, cu atât mai mult îl aţâţau pe Arthur Raymond. Nu cuteza să-şi folosească pumnii, ca să nu-şi vatăme mâinile de pianist dar, lucru care mi se părea meschin, pretindea întotdeauna că luptă şi, de fapt, îşi lua adversarul prin surprindere.

— Nu-mi place atitudinea asta a ta, i-am spus o dată. Dacă ai utiliza cu mine un asemenea truc, ţi-aş sparge o sticlă în creştet.

M-a privit cu mirare. Ştia că am oroare să mă bat şi să mă iau la trântă.

— N-aş obiecta, am adăugat eu, dacă ai recurge la metodele astea ca o ultimă salvare. Dar tu nu urmăreşti decât să faci paradă. Eşti un mic huligan şi un mic huligan e mai periculos decât unul mare. Într-o bună zi ai să-ţi găseşti naşul.

A râs şi mi-a declarat că eu interpretam întotdeauna lucrurile pe dos.

— De asta îmi placi, mi-a spus. Eşti imprevizibil. N-ai niciun fel de cod. Zău aşa, Henry, a urmat însoţindu-şi cuvintele de un hohot de râs, eşti esenţialmente înşelător. Dacă am construi, vreodată, o lume nouă, tu nu ţi-ai găsi locul în ea S-ar zice că nu înţelegi ce înseamnă a da şi a lua. Eşti o haimana intelectuală… Uneori nu te înţeleg deloc. Eşti întotdeauna bine dispus şi afabil, aproape

sociabil, şi totuşi… mă rog, nu ai simţul loialităţii. Încerc să-ţi fiu prieten… am fost cândva prieteni, îţi aduci aminte… Dar te-ai schimbat…

eşti dur pe dinăuntru… eşti intangibil. Dumnezeule, se zice de mine că sunt un dur… eu nu sunt decât un certăreţ, un bătăios, clocotind de vigoare. Tu eşti un dur. Eşti un gangster, ştii? A chicotit. Da, Henry, asta eşti – un gangster spiritual. N-am încredere în tine…

Îl ustura să observe ce raporturi degajate existau între Rebecca şi mine. Nu era gelos, nici nu avea motive să fie, dar era invidios pe abilitatea mea de a crea o relaţie atât de lină cu soţia lui. Îmi vorbea întotdeauna de capacităţile ei intelectuale, ca şi cum acestea ar fi stat la baza atracţiei care se manifesta între noi, dar în cadrul unei discuţii se purta faţă de soţia lui ca şi cum părerile ei nici n-ar fi contat. Pe Mona, însă, o asculta cu o gravitate aproape comică. O asculta, fireşte, doar atât cât s-o audă rostind: „Da, da, desigur”, fără să acorde, de fapt, atenţie spuselor ei.

Când eram singur cu Rebecca, în bucătărie, unde gătea sau călca rufe, purtam cu ea genul de conversaţie pe care-l porţi cu o femeie care aparţine altuia. Aici se manifesta într-adevăr acel spirit de „a da şi a lua” de care mă acuza Arthur Raymond că aş fi lipsit. Rebecca era telurică şi deloc intelectuală. Avea o natură senzuală şi îi plăcea să fie tratată ca o femeie şi nu ca un intelect. Uneori, discutam despre cele mai simple, cele mai domestice chestiuni, pe care profesorul de muzică le găsea total lipsite de interes.

Vorbirea e doar un pretext pentru alte forme de comunicare mai subtile. Când acestea din urmă nu funcţionează, vorbirea e moartă. Când doi oameni ţin să comunice unul cu celălalt, nu are importanţă cât de extravagantă devine vorbirea. Oamenii care stăruie asupra logicii şi clarităţii, adeseori nu se fac înţeleşi. Sunt întotdeauna în căutarea unui mod de transmitere perfect, amăgiţi de presupunerea că mintea ar fi unicul instrument destinat schimbului de gânduri. Dar când începi să

vorbeşti cu adevărat, te eliberezi. Arunci vorbele ca pe nişte bănuţi, fără să-i calculezi, fără să-i numeri. Nu te sinchiseşti de greşelile gramaticale sau factuale, de contraziceri, de minciuni, şi aşa mai departe. Vorbeşti. Şi dacă vorbeşti cuiva care ştie să asculte, te înţelege perfect, chiar dacă vorbele tale sunt lipsite de sens. Când genul acesta de vorbire îşi face drum, are loc un mariaj, indiferent dacă te adresezi unui bărbat sau unei femei. Bărbaţii care vorbesc cu alţi bărbaţi simt nevoia acestui mariaj în aceeaşi măsură ca şi femeile care vorbesc cu alte femei. Cuplurile căsătorite gustă arareori acest gen de vorbire, din raţiuni mult prea evidente.

Vorbirea, vorbirea adevărată, mi se pare a fi manifestarea cea mai expresivă a nevoii omului de un mariaj fără limite. Oamenii sensibili, cei care simt, doresc să se unească într-un chip mai adânc, mai subtil, mai durabil, decât le îngăduie datina şi convenţia. Într-un chip aflat dincolo de visurile utopiştilor sociali şi politici. Frăţia dintre oameni, dacă va fi vreodată desăvârşită, nu e decât stadiul de grădiniţă al dramei relaţiilor umane. Când omul începe să-şi îngăduie expresia deplină, când se poate exprima fără teama de ridicol, de ostracizare sau de persecuţie, primul lucru pe care îl va face va fi să-şi exteriorizeze iubirea. În istoria iubirii umane ne aflăm încă la primul capitol. Şi chiar în domeniul individualului pur, statistica e sărăcăcioasă. Avem oare mai mult de o duzină de eroi şi eroine ale iubirii care să ne poată servi de exemplu? Mă îndoiesc că avem tot atâţia mari îndrăgostiţi câţi sfinţi iluştri. Posedăm cărturari cu toptanul, şi regi şi împăraţi, şi oameni de stat şi conducători militari, avem o profuziune de artişti, de inventatori, descoperitori, exploratori – dar unde ne sunt marii îndrăgostiţi? După un moment de gândire, te întorci tot la Abélard şi Héloïse, sau la Antoniu şi Cleopatra sau la povestea Taj Mahalului. Şi cât din toate acestea nu-i decât ficţiune, expandată şi glorificată de amanţii nefericiţi ale căror rugi sunt satisfăcute doar de mit şi legendă. *Tristan şi Isolda* – ce vrajă puternică aruncă încă legenda aceasta asupra lumii

moderne! În peisajul romanţei, se reliefează ca piscul încununat de zăpezi al lui Fuji-yama.

Exista o observaţie pe care mi-o repetam mereu în timp ce ascultam interminabilele ciorovăieli dintre Arthur Raymond şi Kroński. Şi anume că divorţul dintre cunoaştere şi acţiune duce la sterilitate. Iată doi tineri bărbaţi plini de vitalitate, fiecare dintre ei strălucit în felul lui, care se înfruntau pătimaş, noapte de noapte, în legătură cu o nouă abordare a problemelor vieţii. Răspunzător pentru aceste ciocniri era un individ auster, care a dus o viaţă sobră, modestă, disciplinată, în îndepărtata Vienă. Asemenea confruntări de opinii aveau loc în întreaga lume occidentală. Se pare că sau discutat pătimaş despre teoriile lui Sigmund Freud sau deloc. Acest simplu fapt e de mare semnificaţie, de o mult mai mare semnificaţie decât teoriile în sine. (Câteva mii de oameni – nu chiar sute de mii – aveau să se supună în următorii douăzeci de ani procesului numit psihanaliză. Termenul „psihanaliză” avea să-şi piardă, treptat, magia, devenind un cuvânt de duzină. Valoarea sa terapeutică urma să descrească proporţional cu lărgirea înţelegerii populare. Înţelepciunea ascunsă la baza explorărilor şi interpretărilor lui Freud avea să scadă în eficienţă, proporţional cu creşterea dorinţei neuroticilor de a se readapta la viaţă.

În cazul celor doi prieteni ai mei, unul avea să devină nemulţumit de orice soluţie a problemelor vieţii în afară de aceea oferită de comunism; celălalt, care m-ar fi declarat nebun dacă i-aş fi sugerat o asemenea eventualitate, avea să devină pacientul meu. Maestrul de muzică a părăsit muzica pentru a putea îndrepta lumea, şi a eşuat. A eşuat chiar şi în încercarea de a-şi face propria viaţă mai interesantă, mai satisfăcătoare, mai amplă. Celălalt şi-a abandonat practica medicală şi s-a dat pe mâna unui vraci, adică al *Dvs*, *supus*. A făcut-o deliberat, ştiind că nu am altă calificare decât sinceritatea şi entuziasmul meu. A fost mulţumit chiar şi de rezultat, care a fost nul, dar pe care îl anticipasem de mult.

Au trecut douăzeci de ani de la perioada despre care vă vorbesc. Deunăzi, în timp ce hoinăream fără ţintă, m-am întâlnit pe stradă cu Arthur Raymond. Dacă nu m-ar fi strigat, aş fi putut trece pe lângă el fără să-l recunosc. Se schimbase, avea o circumferinţă comparabilă cu cea a lui Kroński. Un om de vârstă mijlocie, cu dinţi negri, cariaţi. După câteva cuvinte a început să-mi vorbească despre fiul lui – cel mare, care era acum la colegiu şi membru al echipei de fotbal. Îşi transferase toate speranţele asupra fiului. Era scârbos. Încercam zadarnic să întrezăresc ceva din viaţa lui personală. Nu, el prefera să vorbească despre fiul său. Care avea să ajungă cineva! (Un atlet, un scriitor, un muzician – Dumnezeu ştie ce.) Nu-mi păsa de fiu nici cât de un rahat. Tot ce puteam deduce din torentul ăsta de efuziuni era că el, Arthur Raymond, renunţase la fantomă. Trăia în fiul lui. Era jalnic. Nu ştiam cum să scap mai repede de el.

— Trebuie să vii într-o zi să ne vezi. (încerca să mă reţină.) Hai să stăm la o şuetă. Ştii ce mult îmi place să vorbesc.

Aici a emis un hohot de râs duduitor, ca acelea de odinioară.

— Unde locuieşti acum? m-a întrebat, prinzându-mă de braţ.

Am scos un petic de hârtie din buzunar şi am notat o adresă şi un număr de telefon false. Spunându-mi în gând: „Probabil ca viitoarea noastră întâlnire va avea loc în iad”.

Când m-am îndepărtat, mi-am dat seama că nu arătase nici cel mai mic interes faţă de ce mi se întâmplase mie în toţi aceşti ani. Ştia că fusesem în străinătate, că scrisesem câteva cărţi.

— Am citit câte ceva din ce-ai scris, remarcase.

După care hohotise jenat, ca şi cum mi-ar fi spus: „Dar te cunosc eu, puşlama ce eşti… nu mă duci tu pe mine!” La care eu i-aş fi răspuns: „Da, şi eu ştiu totul despre *tine*. Cunosc decepţiile şi umilinţele care te-au devastat”.

Dacă am fi început să facem schimb de experienţe

am fi avut o convorbire simpatică. Poate că ne-am fi înţeles mai bine unul pe celălalt decât oricând în trecut. Dacă mi-ar fi oferit vreo şansă, poate i-aş fi demonstrat că acel Arthur care eşuase mi-era la fel de drag ca şi tânărul promiţător pe care cândva îl idolatrizasem. În felul nostru, amândoi eram nişte rebeli. Şi amândoi luptasem să edificăm o lume nouă.

— Desigur că încă cred în el (comunismul), îmi declarase la despărţire.

O spusese ca şi cum îi părea rău că mişcarea nu era destul de vastă ca să-l includă şi pe el cu toate idiosincraziile lui. Îmi imaginam că, în acelaşi fel, mi-ar fi declarat că încă crede în muzică, sau în viaţa în aer liber sau în jiu-jitsu. Mă întrebam dacă ştie ce a făcut abandonând o cale după alta. Dacă s-ar fi oprit undeva pe parcurs şi şi-ar fi croit drum în acea direcţie, viaţa ar fi meritat să fie trăită. Chiar dac-ar fi devenit doar un campion de lupte greco-romane. Îmi aminteam de seara în care mă convinsese să-l însoţesc la o partidă de lupte între Earl Caddock şi Strangler Lewis. (Şi de o altă ocazie în care mă luase să urmăresc lupta dintre Dempsey şi Carpentier). Pe atunci era poet. Vedea doi zei prinşi într-o încleştare mortală. Ştia că era mai mult decât o trântă între două brute. Vorbea despre acele mari figuri ale arenei cum ar fi vorbit despre marii compozitori sau marii dramaturgi ai lumii. Era un element conştient al gloatei care asistă la asemenea spectacol. Părea un grec din vremea lui Euripide. Era un artist care aplauda alţi artişti. Acolo, în amfiteatru, se desfăşura în toată măreţia lui.

Mi-am adus aminte de o altă întâmplare când aşteptam împreună pe peronul unei gări. Deodată, în timp ce ne plimbam în sus şi-n jos, m-a apucat de braţ şi mi-a spus:

— Pe Dumnezeul meu, Henry, ştii cine-i ăsta? Jack Dempsey.

Şi a ţâşnit ca o săgeată de lângă mine, glonţ către idolul lui.

— Hello, Jack, a strigat cu o voce tare, răsunătoare.

Arăţi grozav! Vreau să-ţi strâng mâna. Vreau să-ţi spun că eşti un luptător fantastic!

Am auzit vocea piţigăiată, trilată, a lui Dempsey răspunzându-i la întâmpinare. Dempsey, care era un munte pe lângă Arthur Raymond, arăta în clipa aceea ca un copil. Arthur era cel agresiv şi viteaz. Nu părea deloc intimidat de prezenţa lui Dempsey, aproape că mă aşteptam să-l văd bătându-l pe umăr.

— E ca un cal superb de curse, a comentat după aceea Arthur Raymond cu o voce emoţionată. O fiinţă foarte sensibilă, a urmat, gândindu-se probabil cum ar arăta el în ochii lumii dacă ar deveni, brusc, campion mondial. Şi un tip inteligent, a continuat Arthur. Numai cineva cu un înalt coeficient de inteligenţă poate să lupte într-un stil atât de colorat. E realmente un tip extraordinar. Ştii, efectiv a roşit când i-am vorbit.

Şi-i dădea înainte de zor, rapsodiind în legătură cu eroul său.

Dar cele mai admirative cuvinte le avea pentru Earl Caddock. Acesta era, cred, chiar mai aproape de idealul lui decât Dempsey. „Omul cu o mie de lovituri”, aşa-i spunea lui Caddock. Un trup de zeu, puţin prea plăpând, s-ar părea, pentru partidele acelea prelungite, istovitoare, ale luptelor greco-romane. Mi-l amintesc cum arăta în seara aceea lângă Strangler Lewis, care era mai vânjos, mai robust.

Arthur Raymond ştiuse şi că Lewis va câştiga – dar inima lui era alături de Caddock. Şi-a scuipat plămânii încurajându-l pe Caddock. Mai târziu, într-o prăvălie evreiască de delicatese de pe East Side, a repetat lupta în amănunt. Avea o memorie extraordinară când era vorba de ceva ce-l pasiona. Cred că gusta mai mult lupta în retrospectivă, văzută prin ochii lui. De fapt, a vorbit despre ea cu atâta măiestrie, încât a doua zi am scris un poem în proză despre doi luptători. L-am luat cu mine la dentist. Şi ăsta era un fan al luptelor greco-romane. Dentistul a găsit că e un *chef-d oeuvre*. Rezultatul a fost că nu mi-a mai plombat măseaua. Am fost dus sus, ca să-i cunosc familia –

era din Odessa – şi, înainte de a-mi da seama de ce se întâmplă, am fost antrenat într-o partidă de şah care a ţinut până la două noaptea. După aceea a început o prietenie care a durat până mi-am tratat toţi dinţii – s-a întins pe vreo paisprezece sau cincisprezece luni. Când mi-a sosit nota de plată, m-am făcut nevăzut. Nu ne-am mai întâlnit decât vreo cinci, şase ani mai târziu, în nişte împrejurări ciudate. Dar despre asta, altă dată…

Freud, Freud… o sumedenie de lucruri îi pot fi puse în cârcă. Iată-l acum pe doctorul Kroński, la vreo zece ani după viaţa noastră semantică din Riverside Drive. Mare cât o balenă, pufăind ca o morsă, emiţând vorbire aşa cum o locomotivă emite fum. O lovitură la cap îi dereglase întregul sistem. Devenise o anomalie glandulară, un studiu al elementelor contradictorii.

Nu ne mai văzusem de ani de zile. Ne întâlnim acum din nou la New York. Află de la mine că, în timpul absenţei în străinătate, am avut relaţii deloc superficiale cu psihanaliza. Îi înşir câteva figuri din această lume care îi sunt bine-cunoscute – din scrierile lor. E uluit că i-am întâlnit, că am fost acceptat de ei ca prieten, începe să se întrebe dacă nu a avut cumva o părere greşită despre vechiul lui amic Henry Miller. Vrea să vorbească despre toate acestea, să vorbească, să vorbească, să vorbească. Îl refuz. Ceea ce îl impresionează. Ştie că vorbăria e slăbiciunea lui, viciul lui.

După câteva întâlniri, îmi dau seama că clocește o idee. Nu poate să ia de bun faptul că ştiu câte ceva despre psihanalişti – vrea dovezi.

— Ce faci acum, în New York? mă întreabă.

Îi răspund că nu fac nimic.

— Nu scrii?

— Nu.

O lungă pauză. Pe urmă ideea îi iese la iveală. Un experiment… un mare experiment. Eu sunt cel care trebuie să-l efectueze. O să-mi explice el.

Ca să nu mai lungesc vorba, voia să experimentez pe

pacienţii lui – pe foştii lui pacienţi, întrucât renunţase să mai practice medicina. Era sigur că o să mă descurc la fel de bine ca oricare altul – poate chiar mai bine.

— Nu am să le spun că eşti scriitor. *Ai fost* scriitor, dar în timpul şederii în Europa ai devenit analist. Ce părere ai?

Am zâmbit. Nu părea deloc rău la prima vedere. De fapt, cochetasem şi eu cu această idee. Am acceptat pe loc. Deci, rămâne stabilit. Mâine la ora patru o să mă prezinte unei pacient.

Aşa a început. În scurt timp, am avut vreo şapte, opt pacienţi. Păreau satisfăcuţi de eforturile mele. Aşa îi declarau doctorului Krońsk. Şi el, desigur, se aşteptase ca lucrurile să se întâmple astfel. Îşi spunea că ar putea deveni şi el analist. De ce nu? I-am mărturisit că nu vedeam nicio raţiune pentru care să nu poată. Orice om cu farmec, inteligenţă şi sensibilitate poate deveni analist. Au existat tămăduitori mult înainte ca cineva să fi auzit măcar de Mary Baker Eddy sau de Sigmund Freud. Bunul simţ îşi avea şi el rolul lui.

— Dar ca să devii analist, i-am spus, fără intenţia de a face o remarcă serioasă, trebuie ca mai întâi să fii tu psihanalizat, ştii lucrul ăsta.

— Şi cu *tine* cum a fost?

Am pretins că am fost psihanalizat. I-am spus că Otto Rank o făcuse.

— Nu mi-ai povestit niciodată de asta! a exclamat, vizibil impresionat.

Avea un respect nemaipomenit pentru Otto Rank.

— Şi cât a durat? m-a întrebat.

— Vreo trei luni. Rank nu crede în analize prelungite, bănuiesc că ştii.

— Adevărat, a răspuns îngândurat. Un minut mai târziu, a sărit: Ce-ar fi să mă analizezi tu? Nu, serios, ştiu că nu-i recomandabil când ne cunoaştem atât de intim ca noi doi, totuşi…

— Da, am răspuns încet, tatonându-mi drumul, poate că am putea dărâma prejudecata asta veche. În fond,

Freud l-a analizat pe Rank, nu-i aşa? (Era o minciună, pentru că Rank nu fusese niciodată psihanalizat, nici măcar de taica Freud.)

— Atunci mâine, la ora zece.

— Bine, şi fii punctual. Ai să-mi plăteşti cu ora. Şaizeci de minute şi nicio secundă în plus. Dacă nu vii la fix, e pe timpul tău…

— Ai de gând să-mi iei bani? a întrebat privindu-mă de parcă mi-aş fi pierdut minţile.

— Bineînţeles. Doar ştii cât e de important pentru pacient să-şi plătească şedinţele.

— Dar eu nu sunt un pacient! a răcnit. Iisuse, îţi fac o favoare.

— Cum doreşti, i-am răspuns, afectând un aer de *sang-froid*. Dacă găseşti pe altcineva care s-o facă pe degeaba, treaba ta. Eu am de gând să-ţi fixez onorariul obişnuit, onorariul pe care mi-ai sugerat tu să-l cer pacienţilor.

— Ascultă-mă, Henry, eşti fantastic! La urma urmei, eu te-am lansat în afacerea asta, nu uita!

— Sunt nevoit să uit, am stăruit. Asta nu-i o chestiune de sentiment. În primul rând, trebuie să-ţi atrag atenţia că tu ai nevoie de psihanaliză nu numai ca să devii un analist, ci pentru că eşti un neurotic. N-ai putea deveni analist dacă n-ai fi neurotic. Înainte de a-i putea vindeca pe alţii, trebuie să te vindeci pe tine. Şi dacă nu eşti neurotic, am să te fac să fii, înainte de termin cu tine, ce părere ai?

Găsea că e o glumă colosală. Dar a doua zi dimineaţa s-a înfiinţat punctual. Arăta de parcă nu dormise toată noaptea ca să poată veni la timp.

— Banii! i-am zis chiar înainte de a-şi fi scos paltonul.

A încercat să-mi anihileze cererea printr-un râs. S-a întins pe canapea, nerăbdător să-şi ia biberonul, ca un prunc în faşă.

— Acuma trebuie să mi-i dai, am insistat, altfel refuz să mai am de-a face cu tine.

Îmi plăcea să fiu ferm cu el – era şi pentru mine un rol nou.

— Dar de unde ştii că o să te descurci? m-a întrebat trăgând de timp. Am să-ţi spun eu cum procedăm… Dacă-mi place felul în care ai să mă manevrezi, execut tot ce-mi ceri tu… În limitele raţiunii, bineînţeles. Dar nu mai face acuma atâta tărăboi. Haide, să trecem la lucruri concrete.

— N-ai de ales. Unde nu-i banu' nu-i nici ciolanu' Dacă n-o să fii mulţumit de mine, poţi să mă dai în judecată, dar dacă ţii să te ajut, trebuie să plăteşti… Şi să plăteşti înainte… Apropo, îţi iroseşti timpul, ştii? Fiecare minut în care stai şi te târguieşti, ar fi putut fi folosit mult mai profitabil. Acuma e – mi-am consultat ceasul – zece şi douăzeci minute. De îndată ce eşti gata, începem…

Era furios ca un căţelandru, dar îl strânsesem cu uşa şi n-avea altceva de făcut decât să scoată lozul; În timp ce-şi storcea buzunarele – îi luam zece dolari pe şedinţă – a ridicat privirea dar, de astă dată, cu aerul omului care se lasă în mâinile doctorului.

— Vrei să spui că dacă aş veni într-o zi fără bani, dacă i-aş uita acasă sau n-aş avea cei câţiva dolari, nu ai lucra cu mine?

— Exact. Văd că ne înţelegem de minune. Începem?

S-a prăbuşit pe canapea ca o oaie gata să primească lovitura toporului.

— Liniştеşte-te, i-am spus cu o voce consolatoare, aşezându-mă în spatele lui, acolo unde nu mă putea vedea. Calmează-te şi relaxează-te. Ai să-mi povesteşti totul despre tine… Totul de la început. Nu-ţi imagina că poţi povesti totul într-o singură şedinţă. O să avem mai multe şedinţe de felul ăsta. Depinde de tine cât de lungă sau cât de scurtă va fi relaţia noastră. Adu-ţi aminte că de fiecare dată te costă zece dolari dar nu lăsa ca lucrul ăsta să pună stăpânire pe tine, că dacă te gândeşti numai la bani, uiţi ce-ai avut intenţia să-mi povesteşti. E o procedură dureroasă, dar e în interesul tău. Dacă vei învăţa să te adaptezi la rolul pacientului ai să înveţi să te adaptezi şi la cel al analistului. Fii critic cu tine însuţi, nu cu mine. Eu nu sunt decât un instrument. Sunt aici ca să te ajut… acum adună-te şi relaxeaxă-te. Eu te ascult oricând eşti gata să-ţi

dai drumul.

S-a întins pe canapea în toată lungimea lui, cu mâinile înnodate pe muntele de carne care ajunsese să-i fie stomacul. Faţa îi era păstoasă: pielea avea culoarea aceea albicioasă a omului care tocmai a ieşit de la closet, după ce s-a scremut din răsputeri. Corpul avea aparenţa amorfă a omului gras, neputincios, pentru care eforturile de a se ridica într-o poziţie verticală sunt la fel de dificile ca şi acelea ale unei broaşte ţestoase răsturnate cu carapacea în jos, care încearcă să se întoarcă pe faţă. Orice putere o fi având, părea să-l fi părăsit. S-a smucit câteva minute fără astâmpăr, o caracudă umană încercând să-şi găsească un echilibru.

Faptul că-i cerusem imperios să vorbească îi paralizase facultatea vorbirii, care era însuşirea lui de bază. În primul rând, nu mai avea în faţa lui un adversar pe care să-l desfiinţeze. I se cerea să-şi folosească spiritul împotriva lui însuşi. Trebuia să-şi dea drumul şi să se reveleze – într-un cuvânt, să *creeze* – şi aşa ceva nu încercase în viaţa lui. Trebuia să descopere, într-un fel nou, „înţelesul înţelesului”, şi era evident că gândul îl înspăimânta. După ce s-a răsucit, s-a scărpinat, s-a întors de pe o parte pe alta, s-a frecat la ochi, a tuşit, a scuipat, a căscat, în sfârşit a deschis gura ca să vorbească, dar n-a ieşit nimic. După câteva bodogăneli, s-a sprijinit într-un cot şi s-a întors spre mine. Ochii lui aveau o expresie jalnică.

— N-ai putea să-mi pui nişte întrebări? Nu ştiu de unde să încep, mi-a spus.

— E mai bine să nu-ţi pun întrebări. Dacă ai răbdare, ai să-ţi găseşti drumul. De îndată ce ai să începi, ai să te rostogoleşti ca o cascadă. Ţine minte.

Şi-a reluat poziţia orizontală şi a oftat din greu. Mi-am spus că ar fi minunat dacă aş putea schimba locul cu el. În timpul tăcerilor, voinţa fiindu-mi în stare de suspensie, gustam plăcerea de a face confesiuni mute unui supraanalist invizibil. Nu mă simţeam câtuşi de puţin intimidat sau stângaci sau lipsit de experienţă. Odată ce hotărâsem să joc acest rol, mă identificasem cu el şi eram

pregătit pentru orice eventualitate. Îmi dădusem seama că prin simplul act de a-ţi asuma rolul tămăduitorului devii tămăduitor.

Ţineam în mână un carnet pe care intenţionam să-l folosesc dacă avea să-i scape ceva de importanţă. Dar cum tăcerea se prelungea, am notat câteva observaţii de natură extraterapeutică. Îmi aduc aminte că am notat numele lui Chesterton şi al lui Herriot, două figuri de Gargantua care, ca şi Kroński, erau dotate cu o extraordinară facilitate verbală. Mi-a venit ideea că observasem adeseori acest fenomen *che-ks gros hommes*. Erau ca meduzele lumii marine – organisme plutitoare care înoată în sunetul propriei lor voci. Cu înfăţişări de polipi, posedă în facultăţile lor mentale o acută, strălucită concentrare. Oamenii graşi sunt adeseori dinamici, atrăgători, fermecători, seducători. Lenevia şi moleşeala lor sunt înşelătoare. De cele mai multe ori poartă un diamant în creier. Şi, spre deosebire de oamenii slabi, după ce ingurgitează troace întregi de mâncare, gândurile încep să le scapere şi să scânteieze. Sunt, de obicei, în mare formă după ce şi-au satisfăcut apetiturile gustative. Pe de altă parte, oamenii slabi, de multe ori şi ei mari mâncăi, tind să devină apatici şi toropiţi când intră în joc aparatul digestiv. De obicei slăbănogii sunt în formă numai pe stomacul gol.

— N-are importanţă de unde începi, i-am spus în cele din urmă, temându-mă că o să adoarmă. Indiferent ce fir urmezi, o să te întorci mereu la punctul dureros. Am făcut o scurtă pauză, după care am adăugat cu o voce deliberat blândă: Poţi să tragi şi un pui de somn, dacă vrei. Poate că o să-ţi prindă bine.

Într-o clipită a devenit complet treaz şi vorbăreţ. Ideea de mă plăti pentru a trage un pui de somn îl electrizase. Acum îşi împrăştia spusele în toate direcţiile. Mi-am zis că folosisem o stratagemă bună.

Se pornise năvalnic, stimulat de teama că-şi pierde banii. Pe urmă, subit, a părut atât de impresionat de propriile lui revelaţii, încât voia să mă atragă într-o discuţie asupra semnificaţiei lor. O dată în plus, i-am

respins ferm, dar cu blândeţe, provocarea.

— Mai târziu, i-am promis, când o să avem un punct de pornire. Abia ai început… ai zgâriat doar suprafaţa.

— Îţi iei note? m-a întrebat, entuziasmat de el însuşi.

— N-avea tu grijă de mine. Gândeşte-te la tine, la problemele tale. Trebuie să ai încredere implicită în mine. Fiecare minut în care te gândeşti la *efectul* pe care-l produci, e timp pierdut. Nu trebuie să încerci să mă impresionezi pe mine – misiunea ta e să fii sincer cu tine însuţi. Aici nu ai auditori – eu sunt doar un receplacol, o mare ureche. Poţi s-o umpli cu prostii şi nonsensuri, sau poţi picura perle în ea. Păcatul tău e că eşti prea conştient de tine însuţi. Aici e nevoie numai de ce e real şi adevărat şi *simţit*…

A devenit din nou tăcut, s-a mai foit câteva momente, după care a amuţit. Îşi împreunase mâinile sub ceafă şi-şi proptise perna într-un fel care să-l împiedice să adoarmă.

— Tocmai mă gândeam, a început pe un ton calm, contemplativ, la un vis pe care l-am avut azi-noapte. Am să ţi-l povestesc, poate ne oferă un indiciu…

Acest mic preambul nu însemna decât un singur lucru – era încă îngrijorat în ce priveşte partea mea din colaborare. Ştia că în psihanaliză se presupune să-ţi revelezi visurile. De această tehnică se simţea sigur – era ortodoxă. Ce curios, mi-am spus eu, oricâte ai şti în legătură cu un subiect, a acţiona pe el e cu totul altceva. Kroński înţelegea perfect ce se petrece în psihanaliză între pacient şi analist, dar nu se confruntase niciodată cu înţelegerea a ce însemna acest lucru. Chiar şi acum, deşi detesta să-şi irosească banii, ar fi fost extrem de uşurat dacă, în loc să-l las să-şi povestească visul, aş fi acceptat să comentez natura terapeutică a revelaţiilor lui. Ar fi preferat să inventeze un vis şi pe urmă să-l anatomizeze împreună cu mine, decât să se descarce liniştit şi sincer. Simţeam că se înjură singur – pe el şi pe mine, desigur – pentru că propusese o situaţie în care, îşi imagina el, îşi îngăduise să se lase torturat.

Oricum, cu multă bâlbâială şi osteneală, a reuşit să

însăileze o relatare coerentă a visului. Când a terminat, a făcut o pauză, ca şi cum s-ar fi aşteptat la un comentariu, la un semn de aprobare sau de dezaprobare. Dar cum eu nu spuneam nimic, a început să se joace cu ideea semnificaţiei visului. În mijlocul acestor excursiuni intelectuale, s-a oprit brusc şi, întorcându-şi uşor capul, a murmurat pleoştit:

— Presupun că n-ar trebui să fac asta… De fapt e misiunea ta… nu-i aşa?

— Poţi să faci tot ce pofteşti, i-am răspuns calm. Dacă preferi să te analizezi singur – *şi să mă plăteşti pe mine pentru asta* – n-ai decât. Îţi dai seama, presupun, că una dintre cauzele pentru care ai apelat la mine este nevoia de a dobândi încredere în alţii. Imposibilitatea de a recunoaşte acest lucru face parte din boala ta.

A pornit pe dată să urle. Trebuia să se apere de o asemenea imputare. Nu era adevărat că nu are încredere în alţii. Am spus asta doar ca să-l înciudez.

— E la fel de inutil să mă atragi într-o ceartă, l-am întrerupt eu. Dacă tu nu urmăreşti altceva decât să dovedeşti că ştii mai multe decât mine, n-ai să ajungi nicăieri. Eu cred că ştii mai multe decât mine – dar şi asta face parte din boala ta, faptul că ştii prea mult. Niciodată n-ai să ştii totul. Dacă cunoaşterea te-ar putea salva, n-ai zăcea acum aici.

— Ai dreptate, mi-a răspuns moale, luând afirmaţia mea drept o pedeapsă binemeritată. Haide să reluăm… unde am rămas? Am de gând să ajung la rădăcina luptelor…

La acest punct am consultat întâmplător ceasul şi am constatat că ora se încheiase.

— Şedinţa s-a sfârşit, am declarat, ridicându-mă în picioare şi îndreptându-mă spre el.

— Mai aşteaptă o clipă, mi-a cerut, privindu-mă iritat de parcă-l insultasem. Tocmai acum îmi vine tot ce voiam să-ţi povestesc. Aşază-te un minut…

— Nu, nu putem face aşa ceva. Ţi-am oferit şansa – ai avut la dispoziţie o oră întreagă. Data viitoare probabil că

o să meargă mai bine. E singurul mod de a învăţa.

Şi cu aceste cuvinte l-am tras în picioare.

A râs fără voie. Mi-a strâns mâna cu căldură.

— Pe Dumnezeul meu, ai scos-o bine la capăt. Ai tehnica în degete. Dac-aş fi fost în locul tău aş fi făcut exact acelaşi lucru.

I-am dat pălăria şi paltonul şi am pornit spre uşă ca să i-o deschid.

— Mă expediezi, da? Nu mai putem sta puţin de vorbă?

— Ai vrea să comentezi situaţia, nu-i aşa? l-am întrebat împingându-l spre uşă fără voia lui. S-a terminat, doctore Krośnski. Fără discuţii. Te aştept mâine la aceeaşi oră.

— Dar nu vii diseară la noi?

— NU – şi asta e exclus. Până când nu se termină analiza nu va exista altă relaţie între noi decât cea de la doctor la pacient. E mult mai bine aşa, ai să vezi.

I-am luat mâna care-i atârna inertă, i-am ridicat-o şi i-am scuturat-o zdravăn. A ieşit pe uşă ca ameţit.

În primele câteva săptămâni a venit o dată la două zile, pe urmă mi-a cerut un program mai lax, plângându-se că-şi toacă banii. Ştiam, desigur, că-l storc de bani, pentru că, de când îşi părăsise clientela, singurul lui venit provenea de la compania de asigurări. Dar probabil că înainte de accident îşi pusese o sumă frumuşică la ciorap. Şi soţia lui era profesoară – nu puteam trece cu vederea acest lucru. Problema era, însă, să-l dezrădăcinez din starea de dependenţă, să-l storc de ultimul bănuţ ca să-i redau dorinţa de a-şi câştiga existenţa. Era de neconceput ca un om cu energia lui, cu talentele lui, forţa lui, să se castreze deliberat pentru a se alăpta de la compania de asigurări sociale. Fără îndoială, rănile pe care i le pricinuise accidentul de automobil îi şubreziseră sănătatea. Fie şi numai pentru că devenise un monstru de obezitate. În sinea mea eram convins că accidentul nu făcuse decât să grăbească strania metamorfoză. Când îi încolţise ideea de a deveni psihanalist, mi-am dat seama că

mai există o fărâmă de speranţă în ce-l privea, l-am acceptat propunerea de a-l analiza, aşa cum o formulase el, ştiind că mândria nu avea să-i îngăduie niciodată să admită că devenise un „caz”. Foloseam întotdeauna deliberat cuvântul „boală” ca să-l zgâlţâi, să-l fac să admită că are nevoie de ajutor. Şi mai ştiam că, dacă şi-ar acorda măcar o jumătate de şansă, s-ar lăsa complet în mâinile mele. Dar îmi asumam un risc mare gândind că aş putea să-i dobor mândria. Existau în el straturi de mândrie, aşa cum i se depuseseră straturi de grăsime în jurul mijlocului. Era un vast sistem de autoapărare, şi îşi consuma permanent energia încercând să astupe găurile care se iveau pretutindeni. Şi odată cu mândria ţâşnea şi suspiciunea. Mai presus de orice, suspiciunea că s-ar fi putut înşela în ce priveşte abilitatea mea de a mânui „cazul”. Se flatase întotdeauna că ar cunoaşte punctele slabe ale prietenilor săi. Fără îndoială că le cunoştea – în fond nu-i un lucru prea greu. Şi păstra vii slăbiciunile prietenilor, pentru a-şi putea afirma simţul lui de superioritate. Orice progres, orice evoluţie a unui prieten îi apărea ca o trădare, îi asmuţea partea de invidie din firea lui… Pe scurt, întreaga lui atitudine faţă de ceilalţi era o roată de ocnă.

Accidentul nu-l schimbase în esenţă. Îi alterase înfăţişarea şi exacerbase ceea ce zăcea latent în fiinţa lui. Monstrul potenţial care fusese întotdeauna se întrupase acum în carne şi oase. Se privea în fiecare zi în oglindă şi vedea cu ochii lui ce făcuse din el însuşi. Vedea în ochii soţiei sale repulsia pe care o stârnea altora. În curând şi copiii lui vor începe să-l privească ciudat – asta va fi lovitura de graţie.

Prin faptul că atribuia accidentului întreaga lui schimbare, reuşise să-şi adune câteva firimituri de consolare, punând totul pe seama neprevăzutului. Reuşea, de asemenea, să concentreze atenţia asupra fizicului său şi nu asupra psyche-ului. Dar în sinea lui ştia că era un joc care o să se epuizeze în curând. Nu putea continua la infinit să construiască un paravan de fum din hălcile lui

enorme.

Când zăcea întins descărcându-şi sufletul, era curios că, indiferent din ce punct din trecut ar fi pornit, se vedea întotdeauna straniu şi monstruos. Osândit era cuvântul pe care şi-l aplica. Osândit de la începutul începuturilor. O totală lipsă de încredere în destinul lui personal. În mod firesc şi inevitabil, infuzase acest simţământ şi celorlalţi; într-un fel sau altul, izbutea să determine ca prietenul lui sau iubita lui să-l părăsească sau să-l trădeze. Îi alegea cu aceeaşi precunoaştere de care dăduse dovadă Hristos alegându-l pe Iuda.

Kroński îşi dorea o ratare strălucită, o ratare atât de strălucită încât să eclipseze succesul. Dorea să dovedească omenirii că putea să ştie şi să fie la fel ca oricare altul, demonstrând în acelaşi timp că era zadarnic să fii ceva sau să ştii ceva. Părea congenital incapabil să realizeze că în toate lucrurile există o semnificaţie inerentă. Se irosea în efortul de a dovedi că nu pot exista dovezi finale, şi nu era nicio clipă conştient de absurditatea de a înfrânge logica prin logică. Atitudinea lui mi-l evoca pe Céline în tinereţe, afirmând cu un dezgust furios: „Chiar dacă ea ar fi continuat să fie tot mai drăgălaşă, chiar dac-ar fi devenit de o sută de mii de ori mai savuroasă, n-ar fi determinat vreo schimbare în mine – n-ar fi putut obţine nici măcar un suspin, nici măcar un cuvânt. Ar fi putut încerca orice truc, orice vicleşug imaginabil, ar fi putut să se despoaie la piele ca să mă atragă, să se rupă în bucăţi, să-şi taie trei degete de la mână, *să fi pulverizeze părul scurt cu stele* – şi tot n-aş fi vorbit. Niciun cuvânt! Nicio şoaptă! Nu!”

Varietatea sistemelor de apărare cu care se îngrădeşte fiinţa umană e la fel de uimitoare ca şi mecanismele vizibile de apărare din lumea animalelor şi a insectelor. Există o textură şi o substanţă specifice lortificaţiilor psihice, pe care le descoperi când începi să penetrezi în incinta interzisă a ego-ului. Cele mai dificile ego-uri nu sunt neapărat cele care se ascund pe după o armură, fie ea de fier, de oţel, de tablă sau de zinc. Nu sunt prea dificile, deşi opun o rezistenţă mai puternică, nici cele

care se înfăşoară în cauciuc şi care, *miraile dictu*, par să fi dobândit măiestria de a vulcaniza barierele perforate ale sufletului. Cele mai dificile sunt cele pe care le-aş numi „ipohondri pisceeni”. Există ego-uri fluide, solubile, care zac ca un foetus în smârcurile uterine ale sinelui stagnant. Când înţepi punga, când îţi spui „Ah! În sfârşit te-am prins!” te trezeşti în mână doar cu cheaguri de mucus. După părerea mea, aceste ego-uri sunt cele mai înşelătoare. Sunt ca „peştii solubili” din metempsihologia suprarealistă. Cresc fără şira spinării; se dizolvă după voie. Singurul lucru tangibil sunt nucleele indisolubile, indestructibile – germenii bolii, ca să spunem aşa. Când nimereşti asemenea indivizi îţi dai seama că nu sunt decât boală, în trup, în spirit şi în suflet. Au fost născuţi ca să ilustreze paginile manualelor. În împărăţia pshyche-ului sunt monştrii ginecologici a căror unică viaţă e aceea a specimenelor puse la saramură pe rafturile laboratoarelor.

Cea mai reuşită deghizare a lor e compasiunea. Cât de duioşi pot să devină! Cât de plini de consideraţie! Cât de emoţionant de înţelegători! Dar dacă le-ai putea arunca o singură privire – doar o privire fluorescentă – ai descoperi nişte perfecţi egomaniaci. Sângerează alături de fiecare suflet sângerând din univers – dar nu se prăbuşesc niciodată. În momentul când eşti răstignit îţi ţin mâna şi îţi astâmpără setea şi plâng ca nişte vaci bete. Din vremuri imemoriale sunt nişte bocitori profesionişti; aşa au fost şi în Era de Aur, când nu exista nimic pentru care să poţi plânge. Jalea şi suferinţa este un habitat al lor, şi la echinox prefac întregul tipar caleidoscopic al vieţii într-o materie vâscoasă, lividă…

Psihanaliza are ceva ce-mi aminteşte de o sală de operaţie. În momentul când eşti pregătit să fii analizat e, de obicei, prea târziu. Analistul, confruntat cu un psyche dezagregat, nu poate recurge la altceva decât la o operaţie plastică. Analistul bun preferă să-i aplice schilodului psihic membre artificiale, şi nu să-i dea cârje, ăsta-i miezul chestiunii.

Dar uneori analistul nu are de ales, aşa cum se

întâmplă câteodată şi cu chirurgul pe câmpul de operaţie.

Chirurgul e nevoit în unele cazuri să amputeze braţe şi picioare, să modeleze un chip nou dintr-o bucată de carne irecognoscibilă, să reteze testicule, să fabrice un rect ingenios, şi Dumnezeu mai ştie ce – dacă mai are timpul s-o facă. Ar fi mai omenos să omori asemenea epave, dar aceasta este una din ironiile vieţii civilizate – încerci să prezervi orice rămăşiţă. Din când în când, în oribilele anale ale civilizaţiei, dai peste specimene de vitalitate, trunchiate şi ciopârţite până la un tors inform, un fel de pară umană pe care un Brâncuşi ar putea-o rafina într-un *objet d'art*. Şi citeşti că acest nu ştiu ce uman îşi întreţine bătrânii părinţi din câştigurile realizate prin incredibila sa meserie, o meserie a cărei unică unealtă e gura artificială tăiată de cuţitul chirurgului în faţa odinioară de nerecunoscut.

Există şi specimene psihice de acest fel, care ies din cabinetul analistului pentru a-şi lua locul în rândurile trudei dezumanizate. Au fost ciopârţiţi până la un mic ghem de reflexe mutilate. Şi nu numai că-şi câştigă propria existenţă, dar îşi întreţin şi rudele bătrâne. Refuză nişa la care au dreptul în sala ororilor; preferă să competiţioneze cu alte suflete, într-un fel cvasi-sufletesc. Mor greu, ca nodurile lemnoase dintr-un stejar gigantic. Rezista la lovitura toporului, chiar când e deasupra capului lor.

N-am să afirm că Kroński făcea parte dintre aceştia, dar mărturisesc că mi-a dat de multe ori asemenea impresie. În nenumărate rânduri am simţit nevoia să balansez toporul deasupra capului său şi să termin cu el. Nimeni nu i-ar fi simţit lipsa; nimeni nu I-ar fi jelit. Se născuse schilod şi schilod avea să moară. Asta era părerea mea. Nu vedeam cum i-ar putea ajuta pe alţii în calitate de analist. Ca analist, n-o să vadă pretutindeni decât schilozi, chiar şi printre zei. Alţi analişti – şi cunoscusem personal pe câţiva de mare succes – se vindecaseră de infirmitatea lor, că spun aşa, şi erau de folos altor infirmi de acelaşi gen, pentru ca învăţaseră, cel puţin, să-şi utilizeze la perfecţie şi cu uşurinţă picioarele artificiale. Erau nişte

buni demonstratori.

Dar mai era un gând care mă sfredelea ca un burghiu în timpul şedinţelor cu Kroński. Ideea că oricine, oricât ar fi de bolnav, poate fi salvat. Da, dacă ai un timp infinit şi o răbdare infinită, se poate realiza, îmi încolţise în minte gândul că arta tămăduirii nu e deloc ceea ce-şi închipuie oamenii că este, ci, dimpotrivă, e ceva foarte simplu, de fapt mult prea simplu pentru ca o minte obişnuită să-l poată percepe.

Ca să expun ideea în felul direct în care mi-a venit în minte, aş formula-o astfel: *oricine poate deveni un tămăduitor*, *în clipa în care uită de el însuşi*. Boala pe care o vedem pretutindeni în jur, amărăciunea şi dezgustul pe care viaţa le inspiră atâtora dintre noi, nu sunt decât? reflecţia bolii pe care o purtăm în noi înşine. Nicio profilaxie nu ne va apăra împotriva bolii omenirii pentru că purtăm omenirea în noi. Indiferent cât de minunate pot deveni fiinţele umane individuale, suma lor va ceda în faţa lumii exterioare, care e dureroasă şi imperfectă. Atâta timp cât trăim conştienţi de noi înşine, nu vom reuşi să ne înfruntăm cu lumea. Nu e necesar să mori ca să te plasezi, în sfârşit, faţă-n faţă cu realitatea. Realitatea este aici şi acum, pretutindeni, scânteind prin fiecare reflecţie ce-ţi întâlneşte ochiul. Când o primejdie vitală ameninţă comunitatea, închisorile şi chiar ospiciile de nebuni se golesc de locatarii lor. Când inamicul se apropie, exilaţii politici sunt rechemaţi ca să se alăture apărării patriei. Nu se ciocăneşte în ţestele noastre groase, până la ultima circumvoluţiune, că suntem cu toţii parte şi părticică din aceeaşi carne? Când vieţile ne sunt ameninţate, începem să trăim. Până şi invalidul psihic îşi zvârle în asemenea momente cârjele. Marea lui bucurie este să-şi dea seama că există ceva mai important decât el însuşi. Întreaga viaţă s-a perpelit pe frigarea propriului său ego fript. A înteţit focul cu mâinile lui. Picură în propriul lui suc. Se preface singur într-o îmbucătură fragedă pentru demonii pe care i-a eliberat cu mâinile lui. Acesta este tabloul vieţii umane pe această planetă numită Pământ. Fiecare dintre noi e un

neurotic, până la ultimul bărbat sau ultima femeie. Tămăduitorul său, dacă vreţi, analistul, e doar un superneurotic. A aruncat semnul indian asupra noastră. Pentru a fi tămăduiţi, trebuie să ne ridicăm din morminte şi să ne scuturăm de giulgiurile morţii. Nimeni nu poate face acest lucru pentru altul – este o treabă personală care se execută mai bine în colectiv. Trebuie să murim ca ego, şi să renaştem în furnicar, nu separaţi şi autohipnotizaţi, ci individuali şi legaţi între noi.

Cât despre mântuire şi toate astea… Cei mai mari învăţători, aş spune cei mai mari tămăduitori, au stăruit întotdeauna că nu pot decât să indice calea. Buda a mers până acolo încât a spus: „Nu crede nimic, indiferent unde ai citi sau cine ar spune-o, chiar dacă am spus-o eu, nu crede nimic ce nu e de acord cu propria ta raţiune şi cu propriul tău bun simţ”.

Marii învăţători nu-şi deschid birouri, nu cer onorarii, nu ţin discursuri şi nu scriu cărţi. Înţelepciunea e tăcută, şi cea mai eficientă propagandă în slujba adevărului este forţa exemplului personal. Cei mari atrag discipoli, figuri mai mărunte a căror misiune este să propovăduiască şi să-i înveţe pe alţii. Aceştia sunt propovăduitorii evangheliei, cei care, incapabili de misiunea mai înaltă, îşi petrec vieţile convertindu-i pe alţii. Cei cu adevărat mari sunt indiferenţi, în sensul cel mai profund al cuvântului. Nu-ţi cer să crezi: te electrizează prin comportamentul lor. Sunt cei care te deşteaptă. Ce faci cu viaţa ta te priveşte numai pe tine, par ei să spună. Pe scurt, singurul lor ţel aici pe pământ este să inspire. Şi ce poţi cere mai mult unei fiinţe umane?

A fi bolnav, a fi neurotic dacă vreţi, înseamnă să soliciţi giranţi. Neuroticul este peştele care zace pe patul din fundul râului, bine înfundat în mâl, aşteptând să fie străpuns de ostie. Pentru el moartea semnifică unica certitudine şi spaima de această cruntă certitudine îl imobilizează într-o moarte vie, mult mai oribilă decât cea pe care şi-o imaginează şi despre care nu ştie nimic.

Drumul vieţii se îndreaptă totuşi în direcţia împlinirii,

oriunde ar putea duce aceasta. A readuce o fiinţă umană în curentul vieţii înseamnă nu numai să-i injectezi încredere în sine ci şi încredere durabilă în procesele vieţii… Un om care are încredere în sine trebuie să aibă încredere şi în alţii, încredere în justa întocmire şi în legitimitatea universului. Când un om e astfel ancorat, încetează să-şi mai facă griji în legătură cu gradul de potrivire a lucrurilor, cu comportamentul semenilor săi, cu ce e drept şi ce e nedrept, cu justiţia şi injustiţia. Dacă rădăcinile îi sunt înfipte în curentul vieţii, o să plutească la suprafaţă ca un lotus, o să dea floare şi o să dea rod. O să-şi extragă hrana şi de deasupra şi de dedesubt; o să-şi trimită rădăcinile tot mai adânc, netemându-se nici de profunzimi, nici de înălţimi. Viaţa din el se va manifesta prin creştere şi creşterea e un proces nesfârşit, etern. Nu se va teme de ofilire, pentru că decăderea şi moartea fac parte din creştere. Ca sămânţă a purces şi ca sămânţă se va întoarce. Începuturile şi sfârşiturile sunt doar trepte parţiale în procesul etern. Procesul e totul… Calea… Tao.

Calea vieţii. O expresie grandioasă. Ca şi cum ai spune *Adevărul*. Nu există nimic dincolo de ea… e totul.

Şi, deci, analistul îţi spune: „Adaptează-te!” Nu vrea să spună, aşa cum ţin unii să creadă – adaptează-te la această putredă stare de lucruri, ci vrea să spună: adaptează-te la viaţă! *Devino un adept*! Aceasta este cea mai înaltă ajustare – să devii un adept.

Florile gingaşe sunt primele care pier într-o furtună; uriaşul e răpus cu o lovitură de praştie. La fiecare treaptă de înălţime pe care o cucereşti te ameninţă primejdii noi şi tot mai înşelătoare. Laşul e îngropat adeseori chiar sub zidul lângă care s-a pitit, torturat de frică. Cea mai fină platoşă poate fi străpunsă de o împunsătură dibace. Cele mai mari *armadas* pot fi înecate; liniile Maginot sunt întotdeauna încercuite. Calul Troian aşteaptă întotdeauna să fie scos din cetate. Unde poate exista siguranţă? Ce mijloc de protecţie poţi inventa care să nu fi fost deja gândit? A te preocupa de siguranţă e un lucru lipsit de nădejde; nu există niciun fel de siguranţă. Omul care o

caută, chiar şi în minte, este omul care-şi amputează picioarele pentru a le înlocui cu membre artificiale menite să-l scutească şi de dureri şi de necazuri.

În lumea insectelor descoperi sistemul de apărare *par excellence*. În lumea gregară a animalelor găsim alt gen de sistem de apărare. Prin comparaţie, fiinţa umană apare neajutorată. În sensul că trăieşte o viaţă mai expusă pericolelor. Dar această abilitate de a se expune tuturor riscurilor constituie tăria omului. Nici zeul nu are o metodă de apărare recognoscibilă. El e una cu viaţa, mişcându-se liber în toate dimensiunile.

Frica, frica cea cu capete de hidră, năvalnică în fiecare dintre noi, e o rămăşiţă a formelor inferioare de viaţă. Călărim pe două lumi odată, cea din care am răsărit şi cea către care ne îndreptăm. Acesta este cel mai adânc înţeles al cuvântului „uman”, faptul că suntem o legătură între două lumi, o punte, o făgăduinţă, în noi procesul vieţii e dus la împlinire. Avem o colosală responsabilitate şi gravitatea acesteia ne stârneşte frica. Ştim că dacă nu ne mişcăm înainte, dacă nu ne realizăm fiinţa potenţială, vom reveni la ce am fost, vom da totul peste cap şi vom trage lumea în jos, alături de noi. Purtăm în noi paradisul şi iadul; suntem constructori cosmogonici. Avem alegerea – şi întreaga creaţie e spaţiul nostru.

Pentru unii e o perspectivă înspăimântătoare. Ar fi mai bine, gândesc aceştia, dacă paradisul ar fi deasupra şi iadul dedesubt – oriunde în altă parte, însă nu în noi. Dar consolarea aceasta ne-a fost răpită. Nu ai unde să mergi, nici pentru răsplată nici pentru pedeapsă. Locul este întotdeauna aici şi acum, în propria noastră persoană şi în raport cu propria noastră fantezie. Lumea este exact ceea ce îţi închipui tu că este, permanent, clipă de clipă. E cu neputinţă să schimbi decorul şi să pretinzi că ai dori un alt spectacol. Scenografia e mereu aceeaşi, se schimbă doar odată cu mintea şi cu inima şi nu conform directivelor unui regizor invizibil. Tu eşti autorul, regizorul şi actorul, toţi laolaltă: drama care se joacă va fi întotdeauna propria ta viaţă, şi nu a altuia. O dramă frumoasă, teribilă,

ineluctabilă, ca un costum croit din propria ta piele. L-ai dori altfel? Ai putea inventa o dramă mai interesantă?

Şi atunci, zaci întins pe canapeaua analistului şi încerci să te gândeşti la altceva. Analistul are timp şi răbdare infinite; fiecare minut pe care i-l consumi înseamnă bani în buzunarul lui. Într-un anumit sens, el e ca Dumnezeu – Dumnezeul propriei tale creaţii. Dacă scânceşti, urli, implori, plângi, conjuri, linguşeşti, te închini sau blestemi – el te ascultă. Nu e decât o imensă ureche, minus un sistem nervos compătimitor. Dacă îţi imaginezi că e profitabil să-l înşeli, atunci înşală-l. Cine va fi cel care pierde? Dacă gândeşti că el e cel care te poate ajuta, şi nu tu însuţi, atunci ţine-te de el până ce putrezeşti. El nu are nimic de pierdut. Dar dacă îţi dai seama că nu e un zeu ci o făptură umană ca şi tine, cu griji, metehne, ambiţii, slăbiciuni, că nu e un depozitar al înţelepciunii atotcuprinzătoare ci un rătăcitor, ca şi tine, pe cărare, poate că ai să încetezi să te reverşi, ca o ţeavă de scurgere, oricât de melodios ţi-ar suna propriile cuvinte în propriile tale urechi; şi atunci te ridici în două picioare cântând cu vocea pe care ţi-a dăruit-o Dumnezeu. A te destăinui, a scânci, a te plânge, a deplânge, implică întotdeauna plata unui tribut. Dar a cânta nu te costă nimic. Nu numai că nu te costă – dar îi îmbogăţeşti pe alţii. *Cântă-L*, *în slăvi pe Domnul*, e o poruncă. Da, cântă! Cântă! O, clăditorule! Cântă, războinic voios! „Dar, cauţi tu să te eschivezi, cum pot să cânt când lumea se năruie, când totul în jurul meu e scăldat în sânge şi lacrimi?” Dar nu-ţi dai seama că martirii cântau când erau arşi pe rug? Nu vedeau nimic năruindu-se, nu auzeau strigăte de durere. Cântau pentru că erau însufleţiţi de credinţă. Cine poate dărâma credinţa? Cine poate şterge bucuria? Oamenii au încercat acest lucru în fiecare veac. Dar nu au izbutit. Bucuria şi credinţa sunt inerente universului. În creştere se fac simţite durerea şi lupta; în îndeplinire, bucuria şi exuberanţa; în împlinire, pacea şi seninătatea. Între planurile şi sferele existenţei, terestre şi supraterestre, sunt scări şi punţi cu zăbrele. Cel care suie,

cântă. E îmbătat şi exaltat de priveliştea care i se desfăşoară. Urcă, cu pas sigur, fără să se gândească la ce se cască dedesubt, dacă ar fi să alunece şi să-şi piardă echilibrul, ci la ce se înalţă în faţă. *Totul se înalţă în faţă*. Drumul e fără de capăt; cu cât înaintezi, cu atât se lungeşte mai mult. Mlaştinile şi mocirlele, smârcurile, băltoacele, hârtoapele, râpele şi capcanele nu sunt decât în minte. Se nălucesc, în aşteptare, gata să te înghită în clipa în care nu mai înaintezi. Lumea fantomelor este lumea care nu a fost încă pe deplin cucerită. Este lumea trecutului, niciodată cea a viitorului. A merge înainte agăţându-te de trecut, e ca şi cum ai trage o ghiulea şi un lanţ de picior. Ocnaşul nu este cel care a săvârşit crima, ci acela care se agaţă de crima lui şi o retrăieşte mereu. Cu toţii suntem vinovaţi de crimă, crima de a nu trăi din plin. Dar cu toţii suntem virtual liberi. Putem înceta să ne gândim la ceea ce nu am reuşit să facem, şi să facem ceea ce stă în putinţele noastre. Ce sunt aceste putinţe ale noastre, nimeni nu cutează să-şi imagineze. Important e că sunt infinite. Imaginaţia este glasul îndrăznelii. Dacă Dumnezeu are în el ceva dumnezeiesc, atunci asta este. A îndrăznit să imagineze totul.

15

Toată lumea le lua drept surori pe Mona şi pe Rebecca. Ca înfăţişare, păreau să aibă totul în comun; lăuntric, însă, nu exista niciun fel de asemănare între ele. Rebecca, fără să-şi nege vreodată sângele evreiesc, trăia exclusiv în prezent; era normală, sănătoasă, inteligentă, mânca plină de poftă, râdea din inimă, vorbea cu uşurinţă şi, îmi închipui, se futea bine şi dormea bine. Era total adaptată, total ancorată, capabilă să trăiască pe orice plan şi să profite la maximum de el. Era tot ce-şi poate dori un bărbat într-o soţie. O adevărată femelă. În prezenţa ei, femeia medie americană arăta ca un conglomerat de cusururi.

Calitatea ei specială era caracterul terestru. Născută

în sudul Rusiei, cruţată de ororile vieţii de ghetou, reflecta măreţia ruşilor simpli printre care crescuse. Avea un spirit larg şi flexibil, robust şi suplu în acelaşi timp. Era comunistă din instinct, pentru că avea o natură simplă, integră, dintr-o bucată.

Cu toate că era fiică de rabin, se emancipase de la o vârstă fragedă. De la tatăl ei moştenise agerimea şi integritatea care, din vremi imemoriale, au conferit evreilor cucernici acea aură distinctă de puritate şi de forţă. Moliciunea şi ipocrizia n-au fost niciodată atributele evreilor bigoţi; slăbiciunea lor, ca şi cea a chinezilor, a fost o excesivă deferentă faţă de cuvântul scris. Pentru ei, Cuvântul are o semnificaţie aproape necunoscută creştinilor. Când se exaltă, strălucesc ca nişte litere de foc.

În ce o priveşte pe Mona, era imposibil să ghiceşti care-i erau originile. Multă vreme susţinuse că s-a născut în New Hampshire şi că urmaşe un colegiu din Noua Anglie. Ai fi putut s-o iei drept portugheză, bască, ţigancă din România, unguroaică, georgiană, orice i-ar fi trăsnit prin cap să te facă să crezi că este. Engleza ei era impecabilă şi, pentru majoritatea observatorilor, lipsită de orice urmă de accent. S-ar fi putut naşte oriunde, pentru că engleza pe care o vorbea era, evident, o limbă învăţată în scopul de a zădărnici orice investigaţie legată de originea şi antecedentele ei. În prezenţa Monei, încăperea vibra. Avea propria ei lungime de undă: scurtă, puternică, eruptivă. O ajuta să rupă orice transmisie, mai cu seamă acelea care ameninţau să stabilească o comunicare reală cu ea. Se juca, asemenea fulgerului pe o mare frământată de furtună.

Pentru ea, exista o notă de nelinişte în atmosfera care se crease prin alăturarea unor individualităţi atât de puternice ca acelea care alcătuiau noul nostru menaj. Era supusă unei provocări continue, căreia nu se simţea în stare să-i facă faţă. Paşaportul ei era în ordine, dar bagajul suscita suspiciuni. La sfârşitul fiecărei reuniuni trebuia să-şi readune forţele, dar era evident, chiar şi pentru ea, că forţele ei se subţiau şi se împuţinau. Singură în cămăruţa

noastră – cuibuşorul – îi oblojeam rănile şi mă străduiam s-o întăresc pentru viitoarea întâlnire. Trebuia să pretind, desigur, că se achitase admirabil. Deseori repetam unele din spusele ei, alterându-le subtil sau amplificându-le într-un mod neaşteptat, pentru a-i oferi stimulentul pe care-l căuta. Nu încercam niciodată s-o umilesc forţând-o să-mi pună o întrebare directă. Ştiam cu exactitate unde e gheaţa subţire şi patinam în jurul zonelor primejdioase cu iscusinţa şi agilitatea unui profesionist. În felul acesta mă sileam să astup acele găuri jenant de flagrante pentru cineva care absolvise un institut de învăţământ atât de venerabil ca Wellesley.

Era un joc straniu, penibil şi stânjenitor. Mă mira faptul că detectam în mine germinarea unui sentiment nou legat de ea: *mila*. Era de neînţeles că, nevoită să se dea în vileag, nu-şi căutase refugiu în sinceritate. Ştia că eu ştiu, dar stăruia să menţină aparenţele. De ce? De ce faţă de mine? De ce se temea? Faptul că-i detectasem slăbiciunea nu-mi diminuase sub niciun chip dragostea. Dimpotrivă, o intensificase. Secretul ei devenise al meu şi, protejând-o pe ea, mă protejam şi pe mine. Nu-şi dădea seama că, stârnindu-mi mila, nu făcea altceva decât să consolideze legătura dintre noi? Dar poate că nu acest lucru o preocupa; poate că n-avea nicio îndoială că timpul avea să întărească legătura noastră.

Să devină invulnerabilă – asta era preocuparea obsesivă. Şi, când am intuit aceasta, mila mea s-a dilatat nemăsurat. Era ca şi cum aş fi descoperit brusc că e oloagă. Aşa se întâmplă uneori, când doi oameni sunt îndrăgostiţi. Şi dacă dragostea e aceea care a unit doi oameni, atunci o descoperire de acest gen nu face decât să înteţească dragostea. Nu numai că eşti dispus să treci cu vederea vulnerabilitatea celui nefericit, dar faci şi un efort violent şi nefiresc să te identifici cu el. „Lasă-mă pe mine să port povara dulcelui tău defect!” Acesta este strigătul inimii bolnave de iubire. Numai un egoist învederat poate eluda obstacolele impuse de o asociere inegală. Cel ce iubeşte vibrează la gândul unor încercări grele; în sinea lui

se roagă să i se îngăduie să-şi vâre mâna în foc. Şi dacă adorabila infirmă persistă să joace jocul aparenţelor, atunci inima ta deja deschisă şi învăluitoare se cască în vidul dureros al mormântului. Şi în acea clipă nu numai cusurul, dar întreg trupul, sufletul şi spiritul persoanei iubite sunt înghiţite în ceea ce e un veritabil mormânt viu. Rebecca a fost aceea care a supus-o pe Mona la tortură. Sau, mai bine zis, ia îngăduit Monei să se tortureze singură. Nimic n-o putea determina pe Rebecca să joace jocul aşa cum ar fi dorit Mona. Era neclintită ca o stâncă, nu ceda o iotă nici într-o direcţie nici în cealaltă. Nu manifesta nici milă, nici cruzime; rămânea neînduplecată în faţa tuturor vicleşugurilor şi seducţiilor pe care Mona ştia cum să le folosească atât cu bărbaţii cât şi cu femeile. Contrastul fundamental dintre cele două „surori" a devenit din ce în ce mai izbitor. Antagonismul, mai curând mut decât articulat în cuvinte, revela cu o dramatică claritate cei doi poli ai sufletului femeiesc. În mod superficial, Mona părea întruchiparea eternului feminin. Dar Rebecca, a cărei natură amplă era lipsită de superficialitate, avea plasticitatea şi fluiditatea adevăratei femele care, de-a lungul veacurilor, şi fără să ablice de la individualitatea ei, şi-a transformat contururile sufletului în acord cu imaginea schimbătoare creată de bărbat pentru a focaliza imperfectul instrument al dorinţelor sale.

Latura creatoare a femeii operează imperceptibil: zona ei de acţiune e bărbatul potenţial. Ori jocul nu e restricţionat, nivelul cursei urcă. Întotdeauna nivelul unei perioade se poate măsura după statutul femeii. Aici e vorba de ceva mai mult decât de libertate şi de şansă, pentru că adevărata natură a femeii nu se exprimă niciodată prin solicitări. Asemenea apei, femeia îşi găseşte întotdeauna propriul nivel. Şi, tot ca şi apa, reflectă fidel ce se petrece în sufletul bărbatului.

Din această pricină, ceea ce se numeşte „adevărul feminin" nu e decât o mascaradă amăgitoare pe care masculul necreator o acceptă orbeşte drept un spectacol veritabil. Este substitutul măgulitor pe care femeia

potrivnică îl oferă în autoapărare. Este jocul homosexual pe care îl presupune narcisismul. E un lucru flagrant dovedit, când partenerii sunt masculi extremi şi femele extreme. Şi poate fi mimat cu succes în jocul de umbre ale homosexualilor făţişi. Îşi atinge apogeul în Don Juan. Aci, urmărirea inaccesibilului atinge proporţiile burleşti ale unei curse chapliniene. Sfârşitul este întotdeauna acelaşi: Narcis înecându-se în propria lui imagine.

Un bărbat începe să înţeleagă adâncurile naturii femeieşti numai în clipa în care sufletul lui capitulează fără echivoc. Numai atunci începe să crească şi să o fecundeze cu adevărat. Din clipa aceea aşteptările lui sunt nelimitate, deoarece, prin capitulare şi-a delimitat propriile sale puteri. În acest gen de comuniune, care constituie realmente un mariaj al spiritului cu spiritul, bărbatul se înfruntă cu semnificaţia creaţiei. Participă la un experiment despre care îşi dă seama că se va găsi mereu dincolo de slaba lui înţelegere. Simte drama pământescului şi rolul pe care-l joacă femeia în această dramă. Vede însăşi posesivitatea femeii într-o nouă lumină. Aceasta devine la fel de încântătoare şi de misterioasă ca şi legea gravitaţiei.

Între noi se desfăşura o ciudată bătălie în patru colţuri, avându-l pe Kroński drept arbitru şi stimulator, în timp ce Mona se străduia în zadar s-o detracteze şi, în acelaşi timp, s-o seducă pe Rebecca, Arthur Raymond făcea tot ce-i stătea în putinţă să mă convertească pe mine la modul lui de a gândi. Deşi nimeni dintre noi nu făcea vreo aluzie la asemenea subiect, e evident că el mă socotea insuficient interesat de Mona, iar eu consideram că nu o apreciază îndeajuns pe Rebecca. În toate discuţiile noastre mă erijam în apărătorul Rebeccăi sau ea îmi lua mie apărarea, iar el şi Mona procedau la fel între ei. În timp ce Kroński, în calitatea lui de arbitru, ne ţinea în permanentă alertă. Soţia lui, care nu contribuia cu nimic, moţăia şi, de obicei, se retrăgea din scenă cât mai rapid cu putinţă. Dar eu aveam impresia că stătea în pat şi asculta cu urechile ciulite, pentru că, de îndată ce Kroński intra în dormitor, se

repezea la el şi-l făcea de doi bani, fiindcă o neglijase în chip atât de ruşinos. Cearta se termina cu gemete şi chiţcăieli urmate de vizite repetate la baia pe care o împărţeam în comun.

De multe ori după ce Mona şi cu mine ne duceam la culcare, Arthur Raymond se posta în faţa camerei noastre, ne întreba mai întâi dacă suntem trezi şi pe urmă vorbea prin uşă. Încuiam deliberat uşa, pentru că la început făcusem greşeala de a mă arăta politicos şi a-l invita înăuntru, procedeu fatal dacă aveai de gând să mai ciupeşti puţin somn în noaptea respectivă. Pe urmă făcusem o altă greşeală, anume stupiditatea de a mă arăta semipoliticos şi de a-i răspunde din când în când prin monosilabe somnoroase – Da… Nu… Da… Nu.

Atâta timp cât mai detecta o urmă de trezie în ascultător, Arthur Raymond îi dădea înainte cu necruţare. Ca o Niagară se rostogolea peste stâncile şi bolovanii care-i împiedicau torentul. Anihila tot ce-i stătea în cale…

Există totuşi o modalitate de a te proteja de aceste forţe irezistibile. Înveţi asemenea trucuri dacă te duci la cascada Niagara şi observi siluetele spectaculoase ale turiştilor care se lipesc cu spatele de zidul de stâncă, urmărind puhoiul prăvălindu-se, cu un muget asurzitor, pe deasupra capetelor lor, în scobitura îngustă a defileului. Ninsoarea de stropi care-i împroaşcă, le biciuieşte simţurile amorţite.

Arthur Raymond părea să-şi fi dat seama că descoperisem un mijloc de protecţie analog acestei imagini plastice. Drept care, unica lui resursă era să spargă stratul de sus al bulboanei şi să mă extragă din adăpostul meu precar. Exista o obstinaţie grotescă în îndărătnica lui perseverenţă, ceva monumental, înrudit cu strategia gargantuană pe care avea s-o folosească mai târziu Thomas Wolfe ca romancier şi pe care acesta trebuie s-o fi recunoscut ca o deficienţă a unui *perpetuum mobile*, prin faptul că şi-a intitulat opera *Despre Timp şi Râu*.

Dacă Arthur Raymond ar fi fost o carte, l-aş fi azvârlit. Dar el era întruparea unui râu şi albia prin care

duduia ca un dinam se afla doar la câţiva paşi de malul în care ne săpasem adăpostul. Până şi în somn stăruia vuietul vocii lui; ne deşteptam cu expresia împietrită a celor care au fost asurziţi în somn. Forţa aceasta, pe care nimeni nu a putut-o canaliza sau stăvili, a devenit o ameninţare omniprezentă. Cu ani şi ani mai târziu, când mă gândeam la el, îl asemuiam în minte cu râurile acelea tumultuoase care ies din matcă şi se încolăcesc pe propriul lor curs, formând bucle puternice ca încovrigările unui şarpe, explodând zadarnic ca să-şi consume incontrolabila energie şi, pentru a-şi sfârşi agonia, catapultându-se în mare cu o duzină de guri spumegânde.

Dar forţa care îl împingea pe Arthur Raymond spre aneantizare devenise pe atunci, tocmai din cauza aspectului ei ameninţător, paralizantă şi hipnotică. Asemenea mătrăgunelor sub tavan de sticlă, Mona şi cu mine ziceam implântaţi în patul care era un pat strict uman şi fertilizam oul iubirii hermafrodite. Când ninsoarea de stropi înceta să mai pulverizeze tavanul de sticlă al indiferenţei noastre, începeam să bolborosim din rădăcini cântul acela tânguitor al florii umanizate de sperma criminalului muribund. Maestrul fugilor şi tocatelor ar fi fost îngrozit dacă ar fi auzit reverberaţiile provocate de urletul lui.

La scurt timp după ce ne instalasem în Palatul Timpului şi Râului, într-o dimineaţă, în timp ce-mi făceam duşul, am descoperit că vârful ştoiului meu era striat de nişte mici răni sângerânde. Inutil să spun că am tras o spaimă teribilă. M-am gândit pe dată că oi fi luat un „sisilică”. Şi cum, în felul meu, îi fusesem fidel Monei, m-am gândit că ea mi l-o fi dat.

În orice caz, nu-mi stă în fire să alerg imediat la doctor. La noi, doctorul a fost întotdeauna privit ca un şarlatan dacă nu chiar ca un criminal. De obicei aşteptăm până ar trebui să intervină chirurgul, care e în cârdăşie cu groparul. Plătim întotdeauna, cu grijă, pentru perpetua îngrijire a mormintelor.

„O să treacă de la sine”, îmi spuneam în timp ce-mi

scoteam şi-mi cercetam pula de douăzeci de ori pe zi.

S-ar fi putut să fie o congestie provocată de unul din futaiurile din timpul perioadei menstruale. Adeseori, prostescul orgoliu masculin confundă scurgerea de suc de roşii a periodului cu fluxul pre-coital. Multe pule făloase se înecă în apele acestei Scapă Flow… Lucrul cel mai simplu, de bună seamă, era s-o întreb pe Mona, cea ce am şi făcut.

— Ascultă-mă, i-am spus pe un ton vesel, dacă ai luat un sculament, ai face mai bine să-mi spui. N-am să te. Întreb cum te-ai pricopsit cu el… Vreau numai să cunosc adevărul, asta-i tot.

Bruscheţea spuselor mele au făcut-o să izbucnească în râs. Râdea puţin prea zgomotos, mi-am spus eu.

— Puteai să te molipseşti doar aşezându-te pe un closet, am consolat-o.

Ceea ce a făcut-o să râdă cu şi mai mare poftă, aproape isteric.

— Sau poate că e o recrudescenţă a unei crize mai vechi. Nu-mi pasă când sau unde s-a întâmplat… *ai sau n-ai*, asta-i tot ce vreau să ştiu.

Răspunsul a fost Nu. Categoric nu! Acum îi trecuse veselia şi încolţise în ea o uşoară furie. Cum îmi permiteam să-i aduc asemenea acuzaţie? Drept cine o luam… Drept o curvă?

— Mă rog, dacă aşa stau lucrurile, am răspuns adoptând o mină prietenoasă, nu-i niciun motiv de îngrijorare. Un sculament nu se ia chiar din vânt. O să-mi scot din cap…

Dar nu era uşor să-mi scot din cap – numai pentru că voiam. În primul rând, fututul devenise tabu. Trecuse o săptămână, şi o săptămână e vreme lungă când eşti obişnuit să fuţi noapte de noapte şi uneori şi printre picături – la înghesuială, cum s-ar spune. În fiecare noapte mi se scula ca o prăjină. Am mers chiar până la absurditatea de a folosi un prezervativ – numai o singură dată – pentru că m-a durut de-am văzut stele verzi. Singurul lucru care-mi rămânea de făcut era să mă joc cu

degetul sau s-o sug. Cea de-a doua variantă era cam dubioasă, în ciuda protestelor ei profilactice. Substitutul optim era masturbarea. De fapt, incidentul mi-a deschis o nouă zonă de explorări. Din punct de vedere psihologic. Pentru că zăcând acolo, cu braţul în jurul umerilor ei şi cu degetele celeilalte mâini în pizdă, devenea ciudat de dispusă la mărturisiri. Era ca şi cum degetele mele i-ar fi gâdilat zona erogenă a minţii, Zeama începea să se prelingă… *Murdăria*, cum o numise odată.

E interesant felul în care femeile dezgroapă adevărul! Adeseori încep cu o minciună, o mică minciună inofensivă, care-i doar un tentacul. Ca să simtă din ce parte bate vântul. Dacă-şi dau seama că nu eşti prea rănit, prea ofensat, atunci riscă o bucăţică de adevăr, câteva fărâme bine ambalate într-o ţesătură de minciuni.

De pildă, cursa aceea nebunească în automobil, pe care încearcă s-o relateze în şoaptă. O clipă ai impresia că i-a făcut plăcere să meargă în maşină cu trei bărbaţi necunoscuţi – şi două fâţe drogate de la salonul de dans. Consimţise numai pentru că până în ultimul moment nu putuseră găsi o a treia fată. Şi, desigur, sperase că, deşi nu-i cunoştea, unul dintre bărbaţi s-ar putea dovedi uman, ar putea să-i asculte povestea şi s-o ajute – poate cu o bancnotă de cincizeci de dolari. (Era gata întotdeauna să exploateze povestea cu maică-sa: mama, cauza primară şi motivatoare a tuturor crimelor…)

Şi aşa cum se întâmplă întotdeauna în plimbările cu maşina, bărbaţii au început cu neruşinările. Dacă cele două paraşute nu i-ar fi încurajat, poate ca lucrurile s-ar fi petrecut altfel; dar aşa, nici nu pornise bine maşina că îşi şi suflecaseră fustele. Le obligau să şi bea – ceea ce era partea cea mai nasoală. Fireşte, ea, Mona, se prefăcea doar că bea… Înghiţise doar câţiva stropi – atât cât să-şi umezească gâtlejul – în timp ce celelalte trăgeau de zor la măsea. Nu se împotrivise prea tare la sărutări – sărutările nu înseamnă nimic – dar o supăra felul în care o înşfăcau… o ciupeau de ţâţe şi îşi vârau mâinile sub fusta ei… Doi deodată. Îşi spunea că erau probabil italieni. Brute

libidinoase.

Pe urmă mi-a mărturisit ceva despre care am ştiut că e o minciună sfruntată, dar care mi s-a părut totuşi interesant. Una dintre acele „deformări" sau „deplasări" proprii visurilor. Da, înţelegi, în mod curios, celor două paraşute li se făcuse milă de ea... Milă pentru că o atrăseseră într-o asemenea tărăşenie. Ele ştiau bine că Mona nu obişnuieşte să se culce cu oricine. Aşa încât au cerut să fie oprită maşina şi au schimbat locul cu ea, lăsând-o să stea în faţă, lângă individul păros care până atunci păruse decent şi liniştit. În spate, cele două s-au aşezat în braţele bărbaţilor, ridicându-şi fustele şi, în timp ce-şi fumau ţigările şi râdeau şi beau de zor, bărbaţii îşi făceau mendrele cu ele.

— Şi ce făcea în timpul ăsta individul din faţă? m-am simţit în cele din urmă dator să o întreb.

— Nu făcea nimic. L-am lăsat să-mi ţină mâna şi-i vorbeam cât de repede puteam ca să-i ocup mintea.

— Haide, haide, am intervenit eu, nu-mi înşira gogoşi. Spune-mi exact ce făcea – dă-i drumul!

— Mă rog, oricum mi-a ţinut multă vreme mâna în mâna lui – fie că mă crezi sau nu. Şi apoi ce voiai să facă? Doar era la volan.

— Vrei să spui că n-a oprit niciun moment maşina?

Sigur c-o oprise. Încercase de câteva ori, dar ea îl dusese cu vorba... Asta era poziţia pe care se situa, încerca din răsputeri să ocolească adevărul.

— Şi, după un timp? am stăruit, vrând s-o ajut să treacă peste părţile grele.

— Ei bine, dintr-odată mi-a lăsat mâna... a urmat ea, făcând apoi o pauză.

— Zi-i înainte!

— Şi pe urmă mi-a luat iar mâna şi mi-a pus-o în poala lui. Prohabul îi era descheiat şi membrul sculat... şi zvâcnea. Mare cât toate zilele. M-am speriat îngrozitor. Dar nu-mi dădea drumul la mână. A trebuit să-l îmbrâncesc. Pe urmă a oprit maşina şi a încercat să mă dea jos. L-am rugat să nu mă lase în drum. „Mergi încet, i-

am spus, şi am să ţi-o sug… Mai târziu. Sunt speriată”. S-a şters cu o batistă şi a condus mai departe. Pe urmă a început să înşire cele mai oribile porcării…

— Ca de pildă? Ce spunea? Ţii minte?

— Oh, nu vreau să le repet… era dezgustător.

— Dacă mi-ai povestit ce mi-ai povestit, nu văd de ce şovăi să repeţi cuvintele. Care-i deosebirea… ai putea foarte bine…

— Mă rog, dacă ţii tu… Îmi spunea: „Eşti genul de femeie pe care-mi place s-o fut. De mult voiam să te fut. Îmi place cum ţi se arcuieşte curul. Îmi plac ţâţele tale. Doar nu eşti fată mare… Ce-o tot faci pe mironosiţa? Ai fost futută şi răsfutută – eşti numai pizdă din cap până-n picioare…” şi alte chestii din astea.

— Mă exciţi, i-am spus. Continuă, povesteşte-mi mai departe.

Îmi dădeam seama că acum de-abia aştepta să verse totul. Nu mai trebuia să ne prefacem – ne făcea plăcere la amândoi.

Bărbaţii din spate voiau să facă schimb. Ceea ce a speriat-o de-adevăratelea.

— Singurul lucru pe care-l puteam face era să pretind că voiam să mă fut mai întâi cu cel de la volan. A vrut să oprească pe loc maşina şi să coborâm. „Condu încet, am început să mă dau bine pe lângă el. Şi după aceea ţi-o dau… nu-i vreau pe ăştia toţi peste mine”. I-am luat ştoiul şi am început să i-l masez. Într-o clipă a fost tare ca piatra… şi chiar mai mare ca înainte. Dumnezeule, Val, în viaţa mea n-am mai văzut asemenea sculă. Ca de lighioană. Mi-a cerut să mă joc cu coaiele – erau grele şi umflate. Îl frecam cu repeziciune, ca să-l fac să ejaculeze cât mai iute…

— Ascultă-mă, am întrerupt-o, excitat de povestea pulei de cal, haide să vorbim pe faţă. Probabil că şi tu, cu chestia aia enormă în mână, abia aşteptai să te fuţi…

— Stai puţin, mi-a răspuns cu ochi licăritori.

Era umedă ca o gâscă de la masajul pe care i-l aplicasem eu în tot acest timp…

— Nu mă face să juisez, m-a rugat, că nu mai sunt în stare să termin povestea. Doamne, niciodată nu mi-aş fi închipuit că o să-ţi placă să auzi toată treaba asta.

Şi-a strâns pulpele peste mâna mea, ca să nu se excite prea tare.

— Auzi, sărută-mă… a continuat şi mi-a vârât limba până-n gât. Doamne, ce-aş mai vrea să ne futem acum. E un chin, trebuie să te vindeci cât mai repede… altfel înnebunesc…

— Nu schimba vorba… Ce-a urmat? Ce-a mai făcut?

— M-a prins de ceafă şi mi-a vârât capul în poala lui. „Am să conduc încet, aşa cum îmi ceri tu, mi-a spus, şi în timpul ăsta să mi-o iei la cioc. După aia o să-ţi ofer un futai pe cinste”. Era atât de imensă, încât mi-era teamă sa nu mă înec. Îmi venea să i-o muşc. Zău aşa, Val, în viaţa mea n-am văzut asemenea mărime. Şi mă silea să-i fac totul. „Ştii bine ce vreau, îmi spunea.

Trage-mi limbi. Doar ai mai avut până acum o pulă în gura ta”. Până la urmă a început să se salte în sus şi-n jos, să şi-o împingă înăuntru şi în afară. Şi tot timpul mă strângea de ceafă. Aproape că-mi ieşisem din minţi. Pe urmă a ejaculat – pfui! a fost greţos. Credeam că nu mai isprăveşte! Mi-am retras repede capul şi m-a împroşcat cu un jet drept în obraz – ca un taur.

Nici eu nu mai aveam mult până să ejaculez. Pula mea sfârâia ca o lumânare udă. „Sculament sau nu, în noaptea asta fut!” mi-am spus în gând.

După o pauză, şi-a continuat povestirea. Cum a silit-o să se ghemuiască în colţul maşinii, cu picioarele în sus, şi-şi vâra degetele în ea, în timp ce cu o mână conducea şi maşina zigzagă de la dreapta la stânga pe drum. Cum a silit-o să-şi deschidă pizda cu ambele mâini şi apoi şi-a îndreptat lanterna asupra ei. Cum şi-a vârât ţigara în gaura ei şi i-a cerut să încerce să inhaleze cu pizda. Cum unul din cei doi din spate s-a ridicat în picioare şi a încercat să-şi vâre ştoiul în gura ei, dar era prea beat ca să nimerească. Şi fetele acum erau goale puşcă şi cântau cântece porcoase. Şi habar n-avea unde mergeau sau ce o

să mai urmeze.

— Nu, m-a asigurat ea, eram prea speriată pentru ca să fi putut să fiu pătimaşă. Erau capabili de orice. Nişte huligani. Nu mă gândeam decât cum să scap. Eram terorizată. Iar el nu făcea decât să repete întruna: „Aşteaptă, curvă frumoasă… o să scot untul din tine. Câţi ani ai? Aşteaptă şi-ai să vezi…" şi pe urmă şi-o lua în mână şi o legăna ca pe un ciocan. „Când o să îndes asta în pizdulicea ta, ai să simţi şi tu ceva o dată în viaţă. Am să te fac să juisezi pe gură. De câte ori crezi că pot să fut la rând? Ghiceşte!" Trebuia să-i răspund: „De două ori… De trei ori?" „Se vede că n-ai avut niciodată parte de-un futai adevărat! Pune mâna aici!" Şi mă silea să i-o iau iar în mână în timp ce el se împingea înainte şi înapoi. Era vâscoasă şi alunecoasă… Probabil că juisase întruna. „Cum ţi se pare, surioară? Şi o mai pot lungi cu încă un centimetru sau doi când ţi-oi băga-o în gaura aia a ta. Apropo, nu ţi-ar plăcea să ţi-o bag pe gaura din cur? Ascultă-mă, după ce isprăvesc cu tine, o lună de zile n-ai să mai fi în stare să pronunţi cuvântul „fut". Uite aşa vorbea…

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu te opri! i-am cerut. Ce-a fost după aceea?

— Mă rog, a oprit maşina lângă un câmp. S-a zis cu bâlbâială. Fetele din spate încercau să se îmbrace dar ţopârlanii le-au gonit din maşină goale-goluţe. Ţipau, săracele. Una din ele s-a ales cu un pumn în falcă, pentru toate ostenelile ei, şi a căzut pe şosea ca o buturugă. Cealaltă a început să-şi încleşteze mâinile, de parcă se închina, dar nu putea scoate un sunet, era paralizată de frică. Eu l-am aşteptat să deschidă portiera, a urmat Mona. După care am sărit jos în grabă şi am început să alerg pe câmp. Pantofii mi-au scăpat din picioare, tălpile mi-erau tăiate de miriştea ţepoasă. Alergam ca nebuna şi el venea după mine. M-a ajuns din urmă şi mi-a smuls rochia – mi-a sfâşiat-o dintr-o smucitură. Pe urmă l-am văzut ridicând mâna şi, după o secundă, am văzut stele verzi. Ţepii îmi împungeau spatele şi înţepau cerul. El era peste mine, trântit ca o jivină. Mă durea îngrozitor. Îmi venea să strig,

dar ştiam că o să mă lovească din nou. Am zăcut acolo încremenită de spaimă şi l-am lăsat să mă stâlcească. Mi-a muşcat toate – buzele, urechile, gâtul, umerii, sânii şi nu s-a oprit o clipă din mişcare – mă străpungea ca o lighioană înnebunită de rut. Aveam impresia că se rupsese totul în trupul meu. Când şi-a scos-o din mine, am crezut că s-a isprăvit. Am început să plâng. „Termină odată, sau îţi zdrobesc fălcile!” mi-a strigat! Spatele mă ustura de parcă mă tăvălisem prin aşchii de sticlă. El zăcea întins pe spate şi-mi cerea să-l sug. Ştoiul îi era încă vârtos. Cred că avea o erecţie perpetuă. Am fost nevoită să mă supun. „Trage-mi limbi!” îmi poruncea. „Linge-mă!” Zăcea pe jos, gâfâind ca un animal, cu ochii daţi peste cap, cu gura căscată. Pe urmă m-a tras peste el, zvârlindu-mă în sus şi în jos ca pe o pană, smucindu-mă şi răsucindu-mă de parcă eram de cauciuc „Acuma-i mai bine, aşa-i?” mă tot întreba. „Acuma te pun pe tine la treabă, căţea!” Şi mă ţinea cu amândouă mâinile de mijloc, făcându-mă să-l fut cu toată puterea mea. Îţi jur, Val, nu simţeam nimic altceva decât o durere arzătoare, de parcă mi se vâra în mine o sabie înroşită în foc. „Ajunge cu asta”, mi-a spus la un moment dat. „Acuma aşază-te în patru labe şi saltă-ţi curu’n sus!” Şi pe urmă a început să şi-o scoată dintr-o gaură şi s-o vâre în cealaltă şi din nou îndărăt. Îmi ţinea capul îngropat în pământ, în glod, şi-mi cerea să-i ţin boaşele cu ambele mâini. „Strânge-le, îmi spunea, dar nu prea tare că te las moartă pe loc!”

Noroiul îmi intra în ochi… Mă înţepa îngrozitor. Deodată l-am simţit îmbrâncindu-se în mine cu toată forţa… ejacula din nou… fierbinte, cleios. M-am prăbuşit cu faţa-n jos şi i-am simţit sperma prelingându-mi-se pe spate. L-am auzit răcnind: „Fir-ai a naibii să fii”, şi pe urmă se vede că m-a lovit din nou, pentru că nu-mi mai amintesc nimic altceva decât m-am deşteptat dârdâind de frig şi plină toată de vânătăi şi cucuie. Pământul era ud şi eu singură…

La acest punct, povestirea o lua pe alt făgaş. Şi apoi pe altul şi pe altul. În ardoarea mea de a o însoţi în toate

aventurile ei, aproape că uitasem de punctul cel mai important al povestirii şi anume de contractarea bolii. La început nu-şi dăduse seama ce era, pentru că debutase ca un caz grav de hemoroizi. Din cauză că zăcuse atâta timp pe pământul jilav, îşi spunea. Cel puţin asta fusese părerea medicului. Pe urmă venise şi chestia cealaltă – dar se dusese din timp la doctor care o vindecase.

Oricât de interesant ar fi fost acest lucru pentru mine, dat fiind că eram încă obsedat de băşicile mele, s-a ivit totuşi un alt fapt care l-a întrecut în importanţă. N-am acordat prea multă atenţie la ceea ce a survenit ulterior – cum s-a ridicat de pe câmp, cum a făcut autostopul până la New York, cum a împrumutat haine de la Florrie, şi aşa mai departe. Îmi aduc aminte doar că am întrerupt-o ca s-o întreb cu cât timp înainte se petrecuse acel formidabil viol şi, după impresia mea, răspunsul a fost cam vag. Brusc însă, în timp ce încercam să pun lucrurile cap la cap, mi-am dat seama că vorbea despre Carruthers, despre faptul că locuise la el, că gătise pentru el, şi aşa mai departe. Cum de s-a întâmplat aşa ceva?

— Dar abia ţi-am spus, a protestat Mona. M-am dus la el pentru că, aşa cum arătam, n-am îndrăznit să mă arăt acasă. A fost extrem de bun cu mine. S-a purtat de parc-aş fi fost fiica lui. Doctorul lui m-a tratat – el m-a dus acolo.

Am presupus că a locui la Carruthers însemna că se instalase în căsuţa în care îmi dăduse cândva rendez-vous, acolo unde Carruthers apăruse pe neaşteptate şi făcuse o scenă de gelozie. Dar mă înşelam.

— A fost mult înainte de a fi avut casa aceea, pe atunci locuia în centru… şi mi-a menţionat numele unui celebru umorist american cu care Carruthers împărţise un apartament.

— Înseamnă că pe atunci erai un copil – doar dacă minţi în privinţa vârstei tale.

— Aveam şaptesprezece ani. Am fugit de acasă în timpul războiului. Am plecat la New Jersey şi mi-am luat o slujbă la o fabrică de muniţii. Am rămas acolo doar câteva luni. Carruthers m-a determinat să-mi părăsesc slujba şi să

mă întorc la colegiu.

— Aşadar ţi-ai terminat studiile? am întrebat-o nedumerit de toate contradicţiile din spusele ei.

— Sigur că le-am terminat. Aş dori să nu mai insin…

— Şi pe Carruthers l-ai cunoscut la fabrica de muniţii?

— Nu *în* fabrică. Lucra la o fabrică de vopsele de alături. Obişnuia ca, din când în când, să mă ducă la New York. Era vicepreşedintele consiliului de administraţie, aşa cred. În orice caz, făcea tot ce avea chef. Mă ducea la teatru, la night cluburi… Îi plăcea să danseze.

— Şi pe atunci nu trăiai cu el?

— Nu, asta s-a întâmplat mai târziu. Nici acolo, în apartamentul din centru, după viol, nici acolo n-arm trăit cu el. Îi găteam şi-i ţineam gospodăria ca să-i demonstrez recunoştinţa pentru întreg ajutorul pe care mi-l dădea. Nu mi-a cerut niciodată să-i fiu amantă. Voia să se însoare cu mine… Dar n-avea inima să-şi părăsească soţia. Era invalidă…

— Din punct de vedere sexual, vrei să spui?

— Ţi-am povestit doar. Ce importanţă mai are?

— Mi s-a învălmăşit totul în minte.

— Dar îţi spun adevărul. Mi-ai cerut să-ţi povestesc totul. Şi acum nu mă crezi.

În clipa aceea m-a săgetat oribila bănuială că „violul” (şi poate că nici nu fusese viol) se petrecuse într-un trecut foarte apropiat. Poate că „italianul” cu ştoiul insaţiabil nu fusese decât vreun cherestegiu nesăţios de prin pădurile nordice. Fără îndoială că nu numai un singur „viol” avusese loc în plimbarea aceea din miez de noapte, într-un automobil încărcat cu fete înfierbântate, după ce trăseseră zdravăn la măsea. Imaginea ei, stând părăsită şi goală puşcă pe un câmp jilav, în zori, cu trupul acoperit de zgârieturi şi de vânătăi, cu colul uterin sfârtecat, rectul mutilat, pantofii rătăciţi, ochii înnegriţi şi învineţiţi… Mă rog, era genul de poveste pe care ar ticlui-o o tânără romantică pentru a acoperi o escapadă ce se terminase cu o blenoragie şi cu hemoroizi, deşi hemoroizii păreau cam

gratuiţi.

— Cred că ar fi bine să mergem mâine amândoi la doctor ca să ne ia probe de sânge, i-am spus calm.

— Bineînţeles că o să vin cu tine.

Ne-am sărutat în linişte, după care am alunecat într-un lung futai.

Acum însă începuse să mi se contureze un gând neliniştitor. Presimţeam că ea o să inventeze un pretext pentru a amâna cu câteva zile vizita la doctor. În felul acesta, dacă eu contactasem într-adevăr o boală, putea pretinde că i-o transmisese şi ei. Am alungat gândul, socotindu-l absurd. Probabil că un medic, după ce ne-ar fi examinat, ar fi putut preciza dacă ea mă molipsise pe mine sau eu pe ea. Şi cum aş fi putut lua un sculament altfel decât prin mijlocirea ei?

Înainte de am adormit am aflat că himenul îi fusese perforat la vârsta de cincisprezece ani. Tot din vina mamei ei. Da, o înnebuniseră acasă cu veşnicele lor lamentări despre bani, bani, bani. Aşa încât îşi luase o slujbă de casieră, plasată într-o cuşcă din faţa unui cinematograf.

Nu după mult timp a fost remarcată de patron, care deţinea o reţea de cinematografe în toată ţara. Avea o maşină Rolls-Royce, purta haine elegante, ghetre, mănuşi de culoarea lămâii, floare la butonieră şi tot tacâmul. Înota în bani. Tot timpul desprindea câte o hârtie de o sută de dolari, dintr-un teanc dolofan. Degetele îi erau încărcate de diamante. Unghiile îngrijit manichiurate. Un bărbat de o vârstă incertă, probabil în preajma a cincizeci de ani. Dedat plăcerilor sexuale şi mereu la pândă. Ea îi acceptase, de bună seamă, cadourile – dar nu se pretase la nimic necurat. Ştia bine, însă, că-l poate juca pe degetul mic.

Dar presiunile de acasă o scoteau din minţi. Oricâţi bani le trântea pe masă nu le era de ajuns.

Drept care, când patronul a întrebat-o într-o zi dacă n-ar vrea să-l însoţească într-o călătorie la Chicago, unde urma să deschidă un nou cinematograf, ea a acceptat. Era convinsă că-l poate mânui după bunul ei plac. Şi-apoi,

murea de dorinţa de a evada din New York, departe de părinţi.

Individul s-a comportat ca un perfect gentleman. Totul decurgea de minune – îi mărise substanţial salariul, îi cumpărase rochii, o dusese la cele mai elegante localuri, exact cum îşi imaginase ea că va fi. Şi pe urmă, într-o seară, după cină (cumpărase bilete de teatru), i-a spus pe şleau: voia să ştie dacă e încă virgină. Mona s-a grăbit să-i confirme, gândind că virginitatea însemna zidul de protecţie. Dar, spre surprinderea ei, patronul s-a avântat într-o confesiune sinceră şi brutală, mărturisindu-i faptul că unica lui pasiune şi obsesie era deflorarea virginelor. I-a destăinuit chiar că lucrul acesta l-a uşurat de mulţi bani şi l-a făcut să intre în angarale serioase. Totuşi, nu-şi putea înfrâna patima. Era o perversitate, a recunoscut, dar cum dispunea de mijloacele necesare pentru a-şi satisface viciul, nu s-a sinchisit să-l vindece. Insinua că în comportamentul lui nu exista nici urmă de brutalitate. Îşi tratase întotdeauna victimele cu blândeţe şi consideraţie. Şi, la urma urmei, ele l-ar putea privi ca pe un binefăcător. Mai devreme sau mai târziu, orice fată trebuie să renunţe la fecioria ei. El mergea până acolo încât să afirme că, dacă era un lucru care tot trebuia făcut, atunci era preferabil ca operaţiunea să fie încredinţată unui profesionist, unui cunoscător, ca să spunem aşa. Mulţi tineri însurăţei sunt atât de stângaci şi de nepricepuţi încât deseori le pricinuiesc soţiilor frigiditate. Şi multe naufragii conjugale îşi au sursa în acea primă noapte, stăruia patronul cu amabilitate şi cu incontestabilă dreptate. Pe scurt, din câte îmi relata ea, se pare că individul era un orator convingător, expert nu numai în arta deflorării, dar şi în cea a seducţiei.

— Mi-am spus, a continuat Mona, că dacă era vorba de o singură dată, nu pierdeam nimic dacă cedam. Îmi făgăduise să-mi dea o mie de dolari, şi ştiam ce ar însemna asemenea sumă pentru mama şi tatăl meu. Simţeam că pot avea încredere în el.

— Deci în seara aceea nu v-aţi mai dus la teatru?

— Ba da, dar îi făgăduisem să-i fac voia. Mă asigurase că nu-i mare grabă şi că nu trebuia să-mi fac griji. Adăugase şi că nu va fi prea dureros. Declara că are încredere în mine; mă ţinuse multă vreme sub observaţie şi ştia că o să mă comport raţional. Pentru a-şi dovedi sinceritatea, s-a oferit să-mi dea banii în avans. Dar eu n-am acceptat. Fusese foarte generos cu mine şi simţeam că am datoria de a împlini partea mea din târg înainte de a-i lua banii. Şi, ca să fiu sinceră, Val, începusem să ţin la omul ăsta. A fost un gest bine gândit din partea lui, să nu mă zorească. Altminteri l-aş fi putut urî după aceea. Pe când aşa, îi sunt mai curând recunoscătoare – deşi lucrurile au evoluat mai rău decât mi-aş fi închipuit eu.

Mă întrebam ce vrea să spună cu această ultimă frază când, spre surprinderea mea, a continuat cu următoarele:

— Ştii, am avut un himen foarte dur. Uneori, în asemenea cazuri, e necesară o operaţie. Pe atunci nu ştiam nimic despre treburile astea. Eu mă aşteptasem să fie puţin dureros, să curgă un strop de sânge… şi pe urmă… Oricum, nu s-a întâmplat deloc aşa. A durat o săptămână până a fost în stare să-l spargă. Dar trebuie să recunosc că gusta situaţia. Ah, şi ce tandru era! Poate că pur şi simplu exagera în privinţa durităţii pieliţei. Poate că era doar un pretext ca să-şi prelungească plăcerea. Dar, pe de altă parte, era prea robust. Avea o chestie scurtă şi groasă. Eu aveam impresia că mi-o bagă toată, dar eram atât de nervoasă, încât nu-mi puteam da bine seama. Şi-o ţinea cuibărită în mine un timp îndelungat, fără să o mişte, vârtoasă ca piatra şi zvâcnitoare ca o marionetă. Uneori şi-o retrăgea şi mi-o plimba pe vulve, jucându-se. Ceea ce era delicios. Putea s-o facă la nesfârşire, fără să juiseze. Îmi spunea că am un trup perfect… şi că din momentul în care o să-mi perforeze membrana o să fiu extraordinară la pat. Nu folosea cuvinte porcoase – ca bruta de care ţi-am vorbit. Era un senzual. Mă urmărea, mă învăţa cum să mă mişc, îmi arăta tot felul de trucuri… Ar fi putut să ţină mult şi bine. Dumnezeu ştie cât, dacă într-o anumită noapte nu

m-aş fi excitat îngrozitor. Simţeam că-mi pierd minţile, mai ales când o scotea din cuibul meu şi începea să mi-o plimbe pe buzele pizdei…

— Şi chiar îţi plăcea ce făcea? am întrebat-o.

— Dacă-mi plăcea? Eram înnebunită. Ştiu că l-am şocat teribil când, în cele din urmă, nemaiputând să rabd, l-am înşfăcat de umeri şi m-am împins în el cu toată puterea. „Fute-mă, fire-ai să fii!”, i-am spus şi m-am lipit de el, muşcându-i buzele. Atunci şi-a pierdut controlul şi s-a îmbrâncit în mine din răsputeri. Chiar după ce m-a străpuns, deşi mă durea, continuam să mă împing în el. Cred că am avut patru sau cinci orgasme. Voiam să-l simt că mă pătrunde în adâncime. În orice caz, nu încercam nicio jenă sau ruşine, voiam să fiu fututã şi nu-mi păsa că mă durea.

Mă întrebam dacă o să-mi mărturisească sincer cât timp durase această legătură – după ce se isprăvise cu partea tehnică. S-a arătat uimitor de onestă. Aveam impresia că această amintire era învăluită într-un sentiment de neobişnuită căldură. Mă făcea să-mi dau seama cât de recunoscătoare sunt femeile care, la dezvirginare, au fost mânuite cu înţelegere.

— I-am fost amantă o bucată bună de vreme, a continuat ea. Mă aşteptam tot timpul să se sature de mine, pentru că îmi repetase de atâtea ori că pasiunea lui sunt numai virginele. Fireşte că, într-un anumit sens, eram încă virgină. Eram extrem de tânără, deşi lumea îmi dădea optsprezece, nouăsprezece ani. M-a învăţat o sumedenie de lucruri. Mă ducea cu el în toate părţile, prin toată ţara. Ţinea mult la mine şi mă trata cu desăvârşită consideraţie. Într-o bună zi am constatat că era gelos. M-a surprins, întrucât ştiam că el avusese o sumedenie de femei – nu-mi trecuse niciun moment prin minte că m-ar iubi cu adevărat. „Dar te iubesc”, îmi răspundea, când îl tachinam. După un timp am devenit curioasă. Voiam să ştiu cât mă puteam aştepta să mai dureze legătura. Anticipasem momentul în care avea să găsească altă virgină, pe care va dori s-o defloreze. Mi-era teamă să-i fac cunoştinţă cu vreo

fată. „Dar nu mă gândesc la nicio altă fată, m-a asigurat el. Eu te vreau pe tine… şi am de gând să te păstrez”. „Spuneai că…”, am dat eu să răspund, şi atunci l-am văzut râzând. Mi-am dat seama cât de idioată fusesem. „Va să zică aşa, m-ai făcut să-ţi cad în plasă?” l-am întrebat şi pe dată am simţit nevoia să mă răzbun. Era o prostie din partea mea pentru că nu mă insultase cu nimic. Dar voiam să-l umilesc cu orice preţ.

Ştii, mă dispreţuiesc pentru cum m-am purtat, a urmat Mona. Nu merita să fie tratat aşa cum am făcut-o. Dar încercam o satisfacţie crudă când îl făceam să sufere. Flirtam scandalos cu toţi bărbaţii pe care-i întâlneam. Cu unii dintre aceştia mă şi culcam, şi pe urmă îi povesteam lui şi mă desfătam văzând cât suferă. „Eşti prea tânără, îmi spunea. Nu-ţi dai seama de ceea ce faci”. Era destul de adevărat, dar de un lucru îmi dădeam seama, că îl dădusem gata şi că, deşi eu mă vândusem lui, el era sclavul meu. „Du-te şi cumpără-ţi altă virgină, îi spuneam. S-ar putea să o obţii mai ieftin decât pe o mie de dolari. Află că eu aş fi acceptat şi dacă mi-ai fi oferit numai cinci sute. M-ai fi putut avea şi pe gratis dacă ai fi. fost ceva mai şmecher. Dacă aş avea banii tăi, mi-aş cumpăra câte una nouă în fiecare noapte”. Şi-i dădeam aşa înainte până când nu mai putea răbda. Într-o noapte mi-a propus să mă ia în căsătorie. S-a jurat că o să divorţeze imediat de nevastă-sa numai să-i spun eu da. Zicea că nu poate trăi fără mine. „Dar eu pot trăi fără tine”, i-am răspuns. S-a crispat. „Eşti crudă, mi-a zis. Eşti nedreaptă”. N-aveam nicio intenţie să mă mărit cu el, oricât ar fi fost de sincer. Nu-mi păsa de banii lui. Nu ştiu de ce îl chinuiam în halul ăsta. Mai târziu, după ce l-am părăsit, m-am simţit extrem de ruşinată de mine însămi. M-am întors imediat la el ca să-i cer iertare. Trăia cu altă fată – aşa m-a anunţat. Nu ţi-aş fi fost niciodată necredincios, mi-a spus. Te-am iubit. Voiam să fac multe pentru tine. Nu mă aşteptam să rămâi toată viaţa cu mine. Dar erai prea îndărătnică… Prea mândră”. Mi-a vorbit în felul în care mi-ar fi vorbit tatăl meu. Îmi venea să plâng… Pe urmă am făcut ceva ce n-aş fi visat niciodată să

fac. L-am implorat să se culce cu mine. Tremuram de pasiune. Totuşi, era atât de cumsecade încât nu a avut inima să profite de slăbiciunea mea. „Tu nu vrei să te culci cumine, mi-a spus, vrei numai să-mi dovedeşti că te căieşti pentru purtarea ta”. Am insistat că doream să mă culc cu el, că mă atrăgea ca amant. Nu mai putea să-mi reziste. Dar se temea, presupun, de ceea ce avea să se întâmple. Nu voia să se perpelească iarăşi din cauza mea, asta era tot. Eu, însă, nu mă gândeam decât cum să mă răscumpăr pentru tot ce-i făcusem. Nu vedeam alt chip în care aş fi putut proceda. Ştiam că mă iubeşte, că iubeşte trupul meu şi pe mine toată. Voiam să-l fac fericit, chiar dacă asta însemna să-i tulbur liniştea… Era o situaţie derutantă. Oricum, am sfârşit în pat cu el, dar nu reuşea să aibă o erecţie. Aşa ceva nu i se mai întâmplase niciodată. Am încercat tot ce-mi stătea în putinţă. Îmi făcea plăcere să mă umilesc în faţa lui. În timp ce-l sugeam, zâmbeam în sinea mea gândindu-mă ce curios e că trebuie să mă muncesc atâta pentru un om pe care-i dispreţuiesc… Nu s-a întâmplat nimic. I-am făgăduit că o să vin a doua zi şi o să încerc din nou. S-a uitat la mine de parcă-l îngrozea asemenea idee…” Şi tu ai avut răbdare cu mine la început, nu ţii minte? i-am spus. De ce n-aş avea eu răbdare cu tine?” „E o nebunie, mi-a răspuns. Tu nu mă iubeşti. Mi te dai ca o curvă”. „Asta şi sunt acum, i-am întors vorba… o curvă”. A luat de bune cuvintele mele. Părea speriat, absolut înspăimântat…

Aşteptam să aud şi restul.

— Te-ai întors a doua zi? am întrebat-o.

Nu, nu s-a mai întors. Nu l-a mai văzut niciodată de atunci.

„Probabil că s-a zvârcolit ca pe jăratic”, mi-am spus eu.

A doua zi i-am amintit de vizita la doctor pe care ne-o propusesem. I-am spus că o să-i telefonez mai târziu şi o să ne întâlnim la cabinetul medicului. Trebuia să cer sfatul lui Krońsk la cine să mergem. Mona se arăta foarte docilă. De acord cu tot ce propuneam eu.

Mă rog, ne-am dus la doctorul ales de Kroński, ni s-au recoltat probe de sânge, ba chiar am luat şi cina cu doctorul. Era un tânăr, nu foarte sigur pe el însuşi. Nu putea înţelege ce se întâmplase cu pula mea. Voia să ştie dacă avusesem vreodată blenoragie – sau sifilis. L-am informat că mă pricopsisem de două ori cu câte un sculament. Şi mi-a revenit? N-aş fi spus. Şi aşa mai departe. Socotea că e bine să aştepte câteva zile până să ia vreo măsură. Între timp o să aibă şi rezultatul analizelor. Găsea că amândoi arătam sănătoşi, deşi aparenţele sunt de multe ori înşelătoare. Pe scurt, bătea apa în piuă, aşa cum fac adeseori medicii tineri – chiar şi cei vârstnici – fără să ne lumineze cu nimic.

Între prima şi cea de a doua consultaţie, trebuia s-o vizitez pe Maude. I-am povestit întreaga tărăşenie. Firește, era convinsă că Mona purta vina. Se aşteptase la aşa ceva. Era ridicol, zău aşa, s-o vezi cât de mult se interesa de pula mea bolnavă. De parcă era încă proprietatea ei personală. A trebuit s-o scot şi să i-o arăt. La început a manipulat-o cu gingăşie, dar pe măsură ce interesul profesional îi era stârnit şi obiectul atârna din ce în ce mai greu în mâna ei, devenea tot mai puţin precaută. Trebuia să am grijă să nu mă excit prea tare, altminteri toate precauţiile s-ar fi dus pe apa sâmbetei. În orice caz, înainte de a-mi permite să mi-o vâr la loc în pantaloni, m-a rugat s-o las să mi-o îmbăieze într-o soluţie. Era convinsă că n-avea ce să-mi strice. Aşa încât m-am dus cu ea la baie, cu pula învârtoşată ca o bâtă, şi am urmărit-o cum mi-o cocoloşea şi mi-o dezmierda.

Când ne-am dus din nou la doctor, am aflat că toate rezultatele erau negative. Totuşi, ne-a lămurit el, asta nu constituia o dovadă finală.

— Ştii, a început să-mi explice – şi era evident că-şi pregătise vorbirea înainte de sosirea noastră – m-am gândit c-ar fi mult mai bine dacă te-ai circumcide. Dacă se înlătură prepuţul, nu se mai adună materie. Dumneata ai un prepuţ neobişnuit de lung – nu te-a jenat până acum?

I-am mărturisit că nici nu mi-a trecut vreodată prin

cap aşa ceva. Te naşti cu prepuţul şi mori cu el. Nimeni nu se gândeşte la acest apendice până nu se iveşte necesitatea de a-l tăia.

— Da, a urmat el, te-ai simţi mult mai bine fără prepuţ. Va trebui, desigur, să te internezi la spital… S-ar putea să dureze o săptămână sau două.

— Şi cât m-ar costa aşa ceva? am întrebat prinzând aluzia. Nu mă putea informa exact – vreo sută de dolari, aşa ceva.

I-am făgăduit că, o să mă mai gândesc. Nu eram nerăbdător să-mi pierd preţiosul prepuţ, chiar dacă asemenea lucru, implica avantaje igienice. Îmi intrase în cap o idee năstruşnică, anume că operaţia mi-ar lăsa capul pulei insensibil. Şi nu-mi plăcea ideea.

— În locul dumitale, a urmat medicul, l-aş înlătura fie că-mi place sau nu. E mult mai igienic.

Între timp, confesiunile nocturne ale Monei continuau. De câteva săptămâni, Mona nu mai lucra la salonul de dans, aşa încât serile erau ale noastre. Nu se hotărâse ce urma să facă mai departe – avea întruna necazuri băneşti – dar în niciun caz nu s-ar fi reîntors la salonul de dans. Părea la fel de uşurată ca şi mine că analiza sângelui îi ieşise negativă.

— Te gândeai că e ceva în neregulă cu tine, aşa-i? am întrebat-o.

— Nu se ştie niciodată, mi-a răspuns. Salonul era un loc oribil… fetele erau împuţite.

— Fetele?

— Şi bărbaţii… Haide să nu mai vorbim. După o scurtă pauză m-a întrebat râzând: Ce-ai zice dacă m-aş apuca de teatru?

— Ar fi grozav. Dar crezi că poţi să joci?

— Ştiu că pot juca. Ai răbdare, Val, şi ai să vezi.

În seara aceea ne-am întors acasă şi ne-am strecurat în linişte în pat. Ţinându-mi pula în mână, a început un nou şir de confesiuni. Dorea să-mi spună ceva… Dar trebuia să-i făgăduiesc mai întâi că n-o să mă supăr… şi că n-o s-o întrerup. I-am făgăduit.

Zăceam în pat şi ascultam cu atenţie. Din nou chestiunea banilor. Mereu prezentă ca o rană dureroasă.

— N-ai fi vrut să mă vezi rămânând la salonul de dans, nu-i aşa?

Bineînţeles că n-aş fi vrut. „Şi acum ce mai urmează?" m-am întrebat.

Fireşte că trebuia să găsească o modalitate pentru a face rost de fondurile necesare. „Zi-i înainte! am îndemnat-o în gând. Descarcă totul!"

M-am autoanesteziat şi am ascultat-o fără să deschid gura. Totul a decurs, fără durere, în mod straniu, îmi vorbea despre nişte bărbaţi bătrâni, nişte moşnegi simpatici pe care-i cunoscuse la salonul de dans. Şi aceştia nu doreau decât tovărăşia unei fete tinere şi frumoase – o parteneră cu care să meargă la restaurant sau la teatru. Nu ţineau să danseze – şi nici nu se gândeau să se culce cu fata. Voiau numai să fie văzuţi în compania unor femei tinere – lucru care îi făcea să se simtă şi ei mai tineri, mai veseli, mai încrezători. Erau bătrâni cu buzunarul doldora – cu dinţi falşi şi picioare varicoase şi altele de felul ăsta. Pur şi simplu nu mai ştiau ce să facă cu banii. Unul dintre ei, cel despre care îmi vorbea, era patronul unei mari spălătorii. Avea peste optzeci de ani, era firav, cu vine albastre proeminente şi ochi sticloşi. Aproape un copil. Categoric nu s-ar fi putut să fiu gelos pe *el*! Şi nu-i cerea altceva decât permisiunea de a-şi risipi banii pe ea. Nu mi-a spus de câţi bani îl storsese până acum, dar indiscutabil era o sumă serioasă. Şi acum se ivise un altul – care locuia la Ritz Carlton. Un fabricant de încălţăminte. Uneori luau masa împreună în camera lui, pentru că aşa îi făcea lui plăcere. Era multimilionar puţin gaga, dac-ar fi fost s-o cred. În cel mai rău caz nu făcea decât să-i sărute mâna… Da, avusese de gând să-mi mărturisească toate acestea cu săptămâni în urmă, dar se temuse că o să-mi pun la inimă.

— Nu te supără, nu? m-a întrebat înclinându-se asupră-mi.

Nu i-am răspuns pe loc. Mă gândeam, mă întrebam, încercam să ghicesc adevărul.

— De ce nu spui ceva? mi-a zis, dându-mi un ghiont. Mi-ai promis că n-ai să te superi. Aşa ai promis.

— Nu m-am supărat.

Şi după aceste cuvinte am păstrat din nou tăcerea.

— Ba da! Suferi… Oh, Val, ce prost eşti! Crezi că ţi-aş fi povestit toate lucrurile astea dac-aş fi gândit că ai să suferi?

— Nu cred nimic. E în ordine. Fii liniştită. Fă tot ce crezi că-i mai bine pentru tine. Îmi pare numai rău că trebuie să recurgi la aşa ceva.

— Dar asta n-o să dureze cât lumea! În scurt timp o să se termine… De aceea vreau să intru în teatru. Detest la fel de mult ca şi tine ceea ce sunt nevoită să fac.

— O.K. Haide să nu mai vorbim despre lucrurile astea.

În dimineaţa în care trebuia să mă înfăţişez la spital, m-am sculat cu noaptea în cap. În timp ce-mi făceam duşul, mi-am examinat membrul şi, pe Dumnezeul meu, nu se vedea nici urmă de iritaţie pe el. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Am trezit-o pe Mona şi i l-am arătat. L-a sărutat. Am intrat iar în pat şi i-am tras-o rapid – doar ca să-mi pun pula la încercare. Pe urmă m-am dus la telefon şi l-am sunat pe doctor.

— M-am vindecat, i-am spus. Nu-mi mai tai prepuţul.

Am închis în grabă ca să nu-i mai aud încercările de a mă convinge.

Când dădeam să ies din cabina telefonică, mi-a venit ideea să o sun pe Maude.

— Nu-mi vine a crede, mi-a răspuns ea.

— Ba aşa e şi, dacă nu mă crezi, am să-ţi dovedesc săptămâna viitoare, când vin să vă văd.

Părea că doreşte să prelungească discuţia telefonică, îmi vorbea despre tot felul de fleacuri.

— Trebuie să plec, am repezit-o plictisit.

— Un moment, m-a rugat. Voiam să te întreb dacă nu poţi veni mai devreme de săptămâna viitoare, să zicem duminică, şi să ne iei la ţară. Am putea organiza un mic picnic în trei. O să pregătesc eu totul…

Avea o voce foarte tandră.

— Bine, o să vin. O să vin devreme… Pe la opt dimineaţa.

— Eşti sigur că te-ai vindecat?

— Absolut sigur. Am să-ţi arăt duminică.

Am auzit-o scoţând un râs scurt, murdar. Am curmat convorbirea înainte de a-şi fi închis ea gura.

16

În timp ce procedurile de divorţ se tărăgănau, evenimentele se precipitau de parc-ar fi fost un sfârşit de epocă. N-ar mai fi lipsit decât un război ca să le pună capac. În primul rând, Majestăţile Satanice de la Compania Telegrafică Cosmodemonică au găsit de cuviinţă să-mi schimbe din nou cartierul general, de astă dată la etajul de la cucurigu al unei clădiri vechi din departamentul de sfoară şi hârtii de ambalat. Biroul meu trona în centrul unei imense duşumele goale a unei săli care, după orele de serviciu, era folosită ca spaţiu de antrenament pentru brigăzile de curieri. În sala de alături, o hardughie la fel de vastă şi de goală, se înjghebase o combinaţie de clinică, dispensar şi sală de gimnastică. Tot ce lipsea ca să completeze tabloul ar fi fost un tripou cu jocuri de noroc. Câţiva dintre semiimbecilii de acolo îşi aduseseră patinele cu rotile ca să-şi treacă vremea în răstimpul de odihnă. Şi făceau o gălăgie infernală, dar eu ajunsesem atât de total dezinteresat de toate planurile şi proiectele companiei încât, în loc să mă tulbure, hărmălaia mă amuza. Eram complet izolat de celelalte birouri. Se terminase cu iscoadele şi cu cozile de topor; mă aflam în carantină, ca să zic aşa. Angajatul şi concediatul oamenilor se desfăşurau neîntrerupt, dar ca într-un vis; propria mea echipă fusese redusă la jumătate – acum nu mai eram decât eu şi fostul boxer care fusese garderobier înainte. Nu făceam nicio încercare de a ţine dosarele în ordine, nici nu mai consultam referinţele solicitanţilor şi nici nu mai purtam vreo corespondenţă. Jumătate din timp nu mă osteneam

nici măcar să răspund la telefon; dacă exista vreo urgenţa, se putea apela la telegraf.

Atmosfera din noul birou era categoric *dementia praecox*. Mă transferaseră în iad şi eu mă simţeam bine acolo. De îndată ce mă descotoroseam de solicitanţi, intram în sala alăturată şi urmăream năzbâtiile zănatecilor. Uneori îmi puneam şi eu o pereche de patine şi mă roteam laolaltă cu neghiobii. Asistentul meu mă privea chiorâş, incapabil să înţeleagă ce mă apucase.

Câteodată, în ciuda austerităţii lui, a „codului" său şi a altor elemente psihologice restrictive, izbucnea în câte un hohot de râs care se prelungea până la marginea isteriei. O dată m-a întrebat dacă am „necazuri acasă". Se temea, bănuiesc, că următorul meu pas va fi beţia.

Ca să fiu sincer, la vremea aceea cam începusem să-mi dau frâu liber la băutură, pe ici pe colo. Era un mod inofensiv de a bea, care începea numai la masa de prânz. Printr-o simplă întâmplare descoperisem un restaurant franco-italian, plasat în spatele unei băcănia Avea o atmosferă jovială. Fiecare muşteriu era un „personaj", până şi poliţiştii şi detectivii care înfulecau şi se îndopau pe socoteala patronului.

Era necesar să-mi găsesc un loc unde să-mi omor timpul, acum că Mona se fofilase pe uşa din dos a teatrului. Dacă Monahan îi găsise slujba, sau dacă, aşa cum pretindea, îşi croise singură drum prin minciuni, n-am putut descoperi niciodată. În orice caz, îşi inventase un nume nou, adaptat la cariera teatrală, şi o complet nouă poveste a vieţii şi a antecedentelor ei.

Devenise brusc englezoaică, iar familia ei fusese legată de teatru de când îşi putea aduce aminte, ceea ce constituia o perioadă uimitor de îndepărtată. Îşi făcuse intrarea în această lume amăgitoare, care i se potrivea atât de bine, pe calea unuia dintre acele teatre mici care înfloreau atunci. Cum o plăteau cu o nimica toată, le dădea mâna să se arate încrezători în ea.

La început, Arthur Raymond şi soţia lui se îndoiau de spusele Monei. „Încă o născocirea de-a ei", gândeau.

Rebecca, nepricepându-se să disimuleze, îi râdea Monei în faţă. Dar când, într-o seară, a venit acasă cu o piesă de Schnitzler şi a început să-şi repete rolul cu seriozitate, incredulitatea lor a lăsat loc consternării. Şi când Mona, prin nu ştiu ce scamatorie, a reuşit să intre în echipa teatrului Guild, atmosfera casei noastre a devenit suprasaturată de invidie, ciudă şi rea-voinţă. Scenariul căpătase o faţă prea reală – acum exista un pericol real ca Mona să ajungă actriţa care pretindea că ar fi.

S-ar fi zis că repetiţiile erau fără de sfârşit. Niciodată nu ştiam la ce oră va veni Mona acasă. Şi când petreceam câte o seară cu ea, era ca şi cum aş fi ascultat delirul unui om beat. Strălucirea noii vieţi o îmbătase. Din când în când stăteam seara acasă şi încercam să scriu, dar fără niciun rezultat. Arthur Raymond era mereu prezent, ca o caracatiţă.

— De ce vrei să scrii? mă întreba. Doamne, nu sunt destui scriitori pe lume?

Şi pe urmă începea să-mi vorbească despre scriitori, despre cei pe care-i admira, iar eu şedeam în faţa maşinii de scris, gata parcă să-mi reiau lucrul de îndată ce m-ar fi lăsat singur. De multe ori nu reuşeam altceva decât să compun o scrisoare adresată vreunui autor celebru, în care-mi exprimam admiraţia faţă de opera lui, şi insinuam că, dacă nu auzise de mine, o să audă în curând. Aşa s-a întâmplat că, într-o bună zi, m-am pomenit cu o scrisoare stupefiantă de la acel Dostoievski al nordului care se numeşte Knut Hamsun. Era tradusă de secretara lui, într-o engleză chinuită şi, pentru un om pe cale să primească premiul Nobel, constituia o derutantă mostră de dicteu. După ce mă anunţa că a fost încântat, ba chiar mişcat de omagiul meu, continua să-mi spună (prin stilul de lemn al secretarei) că editorul său american era nemulţumit de drepturile obţinute din vânzările cărţilor lui în Statele Unite. Editorul se temea că nu va mai putea să publice traducerile cărţilor lui atâta timp cât cititorii nu or să vădească un interes mai viu. Tonul lui Hamsun era cel al unui gigant rănit. Se întreba cum s-ar putea ameliora

situaţia, nu atât pentru el cât de dragul scumpului său editor, care suferea din cauza lui. Şi apoi, pe măsură ce scrisoarea înainta, s-ar fi zis că-i venise brusc o idee salvatoare. Suna astfel: primise cândva o scrisoare de ia un domn Boyle, care locuia tot la New York, şi pe care, fără îndoială, îl cunoşteam şi eu (!?!). Şi se gândea ca, eventual, să mă întâlnesc cu domnul Boyle, să ne punem amândoi capetele la contribuţie şi, poate, să ajungem la o soluţie strălucită, să încercăm să-i înştiinţăm pe ceilalţi americani că prin pustietăţile şi mlaştinile Norvegiei trăieşte un scriitor pe nume Knut Hamsun, ale cărui cărţi au fost traduse conştiincios în limba engleză şi lâncezesc acum pe rafturile din depozitul editorului său. Era convins că dacă am putea spori vânzările măcar cu câteva sute de exemplare, editorul lui o să prindă curaj şi o să-şi recapete încrederea în el. Îmi mărturisea că vizitase şi el America şi, cu toate că engleza lui era atât de stricată încât nu-şi putea permite să-mi răspundă cu propria-i mână, era convins că secretara o să-mi transmită cu claritate gândurile şi intenţiile lui. Urma să-l caut pe domnul Boyle, a cărui adresă nu şi-o mai amintea. „Fă ce poţi”, mă îndemna. Poate că mai existau în New York şi alţi oameni care auziseră de opera lui şi cu care am putea coopera. Scrisoarea se încheia pe o notă dureroasă, dar maiestuoasă.

Am examinat cu grijă epistola ca să văd dacă nu cumva secretara vărsase câteva lacrimi peste ea.

Dacă plicul n-ar fi purtat timbre norvegiene, dacă scrisoarea n-ar fi fost iscălită cu numele lui mâzgălit, aş fi crezut că e vorba de o farsă. Au urmat în casă discuţii colosale printre hohote de râs homerice. Se considera că fusesem răsplătit regeşte pentru stupida veneraţie pe care i-o purtam idolului meu. Idolul îmi fusese sfărâmat şi facultăţile mele critice reduse la zero. Nimeni nu vedea cum l-aş mai putea citi vreodată pe Knut Hamsun. Ca să spun adevărul, îmi venea să plâng. Avusese loc un eşec lamentabil şi, pur şi simplu, nu-mi puteam da seama cum de se întâmplase, nu reuşeam să mă conving că autorul

romanelor *Foamea*.

Pan Victoria, *Harul pământului*, dictase acea scrisoare. Era de conceput mai curând că lăsase totul pe seama secretarei şi că îşi semnase numele de bună credinţă, fără să aibă habar de conţinutul misivei. Un scriitor de faima lui primeşte zilnic, fără îndoială, zeci de scrisori de la admiratori din lumea întreagă. În panegiricul meu de tânăr scriitor nu exista nimic care să atragă interesul unui om de statura lui. Şi apoi, probabil că dispreţuia întreaga rasă americană, care-i prilejuise întâmplări neplăcute în anii pelerinajului său. Se vede că în repetate rânduri i se plânsese tembelei de secretare că vânzarea cărţilor lui în America merge prost. Poate că editorul american îl bătea la cap – se ştie că editorii n-au decât o singură preocupare în relaţiile lor cu autorii, şi anume vânzarea cărţilor. Poate că făcuse o remarcă dezgustată, în prezenţa secretarei, cum că americanii cheltuiesc banii pe orice, numai pe lucrurile cu adevărat de valoare nu. Şi ea, sărmana imbecilă, care-şi venera, probabil, maestrul, a decis să profite de ocazie şi să ofere câteva sugestii smintite pentru ameliorarea dureroasei situaţii. Probabil că nu era nici Dagmar, nici Edwige. Nu, nici măcar un suflet simplu ca Marta Gude, care s-a străduit cu disperare să nu se lase sedusă de propunerile şi elanurile romantice ale lui Herr Nagel. Era, după toate probabilităţile, una din norvegienele acelea şcolite, cu cap pătrat, emancipate în toate domeniile în afară de imaginaţie. Era, incontestabil, igienică şi dotată cu o minte ştiinţifică, capabilă să ţină casa în perfectă ordine, incapabilă să facă vreun rău cuiva, mărginindu-se doar la treburile ei şi visând ca într-o bună zi să ajungă şefa unei fabrici de fertilizatoare sau directoarea unei creşe de copii bastarzi.

Da, zeul meu mă deziluzionase total. Deliberat am recitit unele dintre cărţile lui şi, suflet naiv ce sunt, am plâns iar la aceleaşi pasaje. Eram atât de profund impresionat, încât am ajuns să mă întreb dacă nu cumva am visat despre scrisoare.

Repercusiunile „eşecului” au fost extraordinare. Am devenit nervos, amar, caustic. Am devenit un pribeag care cânta pe strune mute de oţel. Jucam, unul câte unul, rolul tuturor personajelor idolului meu. Vorbeam în nonsensuri, înşiram cai verzi pe pereţi, turnam pişat fierbinte peste orice. Am devenit un personaj dual – eu însumi şi cei pe care îi interpretam – şi care se numărau cu legiunile.

Procesul de divorţ se apropia – iminent. Ceea ce, din raţiuni inexplicabile, mă făcea şi mai nervos, şi mai amar. Detestam farsa prin care trebuia să trec în numele justiţiei. Îl uram şi-l dispreţuiam pe avocatul angajat de Maude ca să-i apere interesele. Arăta ca un Romain Rolland, un *chauve-souris* fără un dram de umor sau de imaginaţie. Părea îmbibat de indignare morală; un căcat din cap până-n picioare, un laş, un vierme, un ipocrit. Făcea să mi se încrânceneze carnea pe mine.

Am discutat despre el în ziua în care am ieşit cu Maude la picnic. Zăceam în iarbă undeva pe lângă Mineola. Copilul alerga şi culegea flori. Era cald, foarte cald, şi sufla un vânt fierbinte şi uscat care te enerva şi te ţintuia locului. Îmi scosesem pula şi i-o plasasem în mână. Maude o examina şovăielnic, nedorind să adopte o atitudine prea medicală şi, pe de altă parte, arzând să se convingă că nu mai era nimic în neregulă cu ea. După un timp a lăsat-o din mână, s-a întins pe spate, cu genunchii ridicaţi, în timp ce vântul fierbinte îi lingea pizda. Am sucit-o într-o poziţie favorabilă şi am încercat s-o conving să-şi scoată chiloţii. Se găsea din nou într-una din dispoziţiile ei protestatare. Se împotrivea să fie hărţuită în felul ăsta grosolan, în câmp deschis. I-am atras atenţia că nu era ţipenie de om în jur. Am făcut-o să-şi desfacă mai tare picioarele; mi-am plimbat mâna pe pizda ei. Era lipicioasă.

Am tras-o spre mine şi am încercat s-o pătrund. S-a opintit. Era îngrijorată din cauza copilului. M-am uitat în jur:

— E în ordine. Se joacă. Nu se gândeşte la noi.

— Dar dacă vine înapoi… şi ne descopere…

— O să-şi închipuie că dormim. N-o să ştie ce facem…

La auzul acestor cuvinte m-a îmbrâncit violent. Era scandalos.

— Eşti în stare să mă iei în faţa propriului tău copil! E dezgustător!

— Nu-i deloc dezgustător. Tu eşti dezgustătoare. Îţi spun eu, e un lucru absolut inocent. Şi chiar dacă o să-şi amintească vreodată – când o să fie mare – atunci o să fie şi ea femeie şi o să înţeleagă. Nu-i nimic murdar. Mintea ta e murdară, asta-i.

Între timp îşi scotea chiloţii. Eu nu-mi dădusem osteneala să-mi bag pula la loc în pantaloni. Mi se fleşcăise; mi-a căzut într-o parte, în iarbă, abătută.

— Bine, atunci haide să facem ceva, i-am spus. Dacă nu putem să ne futem, măcar să mâncăm.

— Desigur, *mâncare*. Tu eşti gata să mănânci oricând şi oriunde. Nu ştii decât să mănânci şi să dormi.

— Să *fut*, am corectat-o, nu să dorm.

— Te rog să nu vorbeşti astfel în faţa mea. Începuse să despacheteze mâncarea. Musai să strici totul. Credeam că o să avem şi noi, măcar o dată, o zi senină, paşnică. Mereu ziceai că ai dori să ne scoţi afară, la un picnic. Şi n-ai făcut-o niciodată. Nici măcar o dată. Tu nu te gândeşti decât la tine, la prietenii tăi, la muierile tale. Am fost idioată să-mi închipui că ai să te schimbi. Nu-ţi pasă nici de propriul tău copil – aproape că n-ai băgat-o în seamă. Şi nici nu te poţi măcar înfrâna în prezenţa ei. Eşti în stare să mă iei în faţa fetiţei şi să pretinzi că e un lucru inocent. Eşti mârşav… Mă bucur că s-a terminat totul între noi. Data viitoare când mai vii, o să fiu liberă… o să fiu eliberată de tine pentru totdeauna. M-ai otrăvit. M-ai făcut să fiu amară şi urâcioasă. M-ai făcut să mă dispreţuiesc singură. De când ai intrat în viaţa mea, nu m-am mai recunoscut. Am devenit ceea ce ai vrut tu să faci din mine. Nu m-ai iubit niciodată… *niciodată*. N-ai urmărit decât să-ţi satisfaci poftele. M-ai tratat ca pe un animal. Încalecă şi fute, descăleca şi du-te. Treci de la mine la următoarea femeie – la orice femeie – numai să fie gata să-şi desfacă

picioarele în faţa ta. N-ai în tine un strop de loialitate, de tandreţe, sau de consideraţie... Poftim, ia-ţi-l! A zis îndesându-mi în mână un sandvici. Sper să te îneci cu el!

Când mi-am dus sandviciul la gură, am simţit aroma pizdei ei pe degete. Mi-am mirosit degetele în timp ce o priveam rânjind.

— Eşti respingător! a strigat.

— Nu prea cred, cucoană. Mie îmi miroase bine, chiar dacă eşti o caţă fără de pereche. Îmi place. E singurul lucru care îmi place la tine.

Acum se înfuriase de-a binelea. A început să plângă.

— Plângi pentru c-am spus că-mi place pizda ta. Ce femeie! Iisuse, eu ar trebui să te dispreţuiesc! Ce fel de femeie eşti?

Lacrimile au început să-i curgă mai copios. Exact în clipa aceea a apărut şi fetiţa. Ce s-a întâmplat? De ce plânge mama?

— Nu-i nimic, i-a răspuns Maude ştergându-şi lacrimile. Mi-am răsucit o gleznă.

Câteva sughiţuri uscate i-au mai râgâit în gâtlej în ciuda eforturilor ei de a le stăvili. S-a aplecat peste coş şi a ales un sandvici pentru copil.

Stătea locului uitându-se de la unul la celălalt cu o privire gravă, nedumerită.

M-am ridicat în genunchi şi am început să-i masez glezna lui Maude.

— Nu mă atinge! a şuierat ea aspru.

— Dar vrea să te facă bine, a asigurat-o copilul.

— Da, tati o s-o facă bine, am răspuns continuând să-i masez uşor glezna şi apoi pipăindu-i gamba.

— Sărut-o, mi-a cerut copilul, sărut-o ca să-i usuci lacrimile.

M-am aplecat şi am sărutat-o pe Maude pe obraz. Spre uimirea mea, mi-a înconjurat gâtul cu braţele şi m-a sărutat violent pe gură. Şi copilul ne-a cuprins pe amândoi cu braţele şi ne-a sărutat.

Brusc, Maude s-a lăsat din nou pradă unui acces de plâns. De astă dată era într-adevăr jalnic. Am luat-o în

braţe cu tandreţe şi am mângâiat-o.

— Doamne! a sughiţat ea. Ce farsă!

— Dar nu e o farsă. Vorbesc sincer. Îmi pare rău, foarte rău pentru tot ce-am tăcut.

— Nu mai plânge, a implorat-o copilul. Vreau să mănânc. Vreau ca Henry să mă ducă acolo – şi a arătat cu mânuţa spre un crâng de la marginea câmpului. Şi vreau să vii şi tu.

— Când te gândeşti că e singura dată… şi a trebuit să iasă aşa, a început iar Maude să se smiorcăie.

— Nu vorbi în felul ăsta, Maude. Ziua nu s-a isprăvit încă. Haide să uităm totul. Şi să mâncăm.

În silă, s-ar fi zis scârbită, a scos un sandvici şi l-a dus la gură.

— Nu pot să mănânc, a bâiguit, lăsând să-i scape sandviciul din mână.

— Ba poţi, am îndemnat-o eu, cuprinzând-o din nou cu braţul.

— Acum te porţi cu blândeţe… şi peste câteva momente iar ai să faci ceva ca să strici totul.

— N-am să fac… Îţi promit.

— Sărut-o din nou! mi-a poruncit copilul.

M-am aplecat şi am sărutat-o uşor, cu tandreţe, pe buze.

Acum părea îmblânzită. O lumină plăcută i s-a aprins în ochi.

— De ce nu poţi să fii mereu aşa? m-a întrebat după o scurtă pauză.

— Sunt aşa când mi se oferă prilejul. Nu-mi place să mă cert cu tine. De ce-aş face-o? Doar nu mai suntem soţ şi soţie.

— Atunci de ce te porţi aşa cu mine? De ce-mi ceri mereu să fac dragoste cu tine? De ce nu mă laşi în pace?

— Nu fac dragoste cu tine. Aici nu-i vorba de dragoste. E pasiune. Şi asta nu-i o crimă. Pentru numele lui Dumnezeu, să nu o luăm iar de la capăt. Am să te tratez aşa cum vrei tu să fii tratată – *azi*. N-am să te mai ating.

— Nu-ţi cer aşa ceva. Nu spun să nu mă mai atingi. E

vorba numai de felul în care o faci… n-ai pic de respect faţă de mine… faţă de persoana mea. Asta mă înfurie. Ştiu că nu mă mai iubeşti, dar ai putea să te porţi decent cu mine. Chiar dacă ţi-am ieşit din inimă. Nu sunt mironosiţa care pretinzi tu că aş fi. Am şi eu sentimente… Poate mai profunde şi mai puternice decât ale tale. Aş putea găsi pe cineva cu care să te înlocuiesc, să nu-ţi închipui că nu pot Numai că am nevoie de puţin timp…

Molfăia plictisită un sandvici. Brusc i-au licărit ochii. A arborat o expresie feciorelnică, zglobie:

— Şi mâine m-aş putea mărita dacă aş dori, a urmat ea. Nici prin cap nu ţi-a trecut aşa ceva, nu? Ca să-ţi spun adevărul, am primit trei cereri în căsătorie. Ultima mi-a venit de la… şi a rostit numele avocatului.

— *El*? m-am mirat eu şi nu mi-am putut reţine un zâmbet dispreţuitor.

— Da, el. Şi nu e aşa cum îl crezi tu. Îmi place foarte mult.

— Mă rog, asta explică totul. Acum înţeleg de ce depune un interes atât de pătimaş în cazul nostru.

Ştiam că nu se sinchiseşte de el, de figura asta rocambolescă, nu mai mult decât de doctorul care-i explorase vaginul cu un deget de cauciuc. De fapt, nu ţinea la nimeni; tot ce dorea ea era liniştea, o întrerupere, o pauză de la suferinţă. Visa o poală în care să se cuibărească în amurg, o bălmăjeală de cuvinte în care să-şi înece dorinţele ruşinoase. Avocatul nu ştiucumâi-zice ar face, desigur, fată. De ce nu? Ar fi credincios ca un stilou, discret ca o cursă de şoareci, şi prevăzător ca o poliţă de asigurare. Era o mapă de birou ambulantă, cu despărţituri şi nişe în scăfârlie; era o salamandră cu o inimă de pastrama. Fusese extrem de şocat să afle că adusesem o femeie străină în căminul meu conjugal. Şocat să afle că lăsasem prezervativele folosite pe marginea chiuvetei. Şocat că am luat micul dejun cu drăguţa mea. Un melc e şocat când un strop de ploaie îi izbeşte cochilia. Un general e şocat când află că garnizoana i-a fost masacrată în absenţa lui. Dumnezeu însuşi e, fără îndoială, şocat când

vede cât de revoltător de bleg şi de nesimţit e animalul uman. Dar mă îndoiesc că îngerii sunt vreodată şocaţi – nici măcar de prezenţa nebunilor.

Încercam să-i prezint dialectica dinamismului moral. Îmi răsuceam limba în gură străduindu-mă s-o fac să înţeleagă mariajul dintre animal şi divin, înţelegea atât cât înţelege un profan când îi explici a patra dimensiune. Îmi vorbea despre delicateţe şi respect, de parcă erau nişte felii din tortul îngerilor. Sexul era un animal zăvorât într-o grădină zoologică, pe care-l vizitai din când în când ca să-i studiezi evoluţia.

Către seară ne-am întors în oraş, tolănit în trenul suspendat şi cu copilul adormit în braţele mele. Mami şi tati întorcându-se de la picnic. Dedesubt, oraşul se aşternea cu o lipsită de sens rigiditate geometrică, un vis rău care se materializa arhitectonic. Un vis din care e cu neputinţă să te deştepţi. Domnul şi doamna Megalopolitan cu vlăstarul lor. Cu mâinile şi picioarele legate. Suspendaţi în văzduh ca nişte leşuri de animale vânate. Spânzuraţi de gleznele picioarelor dindărăt. La un capăt al liniei, foamea; la celălalt, falimentul. Între staţii, cămătarul cu trei globuri de aur semnificând Dumnezeul triunic al naşterii, sodomiei şi năruirii. Zile fericite. O ceaţă despletindu-se dinspre Rockaway. Natura plăindu-se ca o frunză moartă – la Mineola. Din când în când, uşi deschizându-se şi închizându-se; hălci de carne proaspătă pentru abator. Crâmpeie de conversaţie, ca un chiţcăit de şoricei. Cine ar spune că puştiul rotofei de lângă mine, peste zece, cincisprezece ani o să-şi cace creierii de spaimă pe un front străin. Toată ziua născoceşti tot felul de trucuri nevinovate; iar noaptea stai în beznă şi urmăreşti fantome pe un ecran de argint. Poate că momentele cele mai reale pe care le cunoşti sunt acelea când stai singur la toaletă şi faci caca. Asta nu te costă nimic şi nu te angajează în niciun fel. Nu-i ca şi cum ai mânca sau ai fute sau ai realiza opere de artă. Ieşi din toaletă şi păşeşti în marea căcătoare. Tot ce atingi e mânjit de căcat. Chiar când e

înfăşurat în celofan tot păstrează duhoarea. *Caca*! Piatra filosofală din epoca industrială. Moarte şi transfiguraţie – în căcat. Supermarketul vieţii – cu voaluri diafane pe o tejghea, şi bombe pe cealaltă. Indiferent ce interpretare i-ai da, fiecare gând, fiecare faptă sunt totalizate la casă. Eşti regulat din clipa în care tragi prima boare de aer în plămâni. O mare corporaţie internaţională de mecanisme. Logistică, după cum i se spune.

Mami şi tati sunt acum paşnici ca un cârnat sângeriu. Nici urmă de ceartă între ei. Cât e de minunat să petreci o zi în aer liber, laolaltă cu viermii şi alte creaturi ale Domnului! Ce antract fermecător! Viaţa lunecă pe lângă tine ca un vis. Dacă ar fi să despici trupurile, cât sunt calde, n-o să găseşti nimic din atmosfera idilică. Dacă ar fi să eviscerezi trupurile şi să le umpli cu pietroaie, s-ar scufunda la fundul mării, ca nişte raţe moarte.

Începe să plouă. Toarnă. Grindină mare cât oul de potârniche saltă pe trotuar. Oraşul arată ca un muşuroi mânjit cu salvarsan. Rigolele se umflă şi îşi revarsă voma. Cerul e mohorât şi livid ca fundul unei eprubete.

Brusc, mă simt ucigător de vesel. Sper că o să plouă aşa patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, ce n-aş da să văd oraşul înotând în propriul lui căcat; aş vrea să văd manechine plutind în râu şi căruţe de bani strivite sub roţile camioanelor; aş vrea să-i văd pe nebuni revărsându-se puhoi din ospicii cu satâre în mâini şi hăcuind în dreapta şi-n stânga. Cura de ape! Cum au oferit-o în Filipine, în ’98. Dar unde avem noi un Aguinaldo[5]? Unde-i şobolanul care să poată ţine piept năvalei cu o machetă strânsă între buze?

Le aduc acasă într-o trăsură şi le depun în siguranţă chiar când un trăsnet loveşte turla blestematei biserici catolice din colţ. Clopotele sparte zăngăne bezmetic când cad pe trotuar. În interiorul bisericii o Madonă din ghips se împrăştie în cioburi. Preotul a fost luat prin surprindere şi n-are timp să se încheie la pantaloni. Coaiele i se umflă ca

5 *Aguinaldo Emilio* (1869-1964), lider al mişcării filipineze de independenţă.

bolovanii.

Melanie ne întâmpină fâlfâind ca un albatros dement.

— Uscaţi-vă hainele! geme.

Urmează marea dezbrăcare, cu gâfâieli şi ţipete şi mustrări. Intru în capotul lui Maude, cel cu pene de struţ. Arăt ca o zână gata s-o personifice pe Lulu Huluburlu. Împleticindu-mă şi poticnindu-mă, simt că mi se scoală, o „erecţie personală", dacă ştiţi la ce mă refer.

Maude e în camera de sus, unde culcă fetiţa. Mă învârt desculţ, cu capotul larg deschis. O senzaţie adorabilă. Melanie îşi vâră capul pe uşă, să se asigure că n-am nevoie de nimic. E în izmene şi cu papagalul cocoţat pe încheietura mâinii. E speriată de trăsnete. Îi vorbesc camuflându-mi pula cu mâinile. Ai zice că e o scenă din „*Vrăjitorul din Oz*" de Meruling. Ritmul: *dreiviertel-takt*. Din când în când se descarcă un trăsnet. Îţi lasă în gură un gust de cauciuc ars.

Când a intrat Maude în cameră, stăteam în faţa oglinzii lungi, admirându-mi pula zvâcnitoare. Maude arată jucăuşă ca un iepuraş, şi gătită toată în tul şi muselină. Nu pare deloc speriată de ceea ce vede în oglindă. Se apropie şi stă lângă mine.

— Deschide-ţi capotul! o îndemn.

— Eşti flămând? îmi răspunde, descheindu-se pe îndelete.

O răsucesc şi o presez de mine. Ridică un picior ca să mă lase să intru în ea. Ne uităm unul la celălalt în oglindă. E fascinată. Î dau la o parte capotul de pe cur, ca să se poată vedea mai bine. O ridic în braţe şi îşi încolăceşte picioarele în jurul meu.

— Da, fă-o! se roagă. Fute-mă! Fute-mă!

Brusc, îşi descolăceşte picioarele, se dezechilibrează. Apucă fotoliul şi-l întoarce, rezemându-se cu mâinile de spetează. Curul i se proiectează în afară, invitându-mă.

Nu aşteaptă să i-o bag eu – mi-o înşfacă ea şi şi-o vâră, urmărindu-se tot timpul în oglindă. Pistonez încet, înăuntru şi în afară, ţinându-mi poalele în sus, ca o curviştină beată. Îi place când o vede ieşind din ea –

observă cât de tare poate să se lungească, fără să iasă cu totul. Îşi întinde o mână şi se joacă cu coaiele mele. Acum nu mai are nicio rezervă şi e fierbinte ca o oală încinsă. Mi-o trag afară cât pot, fără s-o las să scape cu totul, iar ea îşi roteşte curul lăsându-se din când în când în jos şi încleştându-mi pula cu un plisc pufos. Până la urmă se satură de poziţia asta. Vrea să se culce pe podea şi să-şi înlănţuie picioarele în jurul gâtului meu.

— Vâr-o până-n fund! îmi cere. Nu te teme că mă doare… aşa vreau. Vreau să-mi faci tot ce se poate.

I-o vâr atât de adânc, încât am senzaţia că sunt îngropat într-un culcuş de muşchi, iar ea tremură şi lunecă în toată direcţiile. Mă aplec şi-i sug sânii: sfârcurile sunt tari ca unghiile. Deodată îmi trage capul în jos şi începe să mă muşte sălbatic – buzele, urechile, obrajii, gâtul.

— Asta vrei, nu? şuieră. Asta vrei, asta vrei… buzele i se răsfrâng obscen. O vrei… o vrei!

Şi, în abandonul ei, aproape că se înalţă de pe podea. Apoi un geamăt, un spasm, o privire sălbatică, torturată, de parcă faţa i s-ar fi găsit sub o oglindă bătută cu un ciocan.

— N-o scoate încă, geme.

Zace acolo, cu picioarele încă înlănţuite în jurul gâtului meu, iar mica flamură dinlăuntrul ei începe să zvâcnească, să fluture.

— Dumnezeule! şopteşte, nu mă pot opri!

Pula mea e încă dârză, zace supusă între vulvele ei ude, de parcă primeşte sacramentul de la un înger lasciv. Juisează din nou, ca un acordeon care se prăbuşeşte într-o oală cu lapte. Mă simt din ce în ce mai excitat. Îi dau jos picioarele de pe umeri şi i le întind sub ale mele.

— Acuma să nu te mişti, fire-ai tu să fii, îi spun, ţi-o trag direct.

Lent, dar cu furie, mi-o mişc înăuntru şi în afară; „Ah, ah… Oh!” şuieră ea, sugându-şi respiraţia.

Eu îi dau înainte ca un Juggernaut[6]. Un moloch

6 O încarnare a zeului hindus Vishnu, al cărui idol, când era purtat în ritualuri, exalta în asemenea măsură credincioşii, încât aceştia se

futând o bucată de finet Organza Friganza. Boleroul în secvenţe sacadate. Ochii îi ies din orbite; arată ca un elefant care joacă mingea. Nu-i mai lipseşte doar o trompă prin care să trâmbiţeze. A fost un futai pe viaţă şi pe moarte. M-am prăbuşit peste ea şi i-am supt buzele, de i le-am făcut ferfeniţă.

Pe urmă, brusc, mi-am adus aminte că trebuie să facă duş.

— Scoală-te! Scoală-te! Am zorit-o, îmbrâncind-o cu duritate.

— Nu-i nevoie, mi-a răspuns slab, cu un zâmbet atotştiutor.

— Ce vrei să spui? am întrebat-o cu mirare.

— Da, nu-i nevoie să-ţi faci griji… Tu eşti O.K? Nu vrei să te speli?

În baie mi-a mărturisit că a fost la doctor – la un alt doctor. De acum înainte nu mai avea de ce să se teamă.

— Va să zică aşa stau lucrurile? am fluierat.

Mi-a pudrat pula, a întins-o ca pe un suport de mănuşi, pe urmă s-a aplecat şi a sărutat-o.

— Oh, Doamne, a şoptit cuprinzându-mă cu braţele dacă.

— Dacă ce?

— Ştii tu ce vreau să spun…

M-am dezlipit de ea şi, întorcându-mi capul, i-am răspuns:

— Da, bănuiesc că ştiu. Oricum, nu mă mai urăşti, nu-i aşa?

— Nu urăsc pe nimeni. Îmi pare rău că lucrurile au luat întorsătura pe care au luat-o. Acum trebuie să te împart… cu ea. Cred că ţi-e foame, a adăugat repede. Dă-mi voie să-ţi pregătesc ceva înainte de pleci.

Întâi şi-a pudrat faţa cu grijă, şi-a rujat buzele, şi-a aranjat părul într-un fel dezordonat dar atrăgător. Capotul îi era deschis de la mijloc în sus. Arăta de o mie de ori mai bine decât o văzusem vreodată. Era ca un animal zburdalnic, vorace.

---

aruncau sub roţile carului său şi se lăsau striviţi.

M-am dus în bucătărie, cu pula atârnându-mi, şi am ajutat-o să-mi prepare o gustare rece. Spre surpriza mea, a dezgropat o sticlă de vin de casă – vin de soc, pe care i-o dăduse un vecin. Am închis uşile şi am lăsat gazul aprins, ca să fie cald. Doamne, era minunat! De parcă acum începeam să ne cunoaştem din nou unul pe celălalt. Din când în când mă ridicam, o îmbrăţişam, o sărutam pătimaş şi mâna îmi aluneca în crăpătura ei. Nu era deloc sfioasă sau refractară. Dimpotrivă. Când dădeam să mă desprind de ea îmi reţinea mâna şi, aplecându-se iute, îmi lua pula în gură şi începea s-o sugă.

— N-ai motiv să te grăbeşti, nu-i aşa? Mă întreba când mă aşezam şi reîncepeam să mănânc.

— Nu, dacă tu nu vrei să plec, i-am răspuns cu cea mai amabilă formă de consimţământ.

— A fost vina mea că aşa ceva nu s-a întâmplat între noi şi înainte? Am fost chiar o creatură atât de respingătoare?

S-a uitat la mine cu o privire sinceră, deschisă; Aproape că nu mai recunoşteam femeia cu care trăisem în toţi aceşti ani.

— Cred că amândoi am avut partea noastră de vină, i-am răspuns, dând pe gât al doilea pahar de vin de soc.

S-a dus la frigider ca să mai extragă nişte bunătăţi.

— Ştii ce-aş avea chef să fac, m-a întrebat revenind cu braţele încărcate. Să aduc aici gramofonul şi să dansăm. Am câteva ace foarte fine. Vrei?

— Sigur. Ar fi grozav.

— Şi haide să ne îmbătăm niţel… vrei? Mă simt atât de bine! Aş dori să sărbătoresc.

— Dar ce facem cu vinul? Asta-i tot ce ai?

— Pot să mai fac rost de nişte vin de la fata de sus. Sau poate că-mi dă nişte coniac… ţi-ar plăcea?

— Eu beau orice… Dacă-ţi face plăcere.

A dat să plece. Am sărit de pe scaun şi am prins-o de talie. I-am ridicat capotul şi i-am sărutat curul.

— Dă-mi drumul, a murmurat. Ma întorc într-o clipă.

Când a venit înapoi, am auzit-o şoptind cu fata de

sus. A ciocănit uşor în panoul de sticlă al uşii.

— Pune ceva pe tine, mi-a gângurit. Am adus-o şi pe Elsie.

Am intrat în baie şi mi-am înfăşurat un prosop în jurul mijlocului. Când m-a văzut, Elsie a izbucnit într-un hohot de râs. Nu ne mai văzusem din ziua în care mă prinsese în pat cu Mona. Părea extrem de bine dispusă şi deloc încurcată de aspectul lucrurilor. Aduseseră jos încă o sticlă de vin şi nişte coniac. Precum şi gramofonul cu discuri.

Elsie părea tocmai pregătită să ia parte la mica noastră sărbătorire. Mă aşteptam ca Maude să-i ofere un pahar şi pe urmă s-o expedieze, mai mult sau mai puţin politicos. Nici vorbă. Maude nu părea nicidecum stânjenită de prezenţa lui Elsie. S-a scuzat că era pe jumătate dezbrăcată, dar pe un ton vesel şi cu un râs sănătos, de parcă ar fi fost un lucru banal.

Am pus un disc şi am dansat cu Maude. Prosopul mi-a alunecat, dar niciunul din noi trei n-a făcut vreo mişcare să-l ridice. Când ne-am descârligat, am rămas cu pula în sus ca prăjina steagului şi am întins calm mâna după paharul meu. Elsie mi-a aruncat o privire uimită, apoi a întors capul. Maude mi-a întins prosopul sau mai curând mi l-a aruncat peste pula sculată.

— Nu te superi Elsie, nu? a întrebat-o.

Elsie era extrem de tăcută – îi puteai auzi bubuitul tâmplelor. S-a dus la gramofon şi a întors discul. Pe urmă şi-a luat paharul, fără să se uite la noi, şi i-a dat conţinutul pe gât.

— De ce nu dansezi cu ea? m-a întrebat Maude. Eu nu te opresc. Haide, Elsie, dansează cu el.

M-am îndreptat spre Elsie, cu prosopul spânzurat pe pulă. Când s-a întors cu spatele spre Maude, a înşfăcat prosopul şi l-a tras cu o mână febrilă. I-am simţit tot corpul tremurând de parcă o străbătuse un fior rece.

— Mă duc să iau nişte lumânări, m-a anunţat Maude. Lumina electrică e prea puternică. A dispărut în camera de alături. Pe dată, Elsie s-a oprit din dans, şi-a lipit buzele de

ale mele şi şi-a vârât limba până-n gâtul meu. I-am prins pizda în mână şi i-am strâns-o. Ea îmi ţinea pula. Discul s-a terminat. Niciunul dintre noi nu şi-a dat osteneala să închidă aparatul. Am auzit-o pe Maude întorcându-se, dar am rămas înlănţuit în braţele lui Elsie.

„Acum se pornesc belelele”, mi-am spus. Dar Maude părea să nu se sinchisească. A aprins lumânările şi după aceea a stins luminile. Tocmai dădeam să mă desprind de Elsie, când am simţit-o pe Maude lângă noi.

— E în ordine, m-a liniştit. Nu mă supăr. Lăsaţi-mă să mă alătur şi eu.

Rostind aceste cuvinte, ne-a cuprins pe amândoi cu braţele şi toţi trei am început să ne sărutăm.

— Phiii! Ce cald e! a exclamat Elsie, eliberându-se în sfârşit de noi doi.

— Scoate-ţi rochia, dacă vrei, a sfătuit-o Maude, Eu îmi scot chestia asta.

Zis şi făcut – a lăsat capotul să-i alunece şi a rămas goală în faţa noastră.

Peste un moment eram toţi trei goi puşcă.

M-am aşezat cu Maude în braţe. Pizda îi era iar umedă. Elsie stătea lângă noi, cu braţul petrecut în jurul gâtului lui Maude. Era ceva mai înaltă decât Maude şi bine clădită. Mi-am frecat mâna de pântecele ei şi mi-am încâlcit degetele în desişul de păr care se şi găsea la nivelul gurii mele. Maude ne privea cu un plăcut zâmbet de satisfacţie. M-am înclinat şi am sărutat pizda lui Elsie.

— E minunat să nu mai fiu geloasă! a exclamat Maude cu simplitate.

Faţa lui Elsie era stacojie. Nu ştia prea bine care-i rolul ei şi cât de departe putea cuteza să meargă. O studia pe Maude cu intensitate, ca şi cum nu era prea convinsă, de sinceritatea ei. Acum, o sărutam pătimaş pe Maude, în timp ce-mi vâram degetele în pizda lui Elsie. O simţeam pe Elsie apăsându-se, mişcându-se. Zeama ei mi se prelingea pe degete. Maude s-a ridicat uşor din braţele mele şi, ajustându-şi poziţia fundului, a reuşit cu dibăcie să se îndoaie din nou, prinzându-mi pula adânc în ea. În acest

timp faţa îi era îngropată între sânii lui Elsie. Şi-a înălţat capul şi i-a prins un sfârc în gură. Elsie a tremurat înfiorată şi pizda a început să-i zvâcnească în spasme mătăsoase. Mâna lui Maude, care poposise pe talia lui Elsie, i-a lunecat în jos şi a început să-i mângâie bucile. Într-o secundă a întâlnit mâna mea. Instinctiv, mi-am retras mâna. Elsie şi-a schimbat puţin poziţia, iar Maude s-a aplecat şi şi-a lipit gura de pizda ei. Simultan, Elsie s-a înclinat peste Maude şi mi-a prins buzele între buzele ei. Acum tremuram toţi trei de parcă dăduseră frigurile peste noi.

Simţind că Maude juisează, m-am înfrânat hotărât să mă prezerv pentru Elsie. Cu pula încă vârtoasa, am împins-o uşor pe Maude, îndepărtând-o din pula mea şi am întins mâna trăgând-o pe Elsie. M-a încălecat, cu faţa în dreptul feţei mele şi, cu o pasiune incontrolabilă, m-a cuprins cu braţele, mi-a supt buzele, şi m-a futut de mama focului. Maude s-a dus, discret, la baie. Când s-a întors, Elsie şedea tot în poala mea, înlănţuindu-mi gâtul cu braţele şi cu obrajii în flăcări. După aceea, s-a ridicat Elsie şi s-a dus la baie. Eu m-am mulţumit să mă; spăl la chiuvetă.

— În viaţa mea n-am fost mai fericită, mi-a mărturisit Maude îndreptându-se spre gramofon şi punând un nou disc. Da-mi paharul tău! În timp ce-l umplea, a murmurat: Ce-ai să spui când ajungi acasă? N-am răspuns nimic. Pe urmă a adăugat vorbind în barbă: Poţi să spui că ţi s-a făcut rău.

— N-are importanţă. O să inventez eu ceva.

— N-ai să fii supărat pe mine?

— Supărat? De ce?

— Că te-am ţinut atât de târziu.

— Prostii!

M-a înlănţuit cu braţele şi m-a sărutat tandru, îmbrăţişaţi, ne-am luat paharele şi am băut un toast mut. În clipa aceea s-a reîntors Elsie de la baie. Am rămas locului, goi ca nişte tărtăcuţe, cu braţele împletite, şi am băut fiecare în sănătatea celuilalt.

Pe urmă am început să dansăm din nou, la lumina

lumânărilor picurânde. Ştiam că în câteva clipe or să se stingă şi că nimeni n-o să facă vreo mişcare să aducă altele. Ne schimbam partenerii la intervale regulate pentru a evita stinghereala celui care rămânea izolat şi privea. Din când în când, Maude şi Elsie dansau împreună, frecându-şi obscen pizdele una de alta, pe urmă despărţindu-se râzând şi, una sau cealaltă, întinzând mâna după mine. Exista între noi atâta libertate şi intimitate, încât fiecare gest, fiecare act devenea permisibil. Am pornit să râdem şi să glumim tot mai mult. Când, în cele din urmă, lumânările s-au stins, întâi una, pe urmă cealaltă, şi doar o rază de lumină se prefira printre jaluzele, a pierit orice restrângere sau urmă de decenţă.

Lui Maude i-a venit ideea să elibereze masa de tot ce se găsea pe ea. Elsie o privea fără să înţeleagă, de parc-ar fi fost hipnotizată. Obiectele de pe masă erau aruncate în dreapta şi-n stânga. Pe urmă Maude s-a repezit în camera alăturată de unde s-a întors cu o pătură moale pe care a întins-o pe masă. A adus chiar şi o pernă. Elsie începea să se dumirească. Urmărea totul cu ochi cât cepele.

Totuşi, înainte de a trece la acţiuni concrete, Maude a mai avut o inspiraţie – să prepare un coctail de ouă. Pentru asta a fost nevoie să aprindem lumina. Cele două femei lucrau repede, aproape frenetic. Au turnat în compoziţie o doză generoasă de coniac. L-am simţit alunecându-mi pe beregată şi scurgându-se direct în coaie şi în penis. În timp ce beam, cu capul dat pe spate, Elsie mi-a cuprins coaiele în căuşul palmelor.

— Unul din ele e mai mare decât celălalt, a remarcat râzând. Pe urmă, după o scurtă ezitare: N-am putea să facem ceva toţi trei împreună? S-a uitat la Maude, care a rânjit ca şi cum ar fi răspuns „De ce nu?” Hai să stingem lumina, a continuat Elsie. Nu mai avem nevoie de ea, nu? S-a aşezat pe scaunul de lângă masă şi a continuat: Vreau să mă uit la voi doi. A prins-o pe Maude şi a urcat-o pe masă. Asta-i ceva nou pentru mine, ne-a anunţat. Stai o clipă! M-a luat de mână şi m-a tras spre ea. Apoi, uitându-se la Maude: Îmi dai voie? Şi, fără să aştepte un răspuns, s-

a aplecat şi şi-a vârât ştoiul meu în gură. După câteva clipe i-a dat drumul.

Acum… lăsaţi-mă să mă uit la voi!

Mi-a tras un ghiont uşor, ca şi cum ar fi vrut să mă grăbească. Maude şi-a întins mădularele, ca o pisică, ţinându-şi perna sub cap şi curul spânzurat peste marginea mesei. Şi-a încolăcit picioarele în jurul mijlocului meu. Pe urmă, brusc, le-a descolăcit şi le-a urcat pe umerii mei. Elsie stătea lângă mine, cu capul plecat, urmărindu-ne absorbită, cu răsuflarea tăiată.

— Bagă-i-o puţin, m-a îndemnat într-o şoaptă răguşită. Vreau s-o văd cum intră.

După care s-a repezit la fereastră şi a ridicat jaluzelele:

— Trage-i! mi-a strigat. Haide, fute-o!

Când am pătruns în Maude, am simţit-o pe Elsie lunecând în spatele meu şi lăsându-se în jos. O clipă mai târziu i-am simţit limba pe coaiele mele, lingându-mi le viguros.

Deodată, spre mirarea mea, am auzit-o pe Maude spunându-mi:

— Nu da drumul încă! Aşteaptă… Dă-i şi lui Elsie o şansă!

M-am retras, împingându-mi fundul în faţa lui Elsie şi răsturnând-o pe jos. A scos un schelălăit de plăcere şi s-a ridicat pe dată. Maude a sărit jos de pe masă şi Elsie i-a luat locul, punându-se în poziţie.

— Nu poţi face şi tu ceva? i s-a adresat lui Maude. Am o idee…

A sărit şi ea de pe masă şi apoi a aruncat pe jos pătura şi perna. Nu i-a luat mult timp până să născocească o figură interesantă. Maude stătea întinsă pe spate, Elsie, deasupra ei în patru labe, cu faţa înspre picioarele lui Maude şi cu gura lipită de crăpătura ei. Eu, în genunchi, i-o băgăm lui Elsie pe la spate. Maude se juca cu coaiele mele atingându-le uşor, delicat, cu vârfurile degetelor. O simţeam pe Maude zvârcolinduse în timp ce Elsie o lingea cu aviditate. O lumină spectrală plutea prin încăpere şi în

gură simţeam gust de pizdă. Aveam una din erecţiile acelea finale care ameninţă să nu se mai înmoaie. Din când în când mi-o scoteam şi, împingând-o pe Elsie în faţă, i-o ofeream lui Maude s-o sugă. După care plonjam din nou şi Elsie se convulsiona ca o nebună şi îşi înfrupta botul în crăpătura lui Maude, scuturându-şi capul ca un căţel terrier. În cele din urmă, mi-am scos-o, am împins-o pe

Elsie într-o parte, am căzut peste Maude şi am intrat în ea cu vârf şi îndesat.

— Bag-o, bag-o! m-a implorat de parcă aştepta să cadă cuţitul ghilotinei.

Din nou am simţit limba lui Elsie pe coaie. Pe urmă Maude a juisat, ca o stea care ar fi explodat, şi de pe buze i s-a rostogolit o rafală de cuvinte pe jumătate articulate. Am ieşit din ea „încă vârtos ca un vătrai, temându-mă că n-am să mai pot juisa niciodată, şi am început să bâjbâi după Elsie. Era teribil de cleioasă, cu gura lipicioasă ca o pizdă.

— O vrei? i-am spus vârându-mă în ea ca un diavol beat.

— Trage-mi-o! Fute-mă! Fute-mă! a strigat căţărându-şi picioarele pe umerii mei şi împingându-şi popoul mai aproape. Dă-mi-o, dă-mi-o, nemernicule! Aproape că striga.

— Da, te fut! Te fut!

Şi se sucea, se contorsiona, se zvârcolea, şi mă muşca şi mă zgâria cu ghearele.

— Ah, nu, te rog! Mă doare! urla.

— Taci din gură căţea! Te doare, da? Tu ai vrut-o!

O ţineam strâns, mă ridicam ceva mai sus ca să i-o înfig până-n plasele, şi împingeam de credeam că o să-i crape pântecele. Pe urmă, în sfârşit, am juisat – în gura aceea de melc, care era larg deschisă. A scuturat-o un spasm – delira de bucurie şi durere. Pe urmă picioarele i-au alunecat de pe umerii mei şi i-au căzut pe jos cu o bufnitură. A rămas ca moartă, scoasă din circulaţie.

— Doamne! am exclamat eu, stând călare pe ea, cu sperma ţâşnind din mine, prelingându-i-se pe sâni, pe faţă, pe păr. Doamne Dumnezeule! Sunt epuizat! Sunt complet

stors, ştiţi? m-am adresat încăperii.

Maude aprindea o lumânare.

— S-a făcut târziu, a comentat ea.

— N-am de gând să plec acasă, am replicat o să dorm aici.

— Zău? a întrebat Maude, cu un fior în voce pe care nu şi-l putea stăpâni.

— Da; doar nu mă pot întoarce acasă în halul ăsta. Dumnezeule, sunt zăpăcit, ameţit, pilit, matolit. M-am prăbuşit pe un scaun. Dă-mi te rog un strop de coniac Simt nevoia de un întăritor.

Mi-a turnat o porţie zdravănă şi mi-a dus-o la buze, de parcă mi-ar fi dat un medicament. Elsie se sculase şi ea în picioare, cam şovăielnică şi împleticită.

— Dă-mi şi mie un coniac, s-a rugat ea. Ce noapte! Trebuie s-o mai repetăm, numaidecât.

— Da, chiar mâine, am răspuns eu.

— A fost o performanţă, a continuat, mângâindu-mă pe creştet. N-aş fi crezut niciodată că eşti atât de… aproape că m-ai omorât, ştii?

— M-ai bine ai face un duş, a sfătuit-o Maude.

— Şi eu cred, a oftat Elsie. Dar nu mă sinchisesc. Dacă am căzut grea, am căzut şi pace!

— Du-te la baie, Elsie, am insistat eu. Nu face pe nebuna.

— Sunt prea obosită.

— Stai o clipă, am oprit-o. Vreau să te văd bine înainte de mergi la baie.

Am urcat-o pe masă şi i-am desfăcut larg picioarele. Ţinând paharul într-o mână, i-am deschis pizda cu degetul mare şi arătătorul celeilalte mâini. Încă se mai scurgea spermă din ea.

— Ai o pizdă frumoasă, Elsie.

Maude s-a apropiat şi s-a uitat şi ea cu atenţie.

— Sărut-o, i-am spus, împingând-o uşor cu nasul în tufişul lui Elsie.

Am rămas nemişcat, urmărind-o pe Maude cum ciugulea pizda lui Elsie.

— E plăcut, spunea Elsie. Al naibii de plăcut.

Se mişca asemenea unei dansatoare din buric legată pe podea. Curul lui Maude mi se împingea tentant sub ochi. În ciuda oboselii, pula a început să mi se umfle iar. Se întărea ca o budincă de sânge. M-am dus în spatele lui Maude şi i-am băgat-o. Şi-a învârtit curul în dreapta şi-n stânga cu vârful pulii în el. Elsie se contorsiona de plăcere; îşi ţinea degetul în gură şi îşi muşca încheietura. Am continuat aşa câteva clipe, până când Elsie a avut un orgasm. Pe urmă, ne-am desprins şi ne-am uitat unii la ceilalţi, de parcă nu ne mai văzusem până atunci. Eram uimiţi.

— Mă duc la culcare, am spus, hotărât să pun capăt întregului balamuc.

Am dat să mă îndrept spre cameră alăturată, gândindu-mă că o să dorm pe canapea.

— Poţi să dormi cu mine, m-a oprit Maude, apucându-mă de braţ. De ce nu? a adăugat văzând privirea mea mirată.

— Da, de ce nu? a intervenit şi Elsie. Poate că vin şi eu în pat cu voi. M-aţi lăsa? a întrebat-o direct pe Maude. N-am să vă deranjez. Dar, pur şi simplu, acum nu îmi mai vine să vă las.

— Ce-or să spună ai tăi? a întrebat-o Maude.

— Doar n-or să ştie că Henry a rămas aici.

— Nu, sigur că nu! a răspuns Maude, puţin speriată de propunere.

— Şi Melanie? am întrebat eu.

— O, ea pleacă dimineaţa devreme. Acum are o slujbă;

Brusc m-am întrebat ce naiba o să-i îndrug lui Mona. Aproape că m-a cuprins panica.

— Cred c-ar trebui să telefonez acasă, am spus.

— Nu acum, a început Elsie să se gudure pe lângă mine. E atât de târziu… Aşteaptă.

Toţi trei am ascuns sticlele, am aşezat vasele claie peste grămadă în chiuvetă şi am cărat gramofonul în camera de sus. Cu cât vedea Melanie mai puţin, cu atât

mai bine. Am străbătut tiptil holul şi am urcat scara, cu braţele încărcate.

M-am culcat între ele două, cu câte o mână pe pizda fiecăreia. Au zăcut o vreme tăcute, dormind adânc, gândeam eu. În ce mă privea, eram prea vlăguit ca să se lege somnul de mine. Zăceam cu ochii deschişi, privind întunericul. În cele din urmă, m-am întors pe o parte.

Spre Maude. Instantaneu s-a răsucit şi ea spre mine, m-a înlănţuit cu braţele şi şi-a lipit buzele de ale mele. Pe urmă, şi-a mutat buzele la urechea mea.

— Te iubesc, mi-a şoptit slab. N-am răspuns. Ai auzit? mi-a şoptit iar. Te iubesc.

Am strâns-o în mine şi mi-am vârât mâna între picioarele ei. Chiar atunci am simţit-o pe Elsie răsucindu-se şi cuibărindu-se după forma spatelui meu de care se lipise. I-am simţit mâna bâjbâind printre pulpele mele şi apoi storcându-mi coaiele. Buzele ei umede, răcoroase, îmi sărutau uşor, tandru, ceafa.

După un timp, am revenit la o poziţie culcată, iar Elsie a făcut acelaşi lucru. Am închis ochii, încercând să adorm. Mi-era cu neputinţă. Patul era delicios de moale, trupurile care mă flancau erau netede şi apropiate, iar în nări îmi stăruia o aromă de păr şi de sex. Dinspre grădină răzbea mireasma grea a pământului muiat de ploaie. Era ciudat, plăcut ciudat să mă găsesc iar în patul ăsta spaţios, patul matrimonial, cu o a treia persoană alături şi, toţi trei, învăluiţi într-o lascivitate nestăvilită, senzuală. Era prea frumos ca să fie adevărat. Mă aşteptam, oarecum, ca uşa să fie trântită de perete şi o voce acuzatoare să strige: „Plecaţi de

acolo, creaturi neruşinate!” Dar nu se făceau auzite decât tăcerea nopţii, întunericul şi aromele grele, senzuale, de pământ şi de sex.

M-am întors din nou, de astă dată spre Elsie. Mă aştepta, nerăbdătoare să-şi apese pizda pe mine, să-mi strecoare până-n gât limba ei groasă, încordată.

— Maude doarme? m-a întrebat în şoaptă. Mai futemă o dată, s-a milogit.

Am rămas nemişcat, cu pula pleoştită şi braţul încolăcit în jurul mijlocului ei.

— Nu acum, am murmurat. Poate mâine dimineaţă.

— Ba acuma, a început să se roage. Pula mi-era cuibărită în palma ei, ca un melc mort. Te rog, te rog, a continuat. Vreau! Doar un singur futai, Henry.

— Lasă-l să doarmă! a admonestat-o Maude.

Vocea îi răsuna de parc-ar fi fost drogată.

— Foarte bine, a liniştit-o Elsie, bătând-o pe braţ. Pe urmă, după câteva clipe de tăcere, cu buzele lipite de urechea mea, mi-a şoptit iar, lăsând câte o pauză după fiecare cuvânt:

— Când o să adoarmă ea, da?

Am dat din cap. Brusc am simţit că pic de somn. „Slavă Domnului!” mi-am spus în gând.

A urmat un gol, un gol lung, aşa mi s-a părut, în timpul căruia nu am mai ţinut legătura cu mine. Pe urmă m-am deşteptat treptat, vag conştient să ştoiul meu era în gura lui Elsie. Mi-am lăsat mâna pe creştetul ei şi i-am mângâiat părul, încercând să-i îndepărtez capul.

Şi-a ridicat o mână şi mi-a astupat gura cu degetele, vrând parcă să mă prevină să nu protestez. Avertisment inutil, pentru că mă trezisem pe deplin conştient de ceea ce avea să urmeze. Pula mea răspundea deja mângâierilor labiale ale lui Elsie. Era o pulă nouă: părea mai subţire, mai lungă, mai ascuţită – o pulă ca de câine. Şi avea viaţă în ea, de parcă se înviorase independent de mine, sau de parca trăsese şi ea, de una singură, un pui de somn.

Încet, cu blândeţe, pe furiş – de ce oare devenisem brusc atât de ascunşi? – am tras-o pe Elsie peste mine. Pizda ei era diferită de cea a lui Maude, mai lungă, mai îngustă, ca un deget de mănuşă care luneca peste pula mea. Făceam comparaţii în timp ce o săltăm cu grijă în sus şi-n jos. Mi-am trecut degetele peste muchia pizdei, i-am apucat tufişul de păr şi am tras uşor de el. Nicio şoaptă nu se desprindea de pe buzele noastre. Dinţii ei erau înfipţi în cocoaşa umărului meu. Se arcuise, astfel încât numai vârful pulei se găsea în ea şi, în jurul acestui trofeu, îşi

rotea pizda încet, cu măiestrie şi cu tortură. Din când în când se prăbuşea ca un animal istovit.

— Doamne, ce-mi place! a şoptit în cele din urmă. Aş vrea să mă fut cu tine în fiecare seară.

Ne-am rostogolit pe o parte şi am rămas împreunaţi, fără să facem vreo mişcare, fără să scoatem vreun sunet. Pizda ei se hârjonea cu pula mea prin extraordinare contracţii musculare, de parcă ar fi avut o viaţă şi o voinţă ale ei proprii.

— Unde locuieşti? a murmurat. Unde pot să te văd… *singur*? Scrie-mi mâine… spune-mi unde ne putem întâlni. Vreau câte un futai în fiecare zi… M-auzi? Nu ejacula încă, *te rog*. Aş vrea să dureze o veşnicie.

Tăcere. Doar bătăile pulsului ei între picioare. În viaţa mea n-am simţit asemenea strânsoare perfectă, asemenea strânsoare lungă, netedă, mătăsoasă, curată, proaspătă. Probabil că nu fusese futută mai mult de zece – douăsprezece ori până acum. Şi rădăcina părului, atât de viguroasă şi de parfumată. Şi sânii, tari şi netezi, aproape ca merele. Şi degetele, puternice, suple, lacome, mereu bâjbâind, înşfăcând, dezmierdând, gâdilând. Ce-i mai plăcea să-mi prindă coaiele, să le culce în palme, să le cântărească, să-şi plimbe degetele peste scrot, de parcă urma să mă mulgă. Şi limba mereu activă, dinţii muşcând, ciupind, ciugulind…

Acum e foarte liniştită, niciun muşchi nu i se clinteşte. Din nou şuşoteşte:

— Mă fut bine? Ai să mă înveţi tu, nu-i aşa? Sunt pofticioasă. Aş putea să mă fut la nesfârşire… Nu mai eşti obosit, nu? Stai aşa… nu te mişca. Dacă juisez, n-o scoate… n-ai s-o scoţi, da? Doamne, e paradisul…!

Din nou tăcere. Am senzaţia că aş putea să zac aşa la infinit. Vreau s-o mai aud.

— Am o prietenă, urmează în şoaptă. Ne-am putea întâlni la ea… n-o să sufle o vorbă. Dumnezeule, Henry, niciodată n-aş fi crezut că poate fi aşa. Poţi să fuţi în felul ăsta noapte de noapte?

Am zâmbit în întuneric.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu chiar în fiecare noapte, am susurat, aproape chicotind.

— Henry, fute! Repede, fute-mă… juisez.

Am juisat simultan, un orgasm prelungit, care m-a făcut să mă întreb de unde naiba venea seva aceea afurisită?

— Ai făcut-o, a şoptit ea. Apoi: E în ordine, a fost minunat!

Maude s-a întors greoi în somn.

— Noapte bună, am murmurat. Acum o să dorm… Sunt frânt.

— Scrie-mi mâine, a continuat în şoaptă, sărutându-mă pe obraz. Sau telefonează-mi… promite-mi.

Am mârâit. S-a cuibărit în mine, cu braţul în jurul mijlocului meu. Am căzut într-un fel de transă.

17

Escapada mai sus descrisă a avut loc într-o duminică. Pe Mona n-am revăzut-o decât marţi în zori. Nu pentru c-aş fi rămas atâta la Maude – nu, de la ea m-am dus luni dimineaţa direct la slujbă. Spre prânz i-am telefonat Monei şi mi s-a spus că doarme. Rebecca mi-a răspuns la telefon. M-a înştiinţat că Mona lipsise de acasă întreaga noapte – avusese repetiţii.

— Şi unde ţi-ai petrecut tu noaptea? m-a întrebat ea, cu o solicitudine aproape posesivă.

I-am explicat că se îmbolnăvise copilul şi că am fost nevoit să stau toată noaptea lângă fetiţă.

— Ar trebui să născoceşti ceva mai credibil, mi-a răspuns râzând. Asta înainte de stai de vorbă cu Mona. A telefonat întruna după tine. Era înnebunită.

— Şi bănuiesc că de asta n-a venit acasă?

— Doar nu te aştepţi ca cineva să creadă scornelile tale, nu? a ripostat Rebecca, însoţindu-şi cuvintele de râsul ei jos, răguşit. La noapte vii acasă? a adăugat. Ne-ai lipsit… Ştii, Henry, tu n-ar fi trebuit să te căsătoreşti

niciodată…

— Diseară vin la masă, i-am tăiat vorba. Spune-i te rog, când o să se trezească. Şi nu râde când îi repeţi cuvintele mele – povestea cu copilul, vreau să spun.

A început să râdă la telefon.

— Rebecca, ascultă-mă, am încredere în tine. Nu-mi înrăutăţi situaţia. Tu ştii cât te preţuiesc eu. Dacă vreodată m-aş căsători cu altă femeie, tu ai fi aceea, ştii bine…

Un râs şi mai puternic. Apoi: Henry, pentru numele lui Dumnezeu, termină cu aiurelile astea! Dar vino diseară acasă… vreau să-mi povesteşti totul. Arthur o să fie în oraş. Am să-ţi ţin partea… Deşi nu meriţi.

Aşa încât m-am dus acasă, după ce am tras un pui de somn în ringul pentru patine cu rotile. Când am sosit, eram voios datorită unei discuţii avute în ultimul minut cu un egiptolog care solicita slujba de curier de noapte. Îi scăpase o afirmaţie, despre vârsta probabilă a piramidelor, care mă scosese în asemenea măsură din făgaş, încât acum îmi era indiferent cum o să reacţioneze Mona la povestea mea. Spusese că exista temeiuri de a crede – şi sunt sigur că l-am auzit bine – că piramidele ar putea fi vechi de şaizeci de mii de ani – *cel puţin*. Dacă lucrul ăsta ar fi adevărat, atunci toate afurisitele noastre de cunoştinţe despre civilizaţia egipteană ar putea fi aruncate la gunoi – împreună cu o mulţime de alte date istorice. În metrou m-am simţit mult mai bătrân decât am gândit vreodată că ar fi posibil să mă simt. Încercam să-mi imaginez douăzeci sau treizeci de mii de ani în urmă, adică jumătatea timpului scurs între înălţarea acestor monoliţi enigmatici şi presupuşii zori ai anticei civilizaţii de pe Nil. Eram suspendat în timp şi spaţiu. Cuvântul „vârstă” începea să prindă o nouă semnificaţie. Ceea ce a făcut să-mi încolţească un gând fantastic: ce-ar fi dac-aş trăi până la o sută cincizeci de ani, sau până la o sută cincizeci şi cinci? Cum ar arăta acest mic incident pe care încercam să-l acopăr – beleaua asta Organza Friganza – în lumina a o sută cincizeci de ani de experienţă? Ce importanţă ar mai fi avut dacă Mona o să mă părăsească? Ce-o să mai

conteze peste generaţii ce-am făcut eu în noaptea de paisprezece din cutare şi cutare şi cutare? Să presupunem că, la nouăzeci şi cinci de ani, aş fi încă viril şi aş fi supravieţuit morţii a cinci, sau opt sau zece soţii? Să presupunem că în secolul douăzeci şi unu ar avea loc o întoarcere la mormonism? Sau că am începe să înţelegem, şi nu numai să înţelegem dar chiar să practicăm, logica sexuală a eschimoşilor? Să presupunem că noţiunea de proprietate ar fi fost abolită şi, odată cu ea, şi instituţia căsătoriei? În şaptezeci sau optzeci de ani ar putea să aibă loc nişte revoluţii teribile. Peste şaptezeci sau optzeci de ani aş avea numai o sută şi ceva de ani – comparativ, aş fi încă tânăr. Probabil că voi fi uitat numele celor mai multe dintre soţiile mele, ca să nu mai vorbesc de aventurile de-o noapte… Când am intrat în casă, eram aproape într-o stare de exaltare.

Rebecca a venit pe dată în camera mea. Casa era pustie. Mona telefonase ca să anunţe că are o nouă repetiţie. Nu ştia la ce oră o să ajungă acasă.

— Asta-i bine, am comentat. Ai preparat cina?

— Dumnezeule, Henry, eşti adorabil. M-a îmbrăţişat afectuos şi m-a strâns, camaradereşte, la piept Aş fi vrut ca şi Arthur să fie aşa. Mi-ar veni mai uşor să-l iert când e nevoie.

— Nu-i niciun suflet în casa asta? am întrebat.

Era un lucru neobişnuit în familia noastră.

— Nu, toată lumea e plecată, a răspuns Rebecca, examinând friptura din cuptor. Şi acum poţi să-mi povesteşti despre marea dragoste de care mi-ai pomenit la telefon.

A râs din nou, un râs jos, teluric, care mi-a dat un fior plăcut.

— Ştii bine că n-am vorbit serios. Uneori înşir şi eu gogoşi… Deşi într-un anumit sens sunt serios. Înţelegi, nu?

— *Perfect*. De asta îmi placi. Eşti total infidel şi sincer. E o combinaţie irezistibilă.

— Tu ştii că eşti în siguranţă cu mine? am replicat, apropiindu-mă de ea şi înconjurând-o cu braţul.

S-a eliberat râzând.

— Nu ştiu aşa ceva – şi nu ştii nici tu! a izbucnit

— Îţi fac avansuri numai din politeţe, am răspuns cu un rânjet uriaş. Şi acum o să luăm o mică cină în doi… Doamne, ce bine miroase… Ce e! Pui?

— Iepure! *Pui*!… Ce-ţi închipui? Că am gătit special pentru tine? Haide, vorbeşte-mi! Nu te mai gândi la mâncare. Povesteşte-mi ceva drăguţ, dacă poţi. Dar nu mă atinge, că înfig o furculiţă în tine… Povesteşte-mi ce s-a întâmplat azi-noapte. *Spune-mi adevărul*, *te desfid*…

— Nu-i un lucru greu, minunata mea Rebecca. Mai ales dacă suntem singuri. E o poveste lungă… eşti sigură că vrei s-o auzi?

A râs din nou.

— Doamne, ce râs parşiv ai! am spus. Mă rog, unde am rămas? Ah da, adevărul… Ascultă-mă, adevărul e că m-am culcat cu nevastă-mea…

— Asta mi-am spus şi eu.

— Stai că nu e totul. Am mai fost o femeie.

— Adică după ce te-ai culcat cu nevastă-ta – sau înainte?

— Simultan, am răspuns rânjind amabil.

— Nu, nu! Nu-mi spune aşa ceva!

A scăpat cuţitul pe jos, şi s-a proţăpit cu braţele în şolduri.

— Nu ştiu… Cu tine totul e posibil. Aşteaptă o clipă. Aşteaptă până pun masa. Vreau să aud totul, de la un capăt la altul.

— N-ai vreun strop de rachiu, nu?

— Am nişte vin roşu… Mulţumeşte-te cu atât.

— Bun, bun! Sigur că merge. Unde-i?

În timp ce destupam sticla a venit lângă mine şi m-a apucat de braţ.

— Ascultă-mă, spune-mi tot adevărul. N-am să te trădez.

— Dar îţi spun adevărul!

— În regulă, atunci mai ţine-l puţin. Aşteaptă până ne aşezăm la masa… Îţi place conopida? N-am alte legume.

— Îmi place orice mâncare! Îmi place totul. Îmi placi tu, îmi place Mona, îmi place nevastă-mea. Îmi plac caii, vacile, puii, jocul de pinacle, tapioca Bach, psoriazis…

— *Îţi place*… Ăsta eşti tu. E minunat să te ascult. Îmi faci şi poftă de mâncare. Da, îţi place totul… Dar nu iubeşti nimic.

— Ba iubesc. Iubesc mâncarea, vinul, femeile. Sigur că iubesc. Ce te face să crezi să n-aş iubi? Ce-ţi place, iubeşti. Iubirea e doar gradul superlativ al plăcerii. Eu iubesc aşa cum iubeşte şi Dumnezeu – fără discriminări de timp, loc, rasă, culoare, sex şi aşa mai departe.

Te iubesc şi pe tine – tot în felul ăsta. Presupun că nu-i de ajuns?

— Vrei să spui că-i prea mult Te-ai îndepărtat de la subiect. Ascultă, linişteşte-te. Taie friptura, dacă vrei. Eu prepar sosul.

— Sosul… ah, ah! Iubesc sosul.

— Aşa cum îţi iubeşti nevasta şi pe mine şi pe Mona, nu?

— Chiar *mai mult*. În clipa asta, sosul e totul. Aş putea să-l sorb cu polonicul. Un sos bogat, gros, mustos, brun… e minunat. Apropo, tocmai am vorbit cu un egiptolog… voia o slujbă de curier…

— Uite sosul. Nu deraia de la discuţie. Voiai să-mi povesteşti despre nevastă-ta.

— Da, da, am să-ţi povestesc. Am să-ţi povestesc şi asta. Îţi povestesc totul. Dar mai întâi vreau să-ţi spun ce frumoasă arăţi – cu sosul în mână.

— Dacă nu încetezi cu prostia asta înfig un cuţit în tine. Ce te-a apucat? Ăsta-i efectul pe care-l are nevastă-ta asupra ta ori de câte ori o vezi? Probabil că te-ai distrat de minune.

S-a aşezat, dar nu în faţa mea, ci într-o parte, lângă mine.

— Da, m-am distrat de minune. Şi, pe urmă, a apărut egiptologul…

— Dă-l naibii de egiptologi Vreau să aud despre nevastăta… *Şi despre cealaltă femeie*. Dumnezeule, dacă e

o minciună, te omor!

Un timp m-am ocupat de friptura de porc cu conopidă. Am luat şi câteva înghiţituri de vin ca să alunece totul bine. O masă suculentă. Mă simţeam moale. Era nevoie să fiu reumplut.

— Uite cum a fost, am început după ce am mai înfulecat câteva înghiţituri.

Rebecca a început să chicotească.

— Ce e? Ce-am mai spus?

— Nu-i vorba de ce-ai spus ci de felul în care spui. Pari atât de senin şi detaşat, atât de inocent. Dumnezeule, asta e – *inocent*. Dac-ar fi fost vorba de un omor în loc de adulter sau depravare, cred că te-ai fi comportat la fel. Îţi face plăcere, nu?

— Sigur că da… De ce nu? De ce să nu-mi facă plăcere? Ţi se pare ciudat?

— Nu-u-u, a tărăgănat ea răspunsul. Presupun că nu-i ciudat… sau, în orice caz, n-ar trebui să fie. Dar uneori faci ca totul să sune nebunesc Eşti întotdeauna alături de ţintă… Te abaţi prea mult. Ar fi trebuit să te fi născut în Rusia.

— Da, Rusia. Asta-i! Iubesc Rusia.

— Iubeşti şi friptura de porc cu conopidă – Şi sosul, şi pe *mine*. Spune-mi ce *nu* iubeşti. Gândeşte-te mai întâi! Aş vrea realmente să ştiu.

Am dat pe gât o bucată generoasă de porc muiat în sos şi m-am uitat la ea.

— Mă rog, în primul rând nu-mi place munca. Am făcut o pauză de o clipă ca să mă gândesc ce altceva nu-mi mai place. A, da, am continuat cu o voce serioasă, *nu-mi plac muştele*.

A izbucnit în râs.

— Va să zică, munca şi muştele. Trebuie să ţin minte. Doamne, asta-i tot ce nu-ţi place?

— Pentru moment nu mă pot gândi la altceva.

— Şi ce gândeşti despre crimă, nedreptate, tiranie şi alte lucruri de felul ăsta?

— Ce-i cu ele? Ce poţi face împotriva unor asemenea

lucruri? E ca şi cum m-ai întreba ce gândesc despre vreme.

— Vorbeşti serios?

— Bineînţeles.

— Eşti imposibil! Sau poate că atunci când mănânci nu eşti în stare să gândeşti?

— Asta-i drept. Când mănânc, nu pot gândi foarte bine. De fapt, nu vreau. În orice caz, eu n-am fost niciodată un gânditor. Gânditul nu te duce nicăieri. E o amăgire. Gânditul te face morbid… Apropo, ai vreun desert? Ceva Liederkranz? E o brânză delicioasă, nu găseşti? Bănuiesc că sună caraghios să auzi pe cineva zicând „Iubesc chestia asta, e minunată, e bună, e grozavă”, referindu-se prin aceste cuvinte la tot ce există. Desigur că nu simt zi de zi asemenea lucru, dar mi-ar plăcea să-l simt şi când sunt normal, când sunt eu însumi, îl simt Toată lumea ar simţi aşa, dacă ar avea prilejul. E starea naturală a inimii. Necazul e că, în cea mai mare parte din timp, suntem terorizaţi. Spun „suntem terorizaţi”, dar de fapt gândesc că ne terorizăm singuri. Noaptea trecută, de pildă. Nici nu-ţi poţi imagina cât de extraordinară a fost. Şi n-a creat-o nimic din afară – poate doar fulgerele. Subit, toate au fost altfel – şi totuşi aceeaşi casă, aceeaşi atmosferă, aceeaşi nevastă, acelaşi pat S-ar fi zis însă că presiunea fusese brusc înlăturată – mă refer la presiunea psihică, la acel de neînţeles cearşaf care ne înăbuşă încă de când ne naştem… Vorbeai de tiranie, nedreptate, şi aşa mai departe. Bineînţeles că ştiu la ce te referi. Când eram mai tânăr mă preocupau şi pe mine asemenea lucruri – pe când aveam cincisprezece – şaisprezece ani. Pe atunci înţelegeam totul foarte clar… adică în măsura în care mintea noastră ne îngăduie să înţelegem lucrurile. Eram mai pur, mai dezinteresat, ca să spun aşa. Nu trebuia să apăr sau să susţin nimic, cu atât mai puţin un sistem în care n-am crezut niciodată, nici măcar în copilărie. Îmi construisem un univers ideal, numai al meu. Era foarte simplu: nu bani, nu proprietate, nu legi, nu poliţie, nu guvern, nu soldaţi, nu călăi, nu închisori, nu şcoli. Am eliminat din acest univers orice element supărător sau

restrictiv. Libertate perfectă. Era un vacuum – şi eu înfloream în el. Ce voiam cu adevărat, vezi tu, era ca fiecare să se comporte aşa cum mă comportam eu, sau cum credeam că ar trebui să mă comport. Voiam o lume construită după imaginea mea, o lume care să respire în spiritul meu. M-am prefăcut în Dumnezeu, din moment ce nu era nimic care să mă împiedice.

Am făcut o pauză ca să-mi trag răsuflarea. Am observat că Rebecca mă asculta cu mare seriozitate.

— Continuă, mi-a răspuns cu blândeţe, punându-şi mâna pe braţul meu. Încep să te văd altfel. Îmi placi mai mult în umoarea asta.

— Nu cumva ai uitat de brânză? Apropo, vinul nu-i deloc rău. Puţin cam sec, dar nu-i rău.

— Ascultă-mă, Henry, mănâncă, bea, fumează, fă tot ce vrei şi cât de mult vrei. Îţi dau tot ce avem în casă… Dar nu te opri din vorbă… *Te rog*.

Dădea să se aşeze din nou. Am sărit brusc, cu ochii plini de lacrimi, şi am strâns-o în braţe.

— Acum îţi pot spune sincer şi onest că te iubesc, i-am declarat.

N-am încercat s-o sărut, m-am mulţumit s-o îmbrăţişez. Pe urmă i-am dat drumul de bunăvoie, m-am aşezat, am luat paharul de vin şi l-am golit.

— Eşti un actor, mi-a răspuns. În adevăratul sens al cuvântului. Nu mă miră că oamenii se tem uneori de tine.

— Ştiu, uneori mă tem şi eu de mine. Mai cu seamă când persoana cealaltă reacţionează cum trebuie. Nu ştiu care sunt limitele reale. Bănuiesc ca nu există limite. Dacă ne-am da frâu liber – nimic n-ar fi rău, sau urât, sau diabolic. Dar e prea greu să-i faci pe oameni să înţeleagă acest lucru. În orice caz, asta-i deosebirea dintre lumea imaginaţiei şi lumea bunului simţ, care, de fapt, nu-i bun simţ ci înşelătorie şi dementă. Dacă te opreşti locului şi priveşti lucrurile… am spus „priveşti”, nu să gândeşti, nu să critici… lumea îţi apare complet nebună. Şi chiar că e nebună, pe Dumnezeul meu! E la fel de nebună când lucrurile sunt normale şi paşnice, ca şi în vremuri de

război sau de revoluţie. Relele sunt nişte rele nebuneşti, iar panaceele sunt panacee nebuneşti. Pentru că suntem cu toţii mânaţi ca nişte câini. Fugim. *De la ce*? Nu ştim. Fugim de un milion de lucruri fără nume. E o debandadă, o panică. Nu există un loc ultim în care să te refugiezi – decât dacă rămâi, aşa cum am spus, încremenit locului. Dacă reuşeşti să faci acest lucru, fără să-ţi pierzi echilibrul, fără să te laşi măturat de val, poate că atunci izbuteşti să ai control asupra ta însuţi… adică să fii capabil să acţionezi, dacă înţelegi ce vreau să spun. Ştii la ce mă refer… Din momentul în care te trezeşti dimineaţa şi până când te duci la culcare, totul e minciună, prefăcătorie, şarlatanie. Toată lumea ştie acest lucru şi cu toţii colaborează la perpetuarea farsei. De asta arătăm atât de dezgustători unii în ochii celorlalţi. De asta e atât de uşor să născoceşti o scuză pentru un război, pentru un pogrom sau o cruciadă, sau pentru orice altceva. Totdeauna e mai uşor să te abandonezi, să te laşi luat pe sus, pentru că nu ne rugăm decât să se termine odată cu noi, dar să se termine de-a binelea, fără posibilitate de întoarcere. Dacă am putea crede încă într-un Dumnezeu, l-am face un Dumnezeu al răzbunării. I-am ceda din toată inima misiunea de a face curăţenie generală. Pentru noi e prea târziu să mai pretindem că putem descâlci harababura. Suntem vârâţi până-n gât în ea. Noi nu vrem o lume nouă… vrem un sfârşit al harababurii create de noi. La şaisprezece ani poţi să crezi într-o lume nouă… De fapt, poţi să crezi în orice… Dar la douăzeci de ani eşti osândit şi o ştii. La douăzeci de ani eşti înhămat la jug şi, tot ce poţi spera, este să scapi cu braţele şi cu picioarele intacte. Nu-i o chestiune de pierdere a speranţei… speranţa e un semn primejdios; înseamnă neputinţă. Nici curajul nu-ţi foloseşte: oricine poate să-şi adune curajul – pentru un lucru greşit. Nu ştiu despre ce aş putea vorbi – decât dacă aş folosi cuvântul *viziune*. Şi prin viziune nu înţeleg o imagine proiectată asupra viitorului, un ideal imaginar devenit real. Ci mă gândesc la ceva mai flexibil, mai constant – o supraintuiţie permanentă… Ceva ca un al

treilea ochi. Cândva l-am avut. A existat un soi de clarviziune care era firească şi comună tuturor oamenilor. Pe urmă însă a venit mintea, şi ochiul acesta care ne permitea să vedem totul, de jur-împrejur şi în spate, a fost absorbit de creier şi noi am devenit conştienţi de lume, şi unul de celălalt, într-un fel nou. Drăgălaşele noastre euri au început să înflorească: am devenit conştienţi de noi înşine şi, odată cu aceasta, a încolţit infatuarea, aroganţa, orbirea, o orbire cum nu mai fusese cunoscută vreodată, nici măcar de către orbi.

— De unde-ţi vin ideile astea? m-a întrebat brusc Rebecca. Sau le fabrici pe moment? Aşteaptă o clipă… vreau să-mi spui ceva. Îţi aşterni vreodată gândurile pe hârtie? De fapt, despre ce scrii tu? Nu mi-ai arătat niciodată vreun rând N-am nicio idee în legătură cu ce scrii tu.

— Ah, scrisul! am exclamat. E mai bine că n-ai citit nimic. Încă n-am spus nimic. S-ar zice că nu pot să încep. Nu ştiu ce naiba să scriu mai întâi, am atâtea de spus.

— Dar scrii în felul în care vorbeşti? Asta vreau să ştiu.

— Nu cred, am răspuns roşind. Încă nu cunosc nimic despre scris. Sunt prea complexat, cred.

— N-ai de ce să fii. Când vorbeşti, nu eşti deloc complexat şi nici nu te porţi ca un complexat.

— Rebecca, am început încet, cu deliberare, dacă aş şti, într-adevăr, de ce sunt în stare, n-aş sta acum la taclale cu tine. Uneori simt că sunt gata să fac explozie. Realmente, nu mă sinchisesc nici cât negru sub unghie de mizeria omenirii. O iau de bună. Ce vreau eu e să mă deschid. Vreau să ştiu ce e înăuntrul meu. Vreau ca toţi să se deschidă. Sunt ca un imbecil care ţine în mâna un deschizător de conserve, întrebându-se de unde să înceapă să deschidă pământul. Ştiu că dedesubtul harababurii totul e minunat. Sunt sigur. O ştiu pentru că, în cea mai mare parte a timpului, eu însumi mă simt minunat. Şi când mă simt astfel, toţi oamenii mi se par minunaţi… Toţi şi totul… până şi pietrele sau bucăţile de carton… Şi barba unui ţap,

dacă vrei. Despre asta aş vrea să scriu – dar nu ştiu cum… Nu ştiu de unde să încep. Poate că-i o chestiune personală. Poate că sună prosteşte… Înţelegi, eu am impresia că artiştii, oamenii de ştiinţă, filosofii ar fi un soi de lentile. Totul e o mare pregătire pentru ceva ce nu vine niciodată. Uneori lentilele sunt perfecte şi atunci putem vedea clar, putem vedea ce lume uimitoare, minunată, frumoasă, avem. Dar între timp mergem fără ochelari, ca să spun aşa. Orbecăim ca nişte idioţi miopi, care clipesc întruna din ochi. Nu vedem ce e sub nasul nostru, pentru că suntem atât de preocupaţi să vedem stelele, sau ce se ascunde dincolo de stele. Încercăm să vedem cu mintea, dar mintea vede numai ce i se spune să vadă. Mintea nu poate să-şi deschidă ochii şi să privească numai din plăcerea de a privi. Ai observat vreodată că atunci când încetezi să mai priveşti, când nu încerci să vezi, te pomeneşti deodată *că vezi*? Şi ce vezi? Cine e cel care vede? De ce e totul atât de diferit – atât de minunat de diferit – în asemenea momente? Şi care-i mai real, felul acesta de viziune sau celălalt? Înţelegi ce vreau să spun… Când ai o inspiraţie, mintea ta îşi ia vacanţă; ţi-o întorci spre altcineva, spre o putere invizibilă, de necunoscut, care pune stăpânire pe tine. Ce dracu’ se întâmplă când maşinăria minţii îşi încetineşte ritmul, sau se opreşte? În orice fel sau oricum vrei s-o priveşti, acest alt *modus operandi* e de alt ordin. Maşina funcţionează perfect, dar obiectul şi scopul ei sunt absolut gratuite. Are un alt fel de sens… un mare sens dacă îl accepţi fără să pui întrebări, şi un nonsens – sau nu un nonsens ci o nebunie – dacă încerci să-l analizezi. Doamne, cred că am luat-o razna.

Încetul cu încetul, m-a cârmit îndărăt la povestea pe care voia s-o audă. Avea o curiozitate avidă pentru detalii. A râs cu poftă – cu râsul acela jos, teluric, care era provocator şi aprobator în acelaşi timp.

— Tu alegi cele mai ciudate femei, a comentat. S-ar zice că le alegi cu ochii închişi. Nu te gândeşti niciodată ce o să însemne să trăieşti cu ele?

A continuat aşa un timp, apoi mi-am dat seama că

deturnase conversaţia spre Mona. *Mona* – Mona o deruta. Voia să ştie ce am eu în comun cu Mona. Cum puteam să-i suport minciunile, prefăcătoriile – sau nu-mi păsa de asemenea lucruri? Sigur că, undeva, simţeam şi eu nevoia de pământ ferm… nu poţi clădi pe nisipuri mişcătoare. Se gândise mult la noi, chiar înainte de a o fi cunoscut pe Mona. Auzise de ea din diferite surse, fusese curioasă s-o cunoască, să înţeleagă prin ce-şi manifesta atracţia… Mona era frumoasă, da – de o frumuseţe răpitoare – şi poate că era şi inteligentă. Dar, Doamne, atât de teatrală! Îţi scapă printre degete; se evapora ca o fantomă.

— Ce cunoşti cu adevărat despre ea? m-a întrebat cu provocare în glas. I-ai întâlnit părinţii? Ştii ceva despre viaţa ei înainte de a se fi încurcat cu tine?

I-am mărturisit că nu ştiam aproape nimic. Şi poate că era mai bine să nu ştiu, am susţinut. Misterul care o înconjura avea o notă atrăgătoare.

— Prostii! a exclamat Rebecca tăios. Nu cred că-i cine ştie ce mister. Probabil că taică-su e rabin.

— Cum? Ce te face să spui una ca asta? De unde ştii că evreică? Eu unul nu ştiu aşa ceva.

— Adică nu vrei să ştii. Fireşte că nici eu nu ştiu, numai că dezminte acest lucru cu vehemenţă, ceea ce trezeşte întotdeauna bănuieli. Pe de altă parte, este ea tipul americancei de mijloc? Haide, haide, nu-mi spune că nu ţi-a trecut prin cap aşa ceva – nu eşti tu chiar atât de prost.

Ce m-a surprins cel mai mult era faptul că Rebecca reuşise să discute asemenea subiect cu Mona. Pe la urechile mele nu se strecurase nicio aluzie. Aş fi dat orice să fi stat ascuns după un paravan în timpul unei astfel de discuţii.

— Dacă vrei să ştii adevărul, i-am răspuns, aş prefera să fie evreică. Desigur, eu nu încerc niciodată să scot lucruri de felul ăsta de la ea. E un subiect penibil, evident. Într-o zi, o să dea singură totul în vileag, ai să vezi…

— Eşti atât de stupid de romantic. Eşti incurabil, zău aşa. De ce-ar fi o evreică diferită de o creştină? Eu trăiesc

în ambele aceste lumi… Şi nu găsesc la niciuna dintre ele nimic straniu şi nimic extraordinar.

— Fireşte, am răspuns. Tu eşti mereu aceeaşi. Nu te schimbi de la un mediu la altul. Eşti onestă şi deschisă. Tu te poţi descurca pretutindeni, cu orice fel de grup sau de clasă sau de rasă. Dar majoritatea oamenilor nu sunt aşa. Cei mai mulţi oameni sunt conştienţi de rasă, culoare, religie, naţionalitate şi aşa mai departe. Pentru mine, toţi oamenii, când îi privesc de-aproape, sunt misterioşi. Le detectez mai uşor deosebirile decât punctele de înrudire. De fapt, îmi plac trăsăturile care îi separă la fel de mult ca şi cele care îi unesc. Cred că-i o nebunie să pretindem că suntem cu toţii la fel. Numai indivizii măreţi, cu adevărat distincţi, seamănă unul cu celălalt Frăţia nu apare la bază ci la vârf. Cu cât suntem mai aproape de Dumnezeu, cu atât mai mult semănăm între noi. Jos, la bază, e ca un morman de gunoi… adică, de la distanţă, totul pare gunoi compact, dar când te apropii îţi dai seama că aşa-zisul „gunoi” e alcătuit dintr-un milion de particule diferite. Şi totuşi, oricât de diferită ar părea o particulă de alta, adevărata deosebire nu se afirmă decât atunci când le compari cu ceva care *nu e gunoi*. Chiar dacă elementele care alcătuiesc universul pot fi pisate într-o substanţă vitală unică… Mă rog, nu mai ştiu ce am vrut să spun… Poate asta… Că atâta timp cât există viaţă va exista şi diferenţiere, valori, ierarhie. Viaţa construieşte structuri piramidale, în orice domeniu. Dacă te găseşti la bază, pui accentul pe asemănarea dintre lucruri, dacă te găseşti la vârf, sau aproape de el, devii conştient de deosebirile dintre lucruri. Şi dacă ceva rămâne obscur – mai cu seamă o persoană – atunci eşti atras dincolo de voinţa ta. E posibil să descoperi că a fost o goană zadarnică şi că nu se găsea nimic acolo, nimic mai mult decât un semn de întrebare, şi totuşi…

Simţeam nevoia să mai adaug ceva:

— Şi există opusul acestor lucruri, am continuat. De pildă, fosta mea soţie. Desigur, urând-o cum o uram pentru aerele ei de pudibondă şi de mironosiţa, ar fi trebuit să

suspectez că mai avea şi o altă latură. E simplu să spui că o persoană supermodestă este de fapt extrem de lipsită de modestie, aşa cum fac analiştii, dar ca să surprinzi în direct trecerea de la una la alta, e un lucru la care n-ai adeseori prilejul să asişti. Sau dacă da, transformarea i se întâmplă, de obicei, altcuiva. Dar ieri s-a petrecut chiar sub ochii mei, nu i s-a întâmplat altcuiva ci chiar mie. Indiferent cât de mult crezi că ştii despre gândurile tainice ale unei persoane, despre impulsurile sale inconştiente şi aşa mai departe, totuşi, când conversia are loc sub ochii tăi, începi să te întrebi dacă ai cunoscut vreodată persoana alături de care ţi-ai petrecut întreaga viaţă. E simplu să-ţi spui în sinea ta, în legătură cu un prieten drag: „Are toate instinctele unui asasin" – dar când îl vezi năpustindu-se cu un cuţit asupra ta, atunci e cu totul altceva. Într-un fel niciodată nu eşti pregătit pentru una ca asta, oricât de deştept ai fi. În cel mai bun caz, poţi admite că o s-o facă altei persoane – dar niciodată ţie… o, nu! Acum, însă, simt că ar trebui să mă aştept la orice din partea celor pe care îi bănuiesc cel mai puţin. Nu vreau să spun că ar trebui să fim îngrijoraţi, nu, nu de asta-i vorba… Doar că nu trebuie să fim surprinşi. Asta-i! E chestie iezuită – ce mai! Da, când mă pornesc, aş putea s-o ţin întruna aşa… *Rabin*, ai spus cu un moment în urmă? Crezi că aş putea fi un rabin bun? Vorbesc serios. De ce nu? De ce nu aş putea fi rabin dacă aş dori? Sau papă, sau mandarin, sau Dalai Lama? Dacă poţi fi vierme, poţi fi şi Dumnezeu.

Conversaţia s-a mai întins pe câteva ore, ştirbită doar de întoarcerea lui Arthur Raymond. Am mai rămas puţin, ca să-i alung orice bănuială, apoi m-am retras în camera mea. Către zori a apărut şi Mona, complet trează, mai frumoasă ca oricând, pielea lucindu-i precum calciul. A ascultat distrată explicaţiile mele cu privire la noaptea trecută; era exaltată, plină de ea însăşi. Atâtea lucruri se întâmplaseră de atunci încolo – nici nu ştia de unde să înceapă. Mai întâi şi-ntâi, îi promiseseră rolul de dublură a actriţei principale din viitoarea producţie. De fapt regizorul îi promisese – ceilalţi nu ştiau încă nimic. Era

îndrăgostit de ea, regizorul. Îi strecura bileţele de dragoste în plicurile în care i se dădea salariul, în ultimele săptămâni. Şi actorul principal, şi el era îndrăgostit de ea – îndrăgostit lulea. El o îndrumase tot timpul. O învăţase cum să respire, cum să se relaxeze, cum să stea în picioare, cum să meargă, cum să-şi folosească vocea. Era minunat. Se simţea o fiinţă cu totul nouă, cu puteri nebănuite. Avea încredere în ea însăşi, o încredere nemărginită. În curând, toată lumea o să-i stea la picioare. O să facă ravagii în New York, o să întreprindă turnee în toată ţara, poate chiar şi în străinătate… Cine ar putea să prevadă ce viitor o aşteaptă? Şi totuşi, era puţin speriată de toate astea. Voia s-o ajut eu; trebuia s-o ascult citindu-mi noul ei rol. Erau atâtea lucruri pe care nu le cunoştea – şi nu voia să-şi dezvăluie ignoranţa în faţa celor îndrăgostiţi de ea. Poate că o să reia legătura cu fosila aceea de la Ritz-Carlton, să-l pună să-i cumpere o garderobă nouă. Avea nevoie de pălării, pantofi, rochii, bluze, mănuşi, ciorapi… atâtea lucruri! Acum era important să arate la înălţimea rolului. O să-şi schimbe şi coafura, A trebuit să mă duc cu ea în hol să-mi arate noua ei ţinută, noul mers pe care-l învăţase. Şi nu i-am observat schimbarea din voce? Mă rog, aveam să i-o observ foarte curând. Avea să se remodeleze total – iar eu aveam s-o iubesc şi mai mult. Acum, urma să fie pentru mine o sută de femei diferite. Curând şi-a amintit de un vechi amorez, pe care-l uitase, un funcţionar de la Hotel Imperial. Ăsta o să-i cumpere tot ce avea nevoie – fără să sufle o vorbă. Da, va trebui să-i telefoneze dimineaţă. Pe urmă, se va putea întâlni cu mine la prânz, în noile ei straie. Doar n-o să fiu gelos, nu-i aşa? Era tânăr, funcţionarul acela, dar perfect idiot, un nătâng, un papă-lapte. Singurul motiv pentru care strângea bani, era ca ea să-i cheltuiască. Altminteri nu avea nevoie de ei – era prea dobitoc ca să ştie ce să facă cu banii. Dacă putea doar să-i strângă mâna pe furiş, se declara perfect recunoscător. Poate că o să-i dea o dată şi o sărutare – când o să aibă nevoie de o favoare specială de la el.

Şi turuia de zor… Ce fel de mănuşi îi plac, felul în care îşi modula vocea, cum mergeau indienii, valoarea exerciţiilor yoga, cum trebuie să-ţi exersezi memoria, parfumul care se potrivea cu starea ei de spirit, superstiţiile oamenilor de teatru, generozitatea lor, intrigile, amorurile lor, mândria, îngâmfarea. Ce senzaţie ai când repeţi într-o sală goală, glumele şi farsele celor din culise, atitudinea maşiniştilor, mirosul specific al cabinelor. Şi gelozia! Toată lumea e geloasă pe toată lumea. Febrilitate, emoţie, distragere, grandoare! O lume într-o lume. Devii îmbătat, drogat, halucinat!

Şi discuţiile! Un fleac poate stârni o controversă furtunoasă, care se lasă uneori cu o încăierare, o partidă de tragere de păr. Unii par să-l aibă pe dracu' în ei, mai ales femeile. Exista una singură la locul ei, dar era foarte tânără şi lipsită de experienţă. Toate celelalte erau adevărate menade, furii, harpii. Înjurau ca nişte birjari. Prin comparaţie, fetele de la salonul de dans erau nişte dulci îngeraşi.

O lungă pauză.

Apoi, din senin, m-a întrebat când va avea loc procesul de divorţ.

— Săptămâna asta, i-am răspuns, mirat de cotitura subită a gândurilor ei.

— Să ne căsătorim imediat, a adăugat.

— Desigur.

Ceva din felul în care am răspuns „desigur" nu i-a plăcut.

— Dacă nu vrei, nu eşti obligat să te însori cu mine.

— Dar vreau. Şi pe urmă o să ne mutăm de aici, o să ne găsim un loc al nostru.

— Vorbeşti serios? Ce bine-mi pare! Aşteptam să te aud spunând lucrul ăsta. Vreau să încep o viaţă nouă alături de tine. Să scăpăm de toţi ăştia de aici! Şi vreau să părăseşti slujba aia puchinoasă. O să-ţi găsesc eu un loc unde să poţi să scrii. Nu va mai fi nevoie să câştigi bani. În curând, eu o să am bani cu duiumul. O să poţi avea tot ce o să-ţi doreşti. O să-ţi cumpăr toate cărţile pe care vrei să le

citeşti… Poate c-ai să scrii şi o piesă de teatru… Şi eu o să joc în ea! Ar fi colosal, nu?

Mă întrebam ce-ar fi spus Rebecca dacă ar fi auzit această discuţie. Ar fi auzit-o numai pe actriţă, sau ar fi intuit germenii unei fiinţe noi care încerca să se exprime? Poate că acea calitate de mister a Monei nu consta în tăinuire ci în germinare. Adevărat, conturile ale personalităţii ei nu erau clar definite, dar ăsta nu era motiv s-o acuzi de falsitate. Era cameleonică, mimetică, nu pe dinafară ci pe dinăuntru. La exterior, tot ce ţinea de ea era pronunţat şi definit; îşi lăsa imediat amprenta. Pe dinăuntru, însă, era ca o coloană de fum; cea mai mică presiune a voinţei îi schimba pe dată configuraţia personalităţii Era sensibilă la presiuni, nu la presiunea voinţei altora ci la cea a dorinţelor lor. Trăsătura histriaonică nu putea fi trecută cu vederea – era felul ei de a întâmpina realitatea. Ce gândea, credea; ce credea era real; ce era real îi furniza baza de acţiune. Nimic nu era nereal pentru ea, decât lucrul la care nu se gândea. Dar în momentul în care atenţia îi intra în acţiune, lucrul devenea real, oricât de monstruos, de fantastic sau de incredibil ar fi fost. În ea nu existau niciun fel de frontiere. Oamenii care îşi imaginau că Mona are o voinţă puternică, se înşelau. Avea o voinţă, da, dar nu era genul de voinţă care s-o împingă în situaţii noi şi surprinzătoare – ci era mereu prezenta ei disponibilitate, impulsul ei de a acţiona după cum o tăia capul. Putea trece cu o viteză ameţitoare de la un rol la altul; se schimba sub ochii tăi, cu acea incredibilă, evazivă prestidigitaţie a starului de vodevil care interpretează cele mai diverse personaje posibile. Acum, teatrul o învăţa să facă deliberat ceea ce făcuse inconştient toată viaţa; Făcea din ea o actriţă doar în sensul că-i revela graniţele artei; îi indica limitele care îngrădesc creaţia. Ar fi putut s-o facă să eşueze doar dacă-i dădea frâu liber.

18

În ziua procesului de divorţ, m-am prezentat la tribunal într-o dispoziţie luminoasă şi uşuratică. Totul fusese aranjat dinainte. Nu aveam decât să ridic mâna, să rostesc un jurământ stupid, să-mi recunosc vinovăţia şi să-mi iau pedeapsa. Judecătorul arăta ca o sperietoare de ciori echipată cu un binoclu lunar; aripile negre îi fâlfâiau lugubru în tăcerea adâncă a încăperii. Părea uşor iritat de placiditatea mea senină; nu răspundea iluziei lui de importanţă, importanţă cu totul nulă. Nu puteam face nicio deosebire între el şi bara de metal, între el şi scuipătoare. Bara de alamă, Biblia, scuipătoarea, steagul american, sugativa de pe biroul lui, bandiţii în uniformă care asigurau ordinea şi eticheta, cunoaşterea cu care erau îmbibate celulele creierului său, cărţile mucegăite de pe birou, filosofia care zăcea sub întreaga structură a legii, ochelarii pe care-i purta, persoana şi personalitatea lui, întregul ansamblu constituia un conglomerat lipsit de sens, în numele unei maşinării oarbe pe care nu dădeam nicio ceapă degerată. Tot ce voiam să ştiu era că mă puteam considera din nou liber să-mi vâr capul la alt jug.

Totul se desfăşura ca un joc în care un lucru îl îndepărtează pe celălalt, iar la sfârşitul cursei, legea te strivea sub călcâi, ca pe o ploşniţă grasă, zemoasă; deodată mi-am dat seama că mă întreba dacă sunt de acord să plătesc toată viaţa mea cutare şi cutare sumă ca indemnizaţie.

— Ce înseamnă asta? am întrebat.

Perspectiva unei ultime împotriviri din parte-mi l-a înseninat apreciabil. S-a lansat într-o vorbărie despre necesitatea de a consimţi în mod solemn să plătesc o anumită sumă.

— Nu sunt de acord, am răspuns cu emfază. Intenţionez să plătesc – şi am menţionat dublul sumei menţionate de el.

A fost rândul lui să exclame:

— *Ce înseamnă asta*?

Mi-am repetat declaraţia. S-a uitat la mine ca la cineva care şi-a pierdut minţile, apoi, repede, ca şi cum

voia să mă prindă într-o capcană, a adăugat:

— Foarte bine. Va fi aşa cum doreşti. Sunt banii dumitale.

— E plăcerea şi privilegiul meu, am replicat.

— Domnule!

Mi-am repetat spusele. Mi-a aruncat o privire asasină, i-a făcut semn avocatului să se apropie, s-a aplecat şi i-a şoptit ceva la ureche. Am avut impresia netă că-l întreba pe avocat dacă sunt în toate minţile; Aparent asigurat că aş fi, şi-a înălţat ochii şi, fixându-mă cu o privire împietrită, m-a întrebat:

— Tinere, ştii care-i penalizarea dacă nu-ţi îndeplineşti obligaţiile luate?

— Nu ştiu, domnule, şi nici nu ţin să aflu. S-au terminat formalităţile? Trebuie să mă întorc la slujbă.

Afară era o zi frumoasă. Am început să hoinăresc brambura. În scurt timp m-am trezit la podul Brooklyn. Am dat să traversez podul, dar curând mi-a pierit pofta, m-am întors şi m-am băgat în metrou. N-aveam de gând să mă întorc la slujbă; mi se dăduse o zi liberă şi voiam să profit de ea.

Am coborât în Times Square şi m-am îndreptat instinctiv spre restaurantul franco-italian de pe Third Avenue. În spatele băcăniei, acolo unde se servea masa, era întuneric şi răcoare. La prânz nu erau niciodată mulţi muşterii. Curând, n-am mai rămas în sală decât eu şi o irlandeză solidă, trântită pe scaun, beată turtă. Am intrat într-o ciudată conversaţie despre biserica catolică, iar ea repeta ca un refren:

— N-am nimic cu Papa, dar refuz să-l pup în cur.

În cele din urmă şi-a împins scaunul în spate, s-a sculat cu greu în picioare şi a încercat să se îndrepte spre toaletă. (Toaleta era şi pentru bărbaţi şi pentru femei şi se găsea în hol.) Mi-am dat seama că n-o să reuşească singură, aşa încât m-am ridicat şi am luat-o de braţ. Era complet cherchelită şi se clătina ca o corabie purtată de vânt.

Când am ajuns la uşa toaletei, m-a rugat s-o ajut să

se aşeze pe scaunul closetului. Am dus-o până la scaun, aşa încât nu-i rămânea decât să se aşeze. Şi-a suflecat fusta şi a încercat să-şi tragă chiloţii în jos, dar efortul era prea mare.

— Trage-mi-i tu, dacă vrei, m-a rugat, cu un rânjet somnoros.

M-am conformat, am bătut-o afectuos peste pizdă, şi am aşezat-o pe closet. Pe urmă am dat să plec.

— Nu pleca, a scâncit, apucându-mă de mână şi, în aceeaşi clipă, a început să-şi golească rezervorul.

Am rămas locului, până şi-a terminat treburile – numărul unu şi numărul doi, cu bombe răsunătoare şi puturoase şi tot tacâmul. Pe parcursul operaţiei repeta întruna:

— Nu, n-am să-l pup pe Papă-n cur!

Arăta atât de neajutorată, încât m-am gândit că va trebui s-o şi şterg la fund. Dar, în virtutea unor îndelungi ani de autoantrenament, a reuşit s-o facă singură, deşi la a luat un timp incredibil de lung. Eram gata să-mi vărs maţele când, în cele din urmă, mi-a cerut s-o ridic. Când i-am tras pantalonaşii, nu m-am putut împiedica să nu-mi frec mâna de tufişul ei de trandafiri. Era tentant dar duhoarea era prea greţoasă ca să cochetez cu ideea.

Când am ajutat-o să iasă din toaletă, *la patronne*, care ne spiona, a dat din cap cu tristeţe. Mă întrebam dacă îşi dă seama ce efort de cavalerism mi-a cerut performanţa mea. Oricum, ne-am întors la masă, am comandat nişte cafea neagră, şi am mai rămas puţin stând de vorbă. Pe măsură ce se trezea, devenea aproape scârbos de recunoscătoare. Mi-a promis că, dacă o s-o conduc acasă, o s-o pot avea – voia să mă recompenseze.

— O să fac o baie şi o să-mi schimb lucrurile. Mă simt împuţită. A fost o împuţenie, Dumnezeule mare!

I-am spus că o s-o conduc acasă cu un taxi, dar că nu voi putea rămâne la ea.

— Acuma o faci pe delicatul? Care-i chestia, nu-s destul de bună pentru tine? Nu-i vina mea, nu-i aşa, că a trebuit să mă duc la toaletă? Şi tu te caci, nu? Aşteaptă

până o să fac o baie – şi atunci ai să vezi cum arăt de adevăratelea. Ascultă-mă, dă-mi mâna.

I-am dat mâna şi mi-a vârât-o sub fustă, chiar pe pizda ei stufoasă.

— Pipăie bine, m-a îndemnat. Îţi place? E a ta. Am s-o spăl zdravăn şi am s-o parfumez pentru tine. Poţi să ai parte de ea cât vrei. Sunt bună la pat. Şi nici nu sunt o curvă, înţelegi? Numai că m-am cherchelit, asta-i tot. Un tip mi-a dat papucii, şi am fost destul de tâmpită ca să-mi pun la inimă. Peste puţin timp o să vină în genunchi la mine, n-avea grijă. Dar, Doamne, ce mai ţineam la el! I-am spus însă că n-am să-l pup pe Papă-n cur – şi asta l-a scos din pepeni. Şi eu sunt o catolică bună, ca şi el, dar nu pot să văd în Papă pe Hristos Atotputernicul înţelegi?

Îi dădea înainte cu monologul, şi sărea de la una la alta ca o capră. Am înţeles că era operatoare telefonică la un hotel. Şi nici nu arăta rău, sub pielea ei de irlandeză. Mi-am dat seama că ar putea fi foarte atrăgătoare în clipa în care fumurile alcoolului s-ar risipi. Avea nişte ochi foarte albaştri, păr negru ca pana corbului şi un zâmbet viclean şi şăgalnic. Poate că o să urc la ea şi o s-o ajut să-şi facă baia. Pot oricând să-i trag clapa, dacă ceva nu-mi place. Ce mă rodea însă pe mine era că trebuia să mă întâlnesc cu Mona la cină. Urma să o aştept în Salonul Roz de la hotelul Macalpin.

Ne-am urcat într-un taxi şi am luat-o în susul oraşului. În maşină şi-a culcat capul pe umărul meu.

— Eşti foarte bun cu mine, mi-a spus cu o voce adormită. Nu ştiu cine eşti, dar eşti O.K. Doamne, ce-aş mai trage un somn! Ai să mă aştepţi?

— Sigur. Poate că şi eu o să dorm puţin.

Apartamentul era intim şi atrăgător, mai plăcut decât m-aş fi aşteptat. De cum a deschis uşa, şi-a azvârlit pantofii din picioare. Am ajutat-o să se dezbrace. Când am văzut-o în faţa oglinzii, complet goală cu excepţia chiloţilor, a trebuit să recunosc că avea un corp frumos. Sânii îi erau albi şi plini, rotunzi şi tari, cu sfârcuri zmeurii.

— De ce nu-ţi scoţi şi ăştia? am întrebat-o, arătând

spre chiloţi.

— Nu, încă nu, a răspuns cu bruscă sfială, iar obrajii i s-au colorat uşor.

— Doar ţi i-am scos eu înainte, care-i diferenţa? Mi-am lăsat mâna pe talia ei, gata să-i trag chiloţii în jos.

— Nu, te rog! Aşteaptă până-mi fac baia. A făcut o scurtă pauză după care a adăugat: Tocmai sunt la sfârşitul periodului.

Asta a pus capac Am văzut din nou înflorind viermişorii roşii. Am intrat în panică.

— Foarte bine, am spus, fă-ţi baia. În timpul ăsta eu mă întind puţin.

— Nu vrei să mă freci pe spate? m-a întrebat, curbându-şi buzele în zâmbetul acela zglobiu.

— Da, sigur că da…

Am condus-o la baie, aproape împingând-o în graba mea de a mă descotorosi de ea.

Când şi-a scos chiloţii, am observat o pată de sânge întunecat „Pentru nimica în lume! Mi-am spus în sinea mea. Nu, dragă, nu atâta timp cât am mintea limpede.

Să-l pup pe Papă-n cur niciodată!”

Dar în timp ce am privit-o săpunindu-se, voinţa mi-a mai slăbit. I-am luat săpunul din mână şi i-am frecat tufişul. Zvâcnea de plăcere în timp ce degetele mele săpunite se încâlceau în părul pubian.

— Cred c-am isprăvit cu menstruaţia, a spus arcuindu-şi pelvisul şi despicându-şi larg pizda cu mâinile.

— Uită-te… se mai vede ceva?

Mi-am introdus degetul mijlociu săpunit în pizda ei şi i-am masat-o uşor. S-a lăsat pe spate, cu mâinile împreunate la ceafă, şi a început să-şi învârtească pelvisul.

— Doamne, ce bine e! Dă-i înainte, mai fă-mi! Poate că n-o să mai fie nevoie să dorm.

Pe măsură ce se excita, începea să se mişte mai violent. La un moment dat şi-a desfăcut mâinile de sub cap şi, cu degetele ude, mi-a descheiat prohabul, mi-a scos ştoiul, şi s-a aplecat ca să-l prindă în gură. Acţiona ca o profesionistă, tachinându-l, zădărându-l, prefăcându-l în

flaut, apoi înghiţindu-l până se îneca. Am juisat în gura ei; a înghiţit sperma de parcă era nectar şi ambrozie.

Pe urmă s-a lăsat iar în cadă, a oftat adânc şi a închis ochii.

„Acum ar fi timpul s-o întind”, mi-am spus în sinea mea şi, pretinzând că mă duc să iau o ţigară, mi-am înhăţat pălăria şi… p-aci ţi-e drumul. Mi-am dus degetul la nări şi l-am mirosit. Un miros plăcut de săpun, mai curând decât de orice altceva.

Câteva nopţi mai târziu, la teatrul Monei avea loc un spectacol pentru membrii de familie. Mona mă implorase să nu vin la spectacol pentru că prezenţa mea în sală ar fi intimidat-o. Am fost cam dezamăgit, dar până la urmă am acceptat să nu asist. Urma să ne întâlnim după aceea, la intrarea actorilor. Mi-a fixat ora.

Am venit mai devreme, dar nu la intrarea actorilor ci la uşa principală. Mă uitam iar şi iar la afişe, emoţionat să-i văd numele scris cu litere mari, clare. Pe măsură ce lumea ieşea, am traversat pe trotuarul de vizavi şi am rămas privind. Nu ştiu de ce priveam – parcă prinsesem rădăcini. Era destul de întuneric în faţa teatrului şi taxiurile înghesuite unul în altul.

Brusc am văzut pe cineva dând buzna pe trotuar, unde un omuleţ pirpiriu aştepta rândul la un taxi. Era Mona. Am văzut-o sărutându-l pe omuleţ şi apoi, când taxiul se îndepărta, am văzut-o făcându-i semne de la revedere. Pe urmă mâna i-a căzut inertă şi a mai rămas câteva minute, dusă pe gânduri. În cele din urmă s-a întors în teatru pe intrarea principală.

Când am întâlnit-o câteva minute mai târziu, la intrarea actorilor, părea frământată şi i-am povestit scena la care asistasem.

— Deci l-ai văzut? a întrebat, strângându-mă de mână.

— Da, dar cine era?

— Tatăl meu. S-a sculat din pat ca să vină să mă vadă. N-o mai duce mult.

În timp ce-mi vorbea, i-au dat lacrimile.

— Zicea că acuma poate să moară în pace, a continuat ea. Apoi s-a oprit abrupt şi, îngropându-şi faţa în mâini, a început să hohotească. Ar fi trebuit să-l conduc acasă!

— Dar de ce nu m-ai lăsat să fac cunoştinţă cu el? Am fi putut să-l conducem împreună.

A refuzat să dea explicaţii. Voia să meargă acasă – să se ducă acasă singură şi să plângă. Ce puteam face? Ce altceva decât să accept – părea lucrul cel mai indicat.

Am instalat-o într-un taxi şi am privit-o cum se îndepărta. Ma simţeam foarte mişcat. Pe urmă am luat-o din loc, hotărât să mă îngrop în mulţime. La colţ cu Broadway, am auzit o femeie strigându-mă pe nume. S-a apropiat de mine alergând.

— Ai trecut pe lângă mine fără să mă recunoşti, mi-a reproşat. Ce-i cu tine? Arăţi deprimat.

Mi-a întins ambele mâini. Era Irma, fosta soţie a lui Arthur Raymond.

— E nostim, a urmat ea, tocmai am văzut-o pe Mona acum câteva clipe. A coborât dintr-un taxi şi a luat-o la fugă pe stradă. Părea distrată. Am vrut să-i vorbesc, dar alerga prea repede. Nici nu cred că m-a văzut... Nu mai locuiţi împreună? Credeam că staţi cu toţii în casa lui Arthur.

— Unde anume ai văzut-o? am întrebat-o gândind că, probabil, se înşală.

— Imediat după colţ;

— Eşti sigură?

— Pe ea n-aş putea s-o confund, mi-a răspuns cu un zâmbet ciudat.

— Nu ştiu, am mormăit mai mult pentru mine, dar nu văd cum ar fi posibil. Cum era îmbrăcată?

Mi-a descris-o exact. Când a rostit „o mică pelerină de catifea”, am ştiut că nu putea fi altcineva.

— V-aţi certat? m-a întrebat.

— Nu-u-u, nicio ceartă.

— Ar fi fost timpul s-o cunoşti pe Mona, a adăugat

Irma, încercând să schimbe subiectul.

Mă luase de braţ şi mă călăuzea, de parcă n-aş fi fost în depline facultăţi mintale.

— Mă bucur mult că te-am întâlnit, a spus. Vorbesc mereu cu Dolores despre tine… Nu vrei să treci o clipă pe la noi? Dolores ar fi încântată să te vadă. Locuim împreună într-un apartament. La doi paşi de aici. Urcă puţin… Mi-ar plăcea să mai stau de vorbă cu tine. Cred că nu ne-am mai văzut de un an. Tocmai îţi părăsiseşi nevasta, ţii minte? Şi acum locuieşti la Arthur – ce ciudat! Ce mai face el? îi merge bine? Am auzit că are o soţie frumoasă.

N-a fost nevoie să tragă mult de mine ca să mă convingă să urc şi să beau un pahar cu ele. Irma părea să exulte de bucurie. Totdeauna se arătase foarte prietenoasă faţă de mine, dar fără efuziuni. Mă întrebam ce-o fi apucat-o acum.

Când am ajuns sus, apartamentul era în întuneric.

— Curios! a exclamat Irma. Dolores zicea că vine devreme astă seară. Mă rog, fără îndoială că o să apară dintr-un moment în altul. Dezbracă-te… ia loc… Îţi aduc îndată o băutură.

M-am aşezat, uşor ameţit. Cu ani în urmă, când îl cunoscusem pe Arthur Raymond, Irma îmi plăcuse mult. Dar când s-au despărţit, Irma s-a îndrăgostit de prietenul meu O'Mara, care a făcut-o la fel de nefericită ca şi Arthur. Se plângea de ea că era rece – nu frigidă, dar egoistă. Pe atunci nu-i dădusem multă atenţie Irmei pentru că Dolores era cea care mă interesa. Doar o singură dată a existat între noi un soi de intimitate. Absolut întâmplătoare, fără niciun fel de urmare pentru vreunul dintre noi. Ne întâlnisem pe stradă, într-o după-masa, în faţa unui cinematograf ieftin şi, după ce-am schimbat câteva cuvinte, am intrat amândoi în sală, puţin cam plictisiţi şi obosiţi. Filmul era insuportabil de plictisitor, cinematograful aproape gol. Ne dezbrăcasem paltoanele şi le ţineam în poală şi, mai mult din plictiseală şi din nevoia unui contact uman, mâinile ni s-au întâlnit pe sub paltoane şi am stat aşa, uitându-ne în neştire la film. După un timp,

am luat-o de talie şi am tras-o spre mine. În câteva clipe şi-a lăsat mâna pe pula mea. N-am făcut nimic, curios să văd cum o să decurgă situaţia. Mi-am amintit că O'Mara îmi spusese că-i rece şi indiferentă. Aşa încât am rămas nemişcat şi am aşteptat. Când mă atinsese, am avut doar o semierecţie. Am lăsat să-mi dospească membrul sub mâna ei, care rămăsese imobilă. Treptat, i-am simţit apăsarea degetelor, pe urmă o strângere puternică, o stoarcere şi o mângâiere, toate foarte liniştite, gingaşe, de parc-ar fi fost adormită şi o făcea inconştient. Când pula a început să-mi tremure şi să salte, mi-a descheiat încet şliţul, şi-a vârât mâna înăuntru şi m-a apucat de coaie. Am continuat să nu fac nicio mişcare şi să n-o ating. Mă mâna o dorinţă perversă de a o lăsa să facă totul singură. Mi-am amintit de forma şi de atingerea degetelor ei; sensibile şi experte. Se închircise ca o pisică şi încetase să se mai uite la ecran. Pula mea era, desigur, afară din pantaloni, dar ascunsă de palton. Am văzut-o dând paltonul la o parte şi privindu-mi-o. După care a început să mi-o maseze cu curaj, din ce în ce mai tare, din ce în ce mai repede. Până la urmă am juisat în mâna ei.

— Îmi pare rău, a murmurat, scoţând o batistă din poşetă.

Am lăsat-o să mă şteargă cu batista de mătase. N-am scos o vorbă. N-am făcut niciun gest ca s-o îmbrăţişez. Nimic. Mă comportam de parc-aş fi privit-o făcând toate acestea altcuiva. După ce s-a pudrat şi şi-a strâns toate fardurile în poşetă, am tras-o spre mine şi mi-am lipit buzele de gura ei. Pe urmă i-am împins paltonul din poală, i-am ridicat picioarele şi i le-am instalat peste ale mele. Nu purta nimic sub fustă şi era umedă. I-am plătit cu aceeaşi monedă, tratând-o aproape cu brutalitate, până ce am simţit-o juisând. Când am plecat din cinematograf, am luat împreună o cafea şi nişte dulciuri într-o cofetărie şi, după o conversaţie banală, ne-am despărţit ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Scuză-mă că am întârziat atâta, mi-a spus. Am simţit nevoia să îmbrac ceva mai lejer.

M-am trezit din reverie ca să privesc o apariţie încântătoare care-mi întindea un pahar. Se costumase în păpuşă japoneză. Abia ne aşezasem pe divan, când a sărit în sus şi s-a îndreptat spre debaraua de haine. Am auzit-o mutând nişte valize, apoi scoţând o uşoară exclamaţie, un suspin de frustrare, de parcă mă chema fără glas.

Am alergat la debara şi am găsit-o cocoţată pe o valiză în echilibru precar, căutând să ia ceva de pe raftul de sus. Am ţinut-o de picioare ca să nu cadă în clipa când dădea că coboare. Mi-am strecurat mâna sub chir chimonoul de mătase. Mi-a căzut în braţe, cu mâna mea prinsă între pulpele ei. Am rămas acolo într-o îmbrăţişare pătimaşă, încâlcit în zorzoanele ei feminine. În clipa aceea s-a deschis uşa şi a intrat Dolores. A rămas uimită când ne-a văzut îngropaţi între haine.

— Ia te uită! a exclamat cu răsuflarea tăiată. Nu mă aşteptam să vă găsesc acolo.

Am lăsat-o pe Irma şi am îmbrăţişat-o pe Dolores, care a protestat slab. Arăta mai frumoasă ca oricând.

Când s-a desprins din braţele mele a izbucnit în râsul ei uşor ironic.

— Nu e nevoie să intrăm cu toţii în debara, nu-i aşa? a întrebat continuând să-mi ţină mâna.

Între timp, Irma mă înlănţuise cu braţele!

— De ce să nu rămânem aici? am întrebat. E intim ca-n pântecele mamei.

În timp ce vorbeam, o ciupeam pe Irma de cur.

— Dumnezeule, nu te-ai schimbat deloc, a continuat Dolores. Niciodată nu te mai saturi, nu-i aşa? Credeam că eşti îndrăgostit nebuneşte de... de... am uitat cum o cheamă.

— Mona.

— A, da, Mona... Ce mai face? Legătura voastră e încă serioasă? Credeam că n-ai să te mai uiţi vreodată la altă: femeie.

— Aşa şi este, am replicat. Ăsta, după cum vezi e un accident.

— Ştiu, a răspuns, dezvăluindu-şi tot mai mult gelozia

înăbuşită. Cunosc eu accidentele astea ale tale. Eşti tot timpul în alertă, nu?

Ne-am răspândit în living-room, unde Dolores şi-a dezbrăcat şi şi-a aruncat paltonul – cu vehemenţă, de parcă s-ar fi pregătit pentru o luptă, am gândit eu.

— Pot să-ţi torn o băutură? a întrebat-o Irma.

— Da, şi fă-o tare. Simt nevoia de o băutură tare… O, nu din cauza ta, mi s-a adresat observând că o priveam ciudat. Din cauza prietenului ăluia al tău, Ulric.

— Ce mai e cu el, nu se poartă frumos cu tine?

A păstrat tăcerea. Mi-a aruncat o privire mâhnită de parcă ar fi vrut să spună: „Ştii tu despre ce vorbesc”.

Irma a remarcat că lumina e prea puternică; a stins toate lămpile în afară de cea de lângă divan.

— S-ar zice că pregăteşti decorul, a observat Dolores pe un ton zeflemitor.

Dar în vocea ei răzbea o notă tainică. Ştiam că de Dolores urma să mă ocup. Pe de altă parte, Irma era ca o pisică; avea mişcări feline, aproape că torcea. Nu era nicidecum tulburată, dimpotrivă, părea pregătită pentru orice eventualitate.

— E plăcut să te am aici singur, a spus Irma la un moment dat, de parcă îşi regăsise un frate de mult dispărut. Se întinsese pe divan, lângă perete. Dolores şi cu mine şedeam aproape la picioarele ei. În spatele lui Dolores, îmi ţineam mâna pe pulpa Irmei; corpul ei emana o căldură uscată.

— Probabil că te ţine din scurt, a comentat Dolores, referindu-se la Mona. Se teme să nu te piardă – sau ce?

— Poate, am răspuns eu cu un zâmbet provocator. Sau poate că eu mă tem să n-o pierd pe *ea*.

— Atunci e un lucru serios între voi?

— Foarte serios. Am găsit femeia de care am nevoie, şi intenţionez s-o păstrez.

— Te-ai însurat cu ea?

— Nu, nu încă… Dar o să ne căsătorim în curând.

— Şi o să aveţi copii şi tot tacâmul?

— Nu ştiu dacă o să avem copii… De ce, e atât de

important?

— Dacă o faci, măcar fă-o cum trebuie.

— Ah, încetează! a intervenit Irma. Vorbeşti de parc-ai fi geloasă. Eu nu sunt! Eu mă bucur că şi-a găsit femeia potrivită. O merită!

Mi-a strâns mâna şi, când a slăbit strânsoarea, mi-a strecurat-o cu dibăcie pe păsărica ei.

Dolores, conştientă de ceea ce se întâmpla dar prefăcându-se că nu observă, s-a ridicat şi s-a dus la baie.

— Se poartă ciudat, a remarcat Irma în lipsa ei. E, pur şi simplu, vânătă de gelozie.

— Vrei să spui că e geloasă pe tine? am răspuns oarecum nedumerit.

— Nu, nu pe mine… bineînţeles că nu. E geloasă pe Mona.

— Curios… Credeam că-i îndrăgostită de Ulric.

— E, dar nu te-a uitat nici pe tine…

I-am închis gura cu un sărut. Şi-a aruncat braţele în jurul gâtului meu şi s-a înghesuit în mine, arcuindu-se şi ghemuindu-se ca o pisică.

— Mă bucur că nu mă încearcă şi pe mine asemenea sentimente, mi-a murmurat. N-aş vrea să fiu îndrăgostită de tine… Îmi placi mai mult aşa;

Mi-am vârât din nou mâna sub chimono. Mi-a răspuns cu căldură şi voie bună.

Dolores s-a întors şi s-a scuzat stângaci că ne-a întrerupt jocul. Stătea lângă noi, privind în jos cu ochii scăpărători, răutăcioşi.

— Vrei să-mi dai paharul meu? i-am cerut.

— Poate că vrei să te şi răcoresc cu evantaiul? a spus, ducându-mi paharul la buze.

Am tras-o lângă noi, mângâindu-i piciorul care-i ieşea din capot. Şi ea îşi schimbase rochia.

— N-aveţi ceva să-mi trag şi eu pe mine? le-am întrebat uitându-mă de la una la cealaltă.

— Sigur că da, a răspuns Irma sărind în picioare cu sprinteneală.

— Ah, nu-l mai cocoloşi atâta! a mustrat-o Dolores,

bosunflată. Asta-i place… asta vrea, să ne foim în jurul lui. Şi pe urmă o să ne povestească ce fidel îi este soţiei lui.

— Încă nu-i soţia mea, am răspuns sarcastic, luând halatul de baie pe care mi-l dădea Irma.

— A, nu-i încă? a stăruit Dolores. Atunci şi mai rău.

— Mai rău, ce vrei să spui? Doar n-am făcut încă nimic.

— Nu, dar ai de gând să încerci.

— Adică ţi-ar plăcea să încerc. Nu fi nerăbdătoare… o să-ţi primeşti partea ta.

— Cu *mine*, nu. Eu mă duc la culcare. Voi doi puteţi face ce vă place.

Drept răspuns, am închis uşa şi am început să mă dezbrac. Când m-am întors, am găsit-o pe Dolores întinsă pe canapea, iar alături de ea, Irma, goală, cu picioarele încrucişate.

— Nu lua în seamă nimic din ce spune, m-a prevenit Irma. Îi placi la fel de mult cât îmi placi şi mie… poate chiar mai mult însă nu-i place Mona, asta-i tot.

— E adevărat? Mi-am întors privirea de la Irma la Dolores. Aceasta din urmă rămăsese tăcută, dar era o tăcere care însemna confirmare.

— Nu înţeleg de ce-i porţi pică, m-am grăbit să continui. Nu ţi-a făcut niciodată nimic. Şi nu ai dreptul să fii geloasă pe ea… Mă rog, pentru că pe atunci tu nu erai îndrăgostită de mine.

— *Pe atunci*? Ce vrei să spui? N-am fost niciodată îndrăgostită de tine, slavă Domnului, a ripostat Dolores.

— Nu sună prea convingător, a intervenit Irma, jucăuşă. Ascultă, dacă nu l-ai iubit niciodată, nu văd de ce o afirmi cu atâta patimă. Apoi, la fel de zglobie, întorcându-se spre mine: De ce nu o săruţi ca să pui capăt la toate aiurelile astea?

— În ordine, am răspuns şi m-am aplecat s-o sărut pe Dolores.

La început şi-a ţinut gura strânsă şi m-a privit sfidător. Pe urmă, încetul cu încetul, a capitulat şi, până la urmă, când s-a desprins de mine, mi-a muşcat buzele. Şi

mi-a tras un mic ghiont.

— Dă-l afară de aici! a strigat.

I-am aruncat o privire de reproş în care se amesteca o notă de milă şi de dezgast. S-a căit pe moment şi iar a capitulat. M-am aplecat din nou asupra ei, de astă dată tandru şi, în timp ce-mi vâram limba în gura ei, mi-am strecurat mâna între pulpe. A încercat să-mi îndepărteze mâna, dar efortul era prea mare.

— Piii! se încinge treaba! am auzit-o pe Irma spunând, după care m-a tras de lângă Dolores. Şi eu sunt aici! a adăugat. Nu uita! îşi oferea buzele şi sânii. Urma să aibă loc o partidă pe cinste. Am sărit în picioare ca să-mi torn încă o băutură. Halatul de baie stătea pe pula mea ca un cort întins.

— E musai să participăm la spectacolul ăsta? a întrebat Dolores, prefăcându-se stânjenită.

— Nu-i musai, dar dacă pofteşti, n-ai decât, am răspuns desfăcându-mi halatul şi expunându-mă la vedere.

Dolores şi-a întors capul spre perete, bombănind cu o voce pseudoisterică ceva despre „dezgustător şi obscen”. Irma s-a uitat la mine amuzată. În cele din urmă, a întins mâna şi mi-a strâns-o uşor. Când s-a ridicat ca să ia băutura pe care i-o preparasem, i-am deschis chimonoul şi mi-am plasat ştoiul între picioarele ei. Am băut împreună în timp ce pula mea bătea la poarta staulului.

— Vreau şi eu să beau, a cerut Dolores morocănoasă.

Ne-am întors simultan şi ne-am uitat la ea. Faţa îi era stacojie, ochii mari şi scânteietori, de parcă-şi picurase belladonna în ei.

— Sunteţi deşănţaţi, a spus, plimbându-şi ochii de la Irma la mine.

I-am întins paharul şi a dat pe gât o înghiţitură lungă. Se lupta să obţină acea libertate pe care Irma o flutura ca pe un stindard. Vocea i-a devenit provocatoare când ne-a spus:

— De ce n-o faceţi odată şi să terminaţi?

Zbătându-se, se dezvelise; ştia dar nu făcea nicio mişcare ca să-şi acopere goliciunea.

— Întinde-te aici, am spus, împingând-o uşor pe Irma pe divan.

Irma m-a tras de mâna:

— Vino şi tu!

Mi-am ridicat paharul la buze şi, în timp ce beam, lumina s-a stins. Am auzit-o pe Dolores zicând:

— Nu, nu face asta, *te rog*.

Dar lumina a rămas stinsă şi, în timp ce-mi isprăveam băutura am simţit mâna Irmei pe pula mea, strângându-mi-o convulsiv. Am lăsat jos paharul şi am sărit între ele două. Aproape simultan m-au asediat. Dolores mă săruta pătimaş, iar Irma se ghemuise ca o pisică şi îmi sugea pula… A fost o stare se beatitudine care a durat câteva secunde, pe urmă am explodat în gura Irmei.

Când am ajuns în Riverside Drive, aproape că mijiseră zorii. Mona nu era acasă. Am rămas un timp pândind să-i aud paşii. Începusem să mă tem că avusese un accident – sau poate mai rău, poate că se sinucisese sau, cel puţin, încercase să-şi ia viaţa. Mai exista şi posibilitatea să se fi dus acasă, la părinţii ei. Dar de ce coborâse din taxi? Poate ca să ia metroul. Dar metroul nu era în direcţia aceea. Desigur că aş fi putut telefona la ea acasă, dar ştiam că ar înfuria-o asemenea gest. Mă întrebam dacă nu cumva telefonase pe parcursul nopţii. Nici Rebecca nici Arthur nu se osteneau vreodată să-mi lase un mesaj, întotdeauna aşteptau până mă vedeau.

Pe la ora opt am bătut la uşa lor. Dormeau încă. A trebuit să bat cu putere până să mă audă. N-am aflat nimic – şi ei veniseră foarte târziu acasă.

În disperare m-am dus la uşa lui Kroński. Şi el dormea tun. Părea să nu înţeleagă ce vreau. În cele din urmă, mi-a spus:

— Ce s-a întâmplat – iar a lipsit toată noaptea? Nu, n-a fost niciun telefon pentru tine. Pleacă de aici… lasă-mă în pace!

Nu închisesem un ochi. Mă simţeam istovit. Dar mi-a venit ideea consolatoare că s-ar putea să mă cheme la

birou. Aproape că vedeam un mesaj aşteptându-mă pe biroul meu.

Întreaga zi a trecut printre aţipeli. Dormeam pe birou, cu capul îngropat în braţele împreunate. De câteva ori am sunat-o pe Rebecca s-o întreb dacă n-a primit vreun mesaj pentru mine, dar răspunsul era mereu acelaşi. Când a venit vremea de plecare, am mai zăbovit un pic. Orice s-ar fi întâmplat, nu puteam crede că o să lase să treacă ziua fără să-mi telefoneze. Era de neconceput.

O vitalitate stranie, nervoasă, pusese stăpânire pe mine. Brusc devenisem complet treaz, mai treaz decât dacă m-aş fi odihnit trei zile la pat. O să mai aştept o jumătate de oră şi, dacă nu telefonează, o să mă duc direct la ea acasă.

Când străbăteam încăperea în sus şi-n jos cu paşi de panteră, uşa dinspre scară s-a deschis şi a intrat un flăcăiandru cu pielea tuciurie. A închis repede uşa după el, de parcă l-ar fi urmărit cineva. Avea un aer nostim şi misterios totodată, pe care-l exagera accentul lui cubanez.

— O să-mi daţi şi mie o slujbă, nu-i aşa, domnu' Miller? a izbucnit pe dată. Am nevoie de o slujbă de curier ca să-mi pot termina studiile. Toată lumea mi-a spus că sunteţi un om bun – şi pot şi eu să-mi dau seama de lucrul ăsta – aveţi o figură blândă. Eu mă pricep la multe lucruri, după cum o să constataţi şi dumneavoastră, când o să mă cunoaşteţi mai bine. Mă numesc Juan Rico. Am optsprezece ani. Şi sunt poet.

— Bine, bine, am răspuns chicotind şi ciupindu-l sub bărbie – avea o statură de pitic şi arata ca un pitic. Deci eşti poet? Atunci fără îndoială că am să-ţi dau slujba.

— Sunt şi acrobat. Taică-meu a avut pe vremuri un circ. O să vedeţi că sunt foarte iute de picior. Îmi place să mă învârt de colo-colo, cu sârg şi repeziciune. Şi sunt şi extrem de politicos, când o să predau un mesaj o să spun: „Mulţumesc, domnule" şi o să-mi duc mâna la şapcă în semn de respect. Cunosc pe de rost toate străzile, inclusiv pe cele din Bronx. Şi dacă o să mă repartizaţi în cartierul spaniol, o să vedeţi cât de eficient o să fiu. Vă plac,

domnule?

Mi-a oferit un zâmbet fermecător, care dovedea că ştia foarte bine cum să se vândă.

— Vino aici şi stai jos, i-am spus. Am să-ţi dau un formular să-l completezi. Mâine dimineaţă poţi să porneşti la treabă – devreme şi cu zâmbetul pe buze.

— O, ştiu să zâmbesc, domnule, ştiu să zâmbesc frumos.

— Eşti sigur că ai împlinit optsprezece ani?

— Da, domnule, pot să vă dovedesc. Am toate actele la mine.

I-am dat un formular şi m-am dus în încăperea alăturată – ringul – ca să-l las să scrie în voie.

Brusc, am auzit telefonul sunând. Am ajuns dintr-un salt la birou şi am ridicat receptorul. Era Mona, vorbind cu o voce înăbuşită, reţinută, nefirească, de parcă fusese total stoarsă de vlagă.

— A murit cu puţin timp în urmă. Am stat la căpătâiul lui de când ne-am despărţit…

Am murmurat câteva nepotrivite cuvinte de consolare şi pe urmă am întrebat-o când se întoarce acasă. Nu ştia sigur… Îmi cerea să-i fac un mic serviciu… să mă duc la magazinul universal şi să-i cumpăr o rochie de doliu şi nişte mănuşi negre. Măsura şaisprezece;

„Din ce fel de material?” am întrebat-o. Nu ştia – să aleg eu… A mai adăugat câteva cuvinte şi a închis.

Micuţul Juan Rico mă privea în ochi ca un câine credincios. Înţelesese totul şi, în felul lui cubanez, delicat, voia să-mi dea a înţelege că îmi împărtăşea durerea;

— E în ordine, Juan, cu toţii trebuie să murim o dată şi o dată.

— Soţia dumneavoastră era la telefon? a întrebat, cu ochi umezi şi strălucitori. Sunt sigur că trebuie să fie frumoasă.

— Ce te face să crezi?

— După felul în care i-aţi vorbit., aproape că o vedeam. Aş vrea ca într-o zi să mă căsătoresc şi eu cu o femeie frumoasă. Mă gândesc foarte des la aşa ceva.

— Eşti un băiat nostim. Să te gândeşti de pe acum la însurătoare! Nu eşti decât un copilandru.

— Ăsta-i formularul completat, domnule. Vreţi să vă uitaţi peste el ca să ştiu dacă mă pot prezenta mâine?

Am aruncat o privire rapidă şi l-am asigurat că e în regulă.

— Atunci sunt la dispoziţia dumneavoastră, domnule. Şi acum, domnule, dacă nu vă supăraţi, pot să vă sugerez să mai rămân un timp alături de dumneavoastră? Nu cred că ar fi bine să staţi singur în asemenea momente. Când ţi-e tristă inima, ai nevoie de un prieten.

Am izbucnit în râs:

— Foarte bună idee. O să mergem împreună la masă. Ce părere ai? Şi după aceea o să vedem un filml împreună. Vrei?

S-a ridicat de pe scaun şi a început să ţopăie ca un căţel dresat. Pe urmă l-a apucat curiozitatea în legătură cu încăperea goală de alături. L-am urmat în cealaltă sală şi l-am privit amuzat cum examina talmeşbalmeşul. Îl intrigau patinele cu rotile. A luat o pereche în mână şi le-a cercetat de parcă nu mai văzuse niciodată aşa ceva.

— Pune-ţi-le şi fă un tur, l-am îndemnat. Asta-i ringul de patinaj.

— Ştiţi să mergeţi pe role? m-a întrebat.

— Te cred. Vrei să mă vezi?

— Da, şi o să merg şi eu cu dumneavoastră. N-am mai mers pe role de ani şi ani. E un divertisment comic, nu?

Amândoi ne-am pus patinele. Mi-am făcut vânt, ţinând mâinile la spate. Micul Juan Rico mă urma la mică distanţă. În centrul încăperii erau nişte stâlpi subţiri. Am virat şi m-am învârtit în jurul coloanelor, de parcă dădeam un spectacol.

— E pasionant, nu? a spus Juan cu răsuflarea tăiată. Glisaţi ca un zefir.

— Ca ce?

— Ca un zefir – o briză uşoară, plăcută.

— A, un *zefâr*!

— Am scris odată un poem despre zefir – cu multă vreme în urmă.

I-am luat mâna şi l-am învârtit pe role. Pe urmă, l-am plasat în faţa mea şi l-am împins, ţinându-l de mijloc, călăuzindu-l uşor, cu dexteritate. În cele din urmă i-am dat brânci şi l-am trimis, învârtindu-se, în celălalt capăt al sălii.

— Acum am să-ţi arăt câteva figuri de fantezie pe care le-am învăţat în Tirol, i-am spus, încrucişându-mi braţele la piept şi ridicând un picior în aer.

Gândul că Mona n-o să bănuiască în vecii vecilor ce făceam eu în clipele acelea m-a umplut de o veselie demonică. Când treceam în sus şi-n jos pe lângă micul Juan, care se aşezase pe pervaz şi privea absorbit spectacolul, mă strâmbam în fel şi chip – întâi m-am prefăcut trist şi jalnic, pe urmă vesel, pe urmă nepăsător, apoi comic, îngândurat, pe urmă sever, ameninţător şi, la urmă, cretin. Mă gâdilam la subţiori ca o maimuţă; valsam ca un urs dresat; mă aplecam într-o parte ca un schilod; cântam fals, pe urmă am început să strig ca un nebun. Mereu în cerc, fără oprire, vesel, liber, ca pasărea cerului. Juan mi s-a alăturat. Ne învârteam amândoi ţanţoşi ca nişte păuni, piruetam ca nişte şobolani valsând, ne schimonoseam făcând pe surdo-muţii.

Şi tot timpul mă gândeam la Mona în casa aceea îndoliată, aşteptându-şi rochia de doliu, mănuşile negre şi mai ştiu eu ce.

Mă roteam de jur-împrejur, fără să mă sinchisesc de nimic. Un strop de benzină, un chibrit, şi am fi izbucnit în flăcări, ca un joc de căluşei incendiat. Mă uitam la dovleacul lui Juan – era uscat ca iasca. Simţeam o dorinţă dementă să-i dau foc, să-l văd cuprins de flăcări şi să-l arunc în puţul liftului. Pe urmă, două sau trei piruete sălbatice, à la Brueghel, şi zdup pe fereastră! M-am mai potolit un pic. Nu Brueghel ci Hieronymus Bosch. Un stagiu în iad, printre capcanele şi instrumentele de tortură ale minţii medievale. În cele din urmă, se rostogoleşte un tors. Şi muzica răsună în acorduri vibrante. Harpa de oţel de la Praga. O uliţă înfundată lângă sinagogă. Un dangăt

dureros de clopote. Vaietul gutural al unei femei.

Nu, nici Bosch, ci Chagall. Un înger în caftan coborând pieziş chiar deasupra acoperişului. Zăpadă pe pământ, iar în rigole, fărâme de carne pentru şobolani. Cracovia în lumina violetă a eviscerării. Nunţi, naşteri, înmormântări. Un bărbat într-o manta, cu o singură strună la vioară. Mireasa şi-a ieşit din minţi; dansează cu picioarele rupte.

În cerc de jur-împrejur, sunând din sonerii „zornăind din zurgălăi. La rădăcina părului meu, o brumă de ger, în vârfurile degetelor, un foc. Lumea e un joc de căluşei în flăcări, căluşeii ard până-n măduvă. Un tată rece, ţeapăn, *zăcând* pe un pat de puf. O mamă verde la faţă ca o cangrenă. Şi ginerele rotindu-se pe patine.

Mai întâi o să-l îngropăm pe el în ţărâna rece. Pe urmă o să-i îngropăm numele, legenda, o ardere pe rug vieneză. Eu o să mă însor cu fiica văduvei – în rochia ei de doliu şi cu mănuşi negre. O să fac penitenţă şi o să-mi torn cenuşă în cap.

În cerc de jur-împrejurul încăperii! Acum figura numărul opt. Acum semnul dolarului. Acum vulturul cu aripile întinse. Un strop de benzină şi un chibrit – şi m-aş aprinde ca un pom de Crăciun!

— Domnu’ Miller! Domnu’ Miller! strigă Juan. Domnu’ Miller, opriţi-vă! Vă rog, opriţi-vă!

Băiatul pare speriat. Oare de ce s-o fi holbând aşa la mine?

— Domnu’ Miller, îmi strigă apucându-mă de pulpana hainei, vă rog să nu râdeţi aşa) Vă rog, mi-e teamă pentru dumneavoastră.

M-am relaxat. Un rânjet uriaş mi-a răsărit pe faţă apoi s-a destins într-un surâs prietenos.

— Aşa-i mai bine, domnule, m-aţi speriat. Nu credeţi că ar trebui să plecăm?!

— Ba aşa cred, Juan. Cred că pentru azi am făcut destul exerciţiu. Mâine o să capeţi o bicicletă. Ţi-e foame?

— Da, domnule, într-adevăr. Întotdeauna am o poftă de lup. Odată am mâncat de unul singur un pui întreg.

Asta a fost când a murit mătuşa mea.

— Juan, băiete, în seara asta o să mâncăm pui: Doi pui – unul tu şi unul eu.

— Sunteţi foarte bun, domnule… Vă simţiţi bine acum, sunteţi sigur?

— Bine ca la mama acasă, Juan. Unde crezi tu că am putea cumpăra o rochie de doliu, la ora asta?

— Habar n-am.

În stradă, am luat un taxi. Mă gândeam că în cartierul de est prăvăliile or fi încă deschise. Şoferul era sigur că o să găsească una.

— E mare animaţie pe aici, nu? a spus Juan când a coborât în faţa unei prăvălii. Totdeauna e aşa?

— Întotdeauna e o perpetuă fiesta. Numai săracii ştiu să se bucure de viaţă.

— Mi-ar plăcea să lucrez cândva aici, a zis Juan. Ce limbă vorbesc cei de aici?

— Toate limbile. Poţi să vorbeşti chiar şi engleza.

Proprietarul stătea în prag. L-a mângâiat prieteneşte pe Juan pe cap.

— Aş vrea o rochie de doliu, măsura şaisprezece, am spus. Nu prea scumpă. Trebuie livrată astă seară, prin comisionar.

S-a apropiat de noi o evreică tânără, brunetă, cu accent rusesc.

— E pentru o doamnă tânără sau pentru una bătrână? a întrebat.

— Pentru o femeie tânără, cam de talia dumitale. Pentru soţia mea.

A început să-mi arate diferite modele. I-am cerut să aleagă ea pe cea care i se pare mai potrivită.

— Nu una urâtă, am rugat-o, dar nici prea şic. Înţelegeţi ce vreau să spun.

— Şi mănuşile, mi-a amintit Juan. Nu uitaţi mănuşile.

— Ce măsură? a întrebat tânăra.

— Dă-mi voie să văd mâinile dumitale. I le-am studiat un moment Ceva mai mari decât mâinile dumitale.

I-am dat adresa şi am lăsat un bacşiş gras pentru

comisionar.

Proprietarul s-a apropiat de noi şi a început să vorbească cu Juan. Părea să-l fi îndrăgit.

— De unde vii tu, băieţaş? Din Porto Rico?

— Din Cuba.

— Vorbeşti spaniola?

— Da, domnule, şi franceza şi portugheza.

— La vârsta asta cunoşti atâtea limbi?

— Tatăl meu m-a învăţat. Tata scotea un ziar la Havana.

— Bine, bine. Îmi aduci aminte de un băieţel pe care l-am cunoscut la Odessa.

— Odessa! a exclamat Juan. Am fost şi eu o dată la Odessa. Eram cabinier pe un vapor comercial.

— Cum aşa! a exclamat proprietarul. Ai fost la Odessa? E de necrezut! Câţi ani ai?

— Optsprezece, domnule.

Proprietarul magazinului s-a întors spre mine. Voia să ne invite să luăm un pahar cu el în cofetăria de alături.

Am acceptat invitaţia cu plăcere. Gazda noastră, care se numea Eisenstein, a început să ne vorbească despre Rusia. Iniţial, studiase medicina. Băiatul care semăna cu Juan era fiul lui şi murise.

— A fost un băiat ciudat, ne-a spus Eisenstein. Nu semăna cu nimeni din familie. Şi avea felul lui de a gândi. Voia să cutreiere lumea. Şi orice i-ai fi spus, el avea o părere diferită. Era un mic filosof. O dată a fugit în Egipt – pentru că voia să studieze piramidele. Când i-am spus că emigrăm în America, ne-a răspuns că el pleacă în China. Ne-a spus că el nu vrea să se îmbogăţească, aşa ca americanii. Un băiat ciudat! Atâta independenţă! Nimic nu-l speria – nici măcar cazacii. Uneori, mi-era frică de el. De unde venea? Nici măcar nu arăta a evreu…

S-a lansat într-un monolog despre sângele străin care fusese infuzat în venele evreilor în timpul peregrinărilor lor. Vorbea despre triburile stranii din Arabia, Aftica, China. Credea ca până şi eschimoşii ar putea să aibă sânge evreiesc în ei. În timp ce vorbea, se îmbăta singur cu ideea

lui despre amestecul raselor şi a felurilor de sânge. Dacă n-ar fi fost evreii, lumea ar fi fost un soi de balta stătuta.

— Noi suntem ca sămânţa purtată de vânt, a urmat el. Înflorim pretutindeni. Plante rezistente. Doar dacă nu ne smulgi din rădăcină. Şi nici atunci nu pierim. Putem trăi şi cu capu-n jos. Putem încolţi printre pietre.

Tot timpul mă luase drept evreu. În cele din urmă i-am explicat că eu nu eram evreu, dar soţia mea era.

— Şi a trecut la creştinism?

— Nu. O să trec eu la iudaism.

Juan se uita la mine cu ochi mari, întrebători. Domnul Eisenstein nu ştia dacă glumesc sau nu.

— Când vin în cartierul ăsta, am continuat, mă simt fericit. Nu ştiu de ce, dar aici mă simt mai acasă, poate că am şi eu sânge evreiesc în mine şi nu ştiu.

— Mă tem că nu, a replicat domnul Eisenstein. Te simţi atras tocmai pentru că nu eşti evreu. Îţi place tot ce-i diferit, asta-i. Poate că pe vremuri i-ai urât pe evrei. Uneori se întâmplă şi aşa. Brusc un om îşi dă seama că a greşit şi atunci se îndrăgosteşte violent de ceea ce a urât până în clipa aceea. Cade în extrema cealaltă. Am cunoscut un creştin care s-a convertit la iudaism. Noi nu încercăm să facem prozeliţi, ştii lucrul ăsta. Dacă eşti un bun creştin, e mai bine să rămâi un bun creştin.

— Dar mie nu-mi pasă de nicio religie.

— Religia e totul. Dacă nu poţi fi un bun creştin, nu poţi fi niciun bun evreu. Noi nu suntem un popor sau o rasă – noi suntem o religie.

— Asta spui dumneata, dar eu nu cred. E mai mult de atât. E ca şi cum aţi fi un soi de bacterie. Nimic nu poate explica supravieţuirea voastră, în niciun caz credinţa. De asta sunt atât de curios, de asta mă simt aţâţat când mă găsesc printre ai voştri. Aş vrea să vă cunosc secretul.

— Mă rog, atunci studiază-ţi soţia.

— O studiez, dar nu reuşesc să mă lămuresc. E un mister.

— Dar o iubeşti?

— Da. O iubesc cu pasiune.

— Dacă-i aşa, de ce nu eşti acum alături de ea? De ce trebuie să i se trimită rochia? Cine i-a murit?

— Tatăl. Dar eu nu l-am cunoscut, am adăugat repede. Eu n-am fost niciodată în casa ei.

— Asta-i rău. E ceva greşit aici. Ar trebui să te duci la ea. Chiar dacă nu ţi-a cerut. Du-te la ea! N-o lăsa să se ruşineze de părinţii ei. Nu trebuie să asişti la înmormântare, dar dă-i a înţelege că ţii la familia ei. Nu eşti decât un accident în viaţa ei. Când tu o să mori, familia ei o să meargă înainte. Or să-ţi absoarbă tot sângele. Noi am băut sângele fiecărei rase. Şi curgem înainte ca un râu. Să nu crezi că te-ai însurat numai cu ea – te-ai însurat cu rasa evreiască, cu poporul evreu. Noi toţi dăm viaţă şi tărie. Noi te hrănim. Până la urmă, toate popoarele or să se unească între ele. Vom avea pace. Vom făuri o lume nouă. În care va fi loc pentru toată lumea… Nu, n-o lăsa singură acum. Dacă o laşi, o să-ţi pară rău. E mândră, asta-i cu ea. Tu trebuie să fii blând şi bun. Trebuie s-o alinţi ca pe un porumbel. Poate că ea te iubeşte, dar vede o menghină la tine. Nu există iubire mai mare decât aceea a femeii evreice pentru bărbatul căruia şi-a dăruit inima. *Mai cu seamă dacă acesta are sânge creştin*. E o mare victorie pentru ea. Iar pentru tine e mai bine să cedezi decât s-o faci pe stăpânul… iartă-mă că-ţi vorbesc în felul ăsta, dar crede-mă că ştiu ce spun. Şi-mi dau seama că nu eşti un creştin de duzină. Nu eşti unul din creştinii aceia pierduţi – tu cauţi ceva… Dar nu ştii exact ce anume. Cunoaştem noi genul tău. Nu ne omoram să vă câştigăm dragostea. Am fost de atâtea ori trădaţi! Uneori e mai bine să ai un duşman de nădejde – pentru că ştii cum stai cu el. Cu cei de felul tău, nu ştim niciodată cum stăm. Voi sunteţi ca apa – şi noi ca stâncile. Voi ne mâncaţi încetul cu încetul – nu cu răutate, ci cu bunătate. Ne încălecaţi asemenea valurilor mării. Valurilor mari le putem face faţă – dar vălurelelor… astea ne storc puterea.

Eram atât de aţâţat de această digresiune neaşteptată, încât a trebuit să-l întrerup.

— Da, ştiu, a continuat. Ştiu ce simţi. Vezi, noi ştim

totul despre voi – dar voi trebuie să învăţaţi totul despre noi. Poţi să fii căsătorit de o mie de ori, cu o mie de femei evreice, şi tot n-o să ştii ce ştim noi. Noi suntem tot timpul în voi. Da, poate ca o bacterie. Dacă sunteţi puternici, vă susţinem; dacă sunteţi slabi, vă distrugem. Noi nu trăim în lume, cum li se pare creştinilor, ci în spirit. Lumea trece, dar spiritul e etern. Băieţaşul meu a înţeles acest lucru. Şi a vrut să rămână pur. Lumea nu era destul de bună pentru el. A murit de ruşine – de ruşinea lumii…

19

Câteva minute mai târziu, când am plonjat în lumina violetă, vesperală, am văzut ghetoul cu alţi ochi. Există seri în New York când cerul e de un azur pur, când clădirile sunt imediate şi palpabile, nu numai în substanţa lor ci şi în esenţă. Lumina aceea murdară, striată, care revelează numai urâţenia fabricilor şi locuinţelor sordide, dispare adeseori odată cu apusul soarelui; praful se lasă în jos, contururile clădirilor devin mai clar definite, ca trăsăturile unui căpcăun într-o pată de var. Porumbeii răsar pe cer, rotindu-se peste acoperişuri. Saltă câte o cupolă, poate că de la o baie turcească. Domneşte simplitatea trufaşă a lui St. Mark in the Bowerie, marele scuar care se mărgineşte cu Avenue A, precum şi a caselor scunde olandeze, deasupra cărora se profilează rezervoarele de benzină roşiatice; precum şi a străduţelor lăturalnice, intime, cu numele lor americăneşti, nepotrivite; simplitatea triunghiurilor care poartă urma vechilor borne de hotar a frontului de apă de la care desluşeşti Brooklynul atât de aproape, încât mai că recunoşti oamenii care se plimbă de partea cealaltă. Tot farmecul New York-ului e concentrat în zona asta de viermuiala, care miroase a formol şi a sudoare şi a lacrimi. Nimic nu-i mai. familiar, mai intim, mai nostalgic pentru newyorkez decât acest district pe care-l dispreţuieşte şi-l respinge, întregul New York ar fi trebuit să fie un vast ghetou; otrava ar fi trebuit să fie drenată, mizeria porţionată; bucuria ar fi trebuit să se

comunice prin fiecare venă şi arteră. Restul New York-ului e o abstracţie; e rece, geometric, rigid ca *rigor mortis* şi, aş putea adăuga, dement – dacă poţi sta deoparte privindu-l fără teamă. Numai în stup poţi găsi amprenta umană, poţi descoperi acel oraş de privelişti, de sunete, de mirosuri pe care-l cauţi în zadar în afara marginilor ghetoului. A trăi dincolo de îngrăditură înseamnă, a te ofili şi a muri. Dincolo de îngrăditură nu sunt decât cadavre înveşmântate. Întoarse în fiecare zi cu cheiţa, ca ceasurile deşteptătoare. Acţionează ca nişte foci; mor ca nişte chitanţe de casierie. Dar în fagurele care clocoteşte există o perpetuă creştere ca de plante, o căldură umană aproape sufocantă, o vitalitate care se amplifică prin frecarea şi lipirea unuia de celălalt, o speranţă fizică şi spirituală în acelaşi timp, o contaminare periculoasă dar salutară. Poate că sunt suflete mărunte, care ard ca lumânarea, dar ard persistent – şi sunt capabile să arunce umbre ameninţătoare pe zidurile care le îngrădesc.

Mergi pe orice stradă în lumina violetă a amurgului. Goleşte-ţi mintea de gânduri. Brusc, din toate direcţiile te asaltează o mie de senzaţii. Aici omul are încă blană sau pene; aici calciul şi cuarţul vorbesc încă. Există case audibile, volubile, cu vizoare clipitoare şi ferestre care asudă; există şi lăcaşuri de închinăciune, unde copiii apar în portaluri, drapaţi ca nişte contorsionişti; există străzi rulante, ambulante, unde nimic nu stă locului, nimic nu e fixat, nimic nu e comprehensibil decât prin ochii şi mintea unui visător. Există şi străzi halucinante, unde brusc totul e tăcere, totul e pustiu, ca după trecerea unei molime. Străzi care tuşesc, străzi care pulsează ca un templu venerat, străzi care mor şi nimeni nu observă. Străzi stranii, odorifere, în care parfumul de ulei de trandafiri se îmbină cu izul acrui de praz şi de borhot. Străzi vătuite, în care răsună surd ecoul târşâitului unor picioare trândave. Străzi scoase din Euclid, care nu pot fi explicate decât prin logici şi teoreme…

Răzbind pretutindeni, suspendată printre straturile de piele ca un distilat de fum roşiatic, pătrunde sudoarea

sexuală secundară – pubică, orfică, mamiferão tămâie grea, furişată noaptea pe petice de muşchi catifelaţi. Nimeni nu-i imun, nici măcar idiotul mongol. Trece peste tine şi te învăluie ca atingerea sânilor prin cămăşuţă. Pe o ploaie uşoară se încheagă într-un glod invizibil, eteric. E prezentă la orice oră, chiar când şobolanii fierb în tocana. Luceşte în canale, în folicule în papile. Pe măsură ce pământul se roteşte încet, se învârtesc şi povârnişurile şi balustradele; şi copiii odată cu ele; în ceaţa mohorâtă a nopţilor zăpuşitoare, tot ce e terestru, tot ce-i voluptate, tot ce e fatidic vibrează ca o ţiteră. O roată grea, placată în culcuşuri de pene şi nutreţ, cu lămpi mici de ulei de măsline şi picături de sudoare pur animalică. Şi totul se învârteşte, se învârteşte, scârţâind, bălăbănindu-se, hodorogind, scâncind uneori, dar se învârteşte, se învârteşte, se învârteşte. Pe urmă, dacă rămâi nemişcat, stând pe un povârniş de pildă, având grijă să nu gândeşti nimic, o claritate mioapă, bestială, îţi asaltează viziunea. Există o roată, există spiţe, există butucul roţii. Şi în centrul butucului e – absolut nimic. Acolo se scurge unsoarea, acolo e osia. Şi tu eşti acolo, în centrul nimicului, simţitor, dilatat din plin, învârtindu-te cu învârtirea roţilor planetare. Totul devine viu şi plin de sens, chiar şi mucii de ieri care s-au lipit de clanţa. Totul se afundă şi se îndoaie, totul e înfăşurat în griji şi necazuri; totul a fost privit de mii de ori, cercetat şi mângâiat de ochiul occipital.

Un om dintr-o veche rasă stând ca pietrificat în transă. Miroase mâncărurile pe care le găteau străbunii lui în trecutul milenar – pui, pastă de ficat, peşte umplut, scrumbii, raţe cu puf pe ele. A trăit în ei şi ei au trăit în el. Pene plutesc prin aer, penele creaturilor înaripate închise în coteţe – aşa cum a fost în Ur, în Babilon, în Egipt şi în Palestina. Aceleaşi mătăsuri lucioase, negre, care se înverzesc cu timpul: mătăsurile de altă dată, din alte oraşe, din alte ghetouri, din alte pogromuri. Ici colo o râşniţă de cafea sau un samovar, un mic sipet de lemn pentru mirodenii, pentru mir şi aloe din orient. Fâşii de covoare,

cumpărate la târg şi prin bazare, prin pieţele Levantului; bucăţi de astrahan, dantele, şaluri, şi jupoane flamenco în culori învăpăiate şi încărcate de volane. Unii îşi aduc şi păsările; micile lor păsărele de răsfăţ – trupuşoare calde, tandre, palpitânde, tremurânde, care nu învaţă altă limbă şi nici altă melodie, ci lâncezesc moleşite, apatice, tânjind în coliviile supraîncălzite, suspendate deasupra scărilor de incendiu. Balcoanele de fier sunt festonate cu aşternuturi puse la aerisit; populate de plante şi animale favorite – o natură moartă târâtoare în care până şi rugina e devorată avid. Odată cu răcoarea serii, tinerii se expun ca pădăgelele vinete; zac sub stele, visând, legănaţi de hărmălaia obscenă a străzilor americane. Jos, în cămări, murăturile plutesc în saramură. Fără murături, fără covrigi şi rahat, ghetoul n-ar avea savoare. Pâine de toate felurile, cu seminţe şi fără. Albă, neagră, maronie, până şi pâine cenuşie – de toate gramajele, de toate consistenţele.

Ghetoul! O masă de marmură cu un coş de pâine în ea. O sticlă de apă seltzer, preferabil albăstruie. O supă cu zdrenţe de ou. Şi doi bărbaţi vorbind. Vorbind, vorbind, vorbind, cu ţigări aprinse atârnându-le de pe buze. Lângă o pivniţă cu muzică: instrumente stranii, costume stranii, melodii stranii. Păsările încep să piue, aerul devine sora încălzit, pâinea dospeşte, sticlele de seltzer fumegă şi asudă. Cuvintele se târâie ca hermina prin rumeguş amestecat cu scuipat; câini mârâitori, guturali, plesnesc aerul cu coada. Femei împodobite cu paiete, sufocate de diademe, moţăie greoi în butoaiele lor din belşug capitonate cu carne. Frenezia magnetică a poftei trupeşti se concentrează în ochii de culoarea mahonului.

Într-o altă pivniţă, un bătrân încotoşmănat în palton şade pe un morman de lemne, numărându-şi barba, întreaga lui viaţă e cărbune şi lemn, mici excursii din beznă la lumina zilei. În urechi îi răsună încă tropotul copitelor pe străzile pietruite, tăişul ţipetelor şi strigătelor, zăngănitul săbiilor, răpăitul gloanţelor care nimeresc în zid. La cinematograf, la sinagogă, la cafenea, oriunde te afli, se cântă două feluri de muzică, una amară, una dulce.

Stai în mijlocul unui râu numit Nostalgia. Un râu în care colcăie mici suveniruri adunate din naufragiul omenirii. Suvenirurile celor fără de casă, a păsărilor de refugiu care-şi construiesc iar şi iar cuiburile din rămurele şi beţigaşe. Pretutindeni cuiburi sfărâmate, coji de ou, puişori cu gâturile răsucite şi ochi morţi, holbându-se în spaţiu. Râul nostalgic visează pe sub creste de tinichea, pe sub şuri ruginite, pe sub corăbii răsturnate. O lume de speranţe mutilate, de aspiraţii strangulate, de înfometare impermeabilă la gloanţe. O lume în care până şi răsuflarea caldă a vieţii trebuie înăbuşită, în care nestemate mari cât inima de porumbel sunt negustorite pe un metru de spaţiu, pe un dram de libertate. Totul e amestecat într-un familiar pateu de ficat, îmbucat pe un pesmet fără gust. Dintr-o înghiţitură sunt daţi pe gât cinci mii de ani de amărăciune, cinci mii de ani de cenuşă, cinci mii de ani de rămurele rupte, de coji de ouă sparte, de puişori gâtuiţi.

În pivniţa adâncă a inimii omeneşti răsună vibraţia dureroasă a harpei de oţel.

Clădiţi-vă oraşele mândre şi înalte! Săpaţi rigolele! Împrăştiaţi râurile. Trudiţi cu sârg! Dormiţi fără vise! Cântaţi nebuneşte ca privighetoarea. Dedesubt, sub cele mai adânci temelii, vieţuieşte o altă rasă umană, întunecaţi, sumbri, pătimaşi. Trudesc în măruntaiele pământului. Aşteaptă cu o răbdare înfricoşătoare. Ei sunt săpătorii, devoratorii, răzbunătorii. Vor răsări când totul se va nărui în pulbere.

20

Şapte zile şi şapte nopţi am fost singur. Începusem să cred că m-a părăsit. A telefonat de două ori, dar vocea îi răsuna îndepărtată, pierdută, înăbuşită de durere. Mi-am adus aminte de cuvintele domnului Eisenstein. Mă întrebam dacă fusese reclamată de familie.

Pe urmă, într-o zi, la birou, spre ora de închidere, a ieşit din lift şi s-a oprit în faţa mea. Era îmbrăcată toată în negru, cu excepţia unui turban mov, care-i dădea un aer

exotic Avusese loc o transformare. Ochii îi erau şi mai catifelaţi, pielea mai translucidă. Trupul îi devenise, seducător de suav, ţinuta mai maiestuoasă. Avea echilibrul unei somnambule.

O clipă, aproape că nu mi-am crezut ochilor. Avea o aură hipnotică. Radia forţă, magnetism, farmec. Era asemenea uneia dintre acele femei italiene din Renaştere care te privesc fix, cu un zâmbet enigmatic, dintr-o pânză care se îndepărtează spre infinit. În cei câţiva paşi pe care i-a făcut înainte de a mi se arunca în braţe, am simţit închizându-se între noi o prăpastie, aşa cum n-am crezut vreodată că poate exista între doi oameni. Era ca şi cum pământul se despicase între noi, iar ea, printr-un suprem şi magic efort de voinţă, sărise peste hău şi venise la mine. Pământul pe care stătuse cu un moment în urmă pierise, lunecase într-un trecut necunoscut mie, aşa cum o bucată dintr-un continent glisează spre mare. În acele momente, însă, nu am putut formula în minte ceva atât de clar şi de tangibil; abia după aceea, când am repetat în gând iar şi iar acest moment, am înţeles natura reîntâlnirii noastre.

Tot trupul ei părea diferit, când am strâns-o în braţe. Era trupul unei fiinţe care renăscuse. Îmi oferea un trup cu totul nou, nou întrucât conţinea un element care până atunci îi lipsise. Oricât ar părea de straniu, s-ar fi spus că se întorsese cu sufletul ei – nu sufletul ei privat, individual, ci sufletul rasei ei. Şi părea să mi-l ofere, ca pe un talisman.

Cuvintele ne veneau cu greutate pe buze. Pur şi simplu bâiguiam şi ne uitam unul la altul. Pe urmă i-am văzut privirea rotindu-se de jur-împrejurul camerei, analizând totul cu un ochi nemilos şi, în cele din urmă, oprindu-se asupra biroului meu şi a persoanei mele. „Ce faci aici?” părea să spună. Şi apoi, în timp ce se îmblânzea, înfăşurându-mă în faldurile tribului ei:

— Ce ţi-au făcut?

Da, simţeam tăria şi mândria poporului ei. Îmi spunea: „Nu te-am ales ca să stai printre cei de jos. Te scot din lumea asta. Am de gând să te întronez”.

Şi asta era Mona, Mona care venise spre mine din centrul ringului de dans şi mi se oferise, aşa cum se oferise probabil la sute şi mii de alţi bărbaţi înaintea mea. Ce floare stranie, minunată, e fiinţa umană! O ţii în palmă şi, în timp ce dormi, creşte, se transformă, exală o mireasmă narcotică.

În câteva secunde începusem s-o venerez. A o privi în faţă era aproape de neîndurat. A gândi că o să vină cu mine acasă, că o să accepte viaţa pe care i-o puteam oferi eu, părea incredibil. Cerusem o femeie şi mi se dăduse o regină.

Ce s-a întâmplat la cină, mi-a dispărut cu totul din minte. Probabil că am luat masa la un restaurant, probabil că am discutat, probabil că am făcut planuri. Nu-mi mai amintesc nimic. Îmi amintesc de faţa ei, de noua ei înfăţişare sufletească, de strălucirea şi magnetismul ochilor ei, de nuanţa translucidă a cărnii ei.

Îmi aduc aminte că, un timp, am hoinărit pe străzi pustii. Şi poate că, ascultând numai sunetul vocii ei; poate atunci mi-a spus totul, tot ce n-am vrut niciodată să ştiu despre ea. Nu-mi aduc aminte niciun cuvânt. Nimic nu avea vreo importanţă sau vreun înţeles în afară de viitor. Îi ţineam mâna, i-o strângeam cu fermitate, cu degetele împletite cu ale ei, păşind, alături de ea, într-un viitor supraabundent. Nimic nu mai putea fi ceea ce fusese până atunci. Pământul se despicase, trecutul fusese înghiţit, înecat ca un continent pierdut. Şi, în chip miraculos – cât de miraculos îmi dădeam seama pe măsură ce momentele se prelungeau – fusese salvată, îmi fusese restituită. Era datoria mea, menirea mea, destinul meu în această viaţă să o iubesc şi s-o ocrotesc. Când mă gândeam la tot ce se aşternea în faţa mea, simţeam că încep să cresc pe dinăuntru, ca dintr-o sămânţă.

Şi atunci, în timp ce stăteam într-un colţ, a venit un autobuz. Am sărit în el şi ne-am urcat pe imperială. Chiar pe locurile din faţă. După ce am plătit tariful, am luat-o în braţe şi am sufocat-o în sărutări. Eram singuri şi autobuzul se hurduca pe un pavaj denivelat. Deodată, am văzut-o

aruncând o privire sălbatică în jur şi, un moment mai târziu, mă călărea. Ne-am futut ca nebunii pe spaţiul câtorva intersecţii bete. Chiar şi după ce s-a terminat a rămas în poala mea şi a continuat să mă mângâie pătimaş.

Când am intrat în casa lui Arthur Raymond, locuinţa era luminată ca ziua. S-ar fi zis că-i aşteptaseră întoarcerea. Erau de faţă Kroński şi cele două surori ale lui Arthur, Rebecca şi câţiva dintre prietenii ei. Au întâmpinat-o pe Mona cu cea mai mare căldură şi afecţiune. Aproape că au plâns.

Era momentul să sărbătorim. S-au adus sticle, masa a fost pusă, fonograful învârtit. Toată lumea părea să spună: „Da, da, haide să ne veselim”. Literalmente, am cântat, am vorbit, am mâncat, am băut. Atmosfera a devenit din ce în ce mai veselă. Toată lumea iubea pe toată lumea. Uniune şi reuniune. Tot aşa, în noapte, până şi Kroński cânta din fundul rărunchilor. Era o nuntă. Mireasa se întorsese de la groapă. Mirele era din nou tânăr. Mireasa înflorise.

Da, era o căsătorie. În noaptea aceea am ştiut că ne-am unit pe cenuşa trecutului.

— Soţia mea, soţia mea! am murmurat când am adormit.

21

Odată cu moartea tatălui ei, Mona a devenit tot mai obsedată de ideea căsătoriei. Poate că pe patul de moarte al tatălui, îi făcuse o promisiune pe care încerca să o respecte. De câte ori se ridica acest subiect între noi, urma o mică ceartă. (Găsea că eu iau lucrurile prea uşor.) Într-o zi, după una din aceste ciocniri, a început să-şi împacheteze lucrurile. Nu avea de gând să mai rămână o zi în plus alături de mine. Cum n-avea o valiză, a trebuit să-şi împacheteze bunurile în hârtie de ambalaj. A făcut un pachet voluminos, stângaci ambalat.

— Ai să arăţi ca o imigrantă cu chestia asta în braţe, i-am spus.

Timp de o jumătate de oră şi mai bine, am stat pe

pat, urmărindu-i manevrele. Nu puteam crede că o să mă părăsească într-adevăr. Aşteptam izbucnirea din ultimul minut – o ţâşnire de furie, un potop de lacrimi şi, pe urmă, tandra, calda împăcare.

Totuşi, de data asta părea hotărâtă să-şi ducă performanţa la capăt. Şedeam încă pe pat când şi-a târât pachetoiul în hol şi a deschis uşa din faţă. Nici măcar nu ne spusesem un cuvânt de adio.

Când uşa s-a trântit, Arthur Raymond a apărut în prag, apostrofându-mă:

— Doar n-ai de gând s-o laşi să plece? E cam inuman, nu găseşti?

— Aşa o fi? am răspuns cu un zâmbet slab şi pierdut.

— Nu te înţeleg deloc!

Vorbea de parcă se străduia să-şi stăpânească furia.

— Probabil că mâine o să vină înapoi, l-am asigurat.

— În locul tău, n-aş fi chiar aşa de sigur. E o fată sensibilă… Şi tu un nemernic cu sânge rece.

Arthur Raymond se montase într-un spasm moral. Adevărul este că ţinea mult la Mona. Dacă ar fi fost sincer cu el însuşi, ar fi trebuit să admită că era îndrăgostit de ea.

— De ce nu te duci după ea? a izbucnit după o scurtă pauză. Eu aş alerga după ea. Dumnezeule, n-o poţi lăsa să plece în felul ăsta.

N-am răspuns nimic. Arthur Raymond s-a aplecat şi mi-a pus o mână pe umăr.

— Haide, haide, mi-a spus, e o prostie. Stai aici… Fug eu după ea şi o aduc înapoi.

S-a repezit în hol şi a deschis uşa de la intrare. L-am auzit exclamând:

— Ia te uită! Tocmai voiam să te aduc înapoi! Bun! Vino înăuntru! Lasă-mă să-ţi iau eu pachetul. Aşa!

L-am auzit râzând cu râsul acela vesel, gălăgios, care uneori îmi zgâria nervii.

— Vino înăuntru… te aşteaptă. Cu toţii te aşteptăm. De ce-ai făcut aşa ceva? Nu trebuie să fugi. Suntem cu toţii prietenii tăi, nu-i aşa? Nu poţi să ne părăseşti în felul ăsta…

După tonul vocii lui, s-ar fi spus că Arthur Raymond era soţul, nu eu. Aproape că-mi dădea intrarea în scenă.

Totul s-a petrecut în câteva secunde, dar în intervalul ăsta atât de scurt, l-am revăzut pe Arthur Raymond aşa cum îl cunoscusem prima dată. Ed Gavarni mă dusese la el acasă. De săptămâni întregi îmi tot vorbise de prietenul lui, Arthur Raymond, şi ce geniu era acesta.

Părea să creadă că i se oferise privilegiul rar de a ne face cunoştinţă pentru că, în ochii lui Gavarni, şi eu eram un geniu. Şi iată-l pe Arthur Raymond în penumbra unui subsol al unei case solemne din piatră maronie, din zona Prospect Park. Era mult mai scund decât mă aşteptasem să fie, dar avea o voce puternică, inimoasă, cordială ca şi strângerea lui de mână, ca întreaga lui personalitate. Emana vitalitate.

Instantaneu, am avut impresia că eram faţă-n faţă cu o persoană neobişnuită. Şi era totuşi într-o formă foarte proastă, aveam să descopăr mai târziu. Chefuise toată noaptea, dormise îmbrăcat şi era cam nervos şi irascibil. După câteva cuvinte s-a aşezat din nou la pian, cu un muc stins de ţigară atârnându-i de pe buze; în timp ce vorbea, lovea nervos câteva clape din registrul de sus. Se silea să exerseze pentru că timpul se scurta – în câteva zile urma să dea un recital, primul recital în pantaloni lungi, s-ar putea spune. Ed Gavarni mi-a povestit că Arthur Raymond fusese un copil-minune, că maică-sa îl îmbrăcase ca pe Micul Lord Fauntleroy şi-l târâse pe tot continentul, dintr-o sală de concert în alta. Şi, într-o bună zi, Arthur Raymond pusese piciorul în prag şi refuzase să mai joace rolul micului cimpanzeu. Făcuse o fobie pentru cântatul în public. Voia să-şi construiască viaţa. Şi aşa a fost. Îşi ieşise din minţi. A făcut tot ce a putut ca să-l distrugă pe virtuozul creat de mama lui.

Arthur Raymond ascultase toată înşiruirea cu iritare. Până la urmă a întrerupt vorbăria, rotindu-şi taburetul şi începând să cânte pe măsură ce vorbea. Îşi pusese o ţigară nouă între buzi? şi, în timp ce degetele îi alergau în sus şi-n jos pe clape, fumul îi intră în ochi. Încerca să-şi alunge

stinghereala. Totodată simţeam că aşteaptă să mă deschid şi eu. Când Ed Gavarni l-a informat că şi eu eram muzician, Arthur Raymond a sărit de pe scaun şi m-a rugat să cânt ceva.

— Haide, haide… M-a îndemnat cu ardoare. Aş vrea să te ascult Doamne, m-am săturat să mă tot aud pe mine.

M-am aşezat, împotriva voinţei mele, şi am cântat un flecuşteţ. Mi-am dat seama, mai mult ca oricând, cât de slabă era interpretarea mea. Mi-era ruşine şi m-am scuzat din inimă pentru jalnica mea performanţă.

— Deloc! Deloc! mi-a răspuns cu un chicotit jos, plăcut. Ar trebui să continui, ai talent.

— Adevărul este că aproape nu mai ating pianul, i-am mărturisit.

— Cum aşa? De ce nu? Atunci ce faci?

Ed Gavarni i-a furnizat explicaţia de rigoare:

— E scriitor.

Ochii lui Arthur Raymond au scăpărat:

— Scriitor! Măi, măi…

Şi cu aceasta şi-a reluat locul la pian şi a început să cânte. Cu o expresie serioasă care nu numai că mi-a plăcut, dar pe care aveam să mi-o amintesc toată viaţa. Felul lui de a cânta mă vrăjea. Era curat, viguros, pasionat, inteligent. Ataca instrumentul cu întreaga lui făptură. Şi era răpitor. Cânta o sonată de Brahms, dacă ţin eu minte, iar eu nu mă dădusem niciodată în vânt după Brahms. După câteva minute s-a oprit brusc şi, înainte de am apucat să deschid guta, a început să cânte ceva de Debussy, după care a trecut la Ravel şi la Chopin. În timpul preludiului de Chopin, Ed Gavarni mi-a făcut cu ochiul. Când s-a terminat, i-a cerut lui Arthur Raymond să cânte *Étude Revolutionnaire*.

— Ah, chestia aia! Dă-o dracului! Doamne, ce-ţi mai place!

A cântat câteva acorduri, a întrerupt-o, s-a întors la partea de mijloc, s-a oprit, şi-a scos ţigara din gură şi s-a lansat în Mozart. Între timp eu treceam prin revoluţii lăuntrice. Ascultându-l pe Arthur Raymond cântând mi-am

dat seama că, dacă ar fi să ajung vreodată pianist, ar trebui să iau totul de la capăt. Am simţit că niciodată nu am cântat cu adevărat la pian – dacă măcar am cântat. Ceva asemănător mi s-a întâmplat când l-am citit prima dată pe Dostoievski. Mi-a şters din minte orice altă literatură. („Acum ascult într-adevăr făpturi omeneşti” mi-am spus atunci.) Tot aşa şi cu muzica lui Arthur Raymond – s-ar fi zis că pentru prima dată înţelegeam ce vor să spună compozitorii. Când se întrerupea ca să repete iar şi iar o frază muzicală, aveam impresia că-i aud vorbind, vorbind în limba aceea a sunetelor cu care fiecare dintre ei e familiarizat, dar care unora ni se pare a fi hotentota. Mi-am adus aminte brusc de profesorul meu de latină, care, după ce asculta amărâtele noastre traduceri, smulgea brusc cartea din mâinile unuia dintre noi şi începea să citească cu glas tare – în latină. Citea ca şi cum textul acela avea un înţeles pentru el, în timp ce pentru noi, oricât de bună ar fi fost traducerea, era latină, şi latina e o limbă moartă, iar oamenii care scriseseră în latină erau şi mai morţi pentru noi decât limba în care scriseseră. Da, ascultând interpretările lui Arthur Raymond, fie din Bach, Brahms sau Chopin, nu mai existau spaţii goale între pasaje. Totul avea formă, dimensiune, înţeles. Nu existau părţi plicticoase, lungimi, preliminarii.

Îmi venea în minte încă un lucru în legătură cu această vizită – Irma. Irma era pe atunci soţia lui, o fiinţă drăgălaşă ca o păpuşică. Mai curând o statuetă de Dresda decât o soţie. De îndată ce mi-a fost prezentată, am ştiut că ceva nu merge între ei. Vocea lui era prea aspră când îi vorbea, gesturile prea dure; ea se ferea de el de parcă se temea ca printr-o mişcare greşită să nu o sfărâme în cioburi. Când am dat mâna cu ea, am observat că avea palmele umede – umede şi fierbinţi. Era conştientă de acest fapt şi, roşind, a făcut câteva remarci despre un dezechilibru glandular. Dar în timp ce vorbea, simţeai că adevăratul motiv al dezechilibrului era Arthur Raymond, că „geniul” lui îi crea starea instabilă. O’Mara avea dreptate când vorbea despre ea – era felină, îi plăcea să fie

dezmierdată şi răsfăţată. Ori se ştia că Arthur Raymond nu-şi pierdea timpul cu asemenea fleacuri. Evident, era omul care mergea direct la ţintă. O siluia, asta-i impresia pe care mi-o făcea. Şi aveam dreptate. Mai târziu, Irma mi-a mărturisit.

Şi mai era Ed Gavarni. Din felul în care Arthur Raymond i se adresa, puteai ghici că e obişnuit cu genul de adulaţie pe care i-o oferea Ed. Toţi prietenii lui erau nişte sicofanţi. Fără îndoială, era scârbit de ei, şi totuşi îi erau necesari. Maică-sa îl făcuse să păşească în lume cu stângul – aproape că-l distrusese. Fiecare spectacol pe care îl dăduse îi şubrezise încrederea în sine. Fuseseră performanţe posthipnotice, succese pentru că aşa voise mama lui. O ura. Avea nevoie de o femeie care să creadă în el ca bărbat, ca fiinţă umană – nu ca foca dresată.

Şi Irma o ura pe mama lui. Ceea ce a avut un efect dezastruos asupra lui Arthur Raymond. Simţea nevoia să-şi apere mama împotriva atacurilor soţiei. Biata. Irma! Era între ciocan şi nicovală. În inima ei nu era interesata de nimic. Era duioasă, maleabilă, gracilă, ca o trestie: unicul ei răspuns era torsul ca de pisică. Nu cred că-i păsa prea mult de futut îi plăcea uneori, când era în călduri, dar în ansamblu era ceva prea direct, prea brutal, prea umilitor. Dacă ar fi posibil să te împreunezi precum crinii roşii, da, ar fi altceva. Doar o atingere, o împerechere catifelată, blândă, mângâietoare, aşa ceva îi plăcea. Dar un ştoi sculat era oarecum greţos, mai ales dacă picura spermă din el. Şi poziţiile pe care trebuia să le iei! Zău aşa, uneori se simţea degradată de actul sexual. Arthur Raymond avea o pulă mică şi îndărătnică – era ca un berbec. Se repezea în ea, bang-bang, de parcă despica o ciozvârtă de carne. Totul se termina înainte ca ea să fi putut simţi ceva. Îmbrânceli scurte, repezi, uneori chiar pe podea, pretutindeni, oricând şi oriunde se întâmpla să-l apuce. Nu-i dădea timp nici măcar să se dezbrace. Pur şi simplu îi ridica fusta şi şi-o vâra în ea. Nu, era într-adevăr „oribil”. Ăsta era unul dintre cuvintele ei favorite – „oribil”.

Pe de altă parte, O’Mara era ca un şarpe dresat. Avea

un penis lung, curb, care luneca înăuntru ca pe unt şi desfăcea lacătul pântecelui. Şi ştia să-l controleze. Dar ei nu-i plăcea nici felul lui. Îşi folosea penisul de parcă ar fi fost un aparat detaşabil. Plăcerea lui era să se aplece deasupra ei în timp ce stătea culcată în pat, cu picioarele desfăcute, gâfâind de dorinţă, şi s-o silească să i-l admire, să-l ia în gură sau să i-l vâre la subţioară. O făcea să simtă că e la discreţia lui – sau, mai curând, la discreţia chestiei aceleia lungi şi alunecoase, pe care o purta între picioare. Putea să-şi producă oricând o erecţie – la comandă, ca să spun aşa. Nu se lăsa purtat de pasiune. Pasiunea lui se concentra în pulă. Putea să fie şi tandru când voia, dar nu era o tandreţe care s-o mişte pe Irma – era prea studiată, făcea parte din tehnică. Nu era „romantic”, aşa se exprima ea. O'Mara se mândrea prea tare cu isprăvile lui sexuale. Şi totuşi, pentru că era o pulă neobişnuită, pentru că era lungă şi curbă, pentru că se putea reţine la nesfârşire, pentru că o putea face uneori să nu mai ştie de ea, Irma nu i-a putut rezista. O'Mara nu avea decât să şi-o scoată şi să i-o pună în mână, că ea se şi pierdea. Era oribil faptul că, uneori când şi-o scotea, avea doar o semierecţie. Dar chiar şi atunci pula lui era mai mare, mai mătăsoasă, mai insinuantă decât a lui Arthur Raymond, chiar când acesta ajungea la incandescenţă. O'Mara avea o pulă morocănoasă, ursuză. Era scorpion. Şi semăna cu o creatură primitivă care pândea, pitită; un fel de reptilă uriaşă, răbdătoare, târâtoare, care se ascunde prin mlaştini. Era rece şi fecund; trăia numai ca să fută dar ştia şi să-şi aştepte timpul; la nevoie, putea să zăbovească ani de zile între futaiuri. Şi pe urmă, când punea mâna pe pradă, când îşi încleşta fălcile asupră-i, o devora bucăţică cu bucăţică. Ăsta era O'Mara…

Am ridicat privirea şi am văzut-o pe Mona în prag, cu faţa pătată de lacrimi. Arthur Raymond stătea în spatele ei, ţinând cu ambele mâini pachetoiul inform. Un rânjet larg îi încolţise pe faţă. Era mulţumit de el însuşi, teribil de mulţumit.

N-ar fi semănat cu mine să mă ridic şi să fac o

demonstraţie, mai cu seamă în prezenţa lui Arthur Raymond.

— Ei, mi s-a adresat Mona, n-ai nimic de spus? Nu regreţi?

— Bineînţeles că regretă, s-a amestecat Arthur Raymond, temându-se ca Mona să nu plece din nou.

— Nu te întreb pe tine, l-a repezit ea. Îl întreb pe el.

M-am ridicat de pe pat şi m-am îndreptat spre ea. Arthur Raymond ne privea bleg. Ar fi dat orice să fie în locul meu – ştiam bine. Când ne-am îmbrăţişat, Mona a întors capul spre el şi i-a spus:

— Ce mai stai?

Faţa lui Arthur s-a înroşit ca sfecla. A încercat să bâlbâie o scuză dar cuvintele i s-au oprit în gât. Când s-a întors să plece, Mona a trântit uşa după el.

— Tâmpitul! M-am săturat de casa asta!

Când s-a lipit de mine, am simţit în ea o foame şi o disperare cu totul noi. Separarea, oricât fusese de scurtă, însemnase o despărţire reală pentru ea. Şi o speriase. Nimeni, până atunci, nu o mai lăsase să plece în felul ăsta. Se simţea nu numai umilită, dar şi curioasă. E interesant de observat cât de repetitiv e comportamentul unei femei în asemenea situaţii. Aproape invariabil vine întrebarea: „De ce-ai făcut una ca sta?” sau: „Cum mă poţi trata în asemenea hal?” Dacă vorbeşte bărbatul, acesta spune: „Haide să nu mai pomenim de toate astea... să uităm de ele!” Dar femeia reacţionează de parcă ar fi fost lovită în centrii ei vitali, şi de parcă n-o să-şi mai revină niciodată din lovitura mortală. La ea, totul ia o turnură pur personală. Vorbeşte cu egoism, dar nu ego-ul e acela care-i dictează reproşurile – e FEMEIA din ea. Faptul că bărbatul pe care-l iubeşte, bărbatul de care s-a ataşat, bărbatul pe care l-a creat cu propria ei imaginaţie ar putea să iasă brusc din posesiunea ei, e de neconceput. Dacă ar fi vorba de o altă femeie, de o rivală, da, ar putea înţelege. Dar să se desprindă de ea fără niciun motiv, să renunţe la ea cu atâta uşurinţă – doar din pricina unui truc feminin! Asta o derutează. Atunci totul e clădit pe nisip... atunci nicăieri

nu există un teren ferm.

— Ştiai că n-am să plec, nu-i aşa? m-a întrebat pe jumătate zâmbind, pe jumătate plângând.

Dacă-i răspundeam da sau nu, ar fi fost la fel de compromiţător. Orice i-aş fi răspuns ne-ar fi antrenat într-o lungă discuţie. Aşa încât i-am spus:

— *EI*, Arthur, era convins că o să te întorci. Eu nu ştiam. Mă gândeam că poate te-am pierdut.

Ultima frază a impresionat-o favorabil. „A o pierde" – asta însemna că era preţioasă. Implica de asemeni că, prin revenirea ei din proprie iniţiativă, îmi făcuse un dar, cel mai scump dar pe care mi-l putea oferi.

— Cum aş fi putut face una ca asta? mi-a răspuns înduioşată, însoţindu-şi cuvintele de o privire care mă topea. Vreau numai să ştiu că ţii la mine. Uneori fac lucruri prosteşti… Şi am nevoie de dovada dragostei tale… E stupid.

M-a strâns cu putere, cuibărindu-se în mine. O clipă mai târziu, s-a lăsat inundată de pasiune şi mâna a început să-i bâjbâie pe la prohabul meu.

— Ai dorit să mă întorc? a murmurat, scoţându-mi pula şi lipind-o de pizda ei fierbinte. Spune-o! Vreau să te aud spunând lucrul ăsta!

L-am spus. L-am spus cu toată convingerea pe care am putut-o aduna.

— Acum, fute-mă! a rostit cu gura sălbatic schimonosită.

S-a trântit de-a curmezişul patului, cu fusta ridicată până la gât.

— Vâră-mi-o, m-a rugat. Vreau să mă fuţi aşa cum nu m-ai mai futut niciodată.

— Aşteaptă o clipă, i-am cerut, retrăgându-mă. Vreau să-mi scot mai întâi afurisitele astea de haine!

— Repede! Repede! Bagă-mi-o toată. Doamne, Val, n-aş putea trăi fără tine!… Aşa, foarte bine… aşa! Se zbătea ca un ţipar. Oh, Val, să nu mă laşi niciodată să plec. Strâns, ţine-mă strâns! Ah, Dumnezeule, juisez… ţine-mă, strânge-mă!

Am aşteptat să se consume spasmul.

— Tu n-ai ejaculat, nu-i aşa? Ţine-te încă! Las-o înăuntru! Nu te mişca!

M-am executat eram înghesuit în ea şi-i simţeam micile flamuri dinăuntru fâlfâind ca nişte păsărele flămânde.

— Aşteaptă o clipă, mai aşteaptă!

Îşi aduna forţele pentru o nouă explozie. Ochii i se dilataseră şi se umeziseră, dar s-ar fi zis că erau relaxaţi. Pe măsură ce se apropia orgasmul, pupilele i se concentrau şi ochii i se învârteau sălbatic dintr-o parte în alta, de parcă ar fi căutat un punct pe care să se fixeze.

— Împinge-mi-o acum, s-a rugat de mine cu o voce răguşită. Trage-i înainte! Dă-mi-o!

Din nou gura ei avea acea grimasă sălbatică, rânjetul acela obscen care, mai mult decât orice mişcare violentă a corpului, descătuşează orgasmul masculin. Când sperma mea fierbinte a ţâşnit în ea, s-au declanşat convulsiile. Era ca o acrobată pe trapez care se apropie de tavan. Şi, aşa cum i se întâmpla de multe ori, orgasmele s-au succedat rapid, unul după altul. Eram pe punctul de a o pălmui, ca s-o extrag din starea ei.

Următorul lucru, desigur, a fost ţigara. Stătea întinsă pe spate, sub cearşaf, şi inhala adânc, de parcă folosea un plămân artificial.

— Uneori am impresia că o să-mi cedeze inima... am să mor într-un orgasm. S-a destins cu graţia unei pantere, şi şi-a desfăcut larg picioarele, parcă pentru a lăsa sperma să se scurgă din ea. Dumnezeule, a exclamat, punându-şi mâinile între picioare, încă mai curge... Dă-mi, te rog, un prosop.

Când m-am aplecat cu prosopul deasupra ei, mi-am lăsat degetele sus, la marginea pizdei. Îmi plăcea să i-o simt după o partidă de futai. Atât de fremătândă şi de înfiorată.

— Nu face asta, m-a rugat cu o voce slabă, că sunt în stare să o iau de la capăt. În timp ce vorbea, îşi mişca lasciv pelvisul. Nu prea brutal, Val... E gingaşă. Mi-a prins

între degete încheietura mâinii şi a început să-mi dirijeze mişcările prin apăsări delicate şi iscusite. În cele din urmă am reuşit să-mi extrag mâna, şi mi-am lipit gura de crăpătura ei.

— E minunat! a suspinat, închizându-şi ochii.

Se prăbuşea iarăşi în adâncurile negre ale fiinţei ei.

Stăteam într-o rână, cu picioarele ei înnodate în jurul gâtului meu. La un moment dat, i-am simţit buzele atingându-mi pula. I-am desfăcut larg, cu ambele mâini, vulvele, fixându-mi singurul ochi pe micul buton maroniu din vecinătatea pizdei ei. „Asta-i gaura curului”, mi-am spus în gând. Am privit-o cu atenţie. Atât de mică, de strânsă, de parcă numai căcărează de oi ar fi ieşit din ea.

După ce ne-am făcut plinul şi zăceam moţăind între cearşafuri, s-a auzit o bătaie peremptorie în uşă. Era Rebecca. Voia să ştie dacă am terminat – voia să prepare ceaiul şi ne invita să venim şi noi.

I-am răspuns că tocmai trăgeam un pui de somn şi că nu ştiam când o să ne trezim.

— Pot să intru o clipă?

N-a aşteptat răspunsul şi a întredeschis uşa.

— Sigur că da! am răspuns, privind-o cu un ochi.

— Doamne, clar că sunteţi o pereche de turturele, a exclamat chicotind cu râsul ei jos, plăcut, teluric. Niciodată nu vă mai săturaţi? Vă aud şi din celălalt capăt al casei. Îmi stârniţi gelozia;

Stătea lângă pat, uitându-se în jos la noi. Mona şi-a pus mâna pe pula mea, un gest instinctiv de autoprotecţie. Ochii Rebeccăi erau aţintiţi pe acest punct.

— Pentru numele lui Dumnezeu, încetează să te mai joci cu membrul lui când îţi vorbesc!

— De ce nu ne laşi în pace? a repezit-o Mona. Noi nu dăm buzna în dormitorul tău. Nu putem avea şi noi puţină intimitate?

Rebecca a scos un râs vesel, gutural.

— Dormitorul nostru nu-i la fel de atractiv ca al vostru, asta-i pricina. Sunteţi ca o pereche de proaspăt căsătoriţi: înfierbântaţi toată casa.

— O să plecăm de aici foarte curând, a asigurat-o Mona. Vreau să am casa mea. Aici e o atmosferă prea incestuoasă pentru gustul meu. Doamne, ştie toată lumea şi când ai menstruaţia!

M-am simţit obligat să adaug ceva mai împăciuitor. Dacă Rebecca se lăsa aţâţată, putea s-o zdrobească pe Mona din câteva vorbe.

— Ne căsătorim săptămâna viitoare, am anunţat-o. Şi probabil că o să se mutăm în Brooklyn, într-o căsuţă liniştită, paşnică. Aici e puţin prea departe.

— Înţeleg, a replicat Rebecca. Fireşte, de când aţi venit aici vă tot căsătoriţi. Sunt sigură că nu noi v-am împiedicat până acum – sau am făcut-o?

Din felul ei de a vorbi se simţea că e jignită.

După alte câteva cuvinte, a plecat. Am adormit din nou şi ne-am trezit târziu. Cu o foame de lup. Când am ieşit în stradă, am luat un taxi şi ne-am dus la băcănia franco-italiană care avea în spate un restaurant. Erau orele zece, dar restaurantul era încă ticsit. Lângă noi şedeau un locotenent de poliţie şi un detectiv. Ne aşezasem la masa lungă. În faţa mea, atârnând dintr-un cui din perete, un toc de pistol cu revolverul în el. În stânga era bucătăria deschisă unde grăsanul de frate al patronului îşi desfăşura talentele. Era un urs greoi, aproape nearticulat, de pe care picurau întruna broboane de grăsime şi de transpiraţie. Tot timpul pe jumătate afumat, s-ar fi zis. Mai târziu, după ce mâncam bine, ne invita să luăm un pahar cu el. Fratele lui, cel care servea la mese şi încasa banii, era total diferit. Chipeş, suav, curtenitor, şi vorbea destul de bine englezeşte. Când muşteriii se mai răreau, se aşeza adeseori cu noi la masă, la taclale. Cea mai mare parte din timp vorbea despre Europa, cât de deosebite erau toate lucrurile acolo, cât de „civilizată”, cât de plăcută era viaţa. Uneori ne vorbea despre femeile blonde din nordul Italiei, de unde venea el. Le descria în amănunt – culoarea părului şi a ochilor, gurile lor senzuale, pofticioase, mişcările legănate ale şoldurilor când mergeau, şi aşa mai departe. În America, nu văzuse niciodată asemenea femei, ne

asigura. Vorbea despre femeile americane cu dispreţ, aproape cu dezgust, răsfrângându-şi buzele.

— Nu ştiu cum de mai stai aici, domnu' Miller, îmi spunea. Soţia dumitale e atât de frumoasă… De ce nu plecaţi în Italia? Măcar pentru câteva luni. Pui rămăşag că nu vă mai întoarceţi.

Şi pe urmă mai comanda un rând de băuturi pentru noi toţi şi ne cerea să mai rămânem… poate că o să vină un prieten al lui… un cântăreţ de la opera Metropolitan.

În scurtă vreme am început să discutăm cu un bărbat şi o femeie aşezaţi în faţa noastră. Erau bine dispuşi şi trecuseră deja la cafea şi liqueururi. Din spusele lor am înţeles că erau oameni de teatru.

Era greu să porţi o conversaţie coerentă din cauza prezenţei huliganilor de lângă noi. Se simţeau snobaţi, numai pentru că noi discutam despre lucruri pe care nu le înţelegeau. Din când în când, locotenentul făcea câte o remarcă grosolană despre „scenă". Celălalt, detectivul, băuse cam multişor şi devenise urâcios. Îi detestam pe amândoi şi o arătam făţiş, ignorându-le, ostentativ, remarcile. În cele din urmă, neştiind ce altceva să facă, au început să se ia de noi.

— Hai să ne mutăm în sala cealaltă, am spus, făcându-i semn patronului.

— Dar ce s-a întâmplat? Vă supără ceva?

— Nu, dar nu ne place aici, asta-i tot.

— Vrei să spui că nu-ţi place de mutrele noastre, s-a amestecat detectivul, scuipând cuvintele.

— Exact, am ripostat cu un rânjet.

— Nu suntem destul de buni pentru tine? Da' cine naiba te crezi?

— Eu sunt Preşedintele Mckinley – *şi tu*?

— O faci pe deşteptu', hai? apoi întorcându-se spre patron: Ia zi, cine-i individu'' ăsta?… Cu ce se ocupă? Vrea să mă ia peste picior *pe mine*?

— Taci din gură! i-a strigat patronul. Eşti beat.

— Beat? Cine zice că-s beat?

A dat să se ridice în picioare, dar a a căzut la loc în

scaun.

— Întinde-o de aici… faci scandal! Nu vreau scandal în localul meu, înţelegi?

— Ce-am făcut de zbieri la mine?

Începuse să se poarte ca un copil bătut.

— Nu vreau să-mi alungi clienţii.

— Cine-ţi alungă clienţii? Trăim într-o ţară liberă, nu? Pot să vorbesc cum am poftă, nu? Ce-am zis… ia spune-mi? N-am zis nimic insultător. Şi eu pot să fiu un gentleman, dacă vreau…

— N-ai să fii niciodată un gentleman, a replicat patronul. Haide, ia-ţi catrafusele şi cară-te de aici. Du-te acasă şi te culcă!

S-a întors spre locotenent cu o privire plină de tâlc, ca şi cum i-ar fi spus: „Asta-i treaba dumitale – scoate-l de aici!”

Pe urmă ne-a luat de braţ şi ne-a condus în încăperea cealaltă. Bărbatul şi femeia din faţa noastră ne-au urmat.

— Mă descotorosesc eu imediat de potlogarii ăştia, ne-a asigurat, conducându-ne la locurile noastre. Îmi pare foarte rău, domnu’ Miller. Cu aşa ceva trebuie să ne luptăm din cauza blestematei ăsteia de legi a prohibiţiei. În Italia n-ai să întâlneşti una ca asta. Acolo fiecare-şi vede de treaba lui… *Ce doriţi să beţi*? Aşteptaţi, vă aduc eu ceva bun…

Încăperea în care ne-a condus era sala de banchet a unui grup de artişti – oameni de teatru, în cea mai mare parte, deşi erau pe acolo şi muzicieni, sculptori şi pictori. Cineva din grup a venit la noi şi, după ce s-a recomandat, ne-a prezentat şi celorlalţi. Păreau bucuroşi să ne aibă în mijlocul lor. Curând, am fost invitaţi să părăsim masa noastră şi să ne alăturăm grupului de la masa mare, încărcată cu carafe de vin, sticle de apă seltzer, brânzeturi, dulciuri, ceşti de cafea şi mai ştiu eu ce.

Patronul s-a ivit, cu o mutră radioasă.

— Ei, e mai bine aicea, nu-i aşa? Ţinea în braţe două sticle de liqueur. De ce nu cântaţi ceva? a întrebat, aşezându-se la masă. Arturo, ia-ţi chitara… haide, cântă

ceva! Poate că şi doamna o să ne cânte.

În scurt timp, cântam cu toţii – italieneşte, nemţeşte, franţuzeşte, ruseşte. Fratele idiot, bucătarul, a intrat cu un platou de gustări reci, cu fructe şi cu nuci. Se mişca şovăielnic prin cameră, un urs ameţit, mormăind, guiţând, râzând de unul singur. N-avea un dram de materie cenuşie în dovleac, dar era un bucătar de excepţie. Nu cred că ieşea vreodată din casă. Îşi petrecea toată viaţa la bucătărie. Nu mânuia decât alimente – niciodată bani. Ce-avea el nevoie de bani? Doar nu poţi găti bani. Asta era treaba lui frate-su, să jongleze cu banii. E1 urmărea numai ce mâncau şi beau oamenii – şi nu-i păsa câţi bani cerea frate-su pe toate astea. >ta.

fost bun? „asta era tot ce-l interesa pe el. Cât despre ce anume mâncaseră clienţii avea doar o idee sumară, vagă. Era uşor să-l înşeli, dacă-ţi puneai mintea cu el. Dar nimeni n-o făcea. Era mai uşor să-i spui: „N-am bani… am să-ţi plătesc data viitoare”. „Sigur, sigur, data viitoare”, îţi răspundea, fără nicio umbră de teamă sau de îngrijorare pe mutra lui slinoasă. „Data viitoare adu-ţi un prieten, da?” Şi pe urmă îţi trăgea o palmă pe spate cu laba păroasă – un ghiont atât de zdravăn, că-ţi simţeai oasele clănţănind ca zarurile. Era un căpcăun; şi nevastă-sa, o fetişcană mlădioasă, fragilă, cu ochi încrezători, o creatură care nu scotea niciun zgomot, care vorbea şi asculta cu ochi mari, îndureraţi.

Louis îl chema, şi numele i se potrivea perfect. Louis grăsanul! Şi pe fratele lui îl chema Joe – Joe Sabbatini. Joe îşi trata fratele imbecil aşa cum un băiat de grajd şi-ar trata calul favorit. Îl bătea afectuos peumăr când voia să-l determine să creeze o mâncare specială pentru un client baban. Şi Louis răspundea cu un mormăit sau cu un nechezat, la fel de satisfăcut ca o iapă sensibilă dacă i-ai mângâia crupa mătăsoasă. Ba chiar cocheta uşor, de parcă gestul fratelui său declanşase în el nişte instincte feciorelnice ascunse. În pofida forţei lui de urs, nu te puteai gândi la înclinaţiile sexuale ale lui Louis. Era neutru şi hermafrodit. Dacă avea un penis, îi servea numai la

urinat, nimic altceva. Când era vorba de Louis, aveai senzaţia că, dacă ar avea de ales, şi-ar sacrifica membrul ca să prepare câteva felii de *saucisson* în plus. Prefera să-şi piardă pula decât să servească un *hors d'oeuvre* mai subţiratic.

— În Italia se mănâncă mai bine decât aici, ne explica Joe mie şi Monei. Carnea-i mai bună, legumele-s mai bune, fructele-s mai bune. În Italia avem soare cât e ziua de lungă. Şi muzică! Toată lumea cântă. Aici toţi arată posomorâţi. Asta nu-i ţară în care să poţi trăi – asta-i ţară numai de făcut bani. Mai rabd doi-trei ani şi plec înapoi în Italia. Îl iau pe Louis cu mine şi deschidem un mic restaurant. Nu pentru bani… Doar ca să avem ceva de făcut. În Italia nimeni nu face bani. Toţi îs săraci. Dar să fiu al naibii, domnu' Miller… scuzaţi expresia… Ce ne mai distrăm acolo! Femei frumoase cu duiumu'… Cu duiumu'. Dumneavoastră sunteţi norocos c-aveţi o nevastă aşa de frumoasă. Arată ca Italia, nevasta dumneavoastră. Italienii-s oameni foarte buni. Fiecare se poartă cu tine cum trebuie. Fiecare ţi-e prieten…

În pat, în noaptea aceea, am început să vorbim despre Europa.

— Ar trebui să plecăm în Europa, a sugerat Mona.

— Da, dar cum?

— Nu ştiu, Val, dar găsim noi o cale.

— Îţi dai seama câţi bani ne-ar trebui ca să plecăm în Europa?

— N-are importanţă. Dacă ne hotărâm să plecăm, o să facem rost de bani.

Zăceam amândoi culcaţi, cu braţele strecurate fiecare în spatele celuilalt, privind întunericul – şi voiajând ca nebunii. Mă urcasem în Orient-Expresul spre Bagdad. Pentru mine era o călătorie familiară fiindcă citisem despre ea într-una din cărţile lui Dos Passos. Viena, Budapesta, Sofia, Belgrad, Atena. Constantinopol… Poate că dacă ajungem atât de departe mergem şi la Tombuctu. Cunoşteam o sumedenie de lucruri despre Tombuctu – tot din cărţi. Şi să nu uităm Taormina! Şi cimitirul acela din

Istanbul despre care a scris Pierre Loti. Şi Ierusalimul…

— La ce te gândeşti acum, am întrebat-o, îmbrâncind-o uşor.

— Îmi vizitam rudele din România.

— În România? Unde în România?

— Nu ştiu exact. Undeva în munţii Carpaţi.

— Am avut odată un curier, un olandez trăsnit, care-mi scria scrisori lungi din munţii Carpaţi. Lucra la castelul reginei…

— Dar în Africa nu ţi-ar plăcea să plecăm – în Maroc, Algeria, Egipt?

— Exact la asta visam acum câteva momente.

— Totdeauna am vrut să plec în deşert., şi să mă pierd.

— Ce coincidenţă, şi eu visam aşa ceva. Sunt nebun după deşert.

Tăcere. Pierduţi în deşert.

Cineva îmi vorbeşte. Am avut o lungă conversaţie. Nu mai sunt în deşert ci pe Sixth Avenue, sub staţia unui tren suspendat. Prietenul meu Ulric îmi pune mâna pe umăr şi îmi zâmbeşte încrezător. Îmi repetă ceea ce mi-a spus şi cu un moment în urmă – că o să mă simt fericit în Europa. Îmi vorbeşte iarăşi despre Etna, despre viţa de vie, despre odihnă, trândăvie, mâncare bună, soare. Sădeşte o sămânţă în mine.

Şaisprezece ani mai târziu, într-o dimineaţă de duminică, însoţit de un argentinian şi o curvă franţuzoaică din Montmartre, mă plimbam alene, printr-o catedrală din Neapole. Aveam senzaţia că, în sfârşit, văzusem un lăcaş de închinăciune în care mi-ar fi plăcut să mă rog. Nu aparţinea nici lui Dumnezeu, nici Papei, ci poporului italian. Un lăcaş uriaş, o hardughie, împodobită în cei mai prost gust, cu toate farafastâcurile dragi inimilor catolice. Dar şi mult spaţiu, adică spaţiu gol. Oamenii navighează pe sub feluritele arcade şi se mişcă în cea mai mare libertate. Dau impresia c-ar fi în zi de sărbătoare. Copiii zburdă ca mieluşeii, unii ţin buchete de flori în mâini. Oamenii se apropie unii de ceilalţi, schimbă saluturi, ca şi cum s-ar

afla pe stradă. De-a lungul zidurilor se înşiră statui ale martirilor în variate posturi; duhnesc a suferinţă. Mă împinge o dorinţă irezistibilă de a-mi plimba mâna pe marmura rece, ca pentru a-i îndemna să nu mai sufere atâta, e indecent. Când mă apropii de una dintre statui, zăresc cu colţul ochiului o femeie în negru, îngenuncheată în faţa unui obiect sacru. Pare întruchiparea evlaviei. Dar nu mă pot împiedica să observ că, în acelaşi timp, e şi posesoarea unui curişor admirabil, un cur muzical, l-aş putea numi. (Curul îţi spune totul despre o femeie, caracterul, temperamentul, dacă e sanguină, morbidă, veselă sau frivolă, dacă e receptivă sau nu, dacă e maternă sau iubitoare de plăceri, dacă are o natură sinceră, sau înşelătoare.)

Mă simţeam interesat de curul acela, ca şi de pietatea în care era înăbuşit. Am privit-o atât de intens pe femeie, încât, până la urmă, a întors capul, ţinându-şi încă mâinile în poziţie de rugăciune şi mişcându-şi buzele de parcă mesteca ovăz în somn. Mi-a aruncat o privire de reproş, a roşit puternic, apoi şi-a întors ochii la obiectul adoraţiei, care era, am observat acum, unul dintre sfinţi, un martir schilod şi prăpădit, care părea să urce un deal având spinarea ruptă.

M-am îndepărtat respectuos şi mi-am căutat însoţitorii. Activitatea mulţimii îmi amintea de holul hotelului Astor – şi de pânzele lui Uccello (acea fantastică lume a perspectivei). Îmi amintea şi de piaţa Caledonia din Londra, cu maldărele ei de zorzoane ieftine. De fapt, începuse să-mi amintească de o mulţime de lucruri, de tot ce vreţi în afară de lăcaşul de închinăciune care era. Aproape că aşteptam să-i văd pe Malvolio sau pe Mercutio intrând în pantalonii lor strânşi pe put pe. Am văzut un om, rară îndoială un frizer, care mi-a amintit acut de Werner Krause în *Othello*. Am recunoscut şi un flaşnetar din New York, pe care-l condusesem odată până la bârlogul lui din spatele primăriei.

Dar mai mult ca orice, eram fascinat de teribilele capete ca de gorgonă ale bătrânilor din Neapole. Păreau

să fi ieşit direct din Renaştere: nişte verze mari, letale, cu cărbuni aprinşi în frunte. Ca urizenii creaţi de imaginaţia lui William Blake. Se mişcau cu condescendenţă, capetele astea animate, de parcă patronau ruşinoasele Mistere ale bisericii laice şi borâtura ei de: proxeneţi în veşminte purpurii.

Mă simţeam foarte acasă, era un bazar pe care-l înţelegeam. Era operetistic, mercurial, ceva de frizerie. Bâzâitul de la altar răsuna discret şi elegant, o atmosferă de budoar, învăluită, în care preotul, asistat de acoliţii lui jugăniţi, îşi spăla ciorapii în apa sfinţită, îndărătul stiharelor strălucitoare se zăreau mici uşi împletite, ca acelea folosite de saltimbanci în popularele spectacole de stradă din Evul Mediu. Orice ar fi putut să ţâşnească dindărătul uşiţelor acelora misterioase. Iată şi altarul confuziei, cu brăţări şi ghirlande de brelocuri, mirosind a vopsea uleioasă, a tămâie, a sudoare şi a delăsare. Părea a fi ultimul act dintr-o comedie stridentă, o piesă banală despre prostituţie, care sfârşeşte în profilactice. Interpreţii inspirau afecţiune şi compătimire; nu erau păcătoşi ci rătăciţi. Două mii de ani de înşelătorie şi de mistificare culminau în acest spectacol de mâna a doua. Totul era superficialitate şi tutti-frutti, un carnaval ţipător obscen, în care Mântuitorul, confecţionat din ghips de Paris, împrumuta înfăţişarea unui eunuc în fuste. Femeile se rugau pentru copii şi bărbaţii se rugau pentru hrană ca să astupe gurile flămânde. Afară, pe trotuar, se înşirau grămezi de legume, de fructe, de flori şi de dulciuri. Frizeriile erau larg deschise şi băieţaşii, semănând a progeniturile lui Fra Angelico, agitau evantaie mari ca să gonească muştele. Un oraş frumos, viu până-n ultima fibră şi inundat de soare. În fundal, Vezuviul, un con somnolent din care se despletea lenevos un fuior de fum. Eram în Italia – eram sigur că sunt acolo. Şi era tot ce mă aşteptasem să fie. Şi atunci mi-am dat brusc seama că *ea* nu era cu mine şi, pentru o clipă, m-am întristat. Pe urmă m-am mirat… M-am mirat de sămânţa sădită şi de roadele ei. Pentru că în noaptea aceea, când zăceam în pat

flămânzi de Europa, ceva se declanşase în mine. Trecuseră ani… ani scurţi, îngrozitori, în care fiece sămânţă care-mi fusese sădită părea să fi fost tocată într-o pastă. Ritmul nostru se înteţise, al ei pe cale fizică, al meu pe cale mult mai subtilă. *Ea* sărise înainte, febrilă, însuşi mersul i se schimbase în saltul antilopei. *Eu* rămăsesem aparent nemişcat, nu făcusem niciun progres, dar mă învârteam ca un titirez. *Ea* îşi aţintise ochii pe ţintă, dar cu cât se mişca mai repede, cu atât se îndepărta şi ţinta. *Eu* ştiam că în felul ăsta n-o să-mi ating niciodată ţinta. Mi-am mişcat, obedient, trupul, dar având tot timpul în vedere sămânţa dinăuntru. Când alunecam şi cădeam, cădeam încet, ca o pisică, sau ca o femeie însărcinată, mereu atent la ceea ce creştea în mine. Europa, Europa… a fost întotdeauna cu mine, chiar când ne certam, chiar când strigam ca nebunii unul la celălalt. Ca un obsedat, deturnam fiecare discuţie la singurul subiect care mă interesa: *Europa*. Noaptea când hoinăream amândoi prin oraş, asemenea pisicilor vagabonde în căutarea unei fărâme de hrană, în mintea mea erau prezente oraşele şi oamenii din Europa. Eram ca un sclav care visează la libertate, a cărui întreagă făptură e îmbibată de o singură idee: evadarea. Dar nimeni nu m-ar fi putut convinge pe atunci că, dacă mi s-ar da să aleg între ea şi visul meu despre Europa, l-aş alege pe cel de-al doilea. *Pe atunci*, mi s-ar fi părut o fantezie să presupun că ea însăşi îmi va oferi asemenea alegere. Şi poate şi mai fantastică mi s-ar fi părut ideea că în ziua în care mă voi îmbarca pentru Europa, va trebui să-i cer prietenului meu Ulric zece dolari, ca să am ceva în buzunar când voi călca pe iubitul meu sol european.

Visul pe jumătate articulat în întuneric, în noaptea aceea singur în deşert, vocea lui Ulric încurajându-mă, munţii Carpaţi ivindu-se pe sub lună. Tombuctu, clopoţeii cămilei, mirosul de piele şi de bălegar uscat, scorţoşat („La ce te gândeşti?” „Şi eu!”), tăcerea intensă, zumzăitoare, zidurile goale, moarte, ale locuinţei de peste drum, faptul că Arthur Raymond dormea, că dimineaţa avea să-şi continue exerciţiile, iar şi iar, la infinit, dar că eu m-am

schimbat, că exista o ieşire, o portiţă de scăpare, chiar dacă numai în imaginaţie, toate acestea acţionau ca un ferment, şi îmi dinamizau zilele, lunile, anii din faţa mea. Îmi dinamizau dragostea pe care i-o purtam. Mă făceau să cred că ceea ce nu puteam îndeplini singur, puteam îndeplini cu ea, pentru ea, prin ea, din pricina ei. A devenit pentru mine stropitoarea de irigaţie, fertilizatorul, seva, exploratorul, capul de familie, giroscopul, vitamina forte, aruncătorul de flăcări, omul de afaceri…

Din ziua aceea lucrurile au început să meargă ca pe roate. Să ne căsătorim? Desigur, de ce nu? Imediat. Ai banii pentru dispensă? Nu, dar am să-i împrumut. Foarte bine. Ne întâlnim la colţ…

Suntem în metrou în drum spre Hoboken. Mergem să ne căsătorim acolo. De ce Hoboken? Nu mai ţin minte. Poate ca să ascund faptul că am mai fost căsătorit, sau poate că depăşeam puţin prevederile legale. Oricum, Hoboken.

În vagon, ne ciondănim. Aceeaşi poveste – nu-i sigură că doresc într-adevăr să mă însor cu ea. E convinsă că vreau numai să-i fac pe plac.

O staţie înainte de Hoboken sare din vagon. Sar şi eu şi alerg după ea.

— Ce-i cu tine? Ai înnebunit?

— Tu nu mă iubeşti. N-am de gând să mă mărit cu tine.

— Ba ai să te măriţi, pentru numele lui Dumnezeu!

O prind şi o trag la marginea peronului. Când vine metroul următor o iau în braţe şi o sărut.

— Eşti sigur, Val? Eşti sigur că vrei să te însori cu mine? O sărut din nou.

— Haide, termină odată! Ştii foarte bine că o să ne căsătorim.

Sărim în vagon. Hoboken. Un loc mohorât, trist. Un oraş mai străin pentru mine decât Peking sau Lhasa. Am găsit primăria. Am găsit doi tontălăi care să ne fie martori.

Ceremonialul. Cum te cheamă? Şi numele *dumitale*? Şi numele *lui*? Şi aşa mai departe. De cât timp îl cunoşti pe

omul ăsta? Şi ăstălalt e un prieten al dumitale? Da, domnule. De unde l-ai cules – din lada de gunoi? O.K. Semnează aici. Bang, bang! Ridică mâna dreaptă! *Jur solemn* etc, etc. Căsătoriţi. Cinci dolari, vă rog. Sărută mireasa. Următorul, vă rog…

Toată lumea e fericită?

Îmi vine să scuip.

În metrou… Îi iau mâna. Amândoi suntem deprimaţi, umiliţi.

— Îmi pare rău, Mona… n-ar fi trebuit să fie aşa.

— E în ordine, Val!

Acum e foarte tăcută. De parcă tocmai am înmormântat pe cineva.

— Ba nu-i deloc în ordine. Fir-ar să fie! Sunt îndurerat.

Sunt dezgustat. Nu aşa te căsătoreşti. Niciodată n-am să…

Mi-am curmat vorba. Ea s-a uitat la mine cu o expresie şocată.

— Ce voiai să spui?

Am minţit:

— N-am să-mi iert niciodată că am făcut-o în felul ăsta.

Am tăcut şi eu. Buzele îi tremurau.

— Nu vreau să ne întoarcem încă acasă, a rostit.

— Nici eu nu vreau.

Tăcere.

— Am să-l sun pe Ulric. O să luăm masa cu el, da?

— Da, mi-a răspuns docilă.

Am intrat împreună într-o cabină telefonică, pentru ca să-l sunăm pe Ulric. Îmi ţineam braţul în jurul ei.

— Acum eşti doamna Miller. Cum ţi se pare?

A început să plângă.

— Alo, alo, tu eşti Ulric?

— Nu, sunt Ned.

Ulric nu era acasă – avea să lipsească toată ziua.

— Ascultă-mă, Ned, tocmai ne-am căsătorit.

— Cine s-a căsătorit?

— Mona şi cu mine, bineînţeles… Dar cine credeai?

A încercat să glumească, de parc-ar fi vrut să spună că nu ştia cu cine m-aş putea căsători eu.

— Ascultă, Ned, e un lucru serios. Poate că tu n-ai fost niciodată însurat. Suntem deprimaţi. Mona plânge. Şi eu sunt gata să plâng. Putem trece pe la voi? Ne simţim singuri. Poate ne pregăteşti o băutură, da?

Ned râdea din nou. Desigur că puteam veni – imediat. O aştepta pe coarda aia a lui, Marcelle. Dar n-avea nicio importanţă. Tot se săturase de ea. Era prea bună cu el. Scotea untul din el la futut. Da, veniţi imediat. O să ne înecăm cu toţii amarul.

— Gata, Mona, nu-ţi mai face griji. Ned trebuie să aibă ceva bani. O să-l facem să ne invite la masă. Presupun că nimeni nu s-a gândit să ne dea un cadou de nuntă. Asta-i când te căsătoreşti atât de neoficial. Ştii, când eu şi Maude ne-am căsătorit, chiar a doua zi am amanetat câteva din cadourile de nuntă. Nu le-am mai scos de la amanet. Cine are nevoie de cuţite şi furculiţe argintate?

— Te rog, Val, nu vorbi aşa.

— Scuză-mă. Cred că-s puţin zăpăcit. Ceremonia asta m-a data gata. Aş fi fost în stare să-l strâng de gât pe individul ăla.

— Val, încetează! Te rog!

— Bine, n-o să mai vorbim despre asta. Haide să fim veseli! Hai să râdem…

Ned avea un zâmbet cald. Îmi plăcea tipul. Era slab. Slab şi simpatic. Egoist pe dedesubt. Foarte egoist. De asta nu s-ar fi putut însura. Avea şi talent, mult talent, dar lipsit de geniu, de forţă de susţinere. Era un artist care nu-şi găsea niciodată mediul potrivit. Pentru el, cel mai bun mediu era băutura. Când bea, devenea expansiv. Ca fizic îţi amintea de John Barrymore în vremurile lui bune. Rolul său era cel al lui Don Juan, mai ales într-un costum englezesc şi cu lavalieră la gât. Avea un timbru foarte plăcut. Bogat baritonal, cu modulaţii încântătoare. Tot ce spunea suna suav şi important, deşi nu rostea niciodată vreo vorbă de care să fi meritat să-ţi aduci aminte. Dar

când vorbea părea să te mângâie cu limba; te lingea peste tot, ca un câine fericit.

— Măi, măi! a spus rânjind cu gura până la urechi, deja pe jumătate cherchelit. Care va să zică aţi făcut-o! Hai, veniţi înăuntru! Bună, Mona, ce mai faci? Felicitări! Marcelle n-a venit încă. Sper să nu vină deloc. Nu prea mă simt azi în forţă.

Încă rânjea când s-a aşezat într-un fotoliu ca un tron, de lângă şevalet.

— Ulric o să fie neconsolat că a pierdut asemenea spectacol. Vrei un whisky – sau preferi gin?

— Gin.

— Buun, povestiţi-mi totul. Când s-a întâmplat… Chiar în dimineaţa asta? De ce nu m-aţi înştiinţat – v-aş fi fost martor. Apoi, întorcându-se spre Mona: Nu eşti însărcinată, nu?

— Dumnezeule, hai să vorbim despre altceva, i-a răspuns Mona. Jur că nu mă mai mărit niciodată… e oribil.

— Ascultă, Ned, înainte de te îmbeţi, spune-mi ceva… Câţi bani ai la tine? am întrebat eu.

A pescuit vreo şase cenţi.

— E în ordine, m-a asigurat el. Marcelle o să aibă bani la ea.

— Dacă vine.

— O, o să vină, n-avea grijă. Asta-i baiul. Nu ştiu ce-i mai rău – să fii lefter sau s-o ai pe Marcelle pe cap.

— N-aş fi crezut că-i atât de rea.

— Nici nu e. E o fată a naibii de drăguţă. Dă-i prea afectuoasă. Se cramponează de tine. Înţelegi, eu nu sunt făcut pentru fericire conjugală. Eu mă plictisesc să tot văd aceeaşi faţă – chiar dacă-i o madonă. Eu sunt uşuratic. Şi ea e constantă. Îmi dă ghes tot timpul. Şi eu nu vreau să mi se dea ghes – nu tot timpul.

— Nu ştii ce vrei, a intervenit Mona. Nu ştii să apreciezi când îţi merge bine.

— Cred că ai dreptate. Şi Ulric e la fel. Presupun că suntem masochişti.

A rânjit. Se ruşina că-i venise asemenea cuvânt pe

buze. Era un cuvânt intelectual şi Ned n-avea nevoie de nimic intelectual.

S-a auzit soneria de la uşă. Era Marcelle. Am auzit-o dându-i un sărut răsunător.

— Îi cunoşti pe Henry şi pe Mona, nu?

— Sigur că da, a răspuns Marcelle veselă. Te-am prins odată cu pantalonii pe vine… Îţi aminteşti? Pare să fie multă vreme de atunci.

— Ascultă, ce crezi tu c-au făcut? i s-a adresat Ned. S-au căsătorit… Da, chiar azi… În Hoboken.

— A\sta-i minunat! a izbucnit Marcelle.

S-a dus la Mona şi a sărutat-o. M-a sărutat şi pe mine.

— Aşa-i că arată trişti? a întrebat-o Ned.

— Ba nu. Nu găsesc că arată trişti. De ce-ar arăta?

Ned i-a turnat o băutură. Când i-a înmânat-o, i-a spus:

— Ai ceva bani la tine?

— Desigur. De ce? Ai nevoie?

— Nu eu, *ei* au nevoie de bani. Sunt lefteri.

— Ce rău îmi pare! Sigur că am bani. Cât să vă dau – zece, douăzeci? Bineînţeles. Şi să nu mi-i daţi înapoi – e un cadou de nuntă.

Mona s-a apropiat de ea şi i-a luat mâna.

— E foarte frumos din partea ta, Marcelle. Îţi mulţumesc.

— Atunci vă invităm la masă, am hotărât eu, încercând să-mi exprim gratitudinea.

— Ba nu, m-a contrazis Marcelle. O să pregătim masa aici. Hai să ne facem comozi. Nu-mi place să sărbătorim în oraş… Zău, sunt foarte bucuroasă. Îmi place să văd oamenii căsătorindu-se – şi rămânând căsătoriţi. Poate că sunt demodată, dar eu cred în dragoste. Aş dori ca toată viaţa mea să fiu îndrăgostită.

— Marcelle, m-am amestecat eu, de unde dracu’ te tragi tu?

— Din Utah. De ce?

— Nu ştiu, dar îmi placi. Eşti înviorătoare. Îmi place

felul în care mânuieşti banii.

— Îţi baţi joc de mine.

— Nu. Sunt foarte serios. Eşti o femeie bună. Eşti prea bună pentru neghiobul ăsta de aici. De ce nu te măriţi cu el? Fă-o! O să-l sperie de moarte dar o să-i prindă foarte bine.

— Auzi? a gângurit ea, întorcându-se spre Ned. Nu ţi-am spus şi eu? Eşti prea leneş, ăsta-i necazul cu tine. Nici nu-ţi dai seama ce comoară sunt eu!

La acest punct, pe Mona a apucat-o un acces de râs. Râdea de parcă era gata să plesnească de râs.

— N-am ce-i face, se scuza ea. E prea nostim.

— Doar nu te-ai îmbătat încă? a întrebat-o Ned.

— Nu, nu-i vorba de asta, am apărat-o eu. Se relaxează. Nu-i decât o reacţie. Am amânat prea mult căsătoria, asta-i, Mona, nu-i aşa?

Altă cascadă de râs.

— Şi apoi, am continuat eu, se simte întotdeauna prost când împrumut bani. Nu-i aşa, Mona?

Niciun răspuns – doar o nouă explozie de râs.

Marcelle s-a apropiat de ea şi i-a vorbit pe un ton jos, mângâietor.

— Lăsaţi-o în seamă mea, a adăugat apoi. Voi doi rămâneţi aici şi îmbătaţi-vă. Noi ne ducem să cumpărăm de mâncare, da, Mona?

— Ce-a fost cu criza asta de isterie? m-a întrebat Ned, după ce amândouă plecaseră.

— Habar n-am. Nu-i obişnuită să se mărite, presupun că asta a fost.

— Ascultă-mă, Henry. Ce te-a determinat să faci pasul ăsta? Nu găseşti că-i puţin pripit?

— Aşază-te! i-am cerut. Vreau să-ţi vorbesc. Nu eşti prea beat ca să mă poţi urmări, nu?

— Ai de gând să-mi ţii o predică? m-a întrebat plângăcios.

— Am de gând să-ţi vorbesc pe şleau. Ascultă-mă. Noi tocmai ne-am căsătorit, da? Tu găseşti că a fost o greşeală. Dă-mi voie să-ţi spun un lucru: în viaţa mea n-am făcut un

lucru mai bun. O iubesc îndeajuns încât să fac tot ce-mi cere. Dacă mi-ar cere să-ţi tai gâtul… Dacă aş crede că asta ar face-o fericită… n-aş pregetas-o fac. *De ce a apucat-o un râs isteric*? Nenorocitule, nu ştiu ce se întâmplă cu tine. Tu nu mai *simţi*. Tu nu faci decât să încerci să te protejezi. Ei bine, eu nu vreau să mă protejez. Eu vreau să săvârşesc lucruri prosteşti, lucruri mărunte, lucruri obişnuite, tot şi toate care ar putea face o femeie fericită. Poţi să înţelegi aşa ceva?

Tu şi Ulric aţi gândit că toată povestea asta de dragoste e o farsă. Henry n-o să se mai însoare niciodată! O, nu! E doar o pasiune trecătoare. După un timp o să se stingă. Aşa aţi văzut voi lucrurile. Ei bine, v-aţi înşelat. Ce simt eu pentru Mona e atât de măreţ, încât nici nu poate fi transpus în cuvinte, Acum, Mona e în stradă. Ar putea fi călcată de o maşină. Orice s-ar putea întâmpla. Tremur la gândul cum aş reacţiona dacă s-ar întâmpla ceva. Cred că aş înnebuni. Te-aş ucide pe loc, ăsta-i primul lucru pe care l-aş face… Tu habar n-ai ce înseamnă să iubeşti în felul ăsta, nu-i aşa? Tu te gândeşti numai cum e să vezi în fiecare zi la micul dejun aceeaşi mutră în faţa ta. Eu mă gândesc cât de minunată e faţa ei, cum se schimbă în fiecare minut. Eu n-o văd de două ori în acelaşi fel. Văd doar o infinitate de adoraţie. Asta-i cuvântul potrivit – *adoraţie*. Pun mâna în foc că tu nu l-ai folosit niciodată. Acum ne apropiem de adevăr… o ador. Am să repet. *O ador*. Iisuse, ce minunat e să rosteşti acest cuvânt. O ador şi mă prosternez la picioarele ei. O venerez. Îi înalţ rugăciuni. O idolatrizez. Ce părere ai? Când am adus-o prima oară aici nu te-ai gândit niciun moment că într-o bună zi am să vorbesc în felul ăsta. Şi totuşi v-am prevenit pe amândoi. V-am spus că s-a întâmplat ceva. Şi aţi râs. Aţi crezut că ştiţi voi mai bine. Ei uite că nu ştiţi nimic, niciunul din voi. Nu ştiţi cine sunt eu şi de unde mă trag. Voi vedeţi numai ce vreau eu să vă arăt. Niciodată nu vă uitaţi sub vestă. Dacă râd, credeţi că sunt vesel. Nu ştiţi că atunci când râd cu poftă sunt pe marginea disperării. Cel puţin aşa a fost până acum. Dar nu mai e. Acum când râd,

râd de-adevăratelea, nu mai plâng pe dinăuntru şi râd pe dinafară. Sunt din nou întreg. Dintr-o bucată. Un om îndrăgostit. Un om care s-a însurat din propria lui voinţa. Un om care nu a mai fost căsătorit de-adevăratelea până acum. Un om care a cunoscut femei, dar n-a cunoscut dragostea. Acum am să cânt pentru tine. Sau am să recit, dacă vrei. Ce doreşti? Spune numai şi vei avea… Ascultă-mă, când o să vină înapoi – şi, Dumnezeule, doar gândul că o să vină înapoi, că n-a ieşit pe uşa asta şi a dispărut – când o să vină înapoi vreau să fii vesel… vreau să fii *vesel în mod firesc*. Spune-i lucruri drăguţe… lucruri bune… sincere… lucruri care-ţi vine greu să le rosteşti de obicei. Fă-i promisiuni. Spune-i că o să-i cumperi un cadou de nuntă. Spune-i că speri să aibă copii. Minte-o, dacă trebuie… Dar fă-o fericită. N-o lăsa să râdă iar în felul acela… niciodată! Tu să râzi, ticălosule! Fă-o pe clovnul, fă-o pe idiotul. Dar las-o să creadă că totul e bine şi frumos… frumos, şic… şi că o să dureze pe vecie.

M-am oprit un moment ca să-mi trag răsuflarea şi să mai iau o înghiţitură de gin. Ned mă urmărea cu gura căscată.

— Zi-i înainte! m-a îndemnat el. Continuă!

— Îţi place, aşa-i?

— E încântător. Pasiune adevărată. Aş da orice să mă pot monta şi eu la asemenea intensitate… Dă-i înainte, spune orice vrei. Nu te teme că mă jigneşti. Eu sunt un nimeni…

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu mai vorbi aşa – mă dezarmezi. Eu nu joc teatru… sunt serios.

— Ştiu că eşti – de asta îţi cer să continui. Oamenii nu mai vorbesc azi în felul ăsta… Cel puţin oamenii pe care-i cunosc eu.

S-a ridicat în picioare, şi-a strecurat braţul pe sub braţul meu şi mi-a dăruit fermecătorul lui surâs incandescent ochii îi erau mari şi lichizi, pleoapele ca nişte farfurioare. Era uimitor ce iluzie de căldură şi de înţelegere îţi putea transmite. O clipă m-am întrebat dacă nu cumva l-am subestimat. Niciodată nu trebuie dispreţuit

sau respins un om care-ţi dă măcar iluzia că ar simţi. Cum puteam şti eu câte eforturi a făcut, sau mai făcea încă, pentru a se ridica la suprafaţă? Ce drept aveam eu să-l judec – eu sau oricare altul? Când oamenii îţi zâmbesc, te iau de braţ, strălucesc pentru tine, înseamnă că au în ei ceva receptiv. Nimeni nu-i cu totul mort.

— Nu-ţi face griji de ce gândesc eu, mi-a spus cu glasul acela bogat, pastoral. Aş fi dorit doar ca Ulric să fie aici… ar fi apreciat toate astea chiar mai mult decât mine.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu vorbi aşa, Ned. N-am nevoie de apreciere… am nevoie de receptivitate. Ca să-ţi spun adevărul, nu ştiu ce vreau de la tine, sau de la oricare altul. Vreau ceva mai mult decât obţin, asta-i tot ce ştiu. Vreau să ieşi afară din pielea ta. Vreau ca fiecare să se dezgolească, să-şi dezgolească nu numai carnea, dar şi sufletul. Uneori sunt atât de flămând, atât de rapace, încât i-aş putea mânca pe oameni. Nu am răbdare să-i aştept să-mi povestească… cum se simt… ce doresc… şi aşa mai departe. Vreau să-i mestec de vii… să descopăr singur… repede, totul deodată. Ascultă…

Am luat un desen al lui Ulric care era pe masă.

— Vezi asta? Ce-ar fi s-o mănânc?

Am început să mestec hârtia.

— Dumnezeule, Henry, opreşte-te! A lucrat trei zile la desenul ăsta! E o comandă.

Mi-a smuls desenul din mână.

— Bine! Atunci dă-mi altceva. Dă-mi un palton… orice. Uite, dă-mi mâna ta.

I-am apucat mâna şi am ridicat-o la gură. Şi-a tras-o violent.

— Ai înnebunit, mi-a spus. Ascultă, controlează-te! Fetele or să se întoarcă imediat… atunci o să ai mâncare adevărată.

— Sunt în stare să mănânc orice. Nu mi-e foame. Sunt exaltat. Am vrut doar să-ţi arăt ce simt. *Tu nu simţi niciodată ceva*?

— Aş spune că nu, mi-a răspuns dezvelindu-şi colţii. Doamne, dacă aş ajunge în starea ta, m-aş duce la doctor.

Aş crede că am delirium tremens sau mai ştiu eu ce. Mai bine ai lăsa paharul din mână… ginul ăsta nu-ţi face bine.

— Crezi că ginul e de vină? Foarte bine. Arunc paharul. M-am dus la fereastră şi am aruncat paharul în curte. Poftim! Acuma dă-mi un pahar cu apă. Adu o *cană* cu apă. Am să-ţi arăt… N-ai văzut încă pe nimeni să se îmbete cu apă, nu-i aşa? Atunci uită-te la mine. Dar înainte de mă îmbăt cu apă, am continuat ducându-mă după el la baie, vreau să observi diferenţa dintre exaltare şi beţie. Fetele or să vină îndată. Până atunci o să fiu beat. Urmăreşte-mă. Vezi ce se întâmplă.

— Te cred că o să te urmăresc. Dac-aş putea învăţa şi eu să mă îmbăt cu apă, aş fi scutit de o mare bătaie de cap. Poftim, bea acum paharul. O să aduc şi o cană.

Am luat paharul şi l-am dat pe gât dintr-o înghiţitură. Când s-a întors, am băut al doilea pahar în acelaşi fel. Ned se uita la mine ca la un monstru de la circ.

— După vreo cinci-şase pahare o să începi să observi efectul, i-am spus.

— Eşti sigur că nu vrei să-ţi torn o picătură de gin în apă? N-am să te acuz că trişezi. Apa-i atât de searbădă şi de insipidă!

— Apa e elixirul vieţii, dragul meu Ned. Dacă eu aş conduce lumea, aş impune oamenilor de creaţie un regim de pâine şi apă. Tâmpiţilor le-aş da toată mâncarea şi băutura după care se dau în vânt. I-aş otrăvi, satisfăcându-le poftele. Mâncarea e otrava spiritului. Mâncarea nu-ţi potoleşte foamea şi băutura nu-ţi astâmpără setea. Hrana, sexuală sau de alt fel, îţi satisface numai poftele. Foamea e cu totul altceva. Nimeni nu poate satisface foamea. Foamea e barometrul sufletului. Extazul e modelul. Seninătatea este eliberarea de condiţiile meteorologice – climatul permanent al stratosferei. Sunt deja puţin beat, observi? Pentru că, atunci când te poţi gândi la seninătate, înseamnă că ai depăşit zenitul exaltării. Chinezii spun că noaptea începe la un minut după douăsprezece, ora prânzului. Dar la zenit şi la nadir stai încremenit un moment sau două. La aceşti doi poli, Dumnezeu îţi oferă

şansa să sfidezi ceasornicul. La nadir, care e beţie fizică, ai privilegiul de a înnebuni – sau de a te sinucide. La zenit, care e o stare de exaltare, poţi trece la seninătate şi beatitudine. Pe ceasul spiritual, acum e douăsprezece şi zece. A căzut noaptea. Nu-mi mai este foame, încerc numai o nesănătoasă dorinţă de a fi fericit. Ceea ce înseamnă că vreau să-mi împart beţia cu tine şi cu oricine. Ăsta-i un sentimentalism. Când o să beau tot urciorul cu apă o să încep să cred că toţi oamenii sunt la fel de buni: o să pierd simţul valorilor. E singura cale de a şti cum să fii fericit – să crezi că suntem cu toţii identici. E amăgirea celor săraci cu duhul. E ca purgatoriul echipat cu ventilatoare electrice şi mobilier aerodinamic. E caricatura veseliei. Veselia înseamnă unitate; fericirea înseamnă pluralitate.

— Te superi dacă eu beau ceva? m-a întrebat Ned. Cred că acum înţeleg ce vrei să spui. Mă simt destul de bine.

— Asta-i o fericire reflectată. Te afli pe lună. De îndată ce eu n-am să mai strălucesc, ai să te stingi.

— Tu o spui, Henry. Doamne, când sunt cu tine e ca şi cum mi s-ar face o injecţie în braţ.

Cana de apă se golise aproape complet.

— Umple-o din nou, i-am cerut. Sunt lucid, nu sunt încă beat. Aş vrea să văd fetele întorcându-se. Am nevoie de un stimulent. Sper că nu le-a călcat o maşină.

— Când te îmbeţi, cânţi? m-a întrebat Ned.

— Oare cânt? Vrei să mă auzi?

Am început să cânt prologul la *Pagliacci*.

În mijlocul ariei au intrat fetele, încărcate cu pachete. Eu continuam să cânt.

— Se vede că sunteţi criţă, a comentat Marcelle, uitându-se de la unul la celălalt.

— El e beat, a răspuns Ned. S-a îmbătat cu *apă*.

— Cu *apă*? au îngânat amândouă.

— Da, cu apă. Zice că e opusul extazului.

— Nu înţeleg, a reluat Marcelle. Lăsaţi-mă să vă miros respiraţia.

— Nu pe a mea… Miroase-o pe a lui. Eu mă

mulţumesc să mă îmbăt cu alcool. La douăsprezece şi zece minute e noapte, spune Henry. Fericirea nu-i decât o formă de purgatoriu cu aer condiţionat… nu-i aşa, Henry?

— Ascultă-mă, i s-a adresat Marcelle. Henry nu e beat, tu te-ai îmbătat.

— Veselia e unitate; fericirea e întotdeauna majoritate, sau aşa ceva. Ar fi trebuit să fiţi aici ceva mai devreme. A vrut să-mi mănânce mâna. Când am refuzat să-l îndatorez, mi-a cerut să-i dau să mănânce un palton. Uitaţi-vă aici… să vă arăt ce-a făcut din desenul lui Ulric.

S-au uitat la desen, care avea un colţ mestecat, ferfeniţi t.

— Asta înseamnă foame pentru el, le-a explicat Ned. Nu foamea obişnuită – foamea spirituală. Ţelul suprem e stratosfera unde clima e întotdeauna senină. Nu-i aşa, Henry?

— Aşa-i, i-am răspuns cu un zâmbet grav. Şi acum, Ned, spune-i Monei ce mi-ai spus mie cu un moment înainte…

I-am aruncat o privire hipnotică şi mi-am dus la gură alt pahar cu apă.

— Nu cred că ar trebui să-l laşi să bea atâta apă, i s-a adresat el Monei. A golit un urcior până acum. Mi-e teamă să nu facă hidropizie – sau să nu devină hidrocefal.

Mona mi-a aruncat o căutătură întrebătoare. „Ce înseamnă teatrul ăsta?” părea să spună.

Mi-am lăsat mâna pe braţul ei, uşor, de parcă o atingeam cu o baghetă magică.

— Ned are ceva să-ţi comunice, i-am spus. Ascultă-l liniştită. O să-ţi facă bine.

Toţi ochii erau aţintiţi asupra lui Ned. A roşit şi a început să se bâlbâie.

— Despre ce-i vorba? a întrebat Marcelle. Ce lucru atât de minunat a spus?

— Bănuiesc că va trebui să-l comunic eu în locul lui. Am luat mâinile Monei într-ale mele şi am privit-o în ochi. Uite ce a spus, Mona… „N-am crezut niciodată că o fiinţă umană poate transforma o altă fiinţă în măsura în care

Mona te-a transformat pe tine. Unii oameni dobândesc religia; tu ai dobândit iubirea. Eşti omul cel mai fericit din lume”.

Mona: Chiar aşa ai spus, Ned?

Marcelle: Cum se face că eu nu te-am transformat pe tine?

Ned a început să gângăvească.

— Cred că are nevoie de o băutură, a observat Marcelle.

— Nu, băutura satisface numai poftele josnice, a sărit Ned. Eu caut elixirul vieţii, care, după opinia lui Henry, e apa.

— O să-ţi dau mai târziu elixirul, l-a potolit Marcelle. Acum ce-aţi spune de nişte pui rece?

— Ai şi oase? am întrebat.

Marcelle m-a privit nedumerită.

— Vreau şaşte mănânc. Oasele conţin fosfor şi iod. Mona îmi dă întotdeauna să mănânc oase când sunt exaltat. Înţelegi, când sunt efervescent, degajez energie vitală. Voi nu aveţi nevoie de oase – voi aveţi nevoie de sucuri cosmice. Învelişul vostru celest s-a uzat prea tare. Voi radiaţi doar din sfera sexuală.

— Ce înseamnă asta pe englezeşte?

— Înseamnă că voi vă hrăniţi cu seminţe în loc de ambrozie. Hormonii voştri spirituali sunt sărăciţi. Îl iubiţi pe boul Apis, în loc să-l iubiţi pe Krishna, vizitiul. O să vă găsiţi paradisul vostru, dar va fi la nivelul de jos. Singura voastră scăpare e nebunia.

— E limpede ca mâzga, a apreciat Marcelle.

— Nu vă lăsaţi prinşi în maşinăria ceasornicului, asta vrea să spună, a lămurit-o Ned.

— Ce maşinărie a ceasornicului? Despre ce dracu’ vorbiţi amândoi?

— Nu înţelegi, Marcelle? am intervenit eu. Ce-ţi mai poate aduce ţie dragostea, ceva ce să nu fi căpătat până acum?

— Eu n-am căpătat nimic decât un noian de responsabilităţi, s-a apărat Marcelle. *El* capătă totul.

— Exact, şi de asta se simte atât de bine.

— N-am spus aşa ceva!… Ascultă, despre ce vorbeşti? Eşti sigur că totul e în ordine cu tine?

— Vorbesc despre sufletul tău. Ţi-ai înfometat sufletul. Ai nevoie de sucuri cosmice, aşa cum am mai spus.

— Da, şi unde se cumpără astea?

— Nu le cumperi… te rogi să ţi se dea. N-ai auzit niciodată despre mana cerească? Roagă-te în noaptea asta să-ţi pice mană: o să-ţi tonifice ligamentele astrale.

— Eu nu ştiu nimic despre chestiile astea astrale, dar ştiu câte ceva despre cur, mi-a tăiat-o Marcelle. Dacă vrei să ştii părerea mea, cred că-mi vorbeşti cu *double-entendu*. De ce nu te duci puţin la baie să te joci cu tine? Căsătoria are un efect bizar asupra ta.

— Vezi, Henry, mi s-a adresat Ned, aşa aduc ele lucrurile cu picioarele pe pământ. Ea e mereu îngrijorată de fofoloanca ei, nu-i aşa, drăguţă? A mângâiat-o sub bărbie. Eu zic, a continuat, că poate ar trebui să mergem cu toţii astă seară la teatrul burlesc. Ar fi un fel inedit de a celebra ocazia, nu credeţi? Ştiţi, teatrul îţi dă idei.

Marcelle s-a uitat la Mona. Evident că lor nu li se părea prea strălucită ideea.

— Haideţi să mâncăm întâi, am sugerat eu. Aduceţi-mi paltonul acela, sau o pernă… S-ar putea să mai vreau şi ceva alături. Şi pentru că veni vorba de cur, ai tras vreodată o muşcătură zdravănă… ştii, o muşcătură pe cinste? Uite-o pe Marcelle, de exemplu… asta numesc eu un curişor tentant.

Marcelle a început să chicotească. Instinctiv, şi-a dus mâinile la spate.

— Nu te speria, încă nu te muşc. Întâi mănânc pui şi celelalte chestii. Dar zău aşa, uneori simţi nevoia să rupi o bucată cu dinţii, ce mai! O pereche de ţâţe, asta-i altceva. Niciodată n-aş putea muşca din ţâţele unei femei – o muşcătură zdravănă, vreau să spun. Mi-e teamă întotdeauna să nu-mi ţâşnească laptele în faţă. Şi toate vinele alea… Dumnezeule, e sângeros! Pe când un cur

picant… Când e vorba de curul unei femei nu te gândeşti niciodată la sânge. E pur şi simplu carne albă. Şi mai există o delicatesă chiar ceva mai jos de crăpătură, pe dinăuntru. Chestia asta-i chiar mai fragedă decât o bucată de cur pur. Nu ştiu, poate că exagerez. Oricum, mi-e foame… Aşteptaţi-mă până-mi golesc pişatul din mine. Îmi dă o erecţie şi nu pot să mănânc când am o erecţie. Păstraţi-mi un sandvici frumos, ca o pizdă, şi stropiţi-l cu puţin sos rece. Mamă, îmi lasă gura apă…

— Te simţi mai bine, acum? m-a întrebat Ned când m-am întors de la baie.

— Sunt lihnit, ce-i borâtura aia de acolo – din castronul mare?

— Acolo e găinaţ de turturele cu ouă împuţite şi cu sos menstrual, m-a lămurit Ned. Îţi face poftă?

— Vă rog schimbaţi subiectul, ne-a cerut Marcelle. Nu sunt eu foarte delicată, dar când mănânc nu-mi place să mă gândesc la borâtură. Dacă trebuie să vorbiţi porcării, prefer să vorbiţi de sex.

— Ce vrei să spui, că sexul e o porcărie? s-a răţoit Ned. Ce părere ai, Henry? Sexul e o porcărie?

— Sexul este una din cele nouă raţiuni ale reîncarnării, am răspuns eu. Celelalte opt sunt lipsite de importanţă. Dacă am fi cu toţii îngeri, n-am avea sex – am avea aripi. Un aeroplan nu are sex; nici Dumnezeu n-are. Sexul duce la reproducere şi reproducerea duce la ratare. Poporul cel mai sexi din lume sunt nebunii, aşa se spune. Aceştia trăiesc în paradis, dar şi-au pierdut inocenţa.

— Pentru o persoană inteligentă ca tine, vorbeşti o mulţime de prostii, m-a apostrofat Marcelle. De ce nu vorbeşti despre lucruri pe care să le înţeleagă tot omul? Ce ne tot baţi capul cu rahaturile astea despre îngeri şi Dumnezeu şi balamuc. Dac-ai fi beat, aş mai zice, dar nu eşti beat… nici măcar n-o faci pe beatul… eşti insolent şi arogant. Te dai mare.

— Bravo, Marcelle, foarte bine! Vrei să cunoşti adevărul? Sunt plictisit. Sunt sastisit. Am venit aici pentru o masă şi ca să împrumut ceva bani. Da, haide să vorbim

despre lucruri simple, obişnuite. Cum a decurs ultima ta operaţie? Îţi place carnea albă sau carnea neagră? Să vorbim despre orice care să ne împiedice să gândim sau să simţim. Sigur, a fost foarte drăguţ din partea ta să ne dai douăzeci de dolari, aşa, pe nepusă masă. A fost ceva alb din partea ta. Dar când te aud vorbind, mă apucă mâncărimea. Aş vrea să aud pe cineva spunând ceva… Ceva original. Ştiu că ai o inimă bună, că n-ai făcut niciodată vreun rău cuiva. Şi presupun că-ţi vezi de treburile tale. Dar asta nu mă interesează pe mine. Mi-o silă de oamenii buni, generoşi. Eu vreau o manifestare de caracter şi de temperament. Dumnezeule, în atmosfera *asta* – nu pot nici măcar să mă îmbăt. Mă simt ca Jidovul Rătăcitor. Mi-ar plăcea să dau foc casei, sau aşa ceva. Poate c-ai să-ţi scoţi chiloţii şi ai să-i moi în cafea – asta ar fi ceva. Sau ai să iei un cârnat şi ai să te gâdili cu el… Mi-ai cerut să fim simpli, naturali. Bine. *Poţi să slobozeşti o băşină răsunătoare*? Ascultă, cândva am avut şi eu un creier obişnuit, visuri obişnuite, dorinţe obişnuite. Şi aproape că mi-am pierdut minţile. Urăsc obişnuitul, mă constipă. *Moartea e obişnuită* – e ceva ce li se întâmplă tuturor. Eu refuz să mor. M-am decis să trăiesc veşnic Moartea e uşoară; e ca balamucul, numai că nu te mai poţi masturba. Ned spune că-ţi place fofoloanca ta, desigur, oricui îi place. Şi ce-i cu asta? În zece ani curul o să ţi zbârcească şi ţâţele or să-ţi atârne ca nişte pungi goale. Peste zece ani… peste douăzeci de ani… Ce importanţă are? Ai avut parte de câteva futaiuri bune la viaţa ta, pe urmă ai secat. Şi ce-i cu asta? În momentele în care nu te mai distrezi, devii melancolică. Nu-ţi ordonezi viaţa – îţi laşi pizda să o facă în locul tău. Eşti la discreţia unei pule sculate…

Am făcut o pauză ca să-mi trag răsuflarea, surprins că nu mi-a ars cineva o labă. Ned avea în ochi o licărire care putea fi interpretată ca prietenoasă sau încurajatoare – sau ucigaşă. Speram că cineva o să se manifeste în vreun fel, că o să arunce o sticlă, o să spargă farfuriile, o să ţipe, o să urle, orice, numai să nu stea acolo ca nişte bufniţe

încremenite. Nu ştiu ce mi-a căşunat pe Marcelle, nu-mi făcuse nimic o foloseam ca pe un cal de bătaie. Mona ar fi trebuit să mă întrerupă… Mă bizuisem pe ea s-o facă. Dar nu, era straniu de liniştită, straniu de imparţială.

— Acum că mi-am vărsat năduful, am reluat, dă-mi voie să-mi cer scuze, Marcelle. Nici nu ştiu ce să-ţi spun. Categoric, n-ai meritat aşa ceva.

— Nu face nimic, mi-a răspuns amabilă. Eu ştiu că pe tine te roade ceva. Nu se putea să ai ceva cu mine, pentru că… mă rog, nimeni din cei care mă cunosc nu mi-ar vorbi vreodată în felul ăsta. De ce nu te întorci la gin? Uite aici, trage o duşcă zdravănă… Am dat pe gât o jumătate de pahar, şi am văzut stele verzi… Vezi, a urmat ea, te face mai uman, nu-i aşa? Mai ia-ţi nişte pui şi nişte salată de cartofi. Necazul cu tine e că eşti hipersensibil. Aşa era şi babacul meu. Ar fi vrut să fie preot şi, când colo, era contabil. Când eram cu toţii acasă, maică-mea îl îmbăta. Atunci ne bătea de scotea untul din noi – şi pe mama. Dar după aceea se simţea mai bine cu toţii ne simţeam mai bine. Bătrânul nu s-ar fi simţit mai bine nici dacă s-ar fi tăcut preot; se născuse cu o râcă pe lume. Nu era fericit decât când critica totul. De asta nu pot eu să urăsc oamenii… am văzut ce-a făcut ura din el. Sigur că-mi place fofoloanca mea. Cui nu-i place? Aşa cum ai spus şi tu. Îmi place ca lucrurile să meargă bine şi uşor. Îmi place să-i fac pe oameni fericiţi, dacă pot. Poate că-i o tâmpenie, dar te face să te simţi bine. Vezi tu, babacul meu gândea că totul trebuie distrus înainte de a putea începe o viaţă mai bună. Filosofia mea, dacă o poţi numi filosofie, e exact opusul. Nu văd nevoia de a distruge ceva. Eu cultiv binele şi fac ca răul să-şi poarte singur de grijă. Ăsta-i un mod femeiesc de a privi viaţa. Eu sunt o conservatoare. Cred că femeile trebuie să facă pe proastele pentru ca să nu-i lase pe bărbaţi să se considere proşti…

— Să fiu al naibii! a exclamat Ned. Nu te-am auzit niciodată vorbind aşa.

— Desigur că nu m-ai auzit, dragule. Niciodată n-ai crezut că am vreo fărâmă de creier în cap, nu-i aşa? Tu îţi

iei porţia ta de fofoloanca şi te culci pe o parte. De un an de zile îţi tot cer să te însori cu mine, dar încă nu eşti pregătit. Ai alte probleme. Mă rog, într-o bună zi ai să descoperi că nu ai decât o singură problemă: *pe tine însuţi*!

— Bravo! Bravo, Marcelle!

Mona izbucnise brusc cu vorbele astea.

— Ce dracu'! a exclamat Ned. Ce-i aici – o conspiraţie?

— Ştii, a continuat Marcelle de parc-ar fi vorbit pentru ea însăşi, uneori cred că sunt într-adevăr o gâscă. Uite-mă cum stau şi aştept ca individul ăsta să mă ia de nevastă. Şi să presupunem că s-ar însura cu mine – ce mare scofală? După căsătorie n-ar ajunge să mă cunoască mai bine decât înainte. Nu mă iubeşte. Când un bărbat e îndrăgostit, nu se gândeşte la viitor. Dragostea e o loterie, nu o poliţă de asigurare. Cred că îmi vin minţile la cap… Ned, n-am să-mi mai fac griji din cauza ta. Tu eşti genul de om care se frământă întruna şi pentru asta nu exista leac. M-ai făcut şi pe mine un timp să mă frământ – să mă frământ pentru tine. M-am săturat să mă tot frământ. Eu am nevoie de *dragoste* – nu de protecţie.

— Iisuse, lucrurile iau o întorsătură prea serioasă! a exclamat Ned, derutat de neaşteptata cotitură a conversaţiei.

— Prea serioasă? l-a îngânat Marcelle. Eu una te părăsesc. Poţi să rămâi singur tot restul vieţii tale – şi să depeni toate problemele acelea complicate care te frământă. Am senzaţia că mi s-a luat o povară grea de pe umeri.

S-a întors spre mine şi m-a salutat cu mâna.

— Mulţumesc, Henry, că mi-ai dat un bobârnac. Până la urmă, cred că n-ai vorbit prostii.

22

Cleo făcea încă furori la Teatrul Burlesc din Houston Street. Devenise o instituţie – ca Mistinguette. E uşor de

înţeles de ce fascina publicul pe care fraţii Minsky îl aduna seară de seară în grădina lor acoperită. N-aveai decât să stai lângă casa de bilete la un matineu, în orice zi a săptămânii, şi să-i priveşti pe fraieri înghesuindu-se înăuntru. Serile venea o mulţime mai sofisticată, adunată de prin toate colţurile din Manhattan, Brooklyn, Queens, Bronx, Staten Island şi New Jersey. Seara, chiar şi Park Avenue contribuia la îngroşarea clientelei. Dar în lumina crudă a zilei, marchiza teatrului arăta ca după o reşută de vărsat de vânt, cu biserica catolică de alături atât de dărăpănată, de ponosită, de paradită, cu preotul întotdeauna în prag, scărpinându-se în cur, de parcă ţinea neapărat să provoace dezgust şi dezaprobare. Semăna perfect cu imaginea realităţii creată de mintea sclerotică a unui sceptic când încearcă să explice că nu poate exista un Dumnezeu.

De numeroase ori am tândălit pe lângă intrarea teatrului, pândind pe cineva care să-mi împrumute cei câţiva bănuţi necesari să-mi plătesc intrarea. Când eşti şomer, ori prea scârbit ca să-ţi mai cauţi de lucru, e infinit mai bine să şezi într-o văgăună împuţită decât să stai ore întregi într-o toaletă publică, numai pentru că e cald acolo. Sexul şi sărăcia merg mână-n mână.

Duhoarea fetidă de la teatrul burlesc. Mirosul acela de latrină, de urină saturată cu bule de camfor! Izul amestecat de sudoare, de picioare nespălate, de respiraţie rău mirositoare, de chewing-gum şi de dezinfectant! Deodorantul greţos din pulverizatoarele îndreptate direct spre public, de parc-ar fi fost un roi de muşte albastre. Greţos? Nici nu există un cuvânt pentru el. Onan însuşi n-ar fi putut puţi mai îngrozitor. Şi *le decor* era extraordinar. Mirosea a Renoir în ultimul stadiu de cangrenă. Se asorta perfect cu efectele de lumină din *mardi gras* – un şirag de beculeţe roşii care iluminau un pântec intrat în putrefacţie. Încercai o satisfacţie parşivă să şezi acolo alături de idioţii mongolici[7] în declinul Gomorei, ştiind foarte bine că după spectacol va trebui s-o întinzi acasă pe jos.

7 Mongolism: boală congenitală caracterizată prin deficienţă mentală.

Numai un zălud ar putea aprecia căldura şi duhoarea unui ulcer imens în care zac alte câteva sute de zăluzi aşteptând să se ridice cortina. Şi în jurul tău, idioţi în mărime naturală, cojind alune, ronţăind ciocolată sau golind sticle de răcoritoare. Lumpen proletariatul.

Lepădături ale cosmosului.

Atmosfera era atât de împuţită, încât părea o imensă băşină congelată. Pe cortina de azbest, leacuri împotriva bolilor venerice, reclame pentru paltoane şi costume, pentru blănuri, delicatese de paste de dinţi, ceasuri care să marcheze timpul – de parcă timpul ar avea vreo importanţă în vieţile noastre. Unde să mergem să luăm o gustare după spectacol – ca şi cum am avea bani de spânzurat, ca şi cum după spectacol neam putea duce la Louie's sau la August's să ne uităm la fete, să le înfigem bani în cingătoare, deasupra curului şi să vedem Aurora Boreală sau Roşu, Alb, Albastru.

Uşierii… Nişte tipuri de şobolani, de puşcăriaşi, dacă erau bărbaţi, şi nişte rahaturi de curviştine dacă aparţineau sexului opus. Din când în când câte o poloneză drăguţă cu păr blond şi o mutră apetisantă, sfidătoare. Una dintre polonezele tâmpite care preferă să câştige un bănuţ cinstit decât să-şi ofere curul pentru un futai rapid. Le simţeai mirosul lenjeriei murdare, fie iarnă, fie vară.

Oricum, totul pe o bază de dă – banii – şi – ia – marfa care constituia planul Minsky. Şi funcţiona. Nicio cădere – oricât de păduchios ar fi fost spectacolul. Dacă te duceai des pe acolo ajungeai să cunoşti atât de bine feţele, nu numai pe cele ale actorilor dar şi pe ale spectatorilor, încât era ca o reuniune familială. Dacă te simţeai scârbit nu aveai nevoie de o oglindă ca să vezi cum arăţi – n-aveai decât să te uiţi la vecinul tău de scaun. Teatrul ar fi trebuit să fie numit „Casa Identicilor". Nu exista niciodată nimic original, nimic pe care să nu-l fi văzut de o mie de ori. Era ca o pizdă pe care ţi s-a acrit s-o tot priveşti – îi cunoşti fiecare fald şi fiecare cută; eşti atât de sătul că-ţi vine să scuipi în ea sau să iei o sondă şi să scoţi la suprafaţă toate mucozităţile care s-au adunat în laringe. Da, de multe ori

te încearcă impulsul de a da foc – să pui o mitralieră pe ei, bărbaţi, femei şi copii şi să le tragi în măruntaie. Alteori te cuprinde un fel de leşin: îţi vine să te laşi să luneci pe podea şi să zaci acolo printre cojile de alune. Să treacă oamenii peste tine cu ghetele lor soioase, puturoase, muiate-n căcat.

Şi, întotdeauna e prezentă şi o notă patriotică. Orice stârpitură mâncată de molii poate păşi în centrul scenei, drapată în steagul american şi cântând un cântec astmatic care-i dă gata pe toţi. Dacă stai într-un loc prielnic, poţi s-o vezi în culise suflându-şi nasul în steag. Şi cântecele lacrimogene… Ce le mai plac cântecele despre mama!

Neghiobi, amărâţi, năuci, boţiţi! Când venea vorba de acasă şi de mama se îmbăloşau ca nişte şoareci plângăcioşi. Pentru numerele astea o cărau întotdeauna pe scenă pe imbecila cu păr alb de la toaletă pentru femei. Răsplata ei că stătea zi şi noapte în căcătoare era să stârnească balele în timpul vreunui număr sentimental. Avea un mijloc imens – probabil o burtă căzută – şi ochi sticloşi. Ar fi putut să fie mama oricui – atât de bleaga şi de docilă era. Întruchiparea imaginii materne – după treizeci şi cinci de ani de sarcini, bătăi de la bărbat, avorturi, hemoragii, ulcere, tumori, rupturi interne, varice, şi alte recompense ale maternităţii. Mă surprindea întotdeauna cum de nimănui nu-i venea să-i bage un glonţ în burtă şi să termine cu ea. Da, fără îndoială, fraţii Minsky se gândiseră la toate, la toate care-ţi aminteau de lucrurile pe care ai vrea să le uiţi. Ştiau cum să scoată la lumină tot ce era ponosit şi uzat, inclusiv păduchii din creierul tău – şi-ţi amestecau fiertura asta chiar sub nas, ţi-o frecau ca pe o cârpă jegoasă. Erau întreprinzători, fără doar şi poate. Probabil şi de stânga, deşi contribuiau la întreţinerea bisericii catolice de alături. Erau unitarieni, în sensul practic. Oameni cu inima largă, deschişi la minte, o făceau pe furnizorii de distracţii pentru cei cu minte îngustă. Fără doar şi poate. Sunt sigur că se duceau seară de seară la baia turcească (după ce-şi numărau banii), şi poate că şi la sinagogă, când aveau timp.

Dar să ne întoarce la Cleo. În seara asta dansa din nou Cleo, ca şi în trecut. Apărea de două ori – o dată înainte de pauză şi o dată la sfârşitul spectacolului.

Nici Marcelle nici Mona nu mai fuseseră până atunci la Burlesc; au stat în alertă, de la început până la sfârşit. Le plăceau comedianţii; era un gen de murdărie pentru care nu fuseseră pregătite. Nişte servitori fideli – asta sunt comedianţii. Nu le-ar mai trebui decât nişte pantaloni burlăniţi, o oală de noapte, un telefon sau un cuier pentru pălării, ca să creeze iluzia unei lumi guvernate de Inconştient. Fiecare comediant burlesc, dacă-şi merită pâinea, are ceva eroic în el. La fiecare spectacol ucide cenzorul care stă ca o nălucă în pragul eului subliminal. Nu numai că-i ucide de viu pentru noi, dar se şi pişă pe el şi-i torturează carnea.

Oricum, Cleo! În clipa când apare Cleo, toată lumea e gata să-şi dea drumul. (Nu ca în India unde nababii bogaţi cumpără câte şase rânduri de locuri ca să se poată masturba în voie.) Aici toţi trebuie să lucreze pe sub pălărie. O orgie de lapte condensat. Sperma curge liberă ca benzina. Până şi un orb ştie că pe scenă nu-i altceva decât pizdă. De mirare e că nu se creează niciodată o debandadă. Când şi când, cineva se duce acasă şi îşi taie boaşele cu un brici ruginit, dar de isprăvile astea nu citeşti niciodată în ziare. Unul din lucrurile care te fascinau la dansul lui Cleo era micul pompon care-i atârna din cingătoare – plantat exact deasupra tufei ei de trandafiri. Îţi ţinea ochii fixaţi pe locul cu pricina. Îl învârtea ca pe o roată sau îl făcea să salte şi să tremure în spasme electrice. Uneori se liniştea cu mici zvâcniri, ca o lebădă care se odihneşte după un profund orgasm. Uneori era obraznic şi neruşinat, alteori bosumflat şi morocănos. Părea să facă parte din ea, o mingiucă de puf care ar fi crescut din muntele lui Venus. Poate că-l cumpărase într-o casă de curve din Algeria, de la un marinar francez. Era ispititor, mai ales pentru puştii de şaisprezece ani care urmau abia să înveţe ce înseamnă să înşfaci tufa unei femei.

Cum arăta Cleo la faţă, nici că-mi mai aduc aminte. Doar o vagă amintire că avea un nas *retrousse*. Îmbrăcată, n-ai fi recunoscut-o niciodată, asta-i chestia. Te concentrai întotdeauna pe trunchiul ei, în centrul căruia se căsca un buric imens, pictat cu carmin. Era ca o gură flămândă, buricul acela. Ca gura unui peşte lovit de paralizie. Sunt convins că pizda ci era mai puţin excitantă la vedere. Era probabil o felie de carne albăstruie pe care un câine nici nu şi-ar fi dat osteneala s-o adulmece. Cleo era vie la diafragmă, stomacul, acea pară cărnoasă, sinuoasă, care se iveşte de sub oasele pieptului. Torsul ei îmi amintea întotdeauna de manechinele de croitorie ale căror coapse sfârşesc într-o împletitură de arcuri de umbrelă. În copilărie îmi plăcea să-mi plimb mâna pe umflătura lor ombilicală. Era o atingere divină. Şi faptul că manechinele nu aveau braţe şi picioare sporea frumuseţea protuberanţelor torsului.

Uneori nu aveau niciun fel de împletitură dedesubt – doar un trunchi, cu un mic gât vopsit întotdeauna în negru lucios. Trunchiurile acestea mă intrigau, îmi plăceau. Într-o seară, la un spectacol de bâlci, am cunoscut un trunchi viu, exact ca modelele de lângă maşina de cusut de acasă. Mergea pe platformă în mâini, de parcă înota în apă. M-am apropiat de ea şi am antrenat-o într-o conversaţie. Avea, desigur, un cap, ba chiar unul drăguţ, ceva în genul imaginilor de ceară pe care le vezi în vitrinele coaforilor din cartierele şic. Am aflat că era din Viena – se născuse fără picioare. Dar mă îndepărtez de la subiect… Lucrul care m-a fascinat la ea, era aceeaşi mică protuberantă voluptuoasă, acea bulfă ondulată în formă de pară. Am stat mult timp lângă platforma pe care evolua, ca s-o pot privi din toate unghiurile. Era uimitor să vezi cât de sus îi fuseseră retezate picioarele. Cu cât o studiam mai mult, cu atât mai tentat eram să o răstorn. Mă imaginam înlănţuindu-i talia îngustă cu mâinile, mă vedeam ridicând-o, vârând-o sub braţ şi plecând cu ea ca s-o siluiesc într-un loc pustiu.

În timpul pauzei, cât fetele s-au dus la toaletă s-o

vadă pe scumpa mamă bătrână, eu şi Ned ne-am cocoţat pe gardul de metal care împodobeşte exteriorul teatrului. De pe stâlpii mai înalţi puteam privi în casele de peste drum, unde scumpele mame bătrâne se foiau şi roiau ca nişte gândaci zădărâţi. Apartamente mici, intime, dacă ai stomac şi gust pentru visurile ultraviolete ale lui Chagall. Mâncarea şi culcarea erau raţiunile dominante. Uneori, cele două se amestecă fără discriminare şi tatăl, care toată ziua a vândut chibrituri cu o frenezie tuberculoasă, se pomeneşte mâncând salteaua. La săraci, se serveşte numai mâncarea pentru care-ţi trebuie ceasuri întregi ca s-o găteşti. Gurmetului îi place să mănânce într-un restaurant scăldat în arome; săracului, însă, i se întoarce stomacul pe dos când urcă scările şi simte izul mâncării care-l aşteaptă. Bogatului îi place să-şi plimbe câinele în jurul casei – pentru a-şi face poftă de mâncare. Săracul se uită la căţeaua prăpădită care zace sub rezervor şi îşi spune că şi-ar face o pomană cu ea dacă i-ar trage un picior în burtă. Nimic nu-i mai stârneşte pofta de mâncare. E flămând, permanent flămând de lucrurile după care tânjeşte. Chiar şi o gură de aer proaspăt e un lux. Dar, vai! el nu-i câine şi nimeni nu-l scoate să se aerisească. I-am văzut pe bieţii năpăstuiţi aplecându-se pe ferestre, rezemaţi în coate; cu capetele bălăbănindu-li-se în mâini ca nişte hopa-mitică; nu-i nevoie de un cititor de gânduri ca să ştii la ce se gândeau. Din când în când, câte un şir de case vechi sunt demolate ca să se deschidă spaţii verzi. Trecând pe lângă zonele acestea goale, spaţiate ca nişte dinţi căzuţi, mi i-am închipuit de multe ori pe sărmanii năpăstuiţi stând încă acolo sprijiniţi de pervaz, casele fiind dărâmate dar ei rămânând suspendaţi în văzduh, proptiţi în propria lor amărăciune şi mizerie, ca nişte baloane amorţite care sfidează legea gravitaţiei. Cine observă spectrele acestea aeriene? Cui îi pasă cât negru sub unghie dacă sunt suspendaţi în aer sau îngropaţi la trei metri sub pământ? Lumea e o scenă, cum zice Shakespeare. De două ori pe zi, inclusiv duminicile, spectacolul merge înainte. Dacă n-ai destul nutreţ, la ce bun să mai fierbi o pereche de ciorapi

vechi? Fraţii Minsky s-au legat să furnizeze distracţie. Ciocolata cu migdale Hershey e întotdeauna la dispoziţie, bună, fie înainte, fie după masturbare. În fiecare săptămână un spectacol nou – cu aceeaşi distribuţie şi aceleaşi glume răsuflate. O adevărată catastrofă pentru fraţii Minsky ar însemna dacă Cleo s-ar căpătui cu o dublă hernie. Sau dacă ar rămâne însărcinată. Nu cred c-ar putea exista ceva mai cumplit. Dacă i s-ar încleşta gura, sau ar avea enterită ori claustrofobie, n-ar conta. Ar putea supravieţui chiar şi menopauzei. Sau, mai bine zis, Minsky ar putea. Dar hernia ar fi ca moarteairevocabilă.

Nu puteam decât să-mi închipui ce-i trecea lui Ned prin cap în timpul acelei pauze.

— Oribil, nu? a remarcat, ţinând isonul unei observaţii pe care o rostisem eu.

Dar a spus cuvintele cu o detaşare care ar fi făcut cinste unei mlădiţe de plantă de pe Park Avenue. Voia să spună că nimeni nu putea face nimic. La douăzeci şi cinci de ani fusese director artistic la o companie de publicitate; asta se întâmplase cu cinci sau şase ani în urmă. De atunci încolo era în pom, dar adversitatea de care se izbea nu-i alterase în niciun fel concepţia de viaţă. Îi confirmase doar ideea fundamentală că sărăcia era ceva ce trebuie evitat. Cu un dram de noroc, avea să ajungă din nou în vârf, dictându-le celor pe lângă care acum se gudura.

Îmi vorbea despre o propunere care-i venise în minte, o altă idee „unică”, pentru o companie de publicitate. (Cum să-i faci pe oameni să fumege mai mult – fără să le dăuneze sănătăţii.) Necazul era că acum, când se găsea de cealaltă parte a baricadei, nimeni nu stătea să-l asculte. Dacă ar fi fost încă director artistic, toţi ar fi găsit că ideea lui e strălucită. Ned vedea doar ironia situaţiei, nimic altceva. Gândea că s-ar putea să fie din cauza înfăţişării lui – poate că nu mai arăta atât de încrezător în sine ca altă dată. Dacă ar fi avut o garderobă mai elegantă, dacă ar putea, măcar pentru un timp, să se lase de băutură, dacă ar putea dispune de entuziasmul necesar… şi aşa mai departe. Marcelle îi dădea necazuri. Îl secătuia la fiecare

futai la care îl obliga, simţea că ucidea încă o idee strălucită în el. Ar fi vrut să fie singur un timp ca să poată gândi cu mintea limpede. Dacă Marcelle i-ar sta la dispoziţie numai de câte ori ar simţi nevoia de ea şi nu s-ar ivi când vrei şi când nu vrei – exact când el era în mijlocul unei idei – ar fi drăguţ.

— Tu ai nevoie de un deschizător de conserve, nu de o femeie.

A râs, ca şi cum s-ar fi simţit uşor încurcat.

— Mă rog, înţelegi cum stau lucrurile. Doamne, îmi place, e o fată bună. Alta mi-ar fi dat de mult un picior în fund. Dar…

— Da. Înţeleg. Necazul e că se cramponează.

— Sună nasol, nu?

— E nasol, i-am răspuns. Ascultă, ţi-a trecut vreodată prin cap că s-ar putea să nu mai fi niciodată director artistic, că ai avut o şansă şi ai îngropat-o? Acum ţi se oferă o a doua şansă… şi iar o îngropi. Ai putea să te însori şi să devii… mă rog, nu ştiu ce-ai putea deveni…

Orice afurisită de funcţie… Ce importanţă are? Ţi se oferă şansa de a duce o viaţă normală, fericită… pe un plan modest. Cred că nu socoteşti cu putinţă că te-ai simţi mai bine dacă ai conduce un camion cu lapte? Asta-i prea degradant pentru tine. Foarte rău. Ţi-aş purta mai mult respect dac-ai fi gropar, decât dac-ai fi preşedintele companiei de săpunuri Palmolive. Tu nu radiezi idei originale, aşa cum îţi închipui ci, pur şi simplu, încerci să recuperezi ceva ce s-a pierdut. Mândria te dă gata, nu ambiţia. Dac-ai avea cât de câtă originalitate ai fi mai flexibil; ai dovedi-o într-o sută de feluri. Ce te roade pe tine e că ai ratat. E poate lucrul cel mai bun care ţi s-a întâmplat vreodată. Dar nu ştii să-ţi exploatezi nenorocirea. Ai fost probabil croit pentru cu totul altceva, dar nu-ţi dai osteneala să afli pentru ce anume. Te învârteşti în jurul ideii tale fixe, ca un şoarece în capcană. Dacă mă întrebi pe mine, e oribil…

mai oribil decât priveliştea nenorociţilor ăstora oropsiţi care atârnă la ferestre. Âştia sunt gata să se apuce

de orice; tu refuzi să ridici degetul mic. Tot ce doreşti este să te întorci la tronul tău şi să fii regele lumii publicitare. Şi dacă nu poţi avea lucrul ăsta, ai de gând să-i faci pe toţi cei din jurul tău să se simtă prost. Ai de gând să te castrezi ca să te plângi după aceea că cineva ţi-a tăiat coaiele…

Muzicanţii îşi acordau instrumentele; a trebuit să ne întoarcem la locurile noastre. Mona şi Marcelle se şi aşezaseră şi erau cufundate într-o discuţie. Deodată s-a iscat o larmă îngrozitoare în fosa de orchestră, ca o rafală de acid prusic pe o prelată bine întinsă. Individul cu păr roşu de la pian era complet fleşcăit şi lipsit de oase, degetele îi cădeau ca nişte stalactite pe clape. Lumea încă se înghesuia, venind de la closete. Muzica a devenit din ce în ce mai frenetică, alămurile şi instrumentele de percuţie tunând cât le ţinea gura. Ici acolo săgeta câte o străfulgerare de lumină, de parcă ar fi fost un şir de bufniţe electrizate care-şi deschideau şi îşi închideau ochii. În faţa noastră un băieţandru încerca să descifreze la lumina unui chibrit ce scria pe dosul unei cărţi poştale ilustrate, aşteptându-se parcă să descopere târfa din Babilon sau gemenele siameze rostogolindu-se într-un dublu dar unitar orgasm.

Când s-a ridicat cortina, frumuseţile egiptene din periferiile Rivington Street au început să se deplieze, se răspândeau ca nişte plătici scăpate din undiţă. O contorsionistă costelivă a făcut roata, pe urmă s-a pliat ca un briceag şi, pe urmă, după câteva smuceli şi răsuceli, a încercat să se sărute singură în cur. Muzica a devenit siropoasă, alternând de la un ritm la altul, fără să ajungă undeva. Chiar când părea că totul face fâs, plăticile dansatoare s-au retras din scenă, contorsionista s-a reintegrat şi a şters-o ca un lepros; au apărut în schimb doi comici, care pretindeau a fi doi desfrânaţi libidinoşi. S-a lăsat cortina din fundal şi iată-i pe o stradă din oraşul Irkutsk. Unul dintre ei e în călduri şi atâta doreşte o femeie, încât îi atârnă limba afară din gură. Celălalt e un expert în carnea de cal. Are un mic aparat, un gen de „Sesam deschide-te” pe care vrea să-l vândă prietenului

său pentru nouă sute şaizeci şi patru de dolari şi treizeci de cenţi. S-au târguit şi, până la urmă, i l-a vândut pe un dolar şi jumătate. Bun! O femeie vine pe stradă. E de pe Avenue A. Individul care a cumpărat aparatul îi vorbeşte pe franţuzeşte. Ea răspunde în volapuk[8].

El nu are decât să dea cep butoiului şi ea i se aruncă în braţe. Povestea asta se desfăşoară în nouăzeci şi două de variante, aşa cum s-a desfăşurat şi săptămâna trecută şi în urmă cu două săptămâni – tot aşa îndărăt până în zilele lui Bob Fitzsimmons. Cortina cade şi un tânăr fercheş, cu un microfon în mână, vine în faţă şi croncăne un cântec romantic despre un aeroplan care poartă o scrisoare către iubita lui din Caledonia[9].

Acum apar iarăşi plăticile, de astă dată deghizate în indieni Navajos. Se învârtesc în jurul focului de tabără electric. Muzica trece de la *Pony Boy* la *Kashmiri Song* şi apoi la *Vioara în forţă*. O fată letonă cu o pană în păr stă ca eroul Hiawatha privind către Ţara Soarelui Apune.

Trebuie să stea pe vârfuri până ce Bing Crosby Junior îşi termină cele paisprezece strofe din cântecul folcloric amerindian scris de un văcar din Hester Street. Pe urmă se trage un foc dintr-un pistol, plăticile saltă în grup, drapelul american e desfăşurat, contorsionista face o tumbă prin fortăreaţă, Hiawatha execută un fandango şi orchestra devine apoplectică. Când luminile se sting, mama cu păr alb de la toaletă stă lângă scaunul electric aşteptând ca fiul ei să fie ars. Scena aceasta sfâşietoare e acompaniată de o redare în falsetto a cântecului *Fire de argint prin aur*. Victima justiţiei e unul din comicii care peste câteva momente o să apară cu un ţucal în mână. Pe urmă va trebui să ia măsurile unei actriţe pentru un costum de baie. O să se aplece deasupra ei şi o să-i desfacă larg curul, astfel încât măsurătorile să fie perfect corecte. Când se termină cu asta, ea va fi infirmieră într-un ospiciu de nebuni, înarmată cu o seringă plină cu apă pe care o va

8 *Volapuk* – Limbă internaţională inventată în 1879 de germanul J. M. Schleier.

9 Nume poetic pentru Scoţia.

înfige în pantalonii pacientului. Pe urmă apar două doamne în *negligé*. Şed într-un mic apartament intim aşteptând să le vină amanţii. Băieţii vin şi în câteva clipe îşi scot pantalonii. După care se întoarce soţul uneia şi amanţii sar pe fereastră ca nişte vrăbii şchioape.

Totul e calculat la minut. Când ceasul arată 10: 23, Cleo e gata pentru cel de-al doilea şi ultimul număr. Care, conform contractului, ţine opt minute şi jumătate. Pe urmă va trebui să mai stea încă douăsprezece minute în culise, după care să-şi facă apariţia, cu întreaga distribuţie, în final. Cele douăsprezece minute o ard. Preţioase minute irosite. Nici măcar nu se poate îmbrăca în hainele de stradă; trebuie să se înfăţişeze în final în întreaga-i glorie şi să-şi mai unduiască o dată sau de două ori buricul, în timp ce cortina se lasă. Asta o arde.

Zece, douăzeci şi două de minute şi jumătate. Un sumbru descrescendo al orchestrei, bătăi înăbuşite ale tobelor. Toate luminile sunt stinse în afara celor de peste „Ieşire”. Reflectorul e fixat în culise de unde, exact la 10: 23, apare întâi o mână, pe urmă un braţ, pe urmă un sân. După trup urmează şi capul, aşa cum aura urmează un sfânt Capul e înfăşurat în rumeguş, cu două foi de varză în chip de ochi; se mişcă precum un spiriduş în luptă cu ţiparii. Un telegrafist fără fir e ascuns în gura de carmin a buricului: e un ventriloc care foloseşte un cod surdo-mut.

Înainte de începe marile spasme, într-un ropot ca de tobe al torsului, Cleo se roteşte pe scenă cu degajarea hipnotică şi laşitudinea unei cobre. Picioarele suple, albe ca laptele, sunt camuflate de un văl de mărgele prinse de brâu; sfârcurile trandafirii sunt drapate în voal transparent Pare să nu aibă oase, e lăptoasă, drogată: o meduză împodobită cu o perucă din pai, care se ondulează într-un heleşteu de mărgele de sticlă.

Când îşi leapădă fusta clincănitoare, pomponul devine un tam-tam şi tam-tamul un pompon.

Şi acum ne aflăm în inima neagră a Africii, unde curge fluviul Ubangi. Doi şerpi sunt încleştaţi într-o luptă pe viaţă şi pe moarte. Cel mare, care e un boa constrictor,

îl înghite încet pe cel mai mic – începând cu coada. Cel mai mic are vreo patru metri şi e veninos. Luptă până la ultima suflare; dinţii lui scuipă încă venin, chiar când fălcile şarpelui mare se închid deasupra capului său. O luptă stranie, tăcuta, generată nu de ură ci de foame. Africa este continentul belşugului în care guvernează foamea. Hiena şi vulturii sunt arbitrii. Un tărâm al tăcerilor îngheţate, ştirbite de mârâieli mânioase şi de ţipete sfâşietoare. Totul se înghite cald şi nepreparat. Viaţa atât de abundentă aţâţă apetitul morţii. Moartea vine repede. În clipa în care ai ajuns *hors de combat*, se instalează procesul devorării. Peştişorii mici, înnebuniţi de foame, pot devora un gigant, lăsând, în câteva minute, doar un schelet în urma lor. Sângele e supt ca apa. Părul şi pielea sunt instantaneu asimilate. Ghearele şi colţii vor deveni salbe. Nimic nu se iroseşte. Totul e mâncat de viu printre răgete şi urlete care-ţi îngheaţă sângele în vine. Moartea loveşte ca trăsnetul prin codri şi pe apă. Specimenul masiv nu-i mai imun decât cel pirpiriu. Totul e pradă.

În mijlocul acestei neîncetate încrâncenări, rămăşiţele regnului uman îşi înscenează dansurile. Foamea este trupul solar al Africii, dansul este trupul său lunar. Dansul este expresia unui alt fel de foame: sexul. Foamea şi sexul sunt ca doi şerpi încleştaţi într-o luptă pe viaţă şi pe moarte. Nu există început sau sfârşit. Unul îl înghite pe celălalt ca să poată reproduce un al treilea: maşina devine carne. O maşină care funcţionează de la sine fără niciun alt scop decât să producă tot mai mult şi, astfel, să creeze tot mai puţin. Cei înţelepţi, cei care renunţă, par să fie gorilele. Acestea duc o viaţă aparte: trăiesc în copaci, dar sunt cele mai feroce dintre toţi – mai teribile chiar decât rinocerii sau leoaica. Ele emit ţipete pătrunzătoare, asurzitoare. Desfid orice apropiere.

Pretutindeni pe continent dansul se desfăşoară mai departe. Este istoria mereu repetată a dominării forţelor întunecate ale naturii. Spiritul care lucrează prin instinct. Africa dansantă este cea care încearcă să se înalţe deasupra confuziei simplei reproduceri.

În Africa dansul e impersonal, sacru şi obscen. Când falusul e vertical şi mânuit ca o banană, nu vedem „o erecţie personală”, ci o erecţie tribală. E o „erecţie religioasă”, direcţionată nu spre o singură femeie, ci spre toate femeile din trib. Suflete colective care montează un futai colectiv. Omul care se înalţă din lumea animală printr-un ritual inventat chiar de el. Prin mimica lui demonstrează că a devenit superior simplului act al împerecherii.

Dansatoarea din buric dintr-un oraş mare dansează singură – un fapt de copleşitoare importanţă. Legea interzice răspunsul, interzice participarea. Din ritualul primitiv nu au mai rămas decât mişcările” sugestive” ale corpului. Şi ceea ce sugerează ele variază de la spectator la spectator. Pentru majoritatea acestora, probabil că nu sugerează mai mult decât un futai extraordinar în întuneric. Mai exact, un futai de vis.

Dar care lege îl ţine pe spectator nemişcat pe scaun de parc-ar avea cătuşe la mâini şi lanţuri la picioare? Legea tacită, unanim acceptată, care a făcut din sex un lucru ascuns, murdar, ce nu poate fi tolerat decât cu consimţământul bisericii.

Privind-o pe Cleo, îmi revine în minte imaginea torsului aceluia vienez de la bâlci. Oare Cleo nu e la fel de excomunicată din societatea umană ca şi monstrul acela seducător care se născuse fără picioare? Nimeni n-ar cuteza să se năpustească pe Cleo, nu mai mult decât pe frumoasa fără picioare din Coney Island.

Deşi fiecare unduire a corpului ei e bazată pe manualul relaţiilor sexuale pământeşti, nimeni nici nu s-ar gândi măcar să răspundă invitaţiei pe care o transmite. A te apropia de Cleo în mijlocul dansului ei ar fi considerat o crimă la fel de mârşavă ca şi aceea de a viola monstrul neputincios de la bâlci. Mă gândesc la manechinul de croitorie care însemna cândva simbolul ţinutei feminine. Mă gândesc cum imaginea aceea de plăcere carnală se termina sub tors cu o fustă din arcuri de umbrelă.

Iată ce-mi trecea prin cap…

Suntem o comunitate de şapte sau opt milioane de oameni, liberi şi egali din punct de vedere democratic, care dorim viaţa, libertatea şi fericirea pentru toţi – *în teorie*. Reprezentăm aproape toate rasele şi popoarele din lume, la punctul de vârf al realizărilor lor culturale – *în teorie*. Avem dreptul de a ne închina cui ne place, de a vota cum ne place, de a ne crea propriile noastre legi, şi aşa mai departe – *în teorie*.

Teoretic, totul e ideal, just, echitabil.

Africa este încă un continent întunecat pe care omul alb începe abia să-l ilumineze cu Biblia şi cu spada. Totuşi, printr-un acord ciudat, mistic, o femeie care se numeşte Cleo execută un dans obscen, într-o sală întunecata, lângă o biserică. Dacă ar dansa în felul ăsta în stradă, ar fi arestată; dacă ar dansa în felul ăsta într-o casă particulară, ar fi violată şi sfâşiată; dacă ar dansa în felul ăsta la Carnegie Hall, ar crea o revoluţie. Dansul ei e o violare a Constituţiei Statelor Unite… E arhaic, primitiv, obscen, menit doar să aţâţe şi să aprindă cele mai josnice patimi ale bărbaţilor şi femeilor. Nu are decât un singur scop în vedere – să sporească încasările fraţilor Minsky. Asta şi face. Şi trebuie să încetezi să te mai gândeşti la acest subiect, altfel înnebuneşti.

Dar eu nu pot înceta să mă gândesc… Văd un manechin care, sub ochiul cosmopolitan pofticios, a căpătat carne şi sânge. O văd drenând pasiunile unui public presupus civilizat, în al doilea cel mai mare oraş al lumii. I-a dezbrăcat de carne, de gânduri, de pasiuni, de visurile lor lascive şi de dorinţe şi, în felul acesta, i-a trunchiat, i-a lăsat cu torsuri împăiate şi arcuri de umbrelă dedesubt. Bănuiesc că i-a văduvit şi de organele sexuale, pentru că, dac-ar fi încă bărbaţi şi femei, ce i-ar mai reţine pe locurile lor? Văd întregul spectacol ca pe un fel de şedinţă a lui Caligari. Un transfer psihic abil, ingenios. Mă îndoiesc că mă găsesc în teatru. Mă îndoiesc de orice în afară de puterea de sugestie. Aş putea să cred, la fel de bine, că ne aflăm într-un bazar la Nagasaki, unde se vând obiecte sexuale; că stăm acolo în întuneric, cu câte un sex

de cauciuc în mână şi ne masturbăm ca nebunii. Pot să-mi închipui că ne aflăm în pragul iadului, printre fumurile lumilor astrale, şi că ceea ce se perindă prin faţa ochilor noştri e un miraj al lumii fenomenale de suferinţă şi crucificare. Pot să-mi închipui că spânzurăm cu toţii de beregată, că acesta e momentul de tranziţie dintre apăsarea trapei şi retezarea corzii cerebrospinale, momentul care îţi provoacă ultima şi cea mai minunata ejaculare. Pot să-mi închipui că ne aflăm oriunde, numai nu într-un oraş de şapte sau opt milioane de suflete, toţi liberi şi egali, toţi cultivaţi şi civilizaţi, toţi dedicaţi cauzei vieţii, libertăţii şi fericirii. Mai mult ca orice, îmi vine îngrozitor de greu să cred că în chiar această zi m-am cununat pentru a doua oară, că suntem aşezaţi unul lângă altul în întuneric ca soţ şi soţie şi că celebrăm ritualurile primăverii cu emoţii de cauciuc.

Mi se pare cu totul incredibil. Există situaţii care desfid legile inteligenţei. Există momente în care nefirescul amestec de opt milioane de oameni dă naştere unor eflorescente de nebunie neagră. Marchizul de Sade era lucid şi rezonabil, rece ca un castravete. Sacher-Masoch a fost o perlă de stăpânire de sine. Barbă Albastră a fost blând ca o turturică.

În strălucirea rece a reflectorului, Cleo devine absolut luminescentă. Pântecele ei e o mare umflată, agitată, în care radiosul buric de culoarea carminului se zbate ca gura gâfâindă a unui naufragiat. Pomponul devine tam-tam şi tam-tamul pompon. Sângele celui care se masturbează e în venele ei. Sânii îi sunt vene concentrice de purpuriu efervescent. Gura îi fulgeră ca tăietura roşie a unui colţ ce sfâşie un picior alb. Braţele îi sunt cobre, gambele îi sunt confecţionate din plastic. Faţa e mai palidă decât ivoriul, expresia fixă, ca a demonilor de teracotă din Yucatán. Dorinţa concentrată a mulţimii o inundă cu ritmul nebulos al unui corp solar care se materializează. Ca o lună smulsă din suprafaţa de foc a pământului, leapădă bucăţi de carne muiată în sânge. Se mişcă fără picioare, aşa cum se mişcă, în visurile lor, victimele amputate ale

unei bătălii. Se zvârcoleşte pe butucii ei moi, imaginari, şi emite gemete înăbuşite de extaz, sfâşietoare.

Orgasmul vine încet, ca ultimele picături de sânge dintr-un gheizer în suferinţă. În oraşul celor opt milioane, ea e singură, izolată, excomunicată. Execută ultimele retuşuri la o exhibiţie de pasiune sexuală care ar aduce şi un cadavru la viaţă. Se bucură de ocrotirea Părinţilor Oraşului şi de binecuvântarea fraţilor Minsky. În oraşul Minsk, unde au venit din Pinsk, aceşti doi băieţi cu perspective largi au plănuit ca totul să meargă aşa, întocmai. Şi s-a întâmplat, exact ca în visurile lor, să deschidă frumoasa Grădină de Iarnă vecină cu biserica catolică. Totul conform planului, inclusiv mama cu păr alb de la toaletă.

Ultimele câteva spasme… De ce e totul atât de tăcut? Eflorescentele negre picură cu lapte condensat. Un om pe care-l cheamă Silverberg suge buzele unei iepe. Un altul pe care-l cheamă Vittorio încalecă o oaie. O femeie fără nume cojeşte alune şi le vâră între pulpe.

Şi la aceeaşi oră, aproape în acelaşi minut, un individ măsliniu, onctuos, spilcuit, îmbrăcat într-o jachetă tropicală, cu o cravată de un galben strălucitor, o garoafă albă la butonieră, se postează în faţa hotelului Astor, pe a treia treaptă, lăsându-şi greutatea pe un baston de bambus pe care-l poartă la această oră a zilei.

Numele lui e Osmanii, evident un nume inventat. Tine în buzunar un sul de bancnote de zece, douăzeci şi cincizeci de dolari. Batista de mătase care se iveşte din buzunarul de la piept degajă mireasma unei ape de colonie scumpe. E proaspăt ca o margaretă, fercheş, rece, insolent – un adevărat *dandy*. Privindu-l, n-ai spune o mie de ani că e plătit de o organizaţie ecleziastică şi că unica lui misiune în viaţă este să răspândească otravă, răutate, hulă şi că îi place munca lui, doarme bine şi înfloreşte ca un trandafir.

Mâine la prânz se va găsi la locul său obişnuit din Union Square, urcat pe o ladă de săpun goală; buzele i se vor înspuma, nările îi vor vibra de furie, vocea îi va fi spartă şi răguşită. Se foloseşte de fiecare argument care a

fost fabricat vreodată pentru anihilarea chemării comunismului, scoate argumentele din pălărie, ca un scamator de doi bani. Menirea lui nu e numai aceea de a răspândi argumente, otravă şi hulă; ci şi aceea de a crea o răzmeriţă, de a aduce poliţiştii, de a ajunge la tribunal şi a acuza oameni nevinovaţi că atacă stindardul Statelor Unite.

Când lucrurile se încing prea tare în Union Square, individul pleacă la Boston, Providence sau în alt oraş american, mereu înfăşurat în steagul american, mereu înconjurat de fermenţii lui antrenaţi în discordie; mereu protejat de umbra bisericii. Un om ale cărui origini sunt complet obscure, care şi-a schimbat numele de vreo douăsprezece ori, care a slujit toate partidele, roşii, albe şi albastre, la un moment sau altul din viaţa lui. Un om fără ţară, fără principii, fără credinţă, fără scrupule. Un slujitor al lui Belzebut, o unealtă, un provocator, o coadă de topor, un renegat. Un expert în a ameţi minţile oamenilor, un adept al Lojii Negre.

Nu are prieteni, nu are amantă, nicio legătură de niciun fel. Când o să dispară, n-o să lase nicio urmă. Un fir invizibil îl leagă de cei pe care-i slujeşte. Cocoţat pe lada de săpun, pare un posedat, un fanatic dezlănţuit. Pe treptele hotelului Astor, unde poposeşte în fiecare seară pentru câteva minute, ca şi cum ar urmări mulţimea, uşor distrat, e întruchiparea stăpânirii de sine, a nonşalanţei suave, reci. A făcut o baie, un masaj bun, şi-a manichiurat unghiile, şi-a lustruit pantofii, a tras şi un somn bun, după care a luat o masă straşnică într-unul din restaurantele liniştite, exclusiviste, care-i serveşte numai pe gurmeţi. Adeseori face o plimbare în parc. Ca să-şi digere mai bine mâncarea. Priveşte în jur, cu un ochi inteligent, apreciativ, conştient de ispitele cărnii, conştient de frumuseţile pământului şi cerului. Un om citit, voiajat, cu un gust pentru muzică şi o pasiune pentru flori; adeseori, în timp ce se plimbă, meditează la nebuniile oamenilor, îndrăgeşte aroma şi savoarea cuvintelor; le rulează pe limbă de parc-ar fi o delicioasă bucăţică de carne. Ştie că are puterea de

a domina oamenii, de a le stârni pasiunile, de a-i îmboldi şi a-i zăpăci, după placul lui. Dar chiar această abilitate a lui l-a făcut să-şi privească semenii cu dispreţ, cu superioritate, cu deriziune.

Acum, pe treptele hotelului Astor, deghizat în *boulevardier*, în *flâneur*, într-un Beau Brummell, priveşte contemplativ peste capetele mulţimii, netulburat de luminile de chewing-gum, de carnea de închiriat, de clinchetul hamurilor fantomatice, de expresia de absenţă-demenţă din ochii trecătorilor. S-a detaşat de toate partidele, de toate cultele, de toate ismele, de toate ideologiile. E un ego nonconformist, imun la orice crez, credinţă, principii. Poate cumpăra tot ce are nevoie, pentru a-şi susţine iluzia că nu are nevoie de nimic şi de nimeni. În seara aceasta pare mai liber şi mai detaşat ca oricând. Recunoaşte în sinea lui că se simte ca un personaj dintr-un roman rusesc, şi se întreabă vag de ce se lasă cuprins de asemenea sentimente. Mai recunoaşte că tocmai a izgonit ideea sinuciderii; e uşor şocat că a putut nutri asemenea gând. A dezbătut ideea cu el însuşi; a fost o poveste mai lungă, acum când o priveşte retroactiv. Faptul cel mai răscolitor e acela că nu-şi poate recunoaşte eul cu care a dezbătut problema sinuciderii. Făptura aceea ascunsă nu şi-a făcut niciodată până atunci cunoscute ideile, întotdeauna a existat în el un vacuum în care a construit o adevărată catedrală de personalităţi schimbate. Şi când se retrăgea îndărătul faţadei, se găsea întotdeauna singur. Şi iată că, numai cu un moment în urmă, a făcut descoperirea că nu e singur; în pofida tuturor schimbărilor de măşti, a camuflajului arhitectural, cineva trăia în el. Cineva care îl cunoştea intim şi care îl îndemna acum să pună capăt la tot.

Partea cea mai fantastică era că-l îndemna să o facă imediat, fără să mai piardă timp. Un lucru absurd, deoarece, chiar dacă ideea era seducătoare şi îmbietoare, totuşi simţea dorinţa foarte umană să guste privilegiul de a supravieţui propriei sale morţi în imaginaţie, măcar pentru o oră sau aşa ceva. Părea să cerşească timp, ceea ce era

un lucru straniu, pentru că niciodată în viaţa lui nu fusese vizitat de ideea de a-şi pune capăt zilelor. Ar fi alungat gândul pe dată, în loc să implore câteva clipe de graţie, ca un criminal osândit la moarte. Dar pustietatea aceasta, solitudinea în care se retrăgea de obicei, începuse acum să exercite presiunea şi explozivitatea unui vid. Balonul era cât pe-aici să plesnească. Şi el ştia. Ştia că nu poate face nimic ca să-l oprească. A coborât în grabă treptele din faţa hotelului Astor şi s-a amestecat în mulţime. O clipă a crezut că o să se piardă în îmbulzeala aceea de trupuri; dar nu, a constatat că devine din ce în ce mai lucid, din ce în ce mai conştient de sine, din ce în ce mai hotărât să se supună vocii imperioase care-l îmboldea. Era ca un amant în drum spre un rendez-vous. Nu avea decât un singur gând – autodistrugerea. Îl ardea ca un foc, îi ilumina drumul.

Când a cotit pe o străduţă laterală, ca să ajungă mai repede la întâlnirea lui, a înţeles limpede că a şi fost preluat, că nu-i rămânea decât să urmeze chemarea. Nu avea probleme, nu avea conflicte. Făcea unele gesturi automate, fără măcar să-şi încetinească pasul. De exemplu, trecând pe lângă o ladă de gunoi, a aruncat din mers sulul de bancnote, ca şi când ar fi zvârlit o coajă de banană; la un colţ, şi-a golit într-un canal buzunarul de la piept; ceasul cu lanţ, inelul, briceagul s-au evaporat în acelaşi fel. În timp ce mergea, îşi pipăia buzunarele, ca să se asigure că s-a deposedat de toate posesiunile personale. Până şi batista şi-a aruncat-o într-o rigolă, după ce şi-a suflat zdravăn nasul pentru ultima oară. Se simţea uşor ca fulgul şi se mişca din ce în ce mai rapid pe străzile întunecate. La un moment dat se va da semnalul şi el se va preda. În locul unui tumult de gânduri, de spaime de ultim moment, de dorinţe, de speranţe, de regrete, despre care ne închipuim că-l asaltează pe condamnat, nu simţea decât un vid singular, din ce în ce mai cuprinzător. Inima lui era ca un cer albastru senin, pe care nu pluteşte nici cea mai vagă umbră de nor. S-a fi putut spune că trecuse deja de hotarul lumii de apoi, şi că acum, înainte de moartea trupească, se

găsise în comă şi, ieşind din ea şi pomenindu-se de partea cealaltă, era surprins să se vadă mergând atât de repede. Numai atunci va fi poate în stare să-şi adune gândurile; numai atunci va fi în stare să se întrebe de ce a făcut-o.

Deasupra lui, trenul suspendat uruie şi tună. Un om fuge în mare viteză pe lângă el. În spatele acestuia aleargă un poliţist cu revolverul în mână. Începe să alerge şi el. Acum fug toţi trei. Nu ştie de ce, nici măcar nu ştie că cineva e în urma lui. Dar când glonţul îi străpunge ceafa şi cade lat, cu faţa-n jos, o rază de o claritate orbitoare se reverberează prin întreaga lui făptură.

Prins de moarte cu faţa în jos, acolo pe trotuar, iarba începând să-i răsară din urechi, Osmali coboară iar treptele Hotelului Astor dar, în loc de a se pierde în mulţime se strecoară pe uşa din spate a unei căsuţe modeste dintr-un sat, unde se vorbeşte o altă limbă. Stă la masa din bucătărie şi soarbe un pahar de lapte bătut. Se pare că totul s-a întâmplat doar ieri, când, stând la aceeaşi masă, nevastă-sa l-a anunţat că-l părăseşte. Vestea l-a împietrit în asemenea măsură, încât n-a fost în stare să rostească o vorbă; a privit-o plecând, fără să ridice vreun protest cât de mic. A rămas la masă, bându-şi liniştit paharul de lapte bătut, în timp ce ea îi declara, cu o francheţe directă şi brutală, că nu l-a iubit niciodată. Încă nişte cuvinte la fel de necruţătoare, şi dusă a fost. În acele câteva minute el a devenit cu totul alt om. Când şi-a revenit din şoc, a încercat cea mai uimitoare euforie. Era ca şi cum ea i-ar fi spus: „Acum eşti liber să acţionezi!” Se simţea atât de misterios de liber, încât se întreba dacă viaţa lui de până acum nu fusese cumva un vis. Să acţioneze! Era atât de simplu. A ieşit în curte şi, mânat de aceeaşi spontaneitate, s-a îndreptat spre coteţul câinelui, l-a fluierat şi, când animalul a scos capul afară, i l-a retezat pe loc. Asta însemna să acţionezi! Ceva atât de simplu, încât îi venea să râdă. Acum ştia că putea să facă orice ar fi dorit. A intrat în casă şi a chemat servitoarea. Voia să se uite la ea cu ochii lui noi. Nu avea altceva în minte. O oră mai târziu, după ce a violat-o, s-a dus direct la bancă şi de

acolo la gară, unde a luat primul tren care a sosit.

De atunci viaţa lui a luat o formă caleidoscopică. Cele câteva asasinate pe care le-a comis au fost săvârşite aproape fără să gândească, rară răutate, fără ură sau lăcomie. În acelaşi fel a făcut şi dragoste. Nu cunoştea nici frica, nici timiditatea, nici prudenţa.

Şi astfel au trecut zece ani în spaţiul câtorva minute. Lanţurile care-l încătuşează pe omul obişnuit îi fuseseră înlăturate lui, şi a cutreierat lumea după plac, a gustat libertatea şi imunitatea şi, pe urmă, într-un moment de totală relaxare, supunându-se imaginaţiei, a ajuns, cu o logică nemiloasă, la concluzia că moartea era singurul lux pe care şi-l negase până acum. Şi astfel a coborât treptele hotelului Astor şi, câteva minute mai târziu, căzând cu faţa în jos în moarte, şi-a dat seama că nu s-a înşelat când a auzit-o pe soţia lui spunându-i că nu l-a iubit niciodată. Era prima oară de multă vreme încoace când se mai gândea la lucrul ăsta şi, cu toate că era şi ultima oară când se va mai gândi la el, nu reuşea să-l înţeleagă mai bine decât în urmă cu zece ani, când îl auzise prima dată. Nici atunci nu i se păruse de înţeles şi nici acum. Îşi sorbea încă paharul de lapte bătut. Era deja un om mort. Era neputincios şi de asta se simţea atât de liber. Dar, de fapt, nu fusese niciodată atât de liber pe cât îşi închipuise că este. N-a fost decât o halucinaţie. De la bun început trebuie să spunem că n-a retezat niciodată capul câinelui, care, altminteri, n-ar mai lătra acum de bucurie. Dacă ar putea numai să se ridice de pe trotuar şi să vadă cu propriii săi ochi, ar şti sigur dacă totul a fost real sau o simplă halucinaţie. Dar puterea de a se mişca i-a fost luată. Din momentul în care ea a rostit cele câteva cuvinte grăitoare, el a ştiut că nu se va mai putea mişca din loc. De ce alesese oare tocmai acel minut când îşi bea laptele bătut, de ce aşteptase atât de mult ca să-i spună, era un lucru pe care nu l-a înţeles şi nu-l va înţelege niciodată. Nici măcar nu va încerca să-l înţeleagă. A auzit-o foarte clar, de parcă şi-ar fi apropiat buzele de urechea lui şi i-ar fi strigat cuvintele. I se răspândiseră cu asemenea viteză în tot organismul, ca şi

cum i-ar fi explodat un glonţ în creier. Şi atunci – să fi fost numai după câteva clipe sau după o eternitate? – el ieşise din temniţa eului său, aşa cum iese un fluture din crisalidă. Pe urmă câinele, pe urmă servitoarea, pe urmă una, pe urmă alta – incidente fără număr care se repetau, parcă, în conformitate cu un plan prestabilit. Totul făcea parte dintr-un tipar, până şi cele trei sau patru omoruri întâmplătoare. Aşa cum în legendele în care se spune că cel care îşi pierde viziunea nimereşte într-un labirint din care nu există altă ieşire decât moartea, legende în care, prin simbol şi alegorie, se sugerează că volutele creierului, ca şi volutele labirintului, ca şi volutele şerpilor care îşi încolăcesc spinarea, constituie unul şi acelaşi proces de strangulare, proces de închidere a uşilor în urma ta, de înzidire în propria-ţi carne, de înaintare fără răgaz către pietrificare, tot astfel s-a întâmplat şi cu Osmanii, un turc obscur, încolţit de imaginaţie pe treptele hotelului Astor, în momentul celei mai iluzorii libertăţi şi detaşări. Privind peste capetele mulţimii, întrezărise, cu o cutremurătoare amintire, imaginea mult iubitei sale soţii, capul ei de câine prefăcut în piatră. Dorinţa patetică de a se întinde dincolo de durere s-a izbit de confruntarea cu propria sa mască. Monstruosul embrion al neîmplinirii a blocat orice cale de ieşire. Cu faţa presată de pavaj, părea să sărute trăsăturile de piatră ale femeii pe care o pierduse. Zborul lui, urmărit cu iscusită lipsă de direcţie, l-a adus faţă-n faţă cu imaginea luminoasă a groazei reflectate în scutul autoprotecţiei. El fiind ucis, ucisese întreaga lume. Şi-a găsit identitatea în moarte.

Cleo îşi termina dansul. Ultima mişcare convulsivă a coincis cu fantastica retrospecţie creată de moartea lui Osmanii…

23

Lucrul incredibil în legătură cu asemenea halucinaţii este că-şi au substanţa în realitate. Când Osmanii a căzut cu faţa-n jos pe trotuar, el a prefigurat o scenă din viaţa

mea. Haideţi să facem un salt de câţiva ani – în casa groazei.

Osânditul are întotdeauna o masă la care să stea, pe care să-şi rezeme coatele ca să-şi susţină greutatea de oţel a creierului. Osânditul e întotdeauna lipsit de vedere, privind la lume cu orbite goale. Osânditul e întotdeauna pietrificat şi, în centrul împietririi e un gol incomensurabil. Osânditul are întotdeauna aceeaşi scuză – pierderea celei pe care o iubeşte.

E noapte şi şed într-o pivniţă. Care e căminul nostru. O aştept, noapte de noapte, ca un puşcăriaş legat cu lanţuri de podeaua din celulă. Cu ea e o femeie pe care o numeşte prietenă. Împreună conspiră să mă trădeze şi să mă înfrângă. Mă lasă fără hrană. Fără căldură, fără lumină. Îmi spun să mă distrez până se întorc ele.

După luni de zile de ruşine şi umilinţă, am ajuns să-mi îndrăgesc singurătatea. Nu mai caut ajutor de la lumea exterioară. Nu mai răspund la soneria de la uşă. Trăiesc de unul singur, în tumultul propriilor mele spaime. Prins în propriile mele fantasme, aştept ca apele să se umfle şi să mă înghită.

Când ele se întorc ca să mă tortureze, mă comport ca animalul care am devenit. Mă reped asupra hranei cu o foame devoratoare. Mănânc cu mâinile. Şi în timp ce devorez hrana, le rânjesc cu cruzime, de parc-aş fi un ţap nebun, gelos. Mă prefac a fi turbat: le arunc insulte, le ameninţ cu pumnii, mârâi şi scuip şi urlu.

Fac lucrul ăsta noapte de noapte, ca să-mi stimulez emoţiile aproape stinse. Am pierdut puterea de a simţi. Şi pentru a ascunde această lipsă, simulez toate pasiunile. Sunt nopţi în care le amuz regeşte urlând ca un leu rănit. Uneori le dobor pe jos, cu o labă căptuşită cu catifea. Ba chiar m-am şi pişat pe ele când se rostogoleau pe podea în convulsiile unui râs isteric.

Ele îmi spun că sunt un clovn. Promit că or să-şi aducă într-o seară nişte prieteni ca să asiste la spectacolul meu. Eu scrâşnesc din dinţi şi-mi scutur scăfârlia ca să exprim aprobare. Învăţ toate trucurile de la grădina

zoologică.

Turul meu de forţă e când mă prefac a fi gelos. Mai ales când simulez gelozia pentru lucruri mărunte. Nu o întreb niciodată dacă s-a culcat cu unul sau cu altul, eu vreau numai să ştiu dacă i-a sărutat mâna. Un gest ca ăsta mă poate face să turbez de furie. Sunt în stare să pun mâna pe cuţit şi s-o ameninţ că-i tai gâtul. Din când în când merg până acolo încât îi trag inseparabilei ei prietene un tandru şut în buci. Aduc iod şi plasturi şi o sărut pe inseparabila ei prietenă în cur.

Să spunem că se întorc acasă într-o seară şi găsesc focul stins. Să mai spunem că în seara aceea eu mă găsesc într-o dispoziţie excelentă, pentru că mi-am înfrânat, cu o voinţă de fier, înţepăturile foamei, pentru că am stăvilit asaltul nebuniei în întuneric şi singurătate, pentru că aproape m-am convins că numai egoismul poate provoca suferinţă şi jale. Şi să mai spunem că, intrând în celula de puşcărie, cele două par insensibile la victoria pe care am dobândit-o eu. Nu simt altceva decât frigul periculos din încăpere. Nu mă întreabă dacă mi-e frig, ci exclamă simplu: „Ce frig e aici!”

„*Frig*, *micuţele mele regine*? „Atunci e nevoie de un foc duduitor, Iau un scaun şi-l sfărâm aruncându-l de perete. Sar pe el şi-l fac bucăţi. Aprind în cămin o flacără mică, cu hârtii şi surcele. Pe urmă prăjesc scaunul, bucată cu bucată.

Un gest încântător, gândesc ele. Până aici e în ordine. Acum puţină mâncare, o sticlă de bere rece. Va să zică aţi avut o seară bună. E frig afară, nu? Aţi strâns ceva bani? Bine, depuneţi-i la banca de colectare a bănuţilor. Mâine. Tu, Negoroboru, dă o fugă şi cumpără o sticlă de rom. Eu plec mâine… Plec într-o călătorie.

Focul dă să se stingă. Iau scaunul celălalt şi-i sparg creierii izbindu-l de perete. Flăcările se înteţesc, Negoroboru se întoarce, rânjind, şi ne arată sticla. Într-un minut o deschid şi dau o duşcă bună pe gât. Flăcările îmi saltă în rânză.

— Scoală-te în picioare! urlu. Dă-mi scaunul tău!

Proteste, urlete, ţipete. Mergi prea departe! *Dar aţi spus că e frig afară*! Deci avem nevoie de mai multă căldură. Ridică-te!

Dintr-o mişcare dau jos farfuriile şi înşfac masa. Ele încearcă să mă oprească. Ies afară şi iau toporul. Încep să ciopârţesc, sparg masa în bucăţele, pe urmă comoda, împrăştiind toate aşchiile pe jos. Le avertizez că o să sparg totul, până şi vesela. O să ne încălzim aşa cum nu ne-am mai încălzit niciodată.

O noapte dormită pe podea, toţi trei zvârcolindu-ne ca nişte tăciuni aprinşi. Zeflemele şi înţepături ironice trec de la unul la altul.

— Nu are de gând să plece… joacă teatru.

Un glas îmi şuşoteşte în ureche:

— Chiar vrei să pleci?

— Da, te asigur că plec.

— Dar eu nu vreau să pleci.

— Nu-mi pasă de ce vrei tu.

— Dar te iubesc.

— Nu te cred.

— *Trebuie* să mă crezi.

— Nu mai cred pe nimeni şi nimic.

— Eşti bolnav. Nu ştii ce faci. Nu te las să pleci.

— Şi cum ai să mă opreşti?

— Te rog, te rog, Val, nu-mi vorbi în felul ăsta… Mă necăjeşti.

Tăcere. Apoi o şoaptă timidă:

— Cum ai să poţi trăi fără mine?

— Nu ştiu şi nu-mi pasă.

— Dar ai nevoie de mine. Nu poţi să-ţi porţi singur de grijă.

— N-am nevoie de nimeni.

— Mi-e teamă, Val. Mi-e teamă că o să ţi se întâmple ceva.

Dimineaţa plec pe furiş în timp ce ele dorm fericite. Fur câţiva bănuţi de la orbul care vinde ziare, ajung pe coasta Jersey şi ies pe şosea. Mă simt fantastic de liber şi de uşor. În Philadelphia hoinăresc ca şi cum aş fi un turist.

Mi-e foame. Cer un bănuţ unui trecător şi-l capăt. Mai încerc la unul şi apoi la încă unul – doar de amorul artei. Intru într-o cârciumă, mănânc un prânz şi iau şi un ţap de bere, apoi ies din nou pe şosea.

Fac autostopul şi un camion mă ia în direcţia Pittsburg. Şoferul e necomunicativ. La fel sunt şi eu. După un timp, mă întreabă unde merg. Vreau o slujbă? Nu. Vreau să încep o viaţă nouă? Nu. Vreau o vacanţă? Nu. Nu vreau nimic.

„Atunci *ce* vrei?” îmi spun singur. Răspunsul e mereu acelaşi: Nimic.

Mă rog, asta-i exact ce ai: Nimic.

Duologul se stinge. Începe să mă intereseze bricheta care-i încastrată la bord. Cuvântul „clemă” mi se înfige în creier. Mă joc multă vreme cu el pe urmă îl gonesc hotărât, ca pe un copil care vrea toată ziua să joace mingea cu tine.

Drumurile şi arterele se ramifică în toate direcţiile. Ce-ar fi pământul dacă n-ar avea drumuri? Un ocean fără cărări. O junglă. Primul drum tăiat în sălbăticie trebuie să fi apărut ca o performanţă teribilă. Direcţie, orientare, comunicare. Pe urmă două drumuri, pe urmă trei… Pe urmă milioane de drumuri. O pânză de păianjen şi, în centru] ei, omul, creatorul, prins ca o muscă.

Rulăm cu şaptezeci de mile pe oră, sau poate că îmi imaginez numai. Nu schimbăm o vorbă între noi. Posibil că se teme să nu mă audă spunându-i că mi-e foame sau că nu am unde să dorm. Posibil că se gândeşte unde să scape de mine dacă încep să mă port suspect. Din când în când îşi aprinde o ţigară cu bricheta electrică. Aparatul mă fascinează. E ca scaunul electric.

— Eu aici opresc, îmi spune şoferul brusc. *Dumneata* unde mergi?

— Poţi să mă laşi aici… Îţi mulţumesc.

Cobor într-o burniţă fină. Se întunecă. Drumurile merg pretutindeni. Trebuie să hotărăsc unde vreau să mă duc. Trebuie să am un obiectiv.

Sunt cufundat într-o transă atât de profundă încât las o sută de maşini să treacă pe lângă mine fără să ridic

ochii. Descopăr că nu am nici măcar o batistă. Aş fi vrut să-mi şterg ochelarii, dar la ce bun? Nu-i nevoie să văd prea bine, sau să simt prea bine, sau să gândesc prea bine. Nu mă duc nicăieri. Când o să obosesc, pot să mă trântesc pe jos şi să adorm. Animalele dorm în ploaie, de ce n-ar putea şi omul? Dacă m-aş putea preface într-un animal, aş avea şi eu un scop.

Un camion opreşte lângă mine. Şoferul mă întreabă dacă n-am un chibrit.

— Vrei să urci? îmi spune.

Sar în camion fără să-l întreb în ce direcţie merge. Ploaia se înteţeşte, brusc s-a lăsat un întuneric de smoală. N-am idee în ce direcţie merge şi nici nu vreau să ştiu. Sunt mulţumit că nu mai stau în ploaie şi că simt un corp cald lângă mine.

Individul ăsta e mai sociabil. Îmi vorbeşte o mulţime despre chibrituri, cât sunt de importante când ai nevoie de ele, cât e de uşor să le pierzi şi aşa mai departe. Face subiect de conversaţie din orice. E ciudat să vorbeşti atât de serios despre nişte nimicuri, când există probleme teribile de rezolvat. Făcând abstracţie de faptul că discutăm despre nişte fleacuri materiale, acesta era genul de conversaţie care putea fi purtat într-un salon franţuzesc. Drumurile au legat atât de minunat toate punctele, încât până şi pustietatea poate fi transportată cu uşurinţă.

Când intrăm în periferia unui oraş mare, îl întreb unde suntem.

— Cum aşa, e Philadelphia; dar unde ai crezut că eşti?

— Nu ştiu, n-am idee… Presupun că mergi la New York?

A mormăit, pe urmă a adăugat:

— S-ar zice că nu prea te sinchiseşti încotro mergi. Te porţi de parcă n-ai vrea decât să te plimbi în întuneric.

— Asta-i. Asta-i tot ce fac… Mă plimb în întuneric.

M-am lăsat pe spate şi l-am ascultat povestindu-mi despre oamenii care hoinăresc în întuneric, căutând doar

un loc unde să se adăpostească. Vorbea despre ei aşa cum ar vorbi un horticultor despre nişte specii de arbuşti. Era un „legător-de-spaţii”, după cum îi numeşte Korzybski, un individ care bate şoselele şi drumurile laterale, singur în singurătatea lui. Tot ce se întinde de o parte şi de alta a traficului nu-i decât stepă şi creaturile care locuiesc în acest vid nu sunt decât pribegi înfometaţi să fie luaţi într-o maşină.

Cu cât vorbea mai mult, cu atât mai întristat mă gândeam la semnificaţia adăpostului. La urma urmei, pivniţa nu fusese chiar atât de rea. Afară, în lume, oamenii o duceau la fel de rău. Singura deosebire dintre mine şi ei era ca ei ieşeau şi îşi luau ce le trebuie; şi pentru acest lucru asudau, se înşelau unii pe alţii, se luptau unii împotriva altora cu ghearele şi cu dinţii. Eu nu aveam niciuna dintre problemele astea. Unica mea problemă era cum să trăiesc zi de zi cu mine însumi.

Mă gândeam cât de ridicol şi de patetic ar fi să mă furişez iar în pivniţă şi să-mi găsesc un colţişor numai al meu, unde să mă cuibăresc şi să-mi trag acoperişul peste urechi. M-aş târî înăuntru ca un câine cu coada între picioare. Nu le-aş mai plictisi cu scene de gelozie. Aş fi recunoscător pentru fiecare firimitură pe care mi-ar arunca-o. Dacă va voi să-şi aducă amanţii şi să facă dragoste cu ei în prezenţa mea, n-aş zice nici pâs. Nu muşti mâna care te hrăneşte. Acum că am văzut lumea, n-o să mă mai plâng niciodată. Orice e mai bun decât să stai în ploaie şi să nu ştii unde ai vrea să mergi, în fond, încă mai aveam un creier. Puteam să stau în întuneric şi să mă gândesc, să mă gândesc oricât de mult mi-ar plăcea, sau oricât de puţin. Oamenii de afară ar alerga de colo-colo, făcând lucrurile să meargă, cumpărând, vânzând, depunând bani la bancă şi scoţându-i iar. Era oribil. Niciodată n-aş vrea să fac aşa ceva. Aş prefera să mă prefac că sunt un animal, un câine să spunem şi să mi se arunce din când în când un os. Dacă aş fi cuminte, aş fi mângâiat şi răsfăţat. Aş putea găsi un stăpân bun, care m-ar scoate în lesă şi m-ar duce să fac pipi. Şi aş putea întâlni

un alt câine, unul de sex opus, şi să i-o trag din când în când. O, acum ştiu să fiu cuminte şi ascultător. Mi-am învăţat lecţia. M-aş încolăci într-un colţ lângă sobă, bun şi blând cât vă face plăcere. Ar trebui să fie cumplit de rele ca să-mi dea cu piciorul şi să mă azvârle, din moment ce le arăt că nu am nevoie de nimic, că nu cer nicio favoare. Din moment ce le las să se poarte ca şi cum ar fi singure, ce-ar strica să-mi îngăduie şi mie un locşor într-un colţ?

Problema era să mă furişez în casă cât erau plecate, aşa încât să nu-mi poată trânti uşa în nas.

La acest punct din reveria mea, mi-a încolţit cel mai neliniştitor gând. Şi dacă şi-au luat tălpăşiţa? Dacă găsesc casa părăsită?

Undeva, pe lângă Elizabeth, camionul s-a oprit. Ceva în neregulă cu motorul. Părea mai înţelept să cobor şi să încerc să mă urc în altă maşină, decât să stau şi să aştept întreaga noapte. M-am dus până la cea mai apropiată staţie de benzină şi am început să caut o maşină care să mă ducă la New York. Am aşteptat mai bine de un ceas, mi-am pierdut răbdarea şi am pornit să străbat drumul întunecos pe cele două picioare ale mele. Ploaia se rărise; era din nou burniţă. Din când în când, gândindu-mă cât de minunat ar fi să mă târăsc în coteţul câinelui, îmi iuţeam paşii. Oraşul Elizabeth era la vreo cincisprezece mile.

La un moment dat am devenit atât de euforic, încât am început să cânt. Cântam tot mai tare, de parcă aş fi vrut să le anunţ că sosesc. Fireşte, n-am să intru în casă cântând – asta le-ar speria de moarte.

Cântatul mi-a stârnit foamea. Am cumpărat o ciocolată cu migdale Hershey la un chioşc de la marginea drumului. Era delicioasă. „Vezi, nu stai chiar atât de rău, mi-am spus în sinea mea. Încă nu mănânci oase sau căcat. S-ar putea să mai ai parte de câteva mese bune până să mori. La ce te gândeşti – la o tocană de miel? Nu trebuie să te gândeşti la mâncăruri gustoase… gândeşte-te numai la oase şi la căcat. De-acum înainte ai să duci o viaţă de câine”.

Şedeam pe un bolovan, undeva înainte de oraşul

Elizabeth, când am văzut un camion apropiindu-se. Era tipul pe care îl părăsisem. Am sărit în camion. A început să vorbească despre motoare, ce le strică, ce le face să meargă şi aşa mai departe.

— În curând ajungem, mi-a spus deodată, apropo de nimic.

— Unde?

— La New York, bineînţeles… Dar unde credeai?

— Ah, da, New York. Am uitat.

— Ia spune, dacă nu sunt indiscret, ce naiba ai de gând să faci la New York?

— Mă întorc la familie.

— Ai fost plecat multă vreme?

— Vreo zece ani, am răspuns, tărăgănând meditativ cuvintele.

— Zece ani? Asta-i vreme lungă, nu glumă. Şi ce-ai făcut în timpul ăsta? Ai vagabondat?

— Da, am vagabondat.

— Bănuiesc că s-ar bucura să te vadă… familia ta, vreau să spun.

— Bănuiesc şi eu.

— Nu pari prea sigur, a apreciat aruncându-mi o privire critică.

— Adevărat, niciodată nu se ştie.

— Presupun. Am întâlnit eu mulţi ca tine. Mai devreme sau mai târziu toţi se întorc pe cracă.

El a zis cracă, eu am zis coteţ – *în barbă*, desigur. Îmi plăcea mai mult coteţul. Cracă e pentru găini, pentru porumbei, păsări cu pene care fac ouă. Eu n-aveam de gând să fac ouă. Oase şi căcat, oase şi căcat, oase şi căcat. Îmi repetam mereu în gând, ca să-mi insuflu forţa morală de a mă târî înapoi, ca un câine bătut.

Am împrumutat un bănuţ de la şofer şi m-am aruncat în metrou. Mă simţeam obosit, flămând, bătut de vreme. Pasagerii se uitau cu scârbă la mine. De parcă tocmai ieşisem de la vespasiană sau de la azilul de noapte. Am fost în lume, departe, peste nouă mări şi nouă ţări. Am pribegit timp de zece ani şi acum mă întorc acasă. Bun-sosit acasă,

fiule risipitor! *Bun-sosit acasă*! Dumnezeule, ce de poveşti am auzit, câte oraşe am văzut, ce peripeţii minunate! Zece ani de viaţă, doar în spaţiul dintre dimineaţă şi noapte. Oare familia e încă la locul ei?

M-am apropiat tiptil de casă şi am căutat să întrezăresc o rază de lumină Niciun semn de viaţă. Mă rog, niciodată nu veneau devreme acasă. O să urc pe terasă. Poate că erau în spatele casei. Uneori stăteau în cămăruţa lui Negoroboru de pe hol, de unde se auzea toaleta picurând zi şi noapte.

Am deschis uşa fără zgomot, m-am dus până în capătul scării interioare şi am început să cobor, foarte încet, treaptă cu treaptă. Era o beznă de tăiat cu cuţitul.

Când am ajuns aproape de piciorul scării, am auzit glasuri înăbuşite. Erau acasă! Mă simţeam extraordinar de fericit, exultam. Aş fi vrut să intru dând din coadă şi să mă arunc la picioarele lor. Dar nu aşa arăta planul pe care-mi propusesem să-l urmez.

După ce-am stat câteva minute cu urechea lipită de uşă, mi-am lăsat mâna pe mâner şi l-am învârtit muţeşte. Vocile erau mai distincte acum că uşa era întredeschisă. Vorbea vocea cea mai mare, Negoroboru. Suna sentimentală, isterică, de parcă băuse. Cealaltă voce era joasă, mai învăluitoare şi mai mângâietoare decât o auzisem eu vreodată. Părea să pledeze în faţa celeilalte. Erau şi nişte pauze stranii, ai fi zis că se sărutau. Puteam să jur că, din când în când, vocea mai puternică scotea câte un grohăit, de parcă îşi freca pielea de cealaltă. Pe urmă, deodată, a scos un urlet de plăcere, dar unul răzbunător. Brusc a strigat:

— Va să zică îl iubeşti încă? M-ai minţit?

— Nu, nu! Îţi jur că nu. Trebuie să mă crezi, te rog. Niciodată nu l-am iubit.

— Minţi!

— Îţi jur că nu… Îţi jur că nu l-am iubit niciodată. Era doar un copil pentru mine.

Cuvintele acestea au fost urmate de o cascadă de râs. După aceea o uşoară mişcare, de parcă se hârjoneau. După

care a urmat o tăcere de moarte, ca şi cum şi-ar fi lipit buzele. Pe urmă s-ar fi zis că se dezbrăcau una pe cealaltă, că se lingeau peste tot, ca viţelelele pe câmpie. Patul scârţâia. Spurcau patul nostru, asta făceau. Se descotorosise de mine ca de un lepros, şi acum încercau să reconstituie actul de soţ şi soţie. Noroc că nu mă cuibărisem într-un colţ de unde să le privesc cu capul între labe. Aş fi lătrat furios, poate că le-aş fi muşcat. Şi atunci m-ar fi gonit afară ca pe o jigodie împuţită.

Nu voiam să mai ascult. Am închis uşa fără zgomot şi m-am aşezat pe trepte, în beznă. Oboseala şi foamea îmi trecuseră. Eram extraordinar de treaz. Aş fi putut ajunge la San Francisco în trei ore.

Acum trebuie să mă duc undeva. Trebuie să mă hotărăsc – altfel o să-mi pierd minţile. Ştiu că nu sunt doar un copil. Nu ştiu dacă doresc să fiu bărbat – mă simt prea lovit şi sfărâmat – dar cu certitudine copil nu sunt.

Pe urmă a avut loc o comedie psihologică. Mi-a venit menstruaţia. Fiecare por din făptura mea avea menstruaţie.

Când un bărbat are menstruaţia, îi trece în câteva minute. Şi nu lasă nicio pata în urma lui.

M-am târât pe scară în patru labe şi am părăsit casa la fel de muţeşte precum intrasem. Ploaia încetase, stelele străluceau în toată splendoarea lor. Adia un vânticel uşor. Biserica luterană de peste drum, care la lumina zilei are culoarea diareii de copil mic, prezenta acum o nuanţă de ocru dulce, care se îmbina senin cu negrul asfaltului. În mintea mea, încă nu eram prea hotărât în legătură cu viitorul. M-am oprit câteva minute la colţ, uitându-mă la stradă în sus şi-n jos, de parcă o vedeam pentru prima dată.

Când ai suferit mult într-un anumit loc, ai impresia că suferinţa ta s-a gravat în stradă. Dar dacă stai să te gândeşti, străzile sunt ciudat de neafectate de suferinţele indivizilor. Când ieşi noaptea dintr-o casă, după ce ai pierdut un prieten drag, strada pare a fi foarte discretă. Dacă exteriorul ar fi asemenea interiorului tău, lucrurile ar

deveni de nesuportat. Străzile sunt locuri care respiră…

Merg înainte, încercând să iau o hotărâre fără să ajung la o idee fixă. Trec pe lângă lăzi de gunoi pline de oase şi căcat. Unii au aruncat acolo pantofi scâlciaţi, papuci de casă rupţi, pălării, bretele, şi alte articole uzate. Nu există nicio îndoială că dacă aş începe să bat drumurile noaptea, aş putea trăi binişor din resturile aruncate.

S-a zis cu viaţa în coteţul câinelui – asta-i clar. Nici nu mă mai simt ca un câine… mai curând ca un motan. Pisicile sunt independente, anarhice, nonconformiste. Pisica e cea care domină craca, noaptea.

Mi-e din nou foame. Rătăcesc pe sub luminile strălucitoare din Borough Hall, unde se înşiră cafenelele. Mă uit pe geamurile mari, poate am noroc să descopăr un chip cunoscut. Trec de la vitrină la vitrină, examinând pantofi, mărunţişuri de galanterie, tutun de pipă şi aşa mai departe. Pe urmă stau un timp nemişcat la intrarea metroului, sperând, cu deznădejde, că cineva o să scape un ban, fără să observe. Mă uit la vânzătorii de ziare să văd dacă printre ei e vreun orb de la care aş putea fura câţiva bănuţi.

După un timp, urc faleza la Columbia Heights. Trec pe lângă o casă calmă, din piatră maronie, în care îmi aduc aminte că am intrat cu ani şi ani în urmă, pentru a livra un costum de haine unuia din clienţii tatălui meu. Ţin minte că am stat în camera mare din spate, cu bovindouri care dădeau spre râu Era o zi cu un soare scânteietor, după-amiaza târziu, şi încăperea arăta ca un Vermeer. A trebuit să-l ajut pe bătrân să se îmbrace. Avea hernie. Aşa cum stătea în mijlocul camerei, în izmenele lui tricotate, arăta absolut obscen.

Dedesubtul falezei e o stradă plină de depozite de mărfuri. Terasele locuinţelor înstărite par nişte grădini suspendate, care sfârşesc abrupt la vreo şapte-opt metri deasupra străzii lugubre, cu ferestrele ei moarte şi arcadele posomorâte ce duc la pontoanele de încărcare. La capătul străzii mă opresc în faţa unui zid, să urinez. Un beţiv se aşază lângă mine. Se pişă pe el şi, pe urmă, brusc,

se frânge din şale şi începe să vomite. Când mă îndepărtez, aud plescăitul vomei pe pantofii lui.

Cobor în grabă scările care duc la docuri şi mă pomenesc nas în nas cu un om în uniformă care leagănă un baston de cauciuc. Vrea să ştie ce caut acolo, dar înainte de apuc să-i răspund începe să-mi ardă ghionti şi să-şi agite bastonul.

Urc iar scările şi mă aşez pe o bancă. În faţa mea e o clădire oficială în care locuieşte o profesoară care, pe vremuri, a fost drăguţă cu mine. Ultima oară când am văzut-o, am invitat-o la masă şi, când ne-am luat rămas bun, a trebuit să-i cerşesc un bănuţ. Mi l-a dat – doar un singur bănuţ – cu o expresie pe care n-am s-o uit niciodată. Îşi făcuse mari speranţe în legătură cu mine, pe când eram student. Dar expresia aceea a ei mi-a spus că-şi revizuise total părerea. Ar fi putut la fel de bine să-mi spună: „N-ai să reuşeşti niciodată să te descurci în lume!”

Stelele erau foarte luminoase. M-am întins pe bancă şi le-am privit cu intensitate. Toate eşecurile mele se legaseră acum în mine într-un nod strâns, un embrion al neîmplinirii. Tot ce mi se întâmplase până atunci părea extrem de îndepărtat. Nu aveam nimic alta de făcut decât să mă lăfăiesc în detaşarea mea. Am început să voiajez de la o stea la alta…

Un ceas sau ceva mai târziu, înfrigurat până la os, m-am sculat şi am început să merg repede. A pus stăpânire pe mine o dorinţă nebună să revăd casa din care fusesem izgonit. Muream să ştiu dacă erau încă treze şi ce anume făceau.

Jaluzelele erau numai parţial trase şi lumina unei lumânări de lângă pat dădea camerei din faţă o calmă strălucire. M-am apropiat de fereastră şi mi-am lipit urechea de ea. Cântau un cântec rusesc de care era îndrăgostită aia mai mare. Aparent, acolo plutea fericirea.

M-am îndepărtat tiptil din zonă şi am coborât iar pe Love lane, care era la colţ. După toate probabilităţile, fusese numită Love Lane în timpul revoluţiei; acum devenise o simplă alee dosnică, împestriţată cu garaje şi

ateliere de reparaţii. Pretutindeni erau presărate lăzi de gunoi, ca nişte piese de şah răsturnate.

Mi-am îndreptat paşii spre râu, spre strada aceea lugubră care se strecoară ca un canal ureter contractat pe sub terasele suspendate ale caselor bogate. Pe strada asta, nimeni nu păşeşte noaptea târziu. E prea primejdios.

Nici ţipenie de om. Pasajele înghesuite între depozite oferă străfulgerări fascinante ale vieţii fluviale – şlepuri adormite, remorchere care glisează pe lângă ele ca nişte fantome fumegânde, zgârie-norii profilaţi pe ţărmul new-yorkez, stâlpi uriaşi de oţel cu odgoane învălătucite în jurul lor, mormane de cărămizi şi de cherestea, saci de cafea. Dar priveliştea cea mai impresionantă era cerul. Măturat de orice nor şi bătut în stele mari cât pumnul, strălucea ca pieptarul din metal al preoţilor din vechime.

În cele din urmă, am trecut pe sub o arcadă. Pe la mijlocul drumului, am simţit un şobolan uriaş trecându-mi pe lângă picioare. M-am oprit cutremurat şi alt guzgan mi-a traversat picioarele. M-a apucat panica şi am fugit înapoi în stradă. Pe trotuarul celălalt, stătea un om rezemat de zid. Am rămas încremenit, nehotărât în ce parte să apuc, sperând ca silueta aceea tăcută s-o ia din loc înaintea mea. Dar omul a rămas nemişcat, pândindu-mă ca un uliu. M-a cuprins din nou panica, dar de data asta m-am oţelit să merg înainte, temându-mă că dacă o s-o iau la goană, o să alerge şi el după mine. Mergeam cât mai fără zgomot, cu urechile ciulite ca să aud sunetul paşilor lui. Nu îndrăzneam să întorc capul. Mergeam încet, deliberat, abia lăsându-mi călcâiele pe caldarâm.

Făcusem abia câţiva metri când am avut senzaţia certă că mă urmăreşte, nu pe trotuarul celălalt, ci chiar în spatele meu, la mică distanţă. Mi-am grăbit paşii, continuând să nu fac niciun zgomot. Mi s-a părut că el se mişca mai repede decât mine, că mă ajungea din urmă. Aproape că-i simţeam răsuflarea în ceafă. Brusc am întors capul. Era acolo, mai că mă atingea. Ştiam că nu mai am scăpare. Aveam senzaţia că era înarmat şi că, în momentul în care o să dau să-l înşfac, o să-şi folosească arma, cuţit

sau pistol.

Instinctiv m-am întors ca fulgerul şi l-am atacat la picioare. S-a răsturnat peste mine şi s-a lovit cu capul de pavaj. Ştiam că n-am puterea să mă iau la trântă cu el. Trebuia din nou să mă mişc repede. Când am sărit în picioare, el tocmai se rostogolea, uşor ameţit, s-ar fi zis. Mâna i se îndrepta spre buzunar. I-am tras un picior şi l-am nimerit în stomac.

A gemut şi s-a rostogolit iar. Am luat-o la fugă. Alergam din toate puterile care îmi mai rămăseseră. Dar strada era povârnită şi, mult înainte de am ajuns la capătul ei, n-am mai avut suflu şi a trebuit să renunţ la fugă şi să merg cu pas normal. M-am întors din nou şi am ascultat. Era prea întuneric ca să pot vedea dacă se ridicase sau zăcea încă pe trotuar. Niciun sunet decât bătăile nebune ale inimii mele şi bubuitul din tâmple. M-am sprijinit de un zid, ca să-mi trag răsuflarea. Mă simţeam cumplit de slăbit, gata să leşin. Mă întrebam dacă o să am forţa să urc dealul.

Tocmai când mă felicitam că scăpasem, am văzut o umbră prelingându-se pe zidul lângă care îl doborâsem. De astă dată frica mi-a turnat plumb în picioare. Eram complet paralizat. L-am văzut venind din ce în ce mai aproape, şi eram incapabil să mă urnesc din loc. Părea că el ghicise ce s-a întâmplat; nu a grăbit deloc pasul.

Când a ajuns lângă mine, am văzut scânteierea unui revolver. Instinctiv mi-am ridicat mâinile deasupra capului. A venit la mine şi m-a perchiziţionat. Pe urmă şi-a băgat arma înapoi în buzunarul de la şold. N-a rostit un cuvânt. Mi-a scotocit buzunarele, n-a găsit nimic, m-a lovit cu dosul palmei în falcă şi apoi s-a îndreptat spre rigolă.

— Lasă-ţi jos mâinile! mi-a poruncit cu o voce joasă, încordată.

Le-am lăsat în jos ca pe două aripi. Eram împietrit de groază.

Şi-a scos din nou pistolul, l-a ţintit spre mine, şi mi-a spus cu aceeaşi voce joasă, încordată:

— Îţi scot măruntaiele, jigodie împuţită.

La auzul acestor cuvinte, m-am prăbuşit. Când am căzut, am auzit glonţul ricoşând pe zid. Era sfârşitul, mă aşteptam la o ploaie de împuşcături. Îmi amintesccă m-am închircit ca un foetus, acoperindu-mi ochii cu cotul, ca să-i protejez. După aceea a început o adevărată canonadă. Şi pe urmă l-am auzit fugind.

Ştiam că mor, dar nu simţeam nicio durere. Deodată, mi-am dat seama că nu eram nici măcar zgâriat. M-am ridicat şi am văzut un om cu un revolver în mână, alergând după atacantul meu. În timp ce fugea, trăsese câteva focuri, dar probabil că nu-şi nimerise ţinta.

M-am sculat, nesigur pe picioare, m-am pipăit din nou ca să mă asigur că nu-s rănit, şi am aşteptat să se întoarcă paznicul.

— Poţi să mă ajuţi, l-am rugat. Sunt complet dărâmat.

S-a uitat la mine bănuitor, ţinând încă revolverul în mână.

— Ce dracu’ cauţi aici la ora asta din noapte?

— Sunt slab ca o mâţă, am murmurat. Îţi povestesc mai târziu. Ajută-mă să mă duc acasă, te rog.

I-am spus unde locuiesc, i-am spus că sunt scriitor şi că ieşisem să iau o gură de aer.

— Mi-a golit buzunarele, am adăugat Noroc că ai apărut dumneata.

Încă puţină pălăvrăgeală de felul ăsta şi s-a muiat îndeajuns încât să-mi spună:

— Uite, ţine asta şi ia-ţi un taxi. Bănuiesc că eşti în ordine.

Şi mi-a vârât în mână un dolar.

Am găsit un taxi în faţă. unui hotel şi i-am cerut şoferului să mă ducă în Love Lane. Pe drum m-am oprit să iau un pachet de ţigări.

De astă dată toate luminile erau stinse. Am urcat pe terasă şi de acolo am coborât uşor în hol. Niciun sunet. Mi-am lipit urechea de uşa camerei din faţă şi am ascultat atent. Pe urmă m-am furişat la cămăruţa de la capătul holului unde dormea cea mare. Aveam presimţirea că încăperea e goală. Am întors încet mânerul uşii. Când uşa

s-a deschis îndeajuns, am căzut în patru labe şi m-am târât în mâini şi în genunchi dibuindu-mi drumul spre pat. Apoi am ridicat mâna şi am pipăit patul. Era gol. M-am dezbrăcat în grabă şi m-am culcat la piciorul patului erau nişte mucuri de ţigară – ca nişte gândaci morţi.

Într-o clipă dormeam buştean. Am visat că zăceam în colţ, lângă sobă, cu un înveliş de blană, labe capitonate şi urechi lungi. Între labe ţineam un os pe care-l curăţisem de carne. Îl păstram cu gelozie, chiar şi în somn. Un om a intrat şi mi-a tras un picior în coaste. M-am făcut că nu-l simt. M-a lovit din nou, de parcă ar fi voit să mă facă să mârâi – sau poate să dau drumul osului.

— Ridică-tel mi-a poruncit, învârtind o biciuşca pe care până atunci o ţinuse ascunsă la spate.

Mă simţeam prea slab ca să mă mişc. M-am uitat la el cu ochi jalnici, împăienjeniţi, implorându-l muţeşte să mă lase în pace.

— Pleacă de acolo! mi-a strigat, ridicând coada cravaşei, gata să mă lovească.

M-am ridicat în patru labe şi am dat să mă mişc. Se părea că şira spinării mi-era ruptă. M-am lăsat în jos, m-am prăbuşit ca un balon înţepat.

Omul a ridicat din nou biciuşca şi m-a lovit cu coada în cap. Am scos un urlet de durere. Mâniat, a început să mă biciuiască fără cruţare. Am dat să mă ridic, dar mi-era cu neputinţă – spinarea îmi era ruptă. M-am zbătut pe podea ca o caracatiţă, în timp ce el mă biciuia întruna. Furia loviturilor îmi tăiase suflarea. Numai după ce a plecat el, gândind că s-a isprăvit cu mine, am început să-mi dau frâu liber chinului. Întâi am scheunat; pe urmă, când mi-au mai revenit puterile, am început să urlu. Sângele se scurgea din mine de parcă eram un burete. Se prelingea în toate direcţiile, alcătuind o baltă mare, neagră, ca în desenele animate. Vocea îmi devenea din ce în ce mai slabă. Din când în când scoteam câte un lătrat.

Când am deschis ochii, cele două femei erau aplecate asupra mea şi mă scuturau.

— Opreşte-te, pentru numele lui Dumnezeu, opreşte-

te! striga cea mare.

Cealaltă îmi spunea:

— Val, Dumnezeule, ce s-a întâmplat? Trezeşte-te, trezeşte-te!

M-am ridicat în capul oaselor şi m-am uitat la ele cu o expresie uimită. Eram gol şi trupul mi-era acoperit de sânge şi de vânătăi.

— Unde ai fost? Ce s-a întâmplat?

Glasurile li se împreunau.

— Bănuiesc c-am visat. Încercam să zâmbesc dar zâmbetul mi-a dispărut într-un rânjet distorsionat. Uitaţi-vă la spatele meu, le-am cerut. Îl simt ca şi cum mi-aş fi rupt spinarea.

M-au culcat din nou şi m-au întors cu faţa în jos, încet, de parcă pe mine ar fi fost scris „fragil”.

— Eşti plin de vânătăi. Se vede că ai fost bătut.

Am închis ochii şi am încercat să-mi aduc aminte ce se întâmplase. Dar nu-mi puteam aminti decât visul, bruta aceea aplecată asupra mea, biciuindu-mă. Mă izbise în coaste pe parc-aş fi fost o javră jegoasă. („Îţi scot măruntaiele, jigodie împuţită!”) Spinarea mi-era ruptă, îmi aminteam limpede. Mă prăbuşisem şi mă lăţisem pe jos ca o caracatiţă. Şi în poziţia aceea atât de neajutorată mă biciuise cu o furie inumană.

— Lasă-l să doarmă, am auzit-o pe cea mare spunând.

— O să chem o ambulanţă, am auzit-o pe cealaltă.

Au început să se ciondănească.

— Plecaţi, lăsaţi-mă în pace, am bombănit.

Pe urmă am tăcut din nou. Am adormit. Am visat că jucam într-un spectacol de câini; eram un căţel chow-chow şi purtam o panglică albastră în jurul gâtului. În cuşca alăturată era alt căţel chow, cu o panglică roz în jurul gâtului. Era o chestiune de şansă care din noi doi va câştiga premiul.

Două femei pe care le recunoscusem se ciorovăiau în legătură cu meritele şi defectele noastre respective. În cele din urmă, a venit arbitrul şi şi-a lăsat mâna pe gâtul meu. Femeia mai mare s-a îndepărtat furioasă, scuipând cu

dezgust, dar femeia al cărei odor eram s-a aplecat şi, apucându-mă de urechi, mi-a ridicat capul şi m-a pupat pe bot.

— Am ştiut că tu ai să iei premiul pentru mine, mi-a şoptit. Un căţeluş atât de dulce, dulce, dulce! Şi a început să-mi mângâie blana. Aşteaptă o clipă, scumpule, că-ţi aduc ceva bun. O clipă…

Când s-a întors, ţinea un pacheţel în mână; era învelit în hârtie de mătase şi legat cu o panglică frumoasă. L-a ţinut în faţa mea şi eu m-am ridicat pe labele dindărăt şi am lătrat:

— Ham, ham! Ham, ham!

— Drăguţul de el… asta-i… uşurel… uşurel.

Eram teribil de nerăbdător să primesc darul. Nu puteam înţelege de ce o lungea atâta. Probabil că era ceva extrem de preţios, mi-am spus în sinea mea.

— Uşurel, drăguţule, mi-a gângurit începând să desfacă pacheţelul. Mămica ţi-a adus un cadou frumos.

Acum pachetul era aproape desfăcut. Dar ţinea darul la spate.

— Sus! Sus! Aşa… sus!

M-am ridicat iar pe picioarele dindărăt şi am început să mă cabrez şi să fac piruete.

— Acum, roagă-mă! Roagă-mă să ţi-l dau.

— Ham, ham! Ham, ham!

Eram gata să-mi ies din piele de bucurie.

Deodată l-a legănat în faţa ochilor mei. Era un minunat os, plin de măduvă, încercuit cu o verighetă de aur. Eram nebun de nerăbdare să-l apuc, dar ea îl ţinea sus, deasupra capului, ispitindu-mă fără milă. În cele din urmă, spre uimirea mea, şi-a scos limba şi a început să sugă măduva. Pe urmă a întors osul şi l-a supt din partea cealaltă. După ce în os a rămas o gaură complet goală, s-a aplecat şi a început să mă mângâie. O făcea cu atâta măiestrie, încât în câteva minute îmi ieşise puţa ca un nap. Pe urmă a luat osul (cu verigheta pe el) şi mi l-a pus ca un manşon pe nap.

— Şi acum, drăguţule, te duc acăsică şi te culc în

pătuţ.

Cu aceste cuvinte m-a luat în braţe şi a „plecat, în timp ce toată lumea râdea şi bătea din palme. Chiar când am ajuns în faţa casei, osul a alunecat şi a căzut pe jos. Am încercat să mă smulg din braţele ei, dar mă ţinea strâns. Am început să scâncesc.

— Ssst! Ssst! mi-a spus şi, scoţându-şi limba, a început să-mi lingă faţa.

— Drăguţule, dulcicule, fiinţă scumpă!

— Ham, ham! Ham, ham, am lătrat. Ham! Ham, ham, ham!

Sfârşit